ശ്രീ.

കമ്പരാമായണകഥാമൃതം

പരിശോധകൻ

പനങ്കടവള്ളു നാരായണൻ അവർകൾ, ഒറ്റപ്പാലം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

ശ്രീ.

കമ്പരാമായണകഥാമൃതം

പരിശോധകൻ

പനങ്കുടവത്തു നാരായണൻ അവർകൾ, ഒറ്റപ്പാലം.

പനങ്കുടവത്തു നാരായണൻ അവർകളുടെ മകനും

സുബ്രഹ്മണ്യൻ മുതൽപേരുടെ പക്കൽനിന്നു

ചെമ്മണ്ണൂർ പാറത്തു ചാക്കു അവർകൾ

പകർപ്പവകാശം തീറുവാങ്ങി

ടിയാന്റെ ചിലവിന്മേൽ

വിശേഷിച്ച് കവികളുംകൂടി ചേർത്ത്

തൃശ്ശിവപേരൂർ

ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിപ്പിച്ചത്.

4-ാം പതിപ്പ് കോപ്പി 1000.

൧൧൦൨.

വില 2-ക.

ഗ്രന്ഥകൎത്താവിന്റെ അപേക്ഷ

പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ ജടയിൽ വഹിച്ചുള്ള ഗംഗയെ ഭഗീരഥൻ കൊണ്ടുവന്ന് അന്നു ചെയ്തു തൎപ്പണംപോലെ ഇന്നും മനുഷ്യർ ആ ഗംഗയിൽ തൎപ്പണംചെയ്തു മോക്ഷത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. അതുപോലെ ആദിയിൽ ബ്രഹ്മാവു ശതകോടി ഗ്രന്ഥമായി പ്രഥമകാവ്യമായി വിധിച്ചു. പിന്നീടു അതിനെ ഇരുപത്തിനാലായിരമായി വാത്മീകിയാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടു. കവീശ്വരനായ കമ്പര് പന്തീരായിരമായി തമിഴിൽ പതിച്ചു. അതുകളെക്കണ്ട്, ഗരുഡൻ പറക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഒരു മശകം പറന്നതുപോലെ കേരളഭാഷയിൽ ഞാനും പറഞ്ഞു. വിദ്വാന്മാരുടെ ഗൌരവശ്ലോകങ്ങളെ കേൾക്കുന്ന നിങ്ങൾ എന്റെ ഭാഷാരീതിയെയും കേൾപ്പിൻ. കാവ്യങ്ങളും പദ്യലക്ഷണവും അറിയുന്ന നിങ്ങളെപ്പോലെ ശ്ലോകരീതിയിൽ പറയാതെ കേവലം ഞാൻ ഇതിനെ പദ്യമായി പറഞ്ഞു. എന്നാൽ ഈ കഥ കമ്പരാമായണത്തിന്റെ സാരസംഗ്രഹവും അതിന്നു യോജിച്ചതായ ഭാഗവത, കൂൎമ്മ, സ്കന്ദ, ലൈംഗ, ബ്രഹ്മാണ്ഡാദികളായുള്ള പൌരാണങ്ങളിൽനിന്നു ശ്രുതി, യുക്തി, അനുഭവങ്ങളായ പ്രബലശ്രുതികളുടെ താല്പൎയ്യത്തെയും എടുത്താണ്, ഈ രാമകഥയെ വിസ്തരിച്ചിട്ടുള്ളത്. പല ഭാഷകളിലുമുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചതിൽ തമിഴ്ഗ്രന്ഥങ്ങളിലാണ് ചരിത്രവിസ്താരമെന്നും ഭഗവാന്റെ അവതാരത്തിൽ ശ്രീരാമാവതാരംപോലെ ഇത്ര കാൎയ്യഗൌരവം ഇതര അവതാരങ്ങളിലില്ലെന്നും മനസ്സിലാക്കി സംസ്കൃതവ്യുല്പത്തിയും തമിഴ്പരിചയവും വിദ്യാഭ്യാസനൈപുണ്യവും ഇല്ലാത്ത കേരളീയൎക്കു രാമകഥാമൃതം എളുപ്പത്തിൽ ശ്രോത്രദ്വാരേണ ഭുജിച്ചാനന്ദിപ്പാനായി ശ്രീരാമകഥയെ കേരളഭാഷയിൽ തമിഴ്‌വിദ്വാന്മാരിൽനിന്നെടുത്ത് ഞാൻ അച്ചിൽ പതിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു.

എന്ന് പനക്കടവത്ത് നാരായണൻ,

ഒറ്റപ്പാലം.

കമ്പരുടെ ചരിത്രം.

രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ ജാനകിയെ കളവുചെയ്തുകൊണ്ടുപോകയും തന്നിമിത്തം സീതാന്വേഷണാർത്ഥം ഹനുമാൻ ലങ്കയിൽ കടപ്പാനായി സമുദ്രതരണംചെയ്തു ലങ്കയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിങ്കൽ ചാടുകയും ആയവസരത്തിൽ ലങ്കാശ്രീയായ ഭദ്രകാളി മാരുതിയെ തടുത്തപ്പോൾ മാരുതി തന്റെ കരംകൊണ്ടു ലങ്കാശ്രീയുടെ ചെകിടത്തടിക്കയും അടികൊണ്ടു ലോകം നടുങ്ങുമാറു് അലറിവീണു തന്റെ ശാപനിവാരണംവന്നു സത്യലോകത്തെക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ലങ്കയിൽ മൂവായിരം ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ടെന്നും അവക്കെല്ലാം മാതാവായിരുന്നവളാണു് ലങ്കാശ്രീയെന്നും പുരാണങ്ങളിൽ ഘോഷിക്കുന്നു. ലങ്കാശ്രീ മാരുതിയുടെ അടികൊണ്ടു അലറിവീണ ശബ്ദം കേട്ട മാത്രത്തിൽ മററുള്ള ഭദ്രകാളികളെല്ലാം ഭയപ്പെട്ടു ലങ്കയെവിട്ടു നാനാദിക്കുകളിലും ചെന്നു നിവസിക്കുകയും ചെയ്തു. ദേവികവധംകണ്ട ഇവക്കു രാവണവധം കാണ്മാൻ സാധിക്കായ്കയാൽ കാളികൾ എല്ലാവരുംകൂടി തങ്ങളുടെ അച്ഛനായ പരമേശ്വരസ്വാമിപക്കൽചെന്നു് അച്ഛാ! ഞങ്ങൾക്കു രാമരാവണയുദ്ധം കാണ്മാൻ മേൽപറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ആയതു കാണണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടു്. അച്ഛൻ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കുന്ന ഒരു കാൎയ്യമാണെന്നു് അപേക്ഷിക്കയും അതുകേട്ട പരമേശ്വരസ്വാമി ആവട്ടെ, അധികതാമസംകൂടാതെ കാണ്മാൻ എടവരുത്തിത്തരാമെന്നും ഇപ്പോൾ നിങ്ങളെല്ലാവരും അവരവരുടെ സ്ഥാനത്തെക്കു പോകുവിനെന്നു പറഞ്ഞു ഭദ്രകാളികളെ അയക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പരമേശ്വരസ്വാമി തിരുപ്പടമരുതൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു വെള്ളാളരുടെ കുലത്തിൽ ശ്രീനിവാസമഹിപൻ എന്നവന്നു സന്തതിയായി ജനിച്ചു. ജനിച്ച സന്തതിയെ സൂതികാഗൃഹത്തിൽ കാണാതെ മാതാവു വിവരം കണവനെ അറിയിച്ചു പുത്രനെ അന്വേഷിച്ചാറെ യാതൊരു വിവരവും ഇല്ലാതെയിരിക്കയും അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ചോളദേശത്തു ചടയപ്പവള്ളൽ എന്നവന്റെ കന്യവിതച്ചു

വളൎന്നുകിടക്കുന്ന വിളയിൽനിന്നു ഒരു ശിശുരോദനംകേട്ടു ചടയപ്പൻചെന്നു നോക്കിയതിൽ യോഗ്യതയോടുകൂടിയ ഒരു സന്തതിയെ കാണുകയും ആ സന്തതിയെ താൻ എടുത്തു തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു വളൎത്തുകയും കമ്പ് വിളഞ്ഞുകിടക്കുന്നതിൽനിന്നു ലഭിക്കയാൽ ആ കുട്ടിക്കു കമ്പൻ എന്നു എല്ലാവരും വിളിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. ചടയപ്പവള്ളൽ എന്നവൻ കമ്പനു വേണ്ടുന്ന വിദ്യകളെ അഭ്യസിപ്പാൻ എഴുത്തുപള്ളിയിലേക്ക് അയച്ചുവരുന്ന മദ്ധ്യേ അതിന്നടുത്തുള്ള സരസ്വതീക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ച് സരസ്വതി പ്രത്യക്ഷമായി തനിക്കു വിദ്യയെ ദാനംചെയ്തു. തന്നിമിത്തം ചോളരാജാവിന്റെ സഭയിലുള്ള വിദ്വാന്മാരിൽവെച്ചു കമ്പര് ഒന്നാമനായിത്തീൎന്നു കവീശ്വരൻ എന്ന പ്രസിദ്ധിയെ സമ്പാദിച്ചിരിക്കും മദ്ധ്യേ രാമായണം തമിഴിൽ കവിയായി പാടിക്കൊണ്ടു വരേണമെന്നും ആയതിന്നു ആറുമാസം അവധിയും നിശ്ചയിച്ച് കമ്പരേയും ഒട്ടക്കൂത്തൻ എന്ന മറ്റൊരുത്തനേയും ചോളരാജാവ് ഏല്പിച്ചയച്ചു. അതിൽ ബാലകാണ്ഡം മുതൽ യുദ്ധകാണ്ഡംവരെ ഒട്ടക്കൂത്തനും യുദ്ധകാണ്ഡം മുതൽ പട്ടാഭിഷേകംവരെ കമ്പനും പാടുവാൻ തീൎച്ചയാക്കി. ഒട്ടക്കൂത്തൻ ആറുമാസത്തിന്നുള്ളിൽ പറഞ്ഞേല്പിച്ചുവണ്ണം ഗ്രന്ഥം തെയ്യാറാക്കി. കമ്പര് അതുവരെ ഒരു കവിയെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കാതെ മദ്യപാനവും ചെയ്തുനടിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഈ വിവരം ഒട്ടക്കൂത്തൻ മനസ്സിലാക്കി തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തെ രാജാവിന്നു കാഴ്ചവെച്ചു കമ്പര് ഇതുവരെ ഒരു കവിപോലും എഴുതീട്ടില്ലെന്നു കേൾപ്പിച്ചു. രാജാവു കമ്പരെ വരുത്തി ചോദിച്ചതിൽ ഒട്ടക്കൂത്തന്റെ ഗ്രന്ഥം തെയ്യാറാവാൻ വേണ്ടി ഞാൻ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്റെ ഗ്രന്ഥം തെയ്യാറാക്കീട്ടു വളരെ ദിവസമായിയെന്നും കേൾപ്പിച്ചു. രാജാവു ആവട്ടെ നാളെ ഗ്രന്ഥമായി സഭയിലേക്കു വരേണമെന്നു കമ്പരോടു കല്പിച്ചയച്ചു. കമ്പർ അതിനെ സമ്മതിച്ചു മടങ്ങി ഗൃഹത്തിൽ വന്നു അന്നു രാത്രി ഗ്രന്ഥം എഴുതുവാനായി വിളക്കും വെച്ചു ഗ്രന്ഥവും എഴുത്താണിയുമായിരുന്നു മദ്യപാനം ചെയ്തു ലഹരിയാൽ അങ്ങിനെ കിടന്നു നിദ്രയെ പ്രാപിച്ചു. അതുകണ്ടു സ

രസ്വതി വന്നിരുന്നു കമ്പൎക്കു ബദലായി എഴുതുവാൻ തുടങ്ങി. പുലൎച്ചെ കോഴികൂവുന്ന ശബ്ദംകേട്ടു 'പൊഴുതു വെടിഞ്ഞുവോ അമ്മാട്ടി?' എന്നു പറഞ്ഞു കമ്പർ എഴുനീല്ക്കുകയും 'എഴുതി മുടിഞ്ഞുതോ കമ്പാ?' എന്നു സരസ്വതി മറുപടി പറഞ്ഞു എഴുനീററുപോകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ സരസ്വതിയാൽ എഴുതപ്പെട്ടതാണ് കമ്പരകവി. അക്കവിയിൽനിന്നു മുപ്പായിരത്തിരുനൂറു കവിയെ എടുത്തു ബാലകാണ്ഡം മുതൽ അഭിഷേകംവരെ പാപ്പക്കുത്തായി രാമരാവണയുദ്ധത്തെ ഭദ്രകാളികൾക്കു കാണ്മാനായി അവരുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം പരമ്പരയായി കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെയാണ് കമ്പരുടെ ചരിത്രം.

വിഷയാനുക്രമണിക

വിവരണം.	ഭാഗം.

പ്രസ്താവന

"കമ്പരാമായണം വായിക്കണമെങ്കിൽ പനങ്കടവത്ത് നാരായണന്റെ 'കമ്പരാമായണകഥാമൃതം' വായിക്കണ"മെന്നു കൃതജ്ഞന്മാർ പറയുന്നതു തികച്ചും വാസ്തവംതന്നെയാണ്. കമ്പരാമായണകഥകൾ പലരും പലപേരിലും രൂപത്തിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടെങ്കിലും പനങ്കടവത്തുനാരായണൻ അവർകളുടെ തർജ്ജമക്കുള്ള തന്മയത്വമോ, സാരസ്യമോ മററു തർജ്ജമകളിൽ കണ്ടുകാണാൻപോലുമില്ലെന്ന്, ഇതും മററു തർജ്ജമകളും തമ്മിൽ ഒത്തുനോക്കുന്ന സഹൃദയന്മാർക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെടുന്നതാണ്.

കമ്പരാമായണകഥ ശുദ്ധമായി തമിഴിൽനിന്നു കേരളഭാഷയിലേക്കു തർജ്ജമചെയ്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ആ മഹാനുഭാവൻ പനങ്കടവത്ത് നാരായണൻ അവർകളാണെന്നു കേരളീയർക്കു പലർക്കും അറിവുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമയുടെ ഒന്നാംപതിപ്പിന്നുശേഷം കുറെക്കാലമായി ഇത് അച്ചടിക്കാതിരുന്നതിനാൽ മലയാളികൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥം കിട്ടുന്നതിന്നു കുറച്ചധികം ബുദ്ധിമുട്ടായി. അതിനിടക്കു പലരും പലതരത്തിൽ കമ്പരാമായണത്തെ തർജ്ജമചെയ്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോഴും, എനിക്കു തോന്നിയിരുന്നതാണ് ഈ നൂതനാശയം. പക്ഷേ പാവനനായ നാരായണൻ അവർകളുടെ അനന്തരാവകാശികളെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന്നും അവരുടെ അടുക്കൽനിന്നു പകർപ്പവകാശം തീറുവാങ്ങുന്നതിന്നും കാലദൈർഘ്യം വന്നുപോയതുകൊണ്ടാണ് ഈ മഹൽഗ്രന്ഥം പുറത്തിറക്കുന്നതിന്നു ഇത്രയും താമസിച്ചുപോയത്. എങ്കിലും ഇപ്പോൾ പനങ്കടവത്തു നാരായണൻഅവർകളുടെ മകൾ സുബ്രഹ്മണ്യൻ മുതൽപേരുടെ പക്കൽനിന്നു പകർപ്പവകാശം തീറുവാങ്ങി, കുറെക്കാലമായി ലോകദൃഷ്ടിയിൽ നിന്നു മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഈ അമൂല്യ "രത്നത്തെ" ഇപ്പോഴെങ്കിലും വീണ്ടും ലോകദൃഷ്ടിയിൽ പെടുത്താൻ സാധിച്ചതിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥതപ്പെട്ടുംകൊണ്ട് ഇതിനെ കൈരളീമാതാവിന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ഭക്തിബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

പ്രസാധകൻ,

ശ്രീരാമജയം

ഗണപതിവണക്കം

കവി.

അനേകരത്നങ്ങളിലുമായെന്നാക്കർഷവരമുറ്റുതാം
ആലയത്തിൽ രാജരാജൻദശരഥകുമാരനാന
ശ്രീലോകരാമൻകീർത്തി ചൊന്നമിളതന്നാൽപ്പാട
മലയാളം പയിൻറവാക്കരുളവനെ വണങ്ങുവോമേ.

ക്ഷീരാബ്ധിവാസനായ ശ്രീനാരായണസ്വാമി ദേവരക്ഷാർത്ഥം രാവണാദിരാക്ഷസന്മാരുടെ വംശനാശം ചെയ്യുവാനായി ഭൂമിയിൽ അയോദ്ധ്യാരാജാവായ ദശരഥരാജനായവതരിച്ച ശ്രീരാമചന്ദ്രൻറെ ചരിത്രത്തെ മലയാളമെന്ന കേരളഭാഷയിൽ വചനരീതിയായി പറവാനായുള്ളൊരു ശൈലരാജകുമാരീപുത്രനായ വിഘ്നേശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മഹാത്മാക്കളുടെ വണക്കം.

ഗജമുഖനായ ഗണപതിയേയും വാണിമാതാവേയും കമലോത്ഭവനായ ബ്രഹ്മദേവനേയും ത്രികാലജ്ഞാനിയായ വേദവ്യാസമഹർഷിയേയും കലക്കോട്ട മഹർഷിയേയും ഭൂതനാഥനേയും കുംഭസംഭവനായ അഗസ്ത്യമഹർഷിയേയും ഗംഗയേയും കൊന്നയേയും തുമ്പയേയും ബാലചന്ദ്രനേയും ജടയിൽ ധരിച്ച പരമേശ്വരസ്വാമിയേയും ഷണ്മുഖനേയും പാർവ്വതിയേയും ലക്ഷ്മീദേവിയേയും ഗരുഡവാഹനാരൂഢനായ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയേയും എൻറെ ഹൃദയം കുളിരത്തക്ക വിധത്തിൽ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ചരിത്രമാഹാത്മ്യം.

സൎവ്വേശ്വരനായ രഘുനാഥന്റെ ചരിത്രം ശതകോടിഗ്രന്ഥമാണെന്നും അതിൽ ഒരക്ഷരമെങ്കിലും പറഞ്ഞു കേട്ടാൽ മഹാപാതകങ്ങളെല്ലാം നശിക്കുന്നതാണെന്നും അനുഭവരസികനായ ശ്രീവാല്മീകിമഹൎഷിയാൽ കീൎത്തിക്കപ്പെട്ട ഒരു ധൈൎയ്യംകൊണ്ടു എന്റെ ബുദ്ധിക്കു എത്തുന്നതുപോലെ ഞാനും പറയുന്നു. എന്നാൽ മാഹാത്മ്യമുള്ള ചരിത്രം ശ്രീരാമകഥതന്നെയാണു്. ദേവന്മി മനുഷ്യൎക്കും ഇതു പൊതുവിൽ ഉള്ളതാണു്. ജപവും തപവും ഇതുതന്നെയെന്നു അറിയുന്നതാണ് സൂത്രം. ഭക്തിയോടുംകൂടി ഇതറിയുന്നവൎക്കു ഫലിക്കുന്നതു പരമപദമോക്ഷത്രമാണ്. ഇഹപരങ്ങളിലും ഇതു സ്വപത്തെ ദാനം ചെയ്യുന്നതാണ്. ധൎമ്മരാജന്റെ ബാധയെ തടുക്കും. സന്തതിയും സമ്പത്തും വൎദ്ധിക്കും. നവഗ്രഹങ്ങളും ഏകാദശഫലത്തെ ദാനം ചെയ്യും. ജനനമരണമെന്ന വ്യാധിയെ ജയിപ്പാനുള്ള സിദ്ധൗഷധം ഇതുതന്നെയാണെന്നു പരമേശ്വരൻ പാൎവ്വതിക്കു ഉപദേശിച്ച മഹാത്മ്യചരിതമാണിതു്. ലോകത്തിൽ ഗംഗ, യമുന മുതലായ ദിവ്യനദീസ്നാനവും, ഗോദാനം ഭൂദാനം, ഗജദാനം, അന്നദാനം മുതലായ ദാനങ്ങളും ഇതാണെന്നു സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്ന വേദാന്തവും ഭവനപോലെ ഭവിക്കുമെന്നുള്ള നിദാനവും ആയുള്ളതാണ് രാമാവതാരചരിതം എന്നു ശ്രീനാരദമഹൎഷി ഘോഷിച്ചുവെച്ചപ്രകാരം ശ്രീവാല്മീകിമഹൎഷി കീൎത്തിച്ചതിനെ പ്രഥമകാവ്യമായി സജ്ജനങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമജയം

കമ്പരാമായണകഥാമൃതം.

ബാലകാണ്ഡം.

ദശരഥന്റെ പുത്രകാമേഷ്ടി.

കവി

മാനിലംപുകഴുംനാളിൽമകവിലൊത്തുയരാൽവാടി
കാനിലമരങ്ങളൈവെട്ടുകരികളായിരിങ്ങളെയ്യാൻ
ഊനമിൽപിറന്തനോറായുടലുയിർപെറ്റിപ്പിറന്ന
പാനകർക്കണ്ടലൈമെയ്യ്വുയിർമൈത്തെണ്ണപ്പുഷ്കിപ്പാറാർ.

കൈകസി എന്ന രാക്ഷസി ശ്ലേഷ്മാതകാടവി എന്ന വനത്തിൽവെച്ചു വിശ്രവസ്സുമഹർഷിയെ കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു "ശരണം സ്വാമിൻ അടിയന്റെ വംശം വർദ്ധിപ്പാനായി സന്തത്യർത്ഥം അടിയനെ നിന്തിരുവടി പരിഗ്രഹിച്ച് സങ്കടനിവൃത്തി ചെയ്തരുളേണ"മെന്നപേക്ഷിക്കയും മഹർഷി കൈകസിയുടെ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിച്ചു അവളോടുകൂടി അന്നു രാത്രി വസിക്കയും ഓരോ യാമത്തിൽ ഓരോ സന്തതികളായി നാലു യാമത്തിന്നു നാലു സന്തതികളെ (മൂന്നു പുരുഷന്മാരേയും ഒരു സ്ത്രീയേയും) പ്രസവിക്കയും അവർക്കു രാവണൻ, കുംഭകർണ്ണൻ, വിഭീഷണൻ, ശൂർപ്പണഖ എന്നു പേരിടുകയും ചെയ്തു. ശ്ലേഷ്മാതകാടവിയിൽ ഇവർ വസിച്ചു വരുമ്പോൾ അമ്മയുടെ മടിയിൽ കിടന്നു രാവണൻ ക്ഷീരപാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ വിശ്രവസ്സുപുത്രനായ വൈശ്രവണൻ വിമാനാരൂഢനായി ആകാശമാർഗ്ഗേ പോകുന്നതിനെ കൈകസി കണ്ടു ദുഃഖിക്കയും തന്നിമിത്തം നേത്രാശ്രുക്കൾ ദശഗ്രീവ

ന്റെ മുഖത്തു വീണതിനെക്കണ്ട് മാതാവിനെ നോക്കി, രാവണൻ; 'അല്ലയോ മാതാവെ ഈ അവസരത്തിൽ നിങ്ങൾ ദുഃഖിക്കേണ്ടുന്നാവശ്യമെന്ത്? വിമാനാരൂഢനായി ആകാശമാർഗ്ഗേ പോകുന്നവൻ ആരാണ്? അവൻ നമ്മുടെ ശത്രുവോ മിത്രമോ? എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ട കൈകസി പറയുന്നു:—മകനെ ദശഗ്രീവ! എന്തിനു പറയുന്നു. 'നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാരാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട കനകമയമായ ലങ്കയെന്ന ഒരു രാജധാനി സമുദ്രമദ്ധ്യയുണ്ട്. അതിനെ വൈശ്രവണൻ കീഴടക്കി സർവ്വഭാഗ്യങ്ങളും അനുഭവിച്ചു ഭാഗ്യവാന്മാരിൽവെച്ചു അഗ്രേസരനായി വസിക്കുന്നു. എന്തു ചെയ്യാം. പ്രബലന്മാരായ സന്തതികൾ ഉണ്ടെന്നുവരികിൽ ഇങ്ങിനെ വനത്തിൽ മൃഗപ്രായേണ സഞ്ചരിക്കേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല'. എന്നു പറഞ്ഞു കരയുന്ന മാതാവിന്റെ സങ്കടത്തെക്കണ്ടു ദശഗ്രീവൻ 'അല്ലയോ മാതാവേ! ഈ വിവരം മുമ്പുതന്നെ എന്നെ അറിയിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. അതു ചെയ്തിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഇനി അമ്മയുടെ സങ്കടം തീർത്തെ വേറെ കാര്യമുള്ളു' എന്നു പറഞ്ഞു കുലഗുരുവായ ശുക്രമഹർഷിയെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്യേണ്ടുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളും മൂലമന്ത്രങ്ങളും മനസ്സിലാക്കി തന്റെ അനുജന്മാരായ കുംഭകർണ്ണവിഭീഷണന്മാരോടുകൂടി കൊന്ന വനമെന്ന ഗോകർണ്ണത്തിൽ ചെന്ന് ആയിരം അടി ആഴത്തോടുകൂടിയ അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി മദ്ധ്യേ ആയിരത്തെട്ടടി ഉയരത്തോടുകൂടിയ അയസ്തംഭം നാട്ടി അയസ്തംഭാഗ്രത്തിൽ വജ്രസൂചിയെ നാട്ടി സൂചിയുടെ അഗ്രത്തിൽ ദശഗ്രീവൻ തന്റെ വലത്തെ പാദാംഗുഷ്ഠത്തെ ഊന്നി ഏകാഗ്രമാനസനായി ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സു തുടങ്ങുകയും കുംഭകർണ്ണൻ വിഭീഷണൻ എന്നവർ കുണ്ഡത്തിൽ ഇന്ധനങ്ങളെ നിറച്ചു അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു അഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥന്മാരായിരുന്നു തപസ്സു ചെയ്യുംവന്നു. ദശഗ്രീവനിങ്ങിനെ പതിനായിരം സംവത്സരം തപസ്സു ചെയ്യും തന്റെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ ബ്രഹ്മാവ് പ്രത്യക്ഷമാവാഞ്ഞതിനാൽ പിന്നെ ആയിരം ആയിരം വത്സരം തികയുമ്പോൾ

തൻെറ ഓരോ ശിരസ്സും ഈരണ്ടു കരങ്ങളും വെട്ടി അഗ്നിയിൽ ഇട്ടു ഹോമിക്കുകയും ഇങ്ങിനെ പതിനായിരം സംവത്സരത്തിന്നുള്ളിൽ തൻെറ ഒമ്പതുശിരസ്സുകളും പതിനെട്ടു കരങ്ങളും വെട്ടി അഗ്നിയിലിട്ടു ഹോമിക്കുകയും എന്നിട്ടും ഉപാസനാമൂർത്തി പ്രത്യക്ഷമാവാത്തതുകണ്ടു ബാക്കിയുള്ള ഒരു ശിരസ്സിനെ വെട്ടുവാനായി ഉദ്യോഗിക്കുകയും അതുകണ്ടു ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചു വാള് കടന്നു പിടിച്ചു 'ഹേ! ദശഗ്രീവ! സാഹസം പ്രവർത്തിക്കരുത്. തൻെറ തപോശക്തി അറിവാൻവേണ്ടി താമസിച്ചുപോയതാണ്. എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമായി. വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെ വാങ്ങിക്കൊള്ളുക' എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പ്രദക്ഷിണാദി നമസ്കാരങ്ങളെച്ചെയ്തു ശരണം സ്വാമിൻ! അടിയൻ മനുഷ്യനൊഴിച്ചു മററുള്ളമൂർത്തികളാലും മരിക്കയായ്വരട്ടെ യാതൊരു വരായുധങ്ങളാലും നശിക്കുകയായ്വരട്ടെ ഉണ്ടാവരുതെന്നു, അപേക്ഷിക്കുകയും അഭീഷ്ടപ്രകാരമുള്ള വരത്തെ ദാനം ചെയ്തതിനെ വാങ്ങി രാവണൻ പോയതിനനന്തരം നിദ്രാവത്വം വേണമെന്ന ഇച്ഛയോടുകൂടെ തപസ്സുചെയ്തു കുംഭകർണ്ണന്നു നിദ്രാവശംഭവിക്കുകയും വിഷ്ണുഭക്തനായി വരേണമെന്ന ഇച്ഛയോടുകൂടി തപസ്സുചെയ്തു വിഭീഷണൻെറ അഭീഷ്ടത്തെ ദാനംചെയ്തു ബ്രഹ്മാവു അന്തർദ്ധാനം ചെയ്കയും ചെയ്തു. അനന്തരം രാവണൻ തൻെറ സോദരന്മാരോടുകൂടി ശ്ലേഷ്മാതകാടവിയിൽ വന്നു വിശ്രവസ്സുപുത്രനായ വൈശ്രവണന്നു ഒരു ദൂതൻമുഖേന ലങ്ക എന്ന രാജധാനി വിട്ടുതരേണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. അതുകേട്ടു വൈശ്രവണൻ തൻെറ പിതാവായ വിശ്രവസ്സു മഹർഷിയെക്കണ്ടു രാവണൻെറ അഭിപ്രായത്തെ അറിയിച്ചു. അതു കേട്ടു വിശ്രവസ്സുമഹർഷി 'ഹേ! കുമാര! രാവണൻ വലിയ ദുർമ്മാർഗ്ഗിയായിട്ടാണു പുറപ്പാട്. ആയതുകൊണ്ടു അവനോടു മത്സരിപ്പാൻ പോകരുതു. നീ ഉടനെ ലങ്കയെ ഉപേക്ഷിച്ചു വേറെ ഒരു രാജധാനി നിർമ്മിച്ചു അതിൽ വസിക്കുക' എന്നു പറഞ്ഞു. പിതാവിൻെറ കല്പനപ്രകാരം ലങ്കയെ രാവണന്നു വിട്ടുകൊടുത്തു വൈശ്രവണൻ അളകാപുരിയെന്ന ഒരു രാജധാനിയെ നിർമ്മിച്ചു അതിൽ തൻെറ കുഡുംബസമേതം വസി

ക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ രാക്ഷസരാജാവായി തന്റെ അനുജന്മാർ മുതലായ കുഡുംബങ്ങളോടുകൂടി ലങ്കയിൽ വന്നു മുപ്പത്തിരണ്ടുയോജനവിസ്തൃതമായ ലങ്കയെ എഴുനൂറുയോജന വിസ്തൃതമാക്കി മുന്നൂറായിരം തെരുവീഥികളെ സൃഷ്ടിച്ചു അതിൽ വസിക്കുകയും അനന്തരം ദിഗ്വിജയംചെയ്തു ത്രിലോകപുരന്ദരൻ, ദശമകുടസിംഹാസനൻ, ബ്രഹ്മദത്തവരബലസഹിതപ്രതാപൻ, സർവ്വജ്ഞലങ്കേശ്വരൻ എന്ന പ്രസിദ്ധികളെ സമ്പാദിച്ചു മാതൃഹത്തി, പിതൃഹത്തി, ബ്രഹ്മഹത്തി, ഗോഹത്തി, ശിശുഹത്തി, സാധുനിന്ദ, സജ്ജനദ്വേഷം, സ്വാമിദ്രോഹം, വിശ്വാസഘാതകം, പരസ്ത്രീഹരണം മുതലായ മഹാപാതകങ്ങളെ ചെയ്ത് മഹർഷികളാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട യാഗാദിഹോമങ്ങളെ മുടക്കുകയും തന്നിമിത്തം ഇന്ദ്രാദികൾക്കു യാഗശേഷങ്ങളായ ഹവിസ്സുകളെ ഭക്ഷിപ്പാൻ സാധിക്കാതെയും അതുഹേതുവായി മേഘങ്ങളുടെ വർഷമില്ലാതെയും വന്നു സംഭവിക്കുകയാൽ ഭൂമിയിൽ വിതച്ച വിളകൾ മുളച്ചു കിളരാതെ വരികയും അതു ഹേതുവായി സജ്ജനങ്ങൾക്കു അന്നപാനാദികൾക്കു ബുദ്ധിമുട്ടു വർദ്ധിച്ച് ലോകമെല്ലാം വെറി അടഞ്ഞു ധർമ്മദേവത വനത്തിലേക്കു ഗമിക്കുകയും അധർമ്മം വർദ്ധിച്ചു രാജ്യമെല്ലാം അനീതിയായ മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു. അധർമ്മതല്പരന്മാരായ രാവണാദികളുടെ ഈ ഉപദ്രവം ഹേതുവായി ഭൂദേവി ഗോരൂപമെടുത്ത് ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു നമസ്കരിച്ച് 'അല്ലയോ ദേവരാജ! മഹാപാപികളുടെ ഉപദ്രവാധിക്യത്താൽ ഭാരം എനിക്കു സഹിക്കുന്നില്ല. ആയതുകൊണ്ടു ദുഷ്ടന്മാരെ വധിച്ച് ശിഷ്ടന്മാരെ പരിപാലിച്ചു ധർമ്മത്തെ നിലനിർത്തി ഭാരം തീർത്തുതരേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും അതു കേട്ട് ഇന്ദ്രൻ ത്രയസ്ത്രിംശൽക്കോടി ദേവകളോടും ധരണിമാതാവോടുംകൂടി സത്യലോകത്തേക്ക് ചെന്നു കമലോത്ഭവനായ ബ്രഹ്മദേവനെക്കണ്ട് നമസ്കരിച്ച് രാവണാദികളാൽ അനുഭവിക്കുന്ന ഉപദ്രവങ്ങളെ കേൾപ്പിക്കുകയും ബ്രഹ്മദേവൻ അതു കേട്ടു ഇന്ദ്രനോടു, 'രാവണാദികളെ കൊലചെയ്യാൻ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണ്. സംഹാരമൂർത്തിയായ പരമേശ്വരസ്വാമിയെ ചെന്നു കണ്ടാൽ കാര്യം നിവൃത്തിക്കാം' എ

ന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവും ഇന്ദ്രാദിദേവകളും കൂടി കൈലാസത്തിൽ പോയിപരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കണ്ടുരാവണാദികളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളെയെല്ലാം കേൾപ്പിക്കുകയും അതു കേട്ട പരമേശ്വരൻ, 'ഹേ ബ്രഹ്മാവേ! രാവണാദികൾ എന്തു ദ്രോഹംചെയ്തിരുന്നാലും എനിക്കു അവരെ വധിപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ല. കാരണം സ്വകേശന്റെ ഗോത്രസംജാതന്മാരാണ്. തന്നിമിത്തം എന്നിൽ ഭക്തന്മാരാണ്. ആയതുകൊണ്ടു രാവണാദികളെ വധിപ്പാൻ ഒരു യുക്തി പറയാം. എന്തെന്നു വെച്ചാൽ വൈകുണ്ഠത്തിൽ ചെന്നു നാരായണനോടു ഈ സംഗതിപറയുവിൻ; എന്നാൽ സങ്കടനിവൃത്തിവരും' എന്നതിനെകേട്ട സകല ദേവകളുംകൂടി ക്ഷീരാബ്ധിതീരത്തിൽപോയി പുരുഷസൂക്തമെന്നമന്ത്രത്താൽ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയെ സ്തുതിക്കുകയും നാരായണസ്വാമി ഗരുഡാരൂഢനായി ദേവകൾക്കു മദ്ധ്യ പ്രത്യക്ഷമായി ബ്രഹ്മാവിനെക്കണ്ടു സന്തോഷവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു 'നിങ്ങളെല്ലാവരും ഒരുമിച്ചുവരുവാൻ കാരണമെന്തെ'ന്നു ചോദിക്കുകയും അപ്പോൾ ഇന്ദ്രാദികൾ ഭക്തി ശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി രാവണാദികളുടെ ഉപദ്രവത്തെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയവസരത്തിൽ ബ്രഹ്മാവു നാരായണസ്വാമിയെ നോക്കി. 'കുറച്ചുകാലം കൂടി നിന്തിരുവടി അശ്രദ്ധനായിരുന്നാൽ പ്രപഞ്ചമെന്ന വ്യവഹാരം തീരെ വിട്ടുപോകുമെന്നു മാത്രമല്ല ധർമ്മിഷ്ഠികളായ രാവണാദികളുടെ ഉപദ്രവം സഹിപ്പാൻ പാടില്ലാതെയും വന്നു സംഭവിക്കും' എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ട നാരായണസ്വാമി പറയുന്നു:—ഹേ ദേവകളെ നിങ്ങൾ മേലാൽ ഭയപ്പെടേണമെന്നില്ല. എന്നാൽ നിങ്ങൾ എല്ലാവരും വാനരന്മാരായവതരിക്കണം. അതിൽ ബാലിസുഗ്രീവന്മാരായി സഹസ്രാക്ഷനും സഹസ്രകിരണനും അവതരിക്കണം. ഹനുമാനായി രുദ്രൻ അവതരിക്കണം. അഗ്നിയുടെ അംശമായി പടനായകൻ നീലനും ബ്രഹ്മാവിന്റെ അംശമായി ജാംബവാനും അവതരിച്ച് പർവ്വതങ്ങളിലും വനങ്ങളിലും വസിപ്പിൻ. ഞാൻ മനുഷ്യാവതാരമെടുത്തുവരും. അത് എവിടെയെന്നു വെച്ചാൽ അയോദ്ധ്യ

യിൽ ആ സുദ്രക്ഷിതീശന്മാരായ ക്ഷത്രിയരാജാക്കളിൽ വെച്ചു മഹാചക്രവൎത്തിയും സത്യസന്ധനുമായ ദശരഥന്നു പ്രഥമപുത്രനായും ശംഖ് ഭരതനായും ചക്രം ശത്രുഘ്നനായും അനന്തൻ ലക്ഷ്മണനായും ഇങ്ങിനെ സഹോദരന്മാരായി അവതരിച്ചു കാൎയ്യം നിവൃത്തിക്കാം. ആ അവതാരപുഷ്ടിക്കായിക്കൊണ്ടു നിങ്ങൾ എല്ലാവരും മുമ്പെ അവതരിച്ച് ഓരോ സ്ഥാനങ്ങളിൽ വസിപ്പിൻ. വനത്തിൽ വെച്ചുവേണം. മനുഷ്യനാലും വാനരന്മാരാലും അല്ലാതെ രാവണാദികൾ മരിക്കുന്നതല്ല, എന്നു പറഞ്ഞനുഗ്രഹിച്ചു ദേവന്മാരെ അയച്ച് താൻ അന്തൎദ്ധാനം ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാന്റെ കല്പനപ്രകാരം ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ എല്ലാവരും വാനരന്മാരായി അവതരിച്ചു വനങ്ങളിലും പൎവ്വതങ്ങളിലും അധിവസിച്ചു.

ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ തിരു അവതാരം.

കവി.

മേടമാമതിതിനവമിമീൻകരെഴ
ന്നീട്ടുവമായെകൎക്കടകനീതിദേശർ
ഓടെമാകളിറനാന്തെതയരാശികൾ—
ഞ്ഞാടിനകാദേശദശനാൽവരുച്ചരെ.

ക്ഷത്രിയവംശോത്ഭവനായ ദശരഥചക്രവൎത്തിക്കു അറുപതിനായിരം വയസ്സായിട്ടും സന്തതിയില്ലാതെ സന്തത്യഭാവം വന്നു വ്യസനിച്ച്, തന്റെ അഭാവകാലത്ത് രാജരീകം വഹിപ്പാൻ സന്താനങ്ങളില്ലല്ലോയെന്നു സങ്കടപ്പെട്ട്, തന്റെ കുലഗുരുവായ വസിഷ്ഠനോട് വൃത്താന്തങ്ങളെ കേൾപ്പിച്ചു, സന്തത്യൎത്ഥം വേണ്ടുന്ന മാൎഗ്ഗങ്ങളെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും വസിഷ്ഠമഹൎഷിയതിന്നു മറുപടിയായി നമുക്ക് പുത്രകാമേഷ്ടി എന്ന യാഗം തുടങ്ങണം. എന്നാൽ നിവൃത്തി ഉണ്ടാകും, എന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തുകയും ആയതിലേക്കു ഋശ്യശൃംഗമഹൎഷിയെ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തെ യാഗത്തിന്നു ഹോതാവായി നിശ്ചയിച്ച് യാഗം ചെയ്യിക്കേണമെന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തി വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെയെല്ലാം ഒരുക്കി യാഗം തുടങ്ങി. ആ യാഗമുഖത്തിൽനിന്നു ഒരു ഭൂതം പായസംകൊ

ണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുകയും ആയതിനെ തന്റെ പത്നിമാരായ കൈകേയി, കൌസല്യ, സുമിത്ര എന്നവൎക്കു കൊടുക്കുകയും അവർ ഭുജിച്ചു ഗൎഭം ധരിക്കുകയും മേടമാസം നവമി പക്കം പുണർതം നക്ഷത്രം ഉച്ചത്തിൽ അഞ്ചു ഗ്രഹങ്ങളും പതിനൊന്നിൽ നാലു ഗ്രഹങ്ങളുമായുള്ള ശുഭലഗ്നത്തിൽ കൌസല്യാഗൎഭത്തിൽ നിന്നു ശ്രീനാരായണസ്വാമി അവതരിക്കുകയും, സുമിത്രയുടെ ഗൎഭത്തിൽ നിന്നു ലക്ഷ്മണൻ ശത്രുഘ്നൻ അവതരിക്കുകയും, കൈകേയിയുടെ ഗൎഭത്തിൽ നിന്നു ഭരതൻ അവതരിക്കുകയും ഇങ്ങിനെ മൂന്നു പത്നിമാൎക്കു നാലു പുത്രന്മാർ അവതരിച്ചതിന്നു ശേഷം പഞ്ചവയസ്സിൽ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ വെച്ചു ഗുരുവായ വസിഷ്ഠമഹൎഷിയുടെ അടുക്കൽനിന്നു, അക്ഷരവിദ്യ, ആയുധവിദ്യ മുതലായ വിദ്യകളെ ജലപ്രായമായി പഠനം ചെയ്തു വിദ്യാപാരംഗതന്മാരായിത്തീരുകയും, ഈ വിവരങ്ങളെയെല്ലാം അറിഞ്ഞു വിശ്വാമിത്രമഹൎഷി അയോദ്ധ്യയിൽവന്നു ദശരഥമഹാരാജാവെക്കണ്ടു, ഹേ രാജൻ! ഞാൻ സിദ്ധാശ്രമത്തിൽ വെച്ചു ഒരു യാഗം ചെയ്വാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ യാഗരക്ഷക്കു നിന്റെ പുത്രന്മാരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ അയച്ചുതരേണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ദശരഥൻ, ശരണം മഹൎഷിയെ! എന്റെ പുത്രന്മാർ വളരെ ചെറുപ്പമാണ്. ധനുൎവ്വേദാഭ്യാസം നല്ലവണ്ണം ആയിട്ടില്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഞാൻ വന്നു യാഗരക്ഷ ചെയ്തുതരാം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വിശ്വാമിത്രൻ അല്ലയോ ദശരഥനെ! എന്റെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കണം. ക്രോധത്തിൽ അഗ്രനം എനിക്കു ശരിയല്ല. ഓൎമ്മവെക്കണം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വസിഷ്ഠൻ, ഹേ ദശരഥൻ! തടസ്ഥം പറയരുതു്. രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ അയക്കുക. പലകാൎയ്യങ്ങളും ഈ യാത്രയിൽ ഗുണം വരുവാനുണ്ടു്. എന്നു പറകയും ആ ഗുരുവാക്യത്തെകേട്ടു പുത്രന്മാരായ രാമനെയും ലക്ഷ്മണനെയും മഹൎഷി ഒരുമിച്ചു അയച്ചുകൊടുക്കുകയുംചെയ്തു. മഹൎഷി സന്തോഷിച്ചു ദശരഥാത്മജന്മാരെകൂട്ടി പോകുന്ന മാൎഗ്ഗമദ്ധ്യ ദാഹമോഹാദികൾ ബാധിക്കാതിരിപ്പാൻ ബല എന്നും അതിബല എന്നും രണ്ടു മന്ത്രങ്ങളെ രാമലക്ഷ്മണന്മാൎക്കു ഉപദേശിച്ചു.

താടകാസംഹാരം.

കവി.

പാൎത്തുമോടാത്തുനീടാതെതന്നുമ്പാലതെ
ഊൎത്തുമോടാത്തുക്കൂടാതതൊന്നൂരിയൻ
തേൎത്തുമോടാത്തുമാമകെമീതേറിനൽ
ഹാരമോടാത്തുനൽകാലുമോടാതെതൊ.

അനന്തരം പാലവനത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ വിശ്വാമിത്രൻ ഹേ രാഘവ ഈ വനത്തിന്നു പാലവനം എന്നാകുന്നുപേർ. ഇതിൽ ഉഷ്ണാധിക്യത്താൽ ഭൂമിദേവിയും സഞ്ചരിക്കയില്ല. ഇതിലെ വനദേവതമാരും ഒരു ദിക്കിൽ തന്നെ നില്പാൻ പാടില്ലാതെയും ഈ വനത്തെ വിട്ടുപോവാൻ പാടില്ലാതെയും ചുററി സഞ്ചരിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല സൂൎയ്യന്റെ രഥം നേരിട്ടു ഉപരിമാൎഗ്ഗമായും വരുന്നതല്ല. വന്നാൽ ദഹിച്ചുപോകും. കാൎമ്മേഘങ്ങളും ഇവിടെ വൎഷിക്കയില്ല. വായുവും സഞ്ചരിക്കയില്ല. ഇത്ര കഠിനമായ പാലവനത്തിൽ പതിനായിരമത്തഗജത്തിന്റെ ശക്തിയോടുകൂടിയ താടക എന്ന ഒരു രാക്ഷസി വസിക്കുന്നുണ്ട്. അതാ കാണുന്ന പൎവ്വതാകാരമായി കൂടിക്കിടക്കുന്ന ഈ മഹൎഷികളുടെയും മററുള്ളവരെയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചതിനാൽ കണ്ടുന്ന അസ്ഥികളാണ്. ഇവളെക്കൊണ്ടു യാതൊരു യാഗാദികൎമ്മങ്ങളും തുടങ്ങുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. മഹാപാതകിയാണ്. അവളെ നീ വധിക്കണം. സ്ത്രീവധം ചെയ്യാമൊ എന്നു ഇവളുടെ വിഷയത്തിൽ ശങ്കിക്കേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. എന്നതിനെ കേട്ട് അങ്ങിനെ ഉള്ള താടകയെ നേരെ കാണ്മാൻ മാൎഗ്ഗം എന്താണെന്നു രാമൻ ചോദിക്കുകയും കയ്യിലുള്ള വില്ലിനെ ഗുണധ്വനി ചെയ്താൽ ആ ശബ്ദം കേട്ടമാത്രത്തിൽ ലോകം നടുങ്ങുമാറ് അട്ടഹാസം ചെയ്ത് നേരിട്ടുവരും എന്നു മഹൎഷി പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാമൻ വില്ലിനെ ആകൎണ്ണാന്തം വലിച്ചു ഞാണൊററി ശിലധ്വനി ചെയ്കയും അതു കേട്ടു ബ്രഹ്മാണ്ഡം നടുങ്ങുമാറ് സിംഹഗൎജ്ജനം ചെയ്തു മഹാവൃക്ഷങ്ങളെ പറിച്ചെടുത്തു നേരിട്ടു വരുന്നതിനെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ

പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി അസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും രാമസായകം ഏറ്റ താടക വീഴുകയും ഇന്ദ്രാദികൾ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

വിശ്വാമിത്രയാഗരക്ഷ.

വിശ്വാമിത്രൻ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു സിദ്ധാശ്രമത്തിലെത്തി യാഗം തുടങ്ങുകയും താടക മരിച്ചവിവരം പുത്രന്മാരായ സുബാഹു മരീചൻ മുതലായവർ അറിഞ്ഞു രണ്ടു വെള്ളപ്പടയോടുകൂടിവന്ന് ആകാശവീഥിയിൽനിന്ന് അനേകം മാംസഖണ്ഡങ്ങളെയും രക്തവൃഷ്ടിയെയും ചെയ്യുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ട് സുബാഹുവെയും പടകളെയും നിഗ്രഹിക്കുകയും മരീചൻ മാൻവേഷമെടുത്തു ഓടുകയും രാമശരം വിടുന്നതല്ലെന്നു കണ്ടു മടങ്ങി ഭഗവാനെ വന്ന് ശരണം പ്രാപിക്കുകയും ധർമ്മത്തിന്നായി മരീചനെ വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്തു! ആയതിന്നുശേഷം യാഗരക്ഷചെയ്തു വിദേഹരാജ്യമെന്ന മിഥിലയിൽ വില്ലുണ്ടെന്നു കേട്ട് അതു കാണ്മാൻവേണ്ടി വിശ്വാമിത്രനോടുകൂടി രാമലക്ഷ്മണന്മാർ പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

അഹല്യാമോക്ഷം.

പോകുന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽ ഭഗവാന്റെ പാദസ്പർശനത്താൽ ശിലയായി കിടന്നിരുന്ന അഹല്യ ശാപം തീർന്ന് ഭഗവാനെ വന്നു നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വരുവാനുള്ള സംഗതിയെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു വിശ്വാമിത്രൻ, രാഘവ! പണ്ടു ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രൻ അഹല്യയെ പ്രാപിക്കുകയും ആയതറിഞ്ഞു അഹല്യയുടെ കണവനായ ഗൌതമന്റെ ശാപത്താൽ ഇങ്ങിനെ വന്നതാണ്. എന്നു പറഞ്ഞു അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു മിഥിലക്കു പോകുകയും ജാനകി വസിക്കുന്ന കന്യകാമാടത്തിന്നരികെ ഗോപുരങ്ങളുടെ രാജധാനിക്കു കടക്കുന്നവരെയെല്ലാം കാണ്മാനായി കന്യകാമാടത്തിൽ ഒരു വിശാലദർപ്പണം പതിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ, ഭഗവാൻ തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങി മുഖക്ഷാളനം ചെയ്യുന്നതിനെ കണ്ടു

കയും ആരാണിതെന്നറിവാനായി ജാനകി പങ്ങി കിളിവാതിലൂടെ അധോമുഖമായി നോക്കിയപ്പോൾ ജാനകിയുടെ മുഖം ജലത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കാണുകയും അപ്പോൾ ഭഗവാൻ ഊൎദ്ധ്വമുഖമായി നോക്കുകയും ഇങ്ങിനെ രണ്ടാളുടെ നോക്കും ഒരവസരത്തിലായതുകൊണ്ടു തമ്മിൽ അന്യോന്യം മനസ്സിലാക്കി സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമൻ അവിടെനിന്നു രാജധാനിയിലേക്കു വന്നതിനെ ജനകരാജാവു കണ്ടു അതിവേഗത്തിൽ വന്നു വിശ്വാമിത്രമഹൎഷിയെ ശരണംപ്രാപിച്ചു ആസനമിട്ടിരുത്തി ഈ രാജകുമാരന്മാരതാരെന്നു ചോദിച്ചതിനു മഹൎഷി പറയുന്നു.

ചാപഭഞ്ജനം.

ഇവർ അയോദ്ധ്യാവാസിയായ ദശരഥരാജാവിന്റെ പുത്രന്മാരാണ്. ശ്രീരാമനെന്നും ലക്ഷ്മണനെന്നുമാണ് ഇവരുടെ പേർ. ശ്രീരാമൻ ദശരഥരാജാവിന്റെ സീമന്തപുത്രനും ലക്ഷ്മണൻ മൂന്നാമത്തെ പുത്രനുമാണ്. ഞാൻ ദശരഥരാജാവിനോടപേക്ഷിച്ചതിനാൽ എന്റെ യാഗരക്ഷക്കായിട്ട് ഇവരെ എന്റെ കൂടെ അയച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. അല്ലാതെ രഥികളായിട്ടുതന്നെ പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരല്ല. എന്റെ യാഗരക്ഷക്കായി സിദ്ധാശ്രമത്തിലേക്കു പോകുംവഴിക്ക്, ദുഷ്ടയായ താടകയെ കൊന്നത് ഈ രാമനാണ്. അനന്തരം സിദ്ധാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് എന്റെ യാഗവിഘ്നത്തിനായി വന്ന സുബാഹുവിനെയും അവന്റെ അനുചരന്മാരായ അനേകം അസുരന്മാരെയും കൊന്നും മാരീചനു അഭയംകൊടുത്തും എന്റെ യാഗത്തെ രക്ഷിച്ചു. അതിന്നുശേഷം മിഥിലാരാജ്യത്തിൽ ചാപഭഞ്ജനമുണ്ടെന്നു കേൾക്കുകയാൽ അതു കാണ്മാനായി ഇവിടേക്കു പുറപ്പെട്ടതാണ്. വരുംവഴിയിൽ, ശാപത്താൽ കല്ലായിക്കിടന്നിരുന്ന അഹല്യയെ, ഈ ശ്രീരാമൻ തന്റെ പാദസ്പൎശത്താൽ, ശാപംതീൎത്തു പരിശുദ്ധയാക്കി അയച്ചു. ഇപ്രകാരം അചിന്ത്യപ്രഭാവന്മാരായ ഈ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ ഇപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ അതിഥികളായി വന്നതു നിങ്ങളുടെ പുണ്യാതിരേകത്താലാ

ണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. എന്നാൽ ഇവിടെയുള്ള വില്ലു് ഈ രാഘവന്റെ ഭുജപരാക്രമത്തിന്നു് ഈടാകുമൊ എന്നു പരീക്ഷിപ്പാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഹേ മഹാരാജാവേ! ആ വില്ലു സഭയിലേക്കു കൊണ്ടുവരുവാനായി കല്പന കൊടുത്താലും. ഇതു കേട്ട മിഥിലാരാജാവു സന്തോഷഭരിതനായിട്ടു് ആ വില്ലു വരുത്തുവാനായി മന്ത്രിയോടു ആജ്ഞാപിച്ചു. ഉടനെ മന്ത്രിയുടെ കല്പനപ്രകാരം അറുപതിനായിരം ഭടന്മാർ കൂടി താങ്ങിപ്പിടിച്ചെടുത്തുംകൊണ്ടു് ആ വില്ലു സഭയിൽ കൊണ്ടുവന്നുവെച്ചു. ശ്രീരാമൻ വില്ലുകുലയ്ക്കുന്നതു കാണ്മാനായി, രാജകുമാരന്മാർ മുതലായ അനേകം ആളുകൾ അതിജാഗ്രതയോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ഭഗവാൻ തന്റെ ഇടത്തുകൈകൊണ്ടു വില്ലെടുത്തു; കുലച്ചതു എപ്പോഴാണെന്നും കുറിച്ചതു എപ്പോഴാണെന്നും ആർക്കും കാണ്മാൻ സാധിക്കാത്തവിധം അത്ര നിമിഷത്തിൽ വില്ലു രണ്ടു കഷണമാക്കിത്തീർത്തു. വില്ലു മുറിഞ്ഞ അതിഘോരമായ ശബ്ദംമാത്രം എല്ലാവരും കേട്ടതേയുള്ളൂ.

സീതാപാണിഗ്രഹണം.

വില്ലു മുറിച്ചതിന്നശേഷം, ജാനകി ഒരു മാല എടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു ശ്രീരാമന്റെ കഴുത്തിൽ അണിയിച്ചു. അനന്തരം അതിരില്ലാത്ത സന്തോഷത്തിൽ മുങ്ങിയവനായ ജനകരാജാവു ഈ വിവരങ്ങളൊക്കെ പ്രസ്താവിച്ചുംകൊണ്ടു ഒരു കത്തെഴുതി ദശരഥമഹാരാജാവിന്നായി ദൂതന്മാർ വശം അയച്ചു. എഴുത്തു കിട്ടി വിവരം അറിഞ്ഞു സന്തുഷ്ടനായ ദശരഥരാജാവു ഉടനെ സുമന്ത്രർ മുതലായ മന്ത്രികളോടും, കൈകേയി തുടങ്ങിയ പത്നിമാരോടും ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരായ പുത്രന്മാരോടും അനേകപരിവാരങ്ങളോടുംകൂടി പുറപ്പെട്ടു വേഗത്തിൽ മിഥിലരാജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു. ദശരഥരാജാവു പരിവാരസമേതം വന്നതായറിഞ്ഞു ജനകരാജാവു ചെന്നു എതിരേറ്റു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി. ആദരവോടെ അനേകം ഉപചാരങ്ങളെ ചെയ്തു സന്തോഷിപ്പിച്ചു കുശലപ്രശ്നാദികൾ കഴിച്ചതിന്നശേഷം ശ്രീരാമനെക്കൊണ്ടു ആജ്

വനാന്തം പിരിയുകയില്ലെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തോടുകൂടി ശുഭമുഹൂൎത്തത്തിൽ ജാനകിയുടെ പാണിഗ്രഹണം കഴിപ്പിച്ചു. ജനകരാജാവിന്റെ മററു കന്യകമാരെ, ഭരതലക്ഷ്മണശത്രുഘ്നന്മാരെക്കൊണ്ടും യഥാക്രമം വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചു. അതിന്നുശേഷം അനവധി സ്ത്രീധനങ്ങളെയും കൊടുത്തു ജനകരാജാവ് അവരെയെല്ലാവരെയും അയോദ്ധ്യക്കായി യാത്രയാക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീപരമേശ്വരന്റെ ചാപഭഞ്ജനശബ്ദത്തെക്കേട്ടു കോപിഷ്ഠനായ പരശുരാമൻ 'ആരാണ് വില്ലുമുറിച്ച'തെന്നറിവാനായി അതിവേഗത്തിൽ പുറപ്പെട്ടു വരുംവഴിക്കു ദശരഥാദികളെ കാണുകയാൽ അവരെ തടുത്തുനിൎത്തിയുംകൊണ്ടു ഭാൎഗ്ഗവരാമൻ ശ്രീരാമനോടു ഇപ്രകാരം പറയുന്നു.

ഭാൎഗ്ഗവരാമഗൎവ്വശമനം.

പരശുരാമൻ:—ഹേ! നീ ആരാണ്? നിന്നെ നോക്കിയാൽ ഒരു ഭൂപാലനെന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്. അതിനാൽ നിന്നെ ഞാൻ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമൻ:—അങ്ങയെ നോക്കുമ്പോഴും ഒരു ബ്രാഹ്മണനെന്നു തോന്നുന്നു. അതിനാൽ നമസ്കാരം.

പ—ഹേ ബാല! നീ ഒരു ക്ഷത്രിയരാജകുമാരനല്ലേ? സ്ത്രീയായ താടകയെ നിനക്കു വധിപ്പാൻ പാടുണ്ടോ? സ്ത്രീവധം രാജാക്കന്മാൎക്കു ശാസ്ത്രവിഹിതമാണോ?

ശ്രീ—അങ്ങയെ പെററെടുത്ത മാതാവെ കൊലചെയ്യുവാൻ ഏതു ശാസ്ത്രത്തിലാണ് വിധികണ്ടത്? അങ്ങു മാതാവെ കൊന്നതു ശാസ്ത്രവിഹിതമാണോ?

പ—ബീജകൎത്താവും എന്റെ പിതാവുമായ ജമദഗ്നിമഹൎഷിയുടെ കല്പന ഒരിക്കലും ലംഘിപ്പാൻ പാടില്ലാത്തതാകയാൽ ഞാൻ അമ്മയെ കൊലചെയ്തതാണ്.

ശ്രീ—ഗുരുവാക്കിന്നെതിർവാക്കില്ലെന്നു കരുതി, എന്റെ ഗുരുവായ വിശ്വാമിത്രമഹൎഷിയുടെ കല്പനപ്രകാരമാണു ഞാൻ ദുഷ്ടയായ താടകയെ കൊന്നത്

പ—ഒരു നിസ്സാരമായ വില്ലു മുറിച്ചതുകൊണ്ടു നീ ഇത്രയൊന്നും അഭിമാനിക്കേണ്ടാ. ഓൎമ്മവെക്കണം.

ശ്രീ—അങ്ങ് ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണെന്നു കരുതി ഞാൻ ഇപ്പോഴും ക്ഷമിക്കുന്നു. സ്വരം പകൎന്നാൽ നിറം പകരുമെന്നു പ്രത്യേകം ഓൎമ്മവെച്ചു സംസാരിക്കണം. വെറുതെ എന്തിന്നു ശണ്ഠകൂട്ടുന്നു.

പ—നീ ആ വില്ലു മുറിച്ചുവല്ലോ. ഇതാ ഈ വില്ല് ഒന്നു വളയ്ക്കുക. കാണട്ടെ സാമൎത്ഥ്യം. ബാലനായാലും നിന്റെ വായ്ത്തകൃതി കേമം തന്നെ.

ഇതിനെ കേട്ട ശ്രീരാമൻ ആ വില്ലു വാങ്ങി വളച്ചു ഞാൺ മുറുക്കി അസ്ത്രം അനുസന്ധാനം ചെയ്കയും ഉടനെ അസ്ത്രത്തിന്നു ലക്ഷ്യം എന്തെന്നു പറയേണമെന്നു പരശുരാമനോടാവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

പരശുരാമൻ—അസ്ത്രത്തിന്നു യാതൊരു ലക്ഷ്യവും കാണുന്നില്ല. ഞാൻ ബുദ്ധിയില്ലായ്മയാൽ നിന്നോടു പ്രതിവാദിച്ചതാണ്. ഇതുവരെ ഞാൻ ചെയ്ത തപസ്സുകളെല്ലാം നിന്റെ അസ്ത്രത്തിന്നു ലക്ഷ്യമായിത്തീന്നിരിക്കുന്നു. എന്നുപറഞ്ഞു തന്നെ അവലംബിച്ചിരുന്ന വിഷ്ണുകലയെ ശ്രീരാമങ്കൽ സമൎപ്പിച്ചു. ശ്രീമാനായ രാമന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി പരശുരാമൻ പിന്നെയും തപസ്സിന്നായിത്തന്നെ പോയി. അനന്തരം ശ്രീരാമൻ മുതലായ എല്ലാവരും അയോദ്ധ്യയിൽചെന്നു സുഖമായിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബാലകാണ്ഡം സമാപ്തം.

കമ്പരാമായണകഥാമൃതം.

അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം.

ഇങ്ങിനെ ശ്രീരാമനും മററും പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലത്തോളം അയോദ്ധ്യയിൽ സുഖമായി താമസിച്ചു. അതിന്നുശേഷം ശ്രീരാമന്നായി രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച ദശരഥരാജാവു അതിന്നു വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെല്ലാം ഒരുക്കുകയും നഗരം മുഴുവനും അലങ്കരിപ്പിക്കയും അമ്പത്താറു രാജാക്കന്മാൎക്കും അഭിഷേകപത്രം ദൂതന്മാർ വശം അയക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ വിവരങ്ങളെല്ലാം അറിഞ്ഞു മന്ഥര, മുഹൂൎത്തത്തിൽ അഭിഷേകം കഴിച്ചു രാജാവായി സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിപ്പാൻ പോകുന്ന രാമനെ, അതിന്നു വിഘ്നംവരുത്തി കാട്ടിലേക്കയക്കണമെന്നും, കൈകേയീപുത്രനായ ഭരതനെ രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യിക്കണമെന്നും വിചാരിച്ചു, അതിന്നുള്ള കൌശലത്തെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു കൈകേയിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ഇപ്രകാരം പറയുന്നു.

പട്ടാഭിഷേകവിഘ്നം.

കവി.

അന്തകരണിവുറമമൈവാനവർ
പൊന്നകരിയൽവനപ്പൂലിയുമൈവയിൽ
ഇന്നൽശെയിരാവണനിഴൈത്തതീമൈപോൽ
തുന്നരുംകൊടുമനക്കൂനിതോൻറിനാൾ.

മന്ഥര പറയുന്നു:—ഹേ കൈകേയീ! നീ കഥയൊന്നും മനസ്സിലാക്കീട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടല്ലൊ. കൌസല്യാപുത്രനായ രാമന്നു നാളെ പട്ടാഭിഷേകമാണത്രെ. നിന്റെ മകൻ ഭരതൻ എവിടെ. നിന്റെ മകൻ ഇവിടെ ഇല്ലാത്ത തരം നോക്കിയിട്ടു കൌസല്യ കസൃതി പറഞ്ഞു അവളുടെ മകന്നല്ലെ അഭിഷേകം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നത്. നിന്റെ മകനെ സന്യാസിയാക്കി നാട്ടിൽനിന്നയപ്പാനാണൊ ഭാവം. രാമൻ രാജാവായാൽ പിന്നെ നിന്റെ

മകന്നു ഈ ജന്മം പട്ടം കിട്ടുമോ. ഭരതൻ സന്ന്യാസിയാവണം. അതിരിക്കട്ടെ. നീ കൌസല്യയുടെ വെള്ളാട്ടിയുമാവണം. കഷ്ടം! നീ ഇത്ര വിഡ്ഢിയാണോ. ദശരഥരാജാവിന്നു മറ്റുള്ള ഭാൎയ്യമാരെക്കാളധികം സ്നേഹം നിന്നിലാണെന്നു നീ നടിച്ചിട്ടു എന്താണ് ഫലം. ഇപ്പോഴത്തെ കാൎയ്യം എങ്ങിനെ വന്നു. ഇതൊക്കയും ഇതിന്നു മുമ്പും ഞാൻ നിന്നോടു പറയാറില്ലെ. അല്ലയോ കൈകേയി! രാമൻ രാജാവായാൽ പിന്നെ സൎവ്വ അധികാരവും അവന്നായി. കൌസല്യ രാജധാനിയിലെ കുടുംബകാൎയ്യങ്ങൾക്കെ എല്ലാം ചുമതലക്കാരിയുമായി. നിന്റെ ഭൎത്താവിന്നു വാൎദ്ധക്യം മുഴുത്തു. കാട് വാ, വീട് പോ എന്നുള്ള കാലമായി. ഇവയൊന്നും ആലോചിക്കാതെ വിഡ്ഢിയായിരിപ്പാനാണോ നീ ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നത്. കഷ്ടമെന്നേ ഞാൻ പറവാൻ കാണുന്നുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഒരു യുക്തി പറഞ്ഞു തരാം. എന്തെന്നാൽ:—നീ പണ്ട് നിന്റെ കണവനോടു രണ്ടു വരം, ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ തരണമെന്നു പറഞ്ഞു നിൎത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതു ഈ അവസരത്തിൽ ആവശ്യപ്പെടുക. അവയിൽ ഒന്നു പതിന്നാലു വൎഷം രാമൻ കാട്ടിൽ പോയി പാൎപ്പാനും മറ്റൊന്നു ഭരതന്നു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യുവാനുമായി കണവനോടു പറയുക. കാൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ശുഭമായി വരുന്നതിന്നു മുമ്പായി കാക്കാഞ്ഞാൽ വരുമ്പോഴെങ്കിലും കാക്കേണ്ടയോ? വന്നതിൽപിന്നെ ആലോചിച്ചിട്ടു വല്ല ഫലവുമുണ്ടോ? എന്നും മറ്റും ഏഷണികളും യുക്തികളും പറഞ്ഞു കൈകേയിയുടെ മനസ്സിനെ ഒരു വിധം ഇളക്കി അങ്ങിനെതന്നെ എന്നു സമ്മതിപ്പിച്ചു ഒരു രത്നമാല സമ്മാനമായി വാങ്ങി മന്ഥര പോവുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം കൈകേയി മന്ഥര പറഞ്ഞതിനെ വീണ്ടും ആലോചിച്ചു യഥാൎത്ഥമായ കാൎയ്യമാണു മന്ഥര പറഞ്ഞതെന്നുറച്ചു അത്യന്തം വ്യസനിച്ചു പള്ളിയറയിൽ ചെന്നുകിടന്നു. ദശരഥരാജാവു വന്നു പത്നീയോടായി, അല്ലയോ പ്രിയെ! എന്താണിങ്ങിനെ വലിയമനോവേദനയോടെ കിടക്കുന്നതെന്നു ചോദിച്ചതിനെ കേട്ടു കൈകേയി പറയുന്നു. അടുക്കുമ്പോഴെ ആളുകളുടെ സ്വഭാവം അറിവാൻ കഴികയുള്ളൂ. എന്റെ മകനെ രാജ്യത്തിൽ നിന്നയച്ച ആ അവസ

ത്തിൽ കൌസല്യാപുത്രനായ രാമനു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്നല്ലെ അങ്ങയുടെ വിചാരം. കാൎയ്യമെല്ലാം കൌസല്യക്കും കപടമെല്ലാം എനിക്കും എന്നാണല്ലൊ കാണുന്നതു. അതു എന്തായാലും വേണ്ടതില്ല. ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ തരാമെന്നു നിശ്ചയം ചെയ്തു പണ്ടു എനിക്കായി രണ്ടുവരം തന്നിട്ടുള്ളതു ഇപ്പോൾ തരണമെന്നാണു എന്റെ അപേക്ഷ. ഇതുകേട്ടു ദശരഥരാജാവു, അല്ലയോ പ്രിയേ! നിന്റെമകൻ നിന്റെ അച്ഛന്റെ രാജധാനിയിലേക്കല്ലെ പോയിരിക്കുന്നതു. അതു സാധാരണയല്ലെ. അതിന്നു വേണം. വരുന്നതിന്നായി വിവരം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അതിന്നാണൊ നീ വ്യസനിക്കുന്നതു. രാമന്റെ പട്ടാഭിഷേകസമയത്തു ഭരതൻ ഇവിടെ എത്തുമല്ലൊ. ആവട്ടെ, ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ വരം തരുന്നതാണെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തിന്നു ഞാൻ വല്ല വിഘ്നവും വരുത്തീട്ടുണ്ടൊ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെകേട്ടു കൈകേയി പറയുന്നു. എനിക്കു വേണ്ടുന്ന വരം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ എന്റെ മകനായ ഭരതനു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യുകയും രാമനെ പതിന്നാലു സംവത്സരത്തേക്കു കാട്ടിലയക്കുകയും വേണം ഇതാണു. എന്നിങ്ങനെ കൈകേയി പറഞ്ഞതുകേട്ടു രാജാവു, എടീ! എന്താണിങ്ങനെ പറയുന്നതു കലി ബാധിച്ചുവൊ? ഒരു നാഴികയെങ്കിലും മൂത്തവനല്ലെ രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യേണ്ടതു. അതല്ലെ ക്ഷത്രിയധൎമ്മം. ധൎമ്മം വിട്ടു നടക്കുന്നതു മനുസ്മൃതിക്കു വിരോധവും ലോകാപവാദജനകവുമല്ലെ? അങ്ങിനെ നീ പറയുന്നതു കഷ്ടമല്ലെ? നിന്റെ മകനായ ഭരതനേയും രാമനേയും നിണക്കു ഭേദം വിചാരിപ്പാൻ പാടുണ്ടൊ? ഇതുകേട്ടു കൈകേയി ദശരഥരാജാവിന്റെ നേരെ നോക്കീട്ടു ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. അല്ലയോ രാജാവെ! സ്മൃതിയിൽ സത്യവിരോധം ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടൊ? സത്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി നിന്തിരുവടിയുടെ പൂൎവ്വന്മാർ എന്തെല്ലാം കഷ്ടങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിരുന്നു. നിന്തിരുവടിയുടെ പൂൎവ്വികനായ നിമിയെന്ന ചക്രവൎത്തി ഒരു പക്ഷിയെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി വേടനു തന്റെ ശരീരത്തിലുള്ള മാംസങ്ങളെ കത്തികൊണ്ടറുത്തു ദാനം ചെയ്തില്ലയോ? അത്രതന്നെയല്ല ഹരിശ്ചന്ദ്രനെന്ന മഹാരാ

ജാവു സത്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി തന്റെ ഭാൎയ്യയെ ഒരു അന്യനു വില്ക്കുകയും താൻ ഒരു ചണ്ഡാലന്നു അടിമയായി ഇരിക്കുകയും ചെയ്തില്ലയോ? ഇവയെല്ലാം സത്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ വേണ്ടി ആയിരുന്നില്ലേ? നിന്തിരുവടിയും ആ ഗോത്രത്തിൽ ജനിച്ചവനല്ലയോ? പിന്നെ എന്താണു സത്യത്തിന്നു വിരോധമായ വാക്യത്തെപ്പറയുന്നതു്. ഇതിനെക്കേട്ടു ദശരഥരാജാവു, അല്ലയോ പ്രിയെ! നിന്റെ വാക്കു ഏറ്റവും ക്രൂരമായിരിക്കുന്നുവല്ലൊ. എങ്കിലും നിന്റെ മകന്നു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യാം. രാമനെ കാട്ടിലേക്കയക്കേണമെന്നുണ്ടൊ? രാമൻ എന്റെ പ്രാണതുല്യനാണ്. അവനെ കാട്ടിലേക്കയച്ചാൽ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നു നീ വിചാരിക്കേണ്ട. എന്നും മററും പലതരത്തിലും പറഞ്ഞതു കൈകേയി കേവലം നിരസിച്ചതിനാൽ ദശരഥരാജാവു വ്യസനാക്രാന്തനായി ബോധംകെട്ടു ഭൂമിയിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം കൈകേയി ആളയച്ചു രാമനെ വരുത്തി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. ഹേ രാഘവ! നീ പതിന്നാലു സംവത്സരം കാട്ടിൽപോയി താമസിക്കേണമെന്നു നിന്റെ അച്ഛൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു നിന്റെ അച്ഛനായ ദശരഥരാജാവു പറയുന്നതിന്നു പകരമാണു ഞാൻ പറയുന്നതു്. ഇതുകേട്ടു ശ്രീരാമൻ, ഹേ കൈകേയിമാതാവെ! എനിക്കു ഇതു അത്യന്തം സന്തോഷംതന്നെ. അച്ഛന്റെ കല്പന എന്തുതന്നെയായാലും അതു ചെയ്യേണ്ടതു മക്കളുടെ ചുമതലയാണു്. രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിന്നു ഭരതനും, കാട്ടിൽ വസിക്കുന്നതിന്നു ഞാനും പ്രാപ്തനാണ്. നാട്ടിൽ വസിക്കുന്നതിനാൽ ഇഹലോകസുഖവും കാട്ടിൽ വസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പരലോകസുഖവും അനുഭവിപ്പാനിടയാകുന്നതാണ്. പരലോകസുഖത്തെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനായ എനിക്കു അതിന്നുപയുക്തമാം മാൎഗ്ഗത്തെത്തന്നെ കല്പിച്ചതു മാതാവിന്നു എന്നെക്കുറിച്ചുള്ള വാത്സല്യാതിരേകത്താലാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല.

കൌസല്യയായ എന്റെ പെറ്റമ്മകൂടി എനിക്കു ഇതുയും നന്മചെയ്യുമോ എന്നു സംശയമാണ്. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് ശ്രീരാമൻ കൌസല്യയുടെ ഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് കൌസല്യ

യോടു വിവരങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട് ദുഃഖപരവശയായ കൌസല്യ മകനെ നോക്കി:—അല്ലയോ മകനേ! കൈകേയിയുടെ മകൻ രാജാവായി ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ അതിന്നു വിരോധമില്ല. അങ്ങിനെയായാൽ നീ കാട്ടിലേക്കു പോകേണമെന്നുണ്ടോ. എന്റെ രാമാ! നീ എങ്ങിനെ പതിനാലു സംവത്സരം കാട്ടിൽ താമസിക്കും. നിന്നെ പിരിഞ്ഞാൽ ഞാൻ പ്രാണനോടുകൂടി ഇരിക്കുമോ? ഇപ്പോൾതന്നെ നിന്റെ മുഖം ഒന്നുകൂടി നോക്കി ഞാൻ പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയാം. എന്ന് പറഞ്ഞ് കൌസല്യ രാമനെപ്പിടിച്ച് മാറത്തണച്ച് ആലിംഗനം ചെയ്തു കരയുന്നതുകണ്ടു ശ്രീരാമൻ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. ഹേ മാതാവെ! ദുഃഖിക്കരുത്. ഞാൻ വനത്തിലേക്കു പോയ്വരട്ടെ. പതിനാലു സംവത്സരം പതിനാലു ദിവസംപോലെ കഴിച്ച് ഞാൻ എത്രയും വേഗത്തിൽ വന്നുകളയാം. നിങ്ങൾ ഒരിക്കലും ദുഃഖിക്കരുത്. മാതൃവാക്യം വേദവചനമാണ്. എന്നതന്നെയല്ല ഞാൻ പോയില്ല എങ്കിൽ അച്ഛന്റെ വാക്കിന്നു സത്യഭംഗം സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യും. അതു ഒരിക്കലും വരുത്തുവാൻ പാടുള്ളതല്ലല്ലൊ. പരശുരാമൻ അച്ഛന്റെ വാക്കിനാൽ മാതാവിനെ കൊന്നില്ലയോ? ഞാൻ പോയില്ല എങ്കിൽ രാജ്യഭാരം ഭരതന്നു അല്ലെന്നു വരുമോ? പിന്നെ ഞാൻ ഇവിടെ താമസിച്ച് അച്ഛന്റെ വാക്കിന്നു സത്യഭംഗം വരുത്തുന്നതെന്തിന്നു? പണ്ട് സഗരന്മാർ പതിനാറായിരം പേരും അച്ഛന്റെ വാക്കിന്നുവേണ്ടി പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിച്ചില്ലയോ? അച്ഛന്റെ വാക്കിനാൽ തപസ്സു ചെയ്യുന്നത് എനിക്കു പ്രയാസമുള്ളതാണോ? അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ അശേഷം ദുഃഖിക്കരുത്. അച്ഛനെ നല്ലവണ്ണം രക്ഷിക്കണം എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞ് കൌസല്യയെ ഒരുവിധം ആശ്വസിപ്പിച്ചു. അതിന്നുശേഷം സുമിത്രയുടെ അടുക്കൽചെന്നു നമസ്കരിച്ചു വിവരം പറഞ്ഞു. ഇതിനെ കേട്ടിരുന്ന ലക്ഷ്മണൻ വില്ലെടുത്ത് ചാടി ക്രോധിച്ചുപറയുന്നു. ആഹാ! അങ്ങിനെ ഉണ്ടോ ഒരു കാര്യം. ജ്യേഷ്ഠനെ വനത്തിലേക്കു ആട്ടിക്കളഞ്ഞ് അനുജൻ രാജാവായിരിക്കുന്നതു ആക്കൂട്ടത്തെ മര്യാദയാണ്. ഒരിക്കലും പാടില്ല. രാജ്യം ഭരതന്നു കൊടുക്കേണം എന്നു

തന്നെയല്ല ജ്യേഷ്ഠൻ വനത്തിലേക്കു പോവുകയും വേണം. ആരുടെ നിശ്ചയമാണിത്. അച്ഛനങ്ങിനെ കൊടുക്കുന്നതല്ല. ഭരതനെ ഞാൻ നാട്ടിൽനിന്നു ആട്ടുവാനാണ് വിചാരിക്കുന്നത്. ആരാണ് അവന്നു സഹായികൾ എന്നുവെച്ചാൽ വരട്ടെ. മശകം എത്ര പറന്നാലും ഗരുഡനായിത്തീരുമോ. ഇനി ഭരതന്റെ സഹായികളെയും ഭരതനെയും അയോദ്ധ്യയിൽനിന്നു പുറത്താക്കിയതിന്റെ ശേഷമേ വേറെ കാര്യമുള്ളു. എന്ന് ലക്ഷ്മണൻ പുറപ്പെട്ടതിനെക്കണ്ട് ശ്രീരാമൻ പറയുന്നു—

അല്ലേ ഹേ ലക്ഷ്മണാ! നിണക്കിത്ര ക്ഷമയില്ലയോ. അച്ഛന്റെ വാക്കിനെ കീർത്തിപ്പെടുത്തുന്നവനല്ലയോ മകൻ. ഇതുമാത്രമാണ് അമ്മകൈകേയിയുടെ മനസ്സ്. കാട്ടിൽ പോയി തിരിഞ്ഞുവടക്കട്ടെ എന്നു പറയുവാൻ മനസ്സു വന്നല്ലൊ. കരിമ്പ് കയ്ക്കുന്നു എന്നു വരുന്നത് വായയുടെ ദോഷമല്ലാതെ കരിമ്പിന്റെ ധർമ്മം അങ്ങിനെയല്ലല്ലോ. കാലാനുസരണമെന്നല്ലാതെ മറ്റെന്താണ് പറവാനുള്ളത്. അച്ഛനെ സത്യവാനല്ലെന്നാക്കിത്തീർക്കാമോ. അമ്മയുടെ വ്രതത്തെ ഭംഗം വരുത്താമോ. ഭരതന്റെ ഭാഗ്യത്തെ ഹരിക്കാമോ. ലോകവാസികൾക്കു പരിഹാസത്തിന്നിടവരുത്താമോ. ഇപ്പോൾ ഭരതൻ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചാൽ മേലിൽ നമുക്കു ആയുക്കുടാമയന്നുണ്ടോ എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞ് ലക്ഷ്മണന്റെ ക്രോധത്തെ ശമിപ്പിച്ചതിന്നുശേഷം മാതാവായ സുമിത്രയും അനേകബുദ്ധികളെ ഉപദേശിച്ച് ജ്യേഷ്ഠനെ രക്ഷിപ്പാനായി നീയുംകൂടെ പോക എന്ന് പറഞ്ഞു അനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും രാമലക്ഷ്മണന്മാർ പുറപ്പെട്ട് ശ്രീരാമൻ അന്തഃപുരത്തിൽപോയി ജാനകിയെക്കണ്ട് ഹേ ജാനകി! ഞാൻ ഇതാ വനത്തിലേക്കു പോകുന്നു. നീ ഇവിടെ മാതാക്കൾക്കുവേണ്ടുന്ന ഉപചാരങ്ങളെ ചെയ്തിരിക്കുക. ഞാൻ പതിനാലു വർഷം കഴിഞ്ഞു പ്രഥമദിനത്തിൽ മടങ്ങിവരുന്നതാ.. അതുവരെ എന്നെ സംബന്ധിച്ച് ശോകിക്കാതിരിക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാനകി പെട്ടെന്നവെ വീണു മോഹാലസ്യപ്പെട്ട് അനന്തരം എഴുനീറ്റു നിന്തിരുവടി ഒരുമിച്ചു ഞാനുംവരുന്നുവെന്നും സുഖദുഃഖങ്ങൾ രണ്ടുപക്ഷം സമതയാണെന്നും പറഞ്ഞ് മരവസ്ത്രംകൂടെ എടുക്കാതെ പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

വനദീക്ഷ.

ശ്രീരാമൻ സുമന്ത്രനോടു രഥം കൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പിക്കുകയും അതുകേട്ടു സുമന്ത്രൻ രഥം കൊണ്ടുവന്നു നിൎത്തി അതിൽ മൂന്നുപേരും ആരോഹണംചെയ്തു പുറപ്പെട്ടതിനെ നഗരവാസികൾ കേട്ടു ദുഃഖിച്ച് ശ്രീരാമന്റെ ഒരുമിച്ച് ഞങ്ങൾക്കും വനവാസമാണെന്നു പറഞ്ഞു അവർ രഥത്തിനെ പിന്തുടരുകയും സരയൂനദിക്കു സമീപം എത്തിയപ്പോൾ സൂൎയ്യൻ അസ്തമാനമാകുകയും എല്ലാവരും നിദ്രയിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സുമന്ത്രനെ വിളിച്ച് ഭഗവാൻ, അല്ലയോ സുമന്ത്രരെ! നേരംപുലൎന്നു പുറപ്പെടുന്നതായാൽ നഗരവാസികൾ എന്നെ വിട്ടുപിരിയുവാൻ പ്രയാസമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു രഥത്തെ അയോദ്ധ്യയ്ക്കു മടക്കി മാതാപിതാക്കന്മാരോടു വിവരം പറയുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അത്യന്തം വ്യസനത്തോടുകൂടി സുമന്ത്രൻ മടങ്ങുകയും ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ സീതാസമേതം പുറപ്പെട്ടു വക്കലകെട്ടി മരവുരിധരിച്ചു വ്രതാനുഷ്ഠാനാനുസാരികളായി സരയൂനദീതീരത്തിൽവന്നു ശൃംഗിവേരാധിപനായ ഗുഹനെ വിളിച്ച് വിവരം പറയുകയും അതുകേട്ടു ഗുഹൻ ശരണംസ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടി എവിടെയും പോകേണമെന്നില്ല. ഇവിടെ വസിക്കുക. എന്ത് പദാൎത്ഥം വേണമെങ്കിലും അടിയൻ കൊണ്ടുവന്നുതരാം. എല്ലാ പദാൎത്ഥങ്ങളും ഇവിടെയുണ്ട്. എന്നു ഗുഹൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു: അല്ലയോ ഗുഹനെ! കാട്ടിലേക്കുവന്നു നാട്ടിൽ ഇരുന്നാൽ ശരിയാകുമോ. സ്നാനത്തിനുപോയാൽ ചേറിൽപ്പുതയേണമോ. ആയതുകൊണ്ടു നിന്നെ ഞാൻ എന്റെ അനുജനാക്കി വരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നു സന്തോഷമായ വാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞ് തോണിയിൽക്കയറി ഗുഹൻ തോണിതുഴഞ്ഞു നദിയുടെ മറുകരയിൽക്കൊണ്ടുപോയിട്ടു നമസ്കരിച്ചു ഗുഹൻ മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ദശരഥന്റെ പരമഗതി.

സുമന്ത്രൻ ഈ വിവരത്തെ ദശരഥചക്രവൎത്തിക്കു അറിവുകൊടുക്കുകയും അതുകേട്ടു ഉടനെ മുമ്പുതന്നെ പ്രാണസങ്കടത്തോടുകൂടികിടക്കുന്ന മഹാരാവ് അയ്യയ്യോ പുത്രശോകത്താൽ മരി

ക്കണമെന്നു വനത്തിൽവെച്ചു ശപിച്ച മഹർഷിയുടെ ശാപം സഫലമായി വന്നുവല്ലൊ എന്നുപറഞ്ഞു. ശ്രീരാമരാമ എന്നു പറഞ്ഞ് പ്രാണനെ ത്യജിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകണ്ടു മഹർഷികൾ ശവശരീരത്തെ എടുത്തു തൈലത്തോണിയിൽ ഇട്ടു. ഭരതശത്രുഘ്നന്മാരെ വരുത്തുവാനായി കേകയപുരത്തേക്കു ദൂതയക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ ജാനകിയോടുകൂടി നദി കടന്നതിനുശേഷം ചിത്രകൂടത്തിൽ എത്തി. ചിത്രകൂടപർവ്വതത്തിന്റെ വൈഭവത്തെ ജാനകിയോടു പറയുന്നു.

ചിത്രകൂടവാസം.

ഹേ ജാനകി! അത്യുത്തുംഗമായി മണ്ഡപംപോലെ ശോഭിക്കുന്ന ചിത്രകൂടം നോക്കുക, ഇവിടെ തപസ്വികൾ വേദപാഠംചെയ്യുന്നതിനെ കേട്ടു മനസ്സിലാക്കി ശുകങ്ങളും വേദങ്ങളെ ഉരുവിടുന്നതിനെ നോക്കുക. കാർമ്മേഘങ്ങളെക്കണ്ടു പിടികൂടുവാനെന്നു കരുതി കരിവരന്മാർ തങ്ങളുടെ തുമ്പിക്കൈയ്യും പിടിപ്പാൻ യത്നിക്കുന്നതിനെ നോക്കുക. മഹർഷികളെ ചമരിമൃഗങ്ങളും കൂപ്പുകൈകളെപ്പോലെ മലമ്പാമ്പുകൾ നിവർന്നുകിടക്കുന്നതിനെ നോക്കുക. എന്നിങ്ങിനെ അനേകതരമായ അത്ഭുതങ്ങളെക്കാട്ടി ആനന്ദം. ലക്ഷ്മണൻ ഒരു പർണ്ണശാല സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിൽ ജാനകീസമേതനായി ശ്രീരാമസ്വാമി വസിക്കയും ലക്ഷ്മണൻ പുറമെ കാവലായി ശിലാബാണചാപനായി നില്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ വസിഷ്ഠമുനിയാൽ അയക്കപ്പെട്ടപത്രം കേകയപുരത്തു കിട്ടി ഭരതശത്രുഘ്നന്മാർ അതിവേഗത്തിൽപുറപ്പെട്ടു അയോദ്ധ്യയിൽവന്നു തന്റെ മാതാവായ കൈകേയിയെക്കണ്ടു ദശരഥൻ മരിച്ചതിനെ അറിഞ്ഞു അത്യന്തം ദുഃഖിക്കുകയും മരണസമയത്തിൽ അച്ഛൻ എന്തൊന്നാണ് പറഞ്ഞതെന്നു ചോദിക്കുകയും ശ്രീരാമരാമ എന്നു പറഞ്ഞു ജീവിനെ ഉപേക്ഷിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞതിനെകേട്ടു ഭരതൻ ചോദിക്കുന്നു. ഹേ മാതാവെ! എന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ മരണസമയത്ത് സമീപത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെ? എന്നതുകേട്ടു കൈകേയി, മകനെ! ഭരത! അച്ഛനും അമ്മയും എന്നൊക്കെ ഇരിക്കട്ടെ. നിനക്കു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യണമെന്നും രാമൻ കാട്ടിലേക്കു പോകണ

മെന്നും രണ്ടു വരം ഞാൻ നിന്റെ അച്ഛനോടു വരിക്കകയും തന്നിമിത്തം രാമൻ വനത്തിലേക്കു ഗമിക്കകയും ചെയ്തതാണ്. നീ സുഖമെ പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്തു വസിക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ട് ഭരതൻ ക്രോധിച്ചു അമ്മയെ നോക്കി എടി! ദുഷ്ടയെ! നീ എന്റെ മാതാവോ കുലടേ! ജ്യേഷ്ഠനിരിക്കെ രാജ്യഭാരം വഹിക്കുന്ന അനുജന്മാരെ നീ കേട്ടിട്ടുണ്ടോ. ആരെടി നിനക്കു ഈ ഏഷണി പറഞ്ഞുതന്നത്? രാജാവിനെക്കൊന്നു രാമനെ വനത്തിലേക്കു അയച്ച കള്ളി! നിന്റെ വയററിൽ ഞാൻ ജനിച്ചുവല്ലോ. ജ്യേഷ്ഠൻവനത്തിൽ ഫലമൂലപകങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചുനടക്കകയും ഞാൻ ഇവിടെ ഷഡ്രസങ്ങളോടുകൂടിയുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെ ഭുജിച്ചു പുഷ്ടനായിരിക്കുകയും ആണോ വേണ്ടത്? നിന്നെ കൊന്നശേഷം എന്റെ അപവാദത്തെ പിന്നെ തീർത്തുകൊള്ളാം. നിന്നെ എനിക്കു കാണേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു കൌസല്യയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. ഭരതൻ നമസ്കരിക്കകയും കൌസല്യ ഭരതനെ നോക്കി നിന്റെ അമ്മ ചെയ്ത കഠിനങ്ങളെ അറിഞ്ഞില്ലെ എന്നു ചോദിച്ചതു കേട്ടു ഭരതൻ പറയുന്നു. അയ്യോ! മാതാവേ! ഞാൻ ലേശം പോലും അറിഞ്ഞവനല്ല. അങ്ങിനെ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ ബ്രഹ്മഹത്തി ചെയ്താലുള്ള നരകം ഞാൻ അനുഭവിക്കട്ടെ. ഈ ജന്മത്തിൽ രാമദ്രോഹം സ്വപ്നേപി ഞാൻ വിചാരിക്കുമോ എന്നു കൌസല്യമാതാവിന്റെ പാദം തൊട്ടു സത്യംചെയ്തു. അനന്തരം ദശരഥനു വേണ്ടുന്ന സംസ്കാരാദികളെ ചെയ്തു.

ഭരതന്റെ ചിത്രകൂടഗമനം.

ഭരതൻ ജടാവല്ക്കലങ്ങളെ ധരിച്ചു വസിഷ്ഠനും മാതാക്കളും ശത്രുഘ്നനും പ്രജകളുമായി പടകളോടുകൂടി രാമനെക്കാണ്മാൻ പുറപ്പെട്ടു. സരയൂനദിക്കു സമീപം വരുന്നതിനെക്കണ്ടു ഗുഹൻ പറയുന്നു. എന്നെ നിങ്ങൾ അറിയുമൊ? ഭഗവാൻ അനുജൻ എന്നുള്ള സ്ഥാനം എനിക്കു തന്നിരിക്കെ നിങ്ങളെ ഞാൻ തോണി കടത്തിവിടുമൊ? നാട്ടിൽ ഇരിപ്പാൻ അയക്കാതെ ഭഗവാനെ കാട്ടിലേക്കയച്ചു എന്നുമാത്രമല്ല ഇപ്പോൾ കാട്ടിലും ഇരിപ്പാൻ അയക്കാതെ യുദ്ധത്തിന്നല്ലേ ഭരതൻ പടകളോടുകൂടി വരുന്നത്. എ

ന്റെ ശരം ഭരതന്റെ ഗളത്തിൽ ഏല്ക്കില്ലയോ. മൊട്ടമ്പ് എറിഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും ഇവന്റെ തല ഞാൻ പൊട്ടിക്കാതിരിക്കുമോ. എന്നു പറഞ്ഞുനില്ക്കെ ഭരതന്റെ വരവിനെക്കണ്ടു ഭഗവാനെ നമസ്കരിപ്പാൻ വരുന്നവനാണെന്നു ഗുഹൻ മനസ്സിലാക്കി താൻ ഭരതനെ നമസ്കരിക്കയും ഭരതൻ വിവരമെല്ലാം ഗുഹനോടു പറഞ്ഞതിന്നനന്തരം നദി കടന്നു ഭരദ്വാജന്റെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു സൈന്യങ്ങളുടെ ക്ഷീണം മാററി അനന്തരം ചിത്രകൂടത്തിലേക്കു പുറപ്പെടുകയും ഭരതന്റെയും സൈന്യങ്ങളുടെയും വരവിനെ കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ ക്രോധിച്ചു, ശരണം രാമഭദ്ര! അതാ ഭരതൻ പടകളോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നു. കാട്ടിൽനിന്നും ആട്ടിക്കളയേണമെന്നു കൈകേയിയുടെ കല്പനപ്രകാരം ഭരതൻ നമ്മോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നതായിരിക്കാം. ഭരതനോടു യുദ്ധത്തിന്നു അടിയന്നു കല്പന തരണം എന്നു ലക്ഷ്മൻ പറഞ്ഞതിന്നു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണ! ഭരതന്റെ വരവിനെ നോക്കുക. നമ്മോട് യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നവനല്ല. നമ്മെ സേവിപ്പാൻ വരുന്നവനാണ് എന്നു പറഞ്ഞവസാനിക്കുമ്പോഴേക്കു ഭരതൻ രാമപാദത്തിൽ വന്നു നമസ്കരിക്കയും ലക്ഷ്മണൻ ഭരതന്റെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിക്കയും ശത്രുഘ്നൻ ലക്ഷ്മണനെ നമസ്കരിക്കയും ചെയ്തു. പിതാവിന്നു സുഖമോ എന്നു രാമൻ ചോദിച്ചതിനെ കേട്ടു ഭരതൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ! അച്ഛൻ സ്വർഗ്ഗാരോഹണമായി. എന്നു പറഞ്ഞ ഉടനെ ഭഗവാൻ വീണു മോഹാലസ്യപ്പെടുകയും വസിഷ്ഠൻ ആലസ്യം തീർത്തു വിവരം പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. അല്ലയോ രാഘവ! ഒന്നും രണ്ടും അറിയാത്ത ബാലന്മാരെപ്പോലെ ഇങ്ങിനെ കരയാമോ. വൃഥാവിൽ കണ്ണുനീർ വാർത്തിട്ടു ഫലമെന്താണ്. പിതാവിന്നു വേണ്ടുന്ന മരണാനന്തരകൃത്യങ്ങളെ ചെയ്യുക. അതാണ് ഇപ്പോൾ വേണ്ടുന്നത്. നീ അറിയാത്ത കാര്യമുണ്ടോ. പ്രത്യേകം ഞാൻ പറയേണമോ. ദേഹമായ വിളക്കിൽ സുകൃതമായ തൈലം കഴിഞ്ഞാൽ ആയുസ്സായ തിരിയിൽ ദീപമായ പ്രാണൻ നിലനില്ക്കുമോ രാഘവ! പിതാവ് അറുപതിനായിരം സംവത്സരം ജീവി

ച്ചിരുന്നത് പോരയെന്നോ നിൻെറ വിചാരം. എന്നിത്യാദി വചനങ്ങളെ കേട്ട ശ്രീരാമൻ ഒരു വിധം സമാധാനിപ്പിച്ചു പിതാവിന്നു വേണ്ടുന്ന മരണാനന്തരാപേക്ഷകളെ ചെയ്തു അനന്തരം ഭരതനെ നോക്കി ഭഗവാൻ പറയുന്നു. എടോ ഭരത! നീ കിരീടം ധരിക്കാതെ ജടാവല്ക്കലങ്ങളെ ധരിച്ചിരുന്നതു എന്താണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭരതൻ, ശരണം ഭഗവാനെ! അച്ഛനെയും കൊന്നു നിന്തിരുവടിയെയും കാട്ടിലേക്കയച്ച മഹാപാപിയുടെ വയററിൽ ജനിച്ച ഞാനല്ലെ സന്യാസിയായി കാട്ടിൽ പാൎക്കേണ്ടതു്. നിങ്ങളല്ലല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി അയോദ്ധ്യക്കു വന്നു പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്തു സുഖമേ വസിക്കേണം. രാജ്യഭാരം വഹിപ്പാൻ അടിയനാൽ സാധിക്കുന്നതല്ല എന്നു ഭരതൻ സിദ്ധാന്തിച്ചു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ഭരത! മാതാപിതൃവാക്യത്തെ പരിപാലിക്കേണ്ടതല്ലേ? ആയതുകൊണ്ടു പതിനാലുസംവത്സരം കഴിഞ്ഞു പ്രഥമദിവസത്തിൽ ഞാൻ വരുന്നുണ്ടു്. അതുവരെ എൻെറ മെതിയടി കൊണ്ടുപോയി ഞാൻ എന്നു ഭാവിച്ചു പൂജിച്ചു രാജഭാരം ക്രമമായി നടത്തുക. എന്നതിനെ കേട്ടു സമ്മതിച്ചു. പതിനാലു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു പ്രഥമദിനത്തിൽ വരാഞ്ഞാൽ അടിയൻ അഗ്നിയിൽ വീണു മരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു അവിടെനിന്നു വസിഷ്ഠാദിയായി പുറപ്പെട്ടു ഭരതൻ നന്ദിഗ്രാമത്തിൽ വസിച്ചു. സുമന്ത്രനെ രാജ്യഭാരം ക്രമമായി നടത്തുവാൻ ഏല്പിച്ചു പാദുകയെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടു അധിവസിച്ചു.

അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം സമാപ്തം.

ആരണ്യകാണ്ഡം.

പഞ്ചവടീവാസം.

ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോട്, അല്ലയോ സൌമിത്രേ! ഈ ചിത്രകൂടത്തിൽ മേലിൽ വസിക്കുന്നതായാൽ ഭരതനും നഗരവാസികളും മററും വന്നു നമ്മെ ഉപദ്രവിപ്പാനിടയുണ്ടു്. ആയതുകൊണ്ടു ഇവിടെനിന്നു പോകുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു പറഞ്ഞു അ

വിടംവിട്ടു ചിത്രകൂടത്തെ കടന്നു പോകുന്ന വഴിയിൽ അത്രിമഹൎഷിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. മഹൎഷിയാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട ഫലമൂലങ്ങളെ ഭുജിച്ചു ദണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ വിരാധൻ എന്നവനെ കാണുകയും വിരാധൻ ജാനകിയെ എടുത്തു ഓടുന്നതിനെ കണ്ടു ശ്രീരാമലക്ഷ്മണന്മാർ വിരാധന്റെ രണ്ടു ഭുജങ്ങളെയും വെട്ടി ഹിംസിക്കുകയും പിന്നെ ദണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു ശരഭംഗമഹൎഷിയെക്കണ്ടു ആ മഹൎഷിയെ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേക്കയച്ചു. അനന്തരം കുണ്ഡകത്തുറയിൽ കുംഭസംഭവനായ അഗസ്ത്യന്റെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നു മഹൎഷിയെ നമസ്കരിക്കുകയും രാവണാദികളെ വധിച്ചുതരാമെന്നു മഹൎഷിയോടു ശപഥം ചെയ്കയും അഗസ്ത്യൻ അനുഗ്രഹിച്ചു ഒരു വില്ലും ശരവും ആവനാഴിയും ഭഗവാനെ കൊടുത്തു വനാദികൾ സുഖമായ കഴിച്ചു മടങ്ങുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അവിടംവിട്ടു പുറപ്പെട്ടു ജടായു എന്ന പക്ഷിയുടെ പക്ഷനിഴലൂടെ ഗോദാവരിയെന്ന പഞ്ചവടിയിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു.

ഗോദാവരീവൎണ്ണന.

കവി.

പുവിയിനക്കണ്ണിയാണെപൊതളൊട്ടുപലമൈത്താകി
അവിയകത്തറകടാകിഎന്തിണെനാറിയള്ളാവി
ശവിനറക്കിടന്നതന്റൊഴ്ക്കും തഴ്വിമാന്റോർ
കവിമയനക്കിടന്തകോതാപുരിയിനൈത്തനവികാണായി.

ലക്ഷ്മണനോടു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! ഈ ഗോദാവരിയുടെ വൈഭവം നോക്കുക. അമ്പതുകോടിയോജന വിസ്താരമായ ഭൂമണ്ഡലത്തിന്നു അധിദേവതയായ ഭൂദേവിക്കു ആഭരണം പോലെ ഗോദാവരി ശോഭിക്കുന്നു. പച്ചമുത്ത് വൈരവൈഡൂൎയ്യഗോമേദകപുഷ്യരാഗേന്ദ്രനീലപത്മരാഗമരതകമാണിക്യങ്ങളായ നവരത്നങ്ങൾ ഈ നദിയിൽ നിക്ഷേപണംചെയ്യുകാണുന്നു. എന്നതന്നെയല്ല ഈ ഗോദാവരിയുടെ രണ്ടു കരപ്രദേശത്തും മഹൎഷി

കളാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട യാഗകുണ്ഡങ്ങൾ ശോഭിക്കുന്നു. അഞ്ചു വടവൃക്ഷങ്ങൾ സമാകാരമായി ആകാശത്തെ നിബിഡീകരിച്ചു നില്ക്കുന്നു. യാതൊരു കറാമില്ലാതെ അനന്തകുളിൎമ്മയോടുകൂടി ഒഴുകുന്ന ഈ ഗോദാവരി സജ്ജനങ്ങളുടെ കവിതയെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അത്ഭുതമുണ്ടു. ഗോദാവരി നൃത്തം ചെയ്യുന്ന മര്യാദ നോക്കുക. തന്റെ കരങ്ങളായ അലതിരകളാൽ ചെന്താമരപ്പുഷ്പത്തെ വാരിയെടുത്തു നമ്മുടെ പാദത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു ഇട്ടു് നമ്മെ നമസ്കരിക്കുന്നോ അത്യത്ഭുതത്തെ നോക്കുക. ഈ നദിയുടെ രണ്ടുഭാഗവും അനേക ദിവ്യവൃക്ഷങ്ങൾ പൂത്തുവികസിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ രാക്ഷസാസുരന്മാർ ഗതാഗതം ചെയ്യുന്ന ഒരു സ്ഥലമാണെന്നു അഗസ്ത്യാദികൾ പറഞ്ഞു നമുക്കറിവായതുകൊണ്ടു നമുക്കു വസിക്കുവാൻ നല്ല ഒരു സ്ഥലമാണിതു. ആയതുകൊണ്ടു ഒരു പൎണ്ണശാല നീ കെട്ടേണമെന്നു ലക്ഷ്മണനോടു പറഞ്ഞപ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ ദേവകളാൽ അയക്കപ്പെട്ട ഒരു വാളെടുത്തു വനത്തിൽ കടന്നു വൃക്ഷങ്ങളെ ഖണ്ഡിക്കുകയും ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ അടിപ്പൊട്ടിൽ ഒരു രാക്ഷസന്റെ ദേഹം വാൾപെട്ടു രണ്ടു ഖണ്ഡമായി വീണതുകണ്ടു ആ വൃക്ഷത്തിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു വേറെ ഒരു വൃക്ഷത്തെ മുറിച്ചു അതിവിശേഷമായ ഒരു പൎണ്ണശാല പണി തീൎക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വിവരം ഭഗവാനെ കേൾപ്പിക്കുകയും ഭഗവാൻ പൎണ്ണശാലയുടെ അത്ഭുതങ്ങളെ ജാനകിയോടു പറഞ്ഞു ശുഭമുഹൂൎത്തത്തിൽ ശാലയിൽ ജാനകിയോടുകൂടി പ്രവേശിക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ ശിലാബാണപാണിയായി പൎണ്ണശാലയ്ക്കു പുറമെ വസിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഗോദാവരിവാസികളായ ബ്രാഹ്മണർ വന്നു ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചു രാവണാദികളാൽ ഉള്ള ഉപദ്രവത്തെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുകയും അതു കേട്ടു രാവണാദികളെ വധിച്ചുതരാമെന്നു ബ്രാഹ്മണരോടു ഭഗവാൻ ശപഥം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അതിന്നുശേഷം രാവണസഹോദരിയായ ശൂൎപ്പണഖ തന്റെ പുത്രനായ ശംബുകുമാരന്റെ തപസ്സു അവസാനിക്കുന്ന ദിവസം ഇന്നാകയാൽ എന്തെല്ലാം വരങ്ങളാണു് ശിവൻ പക്കൽനിന്നു വരിക്കു

ന്നതെന്നറിയേണമെന്നു കരുതി ജനസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വന്ന മകന്റെ തപസ്ഥാനത്തിൽ എത്തി നോക്കുമ്പോൾ ശംഭുകുമാരൻ മരിച്ചു കിടക്കുന്നതിനെ കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു, മകനെ കൊന്ന ശത്രുവെ അറിയേണം എന്നുമാത്രമല്ല ഒരു കണ്ടവനെയും സംഹരിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു വരുമ്പോൾ പഞ്ചവടിയിൽ വെച്ചു രാമസ്വാമിയെ കണ്ടു മന്മഥതാപം പൊറുക്കാതെ പണ്ടേ ശുക്രിയൽ ഉത്തമമായ വിശേഷമന്ത്രത്തെ ധ്യാനിച്ചു പെട്ടെന്നു തക്ക സൌന്ദൎയ്യയുക്തയായി രാമസ്വാമിയുടെ സമീപത്തേക്കു വരികയും ഭഗവാൻ ഈ സ്ത്രീയുടെ സൌന്ദൎയ്യത്തെ കണ്ടു നീ ആരാണ്, നിന്റെ രാജ്യം എവിടെ, ബന്ധുക്കളാര്, പേരെന്ത്, എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനെ കേട്ടു ശൂൎപ്പണഖ, ഭഗവാനെ നോക്കി ഞാൻ ബ്രഹ്മഗോത്രസംജാതയാണ്. ത്രിലോകങ്ങളും എന്റെ രാജ്യമാണ്. പിതാവ് വിശ്രവസ്സ് എന്ന മഹൎഷിയാണ്. കൈലാസത്തെയും പരമേശ്വരസ്വാമിയെയും ആശ്രയിച്ചു പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ പ്രത്യേക സ്നേഹിതനായ വൈശ്രവണൻ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, കൈലാസത്തെയും പരമേശ്വരസ്വാമിയെയും ധിക്കരിച്ചു ത്രിലോകപുരന്ദരൻ എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ജ്യേഷ്ഠനും എനിക്കുണ്ട്. ഞാൻ കന്യകയാണ്. എന്റെ നാമം കാമവല്ലി എന്നാണ്. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ കാമവല്ലി! ഇത്ര പ്രബലന്മാരായ ജ്യേഷ്ഠന്മാർ നിനക്കുണ്ടെങ്കിൽ നീ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന സമയം അനേകം ദാസിമാരോടുകൂടിയും പല്ലക്ക് മുതലായ യാനങ്ങളിൽ ആരോഹിച്ചും പെട്ടി ഭണ്ഡാരങ്ങളോടുകൂടിയുമല്ലെ പുറപ്പെടേണ്ടത്? അങ്ങിനെ ചെയ്യാതെ ഏകാകിനിയായി വരുവാനുള്ള കാരണമെന്ത് പറയുക? എന്നതിനെ കേട്ടു ശൂൎപ്പണഖ ഹേ നാഥ! എന്റെ അവസ്ഥ നീ അറിയുമോ. അനേകം ദേവൎഷികളും രാജകുമാരന്മാരും എന്നെ കല്യാണം ചെയ്തുതരേണമെന്നു എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരോടു ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടും അവൎക്കാൎക്കും എന്നെ പത്നിയായി ലഭിപ്പാൻ സാദ്ധ്യമായിട്ടില്ല. അങ്ങിനെ ഇരുന്നു ഒരു സംഗതിവശാൽ ഞാൻ വെളിയിൽ ഏകാകിനിയായി പുറപ്പെട്ടത

ണ്. ആ കാൎയ്യം നിനക്കിപ്പോൾ സഫലമായി. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ മാരതാപം പിടിപ്പെട്ട് ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു. എന്നാൽ കുലസ്ത്രീകൾ അതിനെ പുറത്തു പറയുന്നതു ഭംഗിയല്ല. എങ്കിലും നിന്നോടു പറവാൻ തോന്നിയതു നിന്റെ സൌന്ദൎയ്യഗുണത്താലാണ്. എന്തൊ പൂൎവ്വജന്മം നീ ചെയ്ത സുകൃതമാണിവനത്തിൽ വെച്ചു എന്നെ നിനക്കു കണ്ടുകിട്ടുവാനുള്ള കാരണം. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. നിന്റെ വാക്കിൽ അത്യുത്ഭുതമുണ്ട്. നീ ഒരു രാക്ഷസിയാണ്. ഞാൻ മനുഷ്യനാണ്. തങ്ങളിൽ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. മനുഷ്യാസുരം നിന്ദിതമാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ശൂൎപ്പണഖ പറയുന്നു. കല്യാണം എന്നുവെച്ചാൽ ഒരു വിധമല്ലല്ലൊ ബ്രാഹ്മം, ദൈവം, ആൎഷം പ്രാജാപത്യം, ആസുരം, രാക്ഷസം, ഗാന്ധൎവ്വം, പൈശാചം, എന്നിങ്ങിനെ അഷ്ടവിധകല്യാണമുണ്ട്. അതിൽ ഗാന്ധൎവ്വത്തിന്റെ മൎയ്യാദയെങ്ങിനെയെന്നുവെച്ചാൽ സ്ത്രീക്കു പുരുഷന്റെ പേരിലും പുരുഷന്നു സ്ത്രീയുടെ പേരിലും തങ്ങളിൽ അന്യോന്യം പ്രേമത്തോടുകൂടി കൈ പിടിച്ചു സതിപതികളായി വരികെന്നതിന്നു ഗാന്ധൎവ്വമെന്നല്ലെ ശാസ്ത്രം പറയുന്നത്. ആയതുകൊണ്ടു ആ മൎയ്യാദയെ അനുസരിച്ചു നാം തമ്മിൽ സതിപതികളായി സുഖിച്ചു വാഴുക. നീ എന്നെ വേട്ടാൽ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാൎക്കു നിന്റെ പേരിൽ വളരെ പ്രേമമുണ്ടാകും. ആയതുകൊണ്ട് എന്നെ ഭാൎയ്യയായി വരിക്കേണമെന്നപേക്ഷിച്ചതിന്നു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. നീ പറഞ്ഞ ഗാന്ധൎവ്വകല്യാണത്തിന്റെ മൎയ്യാദ സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ തമ്മിൽ അന്യോന്യം സ്നേഹിച്ചാലല്ലെ അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്. നിന്റെ പേരിൽ എനിക്കു രാഗമില്ലാതെയല്ലെ ഉള്ളത്. ആയതുകൊണ്ടു നിന്റെ പട്ടിൽ നീ പോകുന്നതാണ് നിനക്കു നല്ലതെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ശൂൎപ്പണഖ പറയുന്നു.

ശൂൎപ്പണഖനാസികാച്ഛേദനം.

കവി.

തെട്ടന്താൻവളെഎയിററാൽതിന്നവൊചിനവരൈക്കർ
ക്കുട്ടന്താൻപുറത്തുള്ളവൊകറിത്തപെരുളെണത്തിലെൻയാൻ

നാട്ടന്താനെറിയുമിഴനല്ലാറുമെൽപൊല്ലാതൊരം
ഒട്ടന്താൻകണ്ടടിയെനടൻപിടിത്തകരിന്തന.

ഹേ! രാമ! നിണക്കൊരു ഭാൎയ്യയുണ്ട്. അവളിരിക്കുമ്പോൾ വേറെ ഒന്നു വേണമൊ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ട. അവളെക്കൊണ്ടു നിണക്കു ഒരു ഉപകാരവും ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. എന്നെ നീ ഭാൎയ്യയാക്കി ഭരിച്ചാൽ പലതിനും ഗുണമുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ ജാനകി വന്നു ഭഗവാനെക്കൂട്ടി പൎണ്ണശാലയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകയും തന്നിമിത്തം ശൂൎപ്പണഖ മനസ്താപം സഹിയാതെ പള്ളിക്കറയിൽ കിടന്നു കാമപാരവശ്യയായി ബഹുനേരം പരിതപിച്ചു അനന്തരം പൎണ്ണശാലയിൽ വന്നു നോക്കീട്ടപ്പോൾ രാമനെക്കാണാതെ വരികയും ജാനകിയെക്കാണുകയും ചെയ്കയാൽ ഇപ്പോൾ ഈ സ്ത്രീ നിമിത്തമല്ലൊ രാമൻ എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചതെന്നും ഇവളെ പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുകളയാമെന്നു കരുതി അങ്ങുമിങ്ങും നോക്കി പൎണ്ണശാലയിൽ കടപ്പാൻ ശ്രമിച്ചതിനെ ലക്ഷ്മണൻ കണ്ടു അതിവേഗത്തിൽ വന്ന് ഖഡ്ഗമെടുത്തു ശൂൎപ്പണഖയുടെ നാസിക, മുടി, കൎണ്ണം, അധരം, കുചം എന്നിങ്ങിനെ പഞ്ചാവയവങ്ങളെയും ഛേദിച്ചുവിടുകയും ശൂൎപ്പണഖ നിലവിളിച്ചു രാവണനെ വിളിച്ച് ദുഃഖിച്ചു അനന്തരം ഇതെല്ലാം രാമനാൽ വന്ന കേടല്ലൊ എന്ന് പറഞ്ഞ് ഭഗവാന്റെ അടുക്കലെക്കു വരികയും ഭഗവാൻ കണ്ട് എന്താണിതു ഒരു ദുൎഭൂതമൊ നീ ആര് എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ട ശൂൎപ്പണഖ പറയുന്നു. ഹെ രാഘവ! നീ എന്നെ അറിഞ്ഞില്ലയൊ. അതിസുന്ദരിയായി വന്നു നിന്നോട്ട അനേക സംഭാഷണങ്ങളെ ചെയ്തുപോയ കാമവല്ലിയാണ് ഞാൻ. നിന്റെ പേരിൽ വെച്ച പ്രേമം നിമിത്തം എനിക്കിങ്ങിനെ വന്നതാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാമൻ പറയുന്നു. ഹെ! കാമവല്ലി! നിന്നെ ഇങ്ങിനെ ആര് ചെയ്തു എന്നു ചോദിച്ചതിന്ന് ശൂൎപ്പണഖ നിന്റെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണൻ ചെയ്ത പ്രവൃത്തിയാണെന്നു ബോധിപ്പിക്കുകയും അതിന്നു കാരണം നിന്നെക്കാണ്മാനായി പൎണ്ണശാലയിൽ വന്നു നോക്കുമ്പോൾ നിന്റെ പത്നിയും ലക്ഷ്മണനും തമ്മിൽ ആലിംഗനചുംബനാദികളെ ചെയ്തുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെ ഞാൻ കണ്ടു നിന്നെ

ത്തിനെ പറയുന്ന പക്ഷം നീ അത് വിശ്വസിച്ച് അവൾക്ക് വല്ല ദ്വേഷ്യം ഭവിക്കുമെന്നു കരുതി ഇങ്ങിനെയൊക്കെ ചെയ്യുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനാൽ പരമാർത്ഥം അറിഞ്ഞു ശൂർപ്പണഖയെ ഓട്ടി അകററുകയും ശൂർപ്പണഖ ഭഗവാനെ നോക്കി ഹെ രാഘവ! നിങ്ങൾക്ക കാലനായ ഖരനെ ഇപ്പോൾ കൊണ്ടുവരാമെന്നു പറഞ്ഞു അതിവേഗത്തിൽ പോയി ഖരനോടു വൃത്താന്തങ്ങളെ പറയുകയും ചെയ്തു.

ഖരവധം.

കവി.

വാക്കിൽകോപപ്പുകൈമുന്നൂംവണ്ണമായാൽ
നോക്കിക്കൃശഖരന്നേഥിതഖേദയെ
ആക്കിൽപ്പോർവരൻശോലുൻകൊണ്ടമേൽ
മൂക്കിൽകാതിനിൽചോരിയൊട്ടുകമേ.

ഖരൻ ക്രോധിച്ച് പതിനാലായിരംകോടി പടകളോടുകൂടെ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുകയും അത് കണ്ടു ഖരന്റെ മന്ത്രിയായ അകമ്പൻ ഖരനോട് ഇപ്രകാരം പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. ശരണം രാജൻ! ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു പോയാൽ ജയിക്കുന്നതല്ല. സൂര്യൻ പരിവേഷംകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കുറുനരികൾ ഓളിയിടുന്നു. രഥോപരിയിൽ കെട്ടിയ കൂറകം അററുവീഴുന്നു. ഇത്യാദികളായ ദുശ്ശകുനസൂചകങ്ങളാൽ നമുക്ക നാശമാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഖരൻ ക്രോധിച്ചു മന്ത്രിയുടെ വാക്കിനെ ധിക്കരിച്ച് പുറപ്പെട്ട് അട്ടഹാസം ചെയ്യുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കേട്ടു, ഹെ ലക്ഷ്മണാ! ജാനകിയെ നല്ലവണ്ണം കാത്തുകൊള്ളുക. ഈ രാക്ഷസന്മാരെ നിഗ്രഹിച്ചു വരട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു വില്ലെടുത്ത് യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ ഖരാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്ത് മുഹൂർത്തമാത്രേണ പതിന്നാലായിരം കോടിപ്പടകളേയും ഖരദൂഷണത്രിശിരസ്സ് എന്ന മൂന്നുപേരെയും ധർമ്മരാജപുരിക്കയക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു ശൂർപ്പണഖ നിലവിളിച്ച് ലങ്കയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ ചെന്നു രാവണനെ വിളിച്ച് നിലവിളിക്കുകയും അതു കേട്ട് രാവണൻ

രാക്ഷസസ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു ശൂൎപ്പണഖയെ എടുപ്പിച്ചു രാജധാനിയിൽ വരുത്തി നിന്നെ ഇങ്ങിനെ അകീൎത്തി ചെയ്തതാരെന്നതിനെക്കേട്ടു ശൂൎപ്പണഖ: ശരണം രാവണപ്രഭോ! ഉത്തരകോസലവാസികളായി ദശരഥരാജപുത്രന്മാരായി രാമൻ ലക്ഷ്മണൻ എന്ന നാമത്തോടുകൂടി രണ്ടു മനുഷ്യർ നമ്മുടെ ജനസ്ഥാനത്തിന്നടുത്തു പഞ്ചവടിയിൽ പൎണ്ണശാല കെട്ടി തപസ്സു ചെയ്യുന്നുണ്ടു. വല്ക്കലം കെട്ടി മരവുരി ധരിച്ചു വ്രതാനുഷ്ഠാനസാരികളായി വില്ലും വഹിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടു. രാക്ഷസവംശത്തെ മുടിക്കേണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശമാണ്. നിന്തിരുവടിയെ ഒരു തൃണപ്രായമാക്കുന്നതിയിരിക്കുന്നുണ്ടു. അവരോടുകൂടി ഒരു സ്ത്രീ വന്നിട്ടുണ്ടു. അവളുടെ നാമം സീത എന്നാണ്. ലക്ഷ്മീഭഗവതിയുംകൂടി ആ സൌന്ദൎയ്യത്തിൽ തോല്ക്കണം. മല്ലീശരന്റെ വില്ലിനെ വെല്ലുന്ന ചില്ലിവല്ലികളും ചെന്താമരദളംപോലെ ഉള്ള നേത്രങ്ങളും, പഞ്ചമിച്ചന്ദ്രനെ വെല്ലുന്ന ഫാലദേശവും, കാർമേഘത്തെ തിരസ്കരിക്കുന്ന കചഭാരവും, നവവിദ്രുമംപോലെയിരിക്കുന്ന അധരോഷ്ഠങ്ങളും, മുത്തുമണികൾപോലെയിരിക്കുന്ന ദന്തപംക്തികളും, ഐരാവതത്തിന്റെ മസ്തകത്തെ തിരസ്കരിക്കുന്ന കുചകുംഭങ്ങളും, വടപത്രാകാരമായ ഉദരവും, കടന്നെടുപ്പോടു സദൃശമായ കടിപ്രദേശവും, രംഭാസ്തംഭങ്ങളായ ഊരുക്കളും, കേതകീമുകുളങ്ങളായ കണങ്കാലുകളും, ഝലം ഝലം എന്ന മനോഹരശബ്ദത്തെ പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാദകടകങ്ങൾ അണിഞ്ഞിട്ടുള്ള അംഘ്രിയും, ആകപ്പാടെ, സൎവ്വലാവണ്യസാരങ്ങളെ ഉരുക്കി വാൎത്തതോ എന്നു തോന്നുമാറു അതിമനോഹരിയായ ആ നാരിയെക്കണ്ടപ്പോൾ അവളെ നിന്തിരുവടിക്കായി കൊണ്ടുവരേണമെന്നു കരുതി ഞാൻ ഗൂഢമായി പൎണ്ണശാലയിൽ കടന്നു അവളെ എടുക്കുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ എന്നു പേരായവൻ വന്നു എന്റെ തലമുടി ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു നിലത്തിട്ടിഴക്കുകയും, ഈ വിധമെല്ലാം എന്നെ ഉപദ്രവിക്കയും ചെയ്തതാണ്. നിന്തിരുവടിയെക്കണ്ടു കാൎയ്യമെല്ലാം മനസ്സിലാക്കിയതിന്നുശേഷം എന്റെ പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നു കരുതിയാണ് ഇവിടെക്കു വന്നത്. അതുകൊണ്ടു നി

തിരുവടി എന്റെ സങ്കടത്തിന്നു നിവൃത്തി വരുത്തിത്തരാത്തപ
ക്ഷം ഞാൻ അപ്രകാരംതന്നെ ചെയ്യാൻ ഒരുക്കവുമാണ്. സീത
നിന്തിരുവടിയുടെ ഭാര്യയായിത്തീരുവാൻ തക്ക എല്ലാ യോഗ്യതക
ളുമുള്ള ഒരു സ്ത്രീയാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. ' ശൂർപ്പണഖ ഇ
പ്രകാരം പറയുന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ, അല്ലയോ സോദരീ!
ഞാൻ ജാനകിയെക്കൊണ്ടുവന്നു രണ്ടു ദിവസത്തിന്നകത്ത് എ
ന്റെ ഭാര്യയാക്കിത്തീർക്കുമെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. എന്നാൽ നി
ന്റെ പരിഭവം തീരുമോ എന്നു മാത്രം അറിഞ്ഞാൽ മതി, എന്നു
പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു ശൂർപ്പണഖ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ! ശരണം.
എന്നാൽ പിന്നെ എനിക്ക ഒരാഗ്രഹം കൂടിയുണ്ട്. അത് നി
ന്തിരുവടി സാധിപ്പിച്ചുതരണം. രാമന്റെ ഭാര്യയെ നിന്തിരുവ
ടി കൊണ്ടുവരുന്ന പക്ഷം പിന്നെ രാമന്നു ഭാര്യയില്ലല്ലൊ. അ
പ്പോൾ അവനെ എനിക്ക കണവനാക്കിത്തരണം. അങ്ങിനെ
യായാൽ രാമന്നു ഭാര്യ പോയതുകൊണ്ടുള്ള ദുഃഖവും, എനിക്ക ഭ
ർത്താവില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള ദുഃഖവും തീരും. അതിനാൽ അപ്രകാ
രം ചെയ്തുതരേണമെന്നാണപേക്ഷ. ഇതുകേട്ടു രാവണൻ പറയു
ന്നു:— ജാനകിയെക്കൊണ്ടുവരുന്ന കാര്യം തീർച്ചതന്നെ. മററ
കാര്യവും ഉത്സാഹിച്ചുനോക്കാം. അതു നിന്റെ യോഗംപോലെ
വരട്ടെ. എന്തായാലും നീ ഗൃഹത്തിലേക്ക പോവുക. എന്നു പ
റഞ്ഞു ശൂർപ്പണഖയെ അയച്ചതിന്നുശേഷം, രാവണൻ മദനപാ
രവശ്യത്താലുള്ള ഉഷ്ണം മാററുവാൻ ചന്ദ്രനെ വരുത്തി തന്റെ ശ
രീരത്തിൽ അമൃതകിരണങ്ങൾ ഏല്പിക്കയും അതിന്നുശേഷം ച
ന്ദ്രവനത്തിൽ തപസ്സുചെയ്യുന്ന മാരീചനെക്കണ്ടു ചില സഹാ
യങ്ങൾ ചെയ്തുതരേണമെന്നു പറവാനായി അവിടേക്കു പുറപ്പെട്ടു
പോകയും ചെയ്തു.

മാരീചരാവണസംവാദം.

കവി.

ചന്തമലർത്താൾക്കർപ്പകനീഴൽത്തലൈവർക്കും
അന്തകനുക്കുമരജാമുടക്കിയരരശർക്കായി

ഇന്ദുവനത്തിലിന്നലുഴക്കൈക്കുളിയേർപോൽ
വന്തകരത്തെച്ചൊല്ലുതിഎന്തൻമരുമകനെ.

രാവണൻ തന്റെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നതുകണ്ടു മാരീചൻ, ആസനം കൊടുത്തിരുത്തി ഉപചാരങ്ങളെ ചെയ്തു ഇപ്രകാരം ചോദിച്ചു. ഹേ രാവണ! എന്താണിങ്ങിനെ ഈ രാത്രിയിൽ അകമ്പടികളെന്നും കൂടാതെ കാൽനടയായി വന്നതെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. പറഞ്ഞുകേട്ടാൽ കൊള്ളാമെന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഇതുകേട്ട രാവണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ മാതുല! നാം എനി ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നു പറയത്തക്ക അപമാനം ഇപ്പോൾ സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ:— അയോദ്ധ്യാവാസിയായ ദശരഥന്റെ പുത്രന്മാരായ രാമനും ലക്ഷ്മണനും നമ്മുടെ പഞ്ചവടി എന്ന സ്ഥലത്തെ ആക്രമിക്കയും അവിടെ ഒരു പർണ്ണശാല കെട്ടി, താപസവേഷധാരികളായി പാർത്തുവരികയും ചെയ്യുന്നു. അതിൽ ലക്ഷ്മണൻ എന്നവൻ എന്റെ സഹോദരിയും നിന്തിരുവടിയുടെ മരുമകളുമായ ശൂർപ്പണഖയുടെ മൂക്കും മുലയും മാറും ഛേദിച്ചു മാനഭംഗം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതിൽപരം അപമാനം എനി എന്താണു് വരുവാനുള്ളതു്. അതിന്നു വല്ല നിവൃത്തിയും ഉടനെ വരുത്തണം. അതിലേക്കു നിന്തിരുവടി ചില സഹായങ്ങൾ ചെയ്യണമെന്നു പറവാനാണു് ഞാൻ വന്നതു്. ഇതു കേട്ട മാരീചൻ ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു:— അല്ലയോ രാവണ ഖരാദികൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെ? രാവണൻ:— ഖരാദികൾ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ വിവരം അറിഞ്ഞു അനേകം പടകളോടുകൂടിപ്പോയി യുദ്ധം ചെയ്കയുമുണ്ടായി. പക്ഷെ അവരെയൊക്കെയും രാമൻ ക്ഷണമാത്രംകൊണ്ടു സംഹരിച്ചുകളകയാണുണ്ടായതു്. ഞാൻതന്നെ യുദ്ധത്തിന്നായി പോകാമെന്നായിരുന്നു. എനിക്ക രാമാദികൾ സമന്മാരല്ലാത്തതിനാൻ ഞാൻ അതിന്നായി ഒരുങ്ങാത്തതാണു്. നാം അറിയാതെ രാമാദികൾ നമ്മുടെ ശൂർപ്പണഖയെ മാനഭംഗം വരുത്തിയതുകൊണ്ടു, നമുക്കു രാമൻ അറിയാതെ രാമന്റെ ഭാര്യയായ സീതയെക്കൊണ്ടുവന്നു മാനഭംഗം വരുത്തണം. അതിന്നു നിന്തിരുവടിയുടെ സഹായമല്ലാതെ

മററു യാതൊരു നിവൃത്തിയും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു മാരീചൻ പറയുന്നു:— അല്ലയോ രാവണ! നീ ഇപ്പോൾ ആലോചിക്കുന്ന വഴി നന്നല്ലല്ലൊ. ഇതുകൊണ്ടു നിനക്കു നാശമാണല്ലൊ. നിനക്കു ഇത്രയും ബുദ്ധിയില്ലയോ? ഈ ആലോചന നിന്റെ പ്രാരബ്ധഫലമെന്നെ പറവാനുള്ളു. ഹേ രാവണ! നീ ഞാൻ പറയുന്നതിനെ ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കണം:— നീ ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു അനേകകാലം കഠിനതപസ്സു ചെയ്തതിനാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട വരബലങ്ങളെല്ലാം ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം നശിപ്പിക്കുവാനൊരുങ്ങുന്നതു വളരെ കഷ്ടംതന്നെ. മായാമനുഷനായ ഈ രാമനെ നീ അറികയില്ല അല്ലേ? എന്നാൽ ഞാൻ നല്ലവണ്ണം അറിയും. എന്റെ അനുജനായ സുബാഹുവെയും, മാതാവായ താടകയെയും കൊന്നതു ഈ രാമനാണ്. ഇപ്പോഴും രാമനെന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ എന്റെ പ്രാണൻ വിറക്കുന്നു. പരദാരപരിഗ്രഹണംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ദോഷം നീ അറിയുന്നവനാണല്ലൊ. അല്ലയോ രാവണ! എത്രപേരാണ് സ്ത്രീകൾ നിമിത്തം നശിച്ചുപോയിട്ടുള്ളത്. അഹല്യ നിമിത്തം ദേവേന്ദ്രൻ ദുഷ്കീർത്തിയെ വഹിച്ചില്ലയോ? ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം ചന്ദ്രൻ അപമാനത്തിനു പാത്രമായില്ലയോ? നഹുഷൻ എന്ന രാജാവു ഇന്ദ്രാണി നിമിത്തം പെരുമ്പാമ്പായി ഇപ്പോഴും കഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലയോ? ഇവയെല്ലാം അറിഞ്ഞിട്ടും നീ ഈ ആലോചനക്കായി എന്റെ അടുക്കൽ വന്നുവല്ലൊ. ഇതു കുറെ കഷ്ടം തന്നെ. ഈ ജാനകിയെ ഒഴിച്ചു അനേകം സുന്ദരികൾ വേറെ ഉണ്ടല്ലൊ. ജാനകിയായതു ഇച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാശക്തിസ്വരൂപിണിയായ സാക്ഷാൽ ശ്രീഭഗവതിയാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ജാനകിയെയാണോ നീ അപഹരിപ്പാൻ ഭാവിക്കുന്നത്? ആ ലക്ഷ്മീഭഗവതിയെയാണോ നീ അപമാനിപ്പാൻ ഭാവിക്കുന്നത്? അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ഹേ രാവണ! നീയും നിന്റെ ഗോത്രവും നശിപ്പാൻ കാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു എന്നതിന്നു സംശയമില്ല. നീ വെറുതെ വംശം നശിപ്പിക്കുവാൻ ഉത്സാഹിക്കേണ്ടാ! എന്നിങ്ങിനെ മാരീചന്റെ വാക്കുകളെക്കേട്ടു കോപിഷ്ഠനായ രാവണൻ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു.

രാവണൻ:—എടാ മാരീചാ! നീ എന്റെ പ്രബലതയേയും എനിക്കു വന്ന അപമാനത്തേയുമൊന്നും ലേശംപോലും ആലോചിക്കാതെ ധിക്കാരമായ വാക്കുകളെയോ എന്നോടു പറയുന്നതു? എന്റെ വാക്കിനെ അനുസരിച്ചു നീ നടന്നില്ലെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ എന്റെ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിരയാക്കിക്കളയും എന്നു പറഞ്ഞു വാൾ കയ്യിലെടുക്കുന്നതുകണ്ടു മാരീചൻ പറയുന്നു.

മാരീചൻ—ഹേ രാവണ! നീ എന്റെ നേരെ കോപിക്കരുതു്. നിനക്കു വലുതായ ദുഷ്കാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു. അതു എന്നെയും ബാധിച്ചുവെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ നിനക്കുവേണ്ടി ചെയ്യേണ്ടതു എന്താണെന്നുമാത്രം പറയുകയേ വേണ്ടു.

രാവണൻ—ഹേ മാതുല! ഭയപ്പെടേണ്ട. താടകയേയും മററും കൊന്നവനാണു രാമൻ എന്നതു ഞാൻ മറന്നിട്ടില്ല. ഞാൻ രാമനെ നിഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടു. മാതുലൻ പേടിക്കരുതു. നിന്തിരുവടി കനകമയമായ ഒരു മാനിന്റെ വേഷംപൂണ്ടു് അവരുടെ പർണ്ണശാലയ്ക്കടുത്തു സഞ്ചരിച്ചു സീതയെ മോഹിപ്പിച്ചു വല്ലവിധവും രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ അകററണം. ആ അവസരത്തിൽ ഒരു സന്യാസിവേഷം ധരിച്ചു ഞാൻ സീതയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു അവളെയുംകൊണ്ടു പോന്നുകൊള്ളാം. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

മാരീചൻ—ഹേ രാവണ! ഞാൻ എന്തുചെയ്യട്ടെ! മാൻവേഷമെടുത്തു മേൽപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതായാൽ രാമൻ എന്നെ വധിക്കും നിശ്ചയംതന്നെ. നിന്റെ കല്പനയെ അനുസരിക്കാഞ്ഞാൽ നീ എന്നെ വധിക്കുമെന്നതിന്നു സംശയമില്ലല്ലൊ. രണ്ടുപ്രകാരമായാലും മരിക്കും. എന്നാൽ രാമസായകമേററു മരിക്കുന്നതാണു് സുകൃതം. അതിനാൽ നിനക്കു ഇഷ്ടമായവിധം ചെയ്വാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമാണു്. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങിനെ ഒരു സഹായം ചെയ്യാം. മരിച്ചതിന്നുശേഷം മറെറാരു സഹായവും കൂടി നിനക്കു ചെയ്വാൻ

ഞാൻ മരിക്കുമുണ്ട്. അതായതു:—ഇത്തരം പാപകർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്ന നീ ഏറെത്താമസിയാതെ കുടുംബസമേതം അന്തകപുരിയിലേക്കു പോകുമല്ലോ. ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ പോകുന്നതും അവിടേക്കാണ്. എന്നാൽ നീ വരുമ്പോഴേക്കു നരകത്തിൽ ചില മുറികൾ നിന്റെ ആവശ്യത്തിന്നായി ഒഴിച്ചുവെപ്പിക്കാം. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മരീചൻ മനോഹരമായ ഒരു മാനിന്റെ വേഷമെടുത്തു രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ പർണ്ണശാലയുടെ അടുക്കലേക്കായി പുറപ്പെട്ടുപോകുകയും ചെയ്തു.

അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം സമാപ്തം.

ആരണ്യകാണ്ഡം.

സീതാകനകമൃഗദർശനം

കവി.

നന്മാമുനിവർമതവർകളുനാടിക്കണ്ണൊന്നൊതാരാർ
പൊന്മാൻതുള്ളിവിളയാട്ടംപുതുമപോർപാർവേന്ത
മുന്മാനിതുപോൽക്കണ്ടതില്ലെല്ലുമെതുമൈയൊരുമൈ
ഇന്മാന്തന്നെപിടിത്തരികെകണർന്തുതാർപെൺമാതെ.

സീതാദേവി ആശ്രമത്തിലിരുന്നുകൊണ്ടു വനത്തിന്റെ ഭംഗിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്നിടയിൽ അതിമനോഹരമായ ഒരു മാനിനെ കാണുകയും, അതിന്റെ രൂപസൌന്ദര്യാദികളെ കണ്ടു മോഹിച്ച് വിനോദത്തിന്നായി അതിനെ പിടിച്ചുതരണമെന്നു കണവനോടപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീരാമൻ അനന്തരം ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു ആ മാനിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളും നോക്കി പറവാനായി കല്പിച്ചു. ലക്ഷ്മണൻ ആ മാനിനെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി ശ്രീരാമനോടു ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:—സ്വാമിൻ! ഇതു യഥാർത്ഥമായ മാനാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പണ്ടു വിശ്വാമിത്രന്റെ യാഗത്തിൽ വന്നു നിന്തിരുവടിയെ ഭയപ്പെട്ടു ഓടിപ്പോയ

മാരീചനാണെന്നാണു തോന്നുന്നതു്. സൂക്ഷ്മം അറിയണമെങ്കിൽ അസ്ത്രം അനുസന്ധാനം ചെയ്താൽ മതിയാവുന്നതാണു്. ഇതു കേട്ടു ശ്രീരാമൻ പറയുന്നു. ആഹാ! ആ ദുഷ്ടനായ മാരീചനോ? എന്നാൽ ഇപ്പോൾതന്നെ വധിച്ചുകളയാം. മാനാണെങ്കിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു വരികയും ചെയ്യാം. നീ [illegible] പർണ്ണശാലയിൽ സീതയെ കാത്തിരിക്കുക. എന്നിങ്ങിനെ ലക്ഷ്മണനോടു പറഞ്ഞു് വില്ലു് എടുത്തുംകൊണ്ടു മാനിന്റെ പിന്നാലെ പുറപ്പെട്ടു. കുറെ അധികം ദൂരം ചെന്നിട്ടും അതിനെ പിടിപ്പാൻ കിട്ടുകയില്ലെന്നു തോന്നുകയാൽ അസ്ത്രം പ്രയോഗിക്കുകയും [illegible] മരണവേദനയോടെ മാരീചൻ, 'അയ്യോ സീതേ! ലക്ഷ്മണാ! രാക്ഷസന്മാർ എന്നെ വധിക്കുന്നു. പ്രാണൻ പോകുന്നതിന്നു മുമ്പു വന്നു എന്നെ രക്ഷിക്കണേ! രക്ഷിക്കണേ!' എന്നിങ്ങിനെ കപടസ്വരത്തിൽ, ശ്രീരാമൻ പറയുംപോലെ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു പറയുകയും ഉടനെ പ്രാണനെ വെടിയുകയും ചെയ്തു. ഇതു കേട്ടു ശ്രീരാമൻ, ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണെന്നു കരുതി, ഈ ശബ്ദം സീത കേട്ടാലും ലക്ഷ്മണൻ കേൾക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്നു മനസ്സിൽ സങ്കല്പിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ ഈ രോദനം സീതാദേവി കേൾക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ കേൾക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ജാനകി ഈ രോദനം കേട്ടു ഉടനെ വല്ലാതെ വ്യസനിക്കുകയും ഉടനെ ലക്ഷ്മണനോടു, ഹേ ലക്ഷ്മണ! സർവ്വശക്തനായ ഭഗവാന്റെ രോദനം നീ കേൾക്കുന്നില്ലയോ? ഇപ്രകാരമുള്ള ദീനസ്വരങ്ങൾ കേട്ടിട്ടും നിനക്കു യാതൊരു ഭാവഭേദവും കാണുന്നില്ലല്ലൊ. ഉടനെ ചെന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നാലും. എന്നിങ്ങിനെ സീത പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. ശരണം ലോകജനനീ! ക്ഷമിക്കണം. ഈരേഴുലോകത്തിൽ വസിക്കുന്ന സർവ്വരും ഒരുമിച്ചു വില്ലെടുത്തു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നാലും ശ്രീരാമസ്വാമിക്കു അതൊക്കെയും ഒരു തൃണപ്രായമാണു്. മാരീചന്റെ മരണസമയത്തുള്ള ആ ദുഃഖരോദനമാണു് ഭവതി കേട്ടതു്. അതുകൊണ്ടു ദുഃഖിക്കരുതു്. ഇവിടെ നിന്തിരുവടിയെ കാത്തിരിപ്പാനാണു് ജ്യേഷ്ഠൻ എന്നോടു കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അതിനെ ധി

കരിച്ചുനടപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ലല്ലൊ. അതിനാൽ നിന്തിരുവടി അല്പസമയംകൂടി ക്ഷമിക്കണം. അപ്പോഴേക്കും സ്വാമി ഇവിടെ വരും. എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ലക്ഷ്മണന്റെ വാക്കിനെക്കേട്ടു സീത പിന്നെയും പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണ! നിന്റെ അഭിപ്രായം എനിക്കു മനസ്സിലായി. അതു ഈ ജന്മം സാധിക്കുമെന്നു നീ വിചാരിക്കേണ്ട. നീ ഭഗവാനെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ പോകാതെ വല്ലതും പറഞ്ഞു സമയം കളയുകയാണല്ലൊ ചെയ്യുന്നതു്. അതിനാൽ ഞാൻ ഇതാ ഈ കാണുന്ന കാട്ടുതീയ്യിൽ ചാടി ഉടനെ എന്റെ ദേഹം ഉപേക്ഷിക്കും. ഇതുകേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ വളരെ വ്യസനിച്ചു. എന്തുചെയ്യാം പ്രാരബ്ധം അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുന്നതല്ലല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭഗവാനെ അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെടുകയാണ്. ഇവിടെ ആരു വന്നാലും പർണ്ണശാലയിൽനിന്നു പുറത്തുപോകാതിരിക്കട്ടെ. ജാനകിയെ സർവ്വപ്രകാരേണയും ജടായു കാത്തുകൊള്ളട്ടെ, വനദേവതമാരെ നിങ്ങളും സീതാദേവിയെ കാത്തുകൊള്ളേണമേ! എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീരാമനെ കാണ്മാനായി പുറപ്പെട്ടു പോവുകയും, ആ അവസരത്തിൽ രാവണൻ ഒരു സന്ന്യാസിവേഷം ധരിച്ചു് പർണ്ണശാലയിൽ ജാനകിയുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമാവുകയും ചെയ്തു.

സീതാപഹരണം.

കവി.

പൊയിശൊല്ലുംമുനിവനല്ലൻപുകഴ്കഠംമതൊരാളെ
മെയ്യുമതല്ലുണ്ടാംതയ്യവൈദേഗമയിലെ
ഐയ്യമെഎല്ലുവന്തനാനുടരെ റഴന്തിരുന്നു
പെയ്യുളൈക്കയ്മ്പിനാലൈപിച്ചെനീകൊട്ടുവാവിനെൻറ.

അനന്തരം ജാനകി മഹർഷിയെക്കണ്ടു് ആസനം നൽകിയിരുത്തി അർഘ്യപാദ്യാദികളാൽ പൂജിച്ചു് ഭക്തിയോടുകൂടി തൊഴുതുംകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു.

സന്ന്യാസി—അല്ലയോ സുന്ദരി! ഞാൻ ഒരു മഹർഷിയാണ്. അധികംകാലം സമാധിയിൽ ഇരുന്നവനാണ്. ഇന്നു സമാധിയിൽനിന്നുണർന്നപ്പോൾ ലോകത്തെ ഈ വിധമൊക്കെയുമാ

ന് കാണുന്നത്. മുമ്പു ഈ സ്ഥലത്തു അനേകം ജീർണ്ണിച്ച പന്തലുകളും വന്യങ്ങളായ ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവയൊന്നും കാണ്മാനില്ല. എന്റെ സമാധി ഉണർന്നപ്പോൾ എനിക്കു ക്ഷുത്തും ദാഹവും തുടങ്ങുകയാൽ അതിന്നു വല്ല നിവൃത്തിയും ചെയ്യാനായി അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഇവിടെ ഒരു പർണ്ണശാലയും അതിൽ നിന്നു ... കണ്ടെത്തിയതു. മഹർഷികളുടെ അനുഗ്രഹവചനങ്ങളെ സമ്പാദിക്കേണ്ടതു പ്രത്യേകിച്ചും സ്ത്രീകളാകയാൽ നീങ്ങൾ ... എല്ലാമണിഞ്ഞു പർണ്ണശാലയിൽ നിന്നു പുറത്തു ... ഇരിക്കുന്ന ഒരു കമ്പളം ... സി പറയുന്നതിനെക്കേട്ടു ജാനകി പറയുന്നു.

ജാനകി—... മഹർഷിയായ! സന്ന്യാസിമാർക്കു ക്ഷുത്തുബാധയോ ... ദാഹാദികളോ ഒന്നും ഇല്ലെന്നാണു ഞാൻ കേട്ടിരിക്കുന്നത്. സന്ന്യാസികൾ പലതരത്തിലുണ്ടായിരിക്കുമോ? നിങ്ങൾക്കു ക്ഷുൽപിപാസകൾ അധീനമായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുന്നതിനുള്ള കാരണമെന്താണെന്നു വിചാരിച്ചറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാം.

സന്ന്യാസി—സുകുമാരി! സന്ന്യാസികൾ നാലുതരക്കാരാണ്. 1. കുടീചകൻ 2. പകൃതകൻ. 3. ഹംസൻ. 4. പരമഹംസൻ ഇങ്ങിനെയാണ്. ഇപ്പറഞ്ഞ നാലുതരം സന്ന്യാസിമാർക്കു മൂന്നുതരമാണ് വൈരാഗ്യം. അതായതു—1. മന്ദവിരാഗം. 2. തീവ്രവിരാഗം. 3. തീവ്രതരവിരാഗം എന്നിവയാണ്. അതിൽ കുടീചകനും പകൃതകനും മന്ദവിരാഗികളുണ്. ഹംസൻ തീവ്രവിരാഗിയും പരമഹംസൻ തീവ്രതരവിരാഗിയുമാണ്. അതിൽ കുടീചകന്റെ ലക്ഷണം:—കുടുംബത്തിന്റെ നാഥനായിരുന്നു ഒടുക്കം ഭാര്യാപുത്രന്മാരെ രക്ഷിപ്പാൻ അസമർത്ഥനായിത്തീർന്നു അവരെ ഉപേക്ഷിച്ചു തന്റെ ഉദരം മാത്രം രക്ഷിപ്പാനായി കഷായവസ്ത്രരുദ്രാക്ഷാദികൾ ധരിച്ചു എങ്ങും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. പകൃതകൻ, കുടും

ധരെത്ത ഉപേക്ഷിച്ചു സഞ്ചരിക്കുന്നവനാണെങ്കിലും സഞ്ചാരകാലങ്ങളിലൊക്കയും അനേകം സന്ന്യാസികളെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. എന്നാൽ അവരിൽനിന്നു ഉപദേശങ്ങളെന്നും ലഭിക്കാതെ ജടാഭാരവും വഹിച്ചു കൌപീനം മാത്രം ധരിച്ചു യോഗദണ്ഡം മുതലായവയോടുകൂടി എല്ലാടവും സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഹംസൻ:—ഭഗവൽഭക്തി ഹേതുവായിട്ടു വേദപാഠം, ദേവപൂജ, ഗുരുപൂജ മുതലായതുകളെ വിധിയാംവണ്ണം അനുഷ്ഠിച്ചു, സൽഗുരുവിൽനിന്നു ലഭിച്ച ഉപദേശമനുസരിച്ചു ആത്മസന്ധാനായി യമനിയമാദികൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവനാകുന്നു. പരമഹംസൻ:—അഷ്ടാംഗങ്ങളിൽ നിപുണനും, ശുഭേച്ഛാവിചാരണം, തനുമാനസിക സത്വാപത്തി, അസംസക്തിപദാർത്ഥഭാവന, തുരീയം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ജ്ഞാനമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു അനുഭവഗോചരമായ ബ്രഹ്മാനന്ദത്തെ അനുഭവിക്കുന്നവനാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ നാലുതരം സന്ന്യാസികളിൽവെച്ചു ഞാൻ പരമഹംസനാകുന്നു. എനിക്കു ആഹാരങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയില്ല എങ്കിലും പ്രാരബ്ധകർമ്മപ്രേരണയാൽ മനസ്സു ആഹാരാദികളിൽ ചലിച്ചുതണ്ട്. അല്ലയോ സുന്ദരി! നിന്നെ നോക്കുമ്പോൾ നീ ഒരു രാജകുമാരിയാണെന്നു തോന്നുന്നുവല്ലൊ. അഥവാ വല്ല രാജകുമാരന്മാരുടെയും ഭാര്യയായിരിക്കുമോ? നീ ആരാണ്? നിന്റെ ഭർത്താവു ആരാകുന്നു. ആയാലും എവിടെ, ഈ ഘോരമായ വനത്തിൽ സഹായത്തിന്നാരുമില്ലാതെ നീ തനിയെ ഇരിപ്പാൻ കാരണമെന്ത്? ഇവയെല്ലാം അറിവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പറഞ്ഞാലും—

ജാനകി—ഹേ മഹാത്മാവേ! ഞാൻ മിഥിലാധിപനായ ജനകരാജാവിന്റെ പ്രിയപുത്രിയാണ്. എന്റെ പേർ ജാനകി എന്നാണ്. അയോദ്ധ്യാധിപനായ ദശരഥരാജാവിന്റെ പ്രഥമപുത്രനാണ് എന്റെ ഭർത്താവ്. കണവന്റെ പേർ പറയുന്നതു പതിവ്രതകൾക്കു യുക്തമല്ലാത്തതിനാൽ അതിനെ ഞാൻ

പറയുന്നില്ല. അദ്ദേഹം, തന്റെ മാതാവിന്റെയും പിതാവിന്റെയും വാക്യത്തെ പരിപാലിപ്പാനായി കാട്ടിൽ വന്നതാണ്. ലക്ഷ്മണൻ എന്നുപേരായ ഒരു അനുജനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ വന്നിട്ടുണ്ടു. കണവനും അനുജനും ഇപ്പോൾ പുറത്തേക്കു പോയിരിക്കയാണ്. വേഗത്തിൽ വരും. അവർ വന്നാൽ നിന്തിരുവടിക്കു എല്ലാം ഇഷ്ടംപോലെ സാധിക്കും. എന്റെ അധീനത്തിൽ നിന്തിരുവടിക്കു തരുവാനായി ഒന്നും ഇരിപ്പില്ല.

സന്ന്യാസി—ഓഹോ! ദശരഥനെയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാലു പുത്രന്മാരെയും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു. അതിൽ പ്രഥമപുത്രനായ ശ്രീരാമനെ ഞാൻ അറിയും.

ജാനകി—നിന്തിരുവടി ഇപ്പോൾ എവിടെ നിന്നാണ് വരുന്നതെന്നറിവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

സന്ന്യാസി—ഞാൻ അനേകം തീർത്ഥങ്ങളിൽ സ്നാനം ചെയ്കയും അനേകം ക്ഷേത്രങ്ങളെ സന്ദർശിക്കുകയും അനേകരാജ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നവനാണ്. ഓരോ പട്ടണങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ച് അവിടങ്ങളിലുള്ള രാജാക്കന്മാരുടെ ദുർബ്ബലതയെയും പ്രബലതയെയും, കീർത്തിയെയും ദുഷ്കീർത്തിയെയും എല്ലാം അറിഞ്ഞു അവൎക്കു വേണ്ടുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളെ കൊടുത്ത് അങ്ങിനെ സഞ്ചരിച്ച് വരുന്നവനാണ്. ഇപ്പോൾ നിന്റെ കണവൻ വരുന്നതുവരെ സമയം പോവാനായി ഞാൻ നേരംപോക്കുള്ള ഒരു രാജാവിന്റെ ചരിത്രം പറയാം എന്നു പറഞ്ഞ് സന്ന്യാസിയായ 'രാവണന്റെ' ചരിത്രം പറയുന്നു. ലങ്ക എന്ന അതിമനോഹരമായ ഒരു രാജധാനിയും അവിടെ ത്രൈലോക്യസുന്ദരനായ ഒരു രാജാവും ഉണ്ടു. ഹേ ജാനകി! ആ രാജാവ്, ഭൂലോകത്തിലെ ദേവേന്ദ്രനാണെന്നു പറയുന്നതിൽ ഒട്ടും അത്ഭുതമില്ല. ആ രാജാവിന്റെ ഭാഗ്യത്തിനു ഞാൻ ഒന്നുംതന്നെ ഉപമ പറവാൻ കാണുന്നില്ല. സൗന്ദര്യത്തിൽ കാമദേവനെ ജയിച്ചവനാണ്. ബ്രഹ്മഗോത്രസംജാതനും, സാമവേദസാധകനും ആ

കുന്നു. ഒരു കാലത്തിൽ കൈലാസപർവ്വതത്തെ എടുത്ത് അമ്മാനമാടിയവനും അഷ്ടദിഗ്ഗജങ്ങളെ ജയിച്ചവനുമാണ്. പത്തു തലകളും ഇരുപതു കൈകളും അവനുണ്ട്. സ്വർണ്ണവർണ്ണമായ ദേഹകാന്തിയുള്ളവനാണ്. ഏതു സ്ത്രീയും അവനെക്കണ്ടാൽ മോഹിക്കാതിരിക്കയില്ല. മൂന്നു ലോകത്തിലും ഇത്ര സൌന്ദര്യവും സമ്പത്തുമുള്ള ഒരാളെ വേറെ കാണ്മാൻ സാധിക്കയില്ല. ഇപ്രകാരം സൌന്ദര്യമുള്ള അവന്നു അനുരൂപയായ ഒരു നാരിയെ ഭാര്യയാക്കുവാൻ ഇതുവരെ സാധിച്ചില്ല. അതിനാൽ തന്റെ പടം വരച്ചു ദൂതന്മാർ വശം പലദിക്കുകളിലേക്കും അയച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ പടത്തിന്നു അനുരൂപയായ നാരിയെ തിരഞ്ഞു പല ദിക്കിലും ആളുകൾ നടക്കുന്നുണ്ട്. ഹേ ജാനകി! അവരിൽ ആരെങ്കിലും ആ പടവുംകൊണ്ട് ഇവിടെ വരികയോ നിന്റെ രൂപത്തെക്കുറിച്ചു അന്വേഷിക്കുകയോ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്ത കണവനെ ഭരിച്ചുംകൊണ്ടു അധികകാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ സ്ത്രീകൾക്കു അനുരൂപനായ ഭർത്താവൊന്നിച്ചു ഒരു ദിവസമെങ്കിലുമിരുന്നു മരിക്കുന്നതു ഉത്തമമായിരിക്കും. അതിനാണ് സ്ത്രീകൾ ഭാഗ്യം ചെയ്യേണ്ടത്. ഈ രാമൻ സാധുവാണ്. എന്നു തന്നെയല്ല, രാമൻ ദശരഥരാജാവിന്റെ ഔരസസന്തതിയുമല്ല. എന്തു ചെയ്യും നിന്റെ കർമ്മം ഇങ്ങിനെയായല്ലോ. എന്നിങ്ങിനെയുള്ള സന്യാസിയുടെ വാക്കിനെക്കേട്ടു ജാനകി പറയുന്നു.

ജാനകി—ഹേ സന്യാസിവര്യ! അങ്ങ് പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു ഇങ്ങനെയൊരു വിഷയം അവസാനിപ്പിച്ചത്? രാക്ഷസന്മാരെയാണോ ഇത്ര നേരവും പുകഴ്ത്തിയത്. എന്റെ കണവൻ രാക്ഷസന്മാരെ വധിപ്പാനാണ് ആയുധപാണിയായി വനത്തിലേക്കു വന്നതെന്ന വിവരം അങ്ങ് അറിഞ്ഞിട്ടില്ല അല്ലേ? രാക്ഷസന്മാരെക്കുറിച്ച് ഇത്രയും പുകഴ്ത്തുന്ന അങ്ങു എന്റെ ഭർത്താവ് മടങ്ങിവരുന്നതിന് മുമ്പ ഇവിടെനിന്നു പോവുകയാണ് നല്ലതു. ഇതു കേട്ട സന്യാസി പറയുന്നു. ഹേ സുന്ദരി! ഒരു മുയൽ കൊന്ന സിംഹത്തെ വധി

ക്കമെന്നു പറയുമ്പോലെയാണ് ഇപ്പോഴും നീ പറയുന്നത്. ഒരു മനുഷ്യൻ ഒരു രാക്ഷസനെ വധിക്കുമെന്നു പറയുന്നതു കേട്ടാൽ എങ്ങിനെയാണ് അത്ഭുതപ്പെടാതിരിക്കുക? എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട് ജാനകി പറയുന്നു. ഹേ സന്ന്യാസി രാക്ഷസരാജാവായ രാവണനെ കൃതവീര്യപുത്രനായ കാർത്തവീര്യൻ ജയിച്ചതു അറിയുമോ? അങ്ങിനെ ഉള്ള കാർത്തവീര്യനെ പരശുരാമൻ ജയിക്കുകയും ആ പരശുരാമനെ എന്റെ കണവൻ ജയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല വിരാധനെയും ഖരാദികളെയും എന്റെ സ്വാമിയാണ് ജയിച്ചത്. നിന്തിരുവടി ഒരു കപടസന്ന്യാസിയാണെന്നിപ്പോൾ തീർച്ചയായി. എന്നതിനെക്കേട്ടു സന്യാസവേഷത്തെ വിട്ടു തന്റെ യഥാർത്ഥമായ രൂപത്തെ വഹിച്ച് രാവണൻ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. എടീ ജാനകീ! രാവണനെ നീ അറിയുമോ? നിന്റെ നാവു ഞാൻ കടിച്ചുമുറിക്കും. എന്നിട്ടേ ഞാൻ പാലും നീ പറഞ്ഞ് സഹിക്കൂ. എന്നു പറഞ്ഞു രാവണൻ അവളെ പിടിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ പതിവ്രതാശക്തിയാൽ തൊട്ടുപ്പാൻ പാടില്ലാതെ വന്നു. അതുകണ്ട് രാവണൻ ഒരു യോജന ഭൂമിയോടുകൂടി പർണ്ണശാലയെ കുത്തിപ്പുഴക്കി വിമാനത്തിൽ വെച്ച് കൊണ്ടുപോകുകയും ചെയ്തു. ജാനകി പിന്തിരിഞ്ഞിരുന്നു ജടായുവെ വിളിച്ച് ദുഃഖിക്കുകയും അതു കേട്ടു ജടായുവന്നു രാവണനെ തടുത്ത് യുദ്ധംചെയ്കയും രാവണന്റെ കിരീടം കണ്ഠഖലം ബാഹുവലയം, മുതലായ ആഭരണങ്ങളും വില്ലും കൊത്തി ഭൂമിയിൽ വീഴ്ത്തി ബഹുനേരം യുദ്ധംചെയ്കയും രാവണനു ജയമില്ലാത്തതുകണ്ടു പക്ഷിയോടു മർമ്മം പറഞ്ഞ് പോർ ചെയ്യാമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതിൽ എടാ തന്റെ കാൽ പെരുവിരലിലാണ് തന്റെ മർമ്മമെന്നു രാവണൻ പറയുകയും അതു സത്യമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി വലത്തെപക്ഷത്തിലാണു എന്റെ മർമ്മമെന്നു ജടായുവും പറഞ്ഞു. ഉടനെ ജടായു രാ

വണ്ണന്റെ മർമ്മത്തിൽ വക്രതുണ്ഡംകൊണ്ടു കൊത്തുവാനായി തുനിഞ്ഞസമയം രാവണൻ ചന്ദ്രഹാസത്താൽ പക്ഷംവെട്ടുകയും ഉടനെ ജടായു ഭൂമിയിൽ വീണതിനെ ജാനകി കണ്ടു അത്യന്തം ദുഃഖിച്ചു, കണ്ണാവനെക്കണ്ടു വൃത്താന്തം പറയുന്നവരെ പ്രാണൻ പോകരുതെന്നനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ ഭൂമിയിലൂടെ രഥം നടത്തരുതെന്നുകരുതി ആകാശമാർഗ്ഗമായി രഥംകൊണ്ടുപോയി ലങ്കയിൽകടന്നു അശോകവനത്തിൽ ശിംശപം എന്ന വൃക്ഷത്തിന്റെ അടിപ്പുറ്റിൽ ചിറവെച്ചു; അവിടെ ഉള്ള അശ്വമുഖി, ഗോമുഖി, നക്രമുഖി, സിംഹമുഖി മുതലായ രാക്ഷസികളെ വിളിച്ചു എടീ നിങ്ങൾ, ഒരു മാസത്തിന്നുള്ളിൽ ഈ സ്ത്രീയെ ഭയപ്പെടുത്തിയോ, നയപ്പെടുത്തിയോ എനിക്കു കയ്യടക്കപ്പെടുത്തിത്തരണമെന്നു പറഞ്ഞ് രാവണൻ രാജധാനിക്കു പോയതിന്റെ ശേഷം രാവണൻ പറഞ്ഞേല്പിച്ച വിവരം വിഭീഷണനറിഞ്ഞു തന്റെ മകളായ ത്രിജടയെ സഹായിയാക്കിവെച്ചു പോകുകയും ചെയ്തു. ലക്ഷ്മണൻ ഭഗവാനെ അന്വേഷിച്ചു ബഹു ദൂരംനടന്നു ബുദ്ധിമുട്ടി ദുഃഖിക്കുന്ന മദ്ധ്യസ്വാമിയെക്കാണുകയും ഭഗവാൻ സൌമിത്രിയെക്കണ്ടു എടാ ലക്ഷ്മണ! പർണ്ണശാലയിൽ ജാനകിക്കു തുണയാരാണ്? കഷ്ടം മോശംപിണഞ്ഞുവല്ലോ. നീ എന്നെത്തിരഞ്ഞു വരുവാൻ കാരണമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു ലക്ഷ്മണൻ വണങ്ങി സ്വാമിൻ! ജാനകിയോടു എന്തു പറഞ്ഞാലും സമ്മതിക്കുന്നില്ല. ദേവി അഗ്നിയിൽ വീണു മരിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്നതിനെക്കണ്ടു അടിയൻ വന്നതാണ്. കർണ്ണശൂലയായ ചില വാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞതിനാൽ അതുകേട്ടു എങ്ങിനെ അവിടെ താമസിക്കുമെന്നു കരുതി ദേവിയുടെ കല്പനപ്രകാരം വന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെ ഭഗവാൻ കേട്ടു, അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! സ്ത്രീവാക്കു കേട്ടാണു നമ്മുടെ പിതാവു മരണത്തെ പ്രാപിച്ചതു. അതുപ്രകാരം സ്ത്രീവാക്കുകേട്ടു ഞാൻ മാനിൻ

പിന്നാലെവന്നു. നീ ജാനകിയെ കൈവിട്ടുകയും ചെയ്തു. ഇതു ആലോചിക്കുമ്പോൾ സ്ത്രീകളുടെ വാക്കു കേൾക്കുന്നതു നമ്മുടെ ഗോത്രത്തിന്നു ഒരു പാരമ്പൎയ്യമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു എന്നു തോന്നുന്നു. എന്തുചെയ്യാം. എന്നു പറഞ്ഞു രണ്ടുപേരുംകൂടി അതിവേഗത്തിൽ പഞ്ചവടിയിൽ വന്നുനോക്കുമ്പോൾ ജാനകിയേയും പൎണ്ണശാലയേയും കാണാതെ ഭഗവാൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുകയും ലക്ഷ്മണൻ ഉപചാരവാക്കുകളാൽ സ്വാമിയുടെ മോഹാലസ്യം തീൎത്ത് ശേഷം പോയ ചാല് ലക്ഷ്യംപിടിച്ചു ദക്ഷിണാമുഖന്മാരായി സീതാന്വേഷണം ചെയ്തുവരുന്ന മാൎഗ്ഗത്തിൽ അനേകം വില്ലുകളും ശരങ്ങളും രഥവും കിരീടങ്ങളും ബാഹുവലയങ്ങളും കൎണ്ണകുണ്ഡലങ്ങളും തകൎന്നുകിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ജാനകിയെ കളവുചെയ്യുവാൻ രാവണനാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി. അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വരുമ്പോൾ ജടായുവെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ അത്യന്തം ദുഃഖിച്ചു പറയുന്നു.

ജടായുമോക്ഷം.

കവി.

അതിശയമൊരുവരലെമക്കപ്പാലെതാ
തുതിശെയ്യുമ്പിറവിയിലിമ്പത്തുമ്പന്താൻ
വിതിവശമെമ്പത്തുമെക്കൊള്ളാവിടിൽ
മതിവലിവാൽവലിയെന്നവെല്ലുമെ.

അല്ലയോ ജടായുദേവരേ! എന്റെ നിമിത്തം പിതാവായ ദശരഥരാജാവു മരണമനുഭവിച്ചു. എന്നു തന്നെയല്ല പിതൃസുഹൃത്തായ നിന്തിരുവടിയും മരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലൊ. പിതാക്കന്മാൎക്കെല്ലാം ഞാൻ ഒരു കാലനായ്ഭവിച്ചതിൽ അത്യന്തം വ്യസനിക്കുന്നു. മേലിൽ ഞാൻ വില്ലും പിടിച്ചിരുന്നിട്ടു പ്രയോജനമെന്തു? എന്നും മററും പറഞ്ഞു ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ ജടായു കണ്ടു ഹെ രാഘവ! നീ ഒരു കാലത്തും ദുഃഖിക്കരുതു. സുഖദുഃഖങ്ങൾ ആരെയും വിടുന്നതല്ല. സംഹാരമൂൎത്തിയായ പരമേശ്വരൻ

ബ്രഹ്മകപാലം കയ്യിലെടുത്തു പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം ഭിക്ഷയാചിച്ചുംകൊണ്ടു നടന്നില്ലയോ? സൃഷ്ടികർത്താവായ ബ്രഹ്മാവു തന്റെ ഒരു ശിരസ്സു പോയപ്പോൾ തനിക്കതിനെ സൃഷ്ടിപ്പാൻ സാധിച്ചുവോ? രാത്രിനാഥനായ ചന്ദ്രൻ തന്റെ കലകൾ നശിപ്പുമാറുള്ളൊരു ദക്ഷന്റെ ശാപം ഏല്ക്കേണ്ടിവന്നില്ലയോ? ഇങ്ങിനെ മഹാന്മാർകൂടി അവരവരുടെ പ്രാരബ്ധത്തെ അനുഭവിച്ചല്ലോ കഴിഞ്ഞതു. നിന്റെ അത്യത്ഭുതമായ സമ്പ്രദായമായ വിദ്യയെ അറിവാനായി ആരാൽ സാധിക്കും. ജന്മമെടുത്താൽ സുഖദുഃഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുമോ? ജനനം മരണം എന്ന രണ്ടു കരയോടുകൂടിയ സംസാരാർണ്ണവത്തിൽ നിമജ്ജനോന്മജ്ജനങ്ങളെ ചെയ്യു് വരുന്ന പാമരന്മാരെപ്പോലെ നടിക്കുന്ന നിന്റെ നാട്യം ഒടയുവോളം കാട്ടണമെന്നുണ്ടോ? രാവണൻ വിചാരിച്ചാൽ എന്നെ ജയിപ്പാൻ കഴിയുമോ? എന്റെ കർമ്മമെന്നല്ലാതെ മററെന്താന്നാണു് പറയുവാനുള്ളതു്. എങ്കിലും എന്റെ പ്രാണപ്രയാണകാലത്തു് നിന്റെ വിലക്ഷണസൗന്ദര്യവർണ്ണമായ യഥാർത്ഥസ്വരൂപത്തെ കാണ്മാൻ ഇടവന്നതിൽ ഞാൻ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു. അനിമേഷവൃത്തികളായ ദേവന്മാർക്കുകൂടി ഇതു് അസാദ്ധ്യമായ കാര്യമാണു്. ആയതുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ രാവണാദികളെ വധിച്ചു് ദേവന്മാരുടെ സങ്കടം തീർത്തു അയോദ്ധ്യയിൽചെന്നു ചക്രവർത്തിയായി സുഖമായി വസിക്ക. പ്രാണൻ പിരിയാതെകണ്ടു് എനിക്കു വളരെ വേദനയുണ്ടു. എന്നതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ ക്രോധിച്ചു പറയുന്നു. ഹേ പിതാവേ! രാമന്റെ സാമർത്ഥ്യം നോക്കുക! ക്ഷണമാത്രംകൊണ്ടു ഈരേഴുലോകവും [illegible] തൊട്ടതു് ഞാൻ ഭസ്മീകരിക്കുന്നുണ്ടു. ഇങ്ങിനെയുള്ള [illegible] ലോകത്തിൽനിന്നു [illegible] വരബലങ്ങളെയും വരായുധങ്ങളെയും ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികൾ കൊടുത്ത നിമിത്തമല്ലേ സജ്ജനങ്ങൾ ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നതു്? ലക്ഷ്മണാ! വില്ലുകൊണ്ടുവാ എന്നു് ക്രോധിച്ചതിനെക്കണ്ടു ജടായു — അയ്യോ രാഘവ! നീ ആരുടെമേൽ ക്രോധിക്കുന്നു? നീ [illegible]

ടുത്താൽ നിരപരാധികളായ സജ്ജനങ്ങൾ നശിക്കേണ്ടിവരും. അന്നിമിത്തം നീ നരകത്തിന്നധികാരിയായി വരും. നിന്റെ അടുക്കലാണ് തെറ്റ്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ഒരു സ്ത്രീയെ ഘോരാരണ്യമായവനത്തിൽ ഏകാകിനിയായിവെച്ച് നീ മാനിനെ പിടിപ്പാൻപോകാമോ? നീ പോയനിമിത്തമല്ലെ രാവണൻ ജാനകിയെ കൊണ്ടുപോയത്? ആയതുകൊണ്ടു ലോകരെ എന്തിന്നു വൃഥാ ദൂഷ്യം പറയുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞതിനൊക്കെ രാമസ്വാമിയുടെ ക്രോധം ശമിച്ചു രാവണൻ ജാനകിയെ ഏത് മാർഗ്ഗത്തൂടെയാണ് കൊണ്ടുപോയത് എന്നു ചോദിക്കുകയും അതിന്നു സമാധാനം പറയാതെ ശ്രീരാമരാമ എന്ന് പറഞ്ഞു ജടായു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരംലക്ഷ്മണൻ ജടായുവിന്റെ ദേഹത്തെഎടുത്ത് ദഹിപ്പിച്ച് ഒരു മൃഗത്തിനെ വധിച്ച് ജടായുവിന്റെ മരണാനന്തരാപേക്ഷകളെചെയ്തു. അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു ക്ഷീണമുഖന്മാരായി നടക്കുമ്പോൾ ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു ദാഹശമനത്തിനായി ജലംകൊണ്ടു വരുവാൻ പറഞ്ഞയക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ ജലത്തിന്നായി പോകുന്നവഴിയിൽ ശൂർപ്പണഖയുടെ സോദരിയായ അയോമുഖിവന്ന് ലക്ഷ്മണനെ തടുത്ത് നീ എന്റെ മദതാപം തീർത്തു തരേണമെന്ന് പറയുകയും ലക്ഷ്മണൻ അയോമുഖിയുടെ പണ്ണ ഉറപ്പുകളെയും അറുത്തയച്ചതിന്നു ശേഷം ജലംകൊണ്ടു ഭഗവാന്റെ അടുക്കൽവന്നു വിവരം പറയുകയും ഭഗവാൻ ജലപാനംചെയ്ത് ദാഹംശമിപ്പിച്ച് അവിടെനിന്നു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പോകും വഴിക്ക് കബന്ധന്റെ കരത്തിൽപ്പെടുകയും വാളെടുത്ത് രണ്ടുപേരും രണ്ടുകരത്തെ വെട്ടിയ ഉടനെ ആ ദേഹത്തിൽനിന്നു ഒരു ദിവ്യപുരുഷൻ പുറപ്പെട്ട് ആകാശത്തിൽനിന്നു ഇപ്രകാരം സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്തു.

കബന്ധസ്തുതി.

കവി.

ആതിപിരമമുംനീആതിപിരമനുംനീ
ആതിയെനമ്പൊരുളക്കപ്പാലുണ്ടാവ്വുനീ
ചൊതിത്തുടപ്പിരസൃനീയെൻറചൊല്ലുകിൻറ
വേതമുതൈര്യാലുംവെല്ലംകരമൈവരുള്ളർ.

ശരണം പരബ്രഹ്മ സ്വരൂപ! സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടി, ആദിയായി, അനാദിയായി, ആദിമദ്ധ്യാന്തരഹിതനായി, അഖിലാണ്ഡത്തിലുള്ള ജീവകോടികളുടെ അന്തർബ്ബഹിർവ്യാപ്തനായി, സമസ്തകാരണനായി, സർവ്വസാക്ഷിയായി, സജാതീയവിജാതീയസ്വഗതഭേദശൂന്യനായി, അവാങ്മനസഗോചരനായുള്ള മൂർത്തിയാണ്. നിന്തിരുവടിയെ ഇന്നവിധമെന്നറിയാഞ്ഞാൽ അങ്ങിനെ ഉള്ള ഭഗവാനെ അടിയൻ എങ്ങിനെ സ്തുതിക്കും. സ്വാമിൻ! കാട്ടുന്നതും കാണുന്നതും നിന്തിരുവടിതന്നെ. ഇങ്ങിനെ ഉള്ള മായാവിദ്യകളെ ആരറിയാൻ പോകുന്നു! കയ്യിലുള്ള പദാർത്ഥത്തെ വലിച്ചെറിഞ്ഞ് അനന്തരം കാണ്മാനില്ലല്ലൊ എന്നു ദുഃഖിക്കുന്ന നാട്യം അത്യത്ഭുതംതന്നെ. സ്വാമിൻ! ശരണം. എന്നുള്ള സ്തുതിയെക്കേട്ട് ഭഗവാൻ നീ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചതിനു ഗന്ധർവ്വൻ പറയുന്നു. ശരണം, രാമചന്ദ്രാ! ഞാൻ ഗന്ധർവ്വനാണ്. എന്റെ നാമം തനു എന്നാണ്. അഷ്ടാവക്രന്റെ ശാപത്താൽ ഇങ്ങിനെ വന്നതാണ്. ശാപത്തിനുള്ള കാരണം എന്തെന്നാൽ:—ഒരു ദിവസം വനത്തിൽ വെച്ചു മഹർഷിയുടെ ശരീരത്തെക്കണ്ടു ഞാൻ പരിഹസിക്കുകയും അതു കേട്ടു നീ ഒരു രാക്ഷസനായി ഭവിക്കുക എന്ന് എന്നെ ശപിക്കുകയും ഉടനെ ശാപമോചനം തരേണമെന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിച്ചതിനാൽ രാമാവതാരകാലത്തിൽ ശാപമോചനം വരുമെന്നനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുപ്രകാരം വനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ, കാമധേനുവിന്റെ പുത്രിയായ നന്ദിനിയെക്കണ്ട് അതിനെ ഭക്ഷിപ്പാനായിപ്പിടിച്ചതിനെ ഇന്ദ്രൻ കണ്ടു തന്റെ കരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വജ്രംകൊണ്ടു എന്റെ ശിരസ്സിൽ അടിക്കുകയും അപ്പോൾ ശിരസ്സു കുക്ഷിയിലായി കരങ്ങൾ വളരുകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതൽ ഇതുവരെ ഇങ്ങിനെ കാലം കഴിച്ച് നിന്തിരുവടിയുടെ വരവും പാർത്തിരിക്കുകയാകുന്നു. എനി നിന്തിരുവടി ഇവിടെനിന്നു ഇരുപത്തഞ്ചു യോജന ദക്ഷിണാമുഖനായിപ്പോയാൽ ശബരി എന്ന സ്ത്രീ തപസ്സുചെയ്യുന്ന തപസ്ഥാനത്തേക്കു പോകാം. ശബരിയാൽ സുഗ്രീവനിരിക്കുന്ന പർവ്വതവും തന്നിമിത്തം ഉണ്ടാവുന്ന സഹായങ്ങളെയും അറിവാൻ ഇടവരും.

അവരാൽ സൎവ്വകാൎയ്യവും സാദ്ധ്യമാവുകയും ചെയ്യും എന്ന് പറഞ്ഞ് ഗന്ധൎവ്വൻ അന്തൎദ്ധാനം ചെയ്തു. അതിന്നുശേഷം സ്വാമിയും സൌമിത്രിയും നടന്ന് ശബരിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ എത്തി.

ശബരീമോക്ഷം.

കവി.

ആണ്ടകൈവന്താരെയങ്ങുതന്തപകൻറംവന്തായി
മാണ്ടതുമദയപാരം പന്തുവരമ്പിൻകാലം
പൂണ്ടമാതപത്തിൻശെസ്സ്പോലെ ഇപ്പിറവിയെല്ലാ
വേണ്ടിയ തതവെവന്തീർപ്പിതന്തിരിതരെതിയെല്ലായി.

ശബരി കൊടുത്ത ഫലമൂലങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ച് അനന്തരം നീ ഇങ്ങിനെ തപസ്വിനിയായിരിപ്പാൻ സംഗതിയെന്തെന്ന് ഭഗവാൻ ചോദിച്ചതിന്നു ശബരി പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! ചിത്രകവചൻ എന്ന ഒരു ഗന്ധൎവ്വന്റെ പുത്രിയാണ് ഞാൻ. എന്നെ വേട്ടത്, വീതിഹോത്രൻ എന്ന ഗന്ധൎവ്വനാണ്. അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയാണ്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ, കല്മാടൻ എന്ന ഒരു കിരാതനെ ഞാൻ സ്നേഹിച്ചു രമിച്ചു വന്നതിനെ എന്റെ നായകൻ അറിഞ്ഞു നീ ഒരു വേടനാരിയായ്പോക എന്ന് ശപിക്കകയും, അറിയാതെ ചെയ്തുപോയ അപരാധങ്ങളെ ക്ഷമിച്ച് ശാപമോചനം നല്കേണമെന്നു അപേക്ഷിച്ചതിൽ നാരായണസ്വാമിയുടെ രാമാവതാരകാലത്തിൽ മോചനം വരുമെന്നു അനുഗ്രഹിക്കകയും ചെയ്തു. അപ്രകാരം സ്വാമിയുടെ വരവും കാത്ത് ഞാൻ ഇരിക്കുന്നവളാണ് എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ അവളുടെ ശാപത്തെ മോചനം ചെയ്തതിന്നനന്തരം ശബരി സ്വാമിയെ നോക്കി ശരണം സ്വാമിൻ! ഇവിടെനിന്നു ദക്ഷിണാമുഖന്മാരായി കുറെ ദൂരം പോയാൽ പമ്പാസരസ്സ് എന്ന തടാകം കാണാം. അവിടെ അടുത്തതായി പ്രസ്രവണാചലമെന്ന ഋശ്യമൂകാദ്രിയുണ്ട്. അതിൽ സൂൎയ്യതനയനായ സുഗ്രീവൻ വസിക്കുന്നുണ്ട്. ആ സുഗ്രീവനെ സഖ്യം ചെയ്തതാൽ സീതാന്വേഷണം ചെയ്ത് കാൎയ്യനിവൃത്തി വരും. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ശബരിയെ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേക്കയച്ചു.

ആരണ്യകാണ്ഡം സമാപ്തം.

കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡം.

അനന്തരം രണ്ടുപേരും ശബൎയ്യാശ്രമത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു പമ്പയാംസരസ്സിലേക്കു വന്നു സ്നാനപാനാദികളെച്ചെയ്തു ലക്ഷ്മണനോടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു.

പമ്പാവൎണ്ണനം.

കവി.

തേമ്പടിമലരുതുമ്പൊങ്കൾവെണ്മൈമാ
താമ്പടികിൻറതുതെളിവുശാൻറതു
മീമ്പടിമകരുംവിളിന്തുവീകനീർ
വാമ്പടിന്തുലകിടൈകിടന്തതൊപ്പതു.

അല്ലയോ സൌമിത്രേ! ഈ സരസ്സിന്റെ വൈഭവത്തെ നോക്കുക. സമ്പൂൎണ്ണജലപരിപൂൎണ്ണതയോടുകൂടിയ ഈ തടാകത്തിന്റെ നാലുഭാഗവും നവരത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭിത്തികെട്ടി ഉയൎത്തിയിരിക്കുന്നു. സൂൎയ്യൻ ആകാശത്തൂടെ വരുമ്പോൾ സൂൎയ്യകിരണങ്ങൾ രത്നങ്ങളിൽ പ്രതിഫലിച്ചു രത്നകാന്തികൾ ജലത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുമ്പോൾ ഈ ധാവള്യമായ ജലം നാനാപ്രകാരമായ വൎണ്ണത്തെ അവലംബിക്കുന്നു. ഈറൻ പൊളിച്ച സ്ഫടികംപോലെയുള്ള ഈ ജലത്തിൽ ആകാശം പ്രതിഫലിച്ചു കാണുമ്പോൾ മത്തഗജങ്ങൾ വന്നു ജലത്തിൽ പടിഞ്ഞതുപോലെ തോന്നുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല, ഈ തടാകത്തിൽ ചില വേഷധാരികളെയും തിരശ്ശീലകളെയും പശ്ചിമഭാഗത്തു കാണുന്നുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല, പൂൎവ്വദിക്കിൽ നോക്കുക. ചില നൎത്തകിമാരെയും കാണുന്നു. അതാ ഉത്തരദിക്കിൽ ചില വാദ്യഘോഷികളെ നോക്കുക. ഇതുകളെയെല്ലാം കണ്ടു രസിക്കുന്ന ചില സഭാവാസികൾ ദക്ഷിണദിക്കിൽ ഇരുന്നു ബലേ ബലേ എന്നു പറഞ്ഞു ശിരഃകമ്പനം ചെയ്യുന്നതിനെ നോക്കുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ ശരണം സ്വാമിൻ! അടിയൻ നോക്കുമ്പോൾ അങ്ങിനെ ഒന്നും കാണുന്നി

ല്ല. ആയതിന്റെ യുക്തി എന്താണെന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അത്യുത്തമുണ്ടു. പശ്ചിമഭാഗത്തു വാലഭ്യാസികൾ ആരെന്നുവെച്ചാൽ:—പൂത്തു വികസിച്ചുനില്ക്കുന്ന ചെന്താമരയിൽ അരയന്നങ്ങൾ വന്നിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ പുഷ്പത്തിലെ രേണുക്കൾ ജലത്തിൽ വീഴുകയും അതുകളെ ഭുജിപ്പാൻ വാളമത്സ്യങ്ങൾ വന്നു പൊന്തുകയും ഹംസങ്ങളെക്കണ്ടുതൽക്ഷണം ഭയപ്പെട്ടു ജലത്തിൽനിന്നു തുള്ളി മേല്പോട്ടുവന്നു മറിഞ്ഞു ജലത്തിൽ വീഴുന്നതു കാണുമ്പോൾ അഭ്യാസികൾ വാളെടുത്തു കളരിയിൽ കളിക്കുമാറു തോന്നുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല, വേഷധാരികൾ എന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ജലത്തിൽനിന്നു തുള്ളുന്ന വാളമത്സ്യങ്ങളെ പിടിപ്പാനായി അലകളുടെ ഇടയിൽ പൊങ്ങി മുഖം കാണിക്കുന്ന നീർനായ്ക്കളെക്കണ്ടു വേഷധാരികളെന്നും, അലകളെ തിരശ്ശീലകളെന്നും ശങ്കിച്ചതാണ്. പുഷ്പങ്ങളിലുള്ള മധുവെ ഭുജിപ്പാൻ ഷട്പദങ്ങളായ വണ്ടുകൾ വന്നു മധുപാനം ചെയ്യുമ്പോൾ അവരുടെ ഝങ്കാരത്തെക്കേട്ടതിൽ നടനസ്ത്രീകൾ സഭയിൽവന്നു ശൃംഗാര, ലജ്ജ, കരുണാപാരവശ്യാദികളോടുകൂടി, സരിഗമപധനി എന്ന സപ്തസ്വരങ്ങളെപ്പാടുന്നതുപോലെ തോന്നിയതാണ്. എന്നാൽ ഇതുകളെയെല്ലാം കണ്ടു രസിക്കുന്ന സഭാവാസികളാരെന്നുവെച്ചാൽ:— അതാ നോക്കുക, താമരവളയങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന തവളകൾ തിരഘോഷങ്ങളാൽ ചലിക്കുന്ന സമയം മണ്ഡൂകങ്ങളുടെ ഗർജ്ജനങ്ങളെ കേൾക്കുമ്പോൾ സഭാവാസികൾ ബാലേ ബാല എന്നു ശിരഃകമ്പനം ചെയ്യുമ്പോലെ തോന്നുന്നു. എന്നും മററും അനേകതരത്തിൽ സരസ്സിനെ വർണ്ണിച്ചു അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു ദക്ഷിണാമുഖന്മാരായി നടന്നുവരുന്നതിനെ പ്രശ്രവണാചലപരിയിൽ വസിക്കുന്ന സൂര്യാത്മജനായ സുഗ്രീവൻ കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു തന്റെ മന്ത്രിയായ മാരുതിയെ വിളിച്ചുപറയുന്നു. അല്ലയോ മാരുതേ! കാമദേവനും, ഷണ്മുഖനുംപോലെ ശിലാബാണപാണികളായി അതാ രണ്ടുപേർ ഇവിടേക്കു വരുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. അവരാരാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ബാലിയുടെ

കപടമായിരിക്കുമോ എന്ന ശങ്കയുണ്ടു. ആയതുകൊണ്ടു നീ ഒരു ബ്രാഹ്മണവേഷം പൂണ്ടു, ചെന്ന് അവരുടെ പരമാൎത്ഥമറിഞ്ഞുവരിക എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണവേഷം പൂണ്ടുവന്നു ഭഗവാൻ വരുന്നതിന്ന സമീപമായി നില്ക്കുന്ന കദംബവൃക്ഷത്തിൽ മറഞ്ഞുനിന്നു രാമലക്ഷ്മണന്മാരെക്കണ്ടു ഹനുമാൻ ഊഹിക്കുന്നു.

ഹനുമദ്ദൎശനം.

ഓഹോ ഇവരെ നോക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രനും അല്ല, ത്രിമൂൎത്തികളും അല്ല, മന്മഥനെപ്പോലെ ശരീരസൌന്ദൎയ്യമുള്ളവരാണു. കരത്തിൽ ചാപതൂണീരങ്ങളുമുണ്ടു. മാൎവ്വിൽ യജ്ഞസൂത്രവും കാണുന്നു. വല്ക്കല കെട്ടി മരവുരികളെ ധരിച്ചു ജടാമകുടധാരികളായ സന്യാസലക്ഷണങ്ങളും കാണുന്നു. ത്രിമൂൎത്തികളും ഇവൎക്കു ശരിയല്ല. എന്തോ ഇവരുടെ ഒരു സാധനം കൈവിട്ടുപോയിയെന്നു തോന്നുന്നു. തന്നിമിത്തം മനോവേദനയോടുകൂടി വരുന്നവരാണ്. നല്ല ധൎമ്മതല്പരന്മാരാണ്. ആശ്രിതവാത്സല്യവും കാണുന്നുണ്ട്. നല്ല വാഗ്മികളായ ഈ മഹാന്മാരെ ഇവിടെനിന്നു ആലോചിച്ചാൽ പരമാൎത്ഥം മനസ്സിലാക്കത്തക്ക ബുദ്ധി എനിക്കില്ല. എതായാലും സമീപത്തുചെന്നു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കുന്നതാണ് ഉത്തമമെന്നു കരുതി വന്നു സ്വാമിപാദത്തിൽ മാരുതി വീണു നമസ്കരിക്കുകയും അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ ഹേ ബ്രാഹ്മണ! ക്ഷത്രിയന്മാരെ ബ്രാഹ്മണർ നമസ്കരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല നീ ആരാണ്. എവിടെനിന്നു വരുന്നു. എന്നെ നമസ്കരിച്ചു കാരണം എന്തെന്നു പറയുക? എന്നു ചോദിച്ചു. ഇതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! അടിയൻ വായുപുത്രനാണ്. മാതാവു അഞ്ജന എന്ന സ്ത്രീയാണ്. സൂൎയ്യാത്മജനായ സുഗ്രീവൻ അതാ കാണുന്ന ഋശ്യമൂകാദ്രിയിൽ വസിക്കുന്നുണ്ട്. നിന്തിരുവടിയുടെ വരവിനെക്കണ്ടു ആരാണെന്നുമനസ്സിലാക്കുവാൻ വേണ്ടി സുഗ്രീവാജ്ഞപ്രകാരം അടിയൻ വന്നതാണ്. അടിയന്റെ നാമം ഹനുമാനെന്നാണ്. ശത്രുവെ ഭയപ്പെട്ടു ഈ പൎവ്വതത്തിൽവന്നു താമസിക്കുകയാണ്. അടിയൻ സുഗ്രീവന്റെ മ

സ്ത്രീയാണ്. ആയതുകൊണ്ടു സ്വാമിമാർകൾ എവിടെനിന്നു വന്നു എന്നും ആരാണെന്നും, ഈ മാർഗ്ഗത്തൂടെ വരേണ്ടുന്നാവശ്യമെന്തെന്നും പറഞ്ഞുകേൾപ്പാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. എന്നതിനെ കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. ഹെ മാരുതെ! ഞങ്ങൾ ഉത്തരകോസലവാസിയായി ക്ഷത്രിയഗോത്രസംജാതനായ ദശരഥന്റെ ആത്മജന്മാരാണ്. ഇത് എന്റെ അഗ്രജനാണ്. രാമനെന്നാണു തിരുനാമം. എന്റെ പേര് ലക്ഷ്മണനെന്നാണ്. പിതൃവാക്യപരിപാലനത്തിന്നായി വനത്തിലേക്കു വന്നതാണ്. സ്വാമിപത്നിയെ രാവണൻ കളവുചെയ്തുകൊണ്ടു പോയിരിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം ഞങ്ങൾ സീതാന്വേഷണം ചെയ്തുവരുന്ന അവസരമാണ്. സൂര്യാത്മജനായ സുഗ്രീവനെക്കാണണമെന്നു കരുതി ഈ മാർഗ്ഗത്തൂടെ വന്നതാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ട് ഹനുമാൻ ബ്രാഹ്മണവേഷത്തെ ത്യജിച്ച് സ്വാമിപാദത്തിൽ വണങ്ങി സ്വാമി! സമസ്താപരാധം ക്ഷമിക്കണമേ അടിയൻ ചെന്നു സുഗ്രീവനെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാമെന്നു പറഞ്ഞുപോകുന്ന സമയം ഹനുമാന്റെ കർണ്ണകുണ്ഡലത്തെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ അല്ലയൊ ലക്ഷ്മണാ! ഹനുമാന്റെ കർണ്ണത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന കുണ്ഡലത്തെ നോക്കുക. ആദിത്യരശ്മിയെ തിരസ്കരിക്കുന്ന ഈ കുണ്ഡലത്തിന്നു ശരിയായ ഒരു ആഭരണം ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിലുണ്ടെന്നു ശങ്കിക്കേണ്ട. എന്തൊരത്ഭുതമാണ് ഇതു എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ മടങ്ങി സ്വാമിപാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു ശരണം രാമഭദ്രാ! അടിയന്റെ കർണ്ണകുണ്ഡലത്തെ യാതൊരു ശരീരികാണുന്നുവോ അവരെ പരബ്രഹ്മമാണെന്നു വിശ്വസിക്കേണമെന്നു അടിയന്റെ ഗുരുവായ സൂര്യദേവൻ അടിയന്നു അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു. ആയതുകൊണ്ടു അടിയനെ രക്ഷചെയ്യേണമേ സ്വാമിൻ! എന്ന് പറഞ്ഞു മടങ്ങി സുഗ്രീവന്റെ അടുക്കൽചെന്നു ഹനുമാൻ ഹെ സുഗ്രീവരാജൻ, നിന്തിരുവടിയുടെ ഭാഗ്യമെന്നല്ലാതെ മറ്റെന്തൊന്നാണ് പറയേണ്ടത്. അവർ ദശരഥാത്മജന്മാരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാരാണ്. രാമനെന്ന തിരുനാമത്തോടുകൂടിയ സ്വാമി സാക്ഷാൽ നാരായണസ്വാ

മികുലാംശജാതനാണ്. തന്റെ പത്നിയെ രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ കളവുചെയ്തതിനാൽ സീതാന്വേഷണംചെയ്തു് ഈ മാർഗ്ഗത്തൂടെ വന്നതാണു. നിന്തിരുവടിയെക്കാണേണമെന്നു ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു അതിവേഗത്തിൽപോയി സ്വാമിയെനമസ്കരിക്കുക എന്നാൽ ശത്രുവെ നിഗ്രഹിച്ചു രാജ്യത്തെ വാങ്ങിത്തരും എന്നതിനൊക്കട്ടു സുഗ്രീവൻ അന്ധന്നു കനകകുംഭം ലഭിച്ചപോലെ സന്തോഷിച്ചുപുറപ്പെട്ടുവന്നു സ്വാമിപാദത്തിൽവീണു നമസ്കരിച്ചു ശരണം രാമചന്ദ്രപ്രഭോ! സ്വാമിൻ, ശത്രുവെ നിഗ്രഹിച്ചു അടിയനെ രക്ഷിക്കേണമേ സ്വാമിൻ, നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ മററാരും അടിയന്നു ആശ്രയമില്ല. വളരെക്കാലമായി അത്യന്തം സങ്കടത്തെ അനുഭവിക്കുന്നു. രക്ഷ രക്ഷ മഹാപ്രഭോ! എന്നു നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നില്ക്കുന്ന സുഗ്രീവനോടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹെ സുഗ്രീവ! നീ മേലിൽ യാതൊന്നുകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട നിന്നെ ഞാൻ രക്ഷിക്കുന്നുണ്ടു. എന്നെപ്പോലെ നീയും ഭാഗ്യവിയോഗിയാണെന്നു മനസ്സിലായി. ആയതുകൊണ്ടു നീ വസിക്കുന്ന സ്ഥാനത്തേക്കപോയി വേണ്ടുന്നതുകളെ തീർച്ചപ്പെടുത്താം. എന്നതിനൊക്കട്ട് ഹനുമാൻ ഭഗവാനെ ചുമലിൽ എടുത്തു ഋശ്യമൂകാദ്രിക്കുകൊണ്ടുവന്നു് ഉത്തരങ്ങളായ പല്ലവങ്ങളെ ഒടിച്ചു ആസനമിട്ടു് ഭഗവാനോടു ഇരിക്കേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും അതിൽ ഭഗവാൻ ഇരുന്നു സുഗ്രീവനോടു പറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

സു ഗ്രീ വ സ ഖ്യം.

അല്ലയോ സഖെ! ഇന്നുമുതൽക്കു നിന്റെ ശത്രു എന്റെ ശത്രുവും നിന്റെ ബന്ധു എന്റെ ബന്ധുവും നിന്റെ കുടുംബം എന്റെ കുടുംബവും ആകുന്നു. നിന്റെ ശത്രുവെ നിഗ്രഹിച്ചു ഭാര്യയേയും രാജ്യത്തെയും വാങ്ങിത്തരുന്നുണ്ടു എന്നു അഗ്നിസാക്ഷിയായി ഭഗവാൻ സത്യംചെയ്തു് കൊടുക്കുകയും അനന്തരം സുഗ്രീവൻ, സ്വാമി! നിന്തിരുവടിയുടെ പത്നി ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽ എവിടെ ഉണ്ടെന്നു വരികിലും അന്വേഷിച്ചു ഇന്ന ദിക്കിലുണ്ടെന്നറിഞ്ഞുവിവരം വന്നുപറയാമെന്നു അഗ്നിസാക്ഷിയായി സത്യം

ചെയ്യുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനോടു നിന്റെ ശത്രു ആരാണെന്നു പറയുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാനോടു പരമാൎത്ഥമെല്ലാം ഭഗവാനെ കേൾപ്പിക്കുവാൻ കല്പിക്കുകയും അതുകേട്ടു ഹനുമാൻ ഭഗവാനോടു സുഗ്രീവനുള്ള ശത്രുവിന്റെ വിവരംപറയുകയും ചെയ്യുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്രാ! സുഗ്രീവന്റെ ശത്രു, ഇന്ദ്രാത്മജനായ ബാലി എന്ന വാനരരാജാവാണ്. സുഗ്രീവന്റെ നേരെ അഗ്രജനാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ബാലിയുടെ വൈഭവങ്ങളെ അറിഞ്ഞവണ്ണം പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! ബാലി പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ പ്രധാന ശിഷ്യനാണ്. നിത്യതയായി ചാതുസ്സമുദ്രങ്ങളിലുംപോയി എഴുനാഴികക്കിടയിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു സേവചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആകാശമൊഴിയെ നാലുഭൂതങ്ങളുടെ ബലമുള്ളവനാണ്. സ്വതേ പതിനായിരം മദഗജത്തിന്റെ ശക്തിയുണ്ട്. തന്നോടെതിൎക്കുന്നവരുടെ പകുതിബലം താൻ ആകൎഷിക്കുന്ന വരശക്തി അവനുണ്ടു. ക്ഷീരാബ്ധിയെ മഥിച്ച കരബലവുമുണ്ട്. ജാനകീചോരനായ രാവണനെ തന്റെ പുച്ഛംകൊണ്ടു കെട്ടി ചാതുസ്സമുദ്രവും ചാടി പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു തൎപ്പണം ചെയ്ത വാൽബലവുമുണ്ട്. ഇന്ദ്രൻ ബാലിക്കു പിതാവായി വരുവാനുള്ള കാരണം പറയാം.

ബാലിസുഗ്രീവന്മാരുടെ ഉത്ഭവം.

കവി.

തിരുപ്പുരനെല്ലൂർ കൂടാച്ചവനെനാവുറക്കം
തീൎത്തുറകവിക്കലവന്തൻ.
അരനെടുവടപാൽകളിറാന്തടത്തിൽ
അണ്ണലുമണങ്കുമൊവയ്യി
വിരൽകെഴുമകവൻ മുന്നമരിവിപിന്നാമണ
ഞലുമലന്താൻ
വിരൽകെഴുവാലി തന്നോടുവിളങ്കും
സുക്കിരീവനെന്നുവന്തനാൽ.

ബ്രഹ്മാത്മജനായ ഋക്ഷരാജൻ എന്ന വാനരൻ വനത്തിൽ

സഞ്ചരിച്ച് നടക്കുമ്പോൾ മേരുവിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തിലുള്ള മകളിരാംതട എന്ന പേരായ തടാകത്തിന്നു സമീപമുള്ള ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ കയറി അതിലുള്ള പഴങ്ങളെ അറുത്തു ഭക്ഷിക്കുകയും ഉദരതൃപ്തിവന്നു ശാഖയിൽ വസിക്കുമ്പോൾ തടാകത്തിലുള്ള ജലത്തിൽ തന്റെ ഛായ പ്രതിഫലിച്ചു കാണുകയും അതുകണ്ട് തന്റെ ശത്രുവാണെന്നു കരുതി ഋക്ഷരാജൻ ജലത്തിൽ ചാടുകയും മുങ്ങിപ്പൊങ്ങിയ ഉടനെ സ്ത്രീയായ്തീർന്നു കരയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ കണ്ടു രാഗം വർദ്ധിച്ചു തന്റെ ബീജം സ്ഖലിക്കുകയും ആ ബീജത്തെ എടുത്തു ഈ സ്ത്രീയെ ലക്ഷ്യംപിടിച്ചു എറിയുകയും ആ ബീജം വാൽപ്രദേശത്തിൽ വീണ മുഹൂർത്തമാത്രന്നു ഒരു സന്തതി ഉത്ഭവിക്കുകയും അനന്തരം ആദിത്യൻ ഈ സ്ത്രീയെക്കണ്ടു രാഗാധിക്യത്താൽ ബീജം സ്ഖലിക്കുകയും ആ ബീജത്തെ എടുത്തു എറിഞ്ഞതിൽ ബീജം ഈ സ്ത്രീയുടെ ഗ്രീവമെന്ന ഗളത്തിൽ വീണു അവിടെനിന്നു വേറെ സന്തതി ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഈ രണ്ടു പുത്രന്മാരെയും കൂട്ടി തന്റെ പിതാവായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു സംഗതികളെ ബോദ്ധ്യമാക്കി തന്റെ ശാപത്തെ മാററി അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു സ്വർഗ്ഗത്തിൽചെന്നു ഇന്ദ്രനെക്കണ്ടു ഋക്ഷരാജൻ സംഗതികളെപ്പറഞ്ഞതിൽ ഇന്ദ്രൻ സന്തോഷിച്ചു തന്റെ മകനു ബാലി എന്നും സൂര്യാത്മജന്നു സുഗ്രീവൻ എന്നും നാമധേയം നല്കി അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വിശ്വകർമ്മാവിനെ വരുത്തി കിഷ്കിന്ധ എന്ന വനത്തിൽവന്നു സ്വർഗ്ഗതുല്യമായ ഒരു പട്ടണം നിർമ്മിച്ചു അതിന്നു കിഷ്കിന്ധ എന്നു പേരിട്ടു തന്റെ മകനെ വാനരങ്ങൾക്കെല്ലാം രാജാവാക്കി സുഗ്രീവനെ ഇളയ രാജാവാക്കി വാഴിച്ചു താൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക പോകുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഋക്ഷരാജൻ മകളിരാന്തടത്തിൽ ചാടിയ ഉടനെ ഒരു സ്ത്രീയാവാൻ കാരണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ, പാർവ്വതി സാധാരണയായി സ്നാനം ചെയ്തുവരുന്ന തടാകം അതാണ്. ഒരു ദിവസം താൻ സ്നാനംചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ വൈരോചനൻ എന്ന അസുരൻ ദൂരത്തുനിന്നു പാർവ്വതിയെക്കണ്ടു

ഓഹോ പാൎവ്വതിയല്ലൊ നഗ്നരൂപിയായി സ്നാനംചെയ്യുന്നതു സമീപത്തുചെന്നു അവയവങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം കണ്ടു രസിക്കേണമെന്നു കരുതി താൻ ഒരു സ്ത്രീവേഷംപൂണ്ടു തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങി സ്നാനംചെയ്യുന്നതിനെ പാൎവ്വതികണ്ടു ഇതുവരെ എന്നോടൊപ്പം ഒരു സ്ത്രീമടികൂടാതെ ഇവിടെ വന്നു സ്നാനം ചെയ്യുകണ്ടിട്ടേയില്ല. ഇന്നിങ്ങിനെ വരുവാൻ സംഗതി എന്തെന്നു ആലോചിച്ചതിൽകാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി. ഓഹോ ഇവൻ അസുരനല്ല. എന്റെ അവയവങ്ങളെക്കണ്ടു രസിപ്പാൻവേണ്ടി സ്ത്രീവേഷം ധരിച്ചു വന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഇവൻ സ്ത്രീയായ്പോകട്ടെ. മേലിൽപുരുഷന്മാർ ഈ തടാകത്തിലുള്ള ജലത്തെ തൊട്ടാൽ സ്ത്രീയായ്പോകട്ടെ എന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു. തന്നിമിത്തമാണു ഋക്ഷരാജൻ സ്ത്രീയാവാനുള്ളകാരണം. മേല്പറഞ്ഞപ്രകാരം ബാലിയും സുഗ്രീവനും കിഷ്കിന്ധയിൽ പ്രജാപരിപാലനംചെയ്തു സുഖമായ്വസിക്കുന്ന കാലത്തിൽ മായാവി എന്ന അസുരൻ ബാലിയെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയും ബാലി മായാവിയോടുകൂടി അതികഠിനമായ യുദ്ധംചെയ്യുകയും ആ യുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ലെന്നുകണ്ടു മായാവി ഒരു ബിലദ്വാരത്തിൽ ഓടി ഒളിക്കുകയും അതുകണ്ടു ബാലി സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു ഹേ സുഗ്രീവാ! മായാവി ബിലദ്വാരത്തിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു. അവനോടു ഞാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോയി അവനെ നിഗ്രഹിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഞാൻ വരുന്നവരെ ബിലമുഖം കാത്തിരിക്കുക. അസുരൻ മരിച്ചാൽ രക്തം വരും. ഞാൻ മരിച്ചാൽ ക്ഷീരം വരും ക്ഷീരം വന്നുവെന്നു കണ്ടാൽ ബിലമുഖമടച്ചുകളക. പ്രജകളെ നല്ലവണ്ണം സങ്കടംകൂടാതെ രക്ഷിക്കുകയെന്നുപറഞ്ഞു അസുരനോടു യുദ്ധത്തിന്നുപോയി. ബിലമുഖം സുഗ്രീവൻ കാത്തിരുന്നു. ബാലി പതിന്നാലു സംവത്സരം യുദ്ധംചെയ്തു അസുരനെ നിഗ്രഹിച്ചു. അസുരന്റെ മായാധിക്യത്താൽ ക്ഷീരം ബിലമുഖത്തു കാണുകയും ബാലി മരിച്ചു എന്നു സങ്കടപ്പെട്ടു ബിലമുഖമടച്ചുകെട്ടി പോന്നു. അതിന്റെ ശേഷം രാജ്യഭാരങ്ങൾനടത്തുവാൻ സുഗ്രീവനോടു ജ്യേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം സുഗ്രീവൻ പ്രജകളെപ്പരിപാലിച്ചുവന്നു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ അസുരനെ നിഗ്രഹിച്ചു മടങ്ങി ബാലി ബി

മുഴുവെളുത്തുവന്നു നോക്കിയതിൽ ബിലമുഖം അടച്ചുകെട്ടിയിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു അധികമായകോപത്തോടുകൂടി പാദതാഡനംചെയ്തു ബിലമുഖം പൊടിപെടുത്തി ബഹിർഗ്ഗെത്തു വന്നപ്പോൾ സുഗ്രീവൻ ബാലിയുടെ പാദത്തിൽവീണു നമസ്കരിച്ചു പരമാർത്ഥങ്ങളെ കേൾപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. അതുകേട്ട ബാലി വിശ്വസിക്കാതെ നീയാരാണു എന്റെ രാജ്യഭാരം വഹിക്കുന്നവൻ എന്നു സുഗ്രീവനെ ആട്ടിത്തുരത്തുകയും ലോകങ്ങളിൽ എങ്ങും രക്ഷിപ്പാനില്ലാതെ ഓടിച്ചുകൂട്ടി ഈ പർവ്വതപെരിയിൽ എത്തുകയുംചെയ്തു. ബാലിക്കു മതംഗമഹർഷിയുടെ ശാപം നിമിത്തം ഇവിടെ വരുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. തന്നിമിത്തം സുഗ്രീവൻ ഇതുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നതാണ്. എന്നാൽ ബാലിക്കു ഈ പർവ്വതത്തിന്മേൽ വരുവാൻ പാടില്ലെന്നു മതംഗൻ ശപിപ്പാൻ നിമിത്തം എന്തെന്നാൽ ദുന്ദുഭി എന്ന അസുരൻ പണ്ടു ബാലിയോടു യുദ്ധംചെയ്യുകയും യുദ്ധത്തിൽ ബാലി ദുന്ദുഭിയെപ്പിടിച്ചു നിലത്തടിച്ചു മഹിഷമുഖമായ തലയെ വലിച്ചു ആകാശത്തിൽ എറിയുകയും മന്ദിരാകാരമായ ശിരസ്സു മതംഗമഹർഷിയുടെ പർവ്വതപെരിയിലുള്ള ആശ്രമത്തിൽ വീഴുകയും അതുകണ്ടു മഹർഷി, ആഹാ ബാലിയുടെ സാഹസമല്ലേ ഇതു. മേലിൽ ബാലി ഈ പർവ്വതത്തിൽ വന്നാൽ അവന്റെ ശിരസ്സ് പൊട്ടിത്തെറിക്കട്ടെ എന്നു ശപിച്ചതിനാൽ ബാലിക്കു ഇവിടെ വരുവാൻ പാടില്ല. തന്നിമിത്തം സുഗ്രീവൻ രക്ഷപ്പെട്ടതാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, സുഗ്രീവനെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ആട്ടിത്തുരത്തുമ്പോൾ സുഗ്രീവന്റെ ഭാര്യ രുമ എന്നവൾ കണവനോടുകൂടിത്താനും പോകുന്നു എന്നു പുറപ്പെട്ടതിനെക്കണ്ടു ബാലി സമ്മതിക്കാതെ രുമയെപ്പിടിച്ചു തന്റെസ്വാധീനത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു സുഗ്രീവനു രാജ്യത്തെയും ഭാര്യയേയും കൊടുക്കാതെ അത്യന്തം സങ്കടത്തിൽ പെടുത്തി ഉപദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിൽ സ്പർദ്ധ വരുവാനുള്ള സംഗതി ഇപ്രകാരമാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു അല്ലയോ സുഗ്രീവ! ശത്രുവായ ബാലി വസിക്കുന്ന രാജധാനിയെക്കാണിക്കുക

അവിടെ ഞാൻ ചെന്നു ബാലിയെ വധിച്ചുവരുന്നുണ്ടു് എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു സുഗ്രീവൻ, ശരണം സ്വാമിൻ! അടിയന്നു മന്ത്രികളോടു ആലോചിപ്പാനുണ്ടു്. ആയതിന്നുശേഷം ബാലിയെക്കാണിച്ചുതരാമെന്നും മന്ത്രാലോചനക്കു സമ്മതം തരേണമെന്നും അപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ സമ്മതം കൊടുക്കുകയും സുഗ്രീവൻ സമ്മതം വാങ്ങിവരുന്നതിനെ മന്ത്രികൾ കണ്ടു സുഗ്രീവനോടു ശരണം സുഗ്രീവരാജൻ! നിന്തിരുവടി ഊഹിച്ച കാൎയ്യം എനിക്കു മനസ്സിലായി. ബാലിയെ വധിപ്പാൻ ശക്തനല്ല രാമസ്വാമി എന്നല്ലൊ നിന്തിരുവടിയുടെ ധാരണ. അങ്ങിനെ വിചാരിക്കരുതു്. സൎവ്വേശ്വരനായ ഭഗവാൻ ശ്രീനാരായണസ്വാമി അവതാരപുരുഷനാണീരാമനെന്നതിന്നുള്ള ചില ലക്ഷണങ്ങളെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കാം. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ: രാമസ്വാമിയുടെ കരത്തിലും പാദത്തിലും ശംഖ് ചക്രാദികൾ പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ആ രേഖ വിഷ്ണുകലാംശജാതന്മാൎക്കല്ലാതെ ഇതരശരീരികൾക്കു കാണുന്നതല്ല. ആയതിന്നു ഒരു ലക്ഷ്യവുംകൂടെപ്പറയാം. ത്ര്യംബകം പള്ളിവില്ല് ഖണ്ഡിച്ചതു ഈ സ്വാമിയാണു്. അതും നാരായണസ്വാമിയുടെ അംശജാതന്മാൎക്കല്ലാതെ ഇതരന്മാൎക്കു അസാദ്ധ്യമാണു്. ഇനി നിന്തിരുവടിക്കു അനുഭവമാകുന്ന ഒരു യുക്തിയുംകൂടെ പറയാം. എന്തെന്നാൽ: ബാലി, ഭുജങ്ങളുടെ തിമിരം തീൎപ്പാനായി മല്പ്പിടുത്തുന്ന സപ്തസാലങ്ങളെ ഭഗവാനോടു അസ്ത്രം തൊടുത്തു ഭേദിപ്പാൻ പറയുക. എന്നാൽ ഭഗവാൻ സാലഭേദനം ചെയ്യും. തന്നിമിത്തം നിന്തിരുവടിയുടെ ശങ്കാനിവാരണം വരും. എന്നതിനെക്കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു സുഗ്രീവൻ സ്വാമിയുടെ സമീപത്തിൽ വന്നു വണങ്ങി പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! ബാലി മൽപ്പിടുത്തുന്ന, ഏഴു വൃക്ഷങ്ങളുണ്ടു. ആ സാലങ്ങളെ നിന്തിരുവടി അസ്ത്രം തൊടുത്തു ഭേദിച്ചു എന്നു വെച്ചാൽ അടിയന്റെ മനസ്സിലുള്ള ശങ്കാനിവൃത്തി വരും. സുഗ്രീവൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുവല്ലൊ എന്നു അന്യഥാ വിചാരിക്കരുതു. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ആവട്ടെ വൃക്ഷങ്ങളെവിടെയാണു് കാണിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. സുഗ്രീവൻ രാമലക്ഷ്മ

ണന്മാരെ സാലങ്ങളുടെ അടിപ്പാട്ടിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഭഗവാൻ മരാമരങ്ങളെക്കണ്ടു അതിശയിച്ചു ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു.

സാലഭേദനം.

കവി.

കലൈകളെല്ലാങ്കിയമതിയുംകതിരവനാന
തലൈകളെല്ലാട്ടതക്കവന്തപം തുടങ്കാംചാലെ
മലൈകളെല്ലാമെമ്പതല്ലുതുമലർമിശയവക്കം
ഇലൈകളെല്ലുതുമരമെനത്തെരികിലാതേ.

ഹേ ലക്ഷ്മണ! സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞ വൃക്ഷങ്ങളെ നോക്കുക. അത്യത്ഭുതമുണ്ട്. വൃക്ഷങ്ങളാണെന്നു സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞ ഒരു ലക്ഷ്യമല്ലാതെ വൃക്ഷത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളൊന്നും ഇതിൽ കാണുന്നില്ല. എന്നാൽ ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ മഹാമേരുവെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നു എന്നു സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഘോഷിക്കുന്നുണ്ടു. യഥാർത്ഥം ആലോചിച്ചാൽ ഈ വൃക്ഷങ്ങളുടെ അഗ്രത്തെ കാണേണമെന്നു കരുതിയാണു അർക്കചന്ദ്രന്മാർ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതു. ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ ശാഖകൾ ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തെയും തുളച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ചന്ദ്രന്ന് ഒരു കളങ്കം ഉള്ളത് ഈ വൃക്ഷങ്ങളിലുള്ള ശാഖകളുടെ ഇടയിൽകൂടി ദിനംപ്രതി ഗതാഗതം ചെയ്യുകയാൽ തന്റെ ദേഹം ഉരഞ്ഞുള്ള വടുവാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല ഇത്ര ഉയരത്തിൽ പോയിരിക്കുന്ന ഈ വൃക്ഷങ്ങളുടെ വേരുകൾ, അതലാദികളായ ഏഴു ലോകത്തെയും തുളച്ച് അനന്തന്റെ ഫണങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഇറങ്ങി ചുററിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നതിനാലാണ് വായു അടിക്കുമ്പോൾ ഈ വൃക്ഷങ്ങൾ വീഴാതിരിക്കുന്നത്. നോക്കുക. സപ്തകുലപർവ്വതങ്ങൾ ഒരു ദിക്കിൽ കൂടിയത് പോലെ തോന്നുന്നു. ബാലിസുഗ്രീവന്മാർ തമ്മിലുള്ള മത്സരംപോലെ ഈ വൃക്ഷങ്ങൾ ഒന്നിനൊന്നു അധികമധികമായി അഹങ്കരിച്ചുനില്ക്കുന്നതിനെ നോക്കുക. ഇത്ര ഉയരത്തിൽ പോയിരിക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ ഇതിന്റെ ചുവട്ടിൽ കാണാതിരിപ്പാൻ കാരണമെ

ന്തെന്നാൽ: ഈ വൃക്ഷങ്ങളുടെ വലിപ്പത്തിന്നനുസരിച്ച് വലിപ്പമുള്ളവയായിരിക്കും അവയുടെ ഫലങ്ങൾ. അവകൾ ഭൂമിയിൽ വീണാൽ ഭൂകമ്പമുണ്ടാകും എന്നു നിശ്ചയിച്ച്, ആകാശഗംഗയിൽ വീണ് വായു അടിച്ച് സമുദ്രത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനാൽ അവ ഭൂമിയിൽ കാണാത്തതാണ്. ഇത്ര യോഗ്യത ഈ വൃക്ഷങ്ങൾക്ക് വരുവാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ: ചന്ദ്രവംശരാജാവായ മണിഭദ്രനു, കവിക എന്ന തന്റെ ഭാര്യയിൽ, ഏഴ് പുത്രന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഏഴുപേർ കൂടി വനത്തിൽ നായാട്ടിന്നു വന്ന അവസരത്തിൽ മയന്റെ അടുക്കൽനിന്നു മായാവിദ്യകളെ അഭ്യസിച്ചു. അനന്തരം, മായയാൽ ഒരു സർപ്പത്തെ സൃഷ്ടിച്ച് അവർ വാഹനമാക്കി സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ കുംഭസംഭവനായ അഗസ്ത്യമഹർഷി വരുന്നതിനെക്കണ്ടു ഇവർ ഏഴുപേരും സാലങ്ങളായി നിന്നു മാർഗ്ഗവിരോധം ചെയ്കയും അഗസ്ത്യൻ ജ്ഞാനദൃഷ്ടിയാൽ പരമാർത്ഥം അറിഞ്ഞ് ഈ നിലയിൽത്തന്നെ നിങ്ങൾ സാലങ്ങളായി ഭവിക്കുക എന്ന് ശപിക്കുകയും അത് കേട്ടു ശാപമോചനം തരേണമെന്നും അറിയാതെ പിഴച്ചുപോയതാണെന്നും അപേക്ഷിച്ചതിനെ അഗസ്ത്യൻ കേട്ട്, ആവട്ടെ, ഒരു കാലത്തു നാരായണസ്വാമി മനുഷ്യാവതാരമെടുത്തു നിങ്ങൾക്കു ശാപമോചനം വരുത്തിത്തരുമെന്നു പറഞ്ഞുപോയതായി ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഘോഷിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അത് എങ്ങിനെയായാലും ആവട്ടെ, എന്നു പറഞ്ഞു വില്ലെടുത്തു ആകർണ്ണാന്തം വലിച്ച് ബാണൊന്നറി അസ്ത്രം തൊടുത്തു വിടുകയും വൃക്ഷങ്ങളേഴും ഭേദിച്ചു അസ്ത്രം മടങ്ങിവരികയും ചെയ്തു. അതുകണ്ടു സുഗ്രീവൻ അതിശയപ്പെട്ടു സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു. ഭഗവാൻ ബാലിയെ നിശ്ചയമായും വധിക്കും എന്നു തീർച്ചയാക്കി സുഗ്രീവൻ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു. കിഷ്കിന്ധക്കു പോകുന്ന പുരാതനവഴി ദുന്ദുഭിയുടെ അസ്ഥിയാൽ മൂടങ്ങിക്കിടക്കുന്നതിനെ സ്വാമിയെക്കൊണ്ടു നിവൃത്തിക്കണമെന്നു കരുതി ആ മാർഗ്ഗത്തൂടെ പോകുകയും വഴിയിൽ കിടക്കുന്ന അസ്ഥിയെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനോടു: അല്ലയോ സുഗ്രീവ! ഇതു എന്തൊരു ജന്തുവാണ്? കാലന്റെ വാഹനമായ മഹി

ഷമോ? അഷ്ടഗജങ്ങളിൽ ഒന്നോ? മകരമത്സ്യമോ? എന്താണിത് എന്നുചോദിച്ചതിനെക്കേട്ട സുഗ്രീവൻ ദുന്ദുഭിയുടെ അസ്ഥിയാണെന്നു പറഞ്ഞു. അസ്ഥി ചാടിക്കടപ്പാൻ പാടില്ലല്ലോ. മാർഗ്ഗം വേറെ ഇല്ലേ എന്നു ചോദിച്ചതിന്നു സുഗ്രീവൻ: സ്വാമിൻ! കിഷ്കിന്ധക്കു എളുപ്പത്തിൽ പോകേണ്ടുന്ന പുരാതനമാർഗ്ഗമാണിത്. ഈ മാർഗ്ഗവിരോധത്തിനെത്തീർത്തുതരുവാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. എന്നു അപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ട ഭഗവാൻ: ഹേ സുഗ്രീവ! നീ മുമ്പെ മരം മുറിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ശവം എടുക്കേണമെന്നാണോ പറയുന്നതു. എടോ! ഞാൻ ഒരു ക്ഷത്രിയനല്ലേ. എന്റെ മാറിൽ യജ്ഞസൂത്രം നീ കണ്ടില്ലയോ? എനിക്കു ശവം തൊടാമോ? എന്തുചെയ്യാം. സഖ്യവും വിവാഹവും ആഭിജാത്യസദൃശന്മാരോട്ട വേണമെന്നുണ്ട്. എന്നുപറഞ്ഞ് ലക്ഷ്മണനോട്ട അസ്ഥിയെ അകററുക എന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ എടുത്തു കാൽപെരുവിരലുകൊണ്ടു എടുത്തെറിയുകയും അതുചെന്നു സമുദ്രത്തിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സുഗ്രീവൻ തനിക്കു ലഭിച്ച ആഭരണപ്പൊതിയെകൊണ്ടുവന്നു ഭഗവാന് കാഴ്ചവെച്ചുപറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്രപ്രഭോ! സ്വാമിൻ! കുറെദിവസത്തിന്നുമുമ്പു മഹാപാപിയായ രാവണൻ ഒരു സ്ത്രീയെ രഥത്തിൽവെച്ചു ആകാശമാർഗ്ഗംകൊണ്ടുപോകുന്ന അവസരത്തിൽ ആ-സ്ത്രീ അനേക ദുഃഖാരവത്തോടുകൂടി ഈ പൊതിയെ ഞങ്ങളുടെ നേരെ നിക്ഷേപണം ചെയ്തു. ഒരു കാലത്തു നിന്തിരുവടിക്കു കാണ്മാനിടവരും എന്നു കരുതി ഈ പൊതിയെ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കലേക്കു ഇട്ടതായിരിക്കാം. നിന്തിരുവടിയുടെ പത്നിയാണ് രാവണൻ കൊണ്ടുപോകുന്നതെന്നു തെളിവായി മനസ്സിലായിരുന്നുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ തന്നെ രാവണവധം കഴിക്കുമായിരുന്നു. എന്തുചെയ്യാം മനസ്സിലായില്ലല്ലോ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണൻ പക്കൽ ആഭരണപ്പൊതിയെ കൊടുത്ത് ജാനകിയുടെ ആഭരണമോ നോക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പൊതിയെ വാങ്ങി അഴിച്ചുനോക്കിയതിൽ ജാനകിയുടെ പാദത്തിൽ ഇടുന്ന കാൽത്തള ഇതിൽ ഉണ്ടു. ബാക്കിയുള്ള ആഭരണ

ങ്ങൾ ഞാനറിയുന്നതല്ല. എന്നതിനെ കേട്ട ഭഗവാൻ വരങ്ങിനെ ക്കി അത്യന്തം ദുഃഖിക്കകയും സുഗ്രീവൻ സ്വാമി! ഒരു കാലത്തും ദുഃഖിക്കരുതെന്നുപറഞ്ഞതിനെ കേട്ട ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അ യ്യോ സുഗ്രീവ! ഭർത്താവു ജീവനോടുകൂടി ഇരിക്കെ ഭാര്യ ആഭരണ ങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചതു ആലോചിച്ചാൽ മേലിൽ ഞാൻ പ്രാണ നെ വെച്ചിരുന്നിട്ടു പ്രയോജനമില്ല. എന്റെ പൂർവ്വികന്മാരിൽ ചിലർ ആകാശഗംഗയെ പാതാളത്തേക്ക കൊണ്ടുവന്നവരുണ്ട്. സമുദ്രത്തെ ഉണ്ടാക്കിയവരുണ്ട്. വ്യാഘ്രവും പശുവും ഒരു തടാക ത്തിലിറങ്ങി മിത്രങ്ങളായി ജലപാനം ചെയ്യത്തക്ക നീതിയോടെ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചവനിരുന്ന ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ ഞാൻ ജനി ച്ചിട്ടും എന്റെ പത്നിയെ രക്ഷിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ അന്യന്ന കൊടുക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. എന്നതിനെ കേട്ട സുഗ്രീവൻ പറയു ന്നു. സ്വാമിൻ! ബാലിവധം ഇപ്പോൾ വേണമെന്നില്ല. രാവണ വധം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ മതി. എന്നതിനെ കേട്ട ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! ബാലിവധമാണ് മുമ്പെ വേണ്ട തു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ സീതാന്വേഷണം ചെയ്യണമെങ്കിൽ പടകൾ കൈവശം വേണം. ബാലിയെ വധിച്ചാൽ പടകൾ ന മ്മുടെ കൈവശം വരും. എന്നാൽ സീതാന്വേഷണത്തിന്ന എ ളുപ്പമായി. എന്നതിനെ കേട്ട കാര്യം ശരിയാണെന്ന സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ ബാലിയെച്ചെന്നു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുക എന്നു സു ഗ്രീവനോടു ഭഗവാൻ പറയുകയും യുദ്ധമദ്ധ്യത്തിൽ അസ്ത്രംതൊടു ത്തു ബാലിയെ വധിച്ചുകൊടുക്കേണമെന്നു ഹനുമാന്റെ അപേ ക്ഷയുംകേട്ട ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ മറഞ്ഞ് ശിലാബാണപാണിയായി ശ്രീരാമസ്വാമി നില്ക്കുകയും സുഗ്രീവൻ കിഷ്കിന്ധാഗോപുരത്തിൽ ചെന്നു ബാലിയെ പോർക്കുവിളിച്ചതിനെ ബാലി കേട്ട സുഗ്രീവ നോട്ടു യുദ്ധത്തിന്നായി പുറപ്പെടുകയും അതുകണ്ട ബാലിയു ടെ പത്നിയായ താര വന്ന് തടുത്തു ബാലിയോട്ടു ശരണം ബാലീ ശ്വര! നിന്തിരുവടി സുഗ്രീവനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകരുതു കാ രണം:—ദശരഥാത്മജനായ രാമൻ നിന്തിരുവടിയെക്കൊന്നു രാ ജ്യത്തെ വീണ്ടുതരാമെന്നു സുഗ്രീവന്നു അഗ്നിസാക്ഷിയായി സ

ത്യം ചെയ്തുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. എന്നു നമ്മുടെ കുമാരനായ അംഗദനോടു നഗരവാസികളിൽ ചിലർ പറഞ്ഞതായി എന്നോടു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു പോരിൽ തോററുപോയ സുഗ്രീവൻ രണ്ടാമതു് യുദ്ധത്തിന്നു വരേണമെങ്കിൽ പിൻബലമില്ലാതെ വരുന്നതല്ല. നഗരവാസികളുടെ വാക്കും സുഗ്രീവന്റെ വരവുംകൂടി ആലോചിക്കുമ്പോഴും കാര്യം ശരിയായിരിക്കുന്നു. എന്നതിനെ കേട്ടു് ബാലി പറയുന്നു. പത്നീ! ദശരഥാത്മജനായ രാമനെ നീ ആരെന്നറിയുമോ? ഞാനറിയും, സർവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമി കലാംശജാതനാണു്. ഒരുവന്റെ പേരിൽ പക്ഷവും മറെറാരുവന്റെ പേരിൽ പരപക്ഷവും വിചാരിക്കുന്നവനല്ല. അങ്ങിനെയുള്ള രാമനാണു് വന്നിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ ഞാൻ രാജധാനിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം. എന്നു പറഞ്ഞു് താരയെ അയച്ചതിനന്തരം സുഗ്രീവനോടു് യുദ്ധമേററു സുഗ്രീവനെപ്പിടിച്ചു ഭൂമിയിൽവീഴ്ത്തി നിഗ്രഹിപ്പാനായി ഉദ്യോഗിച്ചപ്പോഴും വൈവശ്യം പിടിപെട്ടു സുഗ്രീവൻ ഓടിവന്നു ഭഗവാന്റെ പാദത്തിൽ വീണു. ശരണം സ്വാമിൻ! ബാലിയെപ്പേടിച്ചു ഋശ്യമൂകാദ്രിയിൽ ഒളിച്ചു കാലം കഴിച്ചുവരുന്ന പാപിയായ അടിയനോടു ബാലിയോടു യുദ്ധത്തിന്നു് പോകുക, യുദ്ധമദ്ധ്യത്തിൽ അസ്ത്രം തൊടുത്തു ബാലിയെ നിഗ്രഹിച്ചുതരാമെന്നു സത്യം ചെയ്തപ്രകാരം അടിയൻ ആ വാക്കിനെ വിശ്വസിച്ചു യുദ്ധത്തിന്നുപോയി. തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്യുതിൽ ബാലി ഭൂമിയിൽ ഇട്ടു അടിച്ചുകൊല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോഴും എന്തോ ഈശ്വരാനുഗ്രഹത്താൽ അവന്റെ പക്കൽനിന്നു തെററി നിർജ്ജീവനായി വരേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. ബാലിയുടെ കരംകൊണ്ടു അടിയന്റെ മാറത്തുകിട്ടിയ ഇടിയുടെ വേദന എത്രകാലത്തു ശമിക്കുന്നുവോ! ദൈവത്തിന്നറിയാം. അയ്യോ സ്വാമിൻ! ശത്രുകയ്യിൽ കൊടുത്തു അടിയനെ കൊല്ലിക്കുന്നതിനേക്കാളും നിന്തിരുവടി ഒരസ്ത്രം തൊടുത്തു കൊല്ലാമായിരുന്നു. എന്റെ പ്രാണൻ കിടുകിടുവിറക്കുന്നു. അടിയന്നു പെണ്ണുംവേണ്ട മണ്ണുംവേണ്ട. ഋശ്യമൂകാദ്രിക്കുപോകുവാൻ നിന്തിരുവടി ഒരു കല്പന തരേണമേ! എന്നു് അത്യന്തം വേദനയോടുകൂടി പറ

ഇതിനെ ഭഗവാൻ കേട്ടു, സുഗ്രീവ! നീ പരിഭവിക്കരുത്. നീയും ബാലിയും തമ്മിൽ യുദ്ധംചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ ഞാൻ അസ്ത്രംതൊടുക്കാതിരിപ്പാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ: നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഉയരത്തിലും യൌവനത്തിലും നിറത്തിലും ഒരുപോലെ തന്നെ ആകയാൽ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരെയും തിരിച്ചറിവാൻ സാദ്ധ്യമാവാഞ്ഞതിനാൽ അസ്ത്രം തൊടുക്കാതെ ഇരുന്നതാണ്. ബാലിയാണെന്നു കരുതി നിന്റെ പേരിൽ അസ്ത്രം തൊടുത്താൽ മിത്രഘാതിത്വം എന്ന നരകം ഞാൻ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. ആളറിയാതെ അസ്ത്രം തൊടുത്തതിനാൽ എന്റെ പിതാവായ ദശരഥമഹാരാജാവിന്നു പണ്ടു ഒരു ദോഷം പിണഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് എന്തെന്നാൽ മൃഗയാവേട്ടക്കായി വനത്തിൽ ചെന്നു ഗജങ്ങളെ വധിപ്പാൻ നദീതീരത്തു ഒളിച്ചിരിക്കുകയും ആ അവസരത്തിൽ ഋഷിപുത്രൻ എന്ന മഹർഷി നേത്രവൈകല്യം ഭവിച്ച തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെ കാവടിക്കെട്ടിലിരുത്തി കൊണ്ടുവരികയും ദാഹം സഹിപ്പാൻ പാടില്ലാതെ വന്നപ്പോൾ പുത്രനോടു ജലം വേണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു നദീതീരത്തു കാവിറക്കി കരകമെടുത്തു നദിയിൽ വന്നു ജലം മുക്കുകയും കരകത്തിൽ ജലം നിറയുമ്പോൾ കുടുകുടു എന്ന ശബ്ദം കേട്ടു ദശരഥൻ ഗജമാണെന്നു കരുതി ഒളിയമ്പു തൊടുക്കുകയും അതു പെട്ടു ഋഷിപുത്രൻ വീഴുകയും അതുകണ്ടു പിതാവു ഓടിവന്നു സങ്കടപ്പെടുന്നതിനെ കണ്ടു കുണ്ഡലനെന്ന ഋഷിപുത്രൻ എന്റെ അച്ഛനെ നോക്കി ഹേ രാജാവേ! വൃഥാ ദുഃഖിച്ചിട്ടിനി ഫലമില്ല. എന്റെ പ്രാരബ്ധം ഞാൻ അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുമോ? എന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർ അതാ ദാഹപരവശന്മാരായിരിക്കുന്നു. അവർക്കു ഈ ജലം കൊണ്ടുപോയി കൊടുക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു പ്രാണനെ ത്യജിക്കുകയും ഉടനെ എന്റെ അച്ഛൻ അത്യന്തം ഭയത്തോടുകൂടി ജലം കൊണ്ടുവന്നു കുണ്ഡലന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർക്കു കൊടുത്തു വൃത്താന്തം പറയുകയും അതുകേട്ടു അവർ ശപിക്കയും എന്റെ പുത്രന്റെ കൈകൊണ്ടു ജലംകിട്ടാതെ ഞാൻ മരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. നീയും ഇതുപോലെ പുത്രശോ

കത്താൽ മരിക്കുമാറാകട്ടെ എന്ന ശപിച്ചു അവർ പ്രാണനെ ത്യജിച്ചു. തന്നിമിത്തം പ്രഥമപുത്രനായ എന്റെ കൈകൊണ്ടു എന്റെ പിതാവിന്ന ജലം കിട്ടാതെ മരിക്കേണ്ടിവന്നു. അതുപോലെ ആളറിയാതെ അസ്ത്രം തൊടുത്താൽ ആയതു നിന്റെ പേരിൽ പെട്ടു നീ മരിച്ചാൽ മിത്രഘാതിത്വം എന്ന നരകം ഞാൻ അനുഭവിപ്പാനിടവരും. എന്ന വിചാരിച്ചു അസ്ത്രം തൊടുക്കാതിരുന്നതാണ്. ആളെത്തിരിച്ചറിവാനായി ഒരു മാല്യം ഞാൻ തരാമെന്ന പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണനോടു ഒരു മാല്യം സുഗ്രീവന്റെ ഗളത്തിലിടുവാനായി പറയുകയും അതുപ്രകാരം സുഗ്രീവന്ന മാലയിട്ടു ബാലിയോടു തിരികെ യുദ്ധത്തിന്നയക്കുകയും സുഗ്രീവൻ ബാലിയെ രണ്ടാമതു യുദ്ധത്തിന്ന വിളിച്ചു തമ്മിൽ അന്യോന്യം യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും അവസാനത്തിൽ സുഗ്രീവനെപ്പിടിച്ചു നിലത്തടിപ്പാൻ ഉയർത്തിയതിനെ കണ്ടു ഹനുമാൻ സ്വാമിയോടു വിവരം പറയുകയും ഭഗവാൻ ബാലിയുടെ വക്ഷോദേശത്തെ ലക്ഷ്യം പിടിച്ചു ഒളിബാണം തൊടുക്കുകയും അസ്ത്രം പെട്ടു ഉടനെ ബാലിയുടെ വക്ഷോദേശത്തെ ഭേദിച്ചു മറുപുറം പായാതെ മാറിൽ തറച്ചു മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുകയും ഉടനെ ആലസ്യം തെളിഞ്ഞു അസ്ത്രത്തിന്റെ പിടിയെ പിടിച്ചു വലിക്കുമ്പോൾ പ്രാണനെ ആകർഷിക്കുന്നതു കണ്ടു ബാലി പറയുന്നു.

ബാലിമോക്ഷം

കവി.

നെറിതാങ്കലൊന്നിലകണ്ടനെട്ടമ്പുവരമെ
ആറിതാങ്കലൊതൻറാനിൽക്കൻറവായിലൊ
നമെവിന്തിരൻവച്ചിരപ്പടെകരലൊനടുവിൽ
പൊരുമെനംപടികണ്ടിലൊൻയതെൻറപുകർവൊൻ.

ഞാനും എന്റെ സോദരനായ സുഗ്രീവനും കൂടി ക്രോധത്താൽ തമ്മിൽ കൈകലർന്നു യുദ്ധംചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ എന്റെ നടുമാറ്റിൽ ഒരു ഒളിബാണമല്ലേ വന്നുപെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഈ സായകം ആരയച്ചതാണ്. സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീനാരായണസ്വാമി കരത്തിലുള്ള ചക്രായുധമോ എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അല്ല. നാരായണൻ ദുഷ്ടന്മാരെ വധിച്ചു സജ്ജനങ്ങളെ രക്ഷിക്ക

ന്ന മുദ്രയെ വഹിച്ചു ജീവേശ്വരജഗത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതുകൊണ്ടു നാരായണസ്വാമി എന്റെ പേരിൽ അസ്ത്രമയപ്പാൻ കാരണമില്ല. എന്നാൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ ശൂലമൊ എന്നാലോചിച്ചാൽ പരമേശ്വരസ്വാമിക്കു ഞാൻ ഭക്തനാണ്. ഭക്തന്മാരെ സ്വാമി ഉപദ്രവിക്കുന്നതല്ല. പക്ഷെ പണ്ടു ശൂരാദികളെ നിഗ്രഹിപ്പാൻവേണ്ടി നിർമ്മിച്ചതായ ശക്തി എന്ന സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ വേലായുധമായിരിക്കുമൊ എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ ഷണ്മുഖൻ നിരപരാധികളുടെ മേൽ തന്റെ ആയുധം പ്രയോഗിക്കുന്നതല്ല. പിന്നെ ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രായുധമൊ എന്നാൽ അതുമല്ല. ഇന്ദ്രൻ എന്റെ പിതാവാണ്. കൂടാതെ ക്ഷീരാബ്ധിമഥനം ചെയ്തു പിതാവിന്നുണ്ടായിരുന്ന ജരാനരകളെ തീർത്തു കൊടുത്തവനാണ് ഞാൻ. ആയതുകൊണ്ടു, ഇന്ദ്രനും എന്റെ പേരിൽ അസ്ത്രം തൊടുപ്പാൻ കാരണമില്ല. ആയതുകൊണ്ടു, മുൻപറയപ്പെട്ട, ഹരിചക്രവും, ഈശന്റെശൂലവും സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ വേലും, ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രവും ഇതല്ല. എന്നാൽ പിന്നെ ആർ ചെയ്തു കൊടുമയാണിതെന്നു ഞാൻ ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഇതു ഒരു കണയായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. ഇതിന്റെ പീടിൽ രേഫം മകാരം എന്ന രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ ലിഖിതംചെയ്തു കാണുന്നുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു രാമരാമ എന്ന ശിവശക്തി യുക്തമായ ദ്വയക്ഷരത്തിന്റെ വൈഭവത്തെ ആലോചിച്ചാൽ അനന്തനാലും വർണ്ണിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. അന്തരീക്ഷം ഭൂമി പാതാളമായ മൂന്നുലോകത്തിലും അധിവസിക്കുന്ന ജീവികളുടെ പ്രാണനായി ശോഭിക്കുന്നതാണ്. യാതൊരുത്തരുടെവാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും അവിഷയമാണ്. ഇങ്ങിനെ ഉള്ള രാമ_രാമ എന്നുള്ള തിരുമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുന്നവർ ജനനം മരണം എന്ന ഇരുകരയോടുകൂടിയ ജനനാർണ്ണവത്തിന്റെ മറുകരയായ സാമ്രാജ്യപുരിയിൽ പോയി അവിടെയുള്ള സായൂജ്യമെന്ന കൈവല്യപദത്തിൽ ബ്രഹ്മാനന്ദമെന്ന അഖണ്ഡാനന്ദത്തെ അനുഭവിപ്പാൻ അധികാരികളായിത്തീരുന്ന വൈഭവമുള്ള പഞ്ചാക്ഷരത്തിൽ രണ്ടാം അക്ഷരമായ രാ എന്നും, അഷ്ടാക്ഷരത്തിൽ രണ്ടാം അക്ഷരമായ മ എന്നും ഇങ്ങിനെ രണ്ട.

രാമ-രാമ-രാമ-രാമ എന്ന മൂലമന്ത്രം. ഈ മൂലമന്ത്രമായ ഷഡ ക്ഷരമല്ലെ ഈ അസ്ത്രത്തിൻെറ കടയിൽ പ്രകാശിച്ചുകാണുന്നത്. എൻെറ ഈ പ്രാണപ്രയാണകാലത്തു എൻെറ നേത്രത്താൽ ഷഡക്ഷരത്തെ കണ്ട് മരിപ്പാൻ യോഗം വന്നതിനെ വിചാരിക്കുമ്പോൾ അത്യാശ്ചര്യംതന്നെ. എന്നാൽ ഈ അസ്ത്രത്തിന്നധികാരിയായ രാമൻ ചെയ്തു അന്യായമാണിത്. ആയതുകൊണ്ടു രാമനെ ഒന്നു കാണട്ടെ എന്നു നേത്രം മിഴിച്ചു പുരോഭാഗമായി നോക്കുമ്പോൾ ഭഗവാൻ വില്ലും പിടിച്ചു നേരിട്ടു നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ട് ബാലി പറയുന്നു: അല്ലയോ രാഘവ! നിൻെറ കേശാദിപാദം നോക്കുമ്പോൾ അഞ്ജനാദ്രിയുടെ മുകളിൽ ചെന്താമരപ്പൂ വികസിച്ചതുപോലെ നീലാമേഘശ്യാമളവർണ്ണമായ ശരീരത്തിൽ മുഖം ചെന്താമരപോലെ ശോഭിക്കുന്നുവല്ലൊ. എൻെറ മാറിനെ ഇങ്ങനെ വ്രണപ്പെടുത്തി അപാരമായ രക്തത്തെ പ്രവഹിപ്പിച്ചു പ്രാണവായുവിനെ ആകർഷിക്കുന്ന ഈ അസ്ത്രം തൊടുപ്പാൻ ഞാൻ നിനക്കെന്തു പിഴ ചെയ്തു. രാക്ഷസനായ രാവണൻ നിൻെറ പത്നിയെ കൊണ്ടുപോയാൽ വാനരരാജാവായ ബാലിയെ വധിക്കേണമെന്നു നിൻെറ മാനവസ്മൃതിയിൽ വിധിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഞാൻ യാതൊരു അനീതിയും നിനക്കു ചെയ്തിട്ടില്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽ പറയുക. ഇങ്ങിനെയുള്ള അനീതികളെ പ്രവൃത്തിപ്പാൻ ആരംഭിച്ചാൽ ആരെങ്കിലും നിന്നെ മാനിക്കുമോ? മൃഗങ്ങളെ വധിച്ചു ഉദരതൃപ്തിചെയ്യുന്ന വേടന്മാരുടെ പ്രവൃത്തിയാണു ഒളിയമ്പു തൊടുക്കുന്നത്. എന്നെ ഭക്ഷിപ്പാൻ വേണ്ടിയാണെങ്കിൽ തരക്കേടില്ലായിരുന്നു. വാനരമാംസം എല്ലാ മാംസങ്ങളിലുംവെച്ചു നികൃഷ്ടമാണ്. ഭുജിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു സർവ്വശാസ്ത്രങ്ങളും തടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു, നീ അറിയുന്നവനല്ലെ. എന്നിട്ടും ഇങ്ങിനെ പ്രവൃത്തിച്ചതു കഷ്ടമല്ലെ. ഋതം നീ നടന്ന നാട്ടിൽ നിലനില്ക്കുമോ? നിൻെറ പിതാവു മരിക്കുമ്പോൾ നീ സമീപത്തിലുണ്ടായിരുന്നുവോ? പിതാവിനെ ജലംകൊടുത്തു മരിപ്പിക്കാൻ നിനക്കു യോഗ ണ്ടായോ? പിതൃവാക്യത്തെ പരിപാലിപ്പാൻ വനത്തിലേക്കു വന്നവെന്ന വേഷവുംകെട്ടി നിരായുധന്മാരെ കൊലചെയ്യുന്നതു ശരി

യോൎക്കു നാട്ടിൽ പൊറുപ്പാൻ പാടില്ലെന്ന നീതിയാണു നീ കാണി
ച്ചത്. അതേപ്രകാരം കാട്ടിലും ചെയ്യണമെന്നുണ്ടോ? ഈ അ
നീതികളെ ചെയ്യുന്നതിനെ അടക്കുവാൻ ലോകത്തിൽ ആരുമി
ല്ലെന്നോ നിന്റെ വിചാരം? നിന്നെപ്പോലെ എത്ര ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികൾ
ഭസ്മമായിപ്പോയിട്ടുണ്ട്. സൂൎയ്യകുലത്തിന്നു യാതൊരു കളങ്കവും ഇ
ല്ലാതെയിരിക്കുമ്പോൾ നീ ഒരുവൻ ശ്രേഷ്ഠനാ അകാലസന്തതി
യായി ജനിക്ക നിമിത്തം ചന്ദ്രഗോത്രംപോലെവന്നു സംഭവിച്ച
താഴ്ചയ്ക്കും നിന്നെപ്പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമെന്ത്. ഇല്ലറം, വില്ലറം, ചൊ
ല്ലറം, നല്ലറം എന്നിങ്ങിനെ നാലു ധൎമ്മമാണു ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തി
ന്നുള്ളത്. തന്റെ രാജധാനിയിൽ രാജാധിപത്യം വഹിച്ചു പ്രജക
ളെ രക്ഷിക്കുന്നതു ഇല്ലറമാണ്. ഗുരുമുഖേന ധനുൎവ്വേദത്തിന്റെ
നാലു ഘട്ടങ്ങളെയും നല്ല പഠനം ചെയ്തു നിയമാനുസരണം ശത്രു
ക്കളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതു വില്ലറമാണ്. പ്രാണൻപോയാലും
അസത്യം പറയാതെ സത്യത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു ചൊല്ലറമാണ്.
വേദോക്തമായ, മുപ്പത്തിരണ്ടു ധൎമ്മങ്ങളെയും നടത്തിവരുന്നതു ന
ല്ലറമാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള നാലു ധൎമ്മവും നിന്റെ അടുക്കൽനി
ന്നു പോയിരിക്കുന്നു. എങ്ങിനെയെന്നുവെച്ചാൽ ശ്രേഷ്ഠനാ പ്രഥ
മപുത്രനായിരുന്നും രാജ്യത്തെ ഭരിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ എ
പ്പോൾ രാജ്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചുവോ അപ്പോൾ ഇല്ലറം നശിച്ചു. നേ
രിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെ മറഞ്ഞുനിന്നു കിരാതന്മാരെപ്പോലെ എ
പ്പോൾ നിരായുധനായ എന്റെ മേൽ അസ്ത്രം തൊടുത്തുവോ അ
പ്പോൾ വില്ലറവും നശിച്ചു. നിരപരാധികളെ ശിക്ഷിക്കരുതെന്നുള്ള
ഗുരുവാക്യത്തെ എപ്പോൾ ഉപേക്ഷിച്ചുവോ അപ്പോൾ ചൊല്ലറ
മെന്ന സത്യവും നശിച്ചു. ഭൂപാലന്മാർ മുപ്പത്തിരണ്ടു ധൎമ്മങ്ങളെ
ചെയ്യാതെ എപ്പോൾ ആഹാരാദികളെ കഴിക്കുന്നുവോ അന്നു ന
ല്ലറവും നശിച്ചു. ഇങ്ങിനെ യാതൊരു പുണ്യവും ചെയ്യാതെ, ശു
ദ്ധമെ ചണ്ഡാലന്മാരുടെ സ്വഭാവത്തെ അനുസരിച്ചു കെട്ടിയ
പെണ്ണിനെയുംകൂടെ രക്ഷിപ്പാൻ സാമൎത്ഥ്യമില്ലാതെ അന്യനു കൊ
ടുത്തു മൃഗപ്രായേണ കാട്ടിൽസഞ്ചരിക്കുന്ന നിന്റെ വിഷയത്തിൽ
അത്ഭുതമുണ്ട്. സുഗ്രീവൻ നിന്നോടു വല്ലതും പറഞ്ഞിരുന്നാൽ

എന്നെയുംകൂടെ വരുത്തി കഴുത്തിൻെറ ഗുണദോഷങ്ങളെ ബോധിപ്പിച്ച് മനസ്സിലാക്കി തെറ്റുചെയ്തവനെ സമ്മതിപ്പിച്ച ശേഷമല്ലെ അവനെ ശിക്ഷിക്കേണ്ടത്? യുദ്ധമദ്ധ്യേ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരയും നീ പ്രത്യക്ഷമായുള്ളതല്ലല്ലൊ. കണ്ടതിന്നശേഷവും ഒരുവൻെറമേൽ പക്ഷവും മറ്റൊരുവൻെറമേൽ പരപക്ഷവും വിചാരിച്ച് എന്നെ ഇങ്ങിനെ കഷ്ടത്തിലാക്കിയതു ധർമ്മമൊ? ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ സംഗതി എന്തെന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ നിൻെറ പിതാവായ ദശരഥൻ പണ്ടു കാട്ടിൽ വെച്ച് മാതംഗജമാണെന്നു കരുതി ഋഷിപുത്രനെ എയ്തുവെച്ച് കൊന്ന ആ ദശരഥൻെറ പുത്രനല്ലയോ നീ. അതുപോലെ നിരായുധനായ എന്നെ മറഞ്ഞുനിന്നു നിഷ്ഠുരം കൊല്ലപ്പെടുത്തി. മറഞ്ഞുനിന്നു അമ്പ് തൊടുക്കുന്നതു നിങ്ങൾക്കു ഒരു പാരമ്പര്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ സീതയെ രാവണൻ കൊണ്ടുപോയതിൽ നിങ്ങൾക്കു അപമാനമുണ്ടോ എന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ അതും ഇല്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നുവെച്ചാൽ—പണ്ടു നിൻെറ ഗോത്രസംജാതനായ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ എന്ന ഒരുവൻ വിശ്വാമിത്രൻെറ കടംതീർപ്പാൻവേണ്ടി തൻെറ പത്നിയേയും രോഹിതാശ്വൻ എന്ന മകനേയുംകൂടി ഒരു വയസ്സനായ കാലകണ്ഠൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണന്നു വിലക്കുവിറ്റിട്ടുണ്ട്. ഒരു കാലത്തും ഞാൻ അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുകയില്ലെന്നും വിശ്വാമിത്രന്നു രാജ്യം ഞാൻ കൊടുത്തുപോയിയെന്നും പറഞ്ഞാണ ശപഥംചെയ്തു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ചെന്നിട്ടു അടിമയായത്. കുറെ കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വിറ്റപെണ്ണിനെയുംകൂട്ടി ആദ്യം പറഞ്ഞ വാക്കിന്നെതിരായി മടങ്ങി അയോദ്ധ്യക്കുവന്നു. ആയതുകൊണ്ടു സത്യവും ഇല്ല, മാനവും ഇല്ല, കഷ്ടമെന്നേ പറവാനുള്ളൂ. എൻെറ പ്രാണനെ നഷ്ടംവരുത്തിയാൽ സീതയുടെ കഷ്ടം തീരുമൊ? ഭരതൻെറ ജ്യേഷ്ഠൻ നീ അല്ലാതെ ആയിത്തീരുമൊ? സോദരന്മാരെ ഭേദിച്ച്, എന്നിട്ടും ശക്തി എന്നിൽ നിന്നാക തുണോപായമൊ? ക്ഷത്രിയഗോത്രമായ വിളയുടെ മനുസ്മൃതിയായ വേലിയെ നീ പൊളിച്ചുകളഞ്ഞുവല്ലൊ. എന്നിങ്ങിനെ ബാലി പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാമൻ പറയുന്നു: ഹേ ബാലി! മതി മതി. ഞാൻ നിന്നെ അറിയും. അന്യനെ അയോഗ്യനാണെന്നു പറയേ

ണമെങ്കിൽ പറയുന്നവൻ യോഗ്യനായിരിക്കണം. നീ യോഗ്യനാണെന്നു ചില കഥകന്മാർ പറയും എന്നല്ലാതെ നീ ഇതുവരെ ചെയ്തുവന്നതു മഹാ അനീതിയല്ലേ. കുറെക്കാലമായി നിന്നെ അടക്കുവാൻ ആളില്ലാതെ നീ അഹങ്കരിച്ചു മദിച്ചു നടക്കുന്നു. സാധുക്കൾക്കു കഴിഞ്ഞുകൂടേണ്ടെ. എടാ ബാലി! സുഗ്രീവൻ നിനക്കെന്തു് തെറ്റുചെയ്തു. ബിലദ്വാരത്തിൽവെച്ചു മായാവിയോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പോകുന്ന സമയം സുഗ്രീവനോടു നീ പറഞ്ഞുപോയ പ്രകാരം സുഗ്രീവൻ നടന്നില്ലയോ? നീ വരുന്നവരെ പ്രജകളെ രക്ഷിച്ചില്ലയോ? നീ വന്നപ്പോൾ രാജ്യഭാരം മടക്കിത്തന്നില്ലയോ? വല്ല തെറ്റും അവൻ പറഞ്ഞുവോ? എന്നുതന്നെയല്ല സുഗ്രീവനെ കിഷ്കിന്ധയിൽ നിന്നോട്ടിത്തുരത്തുമ്പോൾ അവന്റെ ഭാര്യയായ രുമയെ എന്തുകൊണ്ടു കൂടെ നീ അയച്ചിട്ടില്ല. നീ എന്തിനു അവളെ പിടിച്ചുവെച്ചു. അനുജന്റെ ഭാര്യയും അമ്മയും ഭേദമില്ലെന്നു നീ അറിഞ്ഞവനല്ലയോ? ഇത്രയും ശാസ്ത്രങ്ങളൊക്കെ പറയുന്ന നിനക്കു ആ ഒരു കാര്യം അറിവാൻ ഇടയുണ്ടായില്ലയോ? അനുജന്റെ ഭാര്യയും നീയും കൂടെ കഴിഞ്ഞതു ആലോചിച്ചാൽ നിന്നെ ഇങ്ങിനെയല്ല ചെയ്യേണ്ടതു്. ചിത്രവധം ചെയ്യുകയാണു് വേണ്ടിയിരുന്നതു്. നിന്നെപ്പോലെ എത്ര കഥകന്മാർ ലോകത്തിൽ ഉണ്ടു്. അവരിൽ ആരെല്ലാമാണു് നിന്നെപ്പോലെ, വേദപാഠം ദേവപൂജ, എന്നിവ ചെയ്യുകയും ശൌചം നടത്തുകയും തീർത്ഥസ്നാനം ക്ഷേത്രദർശനം, ക്ഷേത്രോപവാസം മുതലായതു ചെയ്യുവരുന്നതു്, ഇതുപോലെയല്ലാതെ വല്ലവരും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? നിനക്കു ആരാണു് ഗുരു? മതംഗാശ്രമമെന്ന ഒരു പർവ്വതം ഇല്ലെങ്കിൽ സുഗ്രീവൻ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടോ. ആരായാലും അരുതാത്തത പ്രവൃത്തിക്കാമോ. പാപം ഇന്നതു പുണ്യം ഇന്നതെന്നറിഞ്ഞാൽ അനന്തരം പാപം ചെയ്യാമോ? മൃഗങ്ങളായാൽ വിശേഷബുദ്ധി വന്നുകൂടായെന്നുണ്ടോ? എന്നതിനെക്കേട്ടു ബാലി പറയുന്നു—ഹേ രാമ! നീ വൃക്ഷം മറഞ്ഞു ബാണംതൊടുപ്പാൻ കാരണമെന്താണു്. എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു രാമൻ പറയു

ന്നു: ഹേ ബാലി! നീ എൻെറ പരമാൎത്ഥം അറിയുന്നവനാണ് നിന്നെ വധിച്ചുതരാം എന്നു ഞാൻ സുഗ്രീവനോടു സഖ്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നീ എന്നെ നേരിട്ടു കണ്ടാൽ ഉടനെ വന്നു ശരണം പ്രാപിക്കും. അപ്പോൾ സുഗ്രീവന്നു ഞാൻ ചെയ്തുകൊടുത്ത സത്യത്തിന്നു ഭംഗം വരും. എന്നു കരുതിയാണ് വൃക്ഷം മറഞ്ഞു അസ്ത്രം തൊടുത്തത്. എന്നതിനെ കേട്ടു ബാലി പറയുന്നു: ശരണം സ്വാമിൻ, അടിയൻ ഇത്രനേരം അറിയാതെകണ്ട് അധിക്ഷേപകരമായ ചില വാക്കുകളെ പറഞ്ഞുപോയി. ആയതു കരുണ ഞങ്ങളുടെ സ്വഭാവമാണെന്നു കരുതി സമസ്താപരാധം ക്ഷമിക്കേണമേ സ്വാമിൻ, സൎവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ മായാവിദ്യകളെ ആരറിവാൻ പോകുന്നു. രാക്ഷസരാജാവായ രാവണനോടു അടിയൻ ഒരു വാക്കു മിണ്ടിയാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ പത്നിയെ ക്ഷണം കൊണ്ടുവന്നു തരുന്നതാണല്ലൊ. അങ്ങയുടെ പത്നിയെ കൊണ്ടുതരുവാനുള്ള ഭാഗ്യം ഞാൻ ചെയ്തില്ലല്ലൊ. പ്രാണപ്രയാണസമയത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമെന്താണ്. ഇനി നിന്തിരുവടിക്കു കാൎയ്യം സാധിപ്പിക്കേണമെങ്കിൽ ഈ വാനരസംഘത്തിൽ ഹനുമാനുണ്ട്. അവനാൽ കാൎയ്യങ്ങൾ നിവൃത്തി വരും. സുഗ്രീവൻ ബുദ്ധിയില്ലാത്തവനും നിരക്ഷരകുക്ഷിയുമാണ്. വല്ല തെറ്റും അവൻ ചെയ്തുവെന്നു വരികിലും എൻെറ നേരെ അയച്ചതുപോലെ ഉള്ള അസ്ത്രങ്ങൾ സുഗ്രീവൻെറ നേരെ അയക്കാതിരിപ്പാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടി ഹനുമാനെ നിന്തിരുവടിയുടെ അസ്ത്രംപോലെ വിശ്വസിക്കണം. എനിക്ക് ഒരു മകനേ ഉള്ളൂ. പുത്രദുഃഖം സഹിക്കുന്നില്ല. ഇതുവരെ എൻെറ മകനായിരുന്നു. ഇന്നുമുതൽ നിന്തിരുവടിയുടെ മകനാണ്. അവന്നു ചെറുപ്പമാണ്. കാൎയ്യാകാൎയ്യങ്ങളുടെ വിവരം നല്ലവണ്ണം ആയിട്ടില്ല. എന്നു പറയുന്ന ബാലിയുടെ അടുക്കൽ അംഗദൻ വന്ന് മേൽ വീണ് ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ ബാലി കണ്ടു, അംഗദ! നീ ദുഃഖിക്കരുത്. മകനെ! സൎവ്വേശ്വരനായ സ്വാമിക്കു നിന്നെ അടക്കലമായി ഞാൻ കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ഇതുവരെ കളിച്ചു നട

ന്നുപോലെ മേലിൽ കളിച്ച് നടക്കരുത്. രാമ രാമ എന്ന തിരുനാമത്തെ ധ്യാനിച്ച് സുഖമെ വസിക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞു ബാലി മകനെപ്പിടിച്ച് ഭഗവാന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തതിനെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ ബാലി ഞാൻ തൊടുത്ത അസ്ത്രത്തെ പിൻവലിക്കാം. നീയും തനുജനും കൂടി സുഖമായ്വസിക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ബാലി ശരണം രാമഭദ്രാ! ദയാമയനായ നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യത്താൽ എമ്പത്താറായിരം സംവത്സരം ഞാൻ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചു. മേലിൽ ബാലി എന്നത് പോയി വട്ടബാലി എന്നു കേൾപ്പാൻ എനിക്കു മോഹമില്ല. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടിയുടെ യഥാർത്ഥരൂപത്തെ കാട്ടിത്തന്നു അസ്ത്രം പറിച്ച് മോക്ഷം തരേണമെയെന്നപേക്ഷിക്കുകയും ഭഗവാൻ അംഗദനെ അടക്കലമായി സ്വീകരിച്ച് അസ്ത്രം പറിച്ച് ബാലിക്കു മോക്ഷം കൊടുക്കുകയും രാമ രാമ രാമ രാമ എന്നു ധ്യാനിച്ചു സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കേട്ടു ബാലിയുടെ ഭാര്യയായ താര വന്ന് ഹെ രാഘവ! കണവനെ അയച്ച വഴിക്ക് എന്നെയും അയക്കുക. എന്നാൽ കന്യകാദാനഫലം നിണക്കു സിദ്ധിക്കും. എന്നതിനെക്കേട്ട് താരയെ സമീപത്തിൽ വരുത്തി അവളുടെ കണ്ണത്തിൽ താരകോപദേശംചെയ്ത് അനന്തരം സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു ബാലിയുടെ ശവസംസ്കാരാദികളെച്ചെയ്യ് വരുവാൻ ഭഗവാൻ ഏല്പിച്ചു. അപ്രകാരം സുഗ്രീവനും അംഗദനും താരയും ബാലിയുടെ മരണാനന്തരക്രിയകളെ ശാസ്ത്രാചാരപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു. ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ച് സുഗ്രീവനു പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്യുവരുവാൻ കല്പിച്ചയക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ സുഗ്രീവനോടുകൂടി കിഷ്കിന്ധയിൽ പോയി സുഗ്രീവനെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി അരിയിട്ടു വാഴ്ചകഴിച്ചു പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്ത് അവിടെനിന്നു മടങ്ങി സ്വാമിയെ വന്നു വണങ്ങി വിവരം അറിയിച്ചു.

ചാതുർമ്മാസ്യം.

എന്നതിന്നുശേഷം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനോട് അല്ലയോ സു

ഗ്രീവാ! നീ ഇവിടെനിന്നു നിന്റെ രാജധാനിയായ കിഷ്കിന്ധയ്ക്കു പോയി നിന്റെ ജാത്യാചാരമൎയ്യാദപോലെയുള്ള രാജരികം നടത്തുക. അങ്ങിനെ പ്രജാപരിപാലനം ചെയ്യുന്നതിൽ നല്ലവണ്ണം ദൃഷ്ടിവെയ്ക്കണം. പ്രജകൾ പ്രബലന്മാരും ദുൎബ്ബലന്മാരും ഉണ്ടാവുന്നതു സാധാരണയാണ്. സത്യത്തെ സാധുക്കളാൽ തെളിയിപ്പാൻ കഴിയാതെ വരുമ്പോൾ അത് അസത്യം എന്നു രാജാവിന്നു തോന്നും. പ്രബലന്മാരാൽ അസത്യത്തെ സാമൎത്ഥ്യംകൊണ്ടു സത്യമെന്നു തോന്നിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതുമാണ്. ഇങ്ങിനെ സത്യാസത്യങ്ങളുടെ വിവരമില്ലാതെ ശിക്ഷാരക്ഷകളെ ചെയ്യുകിൽ ലോകാപവാദവും മരണാനന്തരം നരകത്തിന്നധികാരിയായും ഭവിക്കും. നിസ്സാരന്മാരാണെന്നു കരുതി അവരുടെ കാൎയ്യത്തെ ആലോചിക്കാതിരുന്നാൽ തന്നിമിത്തം രാജാവിന്നു അത്യന്തമായ ആപത്തുകൾ നേരിടുവാൻ സംഗതി വരുന്നതാണ്. അതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ എന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽ കൂനിയെന്ന മന്ഥരയെ ഞാൻ ഉപദ്രവിച്ചു നിമിത്തം ഞാനിങ്ങിനെ കാട്ടിൽ വസിക്കേണ്ടിവന്നു. ശത്രുക്കളെ രാജാവെപ്പോലെ കരുതേണ്ടതാണ്. അല്ലെങ്കിൽ തന്നിമിത്തം മരണമാണ് അനുഭവം. ആയതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തം നിന്റെ അഗ്രജനായ ബാലിയുടെ അനുഭവത്തെ ഓൎത്താൽ മതിയാവുന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു കാൎയ്യാകാൎയ്യങ്ങൾ വിവരമുള്ള മന്ത്രികളോടു ആലോചന ചെയ്ത് ശിക്ഷാരക്ഷകളെ ചെയ്യണം. മന്ത്രി, പുരോഹിതൻ, ഒററകാരൻ, ദൂതൻ സൈന്യാധിപൻ ഇവരെ എപ്പോഴും പിരിയാതെ വസിക്കണം. തന്റെ സഭയിൽ തന്നോടൊത്ത സ്നേഹിതന്മാരും ബ്രാഹ്മണരും പടകളും പണ്ഡിതന്മാരും ജ്യോത്സ്യന്മാരും വേണം. ആയതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞ കാൎയ്യങ്ങളെ എല്ലാം ഓൎമ്മവെച്ചു പ്രജകളെ രക്ഷചെയ്യുക. ഇപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ വില്ലെടുത്ത വൃഷ്ടികാലമാണ്. ക്ഷത്രിയൻ വില്ലു വെക്കണം. ഈ വൃഷ്ടികാലമായ ചാതുൎമ്മാസ്യം കഴിഞ്ഞ് വേനൽക്കാലം വരും. ആ സമയത്തിൽ നീ പടകളോടുകൂടെ വന്നു സീതാന്വേഷണം ചെയ്യുതരിക. എന്നതിനെക്കേട്ടു സുഗ്രീവൻ, ശര

ണം സ്വാമിൻ! അടിയൻ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുന്നും നിന്തിരുവടി തൃണാഗ്രത്തിൽ ഇരുന്നും കഴിക്കുന്നതാമതൽ വലിയ കഷ്ടമാണ്. കിഷ്കിന്ധ എന്ന രാജധാനി കുരങ്ങന്മാരുടെ വാസസ്ഥലം എന്ന ഒരു കുറമല്ലാതെ വേറെ ഒന്നും കുറവില്ല. സ്വൎഗ്ഗത്തിനു തുല്യമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഈ മഴക്കാലമായ നാലു മാസം കഴിയുന്നവരെ നിന്തിരുവടി കിഷ്കിന്ധയിൽവന്നു വസിക്കണം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനോടു, ഹെ സുഗ്രീവ! നിന്റെ രാജധാനിക്കു തെറ്റുണ്ടായതിനാൽ ഞാൻ വരാതിരിക്കുന്നതല്ല പതിനാലു സംവത്സരം വനവാസിക്കൊള്ളാമെന്നാണ് അമ്മയോടു പറഞ്ഞിട്ടു ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളതു. ആയതുകൊണ്ടു രാജാക്കൾ വസിക്കുന്ന രാജധാനിക്കു വരുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. നീ അംഗദനെ എളയ രാജാവാക്കി വാഴിക്കുക. അവനെ നീ വല്ലതും ഉപദ്രവിച്ചാൽ അത് എന്നെ ഉപദ്രവിച്ചതുപോലെയാണ്. എന്നു പറഞ്ഞു സുഗ്രീവനേയും അംഗദനേയും അയച്ചു ഹനുമാനെ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ ഹെ മാരുതെ! നീ സുഗ്രീവനോടുകൂടി, കിഷ്കിന്ധയിൽ പോയി നാലു മാസംവരെ പ്രജകളെ രക്ഷിച്ചു ശരൽക്കാലം പിറന്നുടനെ പടകളുമൊന്നിച്ചു വന്നു സീതാന്വേഷണം വൃത്തിയാക്കേണം. ഭാരമെല്ലാം നിന്റെ പക്കലാണ്. സുഗ്രീവൻ വിഷയാസക്തനാണ്. നിന്റെ ഭാവം കാണുമ്പോൾ നിനക്കു എന്നെ പിരിയുന്നതിൽ സങ്കടമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. എങ്കിലും ആയതിൽ വിരോധമുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ നിന്റെ ഗുരുവായ സൂൎയ്യനോടു സുഗ്രീവനു മന്ത്രിയായിരിക്കാമെന്നു നീ സത്യം ചെയ്തു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആയതു തെറ്റിച്ചാൽ ഗുരുദ്രോഹം എന്ന ദോഷം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. എന്നു പറഞ്ഞു ഹനുമാനേയും കിഷ്കിന്ധയ്ക്കയച്ചു ഭഗവാനും ലക്ഷ്മണനും മാല്യവാൻ ഗിരിയുടെ മുകളിൽ വസിച്ചു. സുഗ്രീവൻ കിഷ്കിന്ധയിൽ പോയി രാജ്യഭാരമെല്ലാം ഹനുമാനെ ഏല്പിച്ചു മദ്യപാനവും ചെയ്തു രുമയോടുകൂടി കേളീഗൃഹം പ്രവേശിച്ചു. ഇവിടെ ഭഗവാൻ മാല്യവാൻ ഗിരിയുടെ മുകളിൽ ഘനാഘനങ്ങളായ മേഘങ്ങളുടെ വൃഷ്ടിയാലും പത്നിയെപ്പിരിഞ്ഞ വേദനയാൽ അത്യന്തം സങ്കടത്തെ അനുഭവിച്ചു നാലു മാ

സം കഴിച്ചു കൂട്ടുകയും വൃഷ്ടികാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും സുഖലമ്പടനായ സു
ഗ്രീവൻ പടകളോടുകൂടി വന്നുകാണായ്കയാൽ ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണ
നോട്, അല്ലയോ സൌമിത്രേ! ചാതുർമ്മാസ്യം കഴിഞ്ഞിട്ടും സുഗ്രീവ
ന്റെ വരവു കണ്ടില്ല. നാം ചെയ്ത നന്ദിയെ ലേശംപോലും ആ
ലോചിക്കാതെ രാജാവെന്നുള്ള അഹംകാരത്തെ വഹിച്ചിരിപ്പാ
യിരിക്കും. അങ്ങിനെയുള്ളവനെ വധിക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. അ
ങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത് നമുക്ക ക്ഷാത്രധർമ്മത്തിന്നു വിരുദ്ധമല്ല. ആ
യതുകൊണ്ടു അവന്റെ അഭിപ്രായത്തെ മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ
ശേഷം ആവാം. നീ പോയി സുഗ്രീവനോടു ബാലിയെ ധർമ്മര
പുരിക്കയച്ച അസ്ത്രം പോയിട്ടില്ല. രാമന്റെ കയ്യശം ഇരിപ്പുണ്ട്.
എന്നു മാത്രമല്ല സീതാമാർഗ്ഗണം ചെയ്യുന്നതാണെന്നു അഗ്നിസാ
ക്ഷിയായി നീ സഖ്യം ചെയ്തു തന്നിട്ടുണ്ട്. ആ സത്യത്തിന്നു വ്യ
ത്യാസം ചെയ്യുന്നവനായാൽ വാനരങ്ങളെന്നല്ല നരകുല്ലാരെ ഭൂ
മിയിൽ ഏകം കണ്ടതിനിടവരുന്നതല്ലെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു മനസ്സു
ണ്ടെങ്കിൽ സുഗ്രീവൻ ഒരുമിച്ചുവരട്ടെ അല്ലെങ്കിൽ വേഗത്തിൽ
മടങ്ങിവരികയെന്നു പറഞ്ഞപ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ ചാപബാണ
പാണിയായി പുറപ്പെട്ടു കിഷ്കിന്ധാഗോപുരത്തിന്നടുത്തെത്തുമ്പോൾ
വാനരന്മാരെല്ലാം പർവ്വതങ്ങളെക്കൊണ്ടു വന്നു ഗോപുരദ്വാരം
അടക്കുകയും അതു കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ കാലു ഇടിക്കുകയും വില്ലി
നെ ഞാണൊലിയിടുകയും ആ ശബ്ദത്താൽ അംഗദൻ നോ
ക്കിയപ്പോൾ ലക്ഷ്മണനാണെന്നറിഞ്ഞു ഉടനെ സുഗ്രീവന്റെ നി
ദ്ര ഉണർത്തി വിവരം പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു സുഗ്രീവൻ പറയുന്നു.
ഓഹോ മദ്യപാനം ചെയ്തുനിമിത്തം കാലം അതീതമായ കഥ അ
റിഞ്ഞില്ലല്ലോ. മേലിൽ ഭഗവാന്റെ കാര്യം അവസാനിച്ചല്ലാ
തെ പിതാവായ ആദിത്യന്റെ പാദം തന്നാണെ മദ്യപാനം ചെ
യ്യുന്നതല്ലെന്നു സത്യം ചെയ്തു ലക്ഷ്മണന്റെ ക്രോധം ശമിപ്പാൻ
എന്താണ് വേണ്ടതെന്നു ഹനുമാനോടു ആലോചിക്കുകയും അ
തുകേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. പുരുഷന്മാർ അതികഠിനമായി കോ
പിക്കുന്ന സമയം സാരാസാരങ്ങളെപ്പകുത്തറിയുന്ന സൌന്ദര്യ
സ്ത്രീകൾ ചൊന്ന ഉപചാരമായ വാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞാൽ ക്രോധം

മനം വരും. ആയതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണന്റെ കോപശാന്തിക്കായ്ക്കൊണ്ടു താരമാതാവിനെ അയച്ചാൽ വേണ്ടില്ല. എന്നതിനെ കേട്ടു സുഗ്രീവൻ അംഗദനെ അയച്ചു താരയെ വരുത്തി വിവരം പറഞ്ഞു താരയെ ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കലേക്കു അയക്കുകയും താര ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നതിനെക്കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ സുമിത്രാമാതാവോ എന്നു ശങ്കിച്ചു നില്ക്കുകയും താര ലക്ഷ്മണന്റെ പാദത്തിൽ ചെന്നു നമസ്കരിച്ചു നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ എന്താണിതു സുഗ്രീവനിവിടെ നാട്ടിലുണ്ടോ. സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി വന്നു അന്വേഷിച്ചു ജാനകി പ്രത്യക്ഷമാകുമെന്നു പറയാമെന്നു സത്യം സുഗ്രീവൻ ചെയ്തുപോന്നവനല്ലേ. പറഞ്ഞ അവധി കഴിഞ്ഞു. അവധിക്ക വരാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തെന്നറിവാൻ ഭഗവന്നിയോഗാൽ ഞാൻ വന്നതു. മേലിൽ എന്തെല്ലാം സംഭവിപ്പാൻ പോകുന്നുവോ എന്നു എനിക്ക അറിവാൻ കഴികയില്ല. സുഗ്രീവന്റെ വല്ല വിവരവും ഉണ്ടോ എന്നതിനെ കേട്ടു താര പറയുന്നു. ശ്രീമൻ സ്വാമിൻ! അദ്ദേഹം അങ്ങിനെ ഒന്നും കൃതഘ്നത കാണിച്ചിട്ടില്ല. സുഗ്രീവൻ ബാലിയോടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ വാനരങ്ങളെല്ലാം ഭയപ്പെട്ടു നാനാ പല ദിക്കുകളിലും ചെന്നു ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരെ വരുത്തുവാനായി പല ദ്വീപുകളിലേക്കും ദൂതന്മാരെ അയച്ചിട്ടുണ്ടു. അവര് മടങ്ങി എത്താത്തതിനാലാണ് അവിടെ വന്നു കാണ്മാൻ ഇത്രയും വൈകിയതു. അല്ലയോ സ്വാമിൻ! നന്ദിചെയ്തവരെ ഒരു കാലത്തും മറക്കുന്നതാണോ? അങ്ങിനെ മറക്കുന്നവൻ മഹാപാപിക്കു തുല്യമല്ലേ? അമ്മ, അച്ഛൻ, ഗുരു, ബ്രാഹ്മണൻ, പശു, ബാലൻ, സ്ത്രീ എന്നിവരെ വധിക്കുന്നവൎക്ക് അതുനിമിത്തമുള്ള പാപത്തിന്നു പ്രതിക്രിയയുണ്ടു. നന്ദിചെയ്തവരെ മറക്കുന്നവന്റെ പാപത്തിന്നു പ്രതിക്രിയയില്ല. എന്നിരിക്കെ അങ്ങിനെയുള്ള പാപം ചെയ്യാൻ ആരെങ്കിലും ആഗ്രഹിക്കുമോ? അതുകൊണ്ടു സ്വാമിൻ ഭഗവാനെ! നിന്തിരുവടി ഒരിക്കലും കോപിക്കരുതെ. നിന്തിരുവടി ഇങ്ങിനെ കോപിച്ചാൽ ലോകം നിലനില്ക്കുമോ? എന്നു ഭ

റവം ശാന്തവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണന്റെ ക്രോധത്തിന്നു അല്പം ശാന്തി വരുത്തിയതിന്നുശേഷം സുഗ്രീവൻ, അംഗദൻ ഹനുമാൻ എന്നു മൂന്നുപേർ ലക്ഷ്മണനെ സാഷ്ടാംഗമായി നമസ്കരിക്കുകയും അതിന്നുശേഷം അവർ ലക്ഷ്മണനെ രാജധാനിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. രാജധാനിയിൽ എത്തിയ ഉടനെ ലക്ഷ്മണനെ കാൽ കഴുകിച്ചു ഒരാസനമിട്ടിരുത്തി മധുരപദാർത്ഥങ്ങളായ പക്വഫലാദികളെക്കൊടുക്കുകയും അതുകളെ ഭുജിക്കേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ, അല്ലയോ സുഗ്രീവ! ഭഗവാൻ ഭുജിച്ചു ഉഛിഷ്ടമല്ലാതെ ഞാൻ ഒന്നും ഭക്ഷിക്കുയില്ലെന്നാണ് എന്റെ വ്രതം. ഇങ്ങിനെ ഭുജിച്ചാൽ അതു ശ്വാവു ഭക്ഷിച്ചു ഉഛിഷ്ടം ഭുജിച്ചവർക്കുള്ള നരകത്തിന്നു ഞാൻ അധികാരിയായിത്തീരും എന്നു തന്നെയല്ല വ്യസനം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ജ്യേഷ്ഠന്നു് ഇങ്ങിനെ ഉള്ള അപമാനം സിദ്ധിച്ചുവല്ലോ എന്നുള്ള വ്യസനവും രാമന്റെ പത്നിയെ രാവണൻ കൊണ്ടുപോയി എന്ന അപമാനവും ഇങ്ങിനെ രണ്ടുകാൎയ്യവുംആമാശയം പകുതിയായെന്നു ഉള്ളത്തിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു എപ്പോഴും നീ ഭക്ഷിച്ചു ഉണ്ണുകയില്ലെന്നു കാട്ടിത്തന്നുവോ അതു അപ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിച്ചതിന്നു തുല്യമായിരിക്കും. ജാനകിക്കു ജ്യേഷ്ഠന്റെ പ്രാണനാണുള്ളൂ. അതേപോലെ ജ്യേഷ്ഠനും ജീവച്ഛവങ്ങളാണെന്നറിയണം എന്നുപറഞ്ഞ് അനന്തരം സുഗ്രീവൻ ഹനുമാനെ വിളിച്ചു ഹേ മാരുതേ! നീ സൈന്യങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു നാളെ എത്തുക ഇവിടെ തെയ്യാറുള്ള പടകളോടുകൂടി ഭഗവാനെ കാണ്മാൻ ഞാൻ പോകുന്നു. എന്നുപറഞ്ഞു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒമ്പതു കോടിപ്പടയോടുകൂടി സുഗ്രീവൻ പുറപ്പെട്ടുവന്നു രാമസ്വാമിയുടെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നിന്നു താമസത്തിന്നുള്ള സംഗതിയെക്കേൾപ്പിച്ചു. അതുകേട്ടു, സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞതിനെ സമ്മതിച്ചു ഹേ സുഗ്രീവ രാജ്യഭരണമെല്ലാം സുഖമായി നടത്തി വരുന്നില്ലെ എന്നു ചോദിച്ചതിന്നു താൻ മറുവടി പറഞ്ഞും അന്നു കഴിഞ്ഞു. പി

റൊദിവസം ഹനുമാൻ ബാക്കി പടകളോടുകൂടി വന്നു ഭഗവാനെ കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു. പടകളെ മാല്യവാൻ ഗിരിയുടെ മുകളിൽ കയറി പടകളുടെ ആദ്യവസാനം കാണ്മാൻ പ്രയാസമായി എങ്കിലും അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചതിൽ സുഗ്രീവൻ പടകളുടെ സംഖ്യയെ കേൾപ്പിക്കുന്നു. പത്ത് കോടിപ്പടയോടുകൂടി ശതവലിയും, ഒരുനൂറായിരം കോടിപ്പടയോടുകൂടി സുഷേണനും, പതിമൂ പതിനാലു നൂറായിരം കോടിപ്പടയും, ഇടവൻ ഓരായിരം കോടിപ്പടയും, പനസൻ പന്തീരായിരം കോടിപ്പടയും, നീലൻ പതിനയ്യായിരം കോടിപ്പടയും, ഹനുമാൻ ഇരുപത്തയ്യായിരം കോടിപ്പടയും, ദധിമുഖൻ മുപ്പത്തയ്യായിരം കോടിപ്പടയും, ജാംബവാൻ ആയിരത്തറനൂറ കോടിപ്പടയും, ദുമിതൻ നൂറന്നൂറായിരം കോടിപ്പടയും, മൈന്ദൻ ഇരുപതിനായിരം കോടിപ്പടയും, കേസരി അമ്പതിനായിരം കോടിപ്പടയും, ഗവയാക്ഷൻ ആയിരം കോടിപ്പടയും, ധൂമ്രൻ ഇരുനൂറായിരം കോടിപ്പടയും, [illegible] അമ്പതിനായിരം കോടിപ്പടയും, കുമുദൻ നാല്പത്തൊന്നായിരം കോടിപ്പടയും, നളൻ ഒരുനൂറായിരം കോടിപ്പടയും ആകെ [illegible] വാനരങ്ങൾ നിന്തിരുവടിക്ക് ഒരു സൈന്യങ്ങളായുണ്ട് എന്നതിനെക്കേട്ടും പടകളെക്കണ്ടും ഭഗവാൻ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കയും ചെയ്തു. സുഗ്രീവനോടു സീതാന്വേഷണത്തിന്നു പടകളെ ഭാഗിച്ചു നാലു ദിക്കിലേക്കും അയക്കുവാൻ ഭഗവാൻ കല്പിച്ചു. അതുപ്രകാരം സുഷേണൻ പശ്ചിമദിക്കിലേക്കും ശതവലി ഉത്തരദിക്കിലേക്കും വിനതൻ പൂർവ്വദിക്കിലേക്കും എന്നിങ്ങിനെ പടനായകന്മാർ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു. ഒരു മാസത്തിന്നുള്ളിൽ മടങ്ങി എത്തേണമെന്നും അല്ലെങ്കിൽ തല വെട്ടി കാട്ടിലെറിയും എന്നും കല്പിച്ചയച്ചു.

സീതാന്വേഷണം.

കവി.

തെന്റിശക്കണിരാവണൻചേണകർ
എന്റിശക്കിന്റതെന്നറിവിന്നലം

വൻറിശക്കിനിമാരുതിനീയലാൽ
വെൻറിശക്കിനിയാർചൊല്ലവേണ്ടുമേ.

അനന്തരം ഹനുമാനെ വിളിച്ചു സുഗ്രീവൻ, അല്ലയോ മാരുതേ! ഇവിടെനിന്നു ദക്ഷിണഭാഗമാണു് രാവണൻെറ രാജധാനിയായ ലങ്കയെന്നു കേൾവിയുണ്ടു്. ആയതുകൊണ്ടു് ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കു നീ തന്നെ പോകണം. എന്നാൽ നിനക്കു സഹായികളായി താരേയനായ അംഗദനേയും ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാനോടും പ്രബലന്മാരായ രണ്ടു വെള്ളം വാനരങ്ങളേയും തരുന്നുണ്ടു്. ആയതുകൊണ്ടു് സഹായികളോടുകൂടി സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ മടങ്ങി എത്തണം. രാമകാര്യം വ്യർത്ഥമായി പോകാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടുന്ന യത്നം ചെയ്യുക എന്നു പറഞ്ഞു. സർവ്വജ്ഞനായ സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു് അനുഗ്രഹം വാങ്ങി യാത്രപറഞ്ഞു പോകുക എന്നതിനെക്കേട്ടു മാരുതി ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ചു് സുഗ്രീവമതത്തെ കേൾപ്പിച്ചു. അതു കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹനുമാൻകയ്യിൽ സ്വനാമചിഹ്നമായ കണയാഴി എന്ന മോതിരം ഒപ്പിടയാളമായി കൊടുത്തു ജാനകിയുടെ കേശാദിപാദങ്ങളായ അവയവലക്ഷണങ്ങളെ പറഞ്ഞു് ചില രഹസ്യവാക്കുകളേയും പറയുന്നു. ഹേ മാരുതി! സീതയോടു യാത്ര പറയുവാനായി അയോദ്ധ്യയിൽ അന്തഃപുരത്തിൽ ചെന്നു ജാനകിയെക്കണ്ടു എടീ നീ മൂന്നു അമ്മായിമാൎക്കു വേണ്ടുന്ന പ്രവൃത്തികളെ ചെയ്തു് സന്തോഷിച്ചിരിക്ക. ഞാൻ പതിന്നാലുസംവത്സരം വനദീക്ഷയോടെപോകുന്നു എന്നും മററും പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഉടുത്ത വസ്ത്രത്തോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു ഞാനും വനത്തിലേക്കു ഉണ്ടെന്നുപറഞ്ഞു് ഒരു ദേഷ്യഭാവത്തോടെ എണീററുനിന്നു. അതു ഞാൻ മാത്രമേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ഈ സംഗതി ഒരു രഹസ്യമാണു്. എന്നു തന്നെയല്ല രാജ്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു് വരുന്നവഴിക്കു് അയോദ്ധ്യക്കടുത്ത ചില കുറുങ്കാടുകളെക്കണ്ടു സ്വാമീ! വനവാസത്തിന്നു വേണ്ടി ഈ കാട്ടിൽ വസിച്ചാൽ പോരയോ? കാടു എവിടേയും ഒന്നുപോലെയല്ലേയെന്നു ജാനകി എന്നോടു സുമന്ത്രൻ തെളിച്ചു വന്ന രഥത്തിൽവെച്ചു സാകൂതമായി ചോദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതും

ഞാൻ മാത്രമെ കേട്ടിട്ടുള്ളു. ഇതും ഒരു രഹസ്യമായ സംഗതിയാണ്. എന്നിങ്ങിനെ രഹസ്യവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു അനുഗ്രഹിച്ച് ഹനുമൽപ്രഭൃതികളെ അയച്ചു. ഹനുമൽപ്രഭൃതികൾ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു ദക്ഷിണാമുഖന്മാരായി പർവ്വതപട്ടണനഗരഗ്രാമതീർത്ഥക്ഷേത്രവനവാപികൂപതടാകങ്ങളായ പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം കടന്നു സീതയെത്തിരഞ്ഞു നടക്കുകയും അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ, പെരുത്തകായബലനായ ദുർമ്മുഖനെക്കണ്ടു അവനെ കൊലചെയ്തു. പിന്നെയും സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു ദാഹം ശമനമില്ലാതെ വന്നപ്പോൾ ഒരു ഗുഹയെ കണ്ടു തൽദ്വാരത്തൂടെ ഇറങ്ങി നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു നഗരവും അതിൽ ഒരു യോഗിനിയേയും കണ്ടു. ആ സ്ത്രീയോടു നീ ആരെന്നും ഇവിടെ ഏകാകിനിയായിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തെന്നും വാനരങ്ങൾ ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു അല്ലയോ വാനരന്മാരേ! ഞാൻ ഒരു യോഗിനിയാണ്. എന്റെ നാമം സ്വയംപ്രഭ എന്നാണ്. മന്ദുകൻ എന്ന അസുരനാലാണ് ഈ നഗരം വിശ്വകർമ്മാവാൽ സൃഷ്ടമാണ്. ഇവിടെനിന്നു ഭൂമിക്കു ഒരു നൂറു യോജന ഉണ്ട്. ആദിത്യന്റെ ഇവിടെ ആവശ്യമില്ല. എല്ലാം രത്നങ്ങളുടെ പ്രകാശമാണ് ശോഭിക്കുന്നത്. എന്ത് പദാർത്ഥങ്ങൾ വേണമെങ്കിലും ഇവിടെ ഉണ്ട്. ഞാൻ രംഭ എന്ന ദേവസ്ത്രീയുടെ ദാസിയായിരുന്നു. മാൻകൃപൻ എന്ന അസുരൻ രംഭയെ രമിപ്പാൻ സാധിപ്പിച്ചുതരേണമെന്നു എന്നോടപേക്ഷപ്പെടുകയും അതുപ്രകാരം രംഭയെ ഞാൻ സാധിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ അവർ മദനം, രതിയുംപോലെ ക്രീഡാദിസുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചുവരുന്ന കാലത്ത് ഇന്ദ്രൻ രംഭയെ അന്വേഷിച്ചു ഇവിടെവന്നു മാൻകൃപാസുരനെ കൊന്നു രംഭയെക്കൂട്ടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകുമ്പോൾ ഒരാളും സഹായിപ്പാനില്ലാതെ നീ ഇവിടെ കിടക്കുക എന്നു എന്നെ ശപിക്കുകയും ശാപമോചനം അരുളേണമെന്നപേക്ഷിച്ചതിൽ സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു വാനരന്മാർ ഈ മാർഗ്ഗത്തൂടെ വരുമ്പോൾ അവർക്കു വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ കൊടുത്തു അനന്തരം സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു വരാം എന്നനുഗ്രഹിച്ചുപോയതിനാൽ ഞാൻ ഇവിടെ നിങ്ങളുടെ വരവും പാർത്തിരിക്കുകയാണെന്നു പറഞ്ഞു. ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ ഭുജിച്ചു അ

നന്തരം യോഗിനിയെ സല്ക്കരിച്ചയച്ച വാനരന്മാർ ഭൂമിയെ പിളൎന്നു ബഹിൎഭാഗത്തിൽ വന്നു പിന്നെയും അനേക ദിക്കുകളെല്ലാം തേടി മഹേന്ദ്രമെന്ന പൎവ്വതംവരെ തിരഞ്ഞു ജാനകിയെ കാണാഞ്ഞ ജാംബവാൻ മുതലായവരെല്ലാം ഉഴലുമ്പോൾ സമീപം സമുദ്രത്തെ കാണുകയും മേലിൽ സീതാന്വേഷണം ചെയ്വാൻ സമയവുമില്ലാതെ സമുദ്രതീരത്തു വന്നെത്തി. ദിവസവും അടുത്തുപോയി. ഇതുവരെ പ്രയത്നം ചെയ്തതിൽ യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടായില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ദേവിയെ കണ്ടില്ലെന്നു ചെന്നു ഭഗവാനോടു പറയുന്നതിനേക്കാൾ ദേവിക്കായിട്ടു ജടായുദേവൻ മരിച്ചതുപോലെ നാം എല്ലാവരും മരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നുറച്ചു സകല വാനരന്മാരും സാഗരതീരത്തിൽ ദൎഭ വിരിച്ചു അതിൽ നിരാഹാരമായി കിടക്കുകയും അപ്പോൾ പക്ഷരഹിതനായിക്കിടക്കുന്ന സമ്പാതി ഗുഹയിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നു വാനരങ്ങളെക്കണ്ടു ഹേ വാനരന്മാരേ! എന്റെ അനുജനാണ് ജടായു. ജടായു മരിച്ചുവെന്നാരാണ് പറഞ്ഞത്. മരിപ്പാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു വാനരങ്ങൾ പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു നടക്കുന്ന രാമദൂതന്മാരാണ്. സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി പത്നിയായ ജാനകിയോടുകൂടി വനദീക്ഷയ്ക്കായി പഞ്ചവടിയിൽ പൎണ്ണശാല കെട്ടി വസിക്കുമ്പോൾ രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ ദേവിയെ കട്ടുകൊണ്ടുപോകുകയും അപ്പോൾ ജടായു എന്ന പക്ഷി വന്നു തടുത്തു യുദ്ധംചെയ്കയും യുദ്ധമദ്ധ്യേ രാവണന്റെ ചന്ദ്രഹാസംകൊണ്ടു പക്ഷിയുടെ പക്ഷം വെട്ടി വീഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയാണ് ജടായുവിന്റെ മരണം. എന്നതിനെ കേട്ടു സമ്പാതി അത്യന്തം വ്യസനിക്കുകയും മാറത്തടിച്ചു കരയുകയും ചെയ്തു. അതുകേട്ടു സമ്പാതിയോടു വാനരന്മാർ, നീ ആരാണ്? ജടായു എങ്ങിനെ നിന്റെ അനുജനായിവന്നു? നിങ്ങളുടെ മാതാപിതാക്കന്മാരാരാണ്? നീ ഇങ്ങിനെ പക്ഷരഹിതനായി ഈ പൎവ്വതത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ കിടപ്പാനുള്ള കാരണമെന്ത്? എന്നു ചോദിച്ചതിന്നു സമ്പാതി പറയുന്നു: ഞങ്ങളുടെ മാതാവ് ശ്യേനി എന്ന സ്ത്രീയാണ്. പിതാവ് അരുണനാണ്. എന്റെ അനുജനാ

യ ജടായുവോടുകൂടി ഞാനും സൂൎയ്യനെക്കാണേണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു ഉപരിയായി പറക്കുകയും എന്നേക്കാൾ അതിശക്തനായ ജടായു എന്റെ മുമ്പിൽ പറന്നു ആദിത്യമണ്ഡലത്തെ അതിക്രമിക്കുകയും ഉഷ്ണാധിക്യത്താൽ ചൂടു സഹിക്കാതെ നിലവിളിക്കുന്നതിനെ ഞാൻ കേട്ടു അതിവേഗത്തിൽ ജടായുവിന്നു ഉപരിയായി ഞാൻ പറന്നു പക്ഷങ്ങളെ വിടൎത്തി ജടായുവിന്നു നിഴൽ കൊടുക്കുകയും ആ അവസരത്തിൽ അനുജൻ രക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ആദിത്യന്റെ ആതപംപൊള്ളും പെട്ടു എന്റെ പക്ഷങ്ങൾ കരിഞ്ഞു ഞാൻ ഈ പൎവ്വതത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വീഴുകയും അങ്ങിനെ പക്ഷവിരഹിതനായി കിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ നിശാകരനെന്ന മഹൎഷി എന്നെക്കണ്ടു വൃത്താന്തങ്ങളെല്ലാം മനസ്സിലാക്കി ആവട്ടെ ദുഃഖിച്ചതിനാൽ ഫലമില്ല. രാമാവതാരകാലത്തു സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു വാനരന്മാർ ഈ മാൎഗ്ഗത്തൂടെ വരും. ആ അവസരത്തിൽ രാമനാമം അവരെക്കൊണ്ടു ജപിപ്പിച്ചു നീ അതിനെ കേൾപ്പാനിടവരും. എന്നാൽ നിന്റെ പക്ഷങ്ങൾ രണ്ടാമതും മുളച്ചു സുഖപ്പെടുമെന്നും അനുഗ്രഹിച്ചു മഹൎഷി പോയതുമുതൽ നിങ്ങളുടെ വരവും പാൎത്തു ഞാൻ ഇവിടെ ഇരിക്കുകയാണ്. നികൃഷ്ടമായ കഴുക്കൾക്കു ഞാൻ രാജാവാണ്. എനിക്കു സുപാൎശ്വൻ എന്ന ഒരു മകനുണ്ട്. ദിനംപ്രതി എനിക്കു ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങളെ അവൻകൊണ്ടുവന്നുതരുന്നതു പതിവാണ്. ഒരു ദിവസം ആകാശവീഥിയിൽവെച്ചു കലശലായ ഒരു നിലവിളി കേൾക്കുകയും എന്താണെന്നു ഗുഹയിൽനിന്നു ഞാൻ പുറത്തുവന്നു ആകാശത്തിൽ നോക്കിയപ്പോൾ സുപാൎശ്വൻ ആണെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. എന്താണതു് ആരോടാണ് നീ ശണ്ഠകൂടുന്നതു എന്നു മകനോടു ചോദിച്ചതിൽ മകൻ എന്നെ നോക്കി അല്ലയോ പിതാവേ! രാക്ഷസനായ രാവണൻ ഏതോ ഒരു സ്ത്രീയെ കട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നു. ആ സ്ത്രീ തലയിലും മാറത്തും അടിച്ചു നിലവിളിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു ആ സ്ത്രീയെ രക്ഷപ്പെടുത്തേണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു തടുക്കുകയാണ് എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഞാൻ അവനോടു എടാ മകനെ! രാവണൻ വലിയ ദുൎമ്മൂൎത്തിയാണ്. അവനു സാധാരണ അന്യ

സ്ത്രീകളെ അപഹരിക്കുകയാണ് പ്രവൃത്തി. നീ ഇങ്ങോട്ടു പോരിക എന്നു പറഞ്ഞതിനോടുകൂടി മൂഢനായ രാവണനെ വിട്ടു എൻ്റെ അടുക്കലേക്കു വന്നു. അന്നു ജാനകിയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നുവെങ്കിൽ രാവണവധം അപ്പോഴേ കഴിച്ചിരുന്നു. എന്തുചെയ്യാം. ആകയാൽ നിങ്ങൾ എന്നെ എടുത്തു സാഗരതീരത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വെക്കുവിൻ. എന്നു സമ്പാതി പറഞ്ഞപ്രകാരം വാനരങ്ങൾ എടുത്തു സാഗരതീരത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വെക്കുകയും സമ്പാതി ജടായുവിന്നു വേണ്ടുന്ന മരണാനന്തരകർമ്മങ്ങളെച്ചെയ്തശേഷം എല്ലാവരോടും രാമനാമം ജപിപ്പനായിപ്പറയുകയും വാനരങ്ങൾ കണ്ണടച്ചു രാമനാമം ജപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ സമ്പാതിയുടെ പക്ഷങ്ങളെല്ലാം മുളച്ചു സുഖപ്പെട്ടു. അനന്തരം സമ്പാതി, ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു ഒരു വാക്കുസഹായം ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞു ആകാശമാർഗ്ഗമായി പറന്നു ജാനകിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു വാനരങ്ങളെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. ഹെ വാനരന്മാരെ! ജാനകിയെ രാവണൻ കൊണ്ടുപോയി അശോകവനത്തിൽ ചിറവെച്ചിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ട്, നിങ്ങളിൽ സമർത്ഥനായ ഒരുത്തൻ സമുദ്രതരണംചെയ്തു ലങ്കയ്ക്കു പോയാൽ ജാനകിയെക്കാണാം. ഇവിടെനിന്നു ഒരു നൂറുയോജന ചാടിയാൽ ലങ്കയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തേക്കു പോകാം. ജാനകിയെക്കണ്ടു മടങ്ങി രാമസ്വാമിയോടുചെന്നു സംഗതി പറയുമ്പോൾ സമ്പാതിയുടെ വാക്‌സഹായത്താൽ ലങ്കക്കു പോവാൻ ഇടവന്നുതാണെന്നു ഭഗവാനോടു പറയണം. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് സമ്പാതി പറന്നുപോയതിന്നനന്തരം ജാംബവാൻ വാനരങ്ങളോടു പറയുന്നു.

സമുദ്രതരണം.

ഹെ വാനരന്മാരെ! സർവ്വേശ്വരനായ സ്വാമിയുടെ തിരുനാമം ജപിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായ അത്യത്ഭുതം കണ്ടില്ലെ? സമ്പാതി എന്ന പക്ഷി പറഞ്ഞപ്രകാരം സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിലാണ് ലങ്ക എന്ന രാജധാനി. ജാനകി അവിടെ പ്രാണനോടുകൂടി അശോകവനത്തിൽ ചിറയിലിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു സമുദ്രം ചാടുവാൻ

നമ്മുടെ സംഘത്തിൽ ആരാണ് സമൎത്ഥൻ, എന്നതിനെക്കേട്ട് വാനരങ്ങൾ ശരണം ജാംബവരാജ! പക്ഷി പറഞ്ഞതിനെ വിശ്വസിപ്പാൻ തരമില്ല. കാരണം, ചലനസ്വഭാവത്തോടുകൂടിയ ഈ സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു രാജധാനിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആൎക്കെങ്കിലും തൃപ്തിവരുമോ? സമ്പാതിയുടെ വാക്കിനെ വിശ്വസിച്ച് ചാടി അവിടെ രാജധാനി കണ്ടില്ലെന്നുവരികിൽ പിന്നെ ചാടിയവൎക്കെന്തൊന്നാശ്രയമുള്ളത്? വെള്ളത്തിൽ വീണ് മരിക്കുക എന്നല്ലാതെ വേറെ വല്ല നിവൃത്തിയും ഉണ്ടോ. സമ്പാതി പറഞ്ഞത് വ്യാജമാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹേ അംഗദരാജൻ! സമ്പാതിയുടെ വാക്ക് അസത്യമാണെന്നു ഒരു കാലത്തും പറയുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. രാമസ്വാമിയുടെ തിരുനാമമന്ത്രത്താൽ ജീവിച്ചവനാണ് സമ്പാതി. എന്നുതന്നെ മല്ല സ്വാമികാൎയ്യാൎത്ഥം ജടായു പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വാമിവിഷയത്തിൽ അവർ പരമഭക്തന്മാരാണ്. ലങ്കയെന്ന രാജധാനി സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിലാണെന്നു മുമ്പുതന്നെ എനിക്കറിവുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു ഈ സംഘത്തിൽ സമുദ്രം ചാടുവാൻ ആൎക്കു കഴിയും എന്നു അറിയുകയാണ് വേണ്ടത്. എന്നതിനെക്കേട്ടു, വാനരങ്ങൾ, പത്തു മുതൽ നൂറ് യോജനവരെ ചാടാമെന്നും അംഗദൻ അങ്ങോട്ടു ചാടാം, ഇങ്ങോട്ടു ചാടുവാൻ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണെന്നും പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ജാംബവാൻ ഹനുമാനോടു ഹേ ഹനുമൻ! നീ എന്താണ് ഒന്നുംതന്നെ പറയാതിരിക്കുന്നത്. ഞങ്ങൾ നിന്റെ സഹായത്തിന്നായി വന്നവരെന്നല്ലാതെ ഭാരമെല്ലാം നിന്റെ വകയാണ്. ഭഗവാൻ നിന്നെ വിളിച്ചു കുറി അടയാളമായ കണയാഴി നിന്റെ പക്കലാണ് തന്നിട്ടുള്ളത്. ഇപ്പോൾ സമ്പാതി പറഞ്ഞ വാക്കുകളെ കേട്ടില്ലേ? എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ ശരണം ജാംബവരാജൻ! സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത കാൎയ്യത്തിൽ സംസാരിച്ച് ഫലമെന്താണ്. എന്നാൽ സമുദ്രം ചാടുവാൻ അസാദ്ധ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ ആലോചിച്ചു മാരുതിയുടെ പൂൎവ്വചരിത്രങ്ങളെപ്പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുകയും

അത് കേട്ട ഹനുമാൻ വിശ്വരൂപമെടുത്തു മഹേന്ദ്രത്തിൻെറ മുകളിൽനിന്നു ചാടുകയും ചെയ്തു.

കിഷ്കിന്ധകാണ്ഡം സമാപ്തം

സുന്ദരകാണ്ഡം

ലങ്കാപ്രവേശനം.

ഹനുമാൻ സമുദ്രത്തിൻെറ മുകൾഭാഗത്തിൽ ആകാശമാൎഗ്ഗമായി പോകുമ്പോൾ നാഗജനനിയായ സുരസ എന്ന സ്ത്രീവന്നു തടുക്കുകയും വായ പിളൎന്നു ഹനുമാനെ വിഴുങ്ങുവാനായി അടുത്തു ചെല്ലുകയും ചെയ്തു. ഹനുമാൻ പലവിധമായ വാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞിട്ടും അവൾ പിൻമാറാത്തതിനാൽ തൻെറ ശരീരത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുകയും അതുകൊണ്ടൊന്നും ഫലിക്കാത്തതിനാൽ ഒടുവിൽ ഹനുമാൻ തൻെറ ദേഹത്തെ ഏററവും ചെറുതാക്കി സുരസയുടെ വദനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു കടിപ്രദേശത്തുകൂടി പുറത്തു വരികയും ചെയ്തു. 'ഇതുകണ്ടു ഏററവും സന്തോഷിച്ചു സുരസ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: ഹേ ഹനുമാൻ! നിൻെറ ബലത്തെ പരീക്ഷിപ്പാനായി എന്നെ ദേവന്മാർ അയച്ചിട്ടാണ് ഞാൻ വന്നത്. എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമായി. നീ സുഖമായി പോയ്ക്കൊൾക. ഞാൻ ദേവകളോടു വിവരം പറവാൻ പോകുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു സുരസ പോയി. ഹനുമാൻ പിന്നെയും ആകാശമാൎഗ്ഗമായി പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഛായാഗ്രഹണി എന്ന അസുരസ്ത്രീ ഹനുമാൻെറ നിഴൽ പിടിച്ചു നിൎത്തിക്കളകയും, ഹനുമാൻ അവളെ കാലുകൊണ്ടു ചവിട്ടിക്കൊന്നു അവളുടെ കുടൽമാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞുംകൊണ്ടു പിന്നെയും യാത്രയാകുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സമുദ്രത്തിൽ കിടക്കുന്ന മൈനാകമെന്ന പൎവ്വതം സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ഉയൎന്നു ഹനുമാൻെറ മാൎഗ്ഗമദ്ധ്യേ വന്നു ഹനുമാനോടു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. ഹേ മാരുതേ! പണ്ടു ഇന്ദ്രൻ പൎവ്വതങ്ങളുടെ പക്ഷങ്ങൾ വെട്ടുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ നിൻെറ അച്ഛനായ വായുദേവൻ എ

ന്നെ കൊണ്ടുവന്നു ഈ സമുദ്രത്തിലാക്കി രക്ഷിച്ചതിനാൽ ഞാൻ ഇന്നും ഇവിടെ സുഖമായി പാൎക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ചിന്ന പ്രത്യുപകാരമായി നിന്റെ പിതാവിന്നുവേണ്ടിയാതൊന്നുംചെയ്വാൻ എനിക്ക ഇതുവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ നീ എന്റെ മേൽ ഇരുന്നു ഞാൻ തരുന്ന പക്വഫലങ്ങളെല്ലാം ഭക്ഷിച്ചു ക്ഷീണം മാറ്റി പോകേണമെന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. എന്നിങ്ങിനെ മൈനാകത്തിന്റെ വിനയാദരങ്ങളോടുകൂടിയ ഈ വാക്കുകളെക്കേട്ടു ഹനൂമാൻ പറയുന്നു. ഹേ മൈനാകമേ! ഞാൻ ഇപ്പോൾ സ്വാമിയുടെ കാൎയ്യത്തിന്നായി പോകുകയാണ്. അതു സാധിച്ചല്ലാതെ, ഭക്ഷിക്കുകയൊ ജലപാനം ചെയ്കയൊ, വിശ്രമിക്കയൊ ചെയ്കയില്ലെന്നാണ് എന്റെ നിശ്ചയം. അതിനാൽ മടങ്ങി വരുമ്പോൾ ഞാൻ നിന്റെ സല്ക്കാരം സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ എന്നെ നിൎബ്ബന്ധിക്കരുത് എന്നു പറഞ്ഞു ഹനൂമാൻ അവിടെനിന്നു യാത്ര പുറപ്പെടുകയും ഉടനെ ലങ്കയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. ആ ഗോപുരമാൎഗ്ഗത്തൂടെ ലങ്കയിൽ പ്രവേശിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ലങ്കാശ്രീ എന്ന ഭദ്രകാളി വന്നു ഹനൂമാനെ തടുത്തുനിൎത്തി ഇപ്രകാരം പറയുന്നു. ഹേ മൎക്കട! നീ ആരാണ്? എവിടെ നിന്നു വരുന്നു? ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികൾപോലും എന്റെ അനുവാദംകൂടാതെ ഈ ലങ്കക്കകത്തു കടക്കുകയില്ല. എന്നിരിക്കെ ഒരു മൎക്കടനായ നീ എന്നെ ബഹുമാനിക്കാതെ ഈ വഴി ലങ്കയിൽ കടപ്പാൻ ഭാവിക്കുന്നത് ആരുടെ കല്പനപ്രകാരമാണ്? എന്നിങ്ങിനെ കോപിച്ചുകൊണ്ടു ലങ്കാശ്രീ ചോദിച്ചതു കേട്ടു ഹനൂമാൻ അവളോടു പറയുന്നു. എടി! നീ അട്ടഹാസങ്ങളോടും ഉഗ്രാനനങ്ങളോടും കൂടി എന്നെ ഭയപ്പെടുത്തിയാൽ ഞാൻ പേടിക്കുമെന്നു നീ വിചാരിക്കേണ്ട. നീ എന്നെ ഇനി തടുക്കുന്നുവെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ അന്തകഭവനത്തിലേക്കയക്കും. നല്ലവണ്ണം ഓൎമ്മയിരിക്കട്ടെ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അവൾ അലറിയുംകൊണ്ടു ഹനൂമാനെ തടുക്കുകയും ഉടനെ ഹനൂമാൻ അവളെ ബലമായി പ്രഹരിക്കുകയും, ഹനൂമാന്റെ കരസ്പൎശത്താൽ അവൾക്കു ശാപമോചനം വന്നു ഹനൂമാനെ തൊഴുതുംകൊണ്ടു അവൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു.

അല്ലയോ ഹനൂമൻ! ഞാൻ അഷ്ടലക്ഷ്മികളിൽവെച്ചു വിജയലക്ഷ്മിയാണ്. കമലാസനനായ ബ്രഹ്മദേവന്റെ ഭണ്ഡാരത്തിൽ വസിച്ചിരുന്നവളാണ്. ഞാൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ ഭണ്ഡാരം തുറപ്പാൻ വാണിമാതാവിന്നു സമ്മതം നൽകിയനിമിത്തം ബ്രഹ്മാവു അറിഞ്ഞു നീ രാവണന്റെ കോട്ട കാക്കുവാൻ പോകുക എന്നു എന്നെ ശപിച്ചതാണ്. ശാപമോചനം തരണമെന്നപേക്ഷിച്ചതിൽ രാമാവതാരകാലത്തു സീതാന്വേഷണംചെയ്വാൻ ഹനൂമാൻ എന്ന ഒരു വാനരൻ ലങ്കയ്ക്കു വരും. അവന്റെ അടിപെട്ടാൽ ശാപമോചനം വരും. അനന്തരം നീ ഇവിടേക്കു വരിക എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചുപ്രകാരം ഈ അമ്പതുലക്ഷം സംവത്സരമായി ഞാൻ ഇവിടെ വസിക്കുന്നു. നീ ഇനി ലങ്കയിൽ വന്നകാര്യം സാധിച്ചുപോരുന്നതിന്നു യാതൊരു വാദവും ഇല്ല. എന്നു പറഞ്ഞു ലങ്കാശ്രീ സത്യലോകത്തേക്കും ഹനൂമാൻ ലങ്കയിലേക്കുംകടന്നു. ഹനൂമാൻ കടന്നു നോക്കുമ്പോൾ സകല രാക്ഷസന്മാരും ജാഗ്രതയോടുകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനാൽ ഇടയിൽ കടന്നു സീതാന്വേഷണം ചെയ്വാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാതെ വരികയും അപ്പോൾ ഒരു മന്ത്രമെഴുതി ലങ്കയിൽ ഇടുകയും തന്നിമിത്തം ലങ്കയിലുള്ള എല്ലാവരും നിദ്രയെപ്രാപിക്കുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം താൻ ഓരോ ഗൃഹങ്ങളിൽകടന്നു തേടുകയും അവിടെ കുംഭകർണ്ണന്റെ നിദ്രാശാലയെ കണ്ടുപറയുന്നു. ഓഹോ ഇവൻ ഒരു മഹാപുരുഷനാണ്. ദീർഘനിദ്രയല്ലേ ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നത്. ഇവന്റെ നിദ്രാശാല ഏഴുയോജന ഇരുപത്തെട്ടുകാതം സമചതുരമുണ്ട്. സ്വർഗ്ഗത്തേയും കബളിക്കത്തക്ക ഉയരമുണ്ട്. മന്ത്രൌഷധങ്ങളാൽ തടസ്ഥപ്പെട്ട സർപ്പംതന്നെയാണെങ്കിലും സമീപത്തിൽചെല്ലുവാൻ ശരീരികൾക്കു ഭയമുണ്ടാകും. എന്നതുപോലെ നിദ്രയാൽ തടസ്ഥപ്പെട്ട ഇവന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നതിന്നു ശങ്കയുണ്ടാകും. എന്നു വിഭീഷണന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നുനോക്കുകയും അവിടെ വേദപാഠം ദേവപൂജ സഹസ്രനാമം മുതലായതുകളാലും വിഗ്രഹാരാധനകളാലും ബ്രാഹ്മണാലയംപോലെ ശോഭിക്കുന്നതിനേയും വിഭീഷണനേയും കണ്ടു ഇവൻ രാമസ്വാമിയുടെ പാദാരവിന്ദസേവകനായി ഭവിക്കും എ

ന്നു വിചാരിച്ചു രാവണന്റെ പള്ളിയറയിൽ കടന്നുനോക്കി രാവ
ണനെക്കണ്ട് ഈ ദ്രോഹി ജാനകീചോരനാണല്ലൊ. ഇവനെച്ച
വിട്ടി ഇവന്റെ ശിരസ്സു പൊട്ടിക്കയല്ലൊ വേണ്ടതെന്നാലോചിച്ചു
പ്പോൾ അല്ല, അങ്ങിനെ ഞാൻ ചെയ്താൽ രാമസ്വാമിയുടെ ചാര
കോദണ്ഡത്തിന്നു ലാഘവമായിത്തീരുമെന്നു കരുതി ക്ഷമിക്കയും
ഇടത്തെ ഭാഗം നോക്കിയതിൽ മണ്ഡോദരിയെക്കണ്ടു ജാനകിയോ
എന്നു ശങ്കിക്കയും കേശാദിപാദം നോക്കിയതിൽ ഭഗവാൻ പ
റഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളൊന്നും ഒത്തുകാണാത്തതിനാലും സ്വപ്നത്തിൽ
ഭ്രാന്തുവാക്യങ്ങളെപ്പറയുന്നതിനെക്കേട്ടും ഇവളുടെ ഭർത്താവ് ഉട
നെ മരിച്ച് ഇവൾ വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിപ്പാനിടവരും എ
ന്നു മനസ്സിൽ കരുതി ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കടന്നു ഇന്ദ്ര
ജിത്തിനെക്കണ്ടു. ഓഹോ ഇവൻ ലക്ഷ്മണനായി ഉടനെ യുദ്ധം ഉ
ണ്ടാവും. അന്നു ഇവന്റെ പരാക്രമങ്ങളെല്ലാം അറിവാനിടവരും
എന്നും കരുതി അവിടം വിട്ടു ഓരോ ആലയങ്ങളിലായി മൂന്നൂറാ
യിരക്കോടി തെരുവീഥികളൂടെതേടി ദേവിയെ കാണാതെ അത്യന്തം
വ്യസനിച്ചിരിക്കെ അശോകവനത്തിൽനിന്നു മന്ദമാരുതനായ വാ
യുവാൽ കൊണ്ടുവരപ്പെട്ട സൌരഭ്യവാസനകളെ ഹനുമാൻ എ
ല്ക്കുകയും ആ വാസനകേട്ടു ആ സൌരഭ്യവാസന വഴിയായി അ
ശോകവനത്തിൽ കടന്നു പല ദിക്കിലും തിരഞ്ഞു പര്യവസാനം
ജാനകി വസിക്കുന്ന വൃക്ഷത്തിന്റെ മുകളിൽ വന്നു രാക്ഷസസ്ത്രീക
ളെയും മദ്ധ്യത്തിൽ ജാനകിയേയും കണ്ടു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞ കുറി
അടയാളങ്ങളും ഈ സ്ത്രീപക്കൽ ഉണ്ടാകുമോയെന്നു നോക്കി ആ
ലോചിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ജാനകി ത്രിജടയോട്, അ
ല്ലയോ ത്രിജടയെ മാൻ പിടിപ്പാൻ പോയ ഭഗവാനു വല്ല അബദ്ധ
വും നേരിട്ടുവോ എന്നതന്നെയല്ല ലക്ഷ്മണനോടു ഞാൻ പറഞ്ഞ
വാക്കുകളെ കേട്ടവനോടു ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞു പരിഭവിച്ചു മേലിൽ
അവരും നമുക്ക് ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു അയോദ്ധ്യക്കു രണ്ടു
പേരും മടങ്ങിയോ എന്നും അറിയുന്നില്ല. ഈ സമുദ്രമദ്ധ്യ ലങ്ക എ
ന്ന രാജധാനിയുണ്ടെന്നറിയാതെ വല്ല ദിക്കിലും തേടി നടക്കുന്നു
വോ എന്നും അറിയുന്നില്ല. അന്യൻ കൊണ്ടുപോയ പെണ്ണിനെ

ഷേലിം ഭക്ഷ വേണ്ടെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ഉപേക്ഷിച്ചുപോ എന്നും അറിയുന്നില്ല. യൌവനയുക്തന്മാരായ കണവന്മാരോടുകൂടി പതിമാർ സുഖഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിപ്പാനാണ ഭാഗ്യം ചെയ്യേണ്ടത്. എന്റെ അവസ്ഥ നോക്കുക. എന്റെ കണവനെപ്പിരിഞ്ഞ് അന്യന്റെ കരത്തിൽപ്പെട്ടു ദുഃഖിക്കുവാനല്ലെ ദൈവം ശിരോലേഖനം ചെയ്തത്. എന്നുതന്നെയല്ല ഭഗവാൻ മിഥിലയിൽവന്നു വില്ലുമുറിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ എനിക്ക് ഇടത്തെഭാഗം മിടിച്ചു, വനത്തിലേക്കു വരുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ വലത്തെ ഭാഗം മിടിച്ചു. ഇപ്പോൾ ഇതാ ഇടത്തെ നേത്രവും പുരികവും മിടിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ട് ഇന്നു സ്വാമി എങ്കിലും സ്വാമിയുടെ ദൂതനെങ്കിലും വരുവാൻ എടയുള്ളതായി കാണുന്നു. എന്നതിനെ കേട്ട ത്രിജട പറയുന്നു. ശരണം ജാനകി! ഞാൻ കണ്ട ചില സ്വപ്നാവസ്ഥകളെ പറയാം. എന്തെന്നു വെച്ചാൽ രാവണൻ അഭ്യംഗംചെയ്തു രക്തവസ്ത്രത്തെ ധരിച്ചു തന്റെ കുഡുംബങ്ങളോടുകൂടി കാലപുരിക്കു ഗർദ്ദഭമെന്ന കഴുതപ്പുറത്തേറി പോകുന്നതായിട്ടുണ്ടു. എന്നുതന്നെയല്ല സഹസ്രദീപം എപ്പോഴും ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മണിമണ്ഡപത്തിൽനിന്നു ലക്ഷ്മീഭഗവതി ഒരു ദീപത്തെ എടുത്തു ബാക്കിയുള്ള ദീപങ്ങളെ കെടുത്തു വിഭീഷണന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു വന്നതായും മണ്ഡോദരി വൈധവ്യം ഭവിച്ചു ദുഃഖിക്കുന്നതായും കണ്ടു. മംഗല്യസ്ത്രീകളുടെ ഗളസൂത്രങ്ങളെ വിധവസ്ത്രീകൾ പിടിച്ചു വലിച്ചു ശിരസ്സിൽ അഗ്നിപിടിപെട്ടു ഓടുന്നതായും കണ്ടു. എന്നുമാത്രമല്ല മധുപാനം ചെയ്യുന്ന ഒരു വണ്ട് വന്നു എന്റെ കർണ്ണത്തിൽ ശുഭം ശുഭം എന്ന ഝങ്കാരം ചെയ്തുപോയി. ഇതുകളെ ആലോചിച്ചാൽ നിന്തിരുവടിക്കു ശുഭവും രാവണാദികൾക്ക് അശുഭകാലവുമാണ്. എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ രാവണൻ വന്നു ജാനകിയെ നോക്കി അനേക പരിഭവവാക്കുകളെ പറഞ്ഞുപോകുകയും അനന്തരം ജാനകി മേലിൽ ഈ പാപിയുടെ കർണ്ണശൂലമായ വാക്കുകളെ കേട്ടു ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണെന്നു കരുതി സമീപത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു ലതയെ കഴുത്തിൽ കെട്ടിത്തൂങ്ങി മരിപ്പാൻ ഉദ്യോഗിക്കുകയും അതു കണ്ടു ഹനുമാൻ അതിവേഗത്തിൽ

വന്നു ലതയെ കടിച്ചുമുറിച്ചു ശരണം ശരണം ലോകജനനീ! എന്നു നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു. സർവ്വേശ്വരിയായ നിന്തിരുവടി പ്രാണത്യാഗം ചെയ്താൽ നിന്തിരുവടിയാൽ ജന്യമായ ലോകമെല്ലാം നശിച്ചുപോകും. അടിയൻ രാമദൂതനാണ്. ഭഗവാൻ തന്റെ മുദ്രമോതിരം നിന്തിരുവടി കാണ്മാൻ അടിയൻ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. മേലാൽ നിന്തിരുവടിക്കു ശോഭനകാലമാണെന്നു പറഞ്ഞു കണയാഴി ജാനകിയുടെ കരത്തിൽ കൊടുക്കുകയും ആയതിനെ ജാനകി വാങ്ങി നേത്രത്തിൽവെച്ചു ഹനുമാനോടു ജാനകി ഹേ വീര! നീ ഒരു മനുഷ്യനല്ല, ദേവനല്ല, രാക്ഷസനല്ല ഒരു വാനരനായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. നീ ആരാണ്. സ്വാമിദർശനം ചെയ്താൽ സ്വാമിയെ എവിടെ വെച്ചുകണ്ടു. എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ അല്ലയോ ജഗന്മാതാവെ അടിയൻ വായുപുത്രനാണ്. അഞ്ജന എന്ന സ്ത്രീ എന്റെ മാതാവാണ്. എന്റെ നാമം ഹനുമാനെന്നാണ്. ഭഗവാനും ലക്ഷ്മണനും സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു ദക്ഷിണാമുഖന്മാരായി വരുന്ന വഴിയിൽ ഋശ്യമൂകാദ്രിയിൽ വെച്ചു സൂര്യാത്മജനായ സുഗ്രീവനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മന്ത്രിയാണ് അടിയൻ. സുഗ്രീവശത്രുവായ ബാലിയെ വധിച്ച് അനന്തരം എഴുപതുവെള്ളം കപികളെ സഹായികളായി കൂട്ടി നിന്തിരുവടിയെ അന്വേഷിപ്പാൻ പൂർവ്വദക്ഷിണപശ്ചിമോത്തരമായ നാലു ദിക്കുകളിലേക്കും സമർത്ഥന്മാരായ വാനരങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ദക്ഷിണദിക്കിലേക്കു രണ്ടു വെള്ളം വാനരങ്ങളും തിരഞ്ഞുവന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൽ നിസ്സാരനായ ഒരുവനാണ് അടിയൻ. ഈ സമുദ്രമദ്ധ്യേ ലങ്കയുണ്ടെന്നും ആയതിൽ നിന്തിരുവടി ഉണ്ടെന്നും അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ സമുദ്രജലം ദേഹത്തിനു മതിയാവുന്നതല്ലായിരുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാനകി, ഹേ മാരുതി! ഇത്ര ചെറുതായ രൂപത്താൽ ഈ സമുദ്രത്തെ എങ്ങിനെ ചാടിക്കടന്നു. ആയതിന്റെ യഥാർത്ഥം കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ ശരണം ത്രിലോകജനനീ! സംസാരസാഗരത്തെ കടക്കുവാൻ സമർത്ഥനായ ഭഗവാന്റെ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഈ ലവണസമുദ്രം കടക്കുന്നതു ഒരു ഭാരമോ. അ

ടിയൻ ചാടിക്കടന്നാണ് വന്നതു എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാനകി ഹേ മാരുതേ! നിന്റെ അവസ്ഥകൾ ഞാൻ എഴാംസമുദ്രത്തിന്റെ മറുകരയിൽ ഇരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. എന്നാലെ നിന്റെ ശക്തികൾ മതിയാവുകയുള്ളൂ. ആയതുകൊണ്ടു എന്റെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്ത നീ എന്നെന്നും ദീർഘായുഷ്മാനായ്ജീവിക്കുക എന്നനുഗ്രഹിച്ചു തന്റെ കയ്യിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ചൂഡാരത്നത്തെ ഭഗവാനു കാണ്മാനായി ഹനുമാൻ പക്കൽ കൊടുത്തു സ്വാമിയെ എനിക്ക് കാണ്മാൻ എടവരുമൊ എന്നു ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ കണ്ടു ഹനുമാൻ ശരണം ദേവി! തിരുവടി ദുഃഖിക്കേണമെന്നില്ല. തിരുവടിയെ ഇവിടെ നിന്നെടുത്തു സ്വാമിവശം കൊണ്ടുപോയി വെച്ചുകളയാം എന്നുപറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാനകി ഹനുമാനോടു, അതിന്നു പാടില്ല. നീ സ്വാമിഭക്തനായാലും ഒരു പുരുഷനല്ലെ. ഭഗവാനെയൊഴികെ മററാരും എന്നെത്തൊടുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. എന്നുതന്നെ അല്ല കണവനറിയാതെ രാവണൻ എന്നെ കളവു ചെയ്തുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കെ അതുപോലെ നീയും ചെയ്താൽ നമുക്കതു ലഘുത്വമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഒരു മാസംകൂടെ നിന്നെക്കണ്ട നിമിത്തം പ്രാണനോടുകൂടി ഞാൻ വസിക്കാം. എന്നിട്ടും കണവൻ എന്നെ വീണ്ടുകൊണ്ടു പോകാത്ത പക്ഷം ഞാൻ പ്രാണനെ ത്യജിക്കാം. എന്നാൽ ഭഗവാൻ അയച്ച സ്വനാമചിഹ്നമായ കണയാഴിയും രഹസ്യവാക്കുകളും നീ എന്നെ കേൾപ്പിച്ചതിനാലും നീ സ്വാമിയുടെ അടുക്കൽ ദാസനായിക്കൂടിയതിന്നു ശേഷം നടന്ന സംഭവങ്ങളെ കേട്ടതിനാലും സന്തോഷമായി. എന്നെ നീ കണ്ടുവെന്നു സ്വാമിക്കു വിശ്വാസം വരുവാൻ ചില രഹസ്യവാക്കുകളെ നിന്നോടു ഞാൻ പറയാം. ആയതിനെ നീ മറക്കാതെ കണവനെ കേൾപ്പിക്കുകയെന്നു പറഞ്ഞു ജാനകി പറയുന്നു. സർവ്വേശ്വരനായ ഭഗവാൻ മിഥിലക്കു വരുന്ന അവസരത്തിൽ കന്യകാമാടത്തിന്നരികെയുള്ള തടാകത്തിൽ ഇറങ്ങി മുഖക്ഷാളനം ചെയ്കയും ഞാനിരിക്കുന്നതിന്നു സമീപം പതിച്ചുള്ള വിശാലദർപ്പണത്തിൽ ഭഗവാന്റെ ഛായയെ പ്രതിഫലിച്ചു ഞാൻ കാണുകയും ഇത്ര കോമളനായ രാജകുമാരൻ ആരാണിതെന്നു നോക്കുകയെന്നു വി

ചാരിച്ച പഞ്ചി കിളിവാതിലൂടെ ഞാൻ പുറത്തെക്ക നോക്കകയും എൻെറ മുഖം ജലത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു ഇതാരാണെന്നറിയേണമെന്ന ഊർദ്ധ്വമുഖമായി നോക്കുമ്പോൾ എന്നെക്കണ്ടു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി സഭയിലേക്ക പോകകയും ചെയ്തു. അതു ഞാനും സ്വാമിയും മാത്രമെ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളു, ആയതും സ്വാമിയോടു പറയുക. ഭഗവാൻ എന്നെ മംഗല്യധാരണം കഴിഞ്ഞു കയ്യുപിടിച്ചു നില്ക്കുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾ വന്നു മംഗളം പാടുകയും അവൎക്ക സമ്മാനിപ്പാൻ വേണ്ടി എൻെറ കഴുത്തിൽ കിടന്നിരുന്ന മുത്തുമാലക്കായി ഭഗവാൻ എൻെറ കചത്തിൽ നെല്ലു ഒന്നു നുള്ളുകയും അതിനെ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി മുത്തുമാലയെടുത്തു കൊടുക്കുകയും ഉടനെ ഭഗവാൻ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്കു സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതു സഭാവാസികളാരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇതും കണവനോടു പറയുക. എന്നുതന്നെയല്ല. കല്യാണം കഴിഞ്ഞു നാലാംദിനം ഞാനും കണവനും പള്ളിയറയിൽ പ്രവേശിക്കുകയും കലമ്പത്തിന്നാമെന്നു എന്നോടു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ എൻെറ കയ്യിൽക്കിടന്നിരുന്ന മോതിരങ്ങളെ ഊരി വെച്ചു ഞാൻ കലമ്പത്തിയതു ഭഗവാൻ കണ്ടു. എടി എൻെറ പാദശുശ്രൂഷയിൽ വെച്ചു ഉപരിയായ നിൻെറ മോതിരം എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു സ്വാമി: മോതിരത്തിൻെറ വൈഭവത്താലല്ല. നിന്തിരുവടിയുടെ പാദവൈഭവമാലോചിച്ച ഭയത്തിനാലാണ്. നിന്തിരുവടി മിഥിലക്ക വരുന്ന വഴിയിൽ ഭഗവാൻെറ പാദസ്പൎശനത്താൽ കല്ലായ്ക്കിടന്ന ഒരു പാറ പെണ്ണായി എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ എൻെറ കയ്യിൽ കിടക്കുന്ന മോതിരങ്ങളിൽ രത്നക്കല്ലുകൾ പതിച്ചിട്ടുണ്ടാകകൊണ്ടു ആയതും പാദസ്പൎശനത്താൽ പെണ്ണായി വന്നാൽ ഞാൻ കുടിക്കുന്ന കഞ്ഞിയിൽ മണ്ണായിരിപ്പാകുമെന്നു ഭയപ്പെട്ടു മോതിരം കഴിച്ചുവെച്ചതാണ്. എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ എടീ ജാനകീ! ഈ ജന്മത്തിൽ നീയല്ലാതെ അന്യസ്ത്രീകളെ എൻെറ മനസാ വാചാ കൎമ്മണാ ഞാൻ തീണ്ടുന്നതല്ലെന്നു എനിക്ക ഒരു വരം പള്ളിയറയിൽ വെച്ചു തന്നിട്ടുണ്ട്. ആയതും സ്വാമിയുംഞാനുമല്ലാതെ മററാരും അ-

റിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇതും പറയുക. എന്നുതന്നെയല്ല അയോദ്ധ്യയിൽ വസിക്കുമ്പോൾ കണവൻ ഒരു ആൺകിളിയേയും ഞാൻ ഒരു പെൺകിളിയേയും വളൎത്തിവരുന്ന മദ്ധ്യേ ഞാൻ രജസ്വലയായി ഭഗവാനെപ്പിരിഞ്ഞു പള്ളിയറയിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നപ്പോൾ ശുകപ്പൈതലും എന്റെ കൂടെ പുറത്തേക്കു വന്നതിനെക്കണ്ടു ഭഗവാന്റെകിളി നീ പുറത്തു പോവാൻ പാടില്ല. മനുഷ്യൎക്കാണ് രജസ്വല മുതലായ വ്യവഹാരങ്ങൾ. പക്ഷികളായ നമുക്കു അങ്ങിനെയൊന്നുമില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു പെൺകിളി സമ്മതിക്കാതെ തമ്മിൽ മത്സരിക്കുകയും ആ മത്സരത്തെ ഭഗവാൻ തന്റെ കിളിയോടു സമാധാനം പറഞ്ഞുതീൎക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതു പള്ളിഅറയിൽ വെച്ചു നടന്ന സംഗതിയാണ്. ആയതും പറയുക. എന്നുതന്നെയല്ല, ചിത്രകൂടത്തിൽ വെച്ചു ഒരു ദിവസം ഭഗവാൻ എന്റെ മടിയിൽ ശിരസ്സുവെച്ചു നിദ്ര ചെയ്യുന്ന സമയം ഇന്ദ്രാത്മജനായ ജയന്തൻ കാകാകൃതിയായിട്ടു തന്റെ കൊക്കിനാൽ എന്റെ കുചത്തിനെ തൊടുകയും നഖം പെട്ട കുചാഗ്രത്തിൽനിന്നു രക്തം ഒലിക്കുകയും അതു കണവനറിഞ്ഞു സമീപത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു തൃണത്തെപ്പറിച്ചു അയക്കുകയും അതു കാക്കയുടെ നേത്രത്തിൽ പാഞ്ഞ് ഓടിപ്പോകുകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതൽ കാക്കകൾക്കു ഇപ്പോഴും ഒരു ഭാഗത്തെ കാഴ്ചയുള്ളൂ. ഇതും ഭഗവാനും ഞാനും മാത്രമേ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെയുള്ള രഹസ്യവാക്കുകളെ പറയുക. എന്നുതന്നെയല്ല, അന്യൻ കരസ്ഥമാക്കിയ സ്ത്രീയെ മേലിൽ നമുക്കു ആവശ്യമില്ലെന്നു കരുതി എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നുവെങ്കിലും ഭഗവാന്റെ ക്ഷത്രിയചൈതന്യത്തെ ഉപേക്ഷിക്കരുതെന്നു പറയുക. ലക്ഷ്മണനോടു ഒരു വാക്കു നീ പറയേണ്ടതുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ എന്നെ കാത്തിരുന്നതിന്നായി രാവണനെ കുലചെയ്തു എന്നെ ചിറ വീണ്ടുകൊണ്ടു പോരേണമെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞതായി പറയുക. കൈകേയി, കൌസല്യ സുമിത്ര എന്ന മൂന്നു മാതാക്കൾക്കും സീത നമസ്കാരം ചെയ്യുന്നതായും പറയുക. മുപ്പതു ദിവസത്തിന്നുള്ളിൽ വന്നു ചിറ വിടുത്താത്ത പക്ഷം മേലിൽ ഇവിടേക്കു വരേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. നദീതീരത്തിൽ

പോയി ജാനകിയുടെ മരണാനന്തരാപേക്ഷകളെ ചെയ്തുകൊള്ളുവാൻ ഭഗവാനോടു പ്രത്യേകം പറയണം. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ ശരണം സർവ്വേശ്വരി! ഇങ്ങിനെ ഒന്നും പരിഭവവാക്കുകൾ പറയേണമെന്നില്ല. ഒരു മാസത്തിന്നുള്ളിൽ ഞങ്ങൾ വന്നു നിന്തിരുവടിയെ ചിറ വീണ്ടു കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്നു യാതൊരു വാദവും ഇല്ല. ഉടനെ സ്വാമിയോടു വിവരങ്ങളെ പറഞ്ഞ് അവിടെ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു ലങ്കയിൽ വരുന്നുണ്ട്. വന്ന ഉടനെ വാനരങ്ങളുടെ ആർപ്പുനാദവും സ്വാമിയുടെ ശിഞ്ജാധ്വനിയും നിന്തിരുവടിയെ കേൾപ്പിക്കും. മേലിൽ യാതൊന്നിനും ഭയപ്പെടേണമെന്നില്ല. അടിയന്നു പോകുവാൻ കല്പന തരുവാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു പോവാൻ ജാനകി കല്പന കൊടുക്കുകയും അതു കേട്ടു മാരുതി ശരണം സർവ്വേശ്വരി! ഭഗവാനെ പിരിഞ്ഞതു മുതൽ ഇതുവരെ അടിയൻ ആഹാരാദികളൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല. ഇതാ കാണുന്ന കേളീവനത്തിൽ കടന്നു ഫലപക്വങ്ങളെ ഭുജിപ്പാൻ സമ്മതം തരേണമെന്നതിനെക്കേട്ട് ജാനകി സമ്മതം കൊടുത്തതു രാക്ഷസന്മാർ അറിയരുതെന്നു പറഞ്ഞയക്കുകയും ചെയ്തു.

ലങ്കാമർദ്ദനം.

അനന്തരം മാരുതി കേളീവനത്തിൽ കടന്നു രാവണൻ കണികാണുന്ന പൊന്മലയെടുത്ത് സമുദ്രത്തിൽ എറികയും വൃക്ഷങ്ങളെല്ലാം പറിച്ചു ഒന്നോടൊന്നിച്ച് തിലസദൃശപ്പെടുത്തുകയും അതു കണ്ട് വരുന്ന രാക്ഷസന്മാരെയെല്ലാം അടിച്ചു നിഗ്രഹിക്കുകയും അനന്തരം തോരണത്തിൽ കയറി ഇരുന്നതിനെ കണ്ട് ദൂതന്മാർ ചെന്നു രാവണനോട് പറയുകയും അതു കേട്ടു രാവണൻ ജമ്പുമാലിയെ അയക്കുകയും ഹനുമാൻ ജമ്പുമാലിയെ കയ്യിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പാശത്താൽ അവനെ കൊലചെയ്കയും അനന്തരം പഞ്ചസേനാധിപന്മാർ യുദ്ധത്തിന്നു വരികയും അവരെയും ഹനുമാൻ നിഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു തന്റെ ഇളയ മകനായ അക്ഷകുമാരനെ അയച്ചപ്പോൾ ഹനുമാൻ അവനെ ഭൂമിയിൽ ഉരച്ച് തിലകം തൊടുകയും ആ വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു ഇന്ദ്രജിത്തിനെ അയക്കുകയും ഇന്ദ്രജിത്ത് വ

ഇന്നതിനെക്കണ്ടു ഹനുമാൻ രാമസ്വാമിയെ മനസ്സിൽ ധ്യാനിച്ചു നില്ക്കുകയും ഇന്ദ്രജിത്തു അടുത്ത് യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ഇന്ദ്രജിത്ത് കൊണ്ടുവന്ന പടകളെയെല്ലാം താൻ അടിച്ചു നിഗ്രഹിച്ചു അനന്തരം ഇന്ദ്രജിത്തായി നേരിട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി ഇന്ദ്രജിത്തിനെ രഥത്തോടുകൂടി ആകാശത്തേക്കെറിയുകയും അതുകണ്ട് രാവണിയും ആകാശത്തിൽനിന്നു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു ഹനുമാനെ വീഴ്ത്തി നാഗപാശത്താൽ കെട്ടി രഥത്തിൽവെച്ചു പിതാവായ രാവണന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവന്നു കാട്ടി വെക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ ഹനുമാനെക്കണ്ട് ക്രോധിച്ചു എടാ മർക്കടാ! നീ ആര്? എവിടെനിന്നു വന്നു. കളിവനം തകർപ്പാൻ കാരണം എന്ത്? രാക്ഷസന്മാരെ വധിക്കേണ്ടുന്നാവശ്യമെന്ത് പറയുക? എന്നതിനെ കേട്ടു ഹനുമാൻ രാവണനോട്: ഹേ രാക്ഷസാധമാ! ഞാൻ സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി ദൂതനാണ്. രാമസ്വാമി ആരെന്നറിയേണമെങ്കിൽ പറയാം കേൾക്കുക. പരമേശ്വരസ്വാമി പക്കൽനിന്നു നാലു കലയും, ബ്രഹ്മദേവൻ പക്കൽനിന്നു നാലു കലയും, നാരായണസ്വാമി പക്കൽനിന്നു ആറു കലയും ഇങ്ങിനെ പതിന്നാലു കലകളോടുകൂടി ത്രിമൂർത്തിസ്വരൂപനായി ഭഗവാൻ തിരു അവതാരം ചെയ്തു. അനന്തരം ഭാർഗ്ഗവരാമൻ പക്കൽനിന്നു രണ്ടു കലയേയും വാങ്ങി മര്യാദാപുരുഷനായി ദേവരക്ഷാർത്ഥം അവതരിച്ചതാണ്. ഞാൻ ആ രാമസ്വാമിയുടെ ദൂതനാണ്. എന്റെ നാമം ഹനുമാനെന്നാണ്. എന്നെ ഉപദ്രവിപ്പാൻ വന്ന രാക്ഷസന്മാരെ ഞാൻ കൊല ചെയ്തതാണ്. ആയതുകൊണ്ട് സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയുടെ പത്നിയെ നീ കളവുചെയ്തു വെച്ചിരിക്കുന്നതു ശരിയായ മര്യാദയോടെ കൊണ്ടുവന്ന് രാമൻ പാദത്തിൽവെച്ചു നമസ്കരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. അല്ലാത്തപക്ഷം നിന്റെ കുടുംബനാശം വരുത്തുന്നതാണെന്നു ബാലിസുതനായ അംഗദൻ പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നു. അംഗദനെ നീ അറിവാൻ എടയുണ്ട്. ബാലിയെ നീ അറിയുമല്ലോ. ബാലിയുടെ വാലിന്നുള്ള ശക്തിയും നീ അറിയും. എടാ രാവണാ! ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം വൃഥാ വംശനാശം വരുത്തേണമെന്നില്ല എന്നതിനെക്കേട്ട് മർക്കടന്റെ വായ്ത്തകൃതി

കേമമായിരിക്കുന്നു. ആരെടാ ഇവിടെ ഇവനെപ്പിടിച്ചു് മതിലു കടത്തി വെട്ടുക എന്നു കല്പിച്ചതിനെ വിഭീഷണൻ കേട്ടു രാവണനോടു പറയുന്നു: ശരണം രാവണേശ്വര! ഇവനെ ഒരിക്കലും കൊലപ്പെടുത്തുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. മറ്റാരെ വധിച്ചാലും ദൂതനെ വധിക്കരുത്. ഇവൻ ഒരു ദൂതനല്ലൊ. വാനരങ്ങൾക്കു വാലിലാണു് ശൌര്യം. ആയതുകൊണ്ടു ഇവന്റെ വാലിൽ ശീല ചുററി തൈലം നനച്ചു് അഗ്നി കൊളുത്തി അയക്കുക. എന്നതിനൊക്കെ രാവണൻ സമ്മതിച്ചു് ഹനുമാന്റെ വാലിൽ ശീല ചുററുകയും ചുററുന്തോറും വാലു് നീണ്ടു വർദ്ധിക്കുന്നതിനെ രാവണൻ കണ്ടു വാലിന്മേൽ ചുററുവാൻവേണ്ടി ജാനകിയുടെ വസ്ത്രം അഴിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ ദൂതന്മാരോടു കല്പിക്കുകയും അതുകേട്ടു ഹനുമാൻ തന്റെ വാലിനെ ചുരുക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം വാലിനെ തൈലം നനച്ചു് അഗ്നി കൊളുത്തിവിടുകയും ഹനുമാൻ ഉടനെ രാവണന്റെ മീശരോമങ്ങളെ കരിച്ചു ലങ്കയിൽ ഉള്ള ഗൃഹാദികളും തെരുവീഥികളെ ചുടുകയും, ചുട്ടു നശിപ്പിക്കുന്നതൊക്കെയും വിശ്വകർമ്മാവു സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു ഹനുമാൻ വിശ്വകർമ്മാവിനു ഒരു ഹനുമൽക്കൊടി സമ്മാനിച്ചു് ഞാൻ ചുട്ടുപോകുന്നവയെ സൃഷ്ടിക്കരുതെന്നു മുടക്കി. അനന്തരം വിഭീഷണന്റെ ഗൃഹം മാത്രം ചുടാതെ ബാക്കിയെല്ലാം ഭസ്മമാക്കി. ജാനകിയെക്കണ്ടു് വ്യസനിക്കരുതെന്നും പറഞ്ഞവണ്ണം നിവൃത്തിക്കാമെന്നും പറഞ്ഞു സമുദ്രത്തിൽ വാലിനെ മുക്കി അഗ്നി കെടുത്തി അവിടെനിന്നു ചാടി മൈനാകന്റെ വിരുന്നു സ്വീകരിച്ചു അവിടെനിന്നു ചാടി ജാംബവാന്റെ അടുക്കൽവന്നു ജാനകിയെ കണ്ടുവെന്നു പറഞ്ഞു് അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു മധുവനത്തിൽ കടന്നു ഫലപക്വങ്ങളെ ഭുജിച്ചു. അനന്തരം സുഗ്രീവനെക്കണ്ടു് സംഗതിയെ പറയുകയും സ്വാമിയോടു പറയുക എന്നു സുഗ്രീവൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ സ്വാമിയെ വണങ്ങി പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! കണ്ടു. സർവ്വേശ്വരിയെ കണ്ടു. സ്വാമിൻ! ലങ്കയിൽ അശോകവൃക്ഷത്തിന്റെ അടിപ്പാട്ടിൽ രാമ രാമ എന്ന തിരുനാമമന്ത്രത്തെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ ചിറ

വീണ്ടുകൊള്ളേണമെന്നും അല്ലാത്തപക്ഷം പ്രാണനെ ത്യജിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടിക്കു കാണ്മാനായി സൎവ്വശോഭിയായ ജനകി ചൂഡാരത്നമെന്ന തിരു ആഭരണം തന്നയച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നുപറഞ്ഞു ഹനുമാൻ മഹാരത്നത്തെ സ്വാമികയ്യിൽ കൊടുത്തു ജാനകി പറഞ്ഞയച്ച രഹസ്യവാക്കുകളെ ഭഗവാനോടു ഉണൎത്തിക്കുകയും ചെയ്തതിൽ ഭഗവാൻ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാനെ ഹനുമാനും ലക്ഷ്മണനെ അംഗദനും എടുത്തു ബാക്കി പടകളോടുകൂടി നടന്നു പന്ത്രണ്ടുദിവസം അവധിയായി സാഗരതീരത്തിൽ വരികയും ചെയ്തു.

സുന്ദരകാണ്ഡം സമാപ്തം.

യുദ്ധകാണ്ഡം

രാവണൻറ മന്ത്രാലോചന.

കവി.

പുട്ടുകുരങ്കൊരിപുവന്തെയ്യാടിട
കെട്ടുകൊടിനകർകിളയുതൺ പതം
പട്ടുപരിപവപ്പടർന്തതെന്നനി
ഇട്ടനീമരിയന്നെനുരന്തതന്നുടൻ.

ഹേ മന്ത്രികളേ! വടതീരവാസിയായ രാമൻെറ, ഭാൎയ്യയായ ജാനകിനിമിത്തം ഒരു വാനരൻ വന്നു ലങ്കാദഹനം ചെയ്തത് ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഇതില്പരം നഷ്ടകഷ്ടങ്ങളും മാനഹാനിയും അനുഭവിപ്പാൻ പാടില്ല. ആയതുകൊണ്ട് നീതിവിശാരദന്മാരായ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായമെന്തെന്നു രാവണൻ ചോദിച്ചതിന്നു മന്ത്രികളിൽ പ്രധാനിയായ മഹോദരൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ, കൃമികീടസദൃശന്മാരായ രാമാദികളുടെ കാൎയ്യത്തിൽ മന്ത്രാലോചനതന്നെ വേണമെന്നില്ല. ചിറവിട്ടുവാനരനോ ജാനകിയെ കൊണ്ടുവന്നത്. യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരണം. ഞാൻ പോയി രാമാദിക

ളെ ജയിച്ചു വരാമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിക്കുകയും ദേവാന്തക, നരാന്തക, ത്രിശിരാന്തക, നക്രൂണ്ഡ, വികട, കുംഭോദര, പിശാച, പ്രമത്ത, ബലമത്ത, മത്ത, മാതംഗമത്ത, പ്രഹസ്തപ്രഭൃതികളായ മറ്റുള്ള മന്ത്രികളും മഹോദരന്റെ ഈ അഭിപ്രായത്തെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയതിനു ശേഷം രാവണൻ തന്റെ അനുജനായ കുംഭകർണ്ണനോടു നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു മന്ത്രികളുടെ ആലോചന ശരിയല്ല. കാരണം, രാമൻ ദശരഥാത്മജനാണ്. കൃമികീടസദൃശനായ മനുഷ്യനാണെന്നുള്ള വിചാരം തെറ്റാണ്. യഥാർത്ഥം ആലോചിക്കുമ്പോൾ രാമൻ സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനായ വിഷ്ണുവാണ്. ലോകത്തിൽ അധർമ്മത്തെപ്പോക്കി ധർമ്മത്തെ രക്ഷിപ്പാനായിട്ടുള്ള അവതാരമാണ്. ലോകത്രയം ഏകീകരിച്ചാലും രാമനെ യുദ്ധത്തിൽ ജയിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. ജ്യേഷ്ഠൻ ഇത്രകാലം ചെയ്ത അനീതികളെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ, സജ്ജനങ്ങളെ ദ്വേഷിച്ചും ദുർജ്ജനങ്ങളെ രസിപ്പിച്ചും പരദാരങ്ങളെ പരിഗ്രഹിച്ചും ബ്രാഹ്മണാദി ദേവന്മാരെ ഹനിച്ചും ആണ് ഇക്കണ്ട 50 ലക്ഷം സംവത്സരങ്ങളും കഴിഞ്ഞുപോയത്. മഹോദരപ്രഭൃതികളായ ദുഷ്ടമന്ത്രികളുടെ ഇഷ്ടമായ വാക്കുകളെക്കേട്ടു നമ്മുടെ സർവ്വകുടുംബങ്ങളും നശിച്ചുപോവാൻ തുടങ്ങുന്നതു അത്യന്തം കഷ്ടമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ജാനകിയെ ചിറവിട്ടു രാമസേവ ചെയ്യുന്നതാണ് നല്ലത്. എന്നു കുംഭകർണ്ണൻ പറയുകയും ആയതിനെ രാവണൻ സമ്മതിച്ചു ജാനകിയെ ചിറവിടുവാനായി നഗരി അടിപ്പിക്കുകയും അനന്തരം കുംഭകർണ്ണൻ ശയ്യാഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. വാദ്യഘോഷം കേട്ടു രാവണപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്തു വന്നു പിതാവിന്റെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു ഉണർത്തിക്കുന്നതു എന്തെന്നാൽ, ജാനകിയെ ഒരിക്കലും ചിറവിടരുതു. മാനം 'ആചന്ദ്രതാരകം' എന്നുണ്ട്. രാമാദികളുടെ കാര്യം ആലോചിക്കുമ്പോൾ ദശരഥന്റെ അകാലസന്തതിയാണ്. രാജ്യത്തെ ഭരിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ അയോദ്ധ്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചു വനത്തിൽ കിടന്നു ഫലമൂലപത്രങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചു മൃഗപ്രായേണ നിരക്ഷരകുക്ഷി

കളായ ശാഖാമൃഗങ്ങളോടുകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നവനാണ്. രാമന്നു രഥ, ഗജ, തുരഗ, പദാതികളായ പടകളില്ല. ക്ഷത്രധർമ്മമായ ധനുർവ്വേദത്തിൽ നൈപുണ്യമില്ല. ഇന്നോ, നാളെയോ മരിച്ചു പോകുന്ന അല്പായുസ്സോടുകൂടിയവനാണ്. നിർഭാഗ്യനായ ചെറിയച്ഛന്റെ നിസ്സാരമായ വാക്കു കേട്ടു ഭ്രമിപ്പാൻ അവകാശമില്ല. ത്രൈലോക്യപുരന്ദരനായ നിന്തിരുവടിയും വില്ലാളിയായ അടിയനും ഇരിക്കെ ഈ ജലപ്രഭുക്കളെ മാനിക്കണമോ? ആയതുകൊണ്ടു ഇപ്പോഴത്തന്നെ യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരണം. ഞാൻ പോയി രാമാദികളെ ജയിച്ചു വരാം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു വേണ്ടുന്ന പടകളോടുകൂടിപ്പോയി രാമാദികളെ ജയിച്ചു വരുവാൻ കല്പന കൊടുക്കുകയും രാവണി യുദ്ധസന്നദ്ധനായി സഹായികളായ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടിപ്പുറപ്പെട്ടു രാമാദികളെ അന്വേഷിച്ചു വരുന്ന മദ്ധ്യത്തിൽ ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ ചെറിയ പിതാവായ വിഭീഷണൻ കാണുകയും ഹേ കുമാര! നീ പടകളോടുകൂടി എവിടേക്കു പോകുന്നുവെന്നു ചോദിക്കുകയും അതു കേട്ടു രാവണി വിഭീഷണനെ വണങ്ങി മന്ത്രാലോചനയിൽ ഉണ്ടായ വൃത്താന്തങ്ങളെല്ലാം കേൾപ്പിക്കുകയും രാവണന്റെ കല്പനപ്രകാരം രാമനോടുള്ള യുദ്ധയാത്രയാണെന്നു പറയുകയും അതു കേട്ടു ഹേ കുമാര! ഞാൻ നിന്റെ ചെറിയച്ഛനല്ലയോ. എന്റെ വാക്കിനെ കേൾക്കുക. എന്തെന്നുവെച്ചാൽ രാമനെ ജയിക്കാമെന്നുള്ള നിന്റെ പുറപ്പാടും ജയിപ്പാൻ ശക്തനാണ് എന്റെ മകൻ എന്നുള്ള നിന്റെ അച്ഛന്റെ വിചാരവും ആലോചിക്കുമ്പോൾ അത്ഭുതമുണ്ട്. അതെന്തുപോലെ എന്നു വെച്ചാൽ ഇതിന്നു ഒരു സാമ്യം പറയാം. കേൾക്കുക. സാരാസാരങ്ങളെ വിഭാഗിച്ചറിവാൻ ബുദ്ധിക്കു ശക്തിയില്ലാതെ വിചാരശൂന്യനായ ഒരുവൻ ഒരു ചിത്രമെഴുതി നേത്രശൂന്യനായ ഒരുവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു ഈ ചിത്രത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ശരിയായോ എന്നു ചോദിച്ചാൽ അതു എപ്രകാരമോ അതുപോലെ ആയി നിങ്ങളുടെ മന്ത്രാലോചന. കാരണം, ഒരു മന്ത്രാലോചനയിൽ പഞ്ചവൃദ്ധന്മാർ വേണം. വിദ്യാവൃദ്ധൻ, ധനവൃദ്ധൻ, വയോവൃദ്ധൻ, കുലവൃ

ഢൻ, ജ്ഞാനവൃദ്ധൻ എന്നിങ്ങിനെ അഞ്ച് വൃദ്ധന്മാരാകുന്നു. ഈ വൃദ്ധതയിൽപ്പെട്ടവർ ആരെങ്കിലും ഇന്നത്തെ സദസ്സിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവോ? മദ്യപാനം, സജ്ജനദ്വേഷം, പരസ്ത്രീഹരണം, ഗുരുനിന്ദ മുതലായ അനീതികളെച്ചെയ്തു അധൎമ്മത്തെ വളൎത്തുന്ന ദുഷ്ടമന്ത്രികളും സീതപ്പിത്തം തലക്കു പിടിച്ചതിനാലുണ്ടായ മാരതാപാഗ്നിക്കു ഒരു ഇന്ധനമായ രാവണീശ്വരനുംകൂടി മന്ത്രവിചാരം ചെയ്തു രാമാദികളോട്ടു യുദ്ധമാണ് നല്ലതെന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തുകയും യന്ത്രതന്ത്ര ശാസ്ത്രങ്ങളുടെ അനുഭവമില്ലാതെയും ദേശകാലാവസ്ഥകളെ ആലോചിക്കാതെയും ശത്രുക്കളുടെ ദൗൎബ്ബല്യപ്രാബല്യതകളെ ആലോചിക്കാതെയും പെട്ടെന്നവെ രാമാദികളെ ജയിച്ചുവരെക്കാമെന്നുള്ളതിൻെറ ഉദ്ദേശവും ആലോചിക്കുമ്പോൾ രാവണീശ്വരനു വിരഹതാപാഗ്നിയാൽ വിചാരശൂന്യതയും ശാസ്ത്രപഠനത്തിൽ അനുഭവമില്ലായ്കയാൽ നിണക്കു നേത്രവൈകല്യവും വന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ യുദ്ധയാത്രക്കു പാടുള്ളതല്ല. രാവണീശ്വരൻ നിണക്കു പിതാവെങ്കിലും എനിക്കു ഗുരുത്വത്തിൽ ഉയൎന്ന ജ്യേഷ്ഠനാണ്. പിതൃതുല്യനുമാണ്. തന്നിമിത്തം ഈ അവസരത്തിൽ എനിക്കു അനേക സംഗതികൾ ജ്യേഷ്ഠനെ കേൾപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠനെക്കണ്ടു സംഗതികൾ ഉണൎത്തിച്ച അവസാനം യുദ്ധം ചെയ്യു മതിയാവൂ എന്നു വന്നാൽ ഞാനുംകൂടെ നിണക്കു കല്പന തരാം. അതുവരെ നീ ഗൃഹത്തിൽ പോയിരിക്കുകയെന്നു ഇന്ദ്രജിത്തിനെ അയച്ചു വിഭീഷണൻ രാവണൻെറ അടുക്കലേക്കു പോയി ഉണൎത്തിക്കുന്നു.

വിഭീഷണമന്ത്രം.

കവി.

കൊനകൎമുഴ്വതുംനമ്മുക്കൊററമും
ജാനകിഎന്നബെയഞ്ജകിൻറമെന
മനവാംകൽപ്പിനാൽവന്നതല്ലതെർ
വാനരംചുട്ടതെൻറണർതൽമക്കിയോ.

കമലാസനതനയസുതസുതസുന്ദര! ശരണം ലങ്കേശ്വര! അടിയന്നു മാതാപിതൃഗുരുദൈവം നിന്തിരുവടി തന്നെയാണ്. ഈ അവസരത്തിൽ നിന്തിരുവടിയോടു അനേകസംഗതികൾ ഉണർത്തിപ്പാനുണ്ട്. അതിൽ പ്രത്യേകം അനേകശാപകോപാദികളും വരും. അങ്ങേക്കു ഹിതമായും അഹിതമായും ഉള്ള കാര്യങ്ങൾ വന്നേക്കാം. ഏതു നിലയിലും ഞാൻ പറവാൻ പോകുന്ന വാക്കുകൾ മുഴുവൻ അവസാനിച്ചല്ലാതെ എന്റെ പേരിൽ സന്തോഷിക്കയാവട്ടെ ക്രോധിക്കുകയാവട്ടെ ചെയ്കയില്ലെന്നു മുമ്പെ ഒരു വരം തരേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും രാവണൻ പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ഹേ വിഭീഷണാ! നീ എന്റെ അനുജനല്ലേ? എന്നു മാത്രമല്ല സർവ്വശാസ്ത്രപാരംഗതനും ഭാഗവതോത്തമനുമല്ലേ? നിന്റെ വാഗ്വൈഭവം എനിക്കു കർണ്ണാമൃതമാണ്. നിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളെപ്പറയുക. എന്നുതന്നെയല്ല നിന്റെ വാക്കു അവസാനിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പു ഞാൻ സന്തോഷിക്കുകയോ കോപിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെന്നു പറയുകയും അനന്തരം വിഭീഷണൻ പറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠാ!

നമ്മുടെ രാജധാനിയായ ലങ്കയെ ഹനുമാന്റെ വാലഗ്നിയാൽ ദഹിപ്പിച്ചുവെന്നുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ അഭിപ്രായം ശരിയല്ല. കാരണം, ലങ്ക നവരത്നങ്ങളായ പവിഴം, മുത്തു, വൈരം, വൈഡൂര്യം, ഗോമേദകം, പുഷ്യരാഗം, ഇന്ദ്രനീലം, പത്മരാഗം, മരതകം മാണിക്യങ്ങളാലും 1008 മാററോടുകൂടിയ കനകക്കട്ടികളെക്കൊണ്ടും പരിശോഭിതമായി പതിപട്ടണനഗരഗ്രാമതീർത്ഥക്ഷേത്രവനവാപീകൂപതടാകങ്ങളായ മുന്നൂറായിരം തെരുവീഥികളാൽ അലങ്കാരയുക്തമായി ശോഭിക്കുന്നതാണ്. സാധാരണയായി അഗ്നിയിൽ സ്വർണ്ണം തപിച്ചു ജലപ്രായമാകുകയും രത്നങ്ങൾ പഴുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതല്ലാതെ ഭസ്മമായിപ്പോവാൻ കാരണമില്ല. ഇച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാശക്തിസ്വരൂപിണിയായി ലോകജനനിയായ ജാനകിയുടെ പതിവ്രതാഗ്നിയാൽ ലങ്ക ദഹിച്ചുപോയതാണ്. നിങ്ങൾക്കു 16 ശാപങ്ങൾ ഉണ്ട്. അതിൽ എനിക്കു ഓർമ്മയുള്ളതിനെ ഉണർത്താം.

1. സമ്മതമില്ലാത്ത സ്ത്രീകളെ തൊട്ടാൽ ശിരസ്സ് പൊട്ടിത്തെറിക്കട്ടെയെന്നു ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശാപം.

2. ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽ വെച്ചു ദേവസ്ത്രീയായ രംഭയെപ്പിടിച്ചു അധരപാനം ചെയ്തതും വിവരം തന്റെ ഭർത്താവായ വൈശ്രവണപുത്രനായ നളകൂബരൻ കേട്ട അത്യന്തം ക്രോധത്തോടെ വന്നു ഹേ ദുഷ്ടാ നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ എന്റെ പിതാവല്ലയോ തന്നിമിത്തം ഞാൻ നിനക്ക മകന്റെ സ്ഥാനമല്ലേ. എന്റെ പത്നി ആകയാൽ നിനക്ക മരുമകളല്ലേ. ഇതുകളെ ഒന്നും ആലോചിയാതെ നീ, രംഭയെ അധരപാനം ചെയ്തു ഭീതിപ്പെടുത്തുക മൂലം നിന്റെ ശിരസ്സു പത്തും ഏഴേഴ അംശമായി പിളർന്നു നീ മരിക്കട്ടെയെന്നു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3. നിങ്ങൾ ദിഗ്വിജയം ചെയ്തു ലങ്കയിൽ മടങ്ങുമ്പോൾ മഹാപർവ്വതത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽവെച്ചു കുശധ്വജൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ മകളായ വേദവതിയെ കാണുകയും അവളുടെ സൌന്ദര്യത്തെക്കണ്ടു സഹിക്കാതെ തിരിക്കാനുള്ളാണു ബലാൽക്കാരേണ അവളെ തീണ്ടിയപ്പോൾ ഹേ ദുഷ്ടാ! വിശുദ്ധനായ നാരായണൻ എനിക്ക ഭർത്താവായി വരേണമെന്നുള്ള ധ്യാനത്തോടുകൂടി ഇരിക്കുന്ന എന്നെ പാതിവ്രത്യഭംഗം ചെയ്കയാൽ ഞാൻ നിമിത്തം നീയും നിന്റെ സകല കുഡുംബങ്ങളും എന്റെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ നാരായണസ്വാമിയാൽ നശിക്കട്ടെയെന്നു ശപിച്ചു ഇതും ഉണ്ടായിരിക്കുമല്ലോ. അനന്തരം വേദവതി പതിവ്രതാനിന്നിൽ ദേഹത്യാഗം ചെയ്തു നിങ്ങൾക്ക നേത്രദൃഷ്ടാന്ത മ[illegible]

വേദവതിയുടെ ചരിത്രം

കവി.

കൈതിൽനീതികൾക്കുത്തുവശേനനം
മാതാപിതൃപ്പിരിയേനവൻമാറാരൌ
ഓളുംവേദത്തിനപ്പിവിത്തയെന്നാനിൻ
തന്നൈതവേദപതിയെനമൃത്യാറിനാൻ.

ദ്രാവിഡദേശാധിപതിയായ കുശദ്ധ്വജനെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ തനിക്കു സന്തതിയില്ലാതെ ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു് ബ്രഹ്മാവു് പ്രത്യക്ഷമായി ഹേ ബ്രാഹ്മണാ! നീ മലയപർവ്വതത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ ഇരുന്നു അകാരഉകാരമകാരമായ പ്രണവത്തിനെ ദിനംപ്രതി പന്തീരായിരം സംഖ്യ ജപിക്കുക എന്നാൽ അധികതാമസം കൂടാതെ ഒരു വേദത്തിൽ നിന്നു ഒരു സന്തതി ലഭിക്കുമെന്നു അനുഗ്രഹിച്ചതുപ്രകാരം കുശദ്ധ്വജൻ വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്തുവരികയും അതിൽനിന്നു ഒരു പുത്രി ജനിക്കയും അവൾക്കു വേദവതിയെന്നു പേരിട്ടു വളർത്തിവരികയും ചെയ്തു. എന്നുതന്നെയല്ല എന്റെ മകൾക്കു നാരായണസ്വാമി ഭർത്താവായി വരേണമെന്നു ഭജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ശംഭുവെന്ന ഒരു ദൈത്യൻ വന്നു നിന്റെ മകളെ എനിക്കു കല്യാണം കഴിച്ചുതരേണമെന്നു കുശദ്ധ്വജനോടു ആവശ്യപ്പെടുകയും അതിന്നു ബ്രാഹ്മണൻ വിരോധം പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു തൽക്കാലം മടങ്ങി അന്നു രാത്രി വന്നു കുശദ്ധ്വജനെ തന്റെ ആഗ്രഹം നടക്കാത്തതിനാൽ കൊലചെയ്തുപോകുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു തന്റെ പത്നിയായ ശ്രീമതി ഭർത്താവു് മരിച്ചു് വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിപ്പാൻ കഴികയില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഉടനെ അഗ്നിവളർത്തി അതിൽ ചാടി താനും മരണത്തെ പ്രാപിച്ചു. വേദവതി വ്യസനിച്ചു എന്റെ വിധിയല്ലെ. ഭഗവതിയുടെ ഇഷ്ടം തടുപ്പാൻ കഴികയില്ലല്ലൊ എന്നു പറഞ്ഞു മാതാപിതാക്കളുടെ പ്രാർത്ഥനയെ പൂർത്തിയാക്കണമെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തിന്മേൽ വേദവതി നാരായണൻ എനിക്കു ഭർത്താവായി വരേണമെന്ന വ്രതത്തോടുകൂടി വസിക്കുന്നു. ദൈത്യ, നിങ്ങൾ അവളെ പാതിവ്രത്യഭംഗം ചെയ്തതും അവൾ തന്നിമിത്തം നിങ്ങളെ ശപിച്ചു പ്രാണത്യാഗം ചെയ്തതും ചെയ്തു. വേദവതി അഗ്നിയിൽ ഹോമിച്ച വിവരം അനന്തോപാസകനായ നാരദൻ അറിഞ്ഞു ഉടനെ ഹോമിച്ച സ്ഥലത്തുവന്നു വേദവതിയുടെ അസ്ഥികളെടുത്തു തന്റെ യോഗദണ്ഡിന്മേൽ വെച്ചു് നിങ്ങളുടെ അടുക്കലേക്കു വന്നു ലൗകികങ്ങളെ അന്യോന്യം പറഞ്ഞു മടങ്ങുമ്പോൾ യോഗദണ്ഡം മറന്നതുപോലെ വെച്ചുപോരുക

കയും ആയതിനെടുത്തു യോഗശാലയിൽ കൊണ്ടുപോയി സൂക്ഷിപ്പാ
നായി നിങ്ങൾ പരിചാരകന്മാരോട്ട കല്പിക്കകയും ചെയ്തതിന്റെ
ശേഷം ൧൦-ാം ദിനം യോഗശാലയിൽനിന്ന ഒരു ശിശുരോദനം
കേൾക്കകയും ആയതെന്തെന്ന ചെന്നുനോക്കിയതിൽ ഒരു സ്ത്രീ
പ്രജയെക്കണ്ടത് പരിചാരകന്മാർ നിന്തിരുവടിക്ക കാഴ്ചവെച്ചുവൃ
ത്താന്തം കേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ കുലഗുരുവായ ശുക്രമഹർഷിയെ വരു
ത്തി ഈ ശിശുവിന്റെ ജാതകവിശേഷമെന്തെന്ന ചോദിച്ച
തിൽ ഈ ശിശുവിനെ ലങ്കയിൽ വളൎത്തിയാൽ ലങ്ക നശിക്കും
ആയതുകൊണ്ട് കനകത്താൽ ഒരു പെട്ടികൂട്ടി അതിൽ ഇട്ട അട
ച്ച സമുദ്രത്തിലിട്ടുകളയേണമെന്നുള്ള ഗുരുവാക്യത്തെ കേട്ട അവ്വ
ണ്ണം ചെയ്കയും ആ പെട്ടി അലതിരകളാൽ അടിച്ചുമറിഞ്ഞു ജന
കരാജ്യത്തിൽ ചെന്ന കരയിൽ ഒതുങ്ങി മണ്ണിനാൽ മറയപ്പെട്ട
കിടക്കകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ മിഥിലാധിപനായ
ജനകരാജാവ് സന്തത്യൎത്ഥം പുത്രകാമേഷ്ടിയെന്നുള്ള യാഗം തുട
ങ്ങുകയും പൎയ്യവസാനം യാഗശാലെ ഉഴുതപ്പോൾ കൊഴുവിന തട്ടി
പെട്ടി വെളിവിലാകയും ആയതിനെ യാഗഹോതാക്കന്മാർ രാജാ
വിന്ന കാഴ്ചവെക്കകയും രാജാവ് അതിനെ തുറന്ന നോക്കിയ
തിൽ സൌന്ദൎയ്യശിരോമണിയായ ഒരു സന്തതിയെക്കണ്ടു അതി
സന്തോഷത്തോടുകൂടി സീതയെന്ന പേരിട്ട വളൎത്തിവരികയും
ചെയ്തു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ പരമേശ്വരസ്വാമി ശൈവസംബ
ന്ധമായ ത്ര്യംബകം പള്ളിവില്ലിനെ ഖണ്ഡിച്ചവൎക്ക മകളെ പാ
ണിഗ്രഹണം ചെയ്തുകൊടുക്കാമെന്ന ലോകപ്രസിദ്ധം ചെയ്കയും
ആയതു കേട്ട അംഗ, വംഗ, കലിംഗ, കാശ്മീര, കാംബോജ, ഗാന്ധ്ര
പ, സൌവീര, സൌരാഷ്ട്ര, മഹാരാഷ്ട്ര, വിദൎഭ, ഗുൎജ്ജര, മഗ,
മാളവ, ചേര, ചോള, പാണ്ഡ്യ, പാഞ്ചാല, ഔഡ്ര, ഗൌഡ, ദ്രാ
വിഡ, വിദേഹ, കുഞ്ജര, മദ്ര, കേകയ, സൂര, സേന, കേരള, കാ
ശി, കോസല, അയോദ്ധ്യയെന്ന രാജധാനിയിലെ ചക്രവൎത്തിക
ളെല്ലാം വിദേഹപുരത്തിൽ വന്നുകൂടുകയും അയോദ്ധ്യാരാജാവായി
നമ്മുടെ ശത്രുവായ രാമൻ വിശ്വാമിത്രമഹൎഷിയുടെ യാഗരക്ഷ
കഴിഞ്ഞു ചാപഭഞ്ജനം കാണ്മാനായി മഹൎഷി ഒരുമിച്ച മിഥില

ഷിൽ വന്ന മഹാചക്രവൎത്തികളാൽ അസാദ്ധ്യമായുള്ള പരമേശ്വരസ്വാമിചാപഭഞ്ജനവും ഭാൎഗ്ഗവരാമന്റെ ഗൎവ്വശമനവും ചെയ്തു മായാമനുഷ്യനാണ് രാമൻ. ആ രാമന്റെ പത്നി ജാനകിയെയാണ് നിങ്ങൾ ചിറയെടുത്തു ഒരു വത്സരമായി ലങ്കയിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെയാണ് ജാനകിയുടെ പൂൎവ്വചരിത്രം.

രാവണന്നുണ്ടായ ശാപങ്ങൾ

കവി.

മെല്ലുയർകയിലയെവെൻറമെലെനാൾ
നല്ലുതൊൾനന്തിതാനവിൻറശാപത്താൽ
ക്കുലവാൽകരങ്കിനാൽകരകരങ്കൊള്ളു
വാലിപാൽക്കണ്ടനംവരമ്പിനാററലായി.

എന്നുതന്നെയല്ല ഈ രാമന്റെ പൂൎവ്വികന്മാരിൽ ഒരുവനായ അനരണ്യനെന്ന മഹാരാജാവിനെ നിങ്ങൾ ഒരുകാലത്തു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയും അദ്ദേഹം വാൎദ്ധക്യം ഭാവിച്ചതിനാൽ നിങ്ങളെ കണ്ട ഉടൻ എന്നാൽ യുദ്ധത്തിന്നു അസാദ്ധ്യനാണ്. ഞാൻ വയോധികനാണ്. സന്തതികൾക്കു ബാല്യകാലമാണ്. തന്നിമിത്തം ഞാൻ കീഴടങ്ങുന്നു എന്നു അനരണ്യൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ആയതു നിങ്ങൾ സമ്മതിക്കാതെ എടാ! ക്ഷത്രിയനായാൽ പ്രാണാവസാനംവരെ ഒരുവനു കീഴടങ്ങാമോ എന്നു ക്രോധിച്ചു വലം കരവും ചുരുട്ടി അനരണ്യന്റെ മാൎവ്വിൽ ഇടിക്കുകയും ആയതു സഹിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ അനരണ്യൻ ഭൂമിയിൽ വീണ് പ്രാണപ്രയാണസമയത്തിൽ എടാ ദുഷ്ട! ദ്രോഹി; കാലഗതിയെ ആൎക്കും കടപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. എന്റെ പരമാൎത്ഥങ്ങളെല്ലാം നിന്നോടു പറഞ്ഞതും കേൾക്കാതെ വയോധികനായ എന്നെ ഹിംസിച്ചതിനാൽ ഇതിന്റെ ശേഷം ചോദിപ്പാൻ എന്റെ ഗോത്രത്തിൽ രാമനെന്ന തിരുനാമത്തോടുകൂടി ഒരുവൻ ദശരഥന്നു പുത്രനായിപ്പിറന്നു നിന്നെയും നിന്റെ സകല കുഡുംബങ്ങളെയും ദിവ്യസായകങ്ങളാൽ കൊലചെയ്യുന്നതുകൂടാതെ രാമസായകത്താൽ നിന്റെ പത്തുശിരസ്സും താലഫലംപോലെ വീണുപൊട്ടിത്തെറിക്കുന്നവ

ലെ ഛിന്നിച്ചിതറിപ്പോകട്ടെയെന്നു ശപിച്ചു പ്രാണത്യാഗം ചെയ്തതു നിങ്ങൾക്കു ഓർമ്മയില്ലേ?

5. നിങ്ങൾ ദിഗ്വിജയം ചെയ്തുനടക്കുന്ന കാലത്തിൽ വിമാനാരൂഢനായി കൈലാസത്തിന്റെ പൂർവ്വഗോപുരത്തിൽ വരികയും അത് ശിലാദപുത്രനായ നന്ദികേശ്വരൻ കണ്ടു ഹേ രാവണ! നിന്റെ പ്രവൃത്തി സാഹസമാണ്, യാതൊരു ശരീരികളും വിമാനാരൂഢന്മാരായി കൈലാസത്തെക്കവരുന്ന പതിവില്ല. വിമാനം പുറത്തു നിറുത്തി പാദചാരണെ നടന്നുവരുവാൻ വിരോധമില്ലെന്നു നന്ദികേശ്വരൻ പറഞ്ഞതിനെ നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാതെ പോടാ കുരങ്ങാ എന്നു അസഭ്യമായി നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടു വാക്കുപറയുകയും അതു കേട്ടു എടാ നിർദ്ദോഷിയായ എന്നെ കുരങ്ങനെന്നു വിളിച്ചതുകൊണ്ടു നിന്റെ രാജധാനി കുരങ്ങന്മാരാൽ നശിക്കട്ടെ എന്നു മാത്രമല്ല മാനഹാനിയും ദേഹദണ്ഡവും മർക്കടങ്ങളാൽ നീയും അനുഭവിപ്പാനിടവരട്ടെയെന്നു നന്ദികേശ്വരൻ ശപിക്കയും അതുപ്രകാരം വാനരരാജാവായ ബാലിയുടെ വാലിൽപ്പെട്ടു വശംകെട്ടു കിടന്നതും അനുഭവമല്ലേ സ്വാമിൻ.

6. വരുണനെ ജയിച്ചു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ സാഗരസ്നാനത്തിന്നായി വന്നിരുന്ന അനേകം ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളെ നിങ്ങൾ പിടിച്ചു രഥത്തിൽ കയററി ക്രീഡക്കാരംഭിക്കയും കന്യകമാർ നിലവിളിക്കുന്നതിനെ കേട്ടു അവരുടെ മാതാക്കൾ ഓടിവന്നു ഹേ രാവണ! ഞങ്ങളുടെ മക്കളെ വിട്ടുതരണം അല്ലാത്തപക്ഷം ഞങ്ങൾ ഇതു നിമിത്തം നിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുമെന്നു സങ്കടം പറകയും അതിനെ കേൾക്കാതെ മാതാക്കളുടെ മുമ്പെന മക്കളെ ബലാൽസംഗം ചെയ്കയും മാതാക്കൾ നെഞ്ഞത്തടിച്ചു നിലത്തുവീണ് ഉരുണ്ടു പ്രാണനെ ത്യജിക്കുമ്പോൾ എടാ ദുഷ്ടാ! നിന്റെ മുമ്പെന നിന്റെ കുടുംബങ്ങളെ അന്യന്മാർ മാനഭംഗംചെയ്തു തന്നിമിത്തം നീ യുദ്ധത്തിന്നുപോയി നീയും നശിക്കട്ടെ എന്നു ശപിച്ചതും ജ്യേഷ്ഠാ ഓർമ്മയില്ലയോ?

7. നിങ്ങൾ അഗ്നിദേവനെ ജയിച്ച് അവസാനം ഭാര്യായ സ്വാഹയെ പിടിച്ച് ബലാൽസംഗം ചെയ്യുന്നതിനെ അ

ഗ്നിദേവൻ കണ്ടു ഹേ മഹാപാപി എൻെറ മുഖേന അർഹതയില്ലാത്ത അനീതിയല്ലേ നീ ചെയ്യുത്. ഒരു കാലത്തു എൻെറ ബാധയാൽ നിൻെറ രാജ്യം അഗ്നി പിടിപെട്ടു അതിൽ നിൻെറ കുടുംബങ്ങൾ നശിക്കുന്നതിനെ നീ കണ്ടു ദുഃഖിപ്പാൻ ഇടവരട്ടെയെന്നു ശപിച്ചതും ഓർമ്മയില്ലയോ? ആ ശാപം ഇപ്പോൾ അനുഭവമായില്ലേ.

8. മരുതമെന്ന വനത്തിൽ ധ്രുവവർമ്മൻ എന്ന ഒരു വൈശ്യൻ തൻെറ ഭാര്യയായ മതനകുഞ്ചിരിയോടുകൂടി വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം ദീക്ഷിച്ച് വസിക്കും കാലം നിങ്ങൾ സത്യലോകത്തിൽനിന്നു മടങ്ങി ലങ്കക്കു വരുന്ന സമയം ധ്രുവവർമ്മനെയും തൻെറ പത്നിയേയും കാണുകയും ആ സ്ത്രീയുടെ രൂപലാവണ്യങ്ങളെക്കണ്ടു നിങ്ങൾ കടന്നുപിടിച്ചു ബലാൽസംഗം ചെയ്യുകയും അതുകണ്ടു ധ്രുവവർമ്മൻ ഭയപ്പെട്ടു നിലവിളിക്കുകയും നിങ്ങൾ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി അവൻെറ മാറത്തിടിച്ചു അവനെ കൊലചെയ്യുകയും മരണസമയത്തു ഒരു മനുഷ്യൻ നിന്നെ മരണപ്പെടുത്തട്ടെയെന്നു ശപിച്ചു മരണമടകയും അതിനുശേഷം നിങ്ങൾ ആ സ്ത്രീയെ സംഗംനിമിത്തം കുലചെയ്യുതും ഓർമ്മയില്ലയോ?

9. സർവ്വസംഗപരിത്യാഗിയായ നാരദമഹർഷി ഒരു ദിവസം നർമ്മദാനദീതീരത്തിൽവെച്ചു നിങ്ങളെ കാണുകയും നിങ്ങൾ പ്രണവത്തിൻെറ അർത്ഥമെന്തെന്നു ദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചതിൽ നിങ്ങൾ തൃപ്തിയില്ലാതെ നാരദനെ പരിഹസിച്ചു മേലിൽ സദസ്സിൽവെച്ചു വല്ല സംഭാഷണവും നീ ചെയ്യുതായി ഞാനറിഞ്ഞാൽ നിൻെറ നാവു മുറിച്ചു കളയും ഓർമ്മവെച്ചോയെന്നു നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു, ഹേ രാവണ! ഇപ്പോൾ നിൻെറ കുലബലം എങ്കിലും ഒരു കാലത്തു ഒരു മനുഷ്യൻെറ ചോദ്യത്തിന്നു നീ സമാധാനം പറവാൻ നിൻെറ ജിഹ്വ സാധകമല്ലാതെ വരട്ടെ എന്നു നാരദൻ ശപിച്ചതിനെ ഓർമ്മവെക്കയിൻ.

10. പുഷ്കരദ്വീപിലുള്ള കദംബവനത്തിൽവെച്ചു മൌദ്ഗല്യനെന്ന മഹർഷി ഹഠയോഗത്തെ യോജിച്ചു സ്വസ്തികാസനത്തിൽ ഇരുന്നു യോഗദണ്ഡു പിരടിയിൽക്കൊടുത്തിരിക്കുന്നതിനെ നി

ങ്ങളും കണ്ടു കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന ചന്ദ്രഹാസംകൊണ്ടു മഹർഷിയുടെ യോഗദണ്ഡു വെട്ടിമുറിച്ചു സമാധിയിളക്കിയതിനാൽ എടുമദുഷ്ടാ നിന്റെ ചന്ദ്രഹാസം ശത്രുവിന്റെ അടുക്കൽ വശപ്പെടാതെ പോകട്ടെയെന്നു ശപിച്ചതും ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കുമല്ലൊ.

11. കൃഷ്ണശൈലത്തുവെച്ചു സനാതനമഹർഷിക്കു അഭിഷേകാർത്ഥം മന്ത്രതന്ത്രങ്ങളാൽ പൂർത്തിപ്പെടുത്തിയ ബ്രഹ്മകലശം ശിഷ്യനായ ദത്താത്രേയൻ ഗുരുവിന്റെ ശിരസ്സിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ പോകുന്നതിനെക്കണ്ടു നിങ്ങളും കലശത്തെ തട്ടിപ്പറിച്ചു നിങ്ങളുടെ ശിരസ്സിൽ ഒഴിക്കുകയും അതുകണ്ടു ദത്താത്രേയൻ ഹേ പാപി! എന്റെ ഗുരുവിന്നു അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ ഒരുക്കിയുള്ള കലശം നിന്റെ ശിരസ്സിലല്ലൊ ഒഴിച്ചതു അതുകൊണ്ടു ഒരു കാലത്തു മർക്കടന്മാരാൽ അശുദ്ധി ബാധിച്ചുവെന്നു കരുതി ശുദ്ധികലശം ചെയ്യാനായി ബ്രാഹ്മണരെ വരുത്തി നിന്റെ ശിരസ്സിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുമ്പോൾ നീ നശിക്കട്ടെ, ശിരസ്സു ഉടനെ പൊട്ടിത്തെറിപ്പാൻ ഇടവരട്ടെയെന്നുള്ള ബ്രാഹ്മണരുടെ സങ്കല്പം നീ അറിയാതെ പോകട്ടെയെന്നു ദത്താത്രേയൻ ശപിച്ചതു ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കുമല്ലൊ.

12. ആദികാലത്തിൽ മണ്ഡോദരിയെ കല്യാണം കഴിച്ചു മടങ്ങി വരുന്ന മാർഗ്ഗമദ്ധ്യെ കോലാഹലപർവ്വതത്തിൽ വെച്ചു ആണിമാണ്ഡവ്യൻ എന്ന മഹർഷിയെ കാണുകയും നിങ്ങളെക്കണ്ടു മാനിച്ചില്ല എന്നു ക്രോധിച്ചു ഇരുപതു കരവും ചുരുട്ടി മഹർഷിയുടെ വക്ഷോദേശത്തിൽ ഇടിക്കുകയും തന്നിമിത്തം മൂർച്ഛാകുലനായി മോഹിച്ചു വീഴുകയും തത്സമയം, ഹേ ദുഷ്ടാ! നിരപരാധിയായ എന്നെ അഹേതുവായി മൂർച്ഛാകുലം വരുത്തിയതുകൊണ്ടു നിരായുധനായി മർക്കടനായ ശ്രീഹനുമാനാൽ അഷ്ടഗജങ്ങളെ ജയിച്ചുള്ള നിന്റെ മാർവ്വ്ബലം നശിക്കട്ടെയെന്നു ശപിച്ചതും ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കുമല്ലൊ.

13. ഹേ! ജ്യേഷ്ഠാ! ശ്ലേഷ്മാതകാടവിയിൽ വെച്ചു അഷ്ടാവക്രമഹർഷിയെ കാണുകയും ഹേ രസിക! നല്ല സൌന്ദര്യമുണ്ടു്, ശരീരം എത്ര വളവാണു് ഏട്ടേ, പോരാ; കഷ്ടം വല്ലവരും കണ്ടില്ല ഞാൻ ഈ കണ്ട വളവ് നിവൃത്തിത്തരാം എന്നു പറഞ്ഞു മഹ

ഷിയെ പാദതാഡനം ചെയ്കയും മഹർഷിയും സങ്കടപ്പെട്ട് ഹേ മഹാപാപി! നിർദ്ദോഷിയായ എന്നെ നീ ചവിട്ടിയതുകൊണ്ട് നിന്നെ നിരക്ഷരകുക്ഷികളായ ശാഖാമൃഗങ്ങൾ കേശാദിപാദം ചവട്ടി നിന്റെ ശരീരമെല്ലാം രക്തം പ്രവഹിച്ച് മാനഭംഗം ഭവിപ്പാനിടവരട്ടെ എന്നുള്ള ശാപവും ഓർമ്മയുണ്ടല്ലൊ.

14. ദ്വൈപായനൻ എന്ന ഒരു വിശിഷ്ടബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ സോദരിയോടുകൂടി കാശ്മീരമെന്ന ദേശത്തേക്ക് വരുമ്പോൾ മാർഗ്ഗത്തിൽവെച്ച് നിങ്ങൾ കാണുകയും ഉടനെ മോഹനാംഗിയെപ്പിടിച്ച് നിങ്ങൾ മാരകേളി ചെയ്കയും ആ സ്ത്രീ അത്യന്തം നിലവിളിക്കുകയും തത്സമയം നിങ്ങൾ ആ സ്ത്രീയുടെ അധരത്തെ കടിച്ച് വ്രണപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തതിനെ ദ്വൈപായനൻ കണ്ട് ഹേ! മഹാദ്രോഹി! എന്റെ മുമ്പിൽവെച്ച് സോദരിയെ നീ അവമാനിച്ചതു ഞാൻ കാണേണ്ടിവന്നതിനാൽ ഞാൻ അത്യന്തം വ്യസനിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഒരു കാലത്തിൽ കൃമികീടസദൃശനായ ഒരു മനുഷ്യനാൽ നിന്റെ സോദരിയുടെ അധരം മുതലായ അവയവങ്ങൾ നശിച്ച് നീ കണ്ട് ദുഃഖിപ്പാനിടവരട്ടെ, എന്ന ശപിച്ചതും ഓർമ്മയുണ്ടായിരിക്കുമല്ലൊ. തന്നിമിത്തം നമ്മുടെ സോദരിയുടെ പഞ്ചളുറപ്പുകളും നശിച്ച് കാണ്മാൻ ഇടയായതും ഓർമ്മയുണ്ടല്ലൊ. ഇങ്ങിനെയുള്ള ശാപങ്ങളിൽ ഏതാനും ചില ശാപങ്ങൾ അനുഭവമായിട്ടില്ലയോ. കൃതവീർയ്യപുത്രനായ കാർത്തവീർയ്യനോട് നിങ്ങൾ തോററതും ഓർമ്മവെക്കേണ്ടതാണ്'.

ദശരഥാത്മജനായ ഈ രാമന്റെ പൂർവ്വികന്മാരുടെ കഥയെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ 101 തലമുറയിൽ 21 പേർ ചക്രവർത്തികളും 6 പേർ സാർവ്വഭൗമന്മാരുമാകുന്നു. ഇതിൽ ദശരഥന്റെ യോഗ്യത എന്റെ അറിവിൽപ്പെട്ടതു കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം. ജ്യേഷ്ഠാ! പണ്ട് ശമ്പരൻ എന്ന അസുരൻ സ്വർഗ്ഗത്തെ അടക്കി ഇന്ദ്രനെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ആട്ടിക്കളകയും ഇന്ദ്രനും അവനിപഞ്ചകം എന്ന വനത്തിൽവന്നു അസുരകളറിയാതെ ഒളിച്ച് താമസിച്ചു വരികയും ശമ്പരൻ, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഇന്ദ്രതുല്യനായി സുഖമനുഭവിച്ച് ആനന്ദിച്ചിരിക്കുകയും അങ്ങിനെയിരിക്കെ ഒരു ദിവസം ദ

ദശരഥൻ കൈകേയി എന്ന പത്നിയോടുകൂടി രഥാരോഹണം ചെയ്തു വൃക്ഷപക്ഷിമൃഗങ്ങളാൽ നിബിഡീകരിച്ചുള്ള വനവേട്ടക്കായി പുറപ്പെട്ടുകയും വനത്തിൽ കടന്നു സഞ്ചരിക്കുന്നതിനെ ഇന്ദ്രൻ അറിഞ്ഞു അതിവേഗത്തിൽ വന്നു ദശരഥന്റെ പാദാഭിവാദ്യം ചെയ്തു ശംബരനാൽ ഉണ്ടായ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞറിയിപ്പിക്കുകയും ദശരഥൻ അത് കേട്ടു ഉടനെ, വ്യസനിക്കേണമെന്നില്ല. ഞാൻ രാജ്യത്തെ വീണ്ടുതരുമെന്നു ശപഥം ചെയ്ത് താൻ അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങാതെയും യാതൊരു സൈന്യങ്ങളുടെ സഹായങ്ങളെ കാംക്ഷിക്കാതെയും താൻ ഏകപത്നിയോടുകൂടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു രഥം നടത്തി ശംബരനോടു യുദ്ധമററ സമയം, ഇന്ദ്രൻ, അഗ്നി, യമൻ, നിര്യതി, വായു, വരുണൻ, കുബേരൻ, ഈശാനൻ, എന്നുള്ള ദിക്പാലകന്മാർ വസിക്കുന്ന എട്ടു ദിക്കുകളിൽനിന്നും ആകാശഭൂലോകം എന്ന രണ്ടു ദിക്കുകളിൽനിന്നും, ഇങ്ങിനെ പത്തുദിക്കുകളിൽനിന്നും പത്തു ശംബരനായി മായയാൽ ദശരഥനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുകയും ശരവർഷം ചെയ്തതിൽ പത്തു ശംബരന്മാരോടും ഏകകാലത്തിൽ തന്റെ രഥത്തെ ഇടം വലം തിരിച്ചു പത്തു ദിക്കുകളിൽനിന്നും വരുന്ന ശരങ്ങൾക്കു പ്രത്യസ്ത്രം തൊടുത്തു പര്യവസാനം ശംബരനെ വധിച്ചതു കണ്ടു അംബരചാരികളായ ദേവന്മാർ ദശരഥൻ എന്നു കീർത്തിക്കുകയും ഇന്ദ്രനെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഇരുത്തി താൻ അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാർക്കു സത്യത്തിനു എത്രത്തോളം ഉറപ്പുണ്ടെന്നാലോചിക്കുന്നതിൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ എന്ന ഒരു ചക്രവർത്തി വിശ്വാമിത്രനോടു ചെയ്ത വാഗ്ദത്തത്തിനെ രക്ഷിപ്പാനായി തന്റെ രാജ്യവും പത്നിയെയും മകൻ ലോഹിതനേയും ഒരു ബ്രാഹ്മണന്നു വിലക്കു വില്ക്കുകയും എന്നിട്ടും പോരാതെ വന്ന സംഖ്യക്കു തനം ശ്വപചന്നു അടിമയായിത്തീർന്നു. എന്നിട്ടും സത്യം വെടിഞ്ഞിട്ടില്ല.

പണ്ട് സൂഷ്മകന്നു എന്ന ഒരു അസുരൻ ഇന്ദ്രനെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ആട്ടിക്കളകയും ഇന്ദ്രനും അതിവേഗത്തിൽ അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു അന്നത്തെ രാജാവായ പുരഞ്ജയൻ എന്ന ചക്ര

വത്തിയോടു സൂൎയ്യകേതുവാലുണ്ടായ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങളെയെല്ലാം പറഞ്ഞു സങ്കടപ്പെടുകയും അതു കേട്ടനി എനിക്ക ഒരു വാഹനമായി വന്നാൽ സൂൎയ്യകേതുവെ വധിച്ചുതരാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്കയും ഇന്ദ്രൻ ഉടനെ ഒരു എരുതായി വരികയും പുരഞ്ജയൻ ആ എരുതിന്റെ കകുത്ഥ, എന്ന പൂഞ്ഞക്കുന്നിൽനിന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു സൂൎയ്യകേതുവെ വധിച്ചു ഇന്ദ്രന്നു സ്വൎഗ്ഗത്തെ വീണ്ടുകൊടുത്തതും നിന്തിരുവടി അറിയുമല്ലോ. എന്നാൽ ഇന്ദ്രനെ വാഹനമാക്കുവാനുള്ള കാരണം വേറെ യാതൊരു വാഹനമാവട്ടെ രഥങ്ങളാവട്ടെ സൂൎയ്യകേതുവിനെ അടുത്താൽ സൂൎയ്യകേതുവിന്റെ ഒരു ഹുംകാരത്താൽ അതുകൾ ദഹിച്ചുപോകുന്നതാണ്. അതു ബ്രഹ്മാവിനാൽ ലബ്ധമായ അനുഗ്രഹത്താലാണ്. എന്നാൽ ഇന്ദ്രൻ ദഹിക്കാതിരിപ്പാനുള്ള കാരണം അമൃത് ഭക്ഷിച്ചതിനാലാണ്.

പൃഥുവെന്ന ഒരു മഹാരാജാവ് വില്ലെടുത്തു ഭൂമിദേവിയോടു യുദ്ധം ചെയ്കയും ഭൂമിദേവിയും ഗോരൂപമെടുത്തു തന്റെ അകിട്ടിൽനിന്നു വിത്തുകളായ വിളകളെല്ലാം പൃഥുമഹാരാജാവിന്നു ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പ്രിയവ്രതൻ എന്ന ഒരു മഹാരാജാവു ആദിത്യനോടു മത്സരിച്ചു ഏകരഥമേറി മേരുവെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്കയും ആ രഥത്തിന്റെ ചക്രം പോയമാൎഗ്ഗങ്ങളാണിപ്പോൾകാണുന്ന ഈ സാഗരങ്ങൾ.

ഈ ലവണസമുദ്രം ഏതാനും ഭാഗം സഗരന്മാരാൽ കുഴിച്ചുണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഭഗീരഥൻ എന്ന ഒരു മഹാരാജാവു ആകാശഗംഗയെ പാതാളത്തിലേക്ക കൊണ്ടുപോയി പിതൃപ്രസാദം വരുത്തീട്ടുണ്ട്. ത്രിശങ്കുവെന്ന മഹാരാജാവു ഇപ്പോഴും സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ ദേഹത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. പണ്ടു ത്രിപുരന്മാരെ വധിപ്പാനായുണ്ടാക്കിയ വില്ലും നാരായണാസ്ത്രവുമാണ് മുണ്ടകത്തുറയിൽവെച്ചു കുംഭസംഭവനായ അഗസ്ത്യൻ രാമാദികൾക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. നമ്മുടെ കയ്യിലുള്ള വില്ലുകൾ ഇരുമ്പിനാലും ഉറപ്പുള്ള വൃക്ഷംമുളകളെക്കൊണ്ടും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണ്. രാമൻ കയ്യിലുള്ള വില്ല് ലോഹങ്ങളാലോ വൃക്ഷാദികളിനാലോ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

താരതമ്യം ആർക്കും പറവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. മേരുവെന്ന ഹേമാദ്രിയേക്കാളും ശക്തിയുണ്ടെന്നു പറയണം. നമ്മുടെ വില്ലിൽ ആകർണ്ണാന്തം വലിച്ചു മുറുക്കുന്ന ഞാണ് ഇടക്കിടെ അററുപോകുമാറുണ്ട്. രാമന്റെ വില്ലിൽ കെട്ടിയ ഞാണ് യാതൊരുകാലത്തും അററുപോകുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെയുള്ള വൈഭവങ്ങളെല്ലാം ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാർക്കുണ്ട്. ആ വംശത്തിൽ ജാതനാണ് ശ്രീരാമൻ. സാക്ഷാൽ നാരായണസ്വാമി കലാംശജാതനാണ്. ധർമ്മരക്ഷാർത്ഥം അവതാരപുരുഷനായ രാമന്റെ ചരിത്രങ്ങൾ നല്ലവണ്ണം നിന്തിരുവടി അറിഞ്ഞും അറിയാത്തതുപോലെ നടിക്കുന്നതു നിന്തിരുവടിക്കു ഉചിതമല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ലോകജനനിയായ ജാനകിയെ കൊണ്ടുപോയി ചിറവിട്ടു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് യോഗ്യതാപക്ഷം. എന്നു വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു: എടാ രണഭീരു! എന്റെ അഭിപ്രായത്തിനു യോജിച്ചതായ വാക്കുകളെ പറയുമെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിച്ചു നിന്നെ സംസാരിപ്പാൻ എടുത്തത്. എന്റെ വിലയേറിയ സമയമെല്ലാം വൃഥാ പോയിയെന്നല്ലാതെ യാതൊരു പ്രയോജനവും കണ്ടില്ല. രാമൻ പ്രബലനാണെന്നു നിന്റെ പല വാക്കുകളാലും വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്. എടാ, ശത്രുപക്ഷി! രാമൻ ചെയ്ത പ്രബലത ആലോചിക്കുമ്പോൾ, മുമ്പുതന്നെ ഊനപ്പെട്ടു കിടന്നിരുന്ന ഒരു വില്ലു മുറിച്ചു. വളരെ വാർദ്ധക്യം ബാധിച്ച താടകയെന്ന ഒരു സ്ത്രീയെ വധിച്ചു. കൂപത്തിൽ [illegible] ഭേദിച്ചു. രാജ്യത്തെ ഭരിപ്പാൻ സമർത്ഥനല്ലാതെ രാജശ്രീകം അനുജനു കൊടുത്തു. ശ്രീനാരായണന്റെ കലാംശജാതനാണ് ഈ രാമൻ എന്നല്ലേ നീ പറയുന്നത്. സാക്ഷാൽ നാരായണനെ ഞാൻ ജയിച്ചിരിക്കെ ഇവൻ വേഷംകെട്ടി വന്നതു. എപ്രകാരം എന്നെ ജയിക്കും. സാരമില്ലാത്ത വാക്കുകളെ പറഞ്ഞാൽ നിന്നെ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നു ഇരയാക്കുന്നുണ്ടെന്നും മററും രാവണൻ ക്രോധിക്കുന്നതിനെ കേട്ടു വീണ്ടും വിഭീഷണൻ രാവണനെ വണങ്ങി ശരണം ജ്യേഷ്ഠ! അവിവേകികളെപ്പോലെ അഭിമാനിക്കുന്നതിൽ പ്രയോജനമില്ല. പണ്ടു ഹിരണ്യകശിപുവെന്ന അസുരശ്രേഷ്ഠൻ ത്രൈ

ലോക്യങ്ങളും കീഴടക്കി സർവ്വശരീരികളും രാമകൃഷ്ണത്ര്യാദികളായ തിരുനാമങ്ങളെ വിട്ട ഹിരണ്യായനമ എന്ന സ്തുതിക്കണമെന്ന കല്പിക്കകയും അതേപ്രകാരം എവരും നടന്ന വരുന്ന മദ്ധ്യേ തനിക്ക പ്രഹ്ലാദൻ എന്ന ഒരു പുത്രൻ പിറന്ന പഞ്ചവയസ്സ തികഞ്ഞപ്പോൾ കുലഗുരുവായ ശുക്രമഹർഷിയെ വരുത്തി വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യാൻ ഏല്പിച്ച വിദ്യാശാലയിലയക്കകയും ശുക്രമഹർഷി പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്ക കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി പ്രഹ്ലാദനെ മടിയിലിരുത്തി ഹിരണ്യായനമയെന്ന ഉപദേശിക്കകയും അതുകേട്ട പ്രഹ്ലാദൻ ഹരി ഹരിയെന്ന വചനിക്കകയും അതുകേട്ട ശുക്ര[illegible]കി ട്ടകിടെ വിറച്ച അല്ലയോ ബാല! നിന്റെ അച്ഛൻ ഹി[illegible]ന്യകശിപുവിന്റെ ശത്രുവാണ് നീ പറയുന്ന ശ്രീ ഹരി. ആ[illegible]കണ്ട ആ ശബ്ദം അച്ഛൻ കേട്ടാപായാൽ നിന്നെയും എ[illegible]കപ്പെടുത്തും. മേലിൽ നീ അതു പറയരുതെന്ന പ[illegible]റിരണ്യനാമം ഉപദേശിച്ചു. അപ്പോഴും ശ്രീഹരി എ[illegible]തടെ സ്തുതിച്ചു. അതുകേട്ട മഹർഷി അത്യന്തം ഭയപ്പെട്ട[illegible]പത്തിലും പ്രഹ്ലാദനോട്ട പറഞ്ഞും കേൾക്കാതെ [illegible] പ്രഹ്ലാദനേയുംകൂട്ടി ഹിരണ്യന്റെ അടുക്കലേക്ക വ[illegible]റിരണ്യൻ മകനെ കണ്ട ഉടനെ വാരിയെടുത്തു ആശ്ലേഷ[illegible]ദിക്കളെ ചെയ്തു മടിയിലിരുത്തി ബാലാ! നിണക്ക ഗു[illegible]ദേശിച്ച വിദ്യയെന്തു? പറയുക. എന്നതിനെ കേട്ട പ്ര[illegible] ശ്രീഹരി എന്ന വചനിക്കകയും അതു കേട്ട ഉടനെ ഹ[illegible]ന്റെ നേത്രം ചുവന്ന മുഖം വിശർത്ത് ദന്തം കടിച്ച എടാ [illegible] ഈ വിദ്യയാണ് ശുക്രൻ ഉപദേശിച്ചതു എന്നാലോ[illegible]ന്റെ മുഖത്തേക്ക നോക്കകയും ശുക്രനും ഭയപ്പെട്ട ഹേ [illegible]ാൻ ഉപദേശിച്ചതു അങ്ങയുടെ തിരുനാമമാണ്. എ[illegible]ത്രം ഉപദേശിച്ചാലും ശത്രുവിന്റെ നാമമാണ് മകൻ [illegible]ന്നത്. എന്നാൽ യാതൊരു കഴിവുമില്ലാതെ ഇവിടത്തെ [illegible]വിലേക്ക വന്നതാണ്. എന്ന വിനയാന്വിതനായി [illegible] അതു കേട്ട ഉടനെ മകനെ നോക്കി എടാ കുട്ടീ: നമ്മുടെ ശത്രുവാണ് ഹരി ഓർമ്മവെക്കണം. മേലിൽ ഹരിയെന്ന ശബ്ദിക്കരുത്. ഹി

ണ്യായനമ എന്നു പറയുക എന്നു പ്രഹ്ലാദനു ഉപദേശിച്ചു. അപ്പോഴും യാതൊരു ചലനഭാവവുംകൂടാതെ ശ്രീഹരിയെന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ഉടനെ മടിയിലിരുന്ന കുട്ടിയെ എടുത്തു എറിയുകയും അവിടെച്ചെന്നു വീഴുമ്പോഴും കുട്ടി ശ്രീഹരിയെന്നു സ്തുതിക്കുകയും പിന്നെ അഷ്ടനാഗങ്ങളെ വരുത്തി വിഷം കുടിപ്പിച്ചും ഗജങ്ങളെക്കൊണ്ടു തലയെയരടിച്ചും, കല്ലുകെട്ടി സമുദ്രത്തിലിട്ടും, ചെമ്പുകിടാരം പഴുപ്പിച്ചു അതിലിട്ടും, കാൽകരം കൂട്ടിക്കെട്ടി എഴുനിലമേടയുടെ മുകളിൽനിന്നു അധോഭാഗമായി തള്ളിയും നാനാപ്രകാരമായ ഉപദ്രവങ്ങളെ ചെയ്തും പ്രഹ്ലാദനു യാതൊരു അപായങ്ങളും നേരിടാത്തതുകണ്ടു ഹിരണ്യൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു മകനെ സമീപത്തിലിരുത്തി എടാ നിന്റെ ഹരി എവിടെയാണു, നീ അറിയുമെങ്കിൽ പറയുക എന്നതിനെക്കേട്ടു പ്രഹ്ലാദൻ ഞാൻ സ്തുതിക്കുന്ന എന്റെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായി ജഗദീശ്വരനായുള്ള ശ്രീഹരി എള്ളിൽ എണ്ണ പോലെ, പുഷ്പത്തിൽ മധുരംപോലെ ചന്ദനത്തിൽ ഗന്ധംപോലെ, കരിമ്പിൽ രസംപോലെ, ഇരുമ്പിൽ മൂർച്ചപോലെ, വിത്തിൽ മുളപോലെ, സർവ്വ ചരാചരപരിപൂർണ്ണനായിരിക്കുന്നവനെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. എന്നു മറുവടിപറയുകയും അതുകേട്ട ഹിരണ്യൻ എടാ പിതൃദ്വേഷി! എന്നാൽ ഈ സ്തംഭത്തിൽ നിന്റെ ഹരിയുണ്ടായിരിക്കുമോ? എന്നതിനെക്കേട്ടു സ്തംഭത്തിലെന്നുവേണ്ട തുരുമ്പിലുമുണ്ടാകുമെന്നു പറയുകയും അതുകേട്ടു ഉടനെ ഹിരണ്യൻ ക്രോധാഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു തന്റെ മുഷ്ടി ചുരുട്ടി പുരോഭാഗത്തിലുള്ള വജ്രസ്തംഭത്തിൽ ഇടിക്കുകയും ഇടികൊണ്ടു വജ്രസ്തംഭം തിലസദൃശമായ്പ്പൊടിഞ്ഞമാത്രയിൽ ലോകങ്ങൾ ഞെട്ടുമാറു ഒരു അട്ടഹാസം കേൾക്കുകയും ആ സിംഹഗർജ്ജനത്താൽ അസുരന്മാർ എല്ലാവരും മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു സൂത്രക്കയററപ്രതിമപോലെ ഭൂമിയിൽ പതിക്കുകയും ആ അവസരത്തിൽ സ്തംഭത്തിൽനിന്നു സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണനായ ശ്രീഹരി ഭക്തനായപ്രഹ്ലാദന്റെ രക്ഷാർത്ഥം നരസിംഹമായി വെളിയിൽപുറപ്പെട്ടു. ഭക്തനായ പ്രഹ്ലാദനെ പിൻഭാഗത്താക്കി തന്നെടതിരെററ ഹിരണ്യനായ് പലതരത്തിലും ത്രിസന്ധ്യസമ

ന്മാരെ യുദ്ധംചെയ്തു തന്റെ മടിയിൽ മലർത്തിക്കിടത്തി നഖശിഖരങ്ങളാൽ ഹിരണ്യന്റെ മാറു് പിളർന്നു താൻ രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്തു കടൽ മാലചൂടി പച്ചവസനം വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭക്തനായ പ്രഹ്ലാദനു അഭീഷ്ടംപോലെയുള്ള വരങ്ങളെ ദാനം ചെയ്തു താൻ അന്തർദ്ധാനം ചെയ്തു. ആക്കാലത്തു പ്രഹ്ലാദന്റെ വാക്കിനെ ഹിരണ്യൻ ധിക്കരിക്കയാൽ ഉണ്ടായ അനുഭവംപോലെ എന്റെ വാക്കിനെ ഈ അവസരത്തിൽ കേൾക്കാത്തപക്ഷം നിങ്ങളും പുത്രമിത്രകളത്രഗോത്രങ്ങളും രാമസായകങ്ങളാൽ മരിക്കേണ്ടിവരും. ആയതുകൊണ്ടു ജന്മം വൃഥാ പാഴ്പെടുത്താതെ ജാനകിയെച്ചിറവിട്ടു രക്ഷപ്പെടുന്നതും ഏററവും ശുഭപ്രദമാണെന്നു പറഞ്ഞവസാനിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പു ചന്ദ്രഹാസമെടുത്തിളക്കി രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ ശത്രുപക്ഷി! ഈ 50 ലക്ഷംസംവത്സരമായി ഞാൻ നിന്നെ സർവ്വവും അനുഭവിപ്പിക്കുന്നു. നിന്നാൽ എനിക്കു യാതൊരുപകാരവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. നീ ശത്രുമിത്രനായിട്ടാണു് ഭവിച്ചതു്. ക്ഷീരം കൊടുത്തു വളർത്തിയാലും ഒടുവിൽ സർപ്പം വിഷത്തിനെ ദാനം ചെയ്യുന്നതുപോലെ നിന്നെ അനുജനെന്നുള്ള സ്നേഹനിലയിൽ ലങ്കയിൽ വെച്ചിരുന്നാൽ എന്റെ കുടുംബത്തിന്നു ധ്വംസമാണു് നിന്റെ ഉദ്ദേശം ഇപ്പോഴാണു വെളിവിലായതു്. ഹിരണ്യനാൽ ആർജ്ജിതമായ സകല ഭാഗ്യവും അനുഭവിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്താൽ 'നാരായണനെക്കൊണ്ടു പിതാവിനെക്കൊല്ലിച്ച പുത്രൻ സിംഹാസനാരൂഢനായിരുന്നതുപോലെ രാമനെക്കൊണ്ടു എന്നെ കൊല്ലിച്ചു ആർജ്ജിതമായ രാജ്യാഭിഷേകം മുതലായ സകല ഭാഗ്യങ്ങളും നിനക്കനുഭവിക്കണമെന്നുള്ള നിന്റെ ആത്മവിശ്വാസം എനിക്കു മനസ്സിലായി. ആയതിന്നു നീയും നിന്റെ സഹായിയായ രാമനും കൂടിയാൽ ഈ ജന്മത്തു സാധിക്കുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു നീ ഇപ്പോൾ ലങ്കയെ വിട്ടുപോകണം. അല്ലെങ്കിൽ നിന്നെ ഞാൻ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിരയാക്കും. നിന്നെ മേലിൽ ലങ്കയിൽ കണ്ടാൽ ചമ്മട്ടിയെന്ന ചെരുപ്പെടുത്തു അടിക്കേണമെന്നു പരിചാരകന്മാരോടു കല്പിക്കുകയും അതുകേട്ടു വിഭീഷണൻ വീണ്ടും രാവണന്റെ

പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു ശരണം രാവണീശ്വരാ! അങ്ങയുടെ കല്പനയ്ക്കു ആരാലും തടസ്ഥം പറവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. എങ്കിലും യഥാർത്ഥം പറഞ്ഞതിനാൽ മേലിൽ ലങ്കയിൽ കാണരുതെന്നല്ലൊ കല്പിച്ചത്. ബ്രഹ്മകല്പനയെ ലംഘനം ചെയ്വാൻ ലോകത്തിൽ ഒരു ശരീരിയും സമർത്ഥനാവുന്നതല്ല. ഇതാ ഞാൻ ലങ്കയെ വിട്ടുപോകുന്നു. നിന്തിരുവടിയും കുടുംബങ്ങളും രാമസായകമേററു മരിക്കുന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അങ്ങയുടെ പത്തുശിരസ്സും അററു മണ്ണിൽ പുരളുമ്പോൾ അടിയൻ വരാം. ഇപ്പോൾ പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ആലോചനാസഭയെ വിട്ടു വെളിയിൽ വന്നു തന്റെ മന്ത്രികളായ അനിലൻ, നീലൻ, ഹരൻ, സമ്പാതി എന്നിങ്ങിനെ നാലു മന്ത്രികളെക്കൂട്ടി ഒരു ഗൂഢസ്ഥലത്തിരുന്നു മേലിൽ ചെയ്യുന്ന മന്ത്രമെന്തെന്നാലോചിക്കുകയും ആലോചനയുടെ പര്യവസാനം സർവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയാണ് ഉത്തമമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി മന്ത്രിപ്രവരന്മാരോടുകൂടി സമുദ്രത്തിന്റെ വടക്കേതീരത്തിൽ വരികയും അവിടെ സുഗ്രീവാദിവാനരന്മാരെ കാണുകയും അതിൽ സമ്പാതിയെന്നമന്ത്രി സുഗ്രീവന്റെ സമീപം വരുന്നതിനെക്കണ്ടു സുഗ്രീവൻ ചോദിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ആര്? എന്തിന്നായി വന്നു. യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവരൊ, വേറെ വല്ല സംഗതിവശാലൊ പറവിൻ. എന്നതിനെക്കേട്ടു സമ്പാതി, ഹേ വാനരാധിപ! ലങ്കാധിപനായ രാവണൻ തന്റെ മന്ത്രികളോടുകൂടി സ്വാമിപത്നിയെ വിടുന്നതൊ നല്ലത് അല്ല യുദ്ധത്തിന്നു ആരംഭിക്കുന്നതൊ നല്ലത് എന്നുള്ള മന്ത്രാലോചനയിൽ മന്ത്രികളെല്ലാം എജമാനപ്രീതിയായ വാക്കുകളെപ്പറയുകയും തന്റെ സോദരനായ വിഭീഷണൻ അഗ്രജനെ നമസ്കരിച്ചു ശാസ്ത്രാനുസരണമായ അനേക നീതിന്യായങ്ങളേയും രാവണന്നു ഇതുവരെ സിദ്ധിച്ചതായ ശാപദോഷാദികളെയും ക്ഷത്രിയ രാജാക്കളുടെ വൈഭവങ്ങളെയും സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ അവതാരരഹസ്യങ്ങളായ അത്ഭുതങ്ങളെയും അഗസ്ത്യനാൽ ഉക്തമായ അസ്ത്രലക്ഷണങ്ങളെയും രാവണനെ കേൾപ്പിച്ചു, സാർവ്വഭൗമിയായ ജനകിയെ പിറ

വിടേണമെന്നും അല്ലാത്തപക്ഷം രാമസായകത്താൽ രാക്ഷസഗോത്രം നശിച്ചുപോകുമെന്നും പറഞ്ഞതിനെ രാവണൻ കേട്ടു ക്രുദ്ധാന്ധനായി മേലിൽ ലങ്കയിൽ നിന്നു കാണരുതെന്നും കണ്ടാൽ ചമ്മട്ടികൊണ്ടു സമ്മാനിക്കേണമെന്നു പരിചാരകന്മാരോടു കല്പിക്കുകയും തന്നിമിത്തം വിഭീഷണനും ഞങ്ങൾ നാലുപേർ മന്ത്രികളും കൂടി ആലോചിച്ചു ധർമ്മധുരന്ധരനായ ഭഗവാനെക്കണ്ടു അഭയം പ്രാപിപ്പാൻ വന്നതാണ്. അല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു സംഗതിക്കും വന്നവരല്ല. ഈ സംഗതി ഭഗവാനെ ഉണർത്തിക്കേണമെന്നു സമ്പാതി പറഞ്ഞതിനെ സുഗ്രീവൻ കേട്ടു അങ്ങിനെയാണെങ്കിലും ഈ വസ്തുത ഭഗവാനെ കേൾപ്പിച്ചു മറുവടിപോലെ ആവാം അതുവരെ നിങ്ങൾക്കു യാതൊരു ദിക്കിലേക്കും പോവാൻ പാടില്ലെന്നു തന്റെ മന്ത്രിയായ മാരുതിയെ വരുത്തി ഇവരെ എവിടേക്കും വിട്ടയക്കരുത്. ഈ വിവരം ഭഗവാനെ കേൾപ്പിച്ചു വരട്ടെയെന്നു സുഗ്രീവൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു വിഭീഷണന്റെ മന്ത്രി സമ്പാതി പറഞ്ഞ വിവരങ്ങളെല്ലാം ഉണർത്തിക്കുകയും ആ വിവരം ഭഗവാൻ കേട്ടു തന്റെ സൈന്യങ്ങളും സഹായികളുമായ സുഗ്രീവാദികളോടു ആലോചന തുടങ്ങി.

ഭഗവാൻ സുഗ്രീവാദികളോടുള്ള മന്ത്രവിചാരം.

ഹേ സുഗ്രീവാ! ഇപ്പോൾ ഞാൻ പറയുന്നതിനെ എല്ലാവരും കേൾക്കണം. ജാനകീചോരനായ രാവണന്റെ സോദരൻ അഭയം പ്രാപിപ്പാൻ വന്നിട്ടുണ്ട്. ആയവന്നു അഭയം കൊടുക്കുന്നതിനെക്കു വല്ല വിരോധവുമുണ്ടോ. നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായമെന്താണെന്നറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നു ഭഗവാൻ ചോദിച്ചതിന്നു വാനരാധിപനായ സുഗ്രീവൻ ഭഗവാനെ നോക്കി കേൾ! മാർത്താണ്ഡവിജയി കിരീടമണിമകുടവിലസൽ ശ്രീവീരരാഘവസ്വാമിൻ! ഒരു കാര്യം തീർച്ചപ്പെടുത്തേണമെങ്കിൽ നിരക്ഷരകുക്ഷിയായ അടിയനോട് നിന്തിരുവടി ആലോചിച്ചു വേണമെന്നില്ല എങ്കിലും അടിയന്റെ അഭിപ്രായം ഉണർത്തിക്കാം. സ്വാമിൻ! ഈ വിഭീഷണൻ ശത്രുപക്ഷത്തിൽനിന്നു ശരണം പ്രാപിപ്പാൻ വന്നവ

നമ്മെന്നു തന്നെയല്ല, ജാനകീചോരനായ രാവണസഹോദരനാണ്. ശത്രുക്കളെ ചാൎന്നു കൊല്ലണം എന്നു കരുതി വന്നവനായിരിക്കമെന്നാണ് അടിയന്റെ അഭിപ്രായം എന്നു കേൾപ്പിച്ചു.

പടനായകനായ നീലൻ.

സ്വാമിൻ രാവണൻ നിന്തിരു പടിക്കു മാത്രം വിരോധിയല്ല. പണ്ടു അങ്ങയുടെ പൂൎവ്വികന്മാരിൽ അനരണ്യനെന്ന മഹാചക്രവൎത്തി രാജാവിനെ കൊലചെയ്തവനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല നമ്മുടെ സൈന്യങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യത്തിൽ യാതൊരു ദൈന്യവുമില്ല. തന്നിമിത്തം പടയിടയിൽ എപ്പോഴും വഞ്ചനാത്മകങ്ങളായ കാൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ഇവൻ പ്രയോഗിക്കുന്നു എന്നു അറിവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും. ആകയാൽ അടിയന്റെ അഭിപ്രായം സുഗ്രീവരാജന്റെ അഭിപ്രായത്തെ പിന്താങ്ങുന്നു എന്നു കേൾപ്പിച്ചു.

അംഗദൻ ഭഗവാനോടു സ്വാമിൻ! വിഭീഷണൻ അങ്ങയുടെ പരമാൎത്ഥത്തെ അറിഞ്ഞു നമ്മുടെ സഖ്യം വഹിപ്പാൻ വന്നവനായിരുന്നാൽ ഇതിനുമുമ്പു വരേണ്ടതായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതെ ഈ അവസരത്തിൽ വന്നതിനെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ രാക്ഷസന്മാരുടെ ജാതിധൎമ്മമായ മായാകൎമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു സംഘത്തിൽ കടന്നു കാൎയ്യം നിവൃത്തിപ്പാൻ വന്നതായിരിക്കമെന്നാണ് അടിയന്റെ ഊഹം എന്നു ഉണൎത്തിച്ചു.

ജാംബവാൻ, സ്വാമിൻ! ഒരു കാലത്തും വിഭീഷണനെ അഭയസ്ഥാനം കൊടുപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ല. രാവണന്റെ സഹോദരനാണ്. രാവണനെയും ഇവനെയും ഒന്നുപോലെ കരുതേണ്ടതാണ്. അഭയസ്ഥാനം കൊടുക്കുന്നപക്ഷം രാവണവധം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമാവാമെന്നല്ലാതെ ഇപ്പോൾ ഒരിക്കലും പാടുള്ളതല്ലെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. ഭഗവാനെ നോക്കി ഹനുമാൻ പറയുന്നു സ്വാമിൻ, ഈ വാനരസംഘത്തിൽവെച്ചു അടിയൻ നല്ലതിരണ്ടാമത്തെ ഒരു മന്ത്രിയാണ്. സുഗ്രീവൻ മുതൽ 21 രാജാക്കളും നല്ലവണ്ണ

ന്നു മന്ത്രികളും വിഭീഷണനെ സ്വീകരിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ അടിയനു ഇതിനെപ്പററി എന്തൊന്നാണു പറവാനുള്ളത്. എങ്കിലും സൎവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടി ചോദിച്ചതുകൊണ്ടു കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം. രാമചന്ദ്രാ; അടിയൻ സൎവ്വേശ്വരിയായ ജാനകിയെ അന്വേഷിച്ചു ലങ്കയിൽ കടന്നു എല്ലാ ഗൃഹങ്ങളിലും നോക്കുന്ന സമയം അനേക കിണ്ണങ്ങളിൽ മദ്യവും മാംസവും നിറച്ചുവെച്ചതായി കാണുകയും ഈ വിഭീഷണന്റെ ആലയത്തിൽ കടന്നാറെ ഇവൻ വേദപാഠം, ദേവപൂജ, രാമകൃഷ്ണസ്തുത്യാദികളായ സഹസ്രനാമങ്ങളെ ജപിച്ചു രാമായണഭാരതഭാഗവതാദികളായ ഇതിഹാസങ്ങളെ വായിച്ചു അനേക ധൎമ്മദാനങ്ങളെ ചെയ്തു തന്റെ ആലയം ബ്രാഹ്മണാലയംപോലെ ശോഭിച്ചതായും കണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല അങ്ങയുടെ പത്നിയെ രാവണൻ കൊണ്ടുപോയി ചിറവെച്ചു ഭയപ്പെടുത്തി സ്വാധീനിപ്പാൻ അജാമുഖി, ശോണമുഖി, നക്രമുഖി, മുതലായ രാക്ഷസികളെ കാവൽ വെച്ചുപാൎക്കുകയും അതിനെ അറിഞ്ഞു വിഭീഷണൻ തന്റെ മകളായ ത്രിജടയെക്കൂടി ദേവിക്കു സഹായത്തിനായി സമീപത്തിൽ ആക്കിപ്പാൎക്കുകയും ത്രിജട ജാനകിയോടു ഭയപ്പെടേണ്ട ഒന്നുണ്ട്. രാവണനു സമ്മതമില്ലാത്ത സ്ത്രീകളെ തൊട്ടാൽ ശിരസ്സു പൊട്ടിത്തെറിക്കേണമെന്നു ബ്രഹ്മാവു ശപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽതന്നെ രാവണനു നിങ്ങളെ യാതൊന്നും ചെയ്‌വാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും മററും ധൈൎയ്യവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തി പാൎക്കുന്നുണ്ട്. അനന്തരം എന്നെ രാവണപുത്രനായ രാവണി നാഗാസ്ത്രബന്ധനംചെയ്തു രാവണന്റെ പാദത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വെക്കുകയും രാവണൻ അടിയനെ വെട്ടുവാനായി ഉടനെ കല്പന കൊടുക്കുകയും എന്നെ വെട്ടുവാനായി കൊണ്ടുപോകുന്ന മദ്ധ്യേ വിഭീഷണൻ വന്നു രാവണനെക്കണ്ടു ഹേ ജ്യേഷ്ഠാ! ഇവനെ കൊല്ലുന്നതു ധൎമ്മമല്ല മറെറാരെക്കൊന്നാലും ദൂതരെക്കൊല്ലുന്നതു ശാസ്ത്രവിരോധമായ കൎമ്മമാണെന്നും മററും അനേക സാഹിത്യങ്ങളെപ്പറഞ്ഞു രാവണനെ സമ്മതിപ്പിച്ചു അടിയന്റെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്തവനാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള സഹായങ്ങളും ഇവനാൽ അടിയ

ന്നു് ഇവൻെറ മകൾ ത്രിജടയാൽ ഞങ്ങളുടെ പത്നിക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മായാവികളാണു് അസുരരാക്ഷസന്മാർ; അതു ലോകപ്രസിദ്ധമാണെന്നിരിക്കിലും ആദിത്യരശ്മിയിൽ അന്ധകാരം നിലനില്ക്കുമോ സ്വാമിൻ! നിരക്ഷരകുക്ഷിയായ അടിയനാൽ ആവശമെന്നും അല്ലെന്നും പറവാൻ അസാദ്ധ്യമാണു്. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ ഭഗവാൻ കേട്ടു അത്യത്ഭുതപ്പെട്ടു പറയുന്നു.

ഹേ സുഗ്രീവാ! നിൻെറ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മാരുതിയുടെ വാണീവൈഭവം കേട്ടുവോ? ഇതുകേട്ടു നീ പരിഭവിക്കരുതു്. ഇതിലേക്കു ദൃഷ്ടാന്തമായി ചില ഉദാഹരണങ്ങളെ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. പണ്ടു് ക്ഷീരാബ്ധിയിൽ മന്ദിരം മത്താക്കി വാസുകിയെ കയറാക്കി ചന്ദ്രനെ തറിയാക്കി കാർക്കോടകനെ വടമാക്കിവേണ്ടുകഴലെ കണ്ണായാക്കി ഇങ്ങിനെ നാട്ടിപ്പൂട്ടിക്കൂട്ടിക്കെട്ടി എന്തും മുറുക്കി മഥിച്ചപ്പോൾ താന്നെ ഉപദ്രവിച്ചുവന്നു കരുതാതെ ആശ്രിതവാത്സല്യത്തോടുകൂടി ആശ്രിതന്മാരായ ഇന്ദ്രാദിദേവകൾക്കു ക്ഷീരാബ്ധി അമൃതുകൊടുത്ത ചരിത്രം കേട്ടിട്ടില്ലേ. എന്നുതന്നെയല്ല സർപ്പരാജാവായ വാസുകിയുടെ വായിൽനിന്നു ഹാലാഹലമെന്ന കാളകൂടവിഷം ഛർദ്ദിക്കുകയും അതുകണ്ടു ദേവാസുരകൾ പരമേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയും പരമേശ്വരൻ ദേവരക്ഷാർത്ഥമായി തനിക്കപായംവന്നാലും വിരോധമില്ല. ആശ്രയിച്ചവരെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു ലോകദഹനം ചെയ്യുവാൻ പ്രവാഹിച്ചുവരുന്ന വിഷത്തിനെ താൻ ആചമനം ചെയ്തു കഥ അറികയില്ലയോ. പണ്ടു് എൻെറ പൂർവ്വികന്മാരിൽവെച്ചു ശിബിചക്രവർത്തിയെന്ന മഹാരാജാവു് ഒരു പക്ഷിയെ രക്ഷിപ്പാനായി തൻെറ ദേഹത്തിൽനിന്നു അസ്ഥിയൊഴികെയുള്ള മാംസങ്ങളെല്ലാം വജ്രത്താൽ ഈരൊന്നെടുത്തു വേടനു ദാനംചെയ്തു ആ ഗോത്രസംജാതനല്ലയോ ഞാൻ. എന്നു മാത്രമല്ല പണ്ടു ഒരു വേടൻ രണ്ടു കപോതങ്ങളെ പിടിപ്പാനായി യന്ത്രംവെക്കുകയും അതിൽ ഒരു പക്ഷിപെട്ടു യന്ത്രത്തോടുകൂടി വൃക്ഷാഗ്രത്തിൽനിന്നു കീഴ്പോട്ടു വീഴുകയും അതിനെപ്പിടിച്ചു ജീവഹാനി വരുത്തി അഗ്നിയിലിട്ടു പാകംചെയ്യാൻ ആ

ഖേദിച്ചിരിക്കെ കാററും മഴയും വന്നു ഇവനെ ഉപദ്രവിക്കുകയും വേടൻ വൃഷ്ടിയേററ സഹിയാതെ വിറച്ച് അയ്യോ കഷ്ടം എന്റെ ക്ഷുത്തടക്കുവാൻ ഇതിന്റെ ഇണപക്ഷിയും കൂടെക്കിട്ടിയാൽ എന്റെ ക്ഷുത്തടങ്ങുമായിരുന്നു. ആയതിനെ ദൈവം തന്നില്ലയെല്ലോ കിട്ടിയപക്ഷിയെ പാകംചെയ്യാൻ ഈ ഘനാഘനങ്ങളായ മേഘവർഷത്തിന്നിടയിൽ അഗ്നിയും ലഭിപ്പാൻ പ്രയാസമായല്ലൊ കാണുന്നത്. എന്തുചെയ്യും ദൈവമേ എന്നും മററും പറഞ്ഞു വ്യസനിക്കുന്നതിനെക്കേട്ടുകൊണ്ടു വൃക്ഷാഗ്രത്തിലിരിക്കുന്ന മറേറ കപോതം ഓഹോ! വലിയകഷ്ടം; വേടന്റെ വിശപ്പിനെക്കാൾ അല്ല എന്റെ പ്രാണൻ എന്നു കരുതി പക്ഷിയും ഇന്ധനങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു ബഹുദൂരംപോയി അഗ്നികൊണ്ടുവന്നു അഗ്നിജ്വലിപ്പിച്ചു വേടന്റെ വൃഷ്ടിയേററതിനാലുണ്ടായ ശീതങ്ങളെ മാററി അവസാനം താനും തന്റെ ദേഹത്തെ വേടന്റെ ക്ഷുത്ത് ബാധ ശമിപ്പാനായിക്കൊണ്ടു അഗ്നിയിൽവീണ് പ്രാണത്യാഗം ചെയ്കയും വേടൻ സന്തോഷിച്ചു പക്ഷികളെ ഭക്ഷിച്ച് ക്ഷുത്ത്ബാധശമിച്ചു പോകകയും പക്ഷികൾക്കു അപ്പോൾതന്നെ സായൂജ്യം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല ആതപോഷ്ണമേററ പർവ്വതങ്ങൾ തപിച്ചിരിക്കെ തന്നെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്ന പക്ഷിമൃഗങ്ങൾക്കു ജലവും നിഴലും കൊടുത്തു രക്ഷിക്കുന്നതു നമുക്കനുഭവമല്ലെ. ആയതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ അടുക്കൽ ശരണം പ്രാപിപ്പാൻ വരുന്ന വിഭീഷണനെ സ്വീകരിക്കുന്നതല്ലാതെ ഒരു കാലത്തും ഉപേക്ഷിപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ലെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു സുഗ്രീവൻ മുതലായ വാനരങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുകയും സുഗ്രീവാ നീ ചെന്നു വിഭീഷണനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പനകൊടുത്തയക്കുകയും അതുപ്രകാരം സുഗ്രീവൻ പോയി വിഭീഷണനെ കണ്ടു വൃത്താന്തം പറഞ്ഞു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരികയും വിഭീഷണൻ വന്നു ഭഗവൽച്ചരണാരവിന്ദം വണങ്ങുന്നു. കോടിമന്മഥാഭ വിജയകിരീട മണിമകുട വിലസൽ ശ്രീവീരരാഘവ ശരണം. സമ്പ്രീതിയഭ്രമാപാരാന്തസിന്ധുശായി, ജനകാത്മജാമനസ, സരോജിനി വാസഹംസ രാജശ്രീ വീരരാഘവ! ശരണം. സർവ്വജീവിതമനോമോഹനാവലീ

കർത്താരേക പരബ്രഹ്മമൂർത്തയെ ശരണം. ഫണിപതികടമാലികാഭരണവന്ദിതപാദ കമലയുഗള ശ്രീവീരരാഘവ ശരണം. ഘനവിജയ ഉഗ്രതൂണീരകോദണ്ഡപാണെ ശരണം. തൃണധരതലലക്ഷ്മണസഹോദർകൃതതാരകപരബ്രഹ്മമൂർത്തയെ ശരണം. എന്നിങ്ങിനെവണ്ണങ്ങി ഭക്തി ശ്രദ്ധ ബഹുമാനാദിവിനയങ്ങളോട്ടുകൂടി നില്ക്കുന്നതിനെ കണ്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ വിഭീഷണ, നിനക്കു ഞാൻ അഭയദാനം തന്നു നിന്നെ രക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. അർക്കചന്ദ്രന്മാരും രാമനാമവും എത്രകാലം ലോകത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നുവോ അത്രവരെക്കും നീ ലങ്കേശ്വരനായി ഭവിക്കുക എന്നുതന്നെയല്ല എന്റെ അനുജന്റെ സ്ഥാനവും നിനക്കു തന്നിരിക്കുന്നു മേലിൽ സകല വാനരങ്ങളും വിഭീഷണനെ ലങ്കേശ്വരൻ എന്നു വിളിക്കേണമെന്നും രാവണാദികളെ വധിച്ചു നിന്നെ രാജേശ്വരനായി ലങ്കയിൽ വാഴിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അനുഗ്രഹിച്ചു സകല സുഗ്രീവാദി വാനരങ്ങളും ലങ്കേശ്വരൻ എന്നു സ്ഥാനാനുസരണം വിളിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. അനന്തരം ലങ്കേശ്വരനോടു ഭഗവാൻ ചോദിക്കുന്നു.

ലങ്കാവൃത്താന്തം.

കവി

ആർകലിയിലങ്കയുമരണ്യമെവ്വഴി
വാർകെഴുകനകഴലരക്കർവരവും
താർകെഴുതനയിനളവുന്തനാപയവും
നീർകെഴുതണ്ടയുന്തികഠിന്ത്രവായരൊ.

അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര! ലങ്കായെന്നു ഇതുവരെ കേട്ടതല്ലാതെ അതിന്റെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു വിവരവും എനിക്കില്ല. ലങ്ക ഏതു കാലത്തിലുണ്ടായി. ഈ സാഗരമദ്ധ്യേ ഇങ്ങിനെ ഒരു സ്വർണ്ണഭൂമി ഉണ്ടാവാൻ കാരണമെന്തു? ആരാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടു. ലങ്ക എത്ര യോജന വിസ്താരമുണ്ടു. മുമ്പു ഈ രാജധാനി ആരുടേതായിരുന്നു. രാവണനു കൈവശം കിട്ടിയിട്ടു എത്ര കാലമായി. പരമാർത്ഥം പറയുകയെന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ, ശരണം സ്വാമിൻ! പണ്ടു സർപ്പരാജാവായ വാസുകിയും വായുദേവ

നും തങ്ങളിൽ ഒരു മത്സരം ഉണ്ടായി. കാരണം, സൎവ്വശരീരികളുടെ പ്രാണൻ ഞാനാകുന്നു. എന്റെ സഞ്ചാരമില്ലെങ്കിൽ പ്രാണികൾ സൂത്രക്കയററ പ്രതിമപോലെ നിൎജ്ജീവികളായിത്തീരും. തന്നിമിത്തം ലോകത്തിൽവെച്ചു ഞാനാകുന്നു യോഗ്യൻ എന്നു വായുദേവനും അതുകേട്ടു വാസുകി വായുദേവനെ നോക്കി കാറ്റും അങ്ങിനെതന്നെയാണെങ്കിലും നീ എനിക്കു ഭക്ഷണപദാൎത്ഥമാകുന്നു. തന്നിമിത്തം നിങ്ങളെക്കാൾ യോഗ്യത എനിക്കുതന്നെയാകുന്നു. എന്നിങ്ങിനെ തമ്മിൽപ്പറഞ്ഞു മത്സരിക്കുന്നതിനെ ദേവകൾ അറിഞ്ഞു [illegible] സമാധാനപ്പെടുത്തേണമെന്നു ഇരുഭാഗക്കാരോടും പറയുന്നു. നിങ്ങൾതമ്മിൽ വൃഥാ ശണ്ഠകൂടേണമെന്നില്ല. നിങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം ഞങ്ങൾ തീൎത്തുതരാം. എങ്ങിനെയെന്നുവെച്ചാൽ മേരുവെന്ന ഹേമാദ്രി ലക്ഷം യോജന ഉയരവും പതിനായിരം യോജന കീഴ്നാട്ടും പതിനാറായിരംയോജന അടി വണ്ണവും മുപ്പത്തീരായിരം യോജന മുകൾപ്പരപ്പും തൊണ്ണൂറായിരം യോജന ചുററളവും 1008 കൊട്ടുമുടിയും മന്ദിരം, മേരുമന്ദിരം, സുവൎച്ചം, കുമുദം എന്നിങ്ങിനെ നാലു ഉപപൎവ്വതങ്ങളും ഹരിഹവിരിഞ്ചാദികളുടെ വാസസ്ഥാനവുമായ ഹേമാദ്രിയുടെ ആയിരത്തെട്ടു കൊട്ടുമുടികളെ നിന്റെ 1000 ഫണങ്ങളാലും ദേഹത്താലും അമൎത്തുക. വായുദേവൻ തന്റെ ശക്തിയാൽ ഒരു ശിഖരത്തെ അടിച്ചുമറിച്ചാൽ വായുതന്നെ യോഗ്യനെന്നും അല്ലാത്തപക്ഷം നീ തന്നെ യോഗ്യനെന്നും ഞങ്ങളോടും പറഞ്ഞു തീൎച്ചപ്പെടുത്തുകയും അതുകേട്ടു ഇരുകക്ഷികളും സമ്മതിച്ചു വാസുകി തന്റെ ഫണത്താലും ദേഹത്താലും ആയിരത്തെട്ടു ശിഖരത്തെ അമൎത്തുകയും വായുദേവൻ തന്റെ പൂൎണ്ണശക്തിയോടുകൂടി മേരുവെചലിപ്പിക്കയും ലേശംപോലും ചലനമില്ലാതെ വരികയും ആ അവസരത്തിൽ വായുദേവൻ ഒരു കന്ദരത്തിൽ ഒളിക്കകയും അപ്പോൾ വാസുകി ഓഹോ വായു എന്നോടു തോററുപോയി എന്നു കരുതി സന്തോഷത്തോടുകൂടി തന്റെ ഒരു ഫണത്തെ ഉയൎത്തി വായു എവിടെയെന്നു നോക്കുകയും ആ തക്കം നോക്കി വായുദേവൻ ഉയൎത്തിയ ഫണത്തിന്നു താഴെയുള്ള ശിഖരത്തെ അടിച്ചുമറിച്ചു അതി

നെ വേഗമായി ഈ സാഗരമദ്ധ്യേ 100 യോജന ആഴത്തോടുകൂടി ജലത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ത്രികൂടമെന്ന പൎവ്വതോപരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നിടുകയും ചെയ്തു. ആയതുകൊണ്ടു വായു അടിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന മേരുപൎവ്വതത്തിന്റെ ഒരു ശിഖരമാണു ഈ ലങ്ക. ഇതിന്നു സമാചലം, സ്വൎണ്ണാചലം, സുവേലം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നു കൊടുമുടികളുണ്ടു ഇതുകൾ വെള്ളത്തിൽ 100 യോജന താഴെ ആണ്ടുകിടക്കുന്നു. ലങ്ക നവരത്നങ്ങളാലും കനകത്താലും ശോഭിക്കുന്നതാണു. എഴുനാഴികപരത്തെട്ടു ഗോപുരങ്ങളുണ്ടു്. ഏഴു മതിലുണ്ടു്. അത്യഗാധമായ അകഴിയന്ത്രപ്പാലങ്ങളുണ്ടു. ഏഴു മതിലുകളും ആദിത്യമണ്ഡലത്തെ അതിക്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നവരത്നഖചിതമായ മൂന്നുറ്റായിരം തെരുവീഥികളുണ്ടു്. അനേകം ഏഴു നിലമേടകൾക്കു മദ്ധ്യേ മുത്തുമയനെന്ന ശില്പികരത്താൽ ചെയ്ത രാവണരാജധാനിയായ പുഷ്ക്കലാസദനമുണ്ടു്. ഈ ലങ്കാദ്വീപു 700 യോജന ×800 കാതം വിസ്താരമുണ്ടു്. രാവണന്നു 64 മന്ത്രികളുണ്ടു 1000 വെള്ളം പട്ടാളങ്ങളുണ്ടു. അതിൽ വടക്കേഗോപുരത്തിൽ 16 കോടി സൈന്യങ്ങളും പടിഞ്ഞാറേഗോപുരത്തിൽ 16 കോടിയും ദക്ഷിണഗോപുരത്തിൽ 16 കോടിയും പൂൎവ്വഗോപുരത്തിൽ 16 കോടിയും ഇങ്ങിനെ 64 കോടി സൈന്യങ്ങൾ നാലു ഗോപുരങ്ങളിലും ഇപ്രകാരം 28 ഗോപുരവാതിലുകളിലും കാവലുണ്ടു. കൂടാതെ 50 കോടിപ്പടകൾ അധോമുഖമായി പാതാളവാസികളായ ശത്രുക്കളുടെ വരവിനെ നോക്കി പ്രദക്ഷിണമായും 50 കോടി സൈന്യങ്ങൾ ഊൎദ്ധ്വമുഖമായി ആകാശവാസികളായ ദേവന്മാരുടെ വരവുനോക്കി അപ്രദക്ഷിണമായും മതിലുകൾക്കു പുറമെ സഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ടു്. 30 കോടിപ്പടകൾ രാജധാനിയിൽ ഹാജരുണ്ടു്. 30 കോടിപ്പടകൾ ഭണ്ഡാരം കാവലുണ്ടു്. ഓരോ മന്ത്രികൾക്കു അമ്പതീതു് കോടിപ്പടകളുണ്ടു്. ഇതിൽ പ്രഹസ്തൻ എന്ന മന്ത്രി സൈന്യാധിപനാണു. മന്ത്രി, പുരോഹിതൻ, ദൂതൻ, സൈന്യാധിപൻ, ഒററൻ, ബ്രാഹ്മണർ, പഞ്ചായക്കാർ, ജോത്സ്യൻ, ഇതു ഇവർ എപ്പോഴും സഭയിലുണ്ടു. രാവണന്നു കുംഭകൎണ്ണനെന്ന ഒരു അനുജൻ അടിയന്നു ജ്യേഷ്ഠനായുണ്ടു്. ആയവന്നു 6 മാസം

നിദ്രയും 6 മാസം ഊണുമാണ്. ലക്ഷ്മണനാൽ വൈരൂപ്യം ചെയ്യ ശൂർപ്പണഖ ഞങ്ങൾ മൂന്നാൾക്കും താഴെയാണ്. അച്ഛൻ വിശ്രവസ്സ് മഹർഷിയാണ്. അമ്മ കൈകസിയെന്ന രാക്ഷസിയാണ്. രാവണനു രാവണി, അതികായൻ, അക്ഷയകുമാരൻ, ത്രിശിരസ്സ് എന്നിങ്ങിനെ 4 മക്കളുണ്ട്. അതിൽ രാവണിയെന്ന സീമന്തപുത്രൻ ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കയാൽ ഇന്ദ്രജിത്ത്‌യെന്ന പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചവനും 64 കലാവിദ്യകളിൽ നിപുണനുമാണു. അതികായനെന്നവൻ കനിഷ്ഠപുത്രനാണു. പരമേശ്വരന്റെ പ്രധാനശിഷ്യനും സത്യസന്ധനുമാണ്. 12000 ജാരസന്തതികളുണ്ടു. മണ്ഡോദരി, ധന്യമാലയെന്നു രണ്ടു പാണിഗ്രഹണംചെയ്ത പത്നിമാരുണ്ടു. അതിൽ ധന്യമാല വന്ധ്യയാണു. അതികായൻ ധന്യമാലക്കു ദത്തുപുത്രനാണു. മാലി സുമാലി മാല്യവാൻ എന്നവർ രാവണന്റെ മുത്താതകളായിരുന്നു. അവർ മുമ്പ് ഈ ലങ്കയിൽ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചിരുന്നു. അവരിൽ ഇപ്പോൾ മാല്യവാൻ ലങ്കയിലുണ്ടു. മാലി സുമാലികൾ സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു. കുറെക്കാലം വിശ്രവസ്സു പുത്രനായ വൈശ്രവണൻ ലങ്കയിൽ അധിവസിച്ചിരുന്നു. അന്നു 350 യോജന വിസ്താരമേ ലങ്കയിൽ നഗരവീഥികളാക്കിയിരുന്നുള്ളു. ബാക്കി ജ്യേഷ്ഠനാലാണു 700 യോജനയാക്കിയതു. മുമ്പു വിശ്വകർമ്മാവു ലങ്കയെ സൃഷ്ടിച്ചു അഗ്നികോണിലാണു അവസാനപ്പലക തറച്ചത്. ഇപ്പോൾ മരണസൂത്രത്തിലാണു നിറുത്തിട്ടുള്ളത്. ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂർത്തികളും രാവണന്റെ കല്പനയില്ലാതെ ലങ്കയിൽ കടക്കുന്നതല്ല. ഈ ലങ്കക്കു അകഴിയായി ശോഭിക്കുന്ന ലവണസമുദ്രത്തിന്നു രത്നാകരമെന്നു ഒരു പേരുണ്ട്. കാരണം ലങ്കാസ്ത്രീകൾ തങ്ങളുടെ കണവന്മാരുമായി ഏഴുനില മേടയുടെ മുകളിൽ മാരലീലചെയ്യുന്ന സമയം രത്നാഹാരങ്ങൾ ശരീരസ്പർശത്തിന്നു വിരോധമായി തോന്നുകയും തത്സമയം മാല്യങ്ങളെ കഴിച്ചു എറിയുകയും അതു സമുദ്രത്തിൽ വന്നുവീഴുകയും തന്നിമിത്തം സമുദ്രത്തിൽ എവിടങ്ങളിലും തപ്പുന്ന സ്ഥലത്തെല്ലാം രത്നങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനാൽ രത്നാകരമെന്ന പേർ വ

ന്നതാണു. രാവണന്റെ ദിനചര്യക്കും ഒമ്പതുകോടി ശിവലിംഗങ്ങളെ പൂജിക്കുന്നുണ്ടു. പുറമെ ലങ്കയിൽ മൂവ്വായിരം ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട്. ഈ കാളികൾക്കെല്ലാം മാതാവായി ലങ്കാശ്രീയെന്ന ഒരു ദേവിയുമുണ്ടു. ഇങ്ങിനെ അനേക വൈഭവങ്ങൾ ലങ്കക്കുണ്ടെന്നു വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഇത്ര ആയിരം പടകളേയും വില്ലാളികളായ രാവണപുത്രന്മാരെയും ജയിച്ചല്ലാതെ ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരുവാൻ യാതൊരു വഴിയും കാണുന്നില്ല. ഈ ജന്മത്തിൽ സാധിക്കുന്ന ഒരു കാൎയ്യമല്ലെന്നാണു തോന്നുന്നതു. താമരത്തടാകത്തിൽ ഒരു കൂമം പിറന്നതുപോലെ ക്ഷത്രിയവംശത്തിൽ നിസ്സാരനായ ഞാൻ ജനിച്ച ലോകാപവാദം ഏററിരിക്കേണ്ടിയല്ലെ വന്നനുഭവിച്ചതു. വില്ലാളികളും മായാവികളുമായ രാക്ഷസന്മാരോടു നിരായുധന്മാരായ നമ്മുടെ വാനരങ്ങളാൽ എന്തു കഴിയും? എന്റെ കൎമ്മമെന്നല്ലാതെ മറെറാന്നും പറവാൻ കാണുന്നില്ലെന്നുപറഞ്ഞു വ്യസനിക്കുന്നതിനെ വിഭീഷണൻ കണ്ടു. സ്വാമിൻ! അങ്ങുന്നു ദുഃഖിപ്പാൻ അവകാശമില്ല. കാരണം തിരുവടിയുടെ ദൂതനായി സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു ലങ്കയിൽവന്ന ശ്രീഹനുമാൻ കളിവനത്തിൽ കടന്നു അവിടെ കാവല്ക്കാരായ ഓരോരുത്തന്നു സഹസ്രഗജങ്ങളുടെ ശക്തിയോടുകൂടിയ എൺപതിനായിരം ഭടന്മാരെയും പ്രധാന പടനായകനായ ജംബുമാലിയെയും പഞ്ചസേനാധിപന്മാരെയും രാവണന്റെ ഇളയപുത്രനായ അക്ഷകുമാരനെയും കൊന്നു. രാവണൻ കണികാണുന്ന പൊന്മല എടുത്തു സാഗരത്തിലെറിഞ്ഞു, തോരണത്തിൽ കയറിയ ഹനുമാനെ രാവണി നാഗാസ്ത്രത്താൽ കെട്ടി ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്താൽ മോഹാലസ്യപ്പെടുത്തി രാവണൻ സന്നിധാനത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വെക്കുകയും മാരുതിയുടെ വാലിൽ ശീല ചുററി തൈലം നനച്ചു അഗ്നികൊളുത്തിവിടുകയും ഉടനെ ഹനുമാൻ ലങ്ക എഴുനൂറുയോജനയിൽ ഉൾപ്പെട്ട സകല തെരുവീഥികളേയും ചുട്ടു് അതിൽ വസിച്ചിരുന്ന അനേകം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ അഗ്നിയിലിട്ടു കരിച്ചു നാശപ്പെടുത്തുകയും തനിക്കു യാതൊരു അഗ്നിബാധയും ഏല്ക്കാതെ ഹനുമാൻ നി

ന്തിരുവടിയുടെ അടുക്കലേക്കു മടങ്ങിപ്പോരുകയും ചെയ്തു. ആകയാൽ പ്രകൃതിയിൽ അധികം പടകളെ നിരായുധനായ ഏക ഒരുവൻ കൊല്ലപ്പെടുത്തിയിരിക്കെ തിരുവടിയുടെ 70 വെള്ളം വാനരസംഘം ലങ്കയിൽ കടന്നാൎപ്പിന്നെത്തക്കധൈര്യനാണു. സാഗരതീരത്തിൽനിന്നു വ്യസനിക്കണമെന്നില്ല. കഴിയുന്നവേഗത്തിൽ സാഗരം കടപ്പാനുള്ള മാൎഗ്ഗത്തെ ചിന്തിക്കുകയെന്നു വിഭീഷണൻ പറയുന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാനും ഭാഗ്യം; മാരുതി ലങ്കയിൽചെയ്ത ഇപ്രകാരം പ്രവൃത്തിച്ചതൊന്നും ഇവിടെ മനസ്സിലായിട്ടില്ല. ലങ്കേശ്വരാ ഇപ്പോൾ നീ പറഞ്ഞപ്പോൾ മാത്രം മനസ്സിലായി. അവനവന്റെ യോഗ്യത അവനവൻതന്നെ പറയുന്നതായാൽ തന്നെത്താൻ പുകഴ്ത്തിയാലുള്ള ദോഷം അനുഭവിപ്പാനിടവരുമെന്ന ശങ്കയുണ്ട്, അതിനിമിത്തം പറയാതിരുന്നതായിരിക്കുമെന്നു ഹനുമാനെപ്പുകഴ്ത്തി സാഗരം കടപ്പാൻ സാഗരരാജാവായ വരുണനെ ധ്യാനിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു.

വരുണമന്ത്രം.

ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു, ഹേ! സൌമിത്രേ; സമുദ്രരാജാവായ വരുണനെ ധ്യാനിപ്പാനായി ശാസ്ത്രോക്തമായ ഒരു ദൎഭാസനം ഉണ്ടാക്കി ആ ആസനത്തിൽ കിടന്നു വരുണധ്യാനം ചെയ്യണമെന്നു പറയുകയും ലക്ഷ്മണൻ അവ്വണ്ണമേ നിയമാനുസരണം ദൎഭകൊണ്ടു ആസനമുണ്ടാക്കുകയും അതിൽ ഭഗവാൻ ശയിച്ചു ഏഴു ദിവസം അഹോരാത്രം വരുണനെ ധ്യാനിക്കുകയും വരുണൻ വരായ്കയാൽ സൌമിത്രിയോടു ധ്യാനിപ്പാൻ കല്പിക്കുകയും അപ്രകാരം ലക്ഷ്മണനും ധ്യാനിച്ചും വരുണൻ വരാത്തതു കണ്ടു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! വരുണൻ വരാതിരിപ്പാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ പേരിൽ ചില ഹാസ്യങ്ങളെക്കരുതിയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അതു എന്തെന്നുവെച്ചാൽ ദശരഥി രാമൻ ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ ജാതനെന്നല്ലാതെ യാതൊരു വൈഭവവും രാമനിൽ ഇല്ലെന്നും രാമന്റെ കയ്യിലുള്ള പരമകോദണ്ഡമായ വില്ലിനു ലേശമെങ്കിലും ശക്തിയുണ്ടെന്നു ള്ളതിൽ തന്റെ പത്നിയെ അന്യനായ രാവണൻ കൊണ്ടുപോ

വാൻ ഇതുവരെത്തും ആരെന്ന മാത്രമല്ല അയോദ്ധ്യയെ വിട്ടു വനത്തിൽ വന്നു ഫലമൂല പദാൎത്ഥങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചു ശാഖാമൃഗങ്ങളായ വാനരങ്ങളെ സഹായികളാക്കി ലങ്കയിൽ കടന്നു ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടു പോകാമെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്താൽ എന്നെ ആശ്രയിക്കയാണെന്നും വനത്തിൽ സഞ്ചാരം തുടങ്ങിയതിനുശേഷം നടപ്പാൻതന്നെ ശക്തിയില്ലാത്തവനായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു എന്നും രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ രാമൻ വില്ലുപ്പൂൽ എനിക്ക പോരുകണ്ടുന്നാവശ്യമില്ലെന്നും മററും കരുതിയിരിക്കുന്ന ഈ ജലപ്രഭുവായ വരുണനെ മേലാൽ സംഗരത്തിൽ ഞാൻ വെച്ചിരിക്കുന്നതല്ല. സംഗരരാജാവാണെന്നുള്ള വരുണന്റെ അഭിമാനത്തെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ രാമനാം ഭേദിക്കുവാൻ കഴിയുമൊ എന്നു പരീക്ഷിക്കുവാൻ വില്ലു എന്റെ കയ്യിൽ തരികവേണം എന്നു ലക്ഷ്മണനോടു പറഞ്ഞു കോദണ്ഡമതു വാങ്ങി ആകൎണ്ണാന്തം വലിച്ചു ബാണമേററി ആഗ്നേയാസ്ത്രം പൂട്ടി സംഗരത്തിലേക്കു തൊടുക്കുകയും അഗ്നിജ്വാലാമാലകൾ കത്തിപ്പിടിച്ചു ചിന്നിച്ചിതറി സമുദ്രത്തിൽ പായുകയും തിമിഞ്ഞു സമുദ്രജലം തിളച്ചു മറിയുകയും ജലചരങ്ങളായ മത്സ്യ, കമഠ, നക്ര, ചക്ര, ജളൂക, മണ്ഡൂക, കൎക്കടക, പന്നഗപ്രഭൃതികളെല്ലാം നശിക്കുകയും ഭഗവാന്റെ ക്രോധം സഹിക്കാവുന്നതല്ല ബ്രഹ്മാസ്ത്രമെടുത്തു വില്ലിൽ അനുസന്ധാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ വരുണൻ അഗ്നിബാധയാൽ അവശനായി ഒരു രത്നമാല്യത്തെയെടുത്തുവന്നു സൎവ്വേശ്വരനായ ഭഗവാന്റെ പാദത്തിൽ കാഴ്ചവെച്ചു സാഷ്ടാംഗം നമസ്കാരം ചെയ്തു സ്തുതിക്കുന്നു.

വരുണസ്തുതി

ശ്രീമന്നാരായണ! പരബ്രഹ്മസ്വരൂപ! അഖിലാണ്ഡകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനായക! കൌസല്യാഗൎഭവാസ ദശരഥരാജനന്ദന! വിശ്വാമിത്രയാഗപരിപാലന! താടകാസംഹാര! അഹല്യാശാപവിമോചന! മിഥിലാരാജ്യഗമന! ത്ര്യംബകചാപഖണ്ഡന! സീതാപാണിഗ്രഹണകൃത്തായ! ഭാൎഗ്ഗവരാമഗൎവ്വശമന! അയോദ്ധ്യാധിവാസ! പട്ടാഭിഷേകവിഘ്നസഹിത! ദണ്ഡകാരണ്യഗമന! അമിതമയരക്ഷരക്ഷണമേന്ദ്രപ്രാണ! സ്വാമിൻ! അ

ടിയൻ മനസ്സിൽ ആലോചിക്കാതെ കഷ്ടങ്ങളെ നിന്തിരുവടി ഊഹിച്ച് പരിഭവിക്കരുതെ. അങ്ങയുടെ വൈഭവത്തെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ സജാതീയ, വിജാതീയ, സ്വഗത, ഭേദശൂന്യനായി ദേശകാലവസ്തു പരിച്ഛേദരഹിതനായി, നിഷ്കളങ്കനായി, നിഷ്കലനായി, അവാങ്മനസഗോചരനായി, സർവ്വലോകശരണ്യനായുള്ള നിന്തിരുവടി പണ്ടു ഇന്ദ്രദ്യുമ്നനെന്ന പാണ്ഡ്യരാജാവ് അഗസ്ത്യൻ ശാപത്താൽ മത്തഗജമായി വനത്തിൽ അനേക പിടികളോടുകൂടി സഞ്ചരിക്കുകയും ഒരുദിവസം നീരണിപ്പൊയ്ക എന്ന മടുവിൽ ജലം കുടിപ്പാനായി ഗജേന്ദ്രൻ ആയിരംപിടികളോടുകൂടി ഇറങ്ങുകയും ആ മടുവിൽ ദേവലമഹർഷിയുടെ ശാപത്താൽ നക്രമായിക്കിടക്കുന്ന ഹൂഹൂവെന്ന ഗന്ധർവ്വൻ ഗജേന്ദ്രൻ ജലത്തിൽ ഇറങ്ങിയ ഉടനെ വന്നു കാൽ പിടിച്ചു വലിക്കുകയും അതു കണ്ടു കരീന്ദ്രനും തന്റെ സഹായികളായ ആയിരം പിടികളും കരയിലേക്ക വലിക്കുകയും ഇങ്ങിനെ ആയിരം സംവത്സരം അന്യോന്യം വലിച്ച് തന്റെ സഹായികളായ പിടിയാനകൾ ഒരോരോ തന്നെ വിട്ടുപോകയും തനിക്ക ആരും സഹായമില്ലെന്നു കണ്ടു പൂർവ്വസ്മരണ ഉണ്ടാകുകയും സർവ്വേശ്വരനായ അങ്ങയെ ചെന്താമരപ്പൂക്കളെക്കൊണ്ടു അർച്ചനചെയ്ത് ആദിമൂലമെ അഭയം എന്നുള്ള സ്തുതിയെക്കേട്ടു കാരുണ്യവാരാന്നിധിയായ നിന്തിരുവടി പക്ഷിരാജാവായ ഗരുഡന്റെ ഗളത്തിൽകയറിവന്നു നക്രത്തെ ചക്രത്താൽവധിച്ചു ഇന്ദ്രദ്യുമ്നനെ രക്ഷ ചെയ്ത് ശാപത്തെ മാററി ഹൂഹൂവിന്റെ യഥാസ്ഥാനത്തിലേക്ക നിന്തിരുവടി അനുഗ്രഹിച്ചുവല്ലെ സ്വാമിൻ! നിരക്ഷരകുക്ഷിയായ അടിയനെ നിന്തിരുവടി രക്ഷിക്കേണമെ! ആഗ്നേയാസ്ത്രത്താൽ അടിയനും ജലജന്തുക്കളും ജലവും ഇതിൽപ്പരം നഷ്ടകഷ്ടങ്ങളെ അനുഭവിപ്പാൻ [illegible] കരുണാസമുദ്രനായ അങ്ങുന്നല്ലാതെ അടിയനു [illegible]മില്ല സ്വാമിൻ! എന്ന വരുണന്റെ സ്തുതിയെ കേട്ടു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ വരുണ! ഞാനും എന്റെ സഹായികളായ സുഗ്രീവാദി വാനരങ്ങളും ഈ സമുദ്രതീരത്തിൽ വ[illegible] ഏഴു ദിവസം [illegible]ത്രം ധ്യാനിച്ചും നീ വരാതിരിപ്പാനും ക്രോധിച്ചു വ[illegible]

വരുവാനും കാരണമെന്തു്? നീ സാഗരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ? പരമാൎത്ഥം പറയുക. നിന്റെ ഇത്രനേരം എന്നിലുണ്ടായ സ്തുതിയെക്കേട്ടു നിന്റെ പേരിലുള്ള ക്രോധം ശമിച്ചിരിക്കുന്നു. മേലിൽ നീ ഭയപ്പെടേണ്ട. നിണക്കു ഞാൻ അഭയദാനം തന്നിരിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു വരുണൻ പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്രപ്രഭോ! സൎവ്വേശ്വരനായ അങ്ങയുടെ പത്നിക്കു അകപ്പെട്ട ദുഃഖത്തിനെ നിവൃത്തിപ്പാനായി വാനരസംഘത്തോടുകൂടി നിന്തിരുവടി സമുദ്രതീരത്തിൽ വന്നു അടിയനെ വിളിച്ചതു് ലേശംപോലും അടിയൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. കാരണം, പുഷ്കരദ്വീപിനെ ചുറ്റിക്കിടക്കുന്ന ശുദ്ധോദാൎണ്ണവത്തിൽ തിമി, തിമിംഗലമെന്നു രണ്ടു മത്സ്യങ്ങൾ തങ്ങളിൽ അതികഠിനമായ ശണ്ഠ ഉണ്ടാവുകയും തന്നിമിത്തം ഇതരജലജന്തുക്കൾക്കു നാശം ഭവിക്കുകയും അലതിരകൾ കലശലായി പല ദ്വീപുകളിലും അടിച്ചു ഓരോ ഭാഗങ്ങൾ ഇടിഞ്ഞു ചാടുകയും ചെയ്തു വിവരം അടിയനറിഞ്ഞു മത്സ്യങ്ങൾതമ്മിലുള്ള മത്സരത്തെ തീൎത്തുപ്രജകളെ രക്ഷിപ്പാനായി ഞാൻ പോയ നിമിത്തം നിന്തിരുവടി വിളിച്ചതു അറിവാനിടവരാഞ്ഞതാണ്. ഇതു അങ്ങയുടെ പാദം തന്നാണെ സത്യമാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ വരുണ! നീ പറയപ്പെട്ട മത്സ്യങ്ങൾ ഏതു് കാലത്തുണ്ടായതെന്നു അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. സ്വാമിൻ! പണ്ടു സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻ മത്സ്യാവതാരമെടുത്തു ഹയഗ്രീവനെ വധിച്ച കഥ അങ്ങെയ്ക്കറിയാമല്ലോ. ആ അവസരത്തിൽ മത്സ്യങ്ങളോടുള്ള ജലക്രീഡയിൽ ഉത്ഭവിച്ചവരാണെന്നു മറുപടി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ, വരുണനെ നോക്കി, നിന്നെ ഞാൻ വിളിച്ച അവസരത്തിൽ കാണായ്കയാൽ എന്റെ വില്ലിൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം അനുസന്ധാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. രാമസായകം വൃഥാ മടങ്ങുന്നതല്ല. ഈ അസ്ത്രത്തിനു ഒരു ലക്ഷ്യം നീ തരണമെന്നു ചോദിക്കുകയും, സ്വാമിൻ അങ്ങയുടെ ബാണത്തിനു അടിയനാൽ ലക്ഷ്യം തരുവാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. എങ്കിലും ഒരു ലക്ഷ്യം ഉണൎത്തിക്കാം. ഈ ലവണാബ്ധിയുടെ പശ്ചിമോത്തരമായി ഗാന്ധാരമെന്ന ഒരു ദ്വീപുണ്ടു്. അതിൽ ശ

നേകകോടി രാക്ഷസന്മാർ അധിവസിക്കുന്നുണ്ട്. അവരുടെ പരാക്രമം സഹിക്കുന്നില്ല. അന്തരം മർത്ത്യ പാതാളങ്ങളായ ത്രൈലോക്യങ്ങളും രാക്ഷസന്മാരാൽ വളരെ നഷ്ടകഷ്ടങ്ങളെ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ട്. ഇടക്കിടെ സാഗരങ്ങളിലും വന്നു ജലചാരങ്ങളെപ്പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചു നശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു മുമ്പാറത്തെ ബ്രഹ്മസായകം അധർമ്മതല്പരന്മാരായ രാക്ഷസന്മാരെ നശിപ്പിപ്പാനായ്ക്കൊണ്ടു അയച്ചു അടിയനെ രക്ഷിക്കണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും ഭഗവാൻ അപ്രകാരം ചെയ്തതിന്നുശേഷം വരുണനോടു പറയുന്നു, ഹേ വരുണാ! എനിക്കും എന്റെ സൈന്യങ്ങൾക്കും ലങ്കയ്ക്കു പോകണം. ആയതിന്നു മാർഗ്ഗവിരോധമായി ശോഭിക്കുന്ന ഈ സാഗരത്തൂടെ ഒരു മാർഗ്ഗം ലഭിക്കണം. ആയതു നിന്റെ സഹായത്താൽ വേണം. അതിന്നുവേണ്ടി നിന്നെ വരുത്തിയതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു സ്വാമിൻ ഈ സമുദ്രത്തിന്റെ ആഴവിസ്താരങ്ങളെപ്പറ്റി അടിയനാൽ സാധിക്കുന്നതല്ല. ലക്ഷം യോജന വിസ്താരമെന്നു ഒരു കണക്കുണ്ട്. അതു സൃഷ്ടികാലത്തിലുള്ളതാണ്. ആയതിൽപ്പിന്നെ തിരമാലകളുടെ സംഘട്ടനങ്ങളാൽ ചില ഭാഗങ്ങൾ കുറഞ്ഞും വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല ജലത്തെ അങ്ങുമിങ്ങും നീക്കി ഇടയിലൂടെ സൈന്യങ്ങൾ കടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതായാൽ വളരെക്കാലതാമസവും ബുദ്ധിമുട്ടും സംഭവിക്കും. വേണ്ടുന്നതു അടിയൻ ഉണർത്തിക്കാം. അങ്ങയുടെ സൈന്യങ്ങളായ വാനരങ്ങളാൽ കൽമലപർവ്വതങ്ങളെ എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു സേതുബന്ധിക്കുകയും തന്മൂലം പോകുന്നതാണ് സുഖവും എളുപ്പവും. അടിയൻ സമുദ്രത്തിൽ താണ് ജലത്തിൽ ഇടുന്ന പർവ്വതങ്ങൾ അങ്ങുമിങ്ങും പോകാതെ തടുത്തുകൊള്ളാം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു എന്നാൽ അങ്ങിനെയാവട്ടെ എന്നു വരുണനെ അനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. അനന്തരം സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു സേതുബന്ധിപ്പാനായി വാനരങ്ങൾക്കു കല്പന കൊടുക്കുകയെന്നു കല്പിച്ചതിനെക്കേട്ടു സുഗ്രീവൻ സൈന്യങ്ങളെ അറിയിച്ചു.

സേതുബന്ധനം.

കവി.

കുമുദനിട്ടകുലാചലമൊക്കെത്തരിൽ
തിമിതമിട്ടത്തിരിയുംതിരകടൽ
ഇമിതശ്ലർപൃകവാനവർത്തുങ്ങിനാർ
അമൃതമിന്നമമെട്ടമെന്നമരേശ്വരൻ.

ജാംബവാൻ വാനരന്മാരോടു പറയുന്നു. ഹെ സ്നേഹിതന്മാരെ! ഇതിൽ സേതുബന്ധിപ്പാനായി നാലു പേർ ഒഴികെ ബാക്കി എല്ലാവരും പോകണം. സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയും അവന്റെ അനുജനായ ലക്ഷ്മണനും ലങ്കേശ്വരനായ വിഭീഷണനും നമ്മുടെ രാജാവായ സുഗ്രീവനും ഇങ്ങിനെ നാലു പേർ രാജാക്കന്മാരാണ്. അവർ ഒഴികെ മററുള്ള എല്ലാവരും ജാഗ്രതയായി ഹിമാലയം മുതൽ മേരുപര്യന്തമുള്ള പർവ്വതങ്ങളെ കൊണ്ടു വരണം. ഇവകൾ വാങ്ങിപ്പടവ് ചെയ്യുവാൻ വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ പുത്രനായ നളൻ വരട്ടെ എന്നു ജാംബവാൻ പറയുകയും അതുകേട്ടു സമ്മതിച്ചു സകല വാനരന്മാരും പർവ്വതങ്ങളെ കൊണ്ടുവരികയും കുമുദൻ ഒമ്പത് പർവ്വതങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു പ്രഥമമായി അസ്ഥിവാരക്കല്ലിടുകയും സേതുബന്ധനം കഴിഞ്ഞൻ ആകാശമാർഗ്ഗേ നിരനിരയായി നില്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ കുമുദൻ അസ്ഥിവാരക്കല്ലിട്ടതിനെ കണ്ടു അത്ഭുതപ്പെട്ടു പറയുന്നു. അല്ലയോ ദേവകളെ നോക്കുവിൻ സേതുബന്ധനത്തിന്നു അസ്ഥിവാരക്കല്ലായി കുമുദനെന്ന വാനരശ്രേഷ്ഠൻ ഒമ്പതു പർവ്വതങ്ങളെ ഒന്നായിക്കൊണ്ടുവന്നു സമുദ്രത്തിൽ ഇട്ടപ്പോൾ ആയതു വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകാതെ നർത്തകസ്ത്രീകളുടെ നിൎത്തംപോലെ തകിധിമിയെന്ന താളാനുസരണനൃത്തം കണ്ടില്ലയോ. എന്നു മാത്രമല്ല പർവ്വതങ്ങൾ ജലത്തിൽ വീണ ഉടനെ തജ്ജന്യമായ തുള്ളികൾ നമ്മുടെ മേൽ വന്നു സ്പർശിച്ചതു കണ്ടീൻ. പണ്ടു ക്ഷീരാബ്ധിമഥനത്തിന്നായി മന്ദരമെന്ന ഒരു പർവ്വതത്തിനെയിട്ടപ്പോൾ നമ്മുടെ ജരാനര തീരുവാനായി അമൃത് സിദ്ധിച്ചു നാം രക്ഷപ്പെട്ടതു ഓർമ്മയില്ലേ. ഇന്നു ഒമ്പതു പർവ്വതമല്ലേ ഇട്ടിരിക്കുന്നത്. ഇന്നും ന

മൃത് സിദ്ധിക്കും എന്നു ആനന്ദിക്കുകയും സൌന്ദൎയ്യകലാതിലകസന്തോഷചിന്താമണികളായ രംഭ, ഉൎവ്വശ്യാദികൾ മോഹനാട്യം നടിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം വാനരങ്ങളെല്ലാം പൎവ്വതങ്ങൾകൊണ്ടു വന്നു നളൻ പക്കൽ കൊടുക്കുകയും ആയതിനെ വാങ്ങി തൻ പടവു ചെയ്തു അഞ്ചുദിവസം അവധിയായി 100 യോജന നീളം, 10 യോജന വണ്ണമായി ലങ്കയുടെ വടഗോപുരത്തിൽ മുട്ടിക്കുകയും സേതുബന്ധിച്ചു വിവരം ഭഗവാനെ കേൾപ്പിച്ചു എല്ലാവരും സന്തോഷപരിപൂൎണ്ണമായി ലങ്കയിൽ കടക്കുകയും വടഗോപുരത്തിന്റെ സമീപമുള്ള സുവേലത്തിന്റെ അടിപ്പരപ്പിൽ ചെന്നു പടനായകനായ നീലനെ വിളിച്ചു പടകൾക്കു താമസിപ്പാൻ പാടി വീടു കെട്ടുവാനായി ഭഗവാൻ കല്പിക്കുകയും നീലൻ അവസരാനുസരണം പാടി വീട് നിൎമ്മിക്കുകയും അതിൽ വാനരങ്ങൾ താമസിക്കുകയും ആയതിന്നുശേഷം ഭഗവാൻ തമ്പിയുംകൂടി ശിവധ്വനി ചെയ്യുകയും ഹനുമൽപ്രഭൃതികളായ വാനരങ്ങൾ ആൎപ്പ് നാദം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

ശുകചാരണന്മാരുടെ പ്രവേശനം.

രാവണന്റെ ദൂതന്മാരായ ശുകചാരണന്മാർ ശിവധ്വനിയും ആൎപ്പുനാദവും കേട്ടു കിടുകിടെ വിറച്ച് എടോ ശുകനെ ഈ ശബ്ദം എവിടുന്നാണായി. വല്ല ഇടിമുഴക്കമോ വെടിമുഴക്കമോ ലോകം ഞെട്ടുമാറ് മുഴങ്ങുന്ന ശബ്ദം എന്താണിതെന്നറിയണമെന്നു രണ്ടുപേരും അന്വേഷിച്ചു വടഗോപുരത്തിന്നടുത്തു സുവേലത്തിന്നടുത്തു വരികയും അവിടെ മനുഷ്യരെയും വാനരങ്ങളെയും കണ്ടു അത്ഭുതപ്പെട്ടു ഇടയിൽ അഞ്ചനാദ്രിയെപ്പോലെ നില്ക്കുന്ന മാരുതിയെക്കണ്ടു എടോ നോക്കുക കുറെ ദിവസം മുമ്പു ലങ്കയിൽ അധികം പടകളെയും കൊന്നു രാജ്യത്തെയും ചുട്ടുപോയ മന്തി അതാ നില്ക്കുന്നു. ആവട്ടെ ഇവരുടെ അഭിപ്രായം മനസ്സിലാക്കി നമ്മുടെ രാവണീശ്വരനോടു അറിയിക്കണം. അതിന്നു ദൂരെ നിന്നാൽ ഉദ്ദേശം മനസ്സിലാക്കുവാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. അതിനാൽ നാം പടയുടെ ഇടയിൽ ഉപായരൂപേണ കടന്നു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി മടങ്ങണം. അതിന്നു ചാരവാനരങ്ങളുടെ വേഷ

ഒത്ത മയത്താലെടുക്കണം. ഈ വേഷത്തോടെ ഉപായമായി ആ മ
ന്തിക്ക ഒരു സമ്മാനിക്ക നാം പോര. വാനരരൂപികളായി പട
യിടയിൽ കടന്നു ആരെന്നു കേട്ടാൽ ഞങ്ങൾ കപ്പിനികളായ ഫ
ലമൂലപകപങ്ങൾക്ക വനത്തിൽ പോയിരുന്നു എന്നും ആ സമയം
വരെ ചിലർ രഹസ്യമായ ചില സംഗതികളെപ്പറ്റി എന്നും
അതു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ നിങ്ങളോട്ടു അറിയിക്കേണമെന്നുള്ള
അത്യുത്സാഹത്താൽ ഞങ്ങൾ വരുന്ന വഴിയാണിതെന്നും മറ്റും
തക്കടിവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു കാര്യം പറിച്ചു പാടാമെന്നു നിശ്ച
യിച്ചു ചാരന്മാർ വാനരരൂപികളായി പടയിടയിൽ കടക്കുക
യും ഉടനെ വാനരവീരന്മാർ ഇവരെപ്പിടിച്ചു അടിക്കുകയും തല്ലു
കൊണ്ടു സഹിയാതെയായപ്പോൾ അയ്യോ ശിവ ശിവ എന്നു നിലവിളി
ക്കുകയും അതു കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹേ സുഗ്രീവ നമ്മുടെ പടകളിൽ
ആരാണ് അഭയം എന്നു പറയുന്നത്. അവരെ ഉപദ്രവിക്കരു
ത്. എന്റെ അടുക്കലേക്ക അവരെക്കൊണ്ടുവരികയെന്നതിനെകേട്ടു ഇവ
രെ ഭഗവാന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി നിർത്തുകയും സ്വാമി
കണ്ടു ഹേ നിങ്ങൾ ആരാണ് എവിടന്നു വരുന്നു. പടയുടെ ഇ
ടയിലേക്ക വരേണ്ടുന്ന ആവശ്യമെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും അതിന്നു
മറുപടിയായി അവർ ശരണം സ്വാമിൻ ഞങ്ങൾ പാവം വാനരങ്ങ
ളാണ്. ഫലമൂലപകപങ്ങൾക്കായി വനത്തിൽ പോയിരുന്നു.
അവിടെ ചിലര് ഞങ്ങളോട്ടു രഹസ്യമായ ചില സാരവാക്കുകൾ
പറയുകയുണ്ടായി. ആയത്തുകളെ സമക്ഷത്തിൽ ഉണർത്തിപ്പാനായി
വന്നവരാണ്. അതെന്തെന്നാൽ നമ്മുടെ സംഘത്തിൽ രാവണ
സോദരനായ വിഭീഷണൻ വന്നു ചേർന്നു നമുക്ക ദോഷമാണ്.
അങ്ങയുടെ പരാക്രമത്തിന്റെ ശക്തിയും വാനരങ്ങളുടെ ബ
ലവും കണ്ടു ഇവരെ വല്ലപ്രകാരവും ഉള്ളിൽ കടന്നുകൂടി ച
തിയിൽ കൊല്ലണമെന്നും അകലെനിന്നു നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്തു
കൊല്ലുന്ന കാര്യം പ്രയാസമാണെന്നും ആലോചിച്ചു രാവണന്റെ
സമ്മതപ്രകാരം ഇവിടേക്ക വന്നവനാണ്. ഈ വിഭീഷണൻ
മഹാ കള്ളനും മായാവിയുമാണ് എന്നു ചിലര് ഞങ്ങളോട്ടു പറ
ഞ്ഞതിനാൽ വിഭീഷണനെ കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ സംഘത്തിൽ

നിന്നു ഉപേക്ഷിക്കണം എന്നു തന്നെയല്ലാതെ ഞങ്ങളുടെ വിഷയത്തിൽ നിന്തിരുവടിക്കു ശങ്ക വേണമെന്നില്ല. ഞങ്ങൾ ശുദ്ധാത്മകന്മാരാണ് എന്നു പറഞ്ഞതിനെ ഭഗവാൻ കേട്ടു ലങ്കേശ്വരനെ വരുത്തി ഹെ വിഭീഷണാ! നീ ഇവരെ അറിയുമോ? ഇവർ നിന്നെപ്പററി വളരെ ധൃഷ്ടമായ വാക്കുകൾ പറയുന്നു എന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ ഇവരുടെ പരമാർത്ഥം മനസ്സിലാക്കി ഭഗവാനെ കേൾപ്പിക്കുന്നു.

സ്വാമിൻ ഇവര് വാനരന്മാരല്ല രാവണന്റെ ഭൃത്യന്മാരാണ്. മായാവിദ്യയാൽ തല്ക്കാലം വാനരന്മാരായതാണ്. ഇവരുടെ നാമം ശുകനെന്നും സാരണനെന്നുമാണെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞു അവരുടെ ശിരസ്സുകൾ പിടിച്ചു മന്ത്രം ജപിച്ചു തൊടുകയും ഉടനെ വാനരവേഷം പോയി രാക്ഷസവേഷമാവുകയും ചെയ്തു. ഉടനെ ചാരന്മാർ, അയ്യോ സ്വാമിൻ! അറിയാതെ വന്ന അപരാധത്തിനെ ക്ഷമിച്ചു രക്ഷിക്കണമേ. ഭഗവാനെ എന്നു നമസ്കരിക്കയും അതു കണ്ടു നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ട. രാവണന്റെ അടുക്കലേക്കു തന്നെ അയക്കണമെന്നു കരുതിയിരുന്നു. ആയുധംകൂടാതെ കഴിഞ്ഞു. രാവണനോടു പറവാനായി ചില വാക്കുകൾ നിങ്ങളോടു ഞാൻ പറയുന്നുണ്ട്. ആയതിൽ യാതൊരു വാക്കുകളും ലോപിക്കാതെ ചെന്നു പറയണമെ എന്നു ശാസിക്കുകയും അങ്ങിനെ അരുളിച്ചെയ്യുന്ന വാക്കുകൾ ഒന്നും കുറയാതെ രാവണനെ കേൾപ്പിക്കാമെന്നു മറുവടി പറകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ അവരോടു താഴെ പറയുന്നതിനെ രാവണനോടു പറവാൻ പറയുന്നു.

അലങ്കാരയുക്തമായ ലങ്കാരാജ്യവും രാജ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട രാജപട്ടം, രാജചെങ്കോൽ രാജകിരീടം ഇത മുതലായ സർവ്വൈശ്വര്യങ്ങളും രാവണന്റെ അനുജൻ എന്റെ ഭക്തനായ വിഭീഷണന്നു ദാശരഥി രാമൻ കൊടുത്തു എന്നും ആയതു ആചന്ദ്രാർക്കം ഭദ്രമായും എത്രകാലം ഭൂമിയിലുണ്ടാകുമോ അത്രവരെയും ലങ്കേശ്വരൻ എന്ന സ്ഥാനം കൊടുത്തിരിക്കുന്നു എന്നും പറയുക എന്നു മാത്രമല്ല. സമുദ്രമദ്ധ്യേ 100 യോജന നീളവും 10 യോജ

ന്നവൎണ്ണ്യമായ ഒരു ചിറ കെട്ടി തന്മാൎഗ്ഗം മനുഷ്യരും വാനരങ്ങളും ലങ്കയിൽ കടന്നു യുദ്ധത്തിന്നു ഒരുങ്ങി വടക്കെഗോപുരത്തിന്റെ വടക്കഭാഗം യുദ്ധകളം നിശ്ചയിച്ചു കൊടി കുത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നും യുദ്ധകളത്തിൽവെച്ചു രാവണസഹായികളായി അതിഘോരവീരന്മാരികൾ വന്നാലും അവരെ ഇടവിടാക്കി രാവണനെന്ന ദുൎമ്മൎഗ്ഗിയെ അസ്ത്രം തൊടുത്തു മുഖഗളകരചരണാദ്യവയവങ്ങളെല്ലാം വേറെ വേറെയാക്കി ബന്ധിച്ചു നിശൃഷ്ടജാതികളായ കാക്ക, കഴുക്കൾക്കു ഭക്ഷിപ്പാൻ കൊടുക്കുന്നുണ്ടു്. രാവണനാൽ ആൎജ്ജിതമായ സൎവ്വഭാഗ്യങ്ങളും വിഭീഷണൻ അനുഭവിച്ചു സുഖിപ്പാനും രാവണൻ തന്റെ കുഡുംബങ്ങളോടുകൂടി രൌരവാദി നരകങ്ങളിൽ ദുഃഖമനുഭവിപ്പാനും ഇടവരുത്തും ദാശരഥി രാമൻ എന്നു പറയുവിൻ. എന്നു പറഞ്ഞു ചാരന്മാരെ പടകടത്തി അയക്കുകയും ചെയ്തു.

മാല്യവാൻ രാവണനോടുള്ള സംഭാഷണം.

സഭയിലുള്ള മാല്യവാന്റെ വരവിനെക്കണ്ടു രാവണൻ അവസ്ഥാനുസരണം ആസനമിട്ടിരുത്തി അങ്ങുന്നു എഴുന്നെള്ളുവാൻ കാരണം വിശേഷിച്ചു വല്ലതും ഉണ്ടായിരിക്കും. ആയതു അറിയിച്ചാൽ കൊള്ളാം. എന്നതിനെക്കേട്ടു മാല്യവാൻ പറയുന്നു. ഹെ പ്രഭോ രാവണ! ഉത്തരകോസലവാസിയായ രാമൻ സമുദ്രതീരത്തിൽ വന്നു വരുണനെ പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും കാണാഞ്ഞുയാൽ ബാഡവാഗ്നിക്കു തുല്യമായ ആഗ്നേയാസ്ത്രം തൊടുത്തു നിമിഷം സമുദ്രവും ജലചരങ്ങളും നശിക്കുമാറാകയും വരുണൻ അത്യന്തം വേദനയോടുകൂടി ഒരു മുത്തുമാല്യത്തെ രാമന്റെ പാദത്തിൽ കാഴ്ചവെച്ചു രക്ഷിക്കണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും രാമൻ രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തശേഷം അത്യഗാധമായ സമുദ്രമദ്ധ്യേ സേതുബന്ധിച്ചു സേനാപതിമാരുമായി രാമാദികൾ ലങ്കയിൽ വന്നു സുവേലമലയുടെ സമീപം പടവീടു കെട്ടി താമസിക്കുന്ന കഥ ആലോചിക്കുമ്പോൾ അത്യന്തം വ്യസനകരമെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരെ നീ ജയിച്ചവനാണെന്നുവരികിലും അതിൽ ഒരുവനായ അഗ്നിക്കു നിന്നു ഭയമുണ്ടെങ്കിൽ നിന്റെ ര

ജ്യം അഗ്നി പിടിപെട്ടതെന്ത്? സംഗരത്തിൽ ആഗ്നേയാസ്ത്രം തൊടുത്തതും ലങ്കയിൽ തീ വെച്ചതും സേതുബന്ധിച്ചതും ഇത്യാദി കാര്യങ്ങളെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ രാമനെ ശത്രുവാക്കിയിരിക്കുന്നതു നമുക്ക് അനർത്ഥമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് വേറെ വല്ല ദൃഷ്ടാന്തവും വേണമെന്നുണ്ടോ രാവണാ? എന്നു മാല്യവാൻ പറയുന്നതിനെ കേട്ടു രാവണന്റെ മന്ത്രിയായ പ്രഹസ്തൻ മാല്യവാനോടു പറയുന്നു ഹേ വയസ്സാ! അങ്ങക്ക് ഇത്ര ബുദ്ധിയില്ലല്ലോ. സമുദ്രരാജാവായ വരുണൻ രാമനെ വണങ്ങിയെന്നാണ് രാമനു ഒരു വൈഭവം പറയുന്നത്. കഷ്ടം! മററുള്ള ദിക്പാലകന്മാർ എവരും നമ്മുടെ രാവണീശ്വരനു ദാസ്യപ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നതു ഓർമ്മയില്ലേ? പിന്നെ വാനരങ്ങൾ മലയെടുത്തുവെന്നും തന്നിമിത്തം കുരങ്ങന്മാരും സമർത്ഥന്മാരാണെന്നാണ് പറയുന്നത്. ആശ്ചര്യം തന്നെ. നമ്മുടെ രാവണീശ്വരൻ പണ്ടു പരമേശ്വരസ്വാമി അധിവസിക്കുന്ന കൈലാസപർവ്വതത്തെയും അതിൽ വസിക്കുന്ന ഗണപതി, സുബ്രഹ്മണ്യനെയും നന്ദി, നന്തി, മഹാകാളവേതാള, ചണ്ഡമുണ്ഡ, ചാമുണ്ഡ, കുണ്ഡോദര, കുംഭോദര, മഹോദര, വീരഭദ്ര, ക്രൂരഭദ്ര, ഭൃംഗി, ഭൃംഗിരിടി, കരടികണ്ഠാകർണ്ണൻ മുതലായ ഭൂതഗണങ്ങളെയും ഒന്നായി എടുത്തു അമ്മാനമാടിയതു മറന്നുപോയോ? വയസ്സന്മാരുടെ കാര്യമൊക്കെ അങ്ങിനെതന്നെ. സമയം വൈകാതെ കളയണ്ട, നേരത്തെ വീട്ടിലേക്ക് പോകാം എന്നു പറഞ്ഞു മാല്യവാനെ അയക്കുകയും പ്രഹസ്തൻ രാവണനോടു സ്വാമിൻ! പ്രഭോ, അന്ന് മന്ത്രാലോചനയിൽവെച്ചു അടിയൻ അങ്ങയോടു യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരണമെന്നും രാമാദികൾ സാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിലുണ്ടെന്നും അവിടെ ചെന്നു ജയിച്ചുവരാമെന്നും ഉണർത്തിച്ചപ്പോൾ സമയം വന്നാൽ നിണക്കുതന്നെ യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരാമെന്നു അടിയനോട് കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ശത്രുക്കളായ രാമാദികളെ ഇപ്പോൾ അന്വേഷിച്ചുപോകാതെ കഴിഞ്ഞു. ലങ്കയിൽ കടന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് കേട്ടതിനാൽ അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞ മന്ത്രിയുടെ വാക്കിനെക്കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു മന്ത്രി സമയം വന്നാൽ നിണക്കു കല്പന തരാമെ

ന്നു പറയുകയും മന്ത്രി തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

രാമൻ പറഞ്ഞയച്ച വാക്കിനെ രാവണനോടു ചാരന്മാർ പറയുന്നു.

ചാരന്മാർ വന്നു രാവണന്റെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതന്മാരായി നില്ക്കുകയും രാവണൻ കണ്ടു് ഇന്നു വല്ല വിശേഷവർത്തമാനങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നു ചോദിക്കുകയും, ഉണ്ടു്, കേൾപ്പിക്കാം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ ഞങ്ങൾ ഇന്നു വടക്കേഗോപുരത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ പോകുകയും അവിടെ മനുഷ്യരും സുഗ്രീവാദിവാനരങ്ങളും സുബേലത്തിന്റെ അടിവാരത്തിൽ പടവീടു കെട്ടി അധിവസിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു അവരുടെ ഉദ്ദേശം മനസ്സിലാക്കുവാനായി ഞങ്ങൾ വാനരരൂപികളായി പടയിടയിൽ കടക്കുകയും വാനരങ്ങൾ ഞങ്ങളെപ്പിടിച്ചു അടിച്ചും മാറത്തിടിച്ചും നിലത്തിഴച്ചും ഉപദ്രവിക്കുമ്പോൾ പ്രാണഹാനി വരുമെന്നു കരുതി നിലവിളികൂട്ടുകയും അപ്പോൾ മനുഷ്യരായ രാമാദികളുടെ അടുക്കലേക്കു ഞങ്ങളെപ്പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി രാമൻവശം ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയതു ആരാണു ഞങ്ങളുടെ മായം വെളിപ്പെടുത്തിയതു് എന്നുള്ളതിലേക്കു ഒരു സാമ്യം പറയാം ഉദാഹരണം:—പണ്ടു ശ്രീമതിയെന്ന ഒരു വിദ്യാധരസ്ത്രീ വേണുവീണകളെയെടുത്തു അപ്രാകൃതമെന്ന പരിമപടത്തിൽ പോയി സർവ്വേശ്വരിയായ ലക്ഷ്മീഭഗവതിയെ സ്തുതിച്ചുവരികയും ഇങ്ങിനെ പുലരുവാൻ (ഏഴരനാഴിക) ഒരു യാമമുള്ളപ്പോൾ ദിനചര്യമായിആയിരം സംവത്സരം സ്തുതിച്ചു പര്യവസാനം ലക്ഷ്മീഭഗവതി പ്രത്യക്ഷമാവാനായി കേശാദിപാദം പാദാദികേശമായി ധ്യാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

ലക്ഷ്മിയുടെ പാദാദികേശം

കനകകുന്ദപ്പുരകാന്തി വിളങ്ങും തിരുമേനിയും, ധവളമലഞ്ജരലളിതപാദകടക ഖചിത പാദാരവിന്ദങ്ങളും വരാൽമത്സ്യത്തെപ്പുഴിഞ്ഞ കണങ്കാലുകളും, കരീന്ദ്രകരപരിഹാസി സുന്ദരോരുദണ്ഡ

ങ്ങളും, ഇടിമിന്നലൊളിക്കും നവരത്ന ഘടിതകാഞ്ചീദാമമല്ല സൽപീതാംബര പരിവൃതമായ ഇടക്കെട്ടകിന, കട്ടുന്തുടി നട്ടുവടിവൊടിടയും, കടിതടവടിവും, പൊമ്പൽനിറംപകന്ന അരയാലിലയൊത്തല്ലും, വലിത്രയീ ശോഭിതമായ, തിരു ഉദരവും ഗംഗാനീർച്ചുഴിപോലെ വിളങ്ങും വലംചുഴി ഉന്തിക്കമലത്തിൽ നിന്നെഴുന്ന ഊർധ്വരോമപംക്തിയാലൊന്നി തോന്നിരണ്ടാകിയ പങ്കജമുകുളംപോലെ കനകസ്തനങ്ങളും പത്തുമുകിൽക്കഴിയെപ്പരിഹസിച്ച തോളിണ അഴകും, പുസ്തകധൃതഹസ്തകമലങ്ങളും, നവരത്നഖചിതമാലാലംകൃത ഗളശോഭയും; മൃഗതാമ്പൂലയുക്തചൂർണ്ണചൂർണ്ണാരുണിതാധര പംക്തിവിരിമന്ദസ്മിത സുന്ദരാനന സരോരുഹവും, നാസാഗ്രമൗക്തികത്തെ തിരസ്കരിക്കും ഉത്തരാധരോഷ്ഠങ്ങളും തിലപുഷ്പതുലിതനാസികാ ശോഭിതമൗക്തികാഭരണവും; സൂക്ഷ്മസൗദാമിനികളെ തിരസ്കരിക്കും കനകകുണ്ഡലങ്ങളും; ഭക്തരക്കരുണയാക്കിന്ന കടാക്ഷവീക്ഷണവും; മല്ലീശരവില്ലിനെ വെല്ലും ചില്ലിവല്ലീവിലാസവും; മധുരഗളജല ഗാത്രഴകിയ ചൂർണ്ണകുന്തളശോഭയും, നീലമേഘത്തെ തിരസ്കരിക്കും കേശഭാരവും മയിൽപോലെ ചായലും; കുയിൽപോലെ മൊഴിയും, ഹംസപ്പിടപോലെ നടയഴകോട്ടുകൂടിയ പത്മനാഭപ്രിയേ ജഗന്മാതാവേ എന്ന ഏകാഗ്ര മാനസിയായി ധ്യാനിക്കുകയും ഉടനെ ഭഗവതിയും പ്രത്യക്ഷമായി അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടി സർവ്വപാപഹരമായും സകല മോക്ഷപ്രദവുമായുള്ള ചെമന്തിയെന്ന പുഷ്പത്താൽ പരിശോഭിതമായ ഒരു മാല്യത്തെ ശ്രീമതിക്ക ദാനംചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ആയതു വാങ്ങി തന്റെ വിദ്യാധരമണ്ഡലത്തേക്ക മടങ്ങി വരുമ്പോൾ സത്യലോകത്തുവെച്ച്, അനുഭവരസികനായ ദുർവ്വാസാവിനെക്കാണുകയും ഓഹോ ലക്ഷ്മീഭഗവതിയുടെ അനുഗ്രഹത്തെ വഹിച്ചുവരുന്നവളാണെന്ന മഹർഷി വന്ദനംപറയുകയും അതുകണ്ടു ശ്രീമതിയും സർവ്വസംഗപരിത്യാഗിയായ മഹർഷി തന്നെ മാനിച്ചതുകൊണ്ടു നാം മഹാനെ മാനിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാണെന്ന വിചാരിച്ചു തന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന മാല്യത്തെ ദുർവ്വാസാവിനു നല്കി താൻ തന്റെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്ക വിടകൊണ്ടു.

അനന്തരം മഹർഷി ഈ മാല്യത്തെ ആർക്കാണു കൊടുക്കേണ്ടതെന്നു ആലോചിച്ച് ഇന്ദ്രന്നു കൊടുത്താൽ ശുഭമായി ഭവിക്കും എന്നു സങ്കല്പിച്ചു സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു ചരിക്കയും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ തന്റെ വാഹനമായ ഐരാവതാരൂഢനായി വജ്രപാണിയായി ത്രയസ്ത്രിംശൽകോടി ദേവകളും തന്നെ സേവിച്ചു ഇരുഭാഗവും രംഭ ഉർവ്വശി തിലോത്തമ നന്ദിനി വാഹിനി കന്ദർപ്പമാലിനി പരിമളവല്ലി പങ്കേരുഹാക്ഷി എന്നപ്പെട്ട മദനകുമാരി അതിരസലീല ആനന്ദവല്ലി കാമനെമയക്കി മോഹനപുത്രിക ശൃംഗാരലീല ശ്രീമഞ്ജലാക്ഷി എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ദേവസ്ത്രീകൾ നൃത്തവാദ്യം നടിച്ചും അനന്തകോലാഹലത്തോടുകൂടി നഗരി വലം വരുന്ന ആശ്ചര്യങ്ങളെല്ലാം കണ്ടു കുറെനേരം നില്ക്കുകയും അനന്തരം ശ്രീമതിയാൽ ദത്തമായ പുഷ്പമാല്യത്തെ ഏറെക്കൊള്ളുവാനായി മഹർഷി ഇന്ദ്രനോടു പറകയും ഇന്ദ്രൻ ആനയെ നടത്തുന്ന കുട്ടിയെന്ന തോട്ടി നീട്ടി വാങ്ങി ഐരാവതത്തിന്റെ മസ്തകത്തിൽ വെച്ചു തന്റെ കൊട്ടാരത്തെ പ്രാപിക്കയും ആ അവസരത്തിൽ സൌരഭ്യഹേതുവായി ഷട്പദികൾ മാല്യത്തിൽവന്നു ഝംകാരം ചെയ്കയും അതുകേട്ടു ഗജേന്ദ്രനും ക്രോധിച്ചു തുമ്പിക്കരത്താൽ മാല്യത്തെയെടുത്തു നിലത്തിട്ടു പാദതാഡനം ചെയ്കയും ഇതുകളെയെല്ലാം കണ്ടുനില്ക്കുന്ന ദുർവ്വാസാവും ഹേ ഇന്ദ്ര! നീ മാല്യത്തിന്റെ ഗുരുത്വത്തെയും എന്റെ വൈഭവത്തെയും ലേശംപോലും ആലോചിയാതെ ആനയുടെ മസ്തകത്തിൽ വെച്ചതുകൊണ്ടല്ലെ മാല്യം നശിക്കേണ്ടിവന്നതു. ഇതു നിന്റെ ഐശ്വര്യാധിക്യത്താലാണു. തന്നിമിത്തം നിന്റെ സർവ്വഭാഗ്യങ്ങളും ക്ഷീരാബ്ധിയിലൊളിക്കട്ടെ നിങ്ങളും നിന്റെ പ്രജകൾക്കും ജരാനരയും ബാധിക്കട്ടെയെന്നു ശപിച്ചു മഹർഷി അന്തർദ്ധാനം ചെയ്കയും ചെയ്തതിന്നുശേഷം ഇന്ദ്രാദികൾക്കു ജരാനരബാധിക്കുകയും ഭാഗ്യങ്ങളായ അറുപതുകോടി അപ്സരസ്ത്രീകൾ കല്പകവൃക്ഷം, നവനിധി, അമൃത്, സുരഭി, ഉച്ചൈശ്രവസ്സ് എന്ന അശ്വം ഐരാവതം മുതലായ എല്ലാഭാഗ്യങ്ങളും ക്ഷീരാബ്ധിയിലൊളിക്കുകയും ദേവലോകം അരാജകത്വം ഭവിക്കുകയും ചെയ്തതിന്നുശേഷം മഹേ

വൻ ദേവസമൂഹത്തോടുകൂടി സത്യലോകവാസനായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന് ഉണ്ടായ പരമാർത്ഥമെല്ലാം ഉണർത്തിക്കകയും എന്നാൽ യാതൊരു നിവൃത്തിയും ഇതിലേക്ക ചെയ്യാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. പരമേശ്വരന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ഉണർത്തുവിൻ എന്നാൽ നിവൃത്തി ഉണ്ടാവുമെന്നു ഇന്ദ്രാദികളെ കൈലാസത്തിലേക്ക കൂട്ടി അനന്തരം പുറപ്പെട്ടു പരമേശ്വരസ്വാമിയെ വന്നു കാണുകയും ഇന്ദ്രൻ തന്മൂർത്തിയെ നമസ്കരിച്ചു ദുർവ്വാസാവാൽ വന്ന ആധിവ്യാധികളെ ആദ്യന്തം കേൾപ്പിക്കുകയും സ്വാമിയും ഇന്ദ്രനെ നോക്കി ഹേ പുരന്ദര! രക്ഷാമൂർത്തിയായ നാരായണൻ വിചാരിച്ചല്ലാതെ ഇതിന്നു വേറെ മാർഗ്ഗം ഞാൻ ആലോചിക്കുന്നേടം കാണുന്നില്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഞാനും നിങ്ങളുടെ കൂടെ വരുന്നുണ്ടു എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും ഇന്ദ്രാദിദേവകളോടും കൂടി ക്ഷീരാബ്ധിതീരത്തിൽ വരികയും പുരുഷസൂക്തം എന്ന മന്ത്രംകൊണ്ടു നാരായണസ്വാമിയെ അനുലോമപ്രതിലോമമായി സ്തുതിക്കുകയും ചെയ്യാറെ വിശ്വേശ്വരനായ ശ്രീനാരായണൻ അതു കേട്ടു ഗരുഡാരൂഢനായി പുറപ്പെട്ടു ദേവസംഘത്തിൽവന്നു പ്രത്യക്ഷീകരിക്കുകയും ഇന്ദ്രാദികൾ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തു വിനയാനതന്മാരായി നില്ക്കുകയും നാരായണൻ ഇന്ദ്രനെക്കണ്ടു ഹേ മഘവൻ ഈ ജരാനര എവിടെനിന്നു സമ്പാദിച്ചു. എന്തിന്നധികം പ്രയത്നം ചെയ്യുന്നു. ഞാൻ പലപ്പോഴും പറയുന്നുണ്ടു മതിയാവട്ടെ. അഹങ്കാരികൾക്കുള്ള അനുഭവമാണിതു. പണ്ടു ബൃഹസ്പതിയുടെ ശാപത്താൽ അനുഭവിച്ച നഷ്ടകഷ്ടങ്ങൾ ഇത്രവേഗം മറന്നുപോയോ? നിങ്ങളിൽ ചിലർ വല്ലതും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്താൽ പോരാ. ബുദ്ധിമുട്ടാൻ മറ്റുള്ളവരുണ്ടല്ലൊ, എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞതിനെ പരമേശ്വരൻ കേട്ട് ഹേ ഭഗവൻ! ചെറുപ്പമായാൽ അങ്ങിനെയൊക്കെ വന്നുകൂടാം. കഴിഞ്ഞ കാര്യത്തെ കഥിച്ചു പ്രയോജനമെന്ത്. മേലിൽവേണ്ടുന്നമാർഗ്ഗത്തെ ചിന്തിക്കുക. ദുർവ്വാസാവിന്റെ അവസ്ഥ നമുക്ക അനുഭവമല്ലെ. തെറ്റിന്നടുത്ത ശിക്ഷയല്ല അദ്ദേഹം ചെയ്യുക. വികൃതിയാണ് ഇന്ദ്രൻ. അതു ഞാനും അറിയും എന്നും

ഇററം അസൗമ്യവാക്കുകളാൽ നാരായണസ്വാമിയുടെ ക്രോധത്തെ ശമിപ്പിച്ചതിന്നശേഷം ശ്രീനാരായണൻ പറയുന്നു ഇന്ദ്രാദികളുടെ ജരാനര തീരുവാനും ഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം ലഭിപ്പാനുമായി ക്ഷീരാബ്ധി മഥിക്കണം. മഥിക്കണമെങ്കിൽ നല്ല ശക്തന്മാരാവേണം ജരാനര ബാധിച്ചതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ ദുർബ്ബലന്മാരായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ശക്തന്മാരായ അസുരന്മാരെ സഹായികളായി വരുത്തണം അവർ പൂൎവ്വവൈരികളും പുരന്ദരന്റെ ദായാദികളുമാണ്. തല്ക്കാലം കാൎയ്യസാദ്ധ്യത്തിന്നായി അസുരകളെ വരുത്തണ്ടതിലേക്കു ഉള്ള യുക്തിയെന്തെന്നു പരമേശ്വരസ്വാമിയോടു നാരായണൻ ചോദിക്കയും ആവട്ടെ ഞാൻ അസുരകളെ വരുത്താം എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഭൂതങ്ങളിൽ ഒരുവനായ വീരഭദ്രനെ അയക്കുകയും വീരഭദ്രൻ അതിവേഗത്തിൽ ചെന്നു അസുരരാജാവായ മഹാബലിയെക്കണ്ടു മാനിച്ചു നില്ക്കുകയും മഹാബലി കണ്ടു എടോ നീയെവിടെനിന്നു വരുന്നു. സ്വാമി കൈലാസത്തിലില്ലേ. വിശേഷാൽ വല്ലതും ഉണ്ടായൊ എന്നു ചോദിച്ചു ഉണ്ട്; ഇന്നു ക്ഷീരാബ്ധി ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂൎത്തികൾകൂടി മഥനം ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ആയതിന്നു നിങ്ങളുംകൂടി വേണമെന്നും നിങ്ങളെക്കൊണ്ടു അമൃതു ഭുജിപ്പിക്കണമെന്നും നമ്മുടെ സ്വാമി നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല വേഗം അസുരകളോടുകൂടി നിങ്ങളോടു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ വരുവാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ ഒരുമിച്ചു അസുരസമേതം നിങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിൻ എന്നു അപേക്ഷിച്ചതിനെ കേട്ടു അസുരേശ്വരനായ മഹാബലി തന്റെ പരിവാരങ്ങളോടുംകൂടി അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടി ക്ഷീരാബ്ധിതീരത്തിൽ വന്നു പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതന്മാരായി നിന്നു. മഹാബലിയെ പരമേശ്വരൻ കണ്ടു അല്ലയോ അസുരേശ്വരാ! ഇന്നു ക്ഷീരാബ്ധി മഥിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ആയതിലേക്കു നിങ്ങളും ദേവകളും യോജിക്കണം തമ്മിൽ മത്സരിക്കരുത്. രണ്ടു കക്ഷികളും അമൃതു ഭുജിച്ചാൽപിന്നെ മരണമെന്ന അവസ്ഥയില്ലല്ലോ. ഒരേ സമയം യുദ്ധംതന്നെ ഉണ്ടായല്ലൊ

സമർത്ഥന്മാരായിരിക്കും എന്നു തന്നെയല്ല നിങ്ങൾ ജ്യേഷ്ഠാജന്മാരു മക്കളല്ലൊ, എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു സന്തോഷിക്കയും അനന്തരം മന്ഥനത്തിന്നായി ഒരു മത്ത് വേണം. ആയതിലെക്കു ശാകദ്വീപിലുള്ള മന്ദരത്തെകൊണ്ടു വരണം എന്നു കല്പിച്ചതിനെ അംഗീകരിച്ചു ദേവാസുരകൾ യോജിച്ചു 32 ലക്ഷം യോജന വിസ്താരമായ ശാകദ്വീപിന്റെ ദക്ഷിണഭാഗത്തിൽ ലക്ഷം യോജന ഉയരത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന മന്ദരത്തിന്റെ അടുക്കൽ പോയി പൎവ്വതത്തെ കത്തിപ്പുഴക്കി എടുക്കകയും തങ്ങളാൽ കൊണ്ടുവരുവാൻ അസാദ്ധ്യമാകുന്നു എന്നു കണ്ടു മന്ദരത്തെ അവിടെത്തന്നെയിട്ടു മടങ്ങി വന്നു മന്ദരത്തെ കൊണ്ടുവരുവാൻ തങ്ങളാൽ പ്രയാസമാകുന്നു എന്ന വിവരം പറഞ്ഞു. അനന്തരം നാരായണനും തന്റെ വാഹനമായ ഗരുഡനെ കടാക്ഷിച്ചയച്ചു. ഗരുഡൻ പക്ഷപുടങ്ങളെ കുലുക്കി അതിവേഗത്തിൽ പറന്നു ശാകദ്വീപിൽ പോയി പുഴങ്ങിമറിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന മന്ദരത്തെ ഗളത്തിലേറ്റി സാഗരതീരത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു ദേവാസുരകളാൽ അസാദ്ധ്യമായ കാൎയ്യത്തെ ഞാൻ നിവൃത്തിച്ചുവല്ലൊ എന്നഭിമാനിച്ചു നിന്നു. ആ അഭിമാനത്തെ നശിപ്പിക്കേണമെന്നു ശ്രീനാരായണൻ ആലോചിച്ചു ഹേ ഗരുഡാ മന്ദരത്തെ ചുററി വലിപ്പാനായി ഒരു പാശം വേണം. ആയതു പാതാളത്തിലുള്ള പന്നഗേശ്വരനായ വാസുകിയെ കൊണ്ടുവരേണമെന്നു കല്പിക്കകയും ആയതു കേട്ടു ഉടനെ മഹാമേരുവിന്റെ കൊടുമുടികളിൽ മനോഹതിയെന്ന നടുക്കൊടുമുടിയുടെ അഗ്രഭാഗത്തൂടെ പാതാളത്തെക്കു പോകുന്ന ഗഹ്വരത്തിൽകൂടെ ഗരുഡൻ ചെന്നു സൎപ്പരാജാവായ വാസുകിയുടെ മദ്ധ്യപ്രദേശം തന്റെ വക്രതുണ്ഡത്താൽ കൊത്തി ഉപരിയായി പറക്കയും എത്ര ഉന്നതത്തിൽ പറന്നാലും വാൽതല ഭൂമിയെ വിട്ടു എളുകതിരിക്കുന്നതിനെ കണ്ടു വാസുകിയെ അവിടെത്തന്നെയിട്ടു വലിയ ലജ്ജയോടുകൂടി മടങ്ങി വിഷ്ണുഭഗവാന്റെ അടുക്കൽവന്നു തലതാഴ്ത്തി നില്ക്കുകയും ഭഗവാൻ ഗരുഡാ, പാശമെവിടെയെന്നു ചോദിക്കയും സ്വാമിൻ അടിയനാൽ പാശത്തെ കൊണ്ടുവരുവാൻ അസാദ്ധ്യമാ

ണെന്നുള്ള ക്ഷീണഭാവത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞതിനെ കേട്ട് എടോ ശൂരനും അഭിമാനിക്കരുത്. അഭിമാനിച്ചാലുള്ള അവസ്ഥയാണിത്. എന്നു പറഞ്ഞതിനനന്തരം പരമേശ്വരസ്വാമി തന്റെ കരത്തെ പാതാളത്തിലേക്കു നീട്ടി അതിൽ വാസുകി അദ്ധ്യക്ഷമായി ഭവിച്ചു ക്ഷീരാബ്ധിക്കു വരികയും പിന്നെ മന്ദരത്തെ ഉന്താക്കി ചന്ദ്രനെ തറിയാക്കി വേണുകുഴലെ കണയാക്കി കാർക്കോടകനെ വടമാക്കി ദേവന്മാർ വാസുകിയുടെ പുച്ഛം പിടിക്കുകയും അസുരകൾ ശിരസ്സു പിടിക്കുകയും ഇങ്ങിനെ ഇരുകക്ഷികളും വാൽ തല പിടിച്ചു മഥനം തുടങ്ങുകയും ദേവാസുരന്മാരുടെ ബലം സമത്വമല്ലാതെ വരികയാൽ മന്ദിരം പകഴിമറിയാതെ ജലത്തിൽ താണുപോകയും അതു വിഷ്ണുഭഗവാൻ കണ്ടു താൻ കൂർമ്മാവതാരമെടുത്തു മന്ദിരത്തെ തന്റെ മുതുകിനാൽ ഉയർത്തിക്കൊടുക്കുകയും ജരാനര ബാധിച്ച് ഇന്ദ്രാത്മജനായ ബാലിയെ വരുത്തി ദേവകളുടെ പക്ഷത്തിൽ സഹായിപ്പിക്കുകയും തൽസമയം വാസുകിയുടെ നേത്രത്തിൽ നിന്നു അഗ്നിയും നാസികയിൽനിന്നു ധൂമവും പുറപ്പെടുകയും അതു കണ്ടു വായുദേവനെയും വരുണനെയും വരുത്തി വഹ്നിധൂമങ്ങളെ മാറ്റുകയും പിന്നെയും മഥനം തുടങ്ങുകയും ഒരു അവസരത്തിൽ വാസുകി മന്ദിരത്തോടു ദേഹം ഉരഞ്ഞുള്ള വേദന സഹിയാതെ തന്റെ ജിഹ്വയിൽ നിന്നു കാളകൂടവിഷം ഛർദ്ദിക്കുകയും അതു ലോകമെല്ലാം ഭസ്മീകരിക്കുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ ദേവാസുരകൾ വാൽതല വിട്ട് ഓടി പരമേശ്വരസ്വാമിയെ സ്തുതിക്കുകയും നാരായണസ്വാമിയും ഞാൻ ഓടിയാൽ ലഘുത്വമാകുമെന്നു കരുതി തന്റെ നവദ്വാരങ്ങളെ അടക്കി അന്തർമുഖീകരിച്ചു നില്ക്കുകയും തന്നിമിത്തം നാരായണസ്വാമിയുടെ മേൽ കേശാദിപാദം വിഷം തട്ടുകയും വിഷം അകത്തു കടപ്പാൻ പാടില്ലായ്കയാൽ ഭഗവാന്റെ ശരീരം നീലമേഘശ്യാമളവർണ്ണമായി ഭവിക്കുകയും മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന വസ്ത്രത്തിന്റെ നിറം പോകുകയും അന്നുമുതല്ക്കു ശ്രീനാരായണസ്വാമിക്കു നീലമേഘശ്യാമളൻ എന്ന കീർത്തി ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. പരമേശ്വരസ്വാമി ദേവാസുരന്മാരെ രക്ഷിപ്പനായി വിഷത്തെ ആമലകപ്രമാണം ഉരുട്ടി തൻ ആചമനം

ചെയ്യുകയും അതു കണ്ടു പാൎവ്വതിയും വിഷപാനം ചെയ്യുമ്പോൾ എന്റെ ഭൎത്താവ് മരിച്ച് ഞാൻ വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടി വരും എന്നു കരുതി കണവന്റെ അടിക്കഴുത്തിൽ പിടിക്കുകയും അതുകണ്ടു നാരായണസ്വാമി ഈ വിഷം ഭൂമിയിൽ വീണാൽ ലോകത്രയം നശിച്ചുപോകുമെന്നു കരുതി ത്രിമൂൎത്തിയുടെ വായ പൊത്തുകയും അതുപ്രകാരം വിഷം കീഴുംമേലും പോകാതെ ഗളത്തിൽ 1. നീലകണ്ഠനെന്നും, 2. കറകണ്ഠനെന്നും, 3. കളകണ്ഠനെന്നും ഇങ്ങിനെ മൂന്നു രേഖകളായി ഭവിച്ചു. തന്നിമിത്തം പരമേശ്വരസ്വാമിക്കു അന്നുമുതൽ നീലകണ്ഠൻ എന്ന കീൎത്തി ലഭിച്ചു. ആയതിന്നുശേഷം മഥനം തുടങ്ങുകയും പ്രഥമമായി ജ്യേഷ്ഠ പിറക്കുകയും ആയതിന്നു വസിപ്പാനായി 5 സ്ഥാനം കല്പിക്കുകയും പിന്നെ ഇന്ദ്രന്റെ ഐശ്വൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ജാതമായതിന്നുശേഷം ധന്വന്തരമൂൎത്തി ഒരു കരത്തിൽ ഔഷധകമണ്ഡലുവും ഒരുകരത്തിൽ അമൃതകലശവും എടുത്തു വന്നു് ദേവസംഘത്തിൽ അമൃതകലശത്തെ വെച്ചു് താൻ അന്തൎദ്ധാനംചെയ്തു. ആ സമയത്തിൽ സിംഹികേയൻ എന്ന അസുരൻ കലശത്തെയുമെടുത്തു അസുരപുരിക്കു കൊണ്ടുപോകയും ശ്രീനാരായണൻ ഹേ ദേവകളേ! നമ്മുടെ പ്രയത്നം പ്രയോജനമില്ലാതെയായി വന്നു്. നിൎഭാഗ്യവാന്മാരുടെ കാൎയ്യത്തിൽ എത്ര ശരീരപ്രയത്നം ചെയ്താലും കാൎയ്യം സഫലമായി വരുന്നതല്ല. എന്തായാലും ഒന്നുംകൂടെ പരീക്ഷിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു തൻ ഒരു ദിവ്യമോഹിനിയുടെ വേഷത്തെ കെട്ടി ശൃംഗാരലജ്ജാ കരുണാപാരവശ്യാദികളായ അഭിനയങ്ങളെ നടിച്ചു അസുരപുരിക്കു പോകയും അവിടെ 66 കോടി അസുരകളുടെ അമൃതകലശത്തെ മദ്ധ്യത്തിൽവെച്ചു പക്ഷഭേദം കൂടാതെ വിളമ്പണം അതിന്നു സമൎത്ഥനും പരിചയമുള്ളവനും ആരാണെന്നും ആലോചിച്ചിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ വിശ്വമോഹിനിയുടെ വരവിനെക്കണ്ടു അസുരകളെല്ലാം മദനമദാന്ധന്മാരായി വിസ്മയപ്പെട്ടു ഹേ സ്ത്രീയേ! സുന്ദരി! നീ ആർ? എവിടുന്നു വരുന്നു? ഇവിടേക്കു വരുവാൻ കാരണമെന്തു? എന്നു ചോദിച്ചതിനെ വിശ്വമോഹിനി കേട്ടു: ഹേ, അസുരകളേ! എനിക്കു പുരുഷന്മാരോടു വശ്യാദം

ചെയ്യുള്ള പരിചയമില്ല. ഇന്നു പാല്ക്കടൽ മഥനമുണ്ടായിരുന്ന ആ മഥനത്തിൽനിന്നു അമൃതോടുകൂടി ഞാൻ ജാതയാണ്. ദേവലോകത്തേക്കു പോകുന്നവളാണ്. മദ്ധ്യേ പിരിച്ചു ഇവിടെ വന്നു ചാടിപ്പോയതാണ്. എനിക്കതുകൊണ്ടു ഒരു കണവനെ വരിക്കേണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശമാണ്. ദേവലോകത്തേക്കു വഴി തിരിച്ചുതന്നാൽ നന്നായിരുന്നു. എന്നു മോഹിനി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അസുരകൾ പറയുന്നു. ഹേ ജഗന്മോഹിനി! ഒരു കണവനെ വരിക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യത്തിലേക്കായി നീ ദേവലോകത്തേക്കു പോകേണമെന്നില്ല. ദേവകളെല്ലാം ജരാനര ബാധിച്ചു മരണതുല്യന്മാരായിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഈ സംഘത്തിൽ നിന്റെ ഇഷ്ടംപോലെയുള്ള പുരുഷന്മാരുണ്ടു ആരെ വേണമെങ്കിൽ വരിക്കുന്നതിനും വിരോധമില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല ഞങ്ങൾക്കു അമൃതു വിളമ്പിത്തരണം. പക്ഷഭേദംകൂടാതെ ഇരിക്കണം ഇങ്ങിനെയാണ് സാധിക്കേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചതിലേക്കു മോഹിനിയും ഹേ അസുരകളേ! നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം നോക്കുമ്പോൾ പ്രത്യേകം എനിക്കെനിക്കു കിട്ടണം എന്നായെന്നു തോന്നുന്നു. ആയതിനു സാധിക്കുമോ? ഇത്ര ആയിരം ശരീരികൾക്കു ഏകാകിനിയാകിയ ഞാൻ എങ്ങിനെ പത്നിയായിരിക്കും. ഞാൻ നിമിത്തം നിങ്ങൾ തമ്മിൽ മത്സരിപ്പാനുള്ള ഇടയായിത്തീരും, അതു വേണ്ട, ഞാൻ പറയുംപോലെ കേൾക്കുന്നതായാൽ അമൃതും വിളമ്പാം, പത്നിയുമായിരിക്കാമെന്നു മോഹിനി പറയുകയും അസുരകൾ ഹേ സന്തോഷചിന്താമണേ! നീ പറയുന്നതുപോലെ ആവാം. എന്നതിനെക്കേട്ടു മോഹിനി അവരെ നോക്കി നിങ്ങൾ എല്ലാവരും പന്തിയായിരുന്നു കണ്ണടച്ചു വട്ടകയും കാട്ടി ഇരിക്കുക. ഞാൻ സകല പേൎക്കും അമൃതു വിളമ്പുകയും അവസാനത്തിൽ കൺമിഴിക്കുന്നവന്നു പത്നിയായിരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു പറഞ്ഞ ഉടനെ അസുരകൾ സമ്മതിച്ചു എല്ലാവരും കണ്ണടച്ചു വട്ടകയും കാട്ടിയിരിക്കുകയും ആയവസരത്തിൽ വിഷ്ണുഭഗവാനായ മോഹിനി അമൃതുകലശത്തെയുമെടുത്തു ദേവപുരിക്കുവരികയുംചെയ്തു. അസുരന്മാർ വളരെനേരം കഴിഞ്ഞും വട്ടകയിൽ അമൃതു കാണുന്നില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി ഹേ കൂട്ടരേ! എന്നു

ണ്ടില്ല അമൃതു നിനക്കുകിട്ടിയോ നിനക്കു കിട്ടിയോ എന്നുചോ ദിക്കുകയും എനിക്കും എനിക്കും ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞു വട്ടകയിൽ തപ്പിനോക്കുകയും അതിൽ ചിലർ എവിടെ സ്ത്രീ പുതിയവളുണ്ടു്. അമൃതു വിളമ്പി പരിചയംപോര. മെല്ലെ മെല്ലെ വിളമ്പുകയായിരിക്കും അത്യുചിതമല്ലല്ലൊ. ബദ്ധപ്പെടാതിരിപ്പിൻ എന്നും മററും പറഞ്ഞു് പിന്നെയും വളരെനേരം വ്യഥയിരിക്കുകയും എന്നിട്ടും അമൃതു സിദ്ധിക്കാത്തതുകണ്ടു കുമ്പാരത്തെ സിംഹികയെന്ന അസുരൻ മെല്ലെ വസ്ത്രത്തെ നീക്കി ഒട്ടുകണ്ണിട്ടു നോക്കുകയും സ്ത്രീയെയും അമൃതു കലശത്തെയും കാണാഞ്ഞുടൻ ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടു ഹേ അസുരരെ കാര്യം പിഴച്ചുപോയി. മോഹിനിയെക്കാണുന്നില്ല. നിങ്ങളിങ്ങനെ കാലുംകൂട്ടി കയ്യുംനീട്ടി കണ്ണുംകെട്ടി വട്ടകയും കാട്ടിയിരുന്നു യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല. കാര്യം മോശം പിണഞ്ഞു. നാരായണൻ ദേവപക്ഷക്കാരൻ. സകല ദേവരും പുറപ്പെട്ടു പിൻ. നമുക്കു ദേവപുരിക്കുപോകാം എന്നതിനെക്കേട്ടു മററുള്ള അസുരകൾ എവിടെ അവൻ കണ്ണുമിഴിച്ചുപോയി. കണ്ണുമിഴിച്ചവനു പെണ്ണില്ലെന്നല്ലെ നിശ്ചയം ആയതുകൊണ്ടു നമ്മെയും വിഡ്ഢികളാക്കിതീർപ്പാനാണു് ആ വിഡ്ഢിയുടെ പുറപ്പാടെന്നുപറഞ്ഞു കണ്ണിമിക്കാതെയിരിക്കുകയും സിംഹികയൻ അതിവേഗത്തിൽ ക്ഷീരാബ്ധിയിലെത്തിവന്നു കാര്യം മനസ്സിലാക്കി താൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻെറ വേഷത്തെക്കെട്ടി ദേവസംഘത്തിൽ ചെന്നുകൂടി. മോഹിനിയും ത്രയസ്ത്രിംശൽകോടി ദേവന്മാരെയും പന്തിയായിരുത്തി. ഇടത്തെകയ്യിൽ കലശവും വലത്തെകയ്യിൽ ചട്ടകവും എടുത്തു ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരെ ഇടംവലം നിർത്തി ദേവകൾക്കു അമൃതു വിളമ്പുവാൻ ആരംഭിച്ചതിനെ വേഷധാരനായ ബ്രാഹ്മണൻ കണ്ടു ഞാൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനാണു് സ്വല്പം അമൃതു എനിക്കു തരേണമെന്നു യാചിക്കുകയും ഭഗവാൻ സ്വല്പം അമൃതു ബ്രാഹ്മണൻെറ കരത്തിൽ വിളമ്പുകയും ഉടനെ ഭുജിച്ചു നാരായണനെ ഞാൻ കാര്യത്തിൽ പററിച്ചുവെന്നു മന്ദഹാസം ചെയ്യുപ്പോൾ അസുരൻെറ വക്രദംഷ്ട്രം വെളിയിൽകണ്ടു ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ സ്വാമിൻ ഇവൻ അസുരനെ

ണെന്നു പറഞ്ഞതിനെ സിംഹികേയൻ കേട്ട സൎപ്പാകൃതിയായി വട്ടകയുടെ മുകളിൽപ്പാറുകയും അതുകണ്ടു ഭഗവാനും ചട്ടകംകൊണ്ടു എറികയും ചട്ടകം മദ്ധ്യത്തിൽപ്പെട്ടു സൎപ്പം രണ്ടു ഖണ്ഡമായ്പ്പിരികയും ചെയ്തു. അമൃതു ഭക്ഷിച്ചതിനാൽ മരണം ഭവിക്കാതെ സൎപ്പഖണ്ഡങ്ങൾ ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരല്ലോ നമ്മുടെ പരമാൎത്ഥം വെളിവിലാക്കിയതു ഇവരെ മേലിൽ വെച്ചിരിക്കരുതെന്നു ആട്ടിപ്പായിപ്പിക്കകയും ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ ശ്രീനാരായണസ്വാമി പക്കൽ ശരണം വീഴ്കയും ഭഗവാൻ സൎപ്പഖണ്ഡങ്ങളെ നോക്കി ഹെ ഉരഗങ്ങളെ! നിങ്ങൾ അൎക്കചന്ദ്രന്മാരെ ഉപദ്രവിക്കരുതു. അവർ ത്രൈലോക്യദീപങ്ങളാണ് ഞാൻ ഒരു മാൎഗ്ഗമുണ്ടാക്കിത്തരാം അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ മേടംമുതൽ മീനംവരെ 12 രാശി ചക്രമാണ്. അതിൽ ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ മുതലായ സപ്തഗ്രഹങ്ങൾ പ്രദക്ഷിണമായി സഞ്ചരിക്കുന്നുണ്ട്. നിങ്ങളെ ഞാൻ ഗ്രഹങ്ങളാക്കിവെച്ചേക്കാം. അൎക്കചന്ദ്രന്മാർ പ്രദക്ഷിണമായും നിങ്ങൾ അപ്രദക്ഷിണമായും സഞ്ചരിക്കയിൻ അങ്ങിനെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഗ്രഹത്തിൽ എപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക അണയുവാൻ ഇടവരുന്നുവോ അന്നു ഗ്രഹണം എന്ന ഒരു വ്യാപാരം ലോകത്തിൽ നടക്കട്ടെ. നിങ്ങളുടെ ഫണങ്ങളാൽ അന്നു നിങ്ങൾ അൎക്കചന്ദ്രന്മാരെ മറച്ച് നിങ്ങൾക്കുണ്ടായ ക്രോധത്തെ ശമിപ്പിച്ചു അതിനാൽ അവരുടെ പ്രകാശം അപ്രകാശമായ് ഭവിക്കട്ടെയെന്നനുഗ്രഹിച്ചു രാഹുകേതു എന്നു പേരിട്ട് രാശി ചക്രത്തിൽ ചേൎക്കയും അനന്തരം ദേവകളെക്കൊണ്ടു അമൃതു ഭുജിപ്പിച്ച് ജരാനരകളെത്തീൎത്ത അമൃതമഥനംകഥാ രാവണേശ്വരാ! അങ്ങേക്ക ഓൎമ്മയുണ്ടല്ലോ അന്നു അസുരനാണിവൻ ദേവനല്ല എന്നു അൎക്കചന്ദ്രന്മാർ വിഷ്ണുവിനു എങ്ങിനെ കാട്ടിക്കൊടുത്തുവൊ അതുപോലെ ഞങ്ങൾ വാനരരൂപികളായി രാമാദികളുടെ പടയിൽ കടന്നപ്പോൾ ഇവർ വാനരങ്ങളല്ല ശുദ്ധമെ രാക്ഷസന്മാരാണ്. രാവണന്റെ ചാരന്മാരാണ് എന്നു ഞങ്ങളുടെ മായവേഷത്തെ മാററിച്ചു സ്വന്തം രൂപമാക്കി വടതീരവാസിയായ രാമന്റെ പക്കൽ കൊണ്ടുപോയി ഞങ്ങളെ അങ്ങയുടെ അനുജൻ വിഭീഷണൻ ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു. ഇവിടെ

യിരിക്കുമ്പോൾ അങ്ങയുടെ ശത്രുക്കളെപ്പുകഴ്ത്തിയും അങ്ങയെ താഴ്ത്തിയുമാണ് പറഞ്ഞത്. തന്നിമിത്തം നാട്ടിൽക്കാണുകതന്നെ ആട്ടിപ്പായിപ്പിക്കുകയും ആ കഡുംബദ്രോഹി രാമന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നുകൂടി രാമനാൽ ലങ്കേശ്വരൻ എന്നുള്ള സ്ഥാനത്തെ വഹിച്ചു വാനരങ്ങളെല്ലാം ലങ്കേശ്വരാ എന്നു വിളിക്കുമ്പോഴൊക്കെ വലിയ അഭിമാനത്തെ നടിച്ചു രാമന്റെ സർവ്വ്രതികാൎയ്യസ്ഥനായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. വിഭീഷണനു ലങ്കാധിപത്യവും അങ്ങക്കു നരകാധിപത്യവും ആണെന്നു രാമൻ നിങ്ങളോടു പറയുവാനായി ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപിയെന്നു അങ്ങയുടെ സർവ്വവരബലങ്ങളും രാമസായകത്താൽ പൊടിപെടുത്തുമെന്നും പറഞ്ഞു. എങ്കിലും രാമൻ കൃപാലുവാണ്. കാരണം ഞങ്ങളെ കൊല്ലേണമെന്നു ഒരുങ്ങിയ വാനരന്മാരെ സമാധാനിച്ചു ഞങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയതു രാമനാണ്. അല്ലെങ്കിൽ മേലിൽ ഞങ്ങളുടെ നാമമല്ലാതെ രൂപം കണ്മാനിടവരുന്നതല്ലായിരുന്നു ഇത്യാദി കാൎയ്യങ്ങളാണ് ഉണ്ടായതു. ഇനിയും ഉണ്ടാവുന്ന കാൎയ്യങ്ങളെ അങ്ങക്കു സമയംപോലെ കേട്ടറിഞ്ഞുകൊള്ളാം എന്നുപറഞ്ഞു ചാരന്മാർ വിടകൊണ്ടു.

മാല്യവാന്റെ രാവണനോടുള്ള സംഭാഷണം.

മാല്യവാൻ വരുന്നതിനെ രാവണൻ കണ്ടു അവസ്ഥാനുസരണം ആസനമിട്ടിരുത്തി. എന്താണ് എഴുന്നെള്ളിയതെന്നു അറിഞ്ഞില്ല. വല്ല വിശേഷവൎത്തമാനങ്ങളും ഉണ്ടെങ്കിൽ കേൾക്കട്ടെയെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു മാല്യവാൻ പറയുന്നു. ഹേ പ്രഭോ രാവണ! നീ ശാസ്ത്രപാരംഗതനല്ലെ. അന്യന്മാരാൽ അറിയേണ്ടതു യാതൊന്നുമില്ലല്ലൊ. ഈ അമ്പതുലക്ഷം സംവത്സരമായി യാതൊരു ശത്രുബാധയുമില്ലാതെ ത്രിമൂൎത്തികളും മാനിക്കത്തക്ക നിലയിൽ ലങ്കേശ്വരൻ, ത്രിലോകപുരന്ദരൻ എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധിയോടുകൂടി രാജ്യഭാരം വഹിച്ചിരിക്കെ നീ ഇപ്പോൾ ലഘുതരമായ ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം അനുഭവിപ്പാൻ പോകുന്ന നഷ്ടകഷ്ടങ്ങൾ കുറച്ചൊന്നുമല്ല. ഇപ്പോൾ നമുക്കു ആഗതമായ ശത്രുത അല്പമല്ല. ദശരഥാത്മജനായ രാമനെ നീ ആരെന്നു വിചാരിച്ചി

ിക്കുന്നു. എന്റെ അറിവില്പെട്ടടത്തോളം രാമന്റെ വിശേഷ
ത്തെപ്പറയാം. രാമൻ കൃമികീടസദൃശന്മാരായ മനുഷ്യരിൽ ഒരു
വനാണെന്നു വിചാരിക്കരുത്. ശ്രീരാമൻ നാരായണസ്വാമികലാം
ശജാതനാണ്. ബ്രഹ്മാവിൽനിന്നു നാലു കലയും, പരമേശ്വര
നിൽനിന്നു ആറു കലയും വിഷ്ണുവിൽനിന്നു നാലു കലയും, ഭാർഗ്ഗവ
രാമനിൽനിന്നു വിഷ്ണ്വംശമായ രണ്ടു കലയും ഇങ്ങിനെ പതിനാ
റു കലയോടുകൂടി അവതരിച്ചവനാണ്. ദേശകാലവസ്തുപരിച്ഛേ
ദരഹിതനാണ്. പരമേശ്വരസ്വാമി ചാപഭഞ്ജനവും ഭാർഗ്ഗവരാ
മഗർവ്വശമനവും ചെയ്തവനാണ്. എന്നുമാത്രമല്ല സഹായികളാ
യ വാനരങ്ങൾ സാധാരണ മക്കടങ്ങളാണെന്നു ശങ്കിക്കരുത്. ബാ
ലിപുത്രനായ അംഗദൻ എന്ന ഒരുവനുണ്ട്. അവൻ ഇന്ദ്രാംശ
സംഭവനാണ്. പടനായകനായ നീലൻ എന്ന ഒരുവനുണ്ട് അ
വൻ അഗ്നിയുടെ അംശജാതനാണ്. വായുസൂനുവായ ഹനുമാ
നെന്നൊരുവനുണ്ട്. അവൻ ബാഹ്യത്തിൽ വായുപുത്രനും ആ
ന്തരത്തിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിബീജസന്തതിയുമാണ്. ബ്രഹ്മ
ജനായ ജാംബവാൻ എന്നൊരുവനുണ്ട്. ഇനിയത്തെ ബ്രഹ്മ
പട്ടം ഈ ഹനുമാനാണ് അനുഗ്രഹത്താൽ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നത്.
മറ്റുള്ള വാനരങ്ങളെല്ലാം ദേവാംശസംഭവന്മാരാണ്. എന്നുത
ന്നെയല്ല ഈ രാമന്റെ ചെറുപ്പം മുതല്ക്കു ഞാനറിയും. താടക
യേയും വിരാധനേയും ഖരദൂഷണത്രിശിരാക്കളേയും ഇവനാണ് കൊ
ലചെയ്തത്. ഇപ്പോൾ നീയാണ് യുദ്ധത്തിൽ നേരിടുവാൻ പോ
കുന്നത്. ഈ ജന്മത്ത് രാമനെ ജയിച്ചു സീതയെ രമിക്കാമെന്നു
നീ വിചാരിക്കേണ്ട. ദുഷ്ടന്മാരുടെ വാക്കിനെ കേട്ടു നീ നഷ്ടമാ
ല്ലാകരുത്. കഷ്ടം! ഒരു സ്ത്രീ നിമിത്തം ശരീരപ്രയത്നം ചെ
യ്തു സമ്പാദിച്ച വിഖ്യാതകീർത്തികളും അനേക ഐശ്വര്യങ്ങളും വൃ
ഥാ നശിപ്പിക്കരുത്. ആയതുകൊണ്ട് രാമപത്നിയായ ജാനകി
യെ ചിറവിടുന്നതാണ് നല്ലത്. എന്നുപറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാ
വണൻ ക്രോധിച്ചു പറയുന്നു. ഹേ മാതുല! നിങ്ങളുടെ വാക്ക
എന്നിൽ ഹാസ്യത്തെ വളർത്തുന്നു. കാരണം ശൂലപാണിയായ

പരമേശ്വരൻ ഒരു കുരങ്ങന്റെ വേഷത്തെകെട്ടി എന്നോടെതിൎപ്പാൻ വന്നിരിക്കുന്നുവെന്നാണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത്. സ്വരൂപത്തോടുകൂടി തന്നെ എന്നെ ഒന്നും ചെയ്വാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല ഇനി ഒരു വേഷം കെട്ടിയാൽ എന്നോടു വല്ലതും ഫലിക്കുമോ. പരമേശ്വരന്നു ക്ഷീരാബ്ധിമഥനകാലത്തിൽ ഞാൻ വിഷപാനം ചെയ്യുവനാണെന്നൊരു അഹമ്മതിയുണ്ട് എന്നാൽ എന്റെ കയ്യിലുള്ള ഒരു അസ്ത്രം വിഴുങ്ങുവാൻ അവന്നു കഴിയുമോ? സാരമില്ല. പിന്നെ വൈകുണ്ഠവാസനായ നാരായണൻ ഒരു മനുഷ്യനായി അവതരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നാണ് പറയുന്നത്. നാരായണനെ ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്തു വില്ലും ശരവും ഇട്ടു ഓടിച്ചത് നിങ്ങൾക്കു ഓൎമ്മയില്ലേ. എന്റെ അസ്ത്രമേറ്റു വ്രണങ്ങൾ ഇനിയും നാരായണന്റെ ദേഹത്തിൽ സ്പഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ആ നാരായണന് [illegible] എന്നോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരുമോ? കൌസ്തുഭം മാറിൽ അണിവാൻ സമൎത്ഥനാണെന്നു നാരായണന്നു ഒരഭിമാനമുണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ കയ്യിലുള്ള ഒരു അസ്ത്രത്തെ അണിവാൻ കഴിയുമോ. ദേവാകൾ സാരമില്ല. പിന്നെ ഇന്ദ്രൻ ഒരു കുരങ്ങന്റെ വേഷത്തെ കെട്ടി വന്നിരിക്കുന്നുവെന്നാണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത് എന്റെ മകൻ രാവണിയെ നിങ്ങൾ മറന്നുവോ അത്ര പറഞ്ഞാൽ പോരേ ഒരു കാലത്തിൽ പൎവ്വതങ്ങളുടെ പക്ഷങ്ങളെ വെട്ടിയവനാണ ഞാനെന്നുള്ള ഒരഭിമാനം ഇന്ദ്രനുണ്ടെങ്കിൽ ആ വജ്രായുധംകൊണ്ട് എന്റെ ഭുജത്തിനെ ഒന്നു വെട്ടട്ടെ. ഇത്ര വയസ്സായും ദുസ്സാരകാൎയ്യങ്ങളെ പറയു എന്നു വെച്ചാൽ എന്തു ചെയ്യും. വയസ്സായിട്ടു ഒരു ഫലവുമില്ല. സീതയെ വിടണം എന്നു പറയുന്ന നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശമെന്താണ്. നിങ്ങൾക്കു വല്ല നഷ്ടവുമുണ്ടെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നതായാൽ ഞാൻ മാതുലൻ എന്നു ഗുണമാലോചിക്കുന്നതല്ല. വയസ്സുകാലത്തിൽ കല്യാണക്കാൎയ്യവും ചെയ്തു ബുദ്ധിമുട്ടേണമെന്നില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു മാല്യവാനെ അയച്ചു താൻ പള്ളിയറയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

ലങ്കാവൎണ്ണനം.

കവി.

നന്തിരുനകരെയതി വെറുതു നകർകൾക്കെല്ലാം
വന്തപോതുപരമൈക്കൂറവെഴുന്തവാനരമന്തകാലെ
ഇന്തിരനിരുകൈക്കയെമ്പാരിലങ്കമലപ്പിട്ടുന്തുക്കോട്ടുൾ
അന്തമറിതവോരരൻകവിന്ത്യപ്രവരനാം.

ശ്രീരാമസ്വാമിയും ലക്ഷ്മണനും ലങ്കേശ്വരനായ വിഭീഷണനും വാനരങ്ങളോടുകൂടി പുഷ്പകവിമാനാരോഹണം ചെയ്തു ലങ്കാനഗരിയെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു. ഹേ സൌമിത്രേ നോക്കുക. ലങ്കാലങ്കാരയെന്നു നാം ഇത്ര കാലം കേട്ടതല്ലാതെ ഇതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ല. ഈ ലങ്കയുടെ വൈഭവത്തെ വൎണ്ണിക്കേണമെങ്കിൽ സഹസ്രഫണ സംയുക്തനായ അനന്തനാലും അസാദ്ധ്യമാണെന്നിരിക്കെ അസ്മാദിയോഗിയായ എന്നാൽ പ്രയാസമെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. അല്ലയോ ലക്ഷ്മണാ! വീരലക്ഷ്മി വിജയലക്ഷ്മി ധാന്യലക്ഷ്മി ധനലക്ഷ്മി ഐശ്വൎയ്യലക്ഷ്മി മുതലായ ലക്ഷ്മികടാക്ഷത്തോടുകൂടിയ കല്യാണീനഗരം, സ്ഫടികമണീനഗരം, വിശാല്യാനഗരം, അവന്തീനഗരം, മൽകാണ്ഡനഗരം, ഭാരതീനഗരം, പരശുപാണീനഗരം, വിക്രമനഗരം എന്ന അഷ്ടമഹാനഗരങ്ങൾ 56 രാജധാനികളിൽവെച്ചു പ്രധാനവും മധുര, മായാപുരി, അവന്തി, ദ്വാരകാ, നാരായണപുരി, കാഞ്ചീപുരിയെന്ന സപ്തപുരികൾ അഷ്ടനഗരങ്ങളിൽ വെച്ചു് പ്രധാനവും അതിലും പ്രധാനമായി ശോഭിക്കുന്നു. കാശി കോസല അയോദ്ധ്യയെന്ന നമ്മുടെ രാജധാനിയിലെക്ക അനാദിവാസികന്മാരായ ആണിമാണ്ഡവ്യൻ, അത്രിധനാവ്, പരാശരൻ, വാല്മീകി, ശൌനകൻ, ദത്താത്രേയൻ, ശുകൻ, കാശ്യപൻ, ഭൃഗു, മാൎക്കണ്ഡേയൻ, മുതലായ മഹത്തുക്കൾ വന്നു അന്യരാജധാനിയിലെ നിവാസികളുടെ സത്യാസത്യങ്ങളെയും രാജാവിന്റെ പ്രജാപരിപാലനത്തെ പതിപട്ടണനഗരഗ്രാമതീൎത്ഥക്ഷേത്രകൃത്തിരവൈഭവങ്ങളെയും ശിക്ഷാരക്ഷാനിയമങ്ങളെയും ദാനധൎമ്മങ്ങളെയും കണ്ടു് വൎണ്ണിക്കുന്നതിൽ നമ്മുടെ രാജധാനിക്ക ശ

രിയല്ലെന്നും നമ്മുടെ രാജധാനിയിലുള്ള നിവാസികളേയും 32 ദാനധൎമ്മങ്ങളേയും മനുവസ്മൃതിയിലെ നിയമാനുസരണങ്ങളേയും ക്ഷത്രിയരാജാക്കളുടെ യുദ്ധപരാക്രമത്തേയും ആശ്രിതവാത്സല്യത്തേയും കണ്ട് അയോദ്ധ്യക്കു മീതെ ഒരു രാജധാനിയെ ഉപമിക്കുന്നത് ഇന്ദ്രന്റെ രാജധാനിയായ സ്വൎഗ്ഗത്തെയല്ലെ ലക്ഷ്മണാ. അയോദ്ധ്യ ഭൂസ്വൎഗ്ഗമാണെന്നാണ് സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഘോഷിക്കുന്നത്. ഇപ്പോൾ നമുക്കു നേത്രദൃഷ്ടാന്തമായ ഈ ലങ്കാരാജ്യത്തിന്റെ വൈഭവം ആലോചിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ രാജ്യവും സ്വൎഗ്ഗവും ഇതിന്നു ശരിയല്ല. കാരണം രാവണന്റെ പൂൎവ്വഗോപുരോപരിയിൽ ആദിത്യൻ തന്റെ പുത്രമിത്രകളത്രങ്ങളോടുകൂടി അധിവസിക്കുന്നു. സൎവ്വഗ്രന്ഥങ്ങളിലും സൂൎയ്യൻ മാനസോത്തരമെന്ന പൎവ്വതത്തൂടെയാണ് സഞ്ചരിച്ചു മേരുപ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതെന്നു ശാസ്ത്രങ്ങൾ ഘോഷിക്കുകയും അതിനെ അനുസരിച്ചു നമ്മുടെ കുലഗുരുവായ വസിഷ്ഠർ ആദിയായി പറഞ്ഞുവെച്ചതും അങ്ങിനെയാണ്. എന്നാൽ യഥാൎത്ഥം അങ്ങിനെയല്ല. രാവണന്റെ കല്പനപ്രകാരം പൂൎവ്വഗോപുരോപരിയിലാണ് വസിക്കുന്നത്. എന്നതിനെ കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. മഹൎഷി സത്തമന്മാരാൽ ഘോഷിക്കപ്പെട്ട ശാസ്ത്രം അസത്യമായി വിചാരിപ്പാൻ തരമില്ല. തിരുവടിയുടെ വാക്കിനെ കേട്ടു അടിയൻ നോക്കുമ്പോൾ ഗോപുരോപരിയിൽ സൂൎയ്യന്മാരെ കാണുന്നതുമില്ല. തിരുവടി എന്തിനെക്കണ്ടാണ് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണ ഭാൎയ്യാവിയോഗിയായ എന്റെ ബുദ്ധിചപലത ഭവിച്ചുപോയതിനാൽ അങ്ങിനെ ഭ്രമിച്ചുപോയതാണ്. സൂക്ഷ്മം ആലോചിച്ചതിൽ ആദിത്യന്മാരല്ല. രാവണന്റെ പൂൎവ്വഗോപുരം ശുദ്ധാമലസ്ഫടികക്കല്ലുകളിൽ നിൎമ്മിച്ചുയൎത്തിയതാണ്. അതിൽ ചെറിയതും വലിയതുമുണ്ട്. ആദിത്യൻ തന്റെ രഥത്തെ ലങ്കോപരിയായി നടത്തിവരുമ്പോൾ സൂൎയ്യകിരണങ്ങൾ സ്ഫടികങ്ങളിലും സ്ഫടികകാന്തികൾ സൂൎയ്യനിലുംതമ്മിൽ അന്യോന്യം പ്രതിഫലിക്കുമ്പോൾ ചെറിയതുംവ

മിയത്തുമായ സ്ഫടികക്കല്ലുകളെല്ലാം സൂൎയ്യന്മാരാണെന്നു തോന്നിപ്പോയതാണ്. സ്ഫടികകാന്തികൾ സൂൎയ്യകിരണങ്ങളോടു മത്സരിച്ചതിന്റെ പ്രകാരം ഇവിടെ വേണമെന്നില്ല. ഞങ്ങളുടെ പ്രഭമാത്രം ലങ്കയിൽമതിഎന്നു ആകാശത്തോളം ആട്ടിത്തുരത്തുന്നതു നോക്കുക. അത്യത്ഭുതമെന്നേ പറവാനുള്ളു. എന്നുതന്നെയല്ല, രാവണന്റെ ധൈൎയ്യത്തെ നോക്കുക. കല്പാന്തകാലോത്ഥിതബഡവാഗ്നിപ്രതിഭനാ ചൈതന്യകടാരത്തുലിതകഠോരതരനുത്തനായ ശ്രീഹനുമാൻ വാലാഗ്നിയാൽ ലങ്കയെല്ലാം ദഹിപ്പിച്ചു എന്നു നുക്കറിവുണ്ട്. ആഞ്ഞി ഇനിയും കെട്ടിട്ടില്ല. അതാ നോക്കുക നമ്മുടെ നേരിട്ട അഗ്നിജ്വാലാമാലകൾ കത്തിജ്വലിച്ചു വരുന്നു. രാവണന്റെ കല്പനകൾ നമ്മെ ദഹിപ്പിപ്പാൻ വരുന്നതായിരിക്കുമെന്നു പറയുകയും അതിനൊക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു സ്വാമിൻ ഹനുമാനാൽകൊളുത്തപ്പെട്ട വാലാഗ്നി വരുന്നനാൾ കെട്ടത്ത ലങ്കാമത്തു ലങ്കയെ സൃഷ്ടിച്ചെയ്തു എന്നു ലങ്കേശ്വരൻ പറഞ്ഞതിനു ഉപ്പുറം നിന്തിരുവടി പറയുന്ന വാക്ക വിശേഷമാണ്. അടിയൻ നോക്കുമ്പോൾ അഗ്നി കാണുന്നില്ല എന്നു പറഞ്ഞതിനെ ശ്രീരാമൻ കേട്ടു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു. ഹേ സൌമിത്രേ! കാൎയ്യം ശരി, അഗ്നിയല്ലാ, അഗ്നിയാ എന്നു ശങ്കിപ്പാൻ അവകാശമെന്തെന്നുവെച്ചാൽ ലങ്കാപുരിയിൽ ദേവാലയം ചൈത്യാലയം വാദ്യാലയം നൃത്താലയം ശംഖാലയം രത്നാലയം ഇതിനെയുള്ള അനേകാലയങ്ങൾ നിരനിരയായി നില്ക്കുകയും മേലാപരിയിൽ കെട്ടി ആകാശത്തോളം ഉയൎന്നുനില്ക്കുന്ന മത്സ്യക്കൊടി, ഗരുഡക്കൊടി, വേതാളക്കൊടി, വീണക്കൊടി, ഉരഗക്കൊടി, മുതലായ കൊടിക്കൂറകൾ കനകത്തകിടുകളാൽ പണിചെയ്തു വായുമണ്ഡലത്തെ അതിക്രമിച്ചു നില്ക്കുകയും വായുവിന്റെ സംഘട്ടനത്താൽ മറിഞ്ഞു മറിഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുകയും കൂകളുടെ അഗ്രത്തിൽ ഗോമേദകമെന്ന രത്നങ്ങൾ താക്കി പണിചെയ്തിരിക്കയാൽ ആയതിൽ സൂൎയ്യകിരണങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുമ്പോൾ അനേകായിരം കൊടിക്കൂറകൾ എല്ലാം എരികകാലത്തു ഉ

ത്തുപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അഗ്നിയോ എന്നു ശങ്കിച്ചുപോയതാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല രാവണന്റെ ഗജപ്പന്തിയെ നോക്കുക. അനേകായിരം മത്തഗജങ്ങൾ ഗജപാലന്മാരോടുകൂടി ശ്വേതാദ്രിയെപ്പോലെ അച്ഛജലപരിപൂർണ്ണതയോടുകൂടിയ തടാകത്തിലേക്കു വരികയും സ്നാനംകഴിഞ്ഞു മടങ്ങിപ്പോകുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഹേമാദ്രിയെപ്പോലെ സ്വർണ്ണഗജങ്ങളായ്പ്പോകയും ചെയ്യുന്നതിനെ നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ, സംഗതിയെന്താണെന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ തടാകത്തിലുള്ള ജലം സ്വർണ്ണനീരായിരിക്കുമോ. അല്ല ഗജങ്ങൾക്കു മായങ്ങളുണ്ടോ ലക്ഷ്മണാ? സ്വർണ്ണനീരാണ് ജലമെന്നു വരികിൽ ഗജപാലന്മാർ ആ ജലത്തിലാണ് സ്നാനം ചെയ്തത്. അവർക്കു ശരീരത്തിന്നു യാതൊരു പ്രകൃതവ്യത്യാസവും കാണുന്നില്ല. സൂക്ഷ്മം ആലോചിക്കുമ്പോൾ മത്തഗജങ്ങൾ എത്രതന്നെ അച്ഛജലത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്താലും സന്തോഷത്തിന്നായിട്ടുണ്ടു പാംസുസ്നാനമാണ് അവർക്കു മുഖ്യം അന്നിമിത്തം ലങ്കയിൽ മണ്ണിന്നു ദാരിദ്ര്യമായതിനാൽ കനകങ്ങളിനാലും രത്നങ്ങളാലും നൽ നടത്തിപ്പണിചെയ്തുയർത്തിയ പടവുകളെ തങ്ങളുടെ നഖശിഖരങ്ങളാൽ ഉടച്ചു പൊടിച്ചുണ്ടായ കനകപ്പൊടികളെ തുമ്പിക്കരത്താലെടുത്തു ശരീരത്തിൽ വീഴ്ത്തുകയും നനഞ്ഞുള്ള ശരീരത്തിൽ ആയതു പതിഞ്ഞു ആതപോഷ്ണത്താലുലന്നതിനാൽ സ്വർണ്ണപർവ്വതംപോലെ തോന്നിപ്പോയതാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല രാവണന്റെ കല്പനപ്രകാരം നമ്മോടു യുദ്ധംചെയ്വാൻ ശൂലപാണിയായ പരമേശ്വരൻ പുലിത്തോലുടുത്തു ആനത്തോൽ പോർത്തിട്ടു പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ നില്ക്കുന്നതിനെ നോക്കുക. രാവണനോടു യുദ്ധംചെയ്താൽ മേലിൽ നമുക്കു ജയമുണ്ടാവുന്നതല്ല. സുഗ്രീവാദികളായ സൈന്യങ്ങളെ കൂട്ടി സംഗരം കടന്നുപോകുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു പറയുകയും, ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു; ശരണം പ്രഭോ പരമേശ്വരൻ ഒരു കാലത്തും നമ്മോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാനവകാശമില്ല. അടിയൻ നോക്കുമ്പോൾ കാണുന്നതുമില്ല. യാതൊന്നിനെയാണ് പരമേശ്വരൻ എന്നു സങ്ക

പ്പിക്കുന്നത് എന്നു ചോദിക്കയും ഭഗവാൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി ഹെ സൌമിത്രെ! കാൎയ്യം പിഴച്ചുപോയി പരമേശ്വരനല്ല ലങ്കയിലുള്ള രാക്ഷസസ്ത്രീകൾ വികാരവൎദ്ധനങ്ങളെല്ലാമുണ്ടു അതിൽ ചന്ദനം മട്ടിപ്പാലുമുതലായ വാസനാദ്രവ്യങ്ങൾ ഗൃഹങ്ങൾതോറും ധൂമിക്കയും ആ ധൂമങ്ങൾ ആകാശമാൎഗ്ഗേ ഉയരുകയും ചെയ്യുന്നു. പശ്ചിമഗോപുരം പവിഴമെന്ന ഏകപദാൎത്ഥത്താൽ ഭിത്തി ഉയൎത്തി പണിചെയ്തു ഏഴുനില മേടയായുയൎന്നിരിക്കുന്നതിൽ മുമ്പത്തെ ധൂമങ്ങൾ ചെന്നു പാറിനിറഞ്ഞു കണ്ടപ്പോൾ പവിഴവൎണ്ണമായ ഗോപുരം പരമേശ്വരനാണെന്നും അതിൽ പാറിയിരിക്കുന്ന ധൂമം ആനയുടെ ചൎമ്മമാണെന്നും ശങ്കിച്ചതാണ്. ഇതെല്ലാം വിശ്വകൎമ്മാവിന്റെ അത്യത്ഭുതമായ കരകൗശലമെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. എന്നതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ ചോദിക്കുന്നു ശരണാംരമചന്ദ്രാ! ഇതാ നോക്കുവിൻ! അനേകായിരം മേടമാളികകൂടഗോപുരങ്ങളുടെ ഇടയിടയിൽ ഇന്ദ്രനീലമെന്ന ഏകരത്നത്താൽ ഒരോ മേടകളെ സൃഷ്ടിചെയ്തുകാണുന്നുണ്ട്. ആയതിനു കാരണമെന്തെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. എന്നുള്ള ലക്ഷ്മണന്റെ ചോദ്യത്തിനു ഭഗവാൻ സമാധാനിക്കുന്നു. ഹേ സൌമിത്രെ! ജാനകീചോരനായ രാവണൻ ഈ അനവധി ലക്ഷം സംവത്സരമായി സമ്പാദിച്ചുള്ള പ്രത്യേകദ്രവ്യങ്ങൾ പാപമെന്ന നിക്ഷേപമാണ്. ആയതിന്റെ വൎണ്ണം കറുപ്പാണ്. കറുത്ത വൎണ്ണത്തോടുകൂടിയ തന്നാൽ ആൎജ്ജിതമായ ദ്രവ്യത്തെ സൂക്ഷിപ്പാൻ കറുത്ത വൎണ്ണത്തോടുകൂടിയ ഭണ്ഡാരങ്ങളായ ഇടയിടയിൽ ഈ കാണുന്ന ഏഴുനിലമേടകൾ ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലുകളാൽ പണിചെയ്തതാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല ഈ മൂന്നുനൂറായിരം തെരുവീഥികളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന പാൎത്ഥിവസദനമായ രാവണരാജധാനി നോക്കുക. മാണിക്യത്താൽ അസ്ഥിവാരമിട്ടു മരതകത്താൽ ഭിത്തി ഉയൎത്തി പവിഴത്താൽ കാൽനിൎത്തി വൈരത്താൽ ഉത്തരംകെട്ടി ഗോമേദകത്താൽ വിട്ടമിട്ടു പുഷ്യരാഗത്താൽ പലക ചേൎത്തി ഇന്ദ്രനീലത്താൽ ഇടയിട്ടുകി കനകത്താൽ വിതാനിച്ച ഗരുഡപ്പച്ചയാൽ ജാലികയും

വളർത്തി ആസ്ഥാനമണിമണ്ഡപം ഏഴുനില മേടയായുയർത്തിയിരിക്കയും മുഖമണ്ഡപത്തിലുള്ള രാജധാനിയുടെ ചതുർഭാഗങ്ങളിലും ഇടവിടാതെ നാട്യസ്ത്രീകൾ നടനനാട്യങ്ങളെ ചെയ്തുവരുന്നതിനെക്കണ്ടുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നു ഗായകപ്രവരന്മാരുടെ സംഗീതപുരസ്സരമായ നടനങ്ങളെ നോക്കുക. അതിശയമതിശയം! അത്യത്ഭുതമെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളൂ. നവരത്നഖചിതമായ മേടകളുടെ മദ്ധ്യേ രാവണരാജധാനി ശോഭിക്കുന്നതു ഏതുപോലെയെന്നാൽ വൈകുണ്ഠവാസനായ ശ്രീനാരായണസ്വാമി വക്ഷോദേശത്തിലണിഞ്ഞുള്ള കൌസ്തുഭമാലപോലെ ശോഭിക്കുന്നു. അല്ലയോ ലക്ഷ്മണാ! പന്നഗേശ്വരനാലും രാവണന്റേതായ ലങ്കയെ ശ്ലാഘിയോഗിയായ എന്നാൽ വർണ്ണിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. അല്പനേരം നാം ലങ്കയുടെ അത്ഭുതങ്ങളെക്കണ്ടു നില്ക്കാമെന്നു നിശ്ചയിക്കയും ആ അവസരത്തിൽ രാമാദികൾ സുവേലാരോഹണം ചെയ്തു ലങ്കയെക്കണ്ടു ഓരോ അന്യോന്യങ്ങളെപ്പറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നതായി ദൂതന്മാരാൽ രാവണൻ അറിഞ്ഞു രാമാദികളെ ഇതുവരെക്കാണ്മാനിടവന്നിട്ടില്ല. ജാനകിയുടെ പഴയ ഭർത്താവിനെ ഒന്നു കണ്ടേക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു അനേക ഉദ്യോഗികളോടുകൂടെ സൈന്യയുക്തനായി വടഗോപുരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു നില്ക്കുന്ന അവസരത്തിൽ രാവണദൂതന്മാർ രാമാദികളെ രാവണനു കാട്ടിപ്പറയുന്നു. ശരണം പ്രതാപലങ്കേശ്വരാ! അതാ സുവേലാചലത്തിന്റെ മുകളിൽ മുന്നാമനായി നില്ക്കുന്നവൻ ജാനകിയുടെ പഴയ കണവനായ രാമനെന്നവനാണ്. ആയവന്റെ ഇടത്തെ വശം നില്ക്കുന്നവൻ പൂർണ്ണചന്ദ്രാനനന്റെ പദപല്ലവങ്ങളെയും വൈചിത്ര്യം ചെയ്യു ലക്ഷ്മണനാണ്. വലത്തുവശം നില്ക്കുന്നവൻ വാനരരാജാവായ സുഗ്രീവനാണ്. അതാ അങ്ങയെക്കണ്ടു രൌദ്രഭാവത്തെ നടിക്കുന്നവൻ ബാലിസുതനായ അംഗദനാണ്. അതാ നോക്കുവിൻ പടകൾക്കു പുറമെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവൻ പടനായകനായ നീലനാണ്. അതാ കരടി മുഖത്തോടുകൂടി വളരെ വയസ്സനായുള്ളവൻ ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാനാണ്. അതാ

സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുവിൻ വെടിമരുന്നരച്ചു അമ്മിക്കുഴവിപോലെ പടയിടയിൽ നില്ക്കുന്നതു ആരെന്നു മനസ്സിലായൊ. നമ്മുടെ ലങ്കയെ കൊള്ളിവെച്ചുപോയ കള്ളനായ ഹനുമാനാണ്. പിന്നെ പിൻഭാഗത്തു നില്ക്കുന്നതു 70വെള്ളം വാനരസൈന്യങ്ങളാണ് എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻനില്ക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഭഗവാൻ തന്റെ ഭക്തനായ വിഭീഷണനോടു ചോദിക്കുന്നു. ഹെ ലങ്കേശ്വര ലങ്കാനഗരിയുടെ വൈഭവങ്ങളെക്കണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ വടക്കെഗോപുരോപരിയിൽ വന്നു നില്ക്കുന്നവനാരാണെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ രാമചന്ദ്രപ്രഭൊ, ജാനകീചോരനായ രാവണൻ അനേക ദേവസ്ത്രീകളോടുകൂടി അങ്ങയെ കാണ്മാനെന്നതിലേക്കായി വന്നു നില്ക്കുന്നതാണെന്നു പറയുകയും അതുകേട്ടു ഭഗവാൻ വ്യസനിച്ചു ഹെ ലങ്കേശ്വരാ, എന്റെ അവസ്ഥ നോക്കുക ധനുർവ്വേദപാരംഗതനായി ശത്രുനിഗ്രഹാർത്ഥം ശിലാബാണപാണിയായ എന്റെ അനുജൻ സമീപത്തിരുന്നും അതിശൂരതയോടുകൂടി സുഗ്രീവപ്രഭൃതികളായ എഴുപതു വെള്ളം പടകൾ എനിക്കു സ്വാധീനമായിരിപ്പാനും ആജീവനാന്തം പിരിയരുതെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തോടുകൂടി പാണിഗ്രഹണംചെയ്തു എന്റെ പത്നി എന്നെപ്പിരിഞ്ഞു ഒരു സംവത്സരമായി ചിറയിലിരിപ്പാനും ലങ്കാധിപനായ രാവണന്റെ ശിരസ്സിൽ 10 കിരീടവും വഹിച്ചു എന്റെ മുന്നിൽവന്നു വലുതായ പുഞ്ചിരിയോടു നില്പാനും വലുതായ ഒരു വില്ലും പിടിച്ചു രാവണന്റെ മുമ്പിൽ വലുതായ ഒരു വിഡ്ഢിവേഷത്തോടുകൂടി ഞാനും നില്പാനല്ലെ ബ്രഹ്മാവ് എന്റെ ശിരസ്സിൽ ലിഖിതം ചെയ്തത്. എന്തു ചെയ്യാം. മേലിൽ ഞാൻ പ്രാണനോടുകൂടിയിരുന്നു വല്ല പ്രയോജനവും ഉണ്ടൊ എന്നു ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനെ നോക്കി പറഞ്ഞു.

മകുടഭംഗം.

ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു ജാനകീചോരനായ രാവണന്റെ നില്പു നോക്കുക എന്നു പറഞ്ഞ ഉടനെ സുഗ്രീവൻ

പത്തുകുലങ്ങളിൽ വ്യാഘ്രം ചാടി തെച്ചുതകർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു അതുപോലെ വടഗോപുരത്തിൽ ചാടി രാവണന്റെ മുടിപിടിച്ചു വലിച്ചു താഴത്തിട്ടു പത്തു മുഖത്തും ചവിട്ടി മുഷ്ടി ചുരുട്ടി മാറത്തിടിച്ചു അടിച്ചുരുട്ടി നഖശിഖരങ്ങളാൽ മാന്തി രക്തം പ്രവഹിപ്പിച്ചു അവസാനം കൂട്ടുകിരീടമായ പത്തു കിരീടത്തെയും നാഗരാജാവിന്റെ ഫണാഗ്രത്തിലുള്ള രത്നം പക്ഷിരാജാവു തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോലെ തട്ടിപ്പറിച്ചു. ഭഗവാൻ സുഗ്രീവൻ വടഗോപുരത്തിന്മേൽ ചാടിയതിനെക്കണ്ടു അല്ലയോ പ്രാണസഖിയായ സുഗ്രീവ! ശത്രുനിഗ്രഹാർത്ഥം ചന്ദ്രഹാസമെന്ന വാൾ അനവരതകാലത്തും രാവണന്റെ കരത്തിലുണ്ട് എന്നുതന്നെയല്ല വലിയ ദുർമ്മന്ത്രിയും മായാവിയുമാണ് അങ്ങിനെയുള്ള രാവണൻ ശത്രുപക്ഷിയായ നിന്നെ വധിക്കാതെയിരിക്കയില്ല നീ നിരായുധനല്ലെ. ഏതുതരത്തിൽ രാവണൻ പക്കൽനിന്നു നീ രക്ഷപ്പെട്ടു വന്നു. ഈരേഴു പതിന്നാലു ലോകം ജയിച്ചാലും നീ ഇല്ലാതെ വരുന്ന പക്ഷം ഞാൻ മേലിൽ ജീവിച്ചിരിക്കുമോ. നീ എന്റെ പ്രാണസഖിയല്ലെ. മന്ദരപർവ്വതത്തെ എടുത്ത ഭുജപരാക്രമിയായ ഹെ സുഗ്രീവ, നിന്നെ ആ നിർദ്ദയനായ രാവണൻ ഒരു സമയം വധിച്ചുപോയിയെന്നുവരികിലും, ഞാൻ രാവണനോടു യുദ്ധംചെയ്തു അവനെ ജയിച്ചുയെന്നു വരികിലും തോറ്റവനല്ലാതെ ജയിച്ചവനായി വരുന്നതല്ല. അയ്യയ്യോ സങ്കടം സഹിക്കാനൊല്ലല്ലൊ. എന്നു തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ സുഗ്രീവൻ ഭഗവാൻ പാദത്തിൽ രാവണന്റെ കൂട്ടുകിരീടം കൊണ്ടുവന്നു കാഴ്ചവെച്ചു നമസ്കരിച്ചതിനെക്കണ്ടു ശ്രീരാമസ്വാമി അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു പറയുന്നു. ഹെ സുഗ്രീവ നീ ഒരുവൻ ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ ജന്മത്തു എന്റെ പത്നിയെ എന്നാൽ കാണ്മാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. മേലിൽ വേണ്ടുന്ന കാര്യവും വഴിപോലെ ചിന്തിച്ചുകൊള്ളുക. എന്നു കീർത്തിക്കയും ചെയ്തു. കേട്ടു സുഗ്രീവൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ നിസ്സാരനായ എന്നെ കീർത്തിക്കത്തക്കവിധം നിങ്ങൾക്കു യാതൊരു സഹായവും ഞാൻ ചെയ്തിട്ടില്ല ചെ

ജ്ഞൻ ഞാനൊന്നുമല്ല. കീർത്തിക്കേണ്ടവർ വേറെ ചിലരെയാണ്. സർവ്വേശ്വരിയായ ജാനകിയെ രാവണൻ ചതി കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ ജടായുവായ പക്ഷി ചെയ്ത സഹായത്തോളം ഞാൻ വല്ല സഹായവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ. ഞങ്ങളുടെ ദൂതനായ മാരുതി ലങ്കയിൽ ചെന്നു പകുതിയിലധികം പടകളെ കൊന്നു ലങ്ക കൊള്ളിവെച്ചു ജാനകിയെ കണ്ടു വന്നു. ശൃംഗിവേരാധിപനായ ഗുഹൻ ഇതിലൊക്കെ വലുതായ സഹായങ്ങളെ ചെയ്തു. അവരെയൊക്കെയാണു കീർത്തിക്കേണ്ടത്. ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു വടഗോപുരത്തിലേക്കും വടഗോപുരത്തിൽനിന്നു ഇവിടേക്കും ചാടിയെന്നല്ലാതെ ജാനകിയെക്കണ്ടു വന്നവനോ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരുവാൻ സമർത്ഥനായവനോ ഞാനല്ല. ഞങ്ങൾക്കു ഇതുവരെ യാതൊരു സഹായവും എന്നാൽ ചെയ്യുവാൻ കഴിഞ്ഞുവോ എന്നു പറഞ്ഞു സുഗ്രീവൻ പിൻവാങ്ങുകയും വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു ശ്രീരാമൻ പറയുന്നു. സുഗ്രീവൻ കൊണ്ടുവന്ന ഈ പദാർത്ഥമെന്താണെന്നു ചോദിക്കുകയും വിഭീഷണൻ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി സ്വാമിൻ രാവണൻ ശിരസ്സിൽ വഹിച്ചിരുന്ന കിരീടമാണിത്. രാവണന്റെ ശക്തി ആലോചിച്ചാൽ പാതാളവാസിയായ അനന്തന്റെ ഫണാഗ്രത്തിലുള്ള നാഗേന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ പരാക്രമത്താൽ ഭൂമിയെപ്പിളർന്നു തട്ടിപ്പറിച്ചു കളയുവാൻ ശക്തനാണ്. ആയവന്റെ കിരീടം തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന സുഗ്രീവന്റെ ശക്തി ആലോചിക്കുമ്പോൾ അത്ഭുതമായിരിക്കുന്നു. സംഹാരമൂർത്തിയായ പരമേശ്വരനാലും അസാദ്ധ്യമായ കാര്യമാണ് മകുടഭംഗം. സുഗ്രീവന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി രാവണന്റെ ശിരസ്സ് രാമസായകത്താൽ അറ്റു മണ്ണിൽ പുരളുവാനുള്ള ഒരു ദുർന്നിമിത്തമല്ലാതെന്നതു വാദമില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു ശ്രീരാമൻ ഈ കിരീടം നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടതാണ്. നീയെടുത്തു സൂക്ഷിച്ചുകൊൾക എന്നു പറഞ്ഞു വിഭീഷണൻ പക്കൽ കൊടുത്തു ശ്രീരാമൻ സുവേലത്തിൽനിന്നു കീഴോട്ടിറങ്ങി അവരവരുടെ സ്ഥാനത്തിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പടിഞ്ഞാറെ ഗോപുരത്തിൽനിന്നു രാവണൻ വലിയ ലജ്ജയോടുകൂടി

കീഴിറങ്ങി തന്റെ രാജധാനിയിലെക്ക വന്ന രാക്ഷസശ്രെഷ്ഠന്മാരെ വരുത്തി ശുദ്ധികലശം ചെയ്യിച്ച കോട്ടയിലെക്ക പ്രവെശിക്കുകയും ചെയ്തു.

പടകളുടെ അണിവകുപ്പ്.

ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹെ സുഗ്രീവ കാലൊചിതംപൊലെ വരുന്നു. എത്ര കാലമാണ് സുവെലത്തിന്റെ മുകട്ടിൽ ഇരിക്കുന്നത്. പൂർവ്വികന്മാരാൽ ഘൊഷിക്കപ്പെട്ട മാനവസ്മൃതിയുടെ സിദ്ധാന്തം ആലൊചിക്കുമ്പൊൾ വില്ലും പിടിച്ചിങ്ങിനെയിരിക്കുകയല്ല വെണ്ടത്. ചെയ്യെണ്ടുന്ന പ്രവൃത്തി വെറെ ഉണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ. പതിനെഴു വെള്ളം പടകളൊടുകൂടി ഹനുമാൻ പശ്ചിമഗൊപുരത്തിലെക്കും പതിനെഴു വെള്ളം പടയൊടുകൂടി അംഗദൻ ദക്ഷിണഗൊപുരത്തിലെക്കും പതിനെഴു വെള്ളംപടകളൊടുകൂടി സുഗ്രീവൻ വടക്കെഗൊപുരത്തിലെക്കും പൊരിന്നു പൊകണം. ബഹിർഭാഗത്തിൽനിന്നു കൊട്ടയുടെ അന്തർഭാഗത്തിലെക്കും അന്തർഭാഗത്തിൽനിന്നു ബഹിർഭാഗത്തിലെക്കും ആരെയും കടപ്പാനയക്കരുത്. ഗതാഗതവിരൊധം ചെയ്യണം എന്നു കല്പിച്ചയക്കുകയും ബാക്കിയുള്ള രണ്ടു വെള്ളം ചെറുവാനരങ്ങളെ ഫലമൂലപാകങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു യുദ്ധത്തിന്നയച്ച വാനരന്മാൎക്ക കൊടുപ്പാൻ കല്പിച്ചയക്കുകയും വല്ല മായങ്ങൾ രാക്ഷസന്മാർ പ്രവൃത്തിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു ഞങ്ങൾക്കറിവുതരണം. നാലു ഗൊപുരങ്ങളുടെയും ചുററി സഞ്ചരിക്കുകയെന്നു വിഭീഷണനൊടു കല്പിക്കുകയും അനുജനും താനും ശിലാബാണപാണികളായി യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായി നില്ക്കുകയുംചെയ്തു. ആ വിവരം ദൂതന്മാരാൽ രാവണനറിഞ്ഞു തന്റെ സൈന്യങ്ങളൊടു പറയുന്നു. സൈന്യാധിപനായ പ്രഹസ്തൻ 200 വെള്ളം പടയൊടുകൂടി പൂർവ്വഗൊപുരത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ള നീലനൊടും; 200 വെള്ളം പടയൊടുകൂടി മഹാപാൎശ്വൻ ദക്ഷിണഗൊപുരത്തിലുള്ള അംഗദനൊടും 200 വെള്ളം സൈന്യങ്ങളൊടുകൂടി ഇന്ദ്രജിത്തു പശ്ചിമഗൊ

പുരത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന ഹനുമാനോടും യുദ്ധം ചെയ്യു. 200 വെള്ളം പടകളോടുകൂടി ഉത്തരഗോപുരത്തിൽ ചെന്നു രാമനോടും അവന്റെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണനോടും ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. രാജധാനിയിലുള്ള ഭണ്ഡാരങ്ങളും നഗരവീഥികളും മുതലായതിന്നു കാവലായി വിരൂപാക്ഷനും നിത്യതയായുള്ള സൈന്യങ്ങളും പോകട്ടെയെന്നു രാവണൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു പ്രഹസ്തൻ പറയുന്നു. രാവണീശ്വരാ; നിന്തിരുവടി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നതായാൽ കരങ്ങന്മാർ നേരിട്ടുനില്ക്കുമൊ രാക്ഷസന്മാരുടെ കയ്യിൽ പതിനെട്ടു വരായുധങ്ങളുണ്ടു വാനരന്മാൎക്കു ആയുധമുണ്ടൊ. നമുക്ക 1000 വെള്ളം സൈന്യങ്ങളുണ്ട്. അവര് നശിക്കേണമെങ്കിൽ 100 യുഗം രാത്രി പകൽ ഇടവിടാതെ യുദ്ധം ചെയ്യാലും സാധിക്കുന്നതല്ല. സിംഹത്തിനെക്കണ്ട നായയെപോലെയെന്നല്ലാതെ പിന്നെ യെന്തൊന്നാണ് പറയേണ്ടത്. എന്നതിനെക്കേട്ടു മാല്യവാൻ പറയുന്നു. ഹെ പ്രഹസ്ത: ശത്രുക്കളുടെ ദുർബ്ബലത പ്രബലതകളെ ആലോചിപ്പാൻ നിങ്ങൾക്ക ബുദ്ധിയില്ലല്ലൊ. വാനരങ്ങൾ സാരമില്ല നിരായുധന്മാരെന്ന് അവര് വിചാരിച്ചാൽ നമ്മോടു എന്തുകഴിയും എന്നു നിങ്ങൾക്ക രാവണനോടു പറയുവാൻ ലജ്ജയില്ലല്ലൊ. കുറെ ദിവസം മുമ്പെ നമ്മുടെ രാജ്യത്തിൽ ഹനുമാനെന്ന ഒരുവൻ വന്നു പകുതിയിലധികം പടകളെയും ലങ്കയെയും കൊള്ളിവെച്ചുപോയതു കണ്ടില്ല അതുതന്നെയല്ല സുഗ്രീവനെന്ന ഒരുവൻ രാവണന്റെ കിരീടം തട്ടിപ്പറിച്ചു കൊണ്ടുപോയില്ലെ. അവരുടെ കയ്യിൽ ചക്രമുണ്ടൊ, ശൂലം വാൾ ഗദ മുതലായ പരായുധങ്ങളുണ്ടൊ, പെരുമന്ത്രാ; കള്ളു കുടിച്ചു കാമപരവശന്മാരായി നടക്കുകയല്ലാതെ കാൎയ്യവിചാരം വല്ലതും നിങ്ങൾക്കാൎക്കെങ്കിലും ഉണ്ടൊ, എന്നു പറഞ്ഞു പ്രഹസ്തനെ വിട്ടു മാല്യവാൻ രാവണനോടു പറയുന്നു. ഹേ രാവണാ! നീയും നിന്റെ കുഡുംബങ്ങളും നഷ്ടകഷ്ടങ്ങളെ അനുഭവിച്ചാൽ ഇവൎക്കെന്തു ചേതം. ആയതുകൊണ്ടു രാമസഹായകം നേരിടുന്നതിന്നുമുമ്പു ജംബാരി കുംഭക

ഖാംഭ പരിഭാവിദേഹകംഭ സമാനസുജ് ഞ്ഞം ഗിതകൃപാകംഭയുഗാഭ ന്ധെട്ടുകൂടിയ ജാനകിയെ ചിറവിട്ടു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു മാല്യവാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ മാല്യവാനെ നോക്കി അസംബന്ധം പറയാതെ എഴുന്നേറ്റുപോകുക എന്നു രാവണൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഹേ രാവണാ! കുലവൃദ്ധനായ എന്റെ വാക്കിനെ നിഷേധിക്കുന്നതിൽ രാമസായകം നിന്റെ തലയെ മുറിപ്പാനിടവരുമെന്നു പറഞ്ഞു മാല്യവാൻ സഭയിൽ നിന്നു പോകുകയും ചെയ്തു.

അംഗദദൂത്.

കവി.

വൃതനായകതീർചൂഠന്തപുവിക്കിനായകനിപ്പുമെൽ
സീതനായകൻവെള്ളത്തെയ്വനായകനീചെപ്പും
വേതനായകൻമെൽനിന്റവിതിക്കിനായകന്താൻവിട്ട
ഭൂതൻയാൻപണിന്തമാറാം ചെല്ലിടവെന്നതനിന്റെ

ഭഗവാൻ വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. ഹേ, ലങ്കേശ്വരാ, നാം ഈ രാജധാനിക്കു അരികിലായി ശോഭിക്കുന്ന സാഗരതരണം ചെയ്തു അനന്തരം ലങ്കയിൽ വന്നു പടവീടു നിശ്ചയിച്ചു. നമ്മുടെ ഉദ്ദേശത്തെ രാവണദൂതന്മാരാൽ രാവണനു അറിവു കൊടുത്തു. എന്നു മാത്രമല്ല രാവണന്റെ മകുടഭംഗം ചെയ്തു. പശ്ചവസാനം പടകളെ നാലു ഗോപുരങ്ങൾക്കും യുദ്ധത്തിന്നയച്ചു ലങ്കാവിരോധം ചെയ്തു. ഈ അവസരങ്ങളിലെല്ലാം രാവണനെങ്കിലും പടകളെങ്കിലും യുദ്ധത്തിന്നു വരേണ്ടതാണ്. നാം ഇതുവരെ കാത്തിരുന്നും രാവണനെ കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വരാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്താണെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. ആയതുകൊണ്ടു എന്റെ മനസ്സിൽ ഒരാലോചനയുണ്ടു അതിനെ പറയാം. എന്തെന്നുവെച്ചാൽ നാം ഇവിടെനിന്നു രാവണന്റെ അടുക്കലേക്കു ഒരു ദൂതയച്ചു രാവണന്റെ അഭിപ്രായത്തെ അറിയേണ്ടതാണ്. യുദ്ധത്തിന്നു വരാതിരിപ്പാനുള്ള കാരണമെന്ത് ജാനകിയെ ചിറവിട്ടുവാൻ മനസ്സുണ്ടോ അല്ല യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നുവോ ഇതിൽ ഒന്നാമലെന്നു ചെയ്യാതെ കോട്ടയടച്ചു ഇരുന്നാൽ

മേലിൽ ദാശരഥിരാമൻ സഞ്ചരിക്കുന്നതല്ല എന്നു രാവണനെ അറിയിപ്പാനായി ഒരുവനെ അയക്കേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. സന്ധി, വിഗ്രഹം, യാനം, ദ്വൈധീഭാവം, സമാശ്രയം മുതലായ ഷൾനീതികളിൽ സന്ധിയെന്നുള്ള ഒരു നീതി നടത്താതെ ഇരുന്നാൽ അതു നമ്മുടെ അടുക്കൽ ബാക്കിയാണ്. പൂർവ്വികന്മാരാൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട മാനവസ്മൃതി മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഇങ്ങിനെ ഘോഷിക്കുന്നുണ്ട്. പൂർവ്വികന്മാരുടെ പന്ഥാവിൽനിന്നു തെറ്റിനടപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ല. കാലത്രയത്തിലും രാക്ഷസവൃത്തിയെ ഉപേക്ഷിച്ചു രാമായണഭാരതഭാഗവതാദികളായ ഇതിഹാസങ്ങളെയും രാമകൃഷ്ണത്യാദികളായ തിരുനാമങ്ങളെയും ജപിച്ചു ആബ്രഹ്മസ്വംപെപ്പുന്നതാം ദീർഘായുഷ്മാനായി പരമഭാഗവതോത്തമനായുള്ള നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്തെന്നതിലേക്കു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. സർവ്വേശ്വരനായ അങ്ങയുടെ അഭിപ്രായത്തിലേക്കു യോജിച്ചതാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം എന്നു സമാധാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകളെയെല്ലാം സമീപത്തിൽ നിന്നു കേട്ടിരുന്ന ലക്ഷ്മണൻ ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം സഖിൻ. രാവണന്നു ദൂതയക്കേണമെന്നാണ് നിന്തിരുവടി ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അതിൽ അടിയന്നു ചില സംഗതികളെ ഉണർത്തിപ്പാനുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ രാവണന്റെ നടവടിയെപ്പറ്റി കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം. അങ്ങയുടെ പത്നിയായ ജാനകിയെ കളവുചെയ്തു ഒരു സംവത്സരമായി ലങ്കയിൽ ചിറ വച്ചിരിക്കുന്നു. 2. സ്വർഗ്ഗവാസികളായ ദേവന്മാരെ എപ്പോഴും ഉപദ്രവിച്ചു വരുന്നു. 3. ഭൂസുരന്മാരായ ബ്രാഹ്മണന്മാർ ചെയ്തുവരുന്ന യാഗാദിഹോമങ്ങളെ മുടക്കുന്നു. 4. അനേക പ്രാണികളെ പിടിച്ചു ഭക്ഷിക്കുന്നു. 5. ലോകത്രയത്തെ കീഴടക്കി അനീതികളെ നടത്തിവരുന്നു. 6. ഇന്ദ്രന്റെ ഭാഗ്യങ്ങളെയെല്ലാം കത്തിക്കവർന്നു ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതുകളെയെല്ലാം ആലോചിക്കുമ്പോൾ രാവണൻ വലിയ ദുഷ്ക്കർമ്മിയാണെന്നു അടിയൻ പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഈ ദ്രോഹിക്കു നിന്തിരുവടി ദൂതയക്കുന്ന കാര്യ

ത്തിൽ അടിയന്നു പല ശങ്കകളുമുണ്ട്. ജാനകിയെ കൊണ്ടുവന്നു ചിറ വിടുവാൻ മനസ്സുണ്ടായെന്നുള്ള ദൂതന്റെ ഒന്നാമത്തെയ ചോദ്യത്തിന്നനുസരിച്ചു സൎവ്വേശ്വരിയെ ചിറവിടുന്ന ഭാഗം രാവണനെ രക്ഷിക്കേണ്ടിവരുന്നതിലേക്ക വാദമില്ലല്ലൊ. അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ പൂൎവ്വാപരവിരുദ്ധമായി ചില സത്യലംഘനങ്ങൾക്കിടവരും. സാഗരതീരത്തിൽ വെച്ചു വിഭീഷണനോടു ലങ്കാധിപൻ നീയാണ് അത് ആചന്ദ്രതാരം രാമനാമവും ഉള്ള കാലംവരെ നീ രാജാവായിരിക്കുക എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു മാത്രമല്ല ദണ്ഡകത്തുറയിൽവെച്ചു അഗസ്ത്യാദിമഹൎഷികളോടു അധൎമ്മതല്പരനായ രാവണനെ സംഹാരം ചെയ്തു തരാമെന്നും ശപഥം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. രാവണൻ രക്ഷപ്പെട്ടാൽ ആയാൾ രാജധാനി കൊടുക്കേണ്ടിവരും അപ്പോൾ വിഭീഷണനോടുള്ള സത്യത്തിന്നു വിഘ്നമല്ലേ സ്വാമിൻ എന്നുള്ള ലക്ഷ്മണന്റെ വാക്കുകളെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഓഹോ ലക്ഷ്മണാ! നിന്റെ ശങ്ക അത്യാവശ്യം തന്നെ. എങ്കിലും ദശരഥി രാമൻ ധൎമ്മത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു നടക്കുമെന്നു വിചാരിക്കണ്ട. അങ്ങിനെ ധൎമ്മത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതായാൽ നാം അയോദ്ധ്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചു കാട്ടിലേക്ക വരേണമെന്നുണ്ടോ. നമ്മുടെ ദൂതപ്രകാരം ജാനകിയെ കൊണ്ടുവന്നു വിടുന്നതായിരുന്നാൽ ലങ്കാരാജ്യം വിഭീഷണന്നു കൊടുത്തുപോയി എന്ന വാക്കിന്നു വിലയില്ലാതെ പോകുമെന്നല്ലേ നീ പറയുന്നത്. എന്നാൽ ഒരുവന്നു ദത്തം ചെയ്ത ഭൂമിയെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതു ക്ഷത്രിയധൎമ്മമല്ല. അങ്ങിനെ രാവണൻ ദേവിയെ ചിറയിൽനിന്നു വിടുന്നതായാൽ നമ്മുടെ ഭരതൻ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചുവരുന്ന അയോദ്ധ്യയെ രാവണന്നു കൊടുക്കുമെന്നല്ലാതെ വിഭീഷണന്നു ലങ്കയെ കൊടുത്തതിലേക്ക യാതൊരു വിഘ്നവും വരുമെന്നു നീ ശങ്കിക്കണ്ട. എന്നുതന്നെയല്ല രാവണൻ പ്രാണാവസാനംവരെ ജാനകിയെ ചിറവിടുന്നവനല്ല അഭിമാനമെന്ന ഏകധനത്തെ മാത്രം രക്ഷിക്കുന്നവനാണ്. പിന്നെ മഹൎഷികളുടെ അടുക്കൽ രാവണനെ കൊന്നുതരാമെന്നു സത്യംചെയ്തു

എന്നാണു രണ്ടാമത്തുണ്ടായ ശങ്ക. അധൎമ്മമെന്ന മാൎഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവനാരെയും അവനെ വധിച്ചതാമെന്നാണ് എന്റെ ശപഥം. രാവണൻ എന്നിൽ കീഴടങ്ങുന്നതായാൽ ഞാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം അവൻ കേൾക്കേണ്ടിവരും അപ്പോഴും മോചാത് രാവണനെക്കൊണ്ടു യാതൊരു ഉപദ്രവവും ലോകത്തിനു ബാധിക്കുന്നതല്ല. ഞാൻ രാവണനു യശോഹാനിയും സ്ഥാനഭ്രംശവും വരുത്തും. കൂടാതെ ശവശരീരമാക്കി സ്തംഭസദ്ദ്വാരത്തിൽ അവനെ ഞാൻ ഒരു ദിക്കിൽ വെക്കും. ഇതിന്റെ പശ്ച സ്ഥാനം ഞാൻ മേൽപ്രകാരം ചെയ്യാൻ തീൎച്ചയാക്കീട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ദൂതയക്കേണ്ടതാവശ്യമാണു രാവണൻ ദുൎമ്മാൎഗ്ഗിയായാലും നമ്മുടെ ധൎമ്മം നമുക്കു വിട്ടുകളവാൻ പാടുള്ളതല്ല. എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി ദക്ഷിണഗോപുരത്തിൽ [illegible]ത്തിനു പോയിരുന്ന അംഗദനെ വരുത്തി ഭഗവാൻ "ഹേ അംഗദ! നീ രാവണന്റെ അടുക്കലേക്ക് ഒരു ദൂതനായി [illegible] പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ [illegible] പാപിയായ രാവണനോടു ഞാൻ അടിയൻ പറയേണ്ടു[illegible]ന്ത്? എന്നതിനു ഭഗവാനും "ഹേ കുമാര! നീ രാവണനോടു പറയേണ്ടതു എന്തെന്നാൽ ജാനകിയെ കൊണ്ടുവന്നു [illegible]റവിട്ടുവാൻ മനസ്സുണ്ടോ. അല്ല യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെടുന്നുണ്ടോ രണ്ടാലൊരു കാൎയ്യം തീൎച്ചയാക്കി വരണം. ഇതു രണ്ടു [illegible]ത്തെ കേട്ടടച്ചു ഇരുന്നാൽ അയോദ്ധ്യരാമൻ സഹിക്കുന്നതല്ല എന്നു പറയുക. രാവണനോടു സംസാരിക്കുമ്പോൾ [illegible] ഭയപ്പെടരുത്. രാവണനെ ഒരു തൃണപ്രായമായി കരുതു[illegible]ന്റെ ഗളത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന പുഷ്പത്തിന്ന് ഒരു ശോഭവിശേഷം [illegible]ണം. രാവണരാജധാനിയിൽവെച്ചു നിന്നോടു സംഭാവിക്കല്ലാതെ അനീതിയായി രാവണൻ സംസാരിക്കുകയോ വല്ല ഉപദ്രവവും ചെയ്യാൻ ആരംഭിക്കുകയോ ചെയ്താൽ ആ സമയത്തിൽ നീ ഒരു സിംഹനാദംചെയ്യു, തൽക്ഷണം ഞാൻ അവിടെ വന്നു ചെങ്ങാക്കണ്ണി ചവിട്ടിപ്പൊട്ടിക്കുംപോലെ അവന്റെ പത്തു ശിരസ്സും ചവിട്ടിപ്പൊട്ടിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞ് അംഗദനെ അ

അനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. അംഗദൻ ഭഗവാന്റെ അടുക്കൽ നിന്നു വിടകൊണ്ട് അതിവേഗത്തിൽ രാവണരാജധാനിയിൽ ചെന്നു രാമരാമ എന്ന തിരുനാമത്തെ ഉച്ചരിച്ചു നില്ക്കുന്നതിനെ രാവണൻ കണ്ടു ഹെ മർക്കടാ നീ ആര്? എവിടെനിന്നു വരുന്നു? എന്നു ചോദിക്കുകയും അതു കേട്ട് അംഗദൻ പറയുന്നു. ഹെ രാവണാ! നിന്റെ സദസ്സിൽ ഒരുവൻ വന്നാൽ അവസ്ഥാനുസരണം ആസനം നല്കിയശേഷമല്ലെ വിവരം ചോദിച്ചറിയുക. അതു ചെയ്യാത്തതിന്റെ മര്യാദ കാൽരേസ്സ് വിലയില്ലയെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു: മർക്കടങ്ങൾക്ക് ആസനം മരക്കൊമ്പാണ്. സമയറിയാതെ സംസാരിച്ചാൽ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിരയാവും ഓർമ്മവെച്ചോ. നീ വന്ന കാര്യം പറയുക എന്നതിനെ കേട്ട് അംഗദൻ പറയുന്നു. ഹെ രാവണാ! നിന്റെ സിംഹാസനത്തിന്നു ശരിയായി എന്റെ വാലു ചുരുട്ടി അതിന്റെ മുകളിൽ ഇരുന്നു വിവരം പറയുന്നു, കേൾക്കുക. ഹെ രാവണാ! ഉത്തരകോസലവാസിയായി ദശരഥാത്മജനായി രക്ഷസകുലകാലനായി മിത്രജനകമലദിവാകരനായിരിക്കുന്ന രാമസ്വാമിയുടെ ദൂതനാണു ഞാൻ. എന്നെ അയക്കപ്പെട്ട രാമസ്വാമിയുടെ വൈഭവം പറയുന്നതായാൽ അനന്തവാസുകികൾക്കും അവിഷയമാണ്. പൃഥിവി, അപ്പു, തേജസ്സ്, വായു, ആകാശമെന്ന പഞ്ചഭൂതങ്ങൾക്കും, വാക്ക, പാണി, പാദ, പായു, ഉപസ്ഥമെന്ന കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും, വചന, ഗമന, ദാന, വിസർഗ്ഗ, ആനന്ദമെന്ന ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും കാമ, ക്രോധ, ലോഭ, മോഹ, മദ, മത്സരം, ഈർഷ്യ, അസൂയയെന്ന അഷ്ടരാഗങ്ങൾക്കും അർത്ഥേഷണ, പുത്രേഷണ, ദാരേഷണയെന്ന ഏഷണാത്രയങ്ങൾക്കും, അന്നമയം, പ്രാണമയം, മനോമയം, വിജ്ഞാനമയം, ആനന്ദമയമെന്ന പഞ്ചകോശങ്ങൾക്കും; സ്ഥൂല, സൂക്ഷ്മ, കാരണമെന്ന ശരീരത്രയങ്ങൾക്കും വിലക്ഷണനായി സജാതിക,വിജാതിക സ്വഗതഭേദശൂന്യനായി ദേശകാലവസ്ഥാപരിച്ഛേദരഹിതനായി സുരനരമൃഗ,പശു,പക്ഷി, പന്നഗാദികളിലും ജീവാത്മാവായി ആദിമദ്ധ്യാന്തരഹിതനായി കാലാതീതനായി പഞ്ചഭൂത ഭൗതികമായുള്ള സർവ്വജീവചരാചര

ങ്ങൾക്കും താൻ നായകനാണ്. ദുഷ്ടനിഗ്രഹം ശിഷ്ടപരിപാലനം നിമിത്തം ചതുസ്സമുദ്ര പര്യന്തം രാജ്യഭാരം വഹിക്കുന്ന മഹാ ചക്രവർത്തിയാകയാൽ ഭൂമിക്കും നായകനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല. നീ കട്ടുകൊണ്ടുവന്നു വെച്ചിരിക്കുന്ന ജാനകിക്കും നായകനാണ്. ലോകത്തിൽ 1008 ശിവാലയം 108 വിഷ്ണ്വാലയം ഇങ്ങിനെയുള്ള ദൈവീശഗണങ്ങൾക്കും താൻ നായകനാണ്. നീ ഓതിവരുന്ന 1000 ശാഖയോടുകൂടിയ സാമവേദത്തിന്നും നായകനാണ്. ഇങ്ങിനെ സർവ്വലോക ചരാചര രക്ഷകനായ രാമസ്വാമി എന്നോടു ചില കാര്യങ്ങളെ കല്പിച്ചു നിന്നോടു പറവാൻ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ സംഗതികളെ നിന്നുടെ മനസ്സിലാക്കി അതിന്നു പ്രത്യുത്തരമായ നിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ അറിവാൻവന്ന ഒരു ദൂതനാണു ഞാൻ. ആയതുകൊണ്ടു വിലയേറിയ സമയം വൃഥാ കളവാനിടവരുത്താതെ ഞാൻ പറയുന്ന സാരോപദേശത്തെ ഏകാഗ്രമനസനായിരുന്നു കേട്ടു മനസ്സിലാക്കുക. എന്നതിനെകേട്ടു രാവണൻ ഹാസ്യത്തോടുകൂടെ പറയുന്നു.

ഹെ മർക്കടാ! നല്ലകാര്യം. കൃമികീടസദൃശനായ രാമനെ നീയല്ലാതെ വേറെ ആരെങ്കിലും നായകൻ എന്നു പറയുമൊ? ലോകത്തിൽവെച്ചു നായകത്വം ആർക്കെല്ലാമാണെന്നു നീ അറിയുമൊ. ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂർത്തികളെ ഒരു സമയം നായകന്മാരെന്നു പറയാം. അവരെയൊന്നും പറയാതെ ചില കുരങ്ങന്മാരെ സഹായികളായിക്കൂട്ടി സമുദ്രത്തിൽ സേതുബന്ധിച്ചു കടന്നു ലങ്കയിൽവന്നു നോക്കിയതിൽ രാവണനെ ജയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണെന്നു കണ്ടു വാനരങ്ങളെ വിളിച്ചു എടൊ കൂട്ടരെ, യുദ്ധം ചെയ്തു രാക്ഷസന്മാരെ ജയിച്ചു ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരുന്ന കാര്യം പ്രയാസമായി കാണുന്നതുകൊണ്ട് ഈ വാനരസംഘത്തിൽ എന്നോട് പരിചയമുള്ളത് ആർക്കാണെന്നു ചോദിക്കുകയും എനിക്കു നല്ല പരിചയമുണ്ട് ഞാൻ രാവണനെ യാചിച്ചു ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവന്നു തരാം എന്നു ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടു പൊട്ടക്കുരങ്ങനല്ലെ നീ. അങ്ങിനെയുള്ള നിന്നെ അയച്ച രാമനെ ലോകനായകനാണു ദൈവനായകനാണെന്നു പറവാൻ ലജ്ജയില്ല മർക്കടാധ

ശം. എന്നതിനെക്കേട്ട് അംഗദൻ പറയുന്നു. ഹെ രാക്ഷസാധമാ, നിന്നെപ്പോലെ കള്ളന്മാര് ലോകത്രയത്തിലുണ്ടോ; പണ്ടാരങ്ങളുടെ വേഷവുംകെട്ടി പൊക്കണവും ചുമലിലിട്ട ഒളിച്ചുമാറിവന്നു സർവ്വേശ്വരിയായ ജാനകിയെ കട്ടുകൊണ്ടുപോയ കള്ളനല്ലെ നീ? സ്ത്രീകളെ കളവുചെയ്തു നടക്കുന്നവൻ പുരുഷനാണോ. എന്നതിനെക്കേട്ട രാവണൻ പറയുന്നു. ഹെ മർക്കടാ, സഭയറിയാതെ സംസാരിച്ചാൽ തലവെട്ടി തൊട്ടിയിൽ നാട്ടും, ഓർമ്മവെക്കുക. എന്റെ അവസ്ഥ നീ അറിയുമോ? ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂർത്തികൾ എന്റെ കല്പനകൂടാതെ ഈ ലങ്കയിൽ കടക്കുന്നതല്ല. അങ്ങിനെയിരിക്ക രാമദൂതനാണെന്നു പറഞ്ഞുവന്ന നീ ആര്? നിന്റെ മാതാപിതാക്കളാര്? നിന്റെ പേരെന്ത്? എന്നോട പറവാനായി രാമൻ നിന്നോട പറഞ്ഞയച്ച സംഗതിയെ പറയുക. എന്നതിനെക്കേട്ട അംഗദൻ പറയുന്നു: ഹെ രാക്ഷസാ! എന്റെ അച്ഛൻ ഇന്ദ്രാത്മജനായും വാനരരാജാവായും ഉള്ള കിഷ്കിന്ധാധിപനായ ബാലിയാണ്. മാതാവു ക്ഷീരാബ്ധിയിൽനിന്നു ജാതയായ താരയെന്ന സ്ത്രീയാണ്. രാവണേശ്വരൻ പണ്ടു ബാലിയെ ജയിപ്പാനായി കിഷ്കിന്ധയിൽ ചെന്നു അന്വേഷിച്ചതിൽ ബാലി ശിവപൂജക്കായി സമുദ്രതീരത്തിലേക്ക പോയിരിക്കുന്നുവെന്നറിഞ്ഞ് അതിവേഗത്തിൽ സാഗരതീരത്തിൽ ചെന്നു നോക്കുകയും ബാലിയും ശിവങ്കൽ ഏകാഗ്രമാനസനായി കണ്ണടച്ചു ധ്യാനിക്കുന്നതിനെ കണ്ടു രാവണൻ ഇരുപതു കയ്യും ബാലിയുടെ കക്ഷപ്രദേശത്തിൽ ഇട്ടുഞെക്കുകയും ബാലി രാവണനെ ഒരുമശകത്തിന്നു തുല്യമായ്ക്കരുതി തന്റെ പുച്ഛംകൊണ്ടു രാവണനെ കേശാദിപാദം വരിഞ്ഞുകെട്ടി താൻ ഒരു ഗരുഡനെപ്പോലെയും രാവണൻ ഒരു സർപ്പംപോലെയും ആയി ചതുസ്സമുദ്രത്തിലും ചെന്നു ശിവതർപ്പണം കഴിച്ചു കിഷ്കിന്ധക്ക വരികയും ആ അവസരത്തിൽ എന്റെ അമ്മയും ഞാനും വന്നു കണ്ടു അയ്യോ അങ്ങയുടെ വാലിന്മേൽ ബന്ധനായിക്കിടക്കുന്ന ജന്തു എന്താണിത്? ഒരുപത്തു തലയും പത്തിരുപതു കയ്യും വായനിറച്ചു വളഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള വക്രദംഷ്ട്രങ്ങളുമായി കൊന്ത്രമ്പല്ലുകളും കാണുന്നു. ആരാണിത്? എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ

എന്റെ പിതാവു തിരിഞ്ഞുനോക്കി എടോ, ആരാണിത്? രാവണനല്ലേ, എന്താണിങ്ങിനെ വന്നതു എന്നു എട്ടുകഷ്ണംവെച്ചു വാലിൽനിന്നു അഴിച്ചുവിടുകയും ഉടനെ രാവണനും ബാലി പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു സമസ്താപരാധം ക്ഷമിക്കേണമേ, ഏഷണിപ്രിയനായ നാരദനാൽ എനിക്കിങ്ങിനെ ഒരു ബുദ്ധിമോശം വന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഒരുമാസംവരെ രാവണനു ഭക്ഷണാദികളെ കൊടുത്തു ക്ഷീണം മാററി ലങ്കക്കു അയച്ചിട്ടുണ്ടു. അന്നു എനിക്കു ചെറുപ്പമാണ് ആ രാവണനല്ലേ നീ! നിന്നെ ബന്ധിച്ച വാൽബലവും ദേവാസുരന്മാരാൽ അസാദ്ധ്യമായുള്ള ക്ഷീരാബ്ധിമഥിതകരബലവുമുള്ള ബാലിപുത്രനാണ് ഞാൻ. നല്ലവണ്ണം ഓൎമ്മവെച്ചു സംസാരിക്കുക എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു: നല്ല കാൎയ്യം ബാലിയെ ഞാൻ നല്ലവണ്ണം അറിയും. ബാലിയും ഞാനുമായി ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ എന്ന സ്ഥാനത്തെ വഹിച്ചവരാണ് ബാലി എന്നെ വാലിൽ കെട്ടിയെന്നുള്ളതു നിന്റെ ഓൎമ്മതെററാണ്. സാഗരം കടക്കുമ്പോൾ ബാലിയുടെ പുറമിൽ ഞാൻ ഇരുന്നതു ശരിയാണു. അതിന്റെ പരമാൎത്ഥം ബാലിയും ഞാനും മാത്രമേ അറിയുകയുള്ളൂ. ഇന്നിന്നലെ കഴിഞ്ഞ കാൎയ്യമല്ലല്ലോ. എന്തായാലും ബാലി സുഖമായാണെന്നല്ലേ നീ പറയുന്നതു. അപ്പോൾ എനിക്കും നീ മകൻതന്നെ. ബാലിക്കു ക്ഷേമം തന്നെയോ എന്നതിനെക്കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. ബാലിയെ ശ്രീരാമസ്വാമി നിഗ്രഹിച്ചു. കാരണം നിയും ബാലിയും ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരാണെന്നറിഞ്ഞതിനാൽ ദുഷ്ടനോടു വിശിഷ്ടൻ ചേൎന്നാലുള്ള അനുഭവത്തെ കാണിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്താൽ ഹതം ചെയ്തതാണു. അതെന്തുപോലെ എന്നുവെച്ചാൽ, നിൎദ്ദോഷിയായ അഗ്നി ഇരുമ്പിനോടു ചേൎന്നപ്പോൾ കൊല്ലനാൽ അഗ്നിയും തല്ലുകൊള്ളുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ഹേമവ്യാപാരികൾ സ്വൎണ്ണത്തെ അഗ്നിയിലിട്ടു തപിപ്പിക്കുകയും പിന്നെ ഉടനെ ജലം തളിച്ചു അഗ്നിയെ ശമിപ്പിച്ചതിന്നുശേഷം സ്വൎണ്ണത്തെ അടിച്ചു പരത്തുന്നു. ആയതുപോലെ ദുഷ്ടനായ നിന്നോടു സംസൎഗ്ഗം ചെയ്ക നിമിത്തം എന്റെ അച്ഛനും ദുഷ്ടനായി. എന്നു പറഞ്ഞതി

ന്നെകേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു: ഹേ കുമാര! നിണക്കു ചെറുപ്പമാണ്ട് വിവരം പോരാ. നിന്റെ പ്രവൃത്തി വലിയ വിഡ്ഢിത്തമായ്പ്പോയി. എന്തെന്നുവെച്ചാൽ നീ പറയുന്ന രാമന്റെ കഥ നീ അറിയുമോ? ദശരഥനു അകാലസന്തതിയാണ്. താമരതടാകത്തിൽ ഒരു കുമുദം ഉണ്ടായതുപോലെ ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരുവൻ ജനിച്ചുവെങ്കിലും രാജ്യത്തെ ഭരിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ അനുജനു കൊടുത്തു താൻ രാജ്യഭ്രഷ്ടനായി വനത്തിൽ വന്നുചേർന്നതാണ്. രാമന്റെ പത്നിയായ ജാനകിയെ രക്ഷിപ്പാൻ കഴിയാതെ കാട്ടിൽവിട്ടു എവിടെക്കോപോയി. ആ സ്ത്രീയുടെ സങ്കടത്തെകണ്ടു ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തി. ഉടുപ്പാൻ ഒരു വസ്ത്രവുംകൂടിയില്ലാതെ രാമൻ വല്ല വൃക്ഷങ്ങളുടെതോലും ചുററിനടക്കുന്നു. എന്തിന് അവന്റെ കഥ വെറുതെ പറഞ്ഞു സമയം കളയുന്നു. ഇതു നിസ്സാരനായ രാമനെ അടിയൻ ദാസൻ എന്നും മററും പറഞ്ഞു വണങ്ങി വലിയ സ്വാമിയാണെന്നു നടിച്ചു നീ ഇതുവരെ നടന്നതു വലിയ തെററായിപ്പോയി. നിന്റെ അച്ഛനാണെങ്കിൽ ഒരു കാലത്തും ഇതിന്നൊന്നും ഇടവരുന്നതല്ല. നീ തന്നെ ആലോചിച്ചുനോക്കുക. പിതാവിനെ കൊന്നവനു കൂലിവേല ചെയ്തുനടക്കുവാൻ നീയല്ലാതെ വേറെ ആരെങ്കിലും ഒരുങ്ങുമോ. പിതാവിനെ കൊന്നവനോടു കഴിയുമെങ്കിൽ നേരിട്ടു ശേഷം ചോദിക്കണം അതിന്നു ശക്തിയില്ലെങ്കിൽ കഴിയുന്നവരെക്കൊണ്ടു ചോദിപ്പിക്കണം. ഇതു രണ്ടും ചെയ്യാതെ ശത്രുവെ വണങ്ങുന്നതു ആർ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തിയാണ്. നിന്റെ അച്ഛനും ഞാനും നിണക്കു ഭേദമുണ്ടോ. എന്റെ മകൻ രാവണിയും നീയും എനിക്കു ഭേദമുണ്ടോ, പുലിക്കു ജനിച്ചു നഖമില്ലാതെ വരുന്നതായാൽ അതിൽപരം കഷ്ടം വേറെയെന്താണ്. ആയതുകൊണ്ടു നിന്റെ ശനിപ്പിഴ തീർന്നു, മേലിൽ നീ ആരെയും ഭയപ്പെടേണമെന്നില്ല. നിന്റെ അച്ഛൻ വഹിച്ചിരുന്ന വാനരാധിപത്യം ഞാൻ നിണക്കു തരുന്നുണ്ട്. നാളെത്തന്നെ നിന്നെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി ദേവന്മാരാൽ അരിയിട്ടു വാഴ്ച മുതലായതു കഴിപ്പിച്ചു മകുടാഭിഷേകം ചെയ്യിപ്പിക്കാം. നിന്നെ മകനായും സീതയെ

ശ്ചൎയ്യവും ഞാൻ വഹിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. ഹേ പൊട്ടരാവണാ! എന്റെ സ്വാമിയെ തൊടുപറവാൻ മൂന്നു ലോകത്രയത്തിൽ ആരുണ്ടു. വന്ധ്യാ പ്രസവവേദന അറിയുമൊ. അതുപോലെ മദനമദാന്ധനായ നീ എന്തറിയും. നിന്റെ അടുക്കൽ ദൂതനായിവന്ന എന്നോടു തക്കമായ ചില വാക്കുകളെ പറഞ്ഞു സ്വാധീനപ്പെടുത്താമെന്നാം നീ ആലോചിക്കുന്നത്. ജളപ്രഭൊ! നീ രാജ്യഭാരം തരാമെന്നു പറയുന്നതും ഞാൻ നിന്റെ അടുക്കൽ രാജ്യഭാരം വാങ്ങുന്നതും എതുപോലെ എന്നുവെച്ചാൽ അമേദ്ധ്യഭക്ഷണം ചെയ്യുന്നൊരു ശ്വാവ് മൃഗരാജാവായ സിംഹത്തിന്റെ അടുക്കൽചെന്നു ഹേ! സിംഹമെ! ഞാൻ നിന്നെ രാജാവാക്കി അഭിഷേകം ചെയ്യിക്കാം എന്നു പറയുകയും അതുകേട്ടു സിംഹവും സമ്മതിച്ചു. നായുടെ വക്കൽനിന്നു കിരീടം വാങ്ങി ധരിച്ചാൽ എങ്ങിനെയൊ അപ്രകാരമാണ് നീ എനിക്കു രാജ്യഭാരം തരാമെന്നുപറയുന്നതും ഞാൻ നിന്നോടു വാങ്ങുന്നതും എന്നു പറഞ്ഞതിന കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ നിരക്ഷരകുക്ഷി നിന്നെ ഇപ്പോൾ ചന്ദ്രഹാസത്താൽ വെട്ടി രണ്ടു കഷണമാക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ രാവണൻ കുരങ്ങിനെ തൊട്ടുവെന്നു ലോകവാസികൾ പരിഹസിക്കും എന്നുതന്നെയല്ല ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിതും പോര. ഇന്നൊ നാളെയൊ മരിപ്പാൻ ഒരുങ്ങിനില്ക്കുന്ന രാമന്നുവേണ്ടി നീയും മരിക്കുന്നതായാൽ അങ്ങിനെയാവട്ടെ. നീ വന്ന സംഗതികളെ അറിയിക്കുക എന്നതിനെ കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. രാവണാ! ഞാൻ നിന്റെ ദക്ഷിണഗോപുരത്തിങ്കൽ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു പോയിരുന്നവനാണ്. അവിടെനിന്നു എന്നെ വിളിച്ചു ശ്രീരാമസ്വാമി ചില സംഗതികൾ നിന്നെ അറിയിപ്പാൻ എന്നോടു പറഞ്ഞയച്ചിട്ടുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ തന്റെ പുത്രമിത്രകളത്രഗോത്രങ്ങളുടെ സകലവും വെന്തായും കലപ്പെടുത്തുവാൻ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന മഹാപാപിയായ രാവണൻ യുദ്ധത്തിന്നു പേടിച്ചു കോട്ട അടച്ചിരുന്നാൽ സമ്മതിക്കുന്നതല്ല.

ണ്ടൊ ജാനകിയെ കൊണ്ടുവന്നു ചിറവിട്ടു രക്ഷപ്പെടുവാൻ മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ അങ്ങിനെ ആവട്ടെ അല്ലാത്തപക്ഷം പടകളോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരട്ടെ എന്നുള്ള രണ്ടിലൊരു കാൎയ്യം അറിഞ്ഞുവരേണമെന്നാണ് സ്വാമിയുടെ കല്പന. ആയതിന്നു നീ എന്തുപറയുന്നു. സ്ത്രീനിമിത്തം അനേകം പേർ മരിച്ചതായുള്ള ലോകാപവാദം ലോകത്തിൽ നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. നിന്റെ അവസ്ഥകളെ ആലോചിക്കുമ്പോഴും നീ ആ അപവാദസംഘത്തിൽ ചേരേണ്ടവനല്ല. രാമരാമയെന്നുള്ള ശിവശക്തിയുക്തമായ ഷഡക്ഷരത്തിന്റെ മഹിമ അറിയാതെ മരണപ്പെട്ടുപോകുന്നതിൽ യാതൊരു ഫലവുമില്ല. എന്നുംമററും ന്യായങ്ങളെ ആവുന്നേടത്തോളമെല്ലാം പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ അംഗദാ! കുരങ്ങന്റെ ഉപദേശത്താലല്ല ഇക്കണ്ട ഐശ്വൎയ്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ സമ്പാദിച്ചതു. മേലിലും ആയതിന്നു ഞാൻ ഒരുങ്ങുന്നില്ല. ജാനകിയെ ചിറവിടുവാനും യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാനും എനിക്കു മനസ്സില്ല എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. എടാ രാവണാ! നിന്റെ മാതാവിന്നും മാതാവായ താടകയെ വധിച്ചപ്പോഴും ശൂൎപ്പണഖയുടെ അംഗഭംഗം വരുത്തിയപ്പോഴും മാരീചനെ വധിച്ചപ്പോഴും സേതുബന്ധനം ചെയ്തപ്പോഴും മകുടഭംഗംചെയ്തു മാനഭംഗം വരുത്തിയപ്പോഴും ഈ അവസരങ്ങളിലെല്ലാം നീ യുദ്ധത്തിന്നു വരേണ്ടുന്നവനാണ്. മാനമുള്ളവനല്ലെന്നതിനാൽ ഞങ്ങളും മനസ്സിലാക്കീട്ടുണ്ട്. അതുപോലെ ഇന്നും വരാതിരുന്നാൽ അംഗദൻ സമ്മതിക്കുന്നതല്ല. നിന്റെ മുടിപിടിച്ചു വലിക്കും ഞാൻ. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ തന്റെ ഭടന്മാരെ വിളിച്ച് അംഗദനെപ്പിടിച്ചു മതിൽ കടത്തി വെട്ടുവാൻ കല്പിച്ചു. അതു കേട്ടു ഉടനെ രാക്ഷസന്മാർ പിടിച്ചു വെട്ടുവാൻ ഉത്സാഹിക്കുകയും തന്നെപ്പിടിച്ച രാക്ഷസന്മാരെ കൊലചെയ്തു രാജധാനിയിൽനിന്നു വെളിയിൽ ചാടി ലങ്കയെ നോക്കി പറയുന്നു. ഈ ലങ്കയിൽ സാധുക്കളായ രാക്ഷസന്മാരും യുദ്ധത്തിന്നു ഭയപ്പെട്ടവരും കൂനൻ, കരടൻ, മൊണ്ടി, മുടയൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സകലരും രാമാസ്ത്രം വ

ന്നു വീഴുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ ലങ്കയെ വിട്ടു പോകുവിൻ. എന്നു ധർമ്മവാക്കു പറഞ്ഞു അവിടംവിട്ടു ഭഗവാൻ പക്കൽ വന്നു നമസ്കരിച്ചു ശരണം സ്വാമിൻ! രാമസായകത്താൽ പത്തു തലയും അററു ഭൂമിയിൽ വീണല്ലാതെ ജാനകി പേരിലുള്ള രാഗം ശമിക്കുന്നതല്ലെന്നും തന്നിമിത്തം ജാനകിയെ വിടുന്നതല്ലെന്നും യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാൻ ഇപ്പോൾ അവസരമില്ലെന്നും രാവണൻ പറഞ്ഞതായി കേൾപ്പിച്ചതിനെകേട്ടു ഭഗവാൻ വാനരങ്ങളോടു കല്പിക്കുന്നു.

പ്രഥമയുദ്ധം

സുഗ്രീവാംഗദ, നള, പനസ, കേസരി, കുമുദ, കുമുദാക്ഷ, ഗന്ധമാദന, ശ്രുചോടദണ, ടിടപ, മൈന്ദ, വിവിദ, താര, ഋഷ, സമ്പ, ശതവലി, ജാംബവന്ത, ഹനുമല്പ്രഭൃതികളായ വാനരങ്ങളെ നോക്കി ഭഗവാൻ പറയുന്നു. നിങ്ങൾ വൃക്ഷശാഖകളെ ഒടിച്ചെടുത്തു പുറപ്പെട്ടു രാക്ഷസന്മാരെ പോർവിളി കൂട്ടി മതിലിടിച്ചു അകഴിതൂത്ത് കൊള്ളിയും പന്തവും എടുത്തു കോട്ടയിൽ കടന്നു കൊള്ളയിട്ടു രാവണന്റെ മുടി പിടിച്ചു യുദ്ധക്കളത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവരുവിൻ. എന്നു കല്പിച്ചതിനെകേട്ടു വാനരങ്ങൾ ആ പ്രകാരം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു രാവണൻ മഹാബലാദി 200 വെള്ളം സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു വരികയും രാവണന്റെ പടകളെയെല്ലാം ഹനുമാൻ നിഗ്രഹിച്ചു രാവണനും മാരുതിയുമായി യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും അപ്പോൾ രാവണൻ 20 കരവും ചുരുട്ടി ഹനുമാന്റെ മാറത്തിടിക്കുകയും ഹനുമാൻ അതിനു ഏററു രാവണന്റെ മാറത്തിടിക്കുകയും ആ ഇടിപെട്ടു പണ്ടു അഷ്ടഗജങ്ങളുടെ ദന്തങ്ങൾ മാറിൽ പതിഞ്ഞിരുന്നതെല്ലാം ഉതിർന്നു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ലക്ഷ്മണനും രാവണനും തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്യുകയും അവസാനം മയൻ കൊടുത്ത വേലായുധം ലക്ഷ്മണന്റെ വക്ഷപ്രദേശത്തിൽ ഏറിയുകയും തന്നിമിത്തം ലക്ഷ്മണൻ വീഴുകയും ലക്ഷ്മണനെ പിടിച്ചു ലങ്കയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകണമെന്നുള്ള നിലയിൽ എടുത്തപ്പോൾ ശരീരം പൊന്താതെ വരികയും അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ രാവണന്റെ രഥവും വില്ലും മുറി

ച്ചു മോഹിപ്പാനായി രാവണൻെറ നെററിയിൽ ഒരു മോഹക്കണ തൊടുക്കുകയും അതു ഏററ രാവണൻ ഭഗവാൻെറ മുമ്പിൽ തല താഴ്ത്തി നിൽക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നതിന്നു ശേഷം ഭഗവാൻ രാവണനോടു പറയുന്നു. ഹേ രാവണാ! ധൎമ്മത്തെ വിട്ടു നടക്കുന്നവൻ യമനൊത്തവനാവട്ടെ അവനാൽ ആരെയും ജയിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. നീ യുദ്ധത്തിന്നു വരുമ്പോൾ 200 വെള്ളം പടകളെ സഹായികളായ്ക്കൊണ്ടു വന്നു അവരെല്ലാം നശിച്ചുപോയി. അതുകൊണ്ടു ബാക്കിയുള്ള പടകളെയും കൂട്ടി നീ നാളെ യുദ്ധത്തിന്നു വരിക. ഇന്നു ലങ്കക്കു പോകുക. ലേശംപോലും നാണമില്ലാതെ സ്ത്രീകളെപ്പോലെ തലതാഴ്ത്തി എൻെറ മുമ്പിൽ നില്ക്കണമെന്നില്ല. എടൊ രാവണാ! നീ രക്ഷപ്പെടേണമെങ്കിൽ നീ ചെയ്യേണ്ടുന്ന പ്രവൃത്തികളെപ്പറയുന്നു. കേൾക്കുക. ജാനകിയെ എൻെറ പാദത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു വിടണം. മേലിൽ ദേവന്മാരെ ഉപദ്രവിക്കരുത്. പരസ്ത്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യഭംഗം ചെയ്യരുത്. നിൻെറ അനുജനായ എൻെറ ഭക്തൻ വിഭീഷണനെ ലങ്കയിൽ ഞാൻ രാജാവാക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. അവന്നു നീ ദാസനായിരിക്കണം. ഇപ്രകാരമെല്ലാം ചെയ്താൽ നിന്നെ ഞാൻ വധിക്കുന്നില്ല. ഇങ്ങിനെ ചെയ്വാൻ മനസ്സുണ്ടോ എന്നുള്ള ഭഗവാൻെറ ചോദ്യത്തിന്ന് യാതൊരു സമാധാനവും പറയാതെ രാവണൻ നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ധൎമ്മത്തിന്നായി ഭഗവാൻ വിട്ടയക്കുകയും ചെയ്തു. രാവണൻ അസ്തമനസമയത്തു വലിയ ലജ്ജയോടുകൂടി തൻെറ രാജധാനിയിൽ വന്നു കോട്ടയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ മാല്യവാൻ രാവണൻെറ അടുക്കലേക്കു വരുന്നതു കണ്ട് രാവണൻ എഴുനീററു എതിരേററുകൊണ്ടുവന്നു സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി അല്ലയോ മാതുല! നാലഞ്ചുദിവസമായി അങ്ങുന്ന് സഭക്കു വരാതിരിപ്പാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. അടിയൻെറ പേരിൽ വല്ല പരിഭവവും ഉണ്ടോ? അടിയൻ അറിവില്ലായ്മയാൽ വല്ല അബദ്ധവും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയതു മരുമകനാണെന്നുള്ള സ്നേഹാധിക്യത്താൽ ക്ഷമിപ്പാൻ അപേക്ഷ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു മാല്യവാൻ പറയുന്നു: ഹേ രാവണ! നീ ത

ന്ന ആസനത്തിൽ സന്തോഷമായിരുന്ന് നിന്നെ നോക്കുമ്പോൾ നിന്റെ ശരീരത്തിൽ ചില വ്രണാദികളും അത്യന്തം ക്ഷീണവും കാണുന്നുണ്ട്. ശത്രുക്കളോട്ടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയതായും ആ യുദ്ധത്തിൽ നീ തോറ്റതായും കാണപ്പെടുന്നു. വല്ലവരോടും യുദ്ധമുണ്ടായെങ്കിൽ പറയുക? എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു:—അല്ലയോ മാതുലാ! ഇന്നലെ എന്റെ അടുക്കലേക്ക രാമദൂതനായി അംഗദൻ എന്ന ഒരു വാനരൻ വന്നു ജാനകിയെ ചിറവിട്ടുവാൻ മനസ്സുണ്ടോ അല്ല യുദ്ധത്തിന്നോ വരുന്നതു എന്നു ചോദിക്കുകയും രണ്ടിന്നും മനസ്സില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞയക്കുകയും ചെയ്തു. ആയതിൽപ്പിന്നെ രാമൻ എഴുപതു വെള്ളം സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി എന്നോട്ടു യുദ്ധത്തിന്നു വരികയും അതു കണ്ടു 200 വെള്ളം പടകളോടുകൂടി ഞാൻ ചെന്നു രാമാദികളോട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. എന്റെ പടകളെല്ലാം നശിച്ചതിന്നുശേഷം ഞാനും രാമനും അഭിമുഖീകരിച്ചു അന്യോന്യം അസ്ത്രങ്ങളെ ശരവർഷം ചെയ്കയും ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചു ഭയവും ഇരിപത്തു കരത്തിലെടുത്ത പത്തു വില്ലു രാമൻ തകർക്കയും ആ അവസരത്തിൽ രാമനും എനിക്കും ചിലർ സഹായിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമന്നു സഹായിച്ചവരാരെന്നാൽ, ഗഗനചാരികളായ ദേവന്മാർ മന്ദാരകല്ഹാരകരവീരപാരിജാതാദികളായ ദിവ്യപുഷ്പങ്ങളെ കുലകുലയായി അറുത്തു രാമന്റെ മൂർദ്ധാവിൽ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്കയും ദേവവാദ്യം മുഴക്കി രാമൻ ജയിക്കേണമെന്നും രാവണൻ തോല്ക്കേണമെന്നും അനുഗ്രഹിച്ചതിനെക്കേട്ടു അയ്യോ കഷ്ടം! എനിക്കു കീഴടങ്ങിയ ഈ ദേവന്മാരെല്ലാം ശത്രുവായ രാമനായല്ലൊ സഹായിക്കുന്നത്. മേലാൽ ആലോചിക്കാം എന്നു പറഞ്ഞു ഞാൻ നില്ക്കുന്നതിന്നു മദ്ധ്യേ എനിക്കും ചിലരുടെ സഹായമുണ്ടായി. എനിക്കു സഹായിച്ചവരാരെന്നാൽ, നികൃഷ്ടജാതികളായി മാംസഭക്ഷകളായുള്ള കാക്ക, കഴുകൻ രാമശരമേറ്റു വീണുകിടക്കുന്ന ശവശരീരങ്ങളിൽ ചെന്നിരുന്നു തങ്ങളുടെ വക്രതുണ്ഡങ്ങളാൽ മാംസങ്ങളെ കൊത്തിവലിക്കുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ പക്ഷങ്ങൾ രക്തത്തിൽ നനയുകയും അവിടെനിന്നു ആകാശമാർഗ്ഗേ പറക്കുമ്പോൾ പക്ഷികൾ അന്യോന്യം

ൾക്കു പിണയുകയും തൽസമയം അവരുടെ കൈകളിലുള്ള ശസ്ത്രസഖണ്ഡങ്ങളും പക്ഷപുടങ്ങളിലുള്ള രക്തവൃഷ്ടികളും എന്റെ ശിരസ്സിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. ഇതുകളെ ഞാൻ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നുവല്ലോ. ഇതിന്നുമുമ്പ് എല്ലാം സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി വന്നഞാൻ ഒരുവനെങ്കിലും കൂടെയില്ലാതെ ഇങ്ങിനെ ഏകാകിയായി പോകേണ്ടിവന്നില്ല എന്നതറിഞ്ഞും ഞാൻ വ്യസനിച്ചു നിൽക്കുന്നതിനെ രാമൻ കണ്ടു എനിക്കു രണ്ടു സഹായികളെ രാമൻ എന്റെ കൂടെ അയച്ചുതന്നു. അവരുടെ സഹായമെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ഒരുത്തൻ എന്റെ പതിപ്പത്തു കയ്യിന്നെ തള്ളി എന്നെ ഈ ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുവന്നാക്കി. ഒരുവൻ മനോഭംഗമെന്നും മറ്റേവൻ ദുഷ്കീർത്തിയെന്നും ഇങ്ങിനെ രണ്ടുപേരുള്ളവരെയാണ് എനിക്കു രാമൻ അയച്ചുതന്നതു്. രാമന്റെ യുദ്ധപരാക്രമത്തെ ആരാൽ പറവാൻ സാധിക്കും. എങ്കിലും കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം. പണ്ടു കൈലാസപതിയായ പരമശിവനോടു ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്തതിൽ പരമശിവന്റെ അസ്ത്രങ്ങൾക്കു എന്തു ശക്തിയുണ്ടെന്നു ഞാൻ മനസ്സിലാക്കീട്ടുണ്ട്. [illegible] കല്പാന്തനായ നാരായണന്നു ആയിരം കരങ്ങളുണ്ട്. ആ സഹസ്രകരങ്ങൾക്കുള്ള ശക്തിയും, ഇന്ദ്രന്നു രണ്ടു കരത്തിന്നുള്ള ശക്തിയും ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മല്ലടിയന്മാരുടെ ശക്തിയും [illegible]മന്റെ രണ്ടു കരത്തിന്നുള്ള ശക്തിയുംകൂടെ ആലോചിച്ചു[illegible]ള്ളതു, ഇന്ദ്രൻ ഇ[illegible] ശക്തി ഈ രാമന്റെ [illegible] ശരിയല്ല. എന്തിന്[illegible]കം പറയുന്നു രാമന്റെ അനുജ[illegible] ലക്ഷ്മണൻ എന്ന ഒരു[illegible]ള്. അവന്റെ ശിലാവലി[illegible]ണ്ടു[illegible]മെന്ന പറവാ[illegible] പാടുള്ളു. ഹരിഹരന്മാരിൽ വെച്ചു നാരായണനെ യുദ്ധത്തിൽ ഞാൻ കുറച്ചു മാനിച്ചിരുന്നു. [illegible] കൃതവീര്യപുത്രനായ കാർത്തവീര്യനോടു യുദ്ധമുണ്ടായ കാലത്ത്[illegible] നാരായണാംശക്കാർ യോഗ്യത കാർത്തവീര്യനുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ വിചാരമുണ്ടായിരുന്നത്. ആ വിചാരം ശരിയല്ല കാരണം, ലക്ഷ്മണനും ഞാനും തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ ലക്ഷ്മണന്റെ പാദധൂളിക്കു ശരിയല്ല കാർത്തവീര്യന്റെ പരാക്രമം എന്നേ പറയേണ്ടൂ. ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹം

ഏകീകരിച്ചാലും ലക്ഷ്മണന്നു ഒരു തൃണപ്രായമായിരിക്കും. എന്നുമാത്രമല്ല രാമന്റെ കരകൌശലത്തെ കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം.

രാമന്റെ കരത്തിലുള്ള വില്ലു ആകൎണ്ണാന്തം വലിച്ചു ഞാണേററി ശരം തൊടുപ്പാനായി ആവനാഴികയിലുള്ള ശരത്തിനെ കരത്താൽ തൊടുമ്പോൾ ബാണം ഒന്നും, അതിനെ ഊരുമ്പോൾ പത്തും, ഞാണിൽ യോജിപ്പിക്കുമ്പോൾ നൂറും, ഞാണും ശരത്തിന്റെ പിടും കൂടി ആകൎണ്ണാന്തം വലിക്കുമ്പോൾ ആയിരവും, അവിടെനിന്നു വിടുമ്പോൾ പതിനായിരവും, ശത്രുക്കളെ അടുക്കുമ്പോൾ ലക്ഷവും, ശരീരത്തിൽപ്പെടുമ്പോൾ ഇത്രയെന്നു സംഖ്യയില്ലാതെയും ആയിത്തീരുന്നു. എന്നാൽ ദേവന്മാരുടെ പേരിൽ എനിക്കൊരു ശങ്കയുണ്ടായിരുന്നു കാരണം—നമ്മെപ്പോലെ അവൎക്കു നേത്രം മൂടുക, മിഴിക്കുക, എന്ന വ്യവഹാരമില്ല. എപ്പോഴും അനിമേഷവൃത്തികളാണ് എന്നാൽ ഇപ്പോളെന്റെ ശങ്കനിവൃത്തിവന്നു. അങ്ങെക്കു ഒരു അത്യത്ഭുതം കേൾക്കണമോ. രാമൻ ആവനാഴിയിൽ നിന്നു ശരം ഊരുന്നതും ഞാണിൽ യോജിപ്പിക്കുന്നതും ആകൎണ്ണാന്തം വലിക്കുന്നതും ഇന്നു സമയങ്ങളിലാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാനാണ് ദേവകളെ ബ്രഹ്മാവ് അനിമേഷവൃത്തികളായി സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നതു. അങ്ങിനെയുള്ള ദേവന്മാരാലും രാമന്റെ കരകൌശലത്തെ അറിവാൻ അസാദ്ധ്യമെന്നുവന്നാൽ നിമേഷങ്ങളോടുകൂടിയ നേത്രങ്ങളാൽ നാം എങ്ങിനെ കണ്ടറിയുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല, രാമശരത്തിന്നു പ്രത്യേകം ഒരു ധൎമ്മമുണ്ട്. അതു നമ്മുടെ ബാണങ്ങൾക്കില്ല. എന്തെന്നാൽ, ശരം വന്നു ഗളത്തെ മുറിച്ച് പടക്കളത്തിൽ വീഴ്ത്തിയതിന്നുശേഷം ശരങ്ങൾ മടങ്ങുന്നില്ല. ശരീരത്തിൽ വല്ല ദിക്കിലും പ്രാണൻ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ, പിരിഞ്ഞുപോയ പ്രാണൻ രണ്ടാമതു് മടങ്ങി ശരീരത്തെ അവലംബിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു സായകങ്ങൾ ശരീരത്തിൽ കടന്നു തിരിയുകയും പ്രാണൻ പിരിഞ്ഞു എന്നു കണ്ടാൽ ആകാശവീഥിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു പിരിഞ്ഞുപോകുന്ന പ്രാണനെ ധൎമ്മരാജപുരിക്കു ആട്ടിത്തുരത്തുന്നു. ആകയാൽ ഈ രാമാദികളോട് ആർ യുദ്ധം ചെയ്വാൻ സമൎത്ഥന്മാരാവും. എന്നുതന്നെയല്ല, പടനാ

ഖത്തിൽ വെച്ചു എനിക്കു ഒരു ദിഗ്ഭ്രമം ഉണ്ടായി. ആ അത്ഭുതമല്ലെ കേൾക്കേണ്ടതു. രാമനും ഞാനുമായി യുദ്ധത്തിന്നാരുങ്ങി അടുത്തു ഞാൻ പശ്ചിമദിക്കിലും രാമൻ പൂർവ്വദിക്കിലും നിന്നു യുദ്ധം തുടങ്ങി. രാമന്റെ കരവേഗശരവേഗത്താൽ ഇന്നദിക്കിലാണ് നിൽക്കുന്നതെന്നു വിവരമാകുന്നില്ല. രാമൻ ഇന്ദ്രകോണിലോ ഞാൻ യമകോണിലോ, അല്ല രാമൻ വായുകോണിലോ ഞാൻ വരുണകോണിലോ, രാമൻ അഗ്നികോണിലോ ഞാൻ നിരൃതികോണിലോ, രാമൻ ഉത്തരദിക്കിലോ ഞാൻ ദക്ഷിണദിക്കിലോ, എന്റെ ഇടത്തുഭാഗം രാമനോ രാമന്റെ ഇടത്തുഭാഗം ഞാനോ, രാമൻ ഇടത്തെ കയ്യിൽ വില്ലെടുത്തു വലത്തെ കയ്യിൽ ശരം തൊടുക്കുന്നുവോ അല്ല വലത്തെ കയ്യിൽ വില്ലെടുത്തു ഇടത്തെ കയ്യിൽ ശരം തൊടുക്കുന്നുവോ, ഞാൻ ആകാശത്തിലോ രാമൻ ഭൂലോകത്തിലോ എന്നു യുദ്ധസമയത്തിൽ യാതൊരു വിവരവും ഉണ്ടായില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, ഇതുവരെ ആലോചിച്ചും മനസ്സിലാവുന്നില്ല. എന്ത് ആശ്ചര്യമാണിതു്! ആരോടു പഠിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ഒരു വില്ലഭ്യാസം ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഞാൻ ആയിരം അശ്വങ്ങളെപ്പൂട്ടിയ മഹാരഥമേറി ശിലാബാണപാണിയായി രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകുമ്പോൾ എനിക്കു രാമന്റെ പേരിൽ ഒരു ഹാസ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കാരണം, രാമന്നു വാഹനമില്ലാതെ രാമൻ പടനിലത്തും ഞാൻ രഥോപരിയിലും നിന്നു യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടിവന്നാൽ രാമരാവണയുദ്ധത്തിന്നു വൈഭവമുണ്ടാവുന്നതല്ലെന്നു വിചാരിച്ചതു എന്റെ മേൽ വലിയതെറ്റായി. രാമന്നു വാഹനമുണ്ട്. രാമന്റെ വാഹനത്തിന്റെ ശക്തി കണ്ടപ്പോൾ പക്ഷിരാജാവായ ഗരുഡനോ എന്നു ശങ്കിച്ചു. സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയതിൽ വാഹനത്തിന്റെ അതിവേഗതയെ കണ്ടു വായുവോ എന്നും അടുത്തു ചെല്ലുന്ന പടകൾ ഒന്നെങ്കിലും മടങ്ങാത്തതു കണ്ടപ്പോൾ അഗ്നിയോ എന്നും വാഹനം അനേക ദേഹദേഹികളെ വേർപ്പെടുത്തുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ധർമ്മരാജാവോ എന്നും കരുതി അടുത്തുചെന്നു നോ

കിയതിൽ മുൻപറയപ്പെട്ടവരാരുമല്ല. നമ്മുടെ ലങ്കയെ ചുട്ടെരിച്ചുപോയ ഹനുമാനെന്ന കുരങ്ങന്റെ ഗളത്തിലാണ് രാമൻ കയറി എന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്തത്. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു യുദ്ധം ഇതിന്നു മുമ്പും ഇനി മേലും ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു എന്റെ ബുദ്ധിയില്ലായ്മയാൽ ഞാൻ രാമനെ ശത്രുവായി വരിച്ചുപോയതാണ്. ആയതുകൊണ്ട് മേലിൽ രാമനോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണ്. വാനരന്മാരും രാമാദികളും ലങ്കയിൽനിന്നു പോകാൻ ഒരു മാർഗ്ഗം നിന്തിരുവടി ഉണ്ടാക്കിത്തരേണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു മാല്യവാൻ പറയുന്നു. ഹേ രാവണാ! നിന്നോടു എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും നീ കേൾക്കുന്നവനല്ല. നിന്റെ അമ്മാമനായ മരീചൻ നിന്നോടു രാമന്റെ യഥാർത്ഥം അറിഞ്ഞേടത്തോളം പറഞ്ഞപ്പോൾ നീ സമ്മതിക്കാതെ മാൻവേഷമെടുപ്പിച്ചയച്ചു അവനെ കൊല്ലിപ്പിച്ചു. രണ്ടാമത് നിന്റെ അനുജനായ വിഭീഷണൻവന്നു നിന്നോടുള്ള ഉപദേശാദികളെ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവനെ ലങ്കയിൽ കാണരുതെന്നാട്ടിപ്പുറത്താക്കിയതിനാൽ രാമന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ചേരപ്പെട്ടു. ഇനി ഞാൻ പറഞ്ഞതിനാൽ നിനക്ക വിരോധമായിത്തീരുമെ. ഏജമാനപ്രീതിയായ വാക്കുകളെ ആരാണ് പറയുന്നത് അവരെ നീ സന്തോഷിക്കും. മേലിൽ യുദ്ധംകൂടാതെ കഴിയേണമെങ്കിൽ രാമപത്നിയായ ജാനകിയെ കൊണ്ടുപോയി രാമൻ പാദത്തിൽവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു രാമ! ഞാൻ അറിയായ്കയാൽ പിഴച്ചുപോയതാണ്. സമസ്താപരാധം പൊറുത്തു രക്ഷിക്കണമെന്നു നീ പറയുന്നതായാൽ രാമാദികൾ ലങ്കയിൽനിന്നു പിൻവാങ്ങും. എന്നാൽ മേലിൽ യാതൊരു അനർത്ഥവും കൂടാതെ സുഖമായിരിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾതന്നെ നിന്തിരുവടിയുടെ ജാനകിയെ പിടിച്ചുകളയാമെന്നു പറഞ്ഞു വാദ്യമടിപ്പിച്ചു രാവണൻ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ മന്ത്രിയായ മഹോദരൻ വന്നു ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഈ കിഴവന്റെ വാക്കിനെ കേട്ടു ജാനകിയെ വിടുവാൻ ശ്രമിക്കരുത്. രാമനോടു നിന്തിരുവടി യുദ്ധത്തിന്നു പോയത് തെറ്റാണ് എന്നതന്നെ

യല്ല യുദ്ധത്തിൽ പ്രഥമത്തിൽ തോററാൽ രണ്ടാമത്തെതിൽ ജയിക്കും പ്രഥമത്തിൽ ജയിച്ചവൻ രണ്ടാമത്തെതിൽ തോല്ക്കും എന്നു ശാസ്ത്രമുണ്ട്. രാമാദികളോട് യുദ്ധത്തിന്നു അങ്ങയുടെ അനുജനായ കുംഭകൎണ്ണന്റെ നിദ്ര ഉണൎത്തി പോരിന്നയച്ചാൽ രാമാദികളെ കൊന്നു ഒരു നിമിഷനേരത്തെ ഭക്ഷണത്തിന്നു മതിയാവുന്നതല്ല. ത്രിലോകപുരന്ദരനായ നിന്തിരുവടി ദൂതന്മാരെ അയച്ചു കുംഭകൎണ്ണന്റെ നിദ്രയെ ഉണൎത്തി കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നയക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു ദൂതന്മാൎക്ക അനുജന്റെ നിദ്ര ഉണൎത്തുവാൻ കല്പന കൊടുക്കുകയും ദൂതന്മാർ ചെന്നു ആനയുടെ കഴുത്തിൽ ഇരുമ്പുകൊണ്ടു കെട്ടു കൎണ്ണന്റെ ദേഹത്തടിപ്പിക്കുകയും അപ്പോൾ കൎണ്ണൻ നിദ്ര ഉണൎന്നു. 600 ശകടത്തിൽ ചോറും 1000 കുടത്തിൽ മദ്യവും അനേകം കാട്ടുപോത്തുകളെയും ഭുജിച്ചു കുടിത്തടങ്ങി രാവണന്റെ അടുക്കൽ വരികയും രാവണൻ അനേക വസ്ത്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിച്ച് സിംഹാസനത്തിലിരിപ്പാൻ കല്പനകൊടുക്കുകയും കുംഭകൎണ്ണൻ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

കുംഭകൎണ്ണന്റെ രാവണനോടുള്ള സംഭാഷണം.

ഹേ ജ്യേഷ്ഠാ! അങ്ങയുടെ സന്തോഷാധിക്യത്താൽ എനിക്ക വേണ്ടുന്ന അലങ്കാരങ്ങളെയെല്ലാം ചെയ്തു അങ്ങയുടെ മുമ്പിൽ ശരിയായി സിംഹാസനത്തിലിരുന്നപ്പോൾ എനിക്ക ചില ആപൽസൂചകമായ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണുന്നു. എന്തെന്നാൽ എന്റെ ഭുജവും നേത്രവും ഇടത്തുഭാഗമായി മിടിക്കുന്നു. പുരുഷന്മാൎക്ക ഇടത്തുഭാഗവും സ്ത്രീകൾക്ക വലത്തുഭാഗവും ഇടിച്ചാൽ ഉടനെ ദുഃഖകരമായ ചില ആപത്തുകളെ അനുഭവിപ്പാനിടവരുമെന്നു ശാസ്ത്രവും നമുക്ക ചില കാലങ്ങളിൽ അനുഭവവുമല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ട് ലങ്കാരാജ്യത്തിലുള്ള കാലാവസ്ഥകളെന്തെന്നും എന്റെ നിദ്രയെ ഉണൎത്തുവാൻ കാരണമെന്തെന്നും കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹേ കൎണ്ണാ ഇപ്പോൾ വടതീരവാസികളായ മനുഷ്യന്മാരും വാനരങ്ങളും വന്നു നമ്മുടെ ലങ്കയെ വളഞ്ഞു യുദ്ധത്തിന്നു വിളി

ക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു വേണ്ടുന്ന പടകളോടുകൂടി ചെന്നു രാമാദികളെ ജയിച്ചുവരേണം തന്നിമിത്തമായി നിന്റെ നിദ്ര ഉണൎത്തിവരുത്തിയതാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു കുംഭകൎണ്ണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ രാവണീശ്വര! നിദ്ര ഉണൎന്നു വന്ന ഉടനെ എനിക്കു ലഭിച്ചതു യുദ്ധമാണല്ലൊ. അതിന്നു കാരണം ജാനകിനിമിത്തമാണ്. ജാനകിയെ ഇനിയും ചിറവിടാതെ കളഞ്ഞായിരിക്കുന്നത്. മന്ത്രാലോചനയിൽവെച്ചു ജാനകിയെ വിടേണമെന്നു പറഞ്ഞല്ലൊ ഞാൻ നിദ്രക്കുപോയതു്. എന്റെ വാക്കിനിന്തിരുവടിക്കു വിലയില്ലാതെ വന്നതിനാൽ ഇപ്പോൾ യുദ്ധം വേണ്ടിവന്നില്ലെ. പതിവ്രതാശിരോരത്നമായ ജാനകിയുടെ പതിവ്രതാശക്തിയാൽ നമ്മുടെ വംശം മുടിപ്പിപ്പാനൊ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ ശിരോലേഖനമെന്നല്ലാതെ മറ്റെന്താണു പറയേണ്ടതു്. ശത്രുവായ രാമനെ ജയിക്കാമെന്നും ജാനകിയെ രമിക്കാമെന്നും ഇങ്ങിനെ രണ്ടുകാൎയ്യം നമ്മളാൽ അസാദ്ധ്യമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ജാനകിയെ വിട്ടു വിഭീഷണനോടു ചേൎന്നു തമ്മിൽ അന്യോന്യം സ്നേഹഭാവത്തോടുകൂടി ശുഭപ്രദമായി കഴിയുന്നതാണ് നമുക്കു ഉത്തമം. മായാവിയായ ഇന്ദ്രജിത്തിനിക്കു ഈ രാമാദികളെ മാനിക്കേണമെന്നുള്ള നിന്തിരുവടിയുടെ അഭിമാനം വൃഥാവിലാണ്. കാരണം രാമന്റെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണനെന്ന ഒരുവനുണ്ട്. ഇന്ദ്രജിത്തും ലക്ഷ്മണനുമായി ഉടനെ യുദ്ധമുണ്ടാകും. ആ യുദ്ധത്തിൽ രാവണിയുടെ മായകളെല്ലാം പുല്ലിൽ ഇട്ട തീ പോലെ നിഷ്ഫലമായ്പോകും. ആയതുകൊണ്ട് ജാനകിയെ വിട്ടു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് നന്മയെന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ നിദ്രപ്രിയാ! എനിക്കു ബുദ്ധി ഉപദേശിപ്പാനൊ നിന്നെ വിളിച്ചതു്. യുദ്ധ ക യത്തെപക്ഷം രാത്രി പകൽ ഇടവിടാതെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ കിടന്നു നിദ്രചെയ്തുകൊള്ളുക. എഴുനീറ്റുപൊയ്ക്കൊള്ളുക. എന്നതിനെ കേട്ടു കുംഭകൎണ്ണൻ പറയുന്നു. ശരണം പ്രഭോ രാവണീശ്വരാ! ക്രോധിക്കേണമെന്നില്ല. കാൎയ്യം പറഞ്ഞതുപ്രകാരം നിന്തിരുവടിക്കു വ

രോധമല്ലൂ തോന്നിയതു്. നാം തമ്മിലുള്ള ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരെന്നുള്ള ദേഹബന്ധം ഇന്നോടുകൂടി അവസാനിച്ചുവല്ലൊ. എന്റെ നിദ്ര ഭംഗപ്പെട്ടു ഉണൎന്നതുകൊണ്ടു ഇന്നത്തെ എന്റെ മരണമാണു്. ബ്രഹ്മാവിന്റെ അനുഗ്രഹം രക്ഷയില്ലേ? ആയതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഇതാ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു. ഞാൻ മരിച്ചതിന്നുശേഷമെങ്കിലും ജാനകിയെ വിട്ടു രക്ഷപ്പെടുക. എന്നു പറഞ്ഞു പതിമൂവായിരക്കോടി പടകളോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെടുകയും യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു വിഭീഷണനോടു ആരാണിതു് വന്നതു എന്നു ചോദിക്കുന്നു.

കുംഭകൎണ്ണൻവധപടലം.

കവി.

ആഴിയായിവനമ്പുറാൻ
എഴെവരൈയുമുടെഴുമനാൻ
താഴ്‌വിലാതതമ്പിയാൽ
ഊഴിനാളുറങ്കുവാൻ.

അല്ലയോ വിഭീഷണ! ഇപ്പുറം ബ്രഹ്മാണ്ഡം നടുങ്ങുമാറുഭേരിയടിച്ചു ഒരു മഹാപുരുഷൻ അനേകസൈന്യങ്ങളോടുകൂടി യുദ്ധകളത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നതു് നോക്കുക. ആ വിശ്വപുരുഷന്റെ ഒരു ചുമലിൽനിന്നു മറ്റേ ചുമലിലെക്കുപോകണമെങ്കിൽ അനേകദിവസം വേണമെന്നു തോന്നുന്നു. അത്ര വിശാലമാണു്. രണ്ടു ഭുജത്തിന്നും മദ്ധ്യേ കാണുന്നതു് ഭൂമിക്കു മദ്ധ്യഗതമായ മേരുപൎവ്വതം കരചരണാദികളോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടാലുള്ള വൈഭവം എപ്രകാരമൊ അതുപോലെ തോന്നുന്നു. മാതാവിന്റെ ഗൎഭത്തിൽനിന്നു അൎഭകനായ ഒരു ശരീരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇന്നലെ ഉണ്ടായ പ്രഥമയുദ്ധത്തിൽ തോററുപോയ രാവണൻ സുഗ്രീവാദികളെ ഭയപ്പെടുത്തുവാനായി വേഷം മാറി വന്നതായിരിക്കുമോ എന്നും ശങ്കയുണ്ടു്. എന്തായാലും ഇവന്റെ പരമാൎത്ഥം നീ പറഞ്ഞല്ലാതെ എന്നാൽ അറിവാൻ അസാദ്ധ്യമാണു്. എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ യുദ്ധകളം നോക്കി ഭഗവാനോടു പറയുന്നു. കോടിമാൎത്താണ്ഡ വിജയികിരീടമ

ണിമകുടാദിധ സൽശ്രീവീരരാഘവ ശരണം! ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിനു വന്നവൻ രാവണന്റെ അനുജനും അടിയന്റെ ജ്യേഷ്ഠനുമായ ഒരുവനാണ്. കംഭകൎണ്ണൻ എന്നാണ് നാമം. കൎണ്ണം കംഭാകൃതിയായിരുന്നതുകൊണ്ട് കംഭകൎണ്ണൻ എന്ന പേർ വന്നതാണ്. ധൎമ്മരാജാവുംകൂടെ ഇവനെക്കണ്ടാൽ ഭയപ്പെടണം. അത്ര നിൎദ്ദയനാണ്. ശത്രുനിഗ്രഹാൎത്ഥം പരമേശ്വരസ്വാമിയെ സേവ ചെയ്തു ഒരു വരായുധം സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയത് ആയിരം ഭാരം ഘനത്തോടുകൂടിയും മൂന്നു മുനയോടുകൂടിയും ഉള്ള ഒരു ശൂലമാണ്. മൂന്നു മുനകളും മൂന്നു ഗുണമാണ്. കാലം, കാലൻ, വ്യാധി എന്നിങ്ങിനെയാണ്. ഒരു ശരീരി മരിക്കേണമെങ്കിൽ ശരീരം നശിപ്പാനുള്ള കാലം വരണം. ആ കാലാവസാനത്തിൽ ദേഹാദേഹികളെ വേർപെടുത്തുന്ന കാലൻ വരണം. ആ സമയത്തിൽ നിമിത്തമായ ഒരു വ്യാധിയും വരണം. ഈ ശൂലം ശത്രുവിന്റെ നേരിട്ടതാൽ അവന്നു കാലവും കാലനും വ്യാധിയും വേണ്ട. അതു അന്തരം ഭൂപാതാളവാസികൾ ആരായാലും ശരി. ഈ വരായുധത്തിനു ഇത്ര വൈശേഷ്യമുണ്ട്. ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽ വെച്ച് മൂന്നുമാസം പരമേശ്വരസ്വാമിയെ ഭജിച്ച് സേവചെയ്കയും പരമേശ്വരസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി മുമ്പറഞ്ഞ ശൂലവും ഒരു കവചവും കൊടുത്തനുഗ്രഹിച്ചു. ഈ ശൂലത്താൽ അനേകം കൎമ്മദേവന്മാരുടെ കാലത്തെ അവസാനിപ്പിച്ചവനാണ്. പണ്ടു ഇന്ദ്രനെ ജയിപ്പാനായി സ്വൎഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകുകയും ഇന്ദ്രൻ ഐരാവതാരൂഢനായി യുദ്ധത്തിനു വരുന്നതിനെ കൎണ്ണൻ കണ്ട് മത്തഗജത്തിന്റെ പുച്ഛംപിടിച്ചു കുലാലന്റെ (കുശവന്റെ) തികിരിക്കണ്ണിപോലെ ഇടംവലമായി ചുഴറ്റുകയും ഐരാവതം ചുറ്റുന്ന വേഗത്താൽ ഇന്ദ്രൻ ഗജോപരിയിൽനിന്നു വീഴാതെ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഇന്ദ്രനെ ആകാശമാൎഗ്ഗേ എറിയുകയുംചെയ്തു. ഇന്ദ്രൻ ബഹുദൂരം പോയി വീണ് അവിടുന്നു എഴുനീറ്റ കൎണ്ണനെ വന്നു ശരണം പ്രാപിച്ച് കീഴടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അതു കേട്ടു രാഘവൻ ചോദിക്കുന്നു. അല്ലയോ വാനരേശ്വര! പരമേശ്വര

സ്വാമി ശൂലപാണിയെന്നു ശബ്ദസ്സും പറയുന്നുണ്ടു്. ആ ശൂലം കുംഭകർണ്ണന്നു കൊടുത്താൽ ശൂലപാണിയെന്ന പേരിരിക്കുമോ? എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! ഇതു പരമേശ്വരസ്വാമി കയ്യിലുള്ള സാക്ഷാൽ ശൂലമല്ല. പണ്ടു് താരുകവനത്തിലുള്ള മഹർഷികളുടെ പത്നിമാരെ പരമേശ്വരസ്വാമി പാതിവ്രത്യഭംഗം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. തന്നിമിത്തം മഹർഷികൾ ശിവനെ സംഹരിപ്പാനായി ഒരു ആഭിചാരം ചെയ്കയും അതിൽനിന്നു ആദ്യം മാനും മഴുവും ഉത്ഭവിക്കുകയും അതുകളെ ശിവനെ കൊല്ലുവാൻ അയക്കുകയും ശിവൻ അതുകളെപ്പിടിച്ചു വെക്കുകയും അവസാനം ഒരു ഗജം പിറക്കുകയും അതിനെ അയച്ചപ്പോൾ ആ ഗജത്തിനെക്കൊന്നു ചർമ്മമെടുത്തു പൊർവ്വയാക്കുകയും സിംഹം പിറക്കുകയും അതിനെക്കൊന്നു ചർമ്മത്തെ എടുത്തു ഉടുക്കുകയും ശൂലം പിറക്കുകയും ആ ശൂലത്തെ താൻ ആയുധമാക്കി സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ശൂലമാണു് കുംഭകർണ്ണന്നു കൊടുത്തതു്. അതാണിപ്പോൾ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നതു്. ഇവന്നു പ്രത്യേകമായ ഒരു വൃത്തിഗുണം വേറെയുണ്ടു്. അതിനെയും പറയാം. സകലനിഷ്ഠാമുതലായ തപസ്വീശ്വരന്മാരും വേദാധികാരികളായ ബ്രാഹ്മണരും കൈലാസപതിയായ പരമേശ്വരനും സത്യലോകവാസനായ ബ്രഹ്മദേവനും വിചാരിക്കുന്ന ഉപാസനാമൂർത്തിയായ നാരായണസ്വാമിയുടെ യോഗനിദ്രയെപ്പോലെ ഈ കുംഭകർണ്ണനും ദീർഘനിദ്രയുള്ളവനാണു്. നാരായണസ്വാമിയുടെ യോഗനിദ്രയിൽനിന്നു ഉത്ഥാനകാലത്തിൽ അസുരന്മാർ സജ്ജനോപദ്രവം ചെയ്യുന്നുണ്ടോ എന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി ഉണരും. അതുപോലെ കുംഭകർണ്ണന്റെ മഹാനിദ്രയിൽനിന്നു ഉത്ഥാനകാലത്തിൽ ദേവന്മാർ ഇനിയും അവസാനിച്ചില്ലേ അവരുടെ നാമമല്ലാതെ രൂപം കാണുന്നതെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി നിദ്ര ഉണരും. ഇങ്ങിനെ ഇവന്നു നിദ്ര വരുവാനുള്ള നിമിത്തവും ഉണർത്താം. ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണനും ഈ കുംഭകർണ്ണനും അടിയനും ഇങ്ങിനെ മൂന്നുപേരുംകൂടി കൈനാവനമെന്ന ഗോകർണ്ണത്തുപോയി ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്കയും രാവണ

ൻെറ അഭീഷ്ടംപോലെയുള്ള വരബലങ്ങളെ വാങ്ങി പോയതിന്നശേഷം കൎണ്ണൻ നിൎദ്ദേവത്വം വേണമെന്നു തപം ചെയ്തുയും ആ വിവരം ഇന്ദ്രാദികൾ കേട്ടു കിടുകിടെ വിറച്ചു അവർ സത്യലോകത്തേക്കു പോയി കമലാസനകുടുംബിനിയായ വാണിമാതാവെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതന്മാരായി നിൽക്കുകയും ഭാരതിയും ദേവകളെ നോക്കി എന്താണ് ഇന്ദ്രാദികൾ എല്ലാവരും കൂടി പുറപ്പെട്ടത്? വിശേഷാൽ വല്ലതും ഉണ്ടായൊ എന്നു ചോദിക്കുകയും അതുകേട്ടു വാഗീശ്വരി! അങ്ങയുടെ കണവൻ നാളെ രാക്ഷസനായ കുംഭകൎണ്ണന്നു വരം കൊടുപ്പാനായി പോകുന്നുണ്ട്. സൎവ്വേശ്വരിയുംകൂടെ എഴുന്നള്ളണം. കാരണം, നിൎദ്ദേവത്വം വേണമെന്ന ഇച്ഛയോടുകൂടിയാണ് അവൻ തപസ്സു ചെയ്യുന്നത്. ആ വരത്തെ ദാനം ചെയ്താൽ മേലാൽ ദേവന്മാരെന്ന നാമമല്ലാതെ രൂപം കാണ്മാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഭാരതി ചെയ്യുന്നു സഹായം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ അങ്ങയുടെ കണവൻ 'അഭീഷ്ടമെന്താണ് പറയുക'യെന്നു കൎണ്ണനോടു ചോദിക്കുന്ന അവസരം നോക്കി കൎണ്ണൻെറ നാവിന്മേൽ ഭാരതി പ്രവേശിച്ചു നിൎദ്ദേവത്വം എന്നതിനെ നിദ്രാവത്വം എന്നാക്കിത്തീൎക്കണം. ഇതാണു ഞങ്ങൾക്കു ചെയ്യേണ്ടുന്ന ഒരു സഹായം എന്നു ദേവന്മാർ നമസ്കാരം ചെയ്ത് അപേക്ഷിക്കുകയും ആയതിന്നൊക്കെ സന്തോഷിച്ച് അങ്ങിനെ ആവാമെന്നു ഭാരതി അനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. പിറെറന്നാൾ ബ്രഹ്മാവും സരസ്വതീസമേതനായി കൎണ്ണൻെറ തപസ്ഥാനത്തേക്കു വന്നു തപസ്സുണൎത്തി നിൻെറ അഭീഷ്ടമെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും ആ അവസരത്തിൽ വാണിമാതും കൎണ്ണൻെറ ജിഹ്വാഗ്രത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു നിൎദ്ദേവത്വം വേണമെന്ന ഇച്ഛയെ നിദ്രാവത്വമാക്കിത്തീൎക്കുകയും അതുപ്രകാരം നിദ്രാവത്വം വേണമെന്നു കൎണ്ണൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ബ്രഹ്മാവ് അപ്രകാരം അനുഗ്രഹിച്ചു പോകുകയും ചെയ്തു. ആ അനുഗ്രഹപ്രകാരം ദീൎഘനിദ്രയെ പ്രാപിച്ചു കിടക്കുകയും രാവണൻ ഇതു അറിഞ്ഞു വീണ്ടും ഒരു സംവത്സരം ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മാവിനെ വരുത്തി കൎണ്ണൻെറ നിദ്രയെ മാററിത്തരേണ

മെന്നാപേക്ഷിക്കുകയും കൊടുത്ത വരം മാറുവാനുള്ള പതിവില്ല. എങ്കിലും കൂടാതെ കഴികയില്ലയെന്നുള്ള നിലയാണെങ്കിൽ 6 മാസം ഊണും 6 മാസം ഉറക്കവുമായി ഭവിക്കട്ടെ എന്നു വീണ്ടും അനുഗ്രഹിക്കുകയും 6 മാസം ഉറക്കത്തിൽ വല്ല നിമിത്തവും നിദ്രയെ ഭംഗപ്പെടുത്തിയാൽ അന്നു മരണം ഭവിക്കുമെന്നും ആകാശമാൎഗ്ഗ പറഞ്ഞു മറഞ്ഞു. ഇതാണു ദീൎഘനിദ്ര വരുവാനുള്ള കാരണം. എങ്കിലും തിരുവടിയുടെ പത്നിയെച്ചിറവിടണമെന്നു മന്ത്രാലോചനയിൽ വെച്ചു രാവണനോടു പറഞ്ഞു നിദ്രക്കു പോയവനാണ്. ഇന്നേക്കു നിദ്രയിൽ പ്രവേശിച്ചു ഒമ്പതു ദിവസമേ ആയിട്ടുള്ളൂ. അടിയൻ വരുമ്പോഴും കൎണ്ണൻ നിദ്രയിലാണ്. കാണ്മാൻ സാധിച്ചില്ല. തിരുവടിയുടെ ഭക്തനാണ്. ആയതുകൊണ്ടു കൎണ്ണനെ അങ്ങയുടെ അടുക്കലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തേണമെന്നു അടിയന്റെ മോഹമുണ്ട്. അതു സാധിപ്പാനായി കൎണ്ണനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പന തരേണമെന്നു വിഭീഷണൻ അപേക്ഷിക്കുകയും, എന്നാൽ നിന്റെ അഭീഷ്ടംപോലെ ആവാം. വരുമെങ്കിൽ എനിക്കു വിരോധമില്ലെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു. അതിവേഗത്തിൽ കൎണ്ണന്റെ പാദത്തിൽ ചെന്നു നമസ്കരിച്ചു ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന വിഭീഷണനെക്കണ്ടു വാത്സല്യാധിക്യത്താൽ ആലിംഗനം ചെയ്തു കൎണ്ണൻ വിഭീഷണനോടു പറയുന്നു.

കുംഭകൎണ്ണവിഭീഷണസംവാദം.

അല്ലയോ വിഭീഷണ! സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി പക്കൽനിന്നു അഭയസ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചതിനെ ആലോചിച്ചാൽ അമരകളെന്ന ദേവന്മാൎക്കും അസാദ്ധ്യമായ കാൎയ്യമല്ലയോ സോദര. രാവണസോദരൻ വിഭീഷണൻ സകലൎക്കും നാരായണസ്വാമി അവതാരപൂരുഷനായ രാമസ്വാമി പക്കൽനിന്നു കൈവല്യപദത്തെ സമ്പാദിച്ചുവെന്നു ഭൂലോക ഭുവൎല്ലോകാദി വാസികളുടെ സജ്ജനങ്ങളാൽ നിന്നു കീൎത്തിക്കുന്നതിനെക്കേട്ടു ഞാൻ സന്തോഷസാഗരത്തിൽ നിമജ്ജനോന്മജ്ജനങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു. നിന്റെ വൈഭവത്തെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ നീ പരമ ഭാഗവതോത്തമ

നല്ല വിഭീഷണ, കാലത്രയത്തിലും രക്ഷസവൃത്തി ഉപേക്ഷ ചെയ്യുവനും നിന്റെ ഉപാസനമൂൎത്തിയായ രാമചന്ദ്രന്റെ പരമഭക്തനുമായ നീ. രാമ_രാമ_എന്ന ശിവശക്തിയുക്തമായ ഭഗവന്നാമത്തെ പഠനം ചെയ്തു മൃത്യുവെന്ന രോഗത്തെ നീക്കി ലോകമുള്ളവരെക്കും ആയുൎബ്ബലത്തെ സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്ന നീ ധൎമ്മരാജാവിന്റെ വലയിൽപ്പെട്ടു കാലപുരിക്കു പോകുന്ന എന്റെ അടുക്കലേക്കു വന്നതിനെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ അത്യന്തം സങ്കടകരമെന്ന പറയേണ്ടതുള്ളു. നാമിതുപോലെ എന്നുവെച്ചാൽ അമൃതപാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു രീതി അതു നന്നല്ലയെന്നുവെച്ചു വിഷത്തെ പാനം ചെയ്വാൻ ഉദ്യോഗിച്ചതുപോലെ ആയി നിന്റെ വരവ് എന്നുമാത്രമല്ല നീതിയും ധൎമ്മവും അതുകളെ നടത്തേണ്ടുന്ന ക്രമവും നിനക്കു നല്ല പരിചയമുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല നാരായണസ്വാമിയെ നിന്റെ ഉപാസനാമൂൎത്തിയാക്കുകയും ബ്രഹ്മാവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ചിരഞ്ജീവിയെന്നുള്ള സ്ഥാനത്തെയും നീ വഹിച്ചു എന്നുതന്നെയല്ല ശ്രീരാമൻ നിന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തിട്ടില്ലെന്നു വന്നാൽ രാമസായകത്താൽ രാക്ഷസഗോത്രം മുടിവൻ നശിക്കും. ആയവരെല്ലാം നരകത്തിൽനിന്ന് ഉദ്ധാരണം ചെയ്യുവാൻ അവൎക്കുവേണ്ടി മരണാനന്തരോപകങ്ങൾ ചെയ്വാൻ പിന്നെ നിയ്യല്ലാതെ ആരുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു നിന്റെ അവസ്ഥകളെ പറവാൻ നിൎദ്ദിഷ്ടനായ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണ്. ഈ അവസരത്തിൽ എന്നാൽ നിനക്കു സിദ്ധിക്കേണ്ടുന്ന കാൎയ്യമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിനെ കേട്ട വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ശരണം അഗ്രജ! നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണനോടു മന്ത്രാലോചനയിൽ വെ

നിങ്ങൾ ജാനകിയെ ചിറ വിടേണമെന്നും അല്ലാത്ത പക്ഷം വംശഗോത്രനാശം വരുമെന്നും പറഞ്ഞതിനു ശേഷമല്ലേ നിങ്ങൾ നിദ്രയ്ക്കു പോയത്. അനന്തരം അടിയൻ ചെന്നു ജ്യേഷ്ഠനു സിദ്ധിച്ചതായ ശാപകോപാദികളെ അറിവിൽപ്പെട്ടെടത്തോളം പറഞ്ഞതിൽ മേലിൽ എന്നെ രാജ്യത്തിൽ കാണരുതെന്നും കണ്ടാൽ ചന്ദ്രഹാസത്തിന്നിരയാക്കുമെന്നും പരിചാരകന്മാരോടു എന്നെ കണ്ടാൽ ചമ്മട്ടിയെന്ന ചെരിപ്പുകൊണ്ടടിക്കേണമെന്നു

മാനം കല്പിച്ചു. ആയതിന്നുശേഷം ലങ്കയെ വിട്ടു പുറത്തുപോവാൻ മന്ത്രികളോടുകൂടി ആലോചിച്ചു ഞാൻ പുറപ്പെടുകയും ഈ വിവരം അങ്ങയെ കേൾപ്പിക്കേണമെന്നാൽ നിദ്ര സമയമായതുകൊണ്ടു നിവൃത്തിയില്ലാതെ അത്യന്തം വ്യസനത്തോടുകൂടി സമുദ്രം കടന്നു ഇക്കരയിൽ എത്തുമ്പോൾ സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയെ സാഗരതീരത്തിൽ വെച്ചു കാണുകയും ഉടനെ രാമചന്ദ്രപ്രഭുവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ശരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഭക്തവാത്സല്യമുള്ള സ്വാമിയുടെ അനുജനെന്നുള്ള സ്ഥാനവും അർക്കചന്ദ്രന്മാരുള്ളവരെയും ലങ്കേശ്വരൻ എന്ന ലങ്കാധിപത്യവും തന്നു അടിയനെ രക്ഷിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ തിരുവടി അനേക പടകളോടുകൂടി സ്വാമിയോടു യുദ്ധംചെയ്വാൻ പടനിലത്തിൽ വന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു ആരാണിപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നതു് എന്നും യുദ്ധപുരുഷന്റെ വർണ്ണങ്ങളെന്തെന്നും വൃത്താന്തമെന്തെന്നും ചോദിച്ചതിൽ അടിയൻ തിരുവടിയുടെ പരമാർത്ഥമെല്ലാം ആദ്യവസാനംവരെ ഭഗവാനെ കേൾപ്പിച്ചു. ഓഹോ നിന്നെപ്പോലെ എന്റെ പേരിൽ ഭക്തനാണു കുംഭകർണ്ണനെങ്കിൽ അവനെ വധിക്കുന്ന കാര്യം സങ്കടമല്ലേ എന്നു അടിയനോടു സ്വാമി പറയുകയും ആയതിനെ കേട്ടു ഭൃത്യനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ കല്പന തരണം എന്നു കേൾപ്പിച്ചു സ്വാമിയോടു കല്പന വാങ്ങി തിരുവടിയുടെ അടുക്കലേക്കു അടിയൻ വന്നതാണു്. എന്നാൽ രണ്ടു സംഗതികളെ തിരുവടിയെ ഉണർത്തിപ്പാനുണ്ടു്. അതെന്തെന്നാൽ ഭഗവാൻ അടിയന്നു ലങ്കാധിപത്യം തന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും തിരുവടി അതിനെ സ്വീകരിച്ചു് അങ്ങുന്നു ലങ്കേശ്വരനെന്ന സ്ഥാനത്തിൽ രാക്ഷസരാജാവായിരിക്കണം. കൂടാതെ അടിയനോടൊരുമിച്ചു സ്വാമിയുടെ പാദസേവകളെ തിരുവടി വഹിക്കണം ഇങ്ങിനെ രണ്ടു കാര്യമാണു് അങ്ങയോടു് ഉണർത്തിപ്പാനുള്ളതു്. തിരുവടിയെപ്പോലെ രാജ്യഭാരം വഹിപ്പാനുള്ള ദേഹശക്തിയും വരബലവും അടിയൻ സമ്പാദിച്ചിട്ടില്ല. രാക്ഷസഗോത്രം പാഴായിപ്പോകാതെ കഴിപ്പാനായി അഭിമാനത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു ശത്രുവെന്നുള്ള ഭാവത്തെ വിട്ടു വൃഥാ മരിച്ചുപോകണ്ടി

വരമെന്നുള്ള മനോവേദനയെ ത്യജിച്ചു സുഖമായിരിപ്പാൻ നന്തിരുവടികളെ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്യുന്നു. എന്നതിനെ കേട്ട കർണ്ണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ വിഭീഷണാ! നിർഭാഗ്യമുള്ള എന്റെ കാര്യത്തിൽ നിന്റെ പ്രയത്നം സഫലമാവുന്നതല്ല. കാരണം മുമ്പു നിർദ്ദേവത്വം വേണമെന്ന ഇച്ഛയോടുകൂടി പത്താമ്പതിനായിരം വത്സരം ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു ഏകാഗ്രമനസ്സനായി തപസ്സ് ചെയ്തിട്ടും ആയതു സാധിക്കാതെ നിർഭാഗ്യവശാൽ നിദ്രാവത്വമാണ് സിദ്ധിച്ചത്. ആയതു നിണക്ക അനുഭവമല്ല. എന്നുതന്നെ അല്ല അർക്കചന്ദ്രന്മാരും രാമനാമവും നിലനില്ക്കുന്ന കാലംവരെക്കും ലങ്കേശ്വരനായി ഭവിക്കുക എന്നാണ് രാമൻ നിണക്ക് അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളത്. നിണക്ക ഭഗവാനാൽ ഉത്തമമായ ഭാഗ്യങ്ങളും നീ എനിക്ക എങ്ങിനെ തരും തന്നാൽ ഇരിക്കട്ടെ, അതിപ്രയത്നത്താൽ അസാദ്ധ്യമായ കാര്യം വൃഥാ ലഭിക്കയില്ല സോദരാ. ആയതുകൊണ്ടു ആ കാര്യത്തിലേക്ക ഏതു തരമാലോചിച്ചാലും നിവൃത്തിയില്ലാത്ത ഭാഗമാണ്. അതിരിക്കട്ടെ രണ്ടാമത്തു രാമന്റെ പാദസേവക്ക വരണമെന്നാണ് നിന്റെ അപേക്ഷ. ആയതിനെപ്പറ്റി ആലോചിക്കുമ്പോഴും അതിനും മാർഗ്ഗം കാണുന്നില്ല. രാമപത്നി ജാനകിയെ ചിറവിടണമെന്നു നിന്നെപ്പോലെ ഞാനും എന്നാൽ കഴിയുന്നേടത്തോളം രാവണീശ്വരനോടു പറഞ്ഞിട്ടും ജ്യേഷ്ഠൻ സമ്മതിച്ചില്ല. ആയതു അയാളുടെ ധർമ്മം. നാം നമ്മുടെ ധർമ്മം വിടുവാൻ പാടുണ്ടോ. എന്റെ പേരിൽ നിണക്ക് അത്യന്തം വാത്സല്യമുള്ളതുകൊണ്ടല്ലേ എന്നെ കണ്ടു ഉടനെ രാമന്റെ അടുക്കൽ പരമാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞ് സമ്മതം വാങ്ങി എന്നെ വന്നു വിളിക്കുന്നത്. അതുപോലെ രാവണീശ്വരന്റെ പേരിൽ എനിക്കും സ്നേഹമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ലയോ. ഈ അമ്പതു ലക്ഷം സംവത്സരമായി എനിക്ക വേണ്ടുന്ന ആഹാരാദികളെത്തന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തിവന്നത് നിണക്കനുഭവമല്ലേ; വിഭീഷണാ, മൂത്തവരെ നിഷ്പ്രിയനായ എന്നാൽ വല്ല പ്രയോജനവും ജ്യേഷ്ഠന്നുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ അങ്ങിനെയിരിക്കെ

ഇപ്പോൾ ശത്രുക്കൾ ലങ്കയിൽ കടന്നു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുമ്പോൾ ജ്യേഷ്ഠൻ യോഗ്യനല്ല ദുഷ്ടനാണ് ജ്യേഷ്ഠനെ ത്യജിക്കണം; രാമന്റെ അടുക്കൽ ഭക്തനായ്ത്തീരണം, ദാസ്യഭാരം വഹിച്ചു രാജാവായിരിക്കണം, വൃഥാ ജന്മം നശിക്കരുത് എന്നും മറ്റും ന്യായങ്ങളെ നീ പറഞ്ഞാൽ അതിൽ എനിക്കു തൃപ്തിവരുമോ. രാവണീശ്വരൻ പുത്രന്മാരെപ്പോലെ വാത്സല്യത്തോടുകൂടിയാണ് എന്നെ വളർത്തിവന്നത് വാത്സല്യത്തെ ആലോചിച്ചാൽത്തന്നെ ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിപ്പാൻ മാർഗ്ഗം കാണുന്നില്ല. എന്നതിനൊക്കെ വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠ! നിന്തിരുവടി രാവണേശ്വരനെപ്പോലെ അഭിമാനത്തെ ശിക്ഷിക്കരുത്. അഭിമാനത്താൽ അസംഖ്യം പേരിതിൽ ഗോത്രത്തോടുകൂടി നശിച്ചുപോയവരുണ്ട്. തെററുചെയ്യുന്നതായാൽ അവർ മാതാവാണ്, പിതാവാണ്, മകനാണ്, ജ്യേഷ്ഠനാണ് എന്നുള്ള ഗുരുലഘുത്വങ്ങളെ സംബന്ധങ്ങളും ആലോചിക്കാറില്ല. ധർമ്മത്തെ മാത്രമേ ചിന്തിക്കാറുള്ളു ആര്യന്മാരെല്ലാം നിന്തിരുവടിക്കു അറിവുള്ള ഒരു കാര്യമാണ്. അടിയൻ പ്രത്യേകം പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. പരിത്യാഗന്മാർക്കു ലോകാപവാദം ബാധകമായി വരുമോ ജ്യേഷ്ഠ. എന്നാൽ സ്നേഹാധിക്യത്തെ ആലോചിക്കുന്നതായാൽ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിലല്ല വേണ്ടത്. പിതാവിന്നു പുത്രവാത്സല്യത്തിന്നു ശരിയായ വാത്സല്യം മറെറാന്നുമില്ല. വാത്സല്യത്തോടുകൂടിയുള്ള പുത്രൻ തെററ് ചെയ്യുമ്പോൾ വാത്സല്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു പിതാവ് പുത്രനെ കല ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതാരാണെന്നും പുത്രൻ ചെയ്ത തെററെന്തെന്നും നിന്തിരുവടിയെ അറിയിക്കാം. ഗുരുക്ഷേത്രമെന്ന രാജധാനിയിലെ ചക്രവർത്തിയായ മഹീപാലൻ എന്ന രാജാവു അനേകകാലം സന്തതിയില്ലാതെ വ്യസനിച്ചു. അനന്തരം ധർമ്മങ്ങളാൽ തനിക്കു ഒരു സന്തതി ഉല്പന്നമാകുകയും ആ മകനെ അഞ്ചുവയസ്സിൽ എഴുത്തുപള്ളിയിൽ വെച്ച് അക്ഷരവിദ്യ, ആയുധവിദ്യ മുതലായ വിദ്യകളെല്ലാം പഠിപ്പിക്കുകയും മകന്നു ചിത്രരഥൻ എന്നു പേരിടുകയും ചെയ്തു അത്യന്തം വാത്സല്യത്തോടുകൂടി വള

ത്തി മകന്നു രാജ്യാഭിഷേകം ചെയ്യിക്കേണമെന്നു മുഹൂൎത്തം നിശ്ചയിക്കയും ചെയ്തതിന്നശേഷം ശിവദൎശനത്തിന്നായി രഥമേറി നഗരവീഥിയൂടെ പോകുമ്പോൾ ഒരു പശുക്കുട്ടി മാൎഗ്ഗത്തിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്നതിനെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കാതെ രഥം നടത്തുകയും പശുക്കുട്ടിയുടെ ഗളപ്രദേശത്തൂടെ രഥം പോയതിനാൽ ചക്രം പെട്ടു കുട്ടി മരിച്ചുപോകുകയും ചെയ്തു. കുറെ നേരം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ തള്ളപ്പശു വന്നു നോക്കുമ്പോൾ തന്റെ കുട്ടി മരിച്ചു കിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു അത്യന്തം പ്രലാപിച്ച് അയ്യോ കഷ്ടം എന്റെ കുട്ടിയെ കൊലചെയ്തതു ആരാണ്. ഇന്ദ്രകേതുമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭരണകാലത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പശുഹത്തിയായ ശിശുഹത്തിയും ചെയ്യുന്നവർ ജീവനോടുകൂടി അധിവസിക്കുമൊ. ശാസ്ത്രവിരോധവും സജ്ജനസമ്മതവുമല്ലാത്ത ഈ പശുഹത്തി ചെയ്തവൎക്കു ചക്രവൎത്തി തക്ക ശിക്ഷ കൊടുപ്പിക്കണം എന്നു കരുതി പശുവും അത്യന്തം നിലവിളിയോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു രാജധാനിയുടെ പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ നാട്ടിയുള്ള ദുഃഖഘണ്ടാമണിസ്തംഭത്തിൽ തന്റെ ശരീരത്തെ ഉരസുകയും അപ്പോൾ ഘണ്ടാമണിയുടെ ധ്വനി രാജാവ് കേൾക്കയും ഉടനെ മന്ത്രികൾ പരിചാരകന്മാരോടു പറയുന്നു. ഹേ സേവകന്മാരെ ആരാണ് ദുഃഖപ്രദമായി ഗോപുരത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നത്. സഭയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവിൻ എന്നതിനെക്കേട്ടു സേവകന്മാർ ഗോപുരത്തിൽ ചെന്നു ദുഃഖത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന പശുവിനെ സഭയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരികയും ഈ പശു ദുഃഖിപ്പാനുള്ള അവകാശമെന്തെന്നു രാജാവിനോടു മന്ത്രികൾ പറയുന്നു. അല്ലയോ പ്രഭോ ഞങ്ങളുടെ അന്വേഷണത്തിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ മകൻ ചിത്രരഥൻ പശുക്കുട്ടിയെ കൊല ചെയ്തു എന്നാണ് മനസ്സിലായത് അതു കേട്ടു രാജാവും ഒ മഹാ ചിത്രരഥന്റെ സാഹസം അതികഷ്ടമായി എന്നു വ്യസനിച്ചു തന്റെ സഭയിലുള്ള ബ്രാഹ്മണരെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. ഹേ സഭാവാസികളെ എനിക്കു മകനായി ജനിച്ച ഈ ചിത്രരഥൻ ചെയ്ത ദുഷ്കൎമ്മം കേട്ടില്ലെ. ഇങ്ങിനെ ഉള്ള പുത്രന്മാർ ഇരിക്ക

ന്നതിനെക്കാൾ മരിക്കുന്നതാണ് നന്മ എന്നെ പറവാനുള്ളൂ. ആ യതു എന്റെ മകൻ ചെയ്ത അനീതിക്ക് പ്രതിക്രിയ എന്താണ്. ഞാൻ വല്ലതും പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതുണ്ടോ. അല്ല അന്യന്മാരെക്കൊണ്ടു പ്രവൃത്തിപ്പിക്കുകയൊ വേണ്ടത് എന്നു ചോദിക്കുകയും ആയ്തിനെക്കേട്ട് സഭാവാസികൾ പറയുന്നു. അല്ലയൊ പ്രഭൊ കർമ്മകണ്ഡം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിനെ നോക്കിയതിൽ ശിക്ഷിക്കേണ്ടതായിട്ടാണ് വിധി കാണുന്നത്. രാജനീതിക്കു വിരോധമില്ലാതെയും പശുവിന്റെ സങ്കടം തീരുവാനുമായി നിന്തിരുവടി മകന്റെ കാൽകരം കൂട്ടിക്കെട്ടി മലർത്തി കിടത്തി രഥത്തിൽ കയറി മകന്റെ ഗളപ്രദേശത്തൂടെ രഥം നടത്തി മകനെ വധിക്കണം. സഹസ്രഗോദാനവും സഹസ്രപശുദാനവും ചെയ്യണം ഇതാണ് ഇതിന്റെ പ്രതിവിധി എന്നതിനെക്കേട്ടു രാജാവു പറയുന്നു. ഹെ ബ്രാഹ്മണരെ ബ്രഹ്മകല്പനയെ ലംഘനം ചെയ്യുവാൻ ആൎക്ക് സാധിക്കും ദുഷ്ടന്മാരായ പുത്രന്മാർ ഇരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ മരിക്കുകയാണ് നല്ലത്. എങ്കിലും എന്റെ കൈകൊണ്ടു കൊല്ലപ്പെടേണ്ടിവന്നതിനെപ്പററി ഞാൻ അത്യന്തം വ്യസനിക്കുന്നു. എന്നാൽ അധികപാപങ്ങളെ സമ്പാദിപ്പാൻ എടവരാതെ ഈ ഷോഡശവയസ്സിനുള്ളിൽ മരിപ്പാൻ എടവന്നതുകൊണ്ടു ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു മകന്റെ കാൽകരം കൂട്ടിക്കെട്ടി മലർത്തിക്കിടത്തി താൻ രഥത്തിൽ കയറി ഗളപ്രദേശത്തൂടെ രഥം നടത്തി ഹിംസിക്കുകയും പശുവതിനെക്കണ്ടു സന്തോഷിക്കുകയും അനന്തരം വിധിയാംവണ്ണമുള്ള സഹസ്രഗോദാനം പശുദാനം മുതലായ്തുകളെ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ആയതുകൊണ്ടു പുത്രവാത്സല്യത്തെക്കാൾ വലുതല്ല ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിലുള്ള വാത്സല്യം എന്നു ജ്യേഷ്ഠനോടു പറഞ്ഞു. എന്നതിനെക്കേട്ടു കർണ്ണൻ പറയുന്നു. വിഭീഷണാ നീ പറയുന്ന ചരിത്രം ശരിയാണ് എന്നാൽ അതിൽ ഒരു വിഭേദമുണ്ട് പുത്രൻ തെററ് ചെയ്താൽ പിതാവിനു ശിക്ഷിപ്പാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. ഇതു അങ്ങിനെയല്ല ജ്യേഷ്ഠൻ തെററു ചെയ്താൽ അനുജനു ശിക്ഷിപ്പാനുള്ള അധികാരമുണ്ടൊ ആയതുകൊണ്ടു ഉ

ത്വത്തിന്നു ഇത്രൊക്കെ ലഘുത്വമാണു. ഗുരുത്വത്തിൽ ഞാനെനി ന്റെ വാക്കിനെക്കേട്ടു ഗുരുത്വത്തിൽ ഉയൎന്നഅഗ്രജനെ ഉപേക്ഷി പ്പാൻ മനസ്സിന്നു ധൈൎയ്യം വരുന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷ ണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠ ഗുരുത്വം ആലോചിക്കുന്നതാ യാൽ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിലല്ല. ഗുരുത്വത്തിന്നാധിക്യം മകന്നു മാതാവിന്റെ പേരിലാണ്. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന മാതാവു് തെററു ചെയ്യുകാലത്തിൽ ലേശംപോലും ഗുരുത്വം ആലോചിക്കാതെ മ കൻ മാതാവെ കുലചെയ്യിട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ മാതാവു് ആരെന്നും പു ത്രൻ ആരാണെന്നും മാതാവു ചെയ്യ തെററു എന്താണെന്നും ഉണ ൎത്താം. പണ്ടു ജമദഗ്നിഎന്നതാപസൻ തന്റെ പത്നിയായ രേണു കയോടുകൂടി നൎമ്മദാനദിയുടെ തീരത്തിൽ പൎണ്ണശാലകെട്ടിഅതിൽ വസിക്കുകയും ഒരുദിവസം കാലത്തെഴുന്നീററു ആശ്രമത്തിൽ അടി ച്ചുതളികഴിഞ്ഞു താപസന്റെപൂജക്കു വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെല്ലാംഒരു ക്കിനൎമ്മദക്കു ജലത്തിന്നായി രേണുക പോകയും നദീതീരത്തു ചെ ന്നപ്പോൾ കൃതവീൎയ്യപുത്രനായ കാൎത്തവീൎയ്യൻ തന്റെപത്നിമാരോടു കൂടി ജലക്രീഡചെയ്യുന്നതിനെക്കണ്ടു രേണുക, ഞാൻ ഇതുപോലി യായിത്തീൎന്നുവല്ലൊ എന്റെ അച്ഛൻ പ്രസവിച്ചത് എന്നു ഒ രുവായിരുന്നു എന്നെ ഒരു സന്യാസിക്കു കൊടുത്തനിമിത്തം എ ന്റെ വിലയേറിയുള്ള ഈ യൌവ്വനകാലമെല്ലാം വൃഥാ നശിച്ചു ഞാനും ഒരു താപസിആയിത്തീൎന്നുവല്ലൊ. ഇങ്ങിനെ ഉള്ള രാജ കുമാരന്മാൎക്കു എന്നെ അച്ഛൻ കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു വെങ്കിൽ ഞാനും ഇച്ഛാസമയങ്ങളിൽ ക്രീഡാദിസുഖങ്ങളെ അ നുഭവിച്ചു സന്തോഷിക്കുമായിരുന്നു. എന്നു ബഹുനേരം രാജക്രീ ഡയെക്കണ്ടു ആനന്ദിച്ചു നില്ക്കയും തന്നിമിത്തം രേണുകയുടെ പാ തിവ്രത്യഭംഗം വരികയും ചെയ്തു. അനന്തരം താപസന്റെ പൂജ സമയം അതിക്രമിച്ചുപോയി എന്നു കരുതി അതിവേഗത്തിൽസാ ധാരണപോലെ ജലത്തെ ഉരുട്ടുകയും പാതിവ്രത്യഭംഗം വന്നതി നാൽ ജലം ഉരുളാത്തതുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ ഒരു കുടത്തിൽ ജ ലം നിറച്ചുംകൊണ്ടു ആശ്രമത്തിലേക്കു വരുന്നതിന്നു മുമ്പു; ജമദ്

ന്നി പ്രാതസ്സ്നാനം കഴിഞ്ഞു ആശ്രമത്തിൽ വന്നു നോക്കിയതിൽ പത്നിയെയും ജലത്തെയും കാണായ്കയാൽ ഇതിന്നെന്തുകാരണമെന്നു തന്റെ ദിവ്യദൃഷ്ടിയാൽ ആലോചിച്ചു നോക്കിയതിൽ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി ക്രോധിയായിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ രേണുകയുടെ വരവും കുടത്തിൽ ജലവും കണ്ടു എടീ ചപലേ! നീ പർണ്ണശാലയിൽക്കടക്കരുതെന്നു കല്പിച്ചു തന്റെ പുത്രരായ വസു, വിശ്വാവസു, കണ്ഠൻ, സുഗോത്രൻ, പരശുരാമൻ എന്നിവരിൽ ഒന്നുമുതൽ നാലുപുത്രന്മാരോടും തന്റെ പത്നി ചെയ്ത അനീതിയെ മനസ്സിലാക്കി മാതാവെ കൊലചെയ്യേണമെന്നു കല്പിച്ചു. അതുകേട്ട പുത്രന്മാർ മാതാവെ കൊല ചെയ്യുവാൻ ശിക്ഷിപ്പാനുള്ള അധികാരം പിതാവായ അങ്ങേയ്ക്കാണ്. പുത്രന്മാരായ ഞങ്ങൾക്കു അർഹതയില്ല. അതിനാൽ മാതാവെ വധിപ്പാൻ ഞങ്ങളാൽ അസാദ്ധ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട ജമദഗ്നി നാലു പുത്രന്മാരെയും നോക്കി എടാ പിതാവായ എന്റെ കല്പനയെ ലംഘിച്ച നിമിത്തം നിങ്ങൾ ചണ്ഡാലന്മാരായിപ്പോവിൻ എന്നു ശപിച്ചു. അനന്തരം അഞ്ചാംപുത്രനായ പരശുരാമനെ നോക്കി ജമദഗ്നി പറയുന്നു: ഹേ കുമാരാ! നിന്റെ മാതാവായ രേണുക അന്യന്മാരുടെ ക്രീഡയിൽ മനസ്സുവെച്ചതുകൊണ്ടു പാതിവ്രത്യഭംഗം വന്നിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു മേലാൽ എനിക്കു അവൾ പത്നിയായും നിങ്ങൾക്കു മാതാവായും ഇരിപ്പാൻ യോഗ്യതയില്ല. ആകയാൽ നിന്റെ അമ്മയാണെന്നുള്ള ഗുരുത്വം ആലോചിയാതെ നീ അവളെ ഹിംസിക്കേണമെന്നു കല്പിച്ചു. അതുകേട്ട പരശുരാമൻ കർമ്മകാണ്ഡത്തെ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ പരിശോധിച്ചതിൽ കൊലചെയ്യുവാൻ മാതാവായാലും ഗുരുത്വം ആലോചിയാതെ പുത്രന്മാർ ഹിംസിക്കാമെന്നുള്ള വിധിയെ കണ്ടുകയും ഉടനെ സമരോചിതമെന്നായുധമെടുത്തു രേണുകയുടെ ഗളമറുത്തു നിലത്തിട്ടു. ഉടനെ ജമദഗ്നി മഹർഷിക്കു പുത്രന്റെ പേരിൽ അതി സന്തോഷമുണ്ടായി. നിന്റെ ധൈര്യത്തിന്നു അത്യന്തം അത്ഭുതപ്പെടുന്നു. വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെ വരിച്ചുകൊള്ളുക എന്നു കല്പിച്ചു. ഉടനെ പരശുരാമൻ പിതാവെ

നമസ്കരിച്ച സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടി വരം തരുന്നതായിരുന്നാൽ മരണത്തെ അനുഭവിച്ച മാതാവിന്നു പ്രാണനെ ദാനംചെയ്തു മുമ്പിലത്തെ സ്ഥിതിപോലെ ഉണ്ടാക്കുകയും എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരുടെ ശാപത്തെ മാററുകയും വേണമെന്നുള്ള പരശുരാമന്റെ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിച്ചു രേണുകയുടെ മരണത്തെപ്പോക്കിയും പുത്രന്മാരുടെ ശാപത്തെ മാററിയും മുമ്പിലത്തെ സ്ഥിതിയിലിരുന്നു. എന്നാൽ മാതാവെ വധ ചെയ്വാനുള്ള കാരണം ക്ഷത്രിയതേജസ്സ പരശുരാമൻവശം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ആയതിന്നു നിമിത്തമെന്തെന്നുവെച്ചാൽ ആയതും പറയാം. ഋചീകന്റെ പത്നിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം രജോഗുണത്തെ അവലംബിച്ച ഒരു പിണ്ഡവും സത്വഗുണത്തെ അവലംബിച്ച ഒരു പിണ്ഡവും ഇങ്ങിനെ സന്തത്യൎത്ഥം രണ്ടു പിണ്ഡങ്ങളെ മന്ത്രസങ്കല്പമായുണ്ടാക്കി, ഭാൎയ്യക്കും മകൾക്കും ഭക്ഷിപ്പാനായിക്കൊടുക്കുകയും ആയതിനെ മാറി ഭക്ഷിക്കുകയും ആ വിവരം ഋചീകൻ അറിഞ്ഞു നിന്റെ പുത്രന്റെ പുത്രനായ പൌത്രനു രജോഗുണയുക്തമായ ക്ഷത്രിയതേജസ്സ് അനുഭവിക്കട്ടെ എന്നനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തപ്രകാരം പുത്രപൌത്രനായ പരശുരാമനു അനുഭവിച്ചതാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള പരശുരാമൻ തന്നെ പെററ് വളൎത്ത മാതാവെന്നുള്ള ഗുരുത്വം ആലോചിയാതെ എങ്ങിനെ ഹിംസിച്ചുവോ അതിനേക്കാൾ വലുതല്ല ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിലുള്ള ഗുരുത്വലഘുത്വങ്ങൾ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു കൎണ്ണൻ പറയുന്നു: അല്ലയോ സോദരാ! പിതാവായ ജമദഗ്നിയുടെ വാക്കിനെ ധിക്കരിക്കുന്നതായാൽ ഗുരുത്വത്തിന്നു ലഘുത്വമാണ് എന്നുതന്നെയല്ല ഗുരുത്വത്തിൽ ഉയൎന്ന പിതാവിന്റെ കല്പനപ്രകാരം മാതാവെ ഹിംസിച്ചതാണ്. അതുപോലെ ഗുരുത്വത്തിൽ ഉയൎന്ന ഒരുവൻ എന്നോടു ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നു പറയുന്നതായിരുന്നാൽ ഈ പ്രമാണം അതിന്നു ഉദാഹരിക്കാം. നീ ഗുരുത്വത്തിൽ എന്നിൽ താഴ്ന്നവനാണ്. നിന്റെ വാക്കിനെക്കേട്ടു ഗുരുത്വത്തിൽ ആധിക്യത്തോടുകൂടിയുള്ള ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിപ്പാൻ മന

സ്സിന്നു ധൈൎയ്യം വരുന്നില്ല. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠാ എന്നാൽ ഇനി ഒരു ചരിത്രവുംകൂടെ അടിയൻ ഉണൎത്തിക്കാം. പിതാവു തെററുചെയ്തതിന്നു പുത്രൻ ശിക്ഷിച്ച ഒരു ചരിത്രമുണ്ട്. അതിൽ പിതാവാരാണെന്നും പുത്രൻ ആരാണെന്നും പുത്രന്നു പിതാവു ചെയ്ത തെററ എന്താണെന്നും ഉണൎത്തിക്കാം. പണ്ടു സൃഷ്ടികാലത്തിൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പുരികത്തിൽനിന്നു രുദ്രൻ ജനിച്ചു വിവരം അങ്ങയെ പ്രത്യേകം പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ലല്ലൊ. മേരുവിന്റെ നടുക്കൊടുമുടിയായ മനോപതി പട്ടണമെന്ന സത്യലോകത്തിൽവെച്ചു ഒരുദിവസം ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളും ത്രയസ്ത്രിംശകോടി ദേവകളും നാല്പത്തെണ്ണായിരംകോടി മഹൎഷികളുംകൂടി ഒരു ബ്രഹ്മവിചാരം ചെയ്തു. എന്തെന്നുവെച്ചാൽ ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളിൽവെച്ചു മുതൽമൂൎത്തി ആരാണെന്നാലോചിക്കുകയും അതുകേട്ടു ബ്രഹ്മദേവൻ, സൎവ്വചരാചരങ്ങളെയും സൃഷ്ടിക്കേണ്ടുന്ന ഒരു മുദ്ര എനിക്കാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ചരാചരങ്ങൾക്കെല്ലാം ഞാൻ പിതൃതുല്യനാണ്. തന്നിമിത്തം ഞാനാണ് മുതൽമൂൎത്തി എന്നുപറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ഉടനെ നാരായണൻ, ബ്രഹ്മാവു ചരാചരങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആയവകളെല്ലാം രക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന മുദ്ര എനിക്കാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, ബ്രഹ്മാവു എന്റെ നാഭിസരോജത്തിൽനിന്നു ജാതനാണ്. തന്നിമിത്തം ബ്രഹ്മാവിന്റെ പിതൃതുല്യ ഞാനായതുകൊണ്ടു ഞാനാണ് മുതൽമൂൎത്തി എന്നു പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെ നാരായണനും ബ്രഹ്മാവും ഞാൻ ഞാൻ വലിയവൻ എന്നു അഭിമാനിക്കുന്നതിനെക്കേട്ടു ദേവകൾ, ഹേ ഹരിഹരന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ യോഗ്യത നിങ്ങൾതന്നെ പറയുന്നതിൽ ആത്മപ്രശംസ എന്ന ദോഷമുണ്ടു. ആയതുകൊണ്ടു വേദങ്ങൾ ഒരു കാലത്തും അസത്യം പറയുന്നവയല്ല. വേദങ്ങളെ വരുത്തി ആരാണ് മുതൽമൂൎത്തിയെന്നു ചോദിച്ചു തീൎച്ചയാക്കാം എന്നുപറഞ്ഞ് വേദങ്ങളോടു മുതൽമൂൎത്തി ആരാണെന്നു ചോദിക്കുകയും ആയതു കേട്ടു വേദങ്ങൾ ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും അല്ല മുതൽമൂൎത്തികൾ. സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാര

മെന്നു മൂന്നു തൊഴിലിന്നും അധികാരി പരമേശ്വരനാണു്. ആയതുകൊണ്ടു മുതൽമൂൎത്തി പരമേശ്വരനാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ബ്രഹ്മാവു ഹൈ വേദങ്ങളുടെ വാക്കു ശരിയല്ല വേദങ്ങൾ എന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചവരാണു്. എന്റെ പുത്രന്മാരെന്നുള്ള സ്ഥാനം വേദങ്ങൾക്കിരിക്കും. തന്നിമിത്തം ഞാൻ അവരുടെ വാക്കിനെ സമ്മതിക്കുന്നതല്ല എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ദേവന്മാർ വേദമാതാവായും ഇരുപത്തിനാലക്ഷരസംയുക്തയായുമിരിക്കുന്ന ഗായത്രിയെ വിളിച്ചു മുതൽമൂൎത്തി ആരെന്നു ചോദിക്കുകയും എന്റെ മക്കൾ പറഞ്ഞതാണു് ശരിയെന്നു പറഞ്ഞു ഗായത്രി പോകുകയും അതിന്നുശേഷം ബ്രഹ്മാവു, അങ്ങിനെ ഒന്നും വേണ്ട. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും ഞങ്ങളുടെ തൎക്കം തീൎച്ചയാവുന്നതല്ല. നാരായണനും ഞാനുമായി തമ്മിൽ യുദ്ധംചെയ്തു ജയിക്കുന്നവനാരൊ അവനെ ഒന്നാമനായി നിശ്ചയിക്കാം എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവും നാരായണനും തമ്മിൽ യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങുകയും അതുകണ്ടു ദേവകളെല്ലാം ഭയപ്പെട്ടു പരമേശ്വരനെക്കുറിച്ചു സ്തുതിക്കുകയും പരമേശ്വരസ്വാമി യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിനില്ക്കുന്ന ഹരി അയന്മാരുടെ മദ്ധ്യേ ഒരു അഗ്നിമലയായി നില്ക്കുകയും ബ്രഹ്മാവു അതുകണ്ടു ഹെ പരമേശ്വരാ! നീ അഗ്നിമലയല്ലാ. വജ്രമലയായി നിന്നാൽ നിന്നെ ഞാൻ മാനിക്കാമോ. സാരമില്ലാത്ത ചുടലക്കളത്തിൽ നിൎത്തം ചെയ്യുന്ന നിന്നെ ആരു മാനിക്കും. എന്നു തന്റെ ഊൎദ്ധ്വശിരസ്സുകൊണ്ടു പരിഹസിക്കുകയും അതുകേട്ടു തൽക്ഷണം പരമേശ്വരൻ അഗ്നിമലയിൽനിന്നു ഒരു ഭൈരവമൂൎത്തിയായി അവതരിച്ചു തന്നെപ്പരിഹസിച്ച ബ്രഹ്മാവിന്റെ ഊൎദ്ധ്വശിരസ്സിനെ നഖശിഖരത്താൽ ഛേദിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ ബ്രഹ്മകപാലത്തിൽ, പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം അഹങ്കാരത്താൽ ആക്ഷേപിച്ച ദേവമഹൎഷികളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു അഹങ്കാരത്തിന്നു ഹേതുവായ രക്തത്തെ ഭിക്ഷയായി കപാലംനിറച്ചു ശ്രീകൈലാസമായ കാശിയിൽ പോയി തന്നെ ബാധിച്ച ബ്രഹ്മഹത്യയെത്തീൎത്തു കപാലത്തെ ഗംഗയിൽ ഒഴുക്കി ഭൈരവമൂൎത്തി അന്തൎദ്ധാനത്തിലായ

ചെന്നു അധിവസിക്കുകയും ചെയ്തു. ആയതുകൊണ്ടു പിതാവായ ബ്രഹ്മാവു തെററുചെയ്ത കാലത്തിൽ ഗുരുത്വമാലോചിയാതെ തന്റെ സ്വാന്ത മനസ്സുകൊണ്ടുകൂടി പുത്രനായ പരമേശ്വരൻ തലയറുത്തിരിക്കുന്ന ചരിത്രം നിന്തിരുവടി മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നവരാണല്ലൊ. അതിലും വലുതല്ല അഗ്രജനായ ജ്യേഷ്ഠനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്ന കാര്യം എന്നതിനെക്കേട്ടു കരുണൻ പറയുന്നു. ഹെ വിഭീഷണാ! നീപറയുന്ന ചരിത്രങ്ങളെല്ലാം ശരിതന്നെ. എങ്കിലും ഞാനും രാവണിശ്വരനുമായി ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ എന്നുള്ള ഒരു ഉടൽപ്പിറപ്പെന്ന ദേഹബന്ധം എന്നെ വിടുന്നില്ല. അതിന്നു മാർഗ്ഗമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ആയതിന്നും അടിയൻ ഒരു യുക്തിപറയാം കേൾക്കുവിൻ. സാധാരണയായി ലോകത്തിൽ ശരീരികൾക്കു അനേക വ്യാധികളുണ്ടെങ്കിലും 'പിളവ' എന്ന രാജകുരു ദേഹത്തിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു മഹാവ്യാധിയാണ്. അങ്ങിനെ ഉള്ള കുരു ഉണ്ടായാൽ തക്കതായ വൈദ്യന്മാരെ വരുത്തി ക്ഷാരം മുതലായ കാരങ്ങളെവെച്ചു വ്രണത്തെപ്പുഴുപ്പിച്ച് ദുഷ്ടരക്തങ്ങളെ കളവാനായി വസ്ത്രംകൊണ്ട് ഛേദിച്ചു ദിവ്യ ഔഷധങ്ങളെവെച്ച് ഉണക്കി ശരീരത്തെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ലോകവാസികളുടെ സമ്പ്രദായം. അതുപോലെനിന്തിരുവടിയുടെ ദേഹത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായിത്തീർന്ന ഒരു രാജകുരുവാണ് രാവണനെന്ന ഒരു ഉടൽപ്പിറപ്പു. ആയതിനെ അറിഞ്ഞുവന്ന വൈദ്യനാണ് അടിയൻ. വൈദ്യനായ അടിയന്റെ വാക്കായ വസ്ത്രംകൊണ്ടു ഉടൽപ്പിറപ്പായെന്ന ദേഹബന്ധമായ കുരുവിനെ ഛേദിച്ചു അഭിമാനമെന്ന ദുഷ്ടരക്തത്തെ കളഞ്ഞു രാമരാമ എന്ന ദിവ്യ ഔഷധരസായനത്താൽ വ്രണത്തെ ശമിപ്പിച്ചു കൈവല്യമെന്ന ജന്മസാഫല്യം വരുത്തുന്നതാണ് പുരുഷപ്രയത്നം. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി അടിയനെ ക്ഷമിച്ചു സ്വാമിപാദസേവക്കു വരുവാനായി വീണ്ടും നമസ്കരിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു കരുണൻ പറയുന്നു, അല്ലയൊ സോദരാ! ഇത്രനേരം നീ എന്നോടുണ്ടായ വാഗ്വൈഭവത്തിനെക്കേട്ടു

അത്യുത്തമപ്പെടുന്നു. എങ്കിലും നിന്റെ അപേക്ഷയെ ഉപേക്ഷ ചെയ്യുവാനെ മാർഗ്ഗം കാണുന്നുള്ളു. കാരണം ജ്യേഷ്ഠന്റെ പ്രവൃത്തി അനീതിതന്നെ അതിന്നു യാതൊരു വാദവുമില്ല. ഞാൻ നിന്റെകൂടെ രാമന്റെ അടുക്കലേക്കു വരുന്നതായിരുന്നാൽ ലോകവാസികൾ എന്നെ പരിഹസിക്കും. രാവണന്നു രണ്ടു അനുജന്മാരുണ്ടായിരുന്നതിൽ ഒരുവൻ ആദ്യമെ പോയി രാമന്റെ സേവനായി. മറ്റൊരുവൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു എന്നു രാവണനോടു പറഞ്ഞു പടനിലത്തിലേക്കുപോയി അവിടെ രാമാദികളുടെ പരാക്രമങ്ങളെക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു രാമന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു കീഴടങ്ങി അനുജന്മാരുടെ സഹായം രാവണന്നു അതിവിശേഷമായി എന്നുള്ള ലോകാപവാദത്തിന്നു നിർദ്ദോഷിയായ ഞാൻ പാത്രമാകേണ്ടിവരും. എന്നുതന്നെയല്ല. ഇതുവരെ രക്ഷപ്പെടുത്തിവന്ന ജ്യേഷ്ഠന്റെ മുമ്പിൽ രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാണ് ശൂലബാണപാണിയായിപ്പുറപ്പെട്ടത്. ആയതുകൊണ്ട് എന്നെ യുദ്ധത്തിന്നയച്ച രാവണന്നുവേണ്ടി ക്ഷണഭംഗുരമായ ഈ ദേഹത്തെ നശിപ്പിക്കാതെകണ്ടു ഞാൻ നിന്റെകൂടെ രാമപാദസേവക്കും വരുന്നതല്ല. ലങ്കക്കും മടങ്ങുന്നില്ല. എടാ വിഭീഷണാ നിനക്കിത്ര ബുദ്ധിയില്ലെ. എല്ലാം ബ്രഹ്മകല്പനപോലെ വരുമെന്നല്ലാതെ മറ്റെന്താണ് പറവാനുള്ളത്. രാമപാദസേവയാൽ നിനക്കു ജന്മസാഫല്യം വരുന്നതുപോലെ രാമസായകമേറ്റു മരിച്ചാൽ ഒരു തരത്തിൽ എനിക്കും സുകൃതമുണ്ട്. നീ അറിയുന്നതുപോലെ രാമനെ ഞാനും അറിയും. എന്റെ പേരിൽ നിനക്കുള്ള സ്നേഹാധിക്യത്താൽ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും നീ കേൾക്കുന്നില്ല. നിന്റെ വാക്കിനേയും നിന്റെ സങ്കടത്തേയും കാണുമ്പോൾ എനിക്കു സങ്കടം സഹിക്കുന്നില്ല. എന്റെ സമയമറിയാതെ നീ എന്നെ വൃഥാ വേദനിപ്പിക്കരുതു. സ്വാമിസമീപത്തേക്കു പോകുക എന്നു കരുണൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠ നിന്തിരുവടിയോടു അടിയൻ ഇതുവരെ പറഞ്ഞ വാക്കുകളെല്ലാം വൃഥാവി

ലായല്ലൊ. വിശ്രവസ്സ മഹൎഷിയുടെ ബീജസന്തതികളായ നാം തമ്മിലുള്ള ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ എന്നുള്ള ഒരു ദേഹബന്ധം ഇന്നോടുകൂടി അവസാനിച്ചുവല്ലൊ. എന്നാൽ ഇത്രകാലം അടിയൻ അങ്ങെക്ക മനസ്സാവാചാകൎമ്മണാ വല്ലതൊറ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയത് സകലവും ക്ഷമിപ്പാനാക്കൊണ്ടു് നിന്തിരുവടിയുടെ പാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്യുന്നു. എന്നുപറഞ്ഞു് വിഭീഷണൻ മടങ്ങിവന്നു ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു.

ശരണം രാമചന്ദ്ര! ജ്യേഷ്ഠനായ കുംഭകൎണ്ണനു മേലാൽ ജീവിച്ചിരിക്കേണമെന്നുള്ള വിചാരമുണ്ടെങ്കിലല്ലെ വാക്കുകളുടെ സാരാംശങ്ങളെ ആലോചിക്കുകയുള്ളു. എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞാലും ആത്മാഭിമാനം ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ല. എന്നതിനൊക്കട്ടെ ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ വിഭീഷണാ! കുംഭകൎണ്ണവധം കഴിയുന്നാവരെ നീ ഒരു വിടുതിയിലിരിക്ക ജ്യേഷ്ഠന്റെ മരണത്തിൽ നിണക്ക വലിയ വേദന ഉണ്ടു്. എന്നു പറഞ്ഞപ്രകാരം വിഭീഷണൻ ഒരു ഗുഹയിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്നു.

കുംഭകൎണ്ണവധം.

അനന്തരം കുംഭകൎണ്ണന്റെ പടകളും വാനരങ്ങളും തമ്മിൽ യുദ്ധംതുടങ്ങി രാക്ഷസന്മാർ എല്ലാം നശിച്ചു അനന്തരം കൎണ്ണൻ യുദ്ധം തുടങ്ങി വസന്തനെയും ഒട്ടുവളരെ വാനരങ്ങളെയും പിടിച്ചുഭക്ഷിച്ചു. അംഗദൻ ഒരു മലയെടുത്തെറിഞ്ഞു. ഹനുമാൻ പൎവ്വതങ്ങളെ അനേകമായിക്കൊണ്ടു വന്നെറിഞ്ഞു. അതുകളെയെല്ലാം കൎണ്ണൻ പൊടിപെടുത്തി. ലക്ഷ്മണൻ കൎണ്ണനോടു യുദ്ധം തുടങ്ങി അവസാനം കൎണ്ണൻ ശൂലമെടുത്തു ലക്ഷ്മണന്റെ വക്ഷഃസ്ഥലത്തിലേക്കെറിഞ്ഞു. അതുകണ്ടു് സുഗ്രീവൻ ശൂലത്തെക്കടിച്ചുമുറിച്ചു. കൎണ്ണൻ സുഗ്രീവനെപ്പിടിച്ചു ലങ്കക്ക കൊണ്ടുപോവാൻ ശ്രമിച്ചു. ആ വിവരം ഹനുമാൻ ഭഗവാനെ കേൾപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ ഭഗവാൻ ശരകൂടംകെട്ടി മാൎഗ്ഗവിരോധം ചെയ്തു. കൎണ്ണൻ ലങ്കക്ക പോവാൻ മാൎഗ്ഗമില്ലാതെ മടങ്ങി പടനിലത്തിൽ വന്നു ഭഗവാനോടു പറയുന്നു. ഹേ രാഘവാ; നി

ന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്വാനാണ് ഞാൻ വന്നത്. നിന്നെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ എല്ലാടിക്കിലും തിരഞ്ഞുനോക്കി കണ്ടില്ല. ഹനുമാൻ അംഗദൻ നിന്റെ അനുജനായ ലക്ഷ്മണൻ ഇവരെല്ലാം യുദ്ധത്തിന്നു വന്നുമടങ്ങി അവസാനം എനിക്കു കയ്യിൽകിട്ടിയതു ഈ സുഗ്രീവനെയാണ്. നിന്നോടു ഒരു പരീക്ഷ എനിക്കുണ്ട്. അതെന്തെന്നു വെച്ചാൽ എന്നാൽ ബദ്ധനായ ഈ സുഗ്രീവനെ എന്നിൽനിന്നു വിടുത്തി രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ നിനക്കു കഴിയുമെങ്കിൽ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ കൈവശമുള്ള ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരുവാൻ നീ സമർത്ഥനായിത്തീരും. നാല്പാന്തപക്ഷം കഴിയുന്നതല്ല എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ഒരസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും ആ ശരമേററുടനെ കർണ്ണൻ സുഗ്രീവനെ വിടുകയും സുഗ്രീവൻ കർണ്ണന്റെ നാസിക കടിച്ചു മാടുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം കർണ്ണൻ വാളും പരിചയുമെടുത്തു ഭഗവാനോടു അതികഠോരമായ യുദ്ധം നടത്തുകയും അവസാനം കർണ്ണന്നു പൂർവ്വസ്മരണയുണ്ടാവാൻ നെററിയിൽ ഒരു മോഹനാസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും അതു പെട്ടു ഉടനെ കർണ്ണൻ ഭഗവാനെ വണങ്ങി പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! പ്രഭോ സ്വാമിൻ! അടിയന്നു രണ്ടു വരം തരണം. അതെന്തെന്നാൽ, എന്റെ അനുജനായ വിഭീഷണനെ സംബന്ധിച്ചു എനിക്കു അത്യന്തം സങ്കടമുണ്ട്. അവൻ വളരെ സാധുവും യുദ്ധത്തിൽ യാതൊരു പരിചയമില്ലാത്തവനും ദേഹബലമില്ലാത്തവനുമാണ്. തന്നിമിത്തം രാവണനോ രാവണപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്തോ വിഭീഷണനെ യുദ്ധക്കളത്തിൽവെച്ചു കണ്ടുവെന്നു വരികിൽ അപ്പോൾതന്നെ വധം കഴിക്കും. യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ദയവുകൊണ്ടു രാവണവധം കഴിയുന്നവരെ നിന്തിരുവടിയെങ്കിലും അനുജൻ ലക്ഷ്മണനെങ്കിലും ഹനുമാനെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ മൂന്നിൽ ഒരാളുടെ സഹായമില്ലാതെ വിഭീഷണൻ ഏകാകിയായി സഞ്ചരിക്കരുത്. സഞ്ചരിച്ചുവെങ്കിൽ സാധു മരിച്ചുപോകും. അങ്ങിനെതന്നെ വിഭീഷണനെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളുമെന്നു ഒരു വരവും കൂടാതെ ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർ എന്നെക്കണ്ടാൽ ബ്രഹ്മദത്തപ്രതാപിയായ കുംഭകർണ്ണന്റെ മുഖത്തു ഒരു കളങ്ക് മാടി ഉത്തമാംഗമായ നാസികയെ

കടിച്ചു പറിച്ചുകൊണ്ടു പോകയാൽ എന്റെ നാസിക പൎവ്വതത്തിന്റെ ഒരു ഗഹ്വരം പോലെ തോന്നുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു പരിഹസിക്കും. ആകയാൽ അതിന്നിടവരുത്താതെ വേഗത്തിൽ എന്നെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു എന്റെ തലയറുത്തു വീണു ഉടനെ വായുക്കളെ തൊടുത്തു കാൎപ്പാദകമെന്ന പെരുമ്പുറക്കടലിൽ എന്റെ തല മുങ്ങികിടക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ വെള്ളമില്ലെങ്കിലും അതിൽക്കൊണ്ടുപോയി മുക്കേണമെന്നുതന്നെയല്ല. സൎവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയെ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽ വ്യസനമുണ്ട് അതുകൊണ്ടു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ഒരു ജന്മവും കൂടെത്തന്നു അനന്തരം മുമ്പിലത്തെ സ്ഥാനത്തിൽവെച്ചു രക്ഷിക്കേണമെ സ്വാമി, എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു ഹെ കരുണാ! നിന്റെ അഭീഷ്ടംപോലെ ഉള്ള വരങ്ങളെ ഞാൻ ദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നീ എന്റെ കേശാദിപാദം സ്വരൂപധ്യാനം ചെയ്തുകൊള്ളുക. ഞാൻ നിന്നെ നിഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞു അസ്ത്രം തൊടുത്തു, ശിരസ്സറുത്തു വായുക്കളെയാൽ ശിരസ്സിനെ പെരുമ്പുറക്കടലിലേക്കയച്ചു ഭഗവാനും വാനരങ്ങളും പാടി വീട്ടിൽ സ്ഥിതിക്കകയും ചെയ്തു.

രാവണൻ സീതയോടുള്ള ഏകാന്തം.

രാവണൻ തന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മഹോദരനെ വിളിച്ചു ഹേ മന്ത്രീ; ഈ ഒരു സംവത്സരകാലമായും ജനകി എന്റെ കൈവശം വന്നിട്ടില്ലല്ലൊ. ആ സ്ത്രീ സ്വാധീനമാവാൻ വല്ല മാൎഗ്ഗവും ഉണ്ടൊ പറക; എന്നതിനെക്കേട്ടു മഹോദരൻ പറയുന്നു. ശരണം ലങ്കേശ്വര ആശ്ചൎയ്യമെന്നേ പറവാനുള്ളൂ. ഐശ്വൎയ്യവാന്മാരിൽവെച്ചു അഗ്രേസരനായ നിന്തിരുവടി വിചാരിച്ചിട്ടു ഒരു സ്ത്രീയെ കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചില്ല എന്നു വന്നാൽ ഇതിലുപരം കഷ്ടം വേറെ വല്ലതുമുണ്ടൊ. ഈ വസ്തുത അടിയനോടു പറഞ്ഞിരുന്നാൽ അഞ്ചു നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ ജനകിയെ സ്വാധീനമാക്കിത്തരുമായിരുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. മന്ത്രി! സ്ത്രീകൾ സ്വാധീനം വരുവാനുള്ള മാൎഗ്ഗമെന്തുണ്ട്

ന്നി മനസ്സിലാക്കീട്ടുള്ളത് ആവുന്നോടത്തോളം ഈ ഒരു കാൎയ്യം അന്യന്മാരോടു പറയുന്നത് എന്റെ അവസ്ഥക്കനുസരിച്ച ഒരു കാൎയ്യമല്ലല്ലൊ എന്നു കരുതിയാണ് ഞാൻ പുറത്തു പറയാതിരുന്നത്. എന്നാൽ യാതൊരു കഴിവും കാണാത്ത നിമിത്തമാണ് നിന്നോടു ഇപ്പോൾ പറവാൻ കാരണം എന്നതിനെക്കേട്ടു മന്ത്രി പറയുന്നു. ശരണം പ്രഭൊ! സ്വാധീനമല്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ കൈവശം വരുവാനായി നെററിയിൽ തൊടുവാൻ ചില തിലകമുണ്ട്. അകത്തു കൊടുപ്പാൻ ഗുളികകളും ഉണ്ട്. എന്നാൽ അതിന്റെ യോഗവും ഫലഭാഗവും പറയാം എന്നു മരുന്നുകളുടെ വിവരം പറയുന്നു.

തിലകത്തിന്റെ യോഗം. താമരവല്ലി, അരത്ത, കോലരക്ക്, ആമ്പല്, എരട്ടിമധുരം, കൊട്ടം, വെളുത്ത കുന്നിയുടെ വടക്കോട്ടുപോയവേര്, വെളുത്ത മുക്കുററി, മയിലെശിഖ, ഗോരോചനം ഇവയെല്ലാം സമം ചേൎത്തു പൊടിച്ചു ശീലപ്പൊടിയാക്കി പതിനാറുവയസ്സായും കടിഞ്ഞൂൽ പ്രസവിച്ചതായും ആയതു ആണ്കുട്ടിയായും ആ കുട്ടി മരിച്ചും, ആ സ്ത്രീ കറുത്ത നിറമായും ഉള്ള സ്ത്രീയുടെ, മുലപ്പാലിൽ മുമ്പറഞ്ഞ പൊടി ചേൎത്തു ഒരു യാമം ഇടവിടാതെ അരച്ചു മഞ്ചാടിപ്രമാണം ഗുളിക ഉരുട്ടി നിഴലിലുണത്തി അതിൽനിന്നു, ഒരു ഗുളിക എടുത്തു സ്വാധീനമല്ലാത്ത സ്ത്രീയുടെ മുഖത്തു നോക്കി ഒരു പുരുഷൻ തന്റെ നെററിയിൽ ഒരു പൊട്ടു തൊട്ടാൽ തൽക്ഷണം ആ സ്ത്രീ വന്നു മാറത്തണയും ഇതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തം. മരംകൊണ്ടു സ്ത്രീയും പുരുഷനുമായി രണ്ടു പ്രതിമകളെ ഉണ്ടാക്കി സങ്കല്പരൂപേണ പുരുഷപ്രതിമയുടെ നെററിയിൽ ഒരു പൊട്ടു തൊട്ടാൽ നിശ്ചേഷ്ടയോടുകൂടിയ സ്ത്രീപാവ ചേഷ്ടയോടുകൂടി ഓടി വന്നു പുരുഷപാവയുടെ മാറത്തണയും. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. മന്ത്രി, കാൎയ്യം ശരിതന്നെ. അതിൽ ഒരു തകരാറുണ്ട്. എന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ജാനകി ഈ പതിനൊന്നു മാസകാലമായി എന്റെ മുഖത്തു അവൾ നോക്കുന്നില്ല പിന്നെ തിലകംകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലല്ലൊ. എന്നതിനെക്കേട്ടു മഹോദരൻ പറയുന്നു. ഹെ രാവണീശ്വര! ഇനി ഒരു ഗു

ളികയുണ്ടായതിന്റെ യോഗവും കൂടെ കേൾപ്പിൻ എന്നു ഔഷധ
ങ്ങളെപ്പറയുന്നു. മാടപ്രാവിന്റെ മുട്ടകയിലുള്ള മഞ്ഞക്കരുവ്
നീക്കി വെള്ളക്കരുവ്, മൈമോശിക, സൂചികാന്തം, കുറപ്പൻ,
ചലട്ടു, ഇവകളെ കാട എന്ന പക്ഷിയുടെ മുട്ടകയിലുള്ള മഞ്ഞ
ക്കരുവിലരച്ചു മഞ്ചാടിപ്രമാണം ഗുളിക ഉരുട്ടി നിഴലിലുലത്തി
വെക്ക. അതിൽനിന്നു ഒരു ഗുളിക എടുത്തു മുലപ്പാലിൽ ഉര
സി വെററിലയിലൊ പഴത്തിലൊ ചേൎത്തു അകത്തു കൊടുത്താൽ
പിന്നെ ആ സ്ത്രീ കൈവശം വരുമെന്നുമാത്രമല്ല, മരിച്ച ശവ
ത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടു പോകുമ്പൊഴും കൂടി ഒന്ന് ഈ പുരുഷനെ
തിരിഞ്ഞുനോക്കും അത്ര സാരമായുള്ള ഔഷധമാണ് എന്നു പറ
ഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹെ മന്ത്രി! അതിന്നുത
രമില്ല ജാനകി ഇവിടെ വന്നതിന്നുശേഷം യാതൊരു പദാൎത്ഥവും
ഭക്ഷിക്കുന്നില്ല. പിന്നെ എങ്ങിനെ നിവൃത്തിക്കും എന്നതിനെക്കേ
ട്ടു മഹോദരൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ രാവണേശ്വര, ഇനി ഒരു
ഉപായമുണ്ട് അതിൽ കാൎയ്യം ഫലിക്കും എന്തെന്നുവെച്ചാൽ നി
ന്തിരുവടി സൌന്ദൎയ്യയുക്തനായി ജാനകിയോടു സംസാരിപ്പാനാ
യിപ്പോകുക. അങ്ങിനെ സംസാരിക്കുന്ന മദ്ധ്യെ നമ്മുടെ മായാ
വിയായ മരുത്തനെക്കൊണ്ടു ജനകന്റെ വേഷം കെട്ടിപ്പിച്ചു ജാന
കിയുടെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നു അടിച്ചു ഉപദ്രവിക്കുക. ആ ഉ
പദ്രവത്തെക്കാണുമ്പോൾ ജാനകി ദുഃഖിക്കും ആ സമയത്തിൽ
ജാനകിയോടു നിന്തിരുവടിക്കു പത്നിയായിരിപ്പാൻ മായാജനക
നെക്കൊണ്ടു പറയിപ്പിക്കുക. അതു കേട്ടാൽ ഉടനെ ജാനകി സമ്മ
തിക്കും നിന്തിരുവടിയുടെ ദുഃഖവും തീരും. എന്നതിനെക്കേട്ടു
രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു പറയുന്നു മന്ത്രി ഇതു ഫലിക്കുന്ന ഒരു
യുക്തിയാണ്. എന്നാൽ ഞാൻ അപ്രകാരം ചെയ്യുമെന്നു പറ
ഞ്ഞ് രാവണൻ സൌന്ദൎയ്യയുക്തനായി പരിചാരകന്മാർ പെട്ടി
ഭണ്ഡാരങ്ങളെ എടുത്തും അനേകം ദേവസ്ത്രീകൾ വിളക്കെടുത്തും
വാദ്യഘോഷങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു സീതയുടെ അടുക്കൽ വന്നു
വണങ്ങിപ്പറയുന്നു.

ഹെ ജാനകി നീ സൌന്ദൎയ്യസ്ത്രീകൾക്കെല്ലാം ഒരു തൊട്ടകുറി

യായ സൌന്ദൎയ്യകലാതിലകസന്തോഷചിന്താമണിയല്ലയൊ. നിന്നെ ഞാൻ ചിറയെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നതില്പിന്നെ ഈ ഒരു സംവത്സരമായി സമയോചിതമായ ആഹാരാദികൾക്കു മനസ്സില്ലാതെയും അഭ്യംഗം മുതലായതിന്നു മനസ്സില്ലാതെയും അത്യന്തം ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു.ഇനിയും നീ ഇങ്ങിനെ കഠിനചിത്തമായിരുന്നാൽ രാവണൻ മരിച്ചുപോകുന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല.സ്ത്രീകൾ ഇപ്രകാരം കഠിനചിത്തകളായിത്തീൎന്നാൽ ലോകം എങ്ങിനെ നിലനില്ക്കും.എന്നാൽ നിന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു വിചാരം ഞാൻ രാമന്റെ പത്നിയല്ലെ. ആജീവനാന്തം അന്യപുരുഷനെ കാംക്ഷിക്കരുതെന്നല്ലെ പതിവ്രതാധൎമ്മത്തിന്റെ മുറ അങ്ങിനെയിരിക്കെ ഇപ്പോൾ രാവണനെ പതിയായാൽപാതിവ്രത്യധൎമ്മത്തിന്നു ഭംഗമല്ലെ.എന്നും മറ്റും വിചാരിച്ചായിരിക്കും നീ എനിക്കു സ്വാധീനമാവാതെകണ്ടു വൃഥാ കാലം കഴിക്കുന്നത്.അങ്ങിനെ വിചാരിപ്പാൻ ആവശ്യമില്ല. അതെന്തുകൊണ്ടെന്നുവെച്ചാൽ ചില ഉദാഹരണങ്ങളെപ്പറയാം. പണ്ടു ഗൌതമപത്നിയായ അഹല്യയെക്കണ്ട് ഇന്ദ്രൻ കാംക്ഷിക്കുകയും ഒരു ദിവസം അൎദ്ധരാത്രി സമയത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ ഗൌതമന്റെ പൎണ്ണശാലയിൽപോയി കോഴിയെപ്പോലെ കൂവുകയും അതുകേട്ട ഗൌതമനും സ്നാനത്തിന്നു സമയമായി എന്നു കരുതി പൎണ്ണശാലയെ വിട്ടു ഗംഗാതീരത്തിലേക്കു പോവുകയും ആ തക്കത്തിൽ ഇന്ദ്രനും ഗൌതമന്റെ രൂപത്തെ ധരിച്ചു പൎണ്ണശാലയിൽ കടന്നു അഹല്യയെ പ്രാപിക്കുന്നതിന്നുമദ്ധ്യെ ഗൌതമൻ ഗംഗാതീരത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഗംഗ ഉണരാതിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ സംഗതിയെന്ത്; കോഴികൂവിയാൽപ്പിന്നെ പുലരുവാൻ ഒരു യാമമല്ലെ ഉള്ളൂ. ഒരു യാമത്തിന്നുമുമ്പെ ഗംഗ ഉണരുന്ന പതിവുണ്ടല്ലൊ. ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ കാരണമെന്തെന്നു തന്റെ ദിവ്യദൃക്കിനാൽ ആലോചിച്ചു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി അതിവേഗത്തിൽ മടങ്ങിവന്നു പൎണ്ണശാലയിൽ കടക്കുന്നതിനെ ഇന്ദ്രൻകണ്ടു മാൎജ്ജാരന്റെ രൂപത്തെ എടുത്തു പുറത്തു ചാടുന്നതിനെ ഗൌതമൻ നോക്കി ഹെ പുരന്ദര! നീ ഒരു ഭഗത്തിന്നു ഇച്ഛിച്ചല്ലെ എന്റെ പത്നിയെ രമിച്ചത്. നിന്റെ ശരീരമെല്ലാം

ഭഗമാവട്ടെ എന്നു ശപിക്കുകയും അനന്തരം ഇന്ദ്രന്നു ശാപമോചനം ചെയ്കയുംചെയ്തു. ഗൌതമപത്നിയായ അഹല്യ പാതിവ്രത്യമുള്ള സ്ത്രീയല്ലയൊ? ആ സ്ത്രീ ഇപ്പോഴും ഭൎത്താവു രമിച്ചു സുഖിച്ചിരിക്കുന്നില്ലയൊ. അന്യനെ രമിച്ച നിമിത്തം വല്ല കേടും ഭവിച്ചുവൊ. തന്റെ ഭൎത്താവു ഉപേക്ഷിച്ചുവൊ. അതുപോലെ അനന്തസ്ത്രീകൾ തന്നെ കാംക്ഷിച്ച പുരുഷന്മാൎക്കു മനതാപാഗ്നിയെ ശമനത ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടു. ആയതുകളെയെല്ലാം അറിയാത്തവൾ നീ ഒരു രാജകുമാരിയായിരുന്നും എന്റെ വൈഭവങ്ങളെയെല്ലാം നീ അറിഞ്ഞിരുന്നും എന്നെ ഇത്തരത്തിൽ വേദനിപ്പിക്കുന്നതു നിനക്കു ധൎമ്മമൊ ജാനകി. നീ സ്വാധീനംവരേണമെന്ന വിചാരത്താൽ അനേക മന്ത്രശാസ്ത്രങ്ങളെയും അനേകം വശ്യശാസ്ത്രങ്ങളെയും പരിശോധിച്ചതിൽ നിന്നു സ്വാധീനിപ്പാനായി ഒരു മന്ത്രമെങ്കിലും ഒരു ഔഷധമെങ്കിലും ഇതുവരെ കാണ്മാൻ സാധിച്ചില്ല. മേലിൽ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യാതെ എന്റെ പ്രാണൻ നിലനില്പാനായി തൊണ്ടിപ്പഴം മണ്ടുന്ന വൎണ്ണത്തോടുകൂടിയ നിന്റെ ചുണ്ടിനെത്തുറന്നു പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടോടുകൂടി എന്റെ മുഖത്തു നോക്കു. മധുരമായ ഒരു വാക്കുപറഞ്ഞാൽ മതി വേറെ ഒന്നും വേണമെന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു സീത ഒരു തൃണത്തിനെ നട്ടു രാവണപ്പുല്ലു് എന്നു സങ്കല്പിച്ചു് ആ തൃണത്തെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. ഹെ രാവണപ്പുല്ലെ! ദ്രോഹി അന്യപുരുഷന്റെ പത്നിയാണു്. ഇത്തരം അനീതിയായ വാക്കുകളെപ്പറയരുതു്. അങ്ങിനെ പറയുന്നതായാൽ ലോകാപവാദവും മരണശേഷം നരകവുമാണു് എന്നു കരുതുന്നില്ലല്ലൊ നീചാ. എടാ ധൎമ്മാധൎമ്മത്തെപ്പകുത്തറിവാൻ നിന്റെ ബുദ്ധിക്കു ശക്തിയില്ലെ. നിന്റെ സകുഡുംബവും എന്റെ കണവന്റെ അസ്ത്രംപെട്ടു നശിച്ചില്ലെന്നു വരികിൽ ഞാൻ പാതിവ്രത്യത്തോടുകൂടിയിരുന്ന പ്രയോജനമെന്തു്? ധൎമ്മം ലോകത്തിൽ നിലനില്ക്കുമോ പാപി. കാക്ക കഴു മുതലായ പക്ഷികൾ, എന്നെക്കണ്ടു മോഹിച്ച നിന്റെ ഇരുപതു നേത്രവും കൊത്തി ഭുജിക്കുന്നതിനെ ഞാൻ കാണുമാറാകട്ടെ ദുഷ്ട, എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ മഹോദരനെ വിളിക്കുകയും മഹോദരനും മരു

തന്നെ മായാജനകനാക്കി പിടിച്ചുകെട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു ജാനകിയുടെ മുമ്പിൽവെച്ച് അടിക്കുകയും ആയതിനെക്കണ്ടു ജാനകി ദുഃഖിക്കുന്നു. അയ്യോ പിതാവെ! നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ മകളായി ജനിച്ചതുകൊണ്ടു രാക്ഷസന്മാരുടെ കയ്യിൽപ്പെട്ട് ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിക്കുമാറായല്ലൊ. ഞാൻ നിമിത്തം എന്റെ രാജ്യവാസികളും എന്നെ കല്യാണം ചെയ്തുനിമിത്തം അയോദ്ധ്യാവാസികളും ദുഃഖിക്കുമാറായല്ലൊ. ഞാനെന്തിനിങ്ങിനെ രണ്ടുകൂട്ടൎക്കും ദോഷിയായി പ്രാണനോടുകൂടെ ഇരിക്കുന്നു. എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു വ്യസനിക്കുന്നതിനെക്കണ്ട് രാവണൻ ജാനകിയോടു പറയുന്നു. അല്ലയൊ ദേവീ! നീ ഒരു കാലത്തും വ്യസനിക്കരുത്. നിന്റെ സങ്കടം കാണുമ്പോൾ എനിക്കും സങ്കടം സഹിക്കുന്നില്ല. നിന്റെ പേരിലുള്ള രാഗാധിക്യംനിമിത്തം നിന്റെ പിതാവിനെ ഇപ്രകാരം ചെയ്തതാണ്. എന്നാൽ എന്നിൽ രാവണന്നു സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ പിതാവിനെ ഉപദ്രവിക്കാമൊ എന്നു നീ വിചാരിക്കുന്നപക്ഷം എന്റെ പേരിൽ തെറ്റാണ്. ആയത് നീ ക്ഷമിക്കണം നിന്റെ പിതാവിനെ ഞാൻ മേലാൽ ഉപദ്രവിക്കുന്നില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല നീ എനിക്കു സ്വാധീനമായാൽ ജനകന്നു ഞാൻ കൊടുപ്പാൻ വിചാരിക്കുന്ന ഭാഗ്യങ്ങളെപ്പറയാം കേൾക്കുക. ഈ ലങ്കാരാജ്യവും അതിലെ സൎവ്വഭാഗ്യങ്ങളും നിന്റെപിതാവിന്നു ഞാൻ കൊടുക്കുന്നുണ്ട് അങ്ങിനെ ലങ്ക നിന്റെ അച്ഛന്നു കൊടുക്കുന്നതായാൽ നമുക്കിരിപ്പാൻ ഒരു രാജധാനിയില്ലല്ലൊ എന്നു വിചാരിച്ചു നീ വ്യസനിക്കേണ്ടതില്ല. മൂന്നു ലോകവും എന്റെ കീഴിലാണ്. എനിക്കും നിനക്കുംകൂടി വേറെ വല്ല ദിക്കിലും ഇരിക്കാം. ഞാൻ പണ്ടു വൈശ്രവണനെ ജയിച്ചപ്പോൾ അവിടുന്നു നിധികളെക്കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ നിധിയും പുഷ്പകവിമാനവും ലങ്കേശ്വരൻ എന്ന സ്ഥാനവും എന്റെ കരത്തിലുള്ള ചന്ദ്രഹാസത്തെയും നിന്റെ അച്ഛന്നു കൊടുക്കും എന്നുതന്നെയല്ല സ്വൎഗ്ഗഭോഗങ്ങളെയും അനുഭവിക്കും എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ജാനകി പറയുന്നു. ഹേ ദുഷ്ടാ! ലങ്കാധിപത്യം വഹിപ്പാൻ സ്വാമിഭക്തനായ വിഭീഷണനാണ്. സ്വൎഗ്ഗഭോഗം അനുഭവിപ്പാൻ ഇന്ദ്രനാണ്. നിണ

കളള അനുഭവമെന്തെന്നുവെച്ചാൽ സൎവ്വേശ്വരനായ സ്വാമിയുടെ അസ്ത്രം പെട്ടു അതിനാലുണ്ടാവുന്ന സുഖം നീയും അനുഭവിക്കും എന്നുതന്നെയല്ല നിന്റെ മനസ്സിൽ ഇന്ദ്രജിത്തു പ്രാണനോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നവരെ മനുഷ്യരെ ഞാൻ മാനിക്കുമൊ എന്നുള്ള നിന്റെ അഹങ്കാരം വൃഥാവിലാണ്. കാരണം സുമിത്രാത്മജനായ ലക്ഷ്മണന്റെ അസ്ത്രംപെട്ട് ഇന്ദ്രജിത്തു മരിക്കും നീ അതറിഞ്ഞു വന്നു മകനെ എടുത്തു മടിയിൽവെച്ചു കാക്ക, കഴുകളെ, ആട്ടി നെഞ്ഞത്തടിച്ചു ദുഃഖിക്കുമാറാകും. എന്റെ മുന്നിൽനിന്നു പോടാ ദ്രോഹിയെന്നതിനെ കേട്ടു മായാജനകനെ മഹോദരൻ അടിക്കുകയും ജനകനും അടികൊണ്ടു സഹിയാതെ ജാനകിയോടു പറയുന്നു. അയ്യോ മകളെ നീ നിമിത്തം ഞാനിങ്ങിനെ രാക്ഷസന്മാരുടെ പ്രഹരമേററു മരിക്കുമാറായല്ലൊ. എനിക്കുവേണ്ടി നീ ഒരു കാൎയ്യം ചെയ്യേണം. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ ത്രൈലോക്യപുരന്ദരനായ ഈ രാവണനു നീ പത്നിയായിരിക്കണം. എന്നാൽ മേലിൽ എനിക്കും നിനക്കും സുഖമായിരിക്കും. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാനകി ജനകനെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. എടാ ഗതികെട്ടവനെ നീ എന്തു പറഞ്ഞു? ഒരുത്തന്റെ പത്നിയോടു മറെറാരുത്തന്റെ പത്നിയായിരിക്കേണമെന്നു നീയല്ലാതെ ആരെങ്കിലും ഈ അന്യായമായ വാക്ക് പറയുമോ? ധൎമ്മം നശിപ്പാനും വേദനിയമങ്ങൾ തെററുവാനും രാജാക്കളുടെ സ്വധൎമ്മം കെടുവാനും ലോകരീതിക്കു വിരോധമായ വാക്കുകളെ പറഞ്ഞതിനെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ മിഥിലാധിപനായ ജനകൻ നീ അല്ല തീൎച്ചതന്നെ. എന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ ക്രോധിച്ചു ചന്ദ്രഹാസമെടുത്തു ജാനകിയെ വെട്ടുവാൻ പുറപ്പെടുകയും അതു കണ്ടു മഹോദരൻ തടുത്തു രാവണനോടു പറയുന്നു. ശരണം പ്രഭോ! ജാനകിയെ വെട്ടുന്നതിൽ അപകടമുണ്ട്. നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജനായ കുംഭകൎണ്ണൻ യുദ്ധത്തിനു പോയിട്ടുണ്ട് നിശ്ചയമായും രാമാദികളെ ജയിക്കാതെ മടങ്ങുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു രാമൻ മരിച്ചു എന്നു കേട്ടാൽ ജാനകി കൈവശം വരും. യുദ്ധവിവരം അറിഞ്ഞതിന്നുശേഷം വേണ്ടതുപോലെ ആവാം എന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ രാജ

ധാനിയിൽ വന്നിരുന്ന ദൂതന്മാരെ അയച്ചു കുംഭകൎണ്ണൻ മരിച്ചു
എന്നറികയും ഉടനെ പടനിലത്തിൽ വന്നു കരുണനെക്കണ്ടു ദുഃ-
ഖിക്കുന്നു. അയ്യോ സോദര! നിന്റെ അവസ്ഥ ആലോചിക്കു-
മ്പോൾ ദുഃഖം സഹിക്കുന്നില്ലല്ലോ. നീ സംഗരത്തിൽ സ്ഥാനത്തി-
ന്നായി ഇറങ്ങിയാൽ നിണക്കു പാരക്കളുന്നതിന്നുള്ള കല്പു ഉ-
ണ്ടാമെന്നുവണ്ണല്ലോ. നിന്റെ ഭുജങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൎവ്വതമാരെ-
ന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിന്മേൽ മേഘങ്ങൾ സഞ്ചരിക്കുമല്ലോ. ശ-
ത്രു ശക്തനായ നിന്നെ കൃമികീടസദൃശനായ ഒരു മനുഷ്യൻ വ-
ധിച്ചു എന്നുള്ള ഒരു വാക്ക് എന്റെ ഹൃദയത്തെ ചുടുന്നു. പ-
ടനിലത്തിൽ വെച്ചു രാമൻ, അനുജൻ ലക്ഷ്മണൻ, സുഗ്രീവൻ,
ജാംബവാൻ ഇങ്ങിനെ ഉള്ളവരിൽ ഒരുവനെയെങ്കിലും നിഗ്രഹി-
പ്പാൻ നിണക്കു സാധിച്ചില്ലല്ലോ എന്നു ദുഃഖിച്ചതിന്നനന്തരം
ക്രോധിച്ചു രാവണൻ മന്ത്രികളോടു എടൊ മന്ത്രികളേ! മുമ്പുണ്ടായ
മന്ത്രാലോചനയിൽവെച്ചു രാമാദികളെ ഞാൻ ഞാൻ ജയിക്കും.
എന്നു ആത്മപ്രശംസ പറഞ്ഞ ജളന്മാരായ നിങ്ങൾ ഒരുവനെ-
ങ്കിലും കുംഭകൎണ്ണനെ സഹായിപ്പാൻ സാധിച്ചുവൊ. ഇനി
ഞാൻ തന്നെ യുദ്ധത്തിന്നു പോയി രാമാദികളെ ജയിച്ചു അവരു-
ടെ ദേഹവും കൎണ്ണന്റെ ദേഹവും ഒന്നിച്ചുകൂട്ടി അഗ്നി കൊളുത്തു-
ന്നുണ്ട്. സാരഥിയോടു രഥം കൊണ്ടുവരുവാൻ പറയുക എന്നു
പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു തന്റെ കനിഷ്ഠപുത്രനായ അതികായൻ വ-
ന്നു പിതാവിനെ വണങ്ങി, ശരണം പിതാവേ! നിന്തിരുവടിക്കു
മകനായി അടിയനിരിക്കുമ്പോൾ അങ്ങുന്നു യുദ്ധത്തിന്നു പോക-
ണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. പടകളോടുകൂടി പോയി ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്ന-
തിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജനെ കൊന്ന രാമന്റെ അനുജൻ
ലക്ഷ്മണനെ ഞാൻ ഇന്നു വധിച്ചു രാമനെ ദുഃഖിപ്പിക്കാതെ അ-
ടിയൻ യുദ്ധക്കളം വിട്ടു മടങ്ങുന്നതായാൽ അതികായൻ അങ്ങയു-
ടെ മകനല്ലെന്നു വിശ്വസിക്കേണം. ആയതുകൊണ്ടു യുദ്ധത്തിന്നു
ഉടനെ കല്പന തരേണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു രാവണൻ സ-
ന്തോഷിച്ചു അതികായന്നു സഹായമായി മുപ്പതിരാക്കോടി പടക-
ളെയും രഥാളി കാക്കുന്നതിൽ സമൎത്ഥന്മാരായ കുംഭൻ, നികുംഭൻ,

അകമ്പൻ, എന്നവരെയും അയച്ചുകൊടുത്തു. അതികായൻ സൈന്യങ്ങളെ കൂട്ടി മഹാരഥമേറി ആദിശേഷൻ ഞെട്ടുമാറ അട്ടഹാസം ചെയ്തു രണഭേരി മുഴക്കി പടനിലത്തിൽ വന്നു തന്റെ ദൂതനായ മയിടനെ വിളിച്ചുപറയുന്നു. ഹേ മയിടാ! നീ അതിവേഗത്തിൽ ദശരഥാത്മജനായ ലക്ഷ്മണനെന്നവൻ അതാ വാനരങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നിൽക്കുന്നു. അവന്റെ അടുക്കലേക്കു ഒരു ദൂതു പോയിവരണം. അവിടെ ചെന്നു ലക്ഷ്മണനോടു പറയേണ്ടുന്ന വാക്കുകൾ എന്തെന്നുവെച്ചാൽ രാവണന്റെ ദ്വിതീയ പുത്രനായ അതികായൻ നിന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാനായി സൈന്യയുക്തനായി യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതികായനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ധൈര്യമുണ്ടെങ്കിൽ വേഗത്തിൽ യുദ്ധക്കളത്തിലേക്കു വരണം അല്ലാത്തപക്ഷം ആ വിവരം പറയണം. എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണന്റെ അഭിപ്രായമറിഞ്ഞു വരുവാനായി മയിടനെ അയക്കയും മയിടൻ പടനിലം വിട്ടു രാമാദികളുടെ അടുക്കൽ വന്നു ലക്ഷ്മണനെക്കണ്ടു, ഹേ ലക്ഷ്മണാ! ഞാൻ രാവണപുത്രനായ അതികായന്റെ ദൂതനാണ്. മുപ്പയിരം കോടിപ്പടകളോടുകൂടി നിന്നോടു യുദ്ധംചെയ്യാൻ രഥമേറി അതികായൻ പടനിലത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതികായനോടു യുദ്ധംചെയ്യാൻ ധൈര്യമുണ്ടോ ഉണ്ടെങ്കിൽ എന്നോടുകൂടി വരിക. എന്നതിനെ കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ, എടാ മയിടാ ഇവിടെ എന്റെ അഗ്രജൻ രാമസ്വാമി ഉണ്ട്. സുഗ്രീവാദികളായ എഴുപതു വെള്ളം വാനരസൈന്യങ്ങളും ഉണ്ട്. അവരോടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെ എന്നോടുമാത്രം സിദ്ധാന്തമായി യുദ്ധം ചെയ്യേണമെന്നുള്ളതിനു കാരണമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിനു മയിടൻ മറുവടിയായി. കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല. ഇന്നലെ പടനിലത്തിൽ വെച്ചു നിങ്ങളുടെ അഗ്രജൻ രാമൻ രാവണന്റെ അനുജനായ കുംഭകർണ്ണനെ വധിച്ചുവെന്നുള്ള വിവരം രാവണനറിഞ്ഞു ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ അതികായൻ കണ്ടു പിതാവു ദുഃഖിക്കരുതു, നിന്തിരുവടിയുടെ അനുജൻ മരിച്ച ദുഃഖം നിന്തിരുവടി അനുഭവിച്ചതുപോലെ രാമന്റെ അനുജൻ മരിച്ച ദുഃഖം രാമനെ ഞാൻ അനുഭവിപ്പിക്കാമെന്നുള്ള വാഗ്ദത്തം പിതാവിനോടു ചെ

യുണ്ട് അതികായൻ യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതിനെ കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ, അങ്ങിനെ ആവട്ടെ ഞാൻ ജ്യേഷ്ഠന്റെ അടുക്കൽ വിവരം അറിയിച്ചു കല്പന വാങ്ങി വേഗത്തിൽ വന്നേക്കാം എന്നു പറഞ്ഞു മഹിടനെ അയച്ചു രാമസ്വാമിയോടു വിവരം അറിയിക്കുകയും അതു കേട്ടു ഭഗവാൻ വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഇതിന്നു മുമ്പു അനേകം രാക്ഷസന്മാർ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നതു നാം കണ്ടുവല്ലൊ അവർ ആരും പ്രതയച്ചു യുദ്ധം ഭേദിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്നു വന്ന രാവണപുത്രനായ അതികായൻ പ്രതയച്ചു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു അതികായന്റെ കായബലം, കരബലം, ചരണബലം, വരബലം അതികായൻ എന്ന പേരുവരുവാനുള്ള സംഗതി ഇതുകളെ നീ അറിയുംവണ്ണം പറയേണമെന്നതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു.

അതികായന്റെ പെരുമ.

കവി.

രാവണനുട്ടമതപമന്റടയാൻ
ദേവാസുരരതിയർഭയമചന്ദവിൽ
ചാവാനിറയുംചലിയാൽവലിയവൽ
ഭൂവാതിൽനാലുകനാർമൊഴിയരൻ.

ശരണം രാമഭദ്ര! അതികായന്റെ വൈഭവങ്ങളെ പറയേണമെങ്കിൽ പന്നഗേശ്വരനാലും അസാദ്ധ്യമാണ്. സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ അടിയൻ അറിവുള്ളേടത്തോളം ഉണർത്തിക്കാം. ഈ അതികായനോടു ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹം ഏകീകരിച്ചു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നാലും അവനെ ജയിക്കുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണ്. ശത്രുക്കൾക്കു ഇവൻ ചിരഞ്ജീവിയാണ്. അതികായൻ എന്ന നാമം വരുവാനുള്ള കാരണം മുമ്പേ ഉണർത്താം. ആദികാലത്തിൽ ജനകീചോരനായ രാവണൻ കുബേരന്റെ രാജധാനിയിൽനിന്നു മടങ്ങുന്ന സമയം മയൂരമെന്ന പർവ്വതത്തിന്റെ താഴ്വരയിൽ വെച്ചു ഗന്ധർവ്വസ്ത്രീകൾ പുഷ്പമെ കളിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു വിമാനം നിറുത്തി സൌന്ദര്യയുക്തയായ ചി

ത്രാംഗദ എന്നവളെക്കണ്ടു മാരതാപം വർദ്ധിച്ചു കടന്നു പിടിച്ചു മദനോത്സവം നടത്തുകയും തന്നിമിത്തം മുഹൂർത്തമാത്രേണ ഗർഭീകരിച്ചു ഒരു സന്തതിയെ പ്രസവിക്കുകയും അതുകണ്ടു ചിത്രാംഗദയും ഹേ രാവണാ! ഈ സന്തതിയോടുകൂടി എന്റെ കണവന്റെ അടുക്കലേക്കു പോയാൽ എന്നെ അയാൾ ഉപേക്ഷിക്കും ആകയാലുകൊണ്ടു നീ ഈ സന്തതിയെ കൊണ്ടുപോയി നല്ലവണ്ണം വളർത്തുക എന്നു പറഞ്ഞു ഗന്ധർവ്വസ്ത്രീ കുട്ടിയെ രാവണന്റെ രഥത്തിൽവെച്ചു പോകയും അനന്തരം രാവണൻ രഥത്തെ നടത്തുമ്പോൾ പർവ്വതത്തിന്റെ കൊടുമുടിയിൽ രഥം തടഞ്ഞു രഥത്തിലുണ്ടായിരുന്ന കുട്ടി തെള്ളി ഭൂമിയിൽ പതിക്കുകയും അതുകണ്ടു രാവണൻ വ്യസനിച്ചു അതിവേഗത്തിൽ രഥം നിർത്തി കുട്ടിയെ നോക്കുമ്പോൾ സന്തതി പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി കിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു തന്റെ ഇരുപതുകൈയും കുട്ടിയുടെ കണ്ഠപ്രദേശത്തിലിട്ടു എടുത്തപ്പോൾ ശിശുവായ കുട്ടി പൊന്താതെ വന്നതിനെക്കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു ഇതു എന്റെ ബീജത്തിന്റെ ഗുണമല്ലയെന്നു സന്തോഷിച്ചു അതികായൻ എന്നു പേരിട്ടു നില്ലു, മുമ്പു മഹാബലിയെ കീഴടക്കുവാൻ നാരായണസ്വാമി വാമനാവതാരമെടുത്തു മഹാബലിയുടെ യാഗശാലയിൽ ചെന്നു മൂന്നടി മണ്ണു തരേണമെന്നു ദാനവാരി വാങ്ങിയതിന്നുശേഷം ഭഗവാൻ എങ്ങിനെ വിശ്വരൂപമെടുത്തുവോ അതുപോലെ! കുട്ടിയുടെ ശരീരം വളർന്ന് കുട്ടി രഥത്തിൽ കയറിയിരിക്കുകയും രാവണൻ കായത്തിന്റെ ഗുണപ്രമാണെന്നുള്ള അത്യത്ഭുതത്തോടുകൂടെ ലങ്കയിൽവന്നു തന്റെ പത്നിയായ ധന്യമാലക്ക ഉത്തമപുത്രനായി വളർത്തുവാൻ കൊടുത്തു. ഇതത്രെ അതികായൻ എന്ന നാമം വരുവാനുള്ള സംഗതി. എന്നാൽ ഇവന്റെ തപശ്ശക്തിയെപ്പറയാം. തപസ്സു എന്നാൽ മനസ്സിനെത്തപിപ്പിക്കുന്നതിന്നു തപസ്സ് എന്നു പറയും. അതിൽ സകാമം, നിഷ്കാമം എന്നിങ്ങിനെ രണ്ടുവകയാണ്. സകാമം—സ്വത്രപധ്യാനം. നിഷ്കാമം—അത്രപധ്യാനം. അതികായൻ, സകാമമെന്ന സ്വത്രപധ്യാനം ചെയ്യുവനാണ്. ബ്രഹ്മാവിന്റെ മൂലമന്ത്രം മുതലായ ഉപദേശങ്ങളെ കുലഗുരുവായ ശുക്രനോടു വാങ്ങി കൊ

നാവനമെന്ന ഗോകർണ്ണത്തിൽ പോയി അവിടെ ആയിരം അടി ആഴത്തോടുകൂടിയ അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി അതിൽ ആയിരത്തെട്ടടി ഉയരത്തോടുകൂടിയ അയസ്തംഭം നാട്ടി സ്തംഭാഗ്രത്തിൽ വജ്രസൂചിയെ നാട്ടി സൂചി അഗ്രത്തിൽ തന്റെ വലത്തെ പാദാംഗുഷ്ഠത്തെ നാട്ടി. ഇരുവരുമായ വീരാസനത്തിലിരുന്നു യമനിയമാസനപ്രാണായാമപ്രത്യാഹാരധാരണാധ്യാനസമാധിയെന്ന അഷ്ടാംഗയോഗത്തെ അതികായൻ ചെയ്യുവാനാണ്. യമനിയമമെന്ന ബാഹ്യാന്തരശൌചങ്ങളെ ചെയ്തു അനന്തരം ആസനക്രമങ്ങളെ പരിചയിച്ച് പ്രാണായാമം ചെയ്തു. അതികായൻ ചെയ്ത പ്രാണായാമത്തെപ്പറയുന്നു. എൺചാൺ ശരീരത്തിൽ; മൂലാധാരം, സ്വാധിഷ്ഠാനം, മണിപൂരകം, അനാഹതം, വിശുദ്ധി, ആജ്ഞ, എന്ന ഷഡാധാരങ്ങളുണ്ട്. അതിൽ ഗണേശ, ബ്രഹ്മ, രുദ്ര, വിഷ്ണു, മഹേശ്വര, സദാശിവൻ എന്ന അധിഷ്ഠാനദേവതകളുണ്ട്. അതിൽ ലിംഗത്തിനും ഗുദത്തിനും മദ്ധ്യത്തിൽ മൂലാധാരം നിൽക്കുന്നു. ആയതിന്നു ഇരുവിരൽ മീതെ, നാഭിസ്ഥാനമെന്നു ഒരു കിഴങ്ങുണ്ട്. അതിൽനിന്നാണ് എഴുപത്തീരായിരം നാഡികളുടെ ഉത്ഭവം. അതിൽ പ്രധാനനാഡി പത്തു. അതിലും പ്രധാനം, ഇഡ, പിംഗല, സുഷുമ്ന എന്ന മൂന്നു നാഡികൾ ഉണ്ട്. ഇഡ, എന്ന നാഡി വാമപാദാംഗുഷ്ഠത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വീണാദണ്ഡത്തിൽ ചേർന്നു നീണ്ടു കപാലത്തെ പ്രദക്ഷിണമായി ചുറ്റി നാസികാഗ്രത്തിൽ വന്നു തൂങ്ങിക്കിടക്കും. അതുപോലെ പിംഗല എന്ന നാഡി ദക്ഷിണപാദാംഗുഷ്ഠത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വീണാദണ്ഡത്തിൽയോജിച്ച് കതിരപ്പൂട്ടുപോലെ പിണഞ്ഞു കപാലത്തെ അപ്രദക്ഷിണമായി ചുറ്റി നാസികാഗ്രത്തിൽ വന്നു തൂങ്ങിക്കിടക്കും. സുഷുമ്നയെന്ന നാഡി നാഭിസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു തട്ടിന്നു മുട്ടിട്ടതുപോലെ കപാലത്തെ മുട്ടി നിൽക്കും. അതിൽ ഇഡയെന്ന നാഡിയുടെ ശ്വാസത്തെ രേചകംചെയ്തു പതിനാറു മാത്ര പുറത്തുവിട്ടു പിംഗല എന്ന നാഡിയുടെ പൂരകം ചെയ്തു സുഷുമ്നയെന്ന നാഡിയിൽ കുംഭിക്കുന്നു ഇങ്ങിനെ വായുവിനെ ക്രമമായി രേചക, പൂരക, കുംഭക, തരമേഷ്ടകവിധത്തിൽ ചാലു

പ്രമാണം അണുവശയാതെ ശുദ്ധി ചെയ്തു വന്നാൽ കണ്ഡലിശക്തിയെന്ന സർപ്പം, നമിസ്കുന്നതെക്കവിഞ്ഞ് തന്റെ ശരീരംകൊണ്ടു ആറാധാരങ്ങളേയും അരമ്പുന്ന പതിനെട്ടു ചുററ ചുററി തന്റെ പുച്ഛത്തെ ബ്രഹ്മരന്ധ്രമായ ദ്വാദശാന്തത്തിന്റെ ദ്വാരമായ പുരിയമദ്ധ്യത്തിൽ അടച്ചിരിക്കുന്നതിനെവിട്ടു പുച്ഛത്തെ ഊരി ആധാരങ്ങളുടെ കെട്ടഴിഞ്ഞു സർപ്പം വാലു കീഴം, ഫണം മേലുമായി നില്ക്കും. അപ്പോൾ അധോമുഖമായുള്ള ആധാരപത്മങ്ങളെല്ലാം ഊർദ്ധ്വമുഖമാകയും തന്നിലുള്ള അധിദേവതകൾ ഉണർന്നു ദ്വാദശാന്തത്തിൽനിന്നു ഒഴുകുന്ന അമൃതിനെപ്പാനംചെയ്തു തൃപ്തന്മാരായിരിക്കും. പിന്നെ ജ്ഞാനദൃഷ്ടിയാൽ ഉപാസനാമൂർത്തിയെ ബ്രഹ്മരന്ധ്രത്തൂടെ കണ്ടു ധ്യാനിപ്പാനിടവരും അവിടെനിന്നു ഉപ്പ്, പുളി, കയ്പ്, എരിപ്പ്, മധുര് മുതലായ പഞ്ചരസങ്ങളെ ശീലിച്ച് അനന്തരം ഉപാസനാമൂർത്തിയെ ധാരണ ചെയ്തു ധ്യാനിക്കുന്നതിൽ സ്വാത്മധ്യാനത്തിൽനിന്നു അതീതമായി അരൂപധ്യാനമായ സമാധിസ്ഥിതനായും. ഇങ്ങിനെ ഈ അതികായൻ പന്തീരായിരം സംവത്സരകാലം ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു കഠിനമായ തപസ്സു ചെയ്യുകയും ബ്രഹ്മാവും പ്രത്യക്ഷമായി നോക്കിയാറെ അതികായൻ സമാധിയിൽ ഉറച്ചുപോയതറിഞ്ഞു നാസികാദ്വാരങ്ങളൂടെ കടന്നു പ്രാണവായുവെ ചലിപ്പിച്ചസമയം ബാഹ്യേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ശക്തിയുണ്ടായി ബ്രഹ്മാവിനെക്കണ്ടു ഉത്ഥാനംചെയ്തു പ്രദക്ഷിണനമസ്കാരങ്ങളെച്ചെയ്തു വിനയാന്വിതനായി നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മാവു സന്തോഷിച്ചു അതികായന്റെ അഭീഷ്ടംപോലെയുള്ള വരങ്ങളെ ദാനംചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവാൽ അതികായനു ദത്തമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെപ്പറയാം. അതികായനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാനായി ദേവാസുരന്മാരും ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂർത്തികൾ ഏകീകരിച്ചു വന്നാലും ആ യുദ്ധത്തിൽ മരണഭീതിയും ദേഹമോഹാദികളും അവനു ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. അതിന്മേലക്കായി ഒരു കഞ്ചുകവും ബ്രഹ്മാസ്ത്രവും ബ്രഹ്മാവാൽ അതികായനു ദത്തമായിട്ടുണ്ട്. ബ്രഹ്മദേവവരപ്രതാപിയായ അതികായനെ പിതാവായ രാവണൻ എത്ര വാത്സല്യത്തോടുകൂടെയാണ് വളർത്തിവ

ന്നത് എന്നു വെച്ചാൽ രാവണൻ ഒരു കാലത്തിൽ കൈലാസമെടുത്തവനാണ്. അതിനുള്ള കാരണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ പരമേശ്വരൻെറ പത്നിമാരായ പാർവ്വതിയും ഗംഗാദേവിയും ഒരുദിവസം പന്ത് വിളയാടുകയും അതിൽ ഗംഗാദേവി തോററതിനെക്കണ്ടു പാർവ്വതി ഗംഗാദേവിയോടു എടീ നീ എനിക്കു തോല്ക്കാതിരിക്കുമോ? കണവനായ ഭഗവാൻെറ അനുഗ്രഹം എനിക്കാണ് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നുതന്നെയല്ല, പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ പകുതി ദേഹം എനിക്കു ഉള്ളതാണ്. തന്നിമിത്തമാണ് അർദ്ധനാരീശ്വരൻ എന്ന പേർ വന്നത്. എന്നെ എപ്പോഴും തൻെറ ഇടപുറത്തിൽവെച്ചു രക്ഷിക്കുന്നു. പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യ പത്നിമാർക്ക് ഭഗവാൻെറ കാരുണ്യമുണ്ടാവുകയുള്ളു. എന്നെപോലെ നിന്നെ കല്യാണം ചെയ്യിട്ടുണ്ടോ. എന്നെപ്പേടിച്ചല്ലെ നിന്നെ കൃമിയെപ്പോലെ ജടയിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നത്. നീ എൻെറ വെള്ളാട്ടിയല്ലെ. എന്നും മററും പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഗംഗ പറയുന്നു: പോടി, നിന്നെ ഞാനറിയും, വലിയ പതിവ്രതയാണെന്നുള്ള നാട്യം ഉണ്ട്. പണ്ട് നടന്ന കാര്യം ഓർമ്മയില്ലെ. എന്നെ പരമേശ്വരസ്വാമി ശരീരത്തിൽ ഉത്തമാംഗമായ ശിരസ്സിലല്ലെവെച്ചു രക്ഷിക്കുന്നത്. നിന്നെ വെള്ളാട്ടിയെപ്പോലെ പുറത്തല്ലെയിട്ടിരിക്കുന്നത്. പന്തുകളി എന്താണ് ഒരു സമയം തോററം ജയിച്ചും വരുന്നതു പതിവല്ലെ. ഇതെല്ലാം സ്വാമിയുടെ അനുഗ്രഹമാണോ. മേലിൽ എന്നെ നിണക്കു ഇപ്രകാരം പറവാൻ സംഗതിവരുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു അത്യന്തം സങ്കടത്തോടുകൂടി പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അടുക്കൽപോയി ദുഃഖാശ്രുക്കളെ നേത്രത്തിൽനിന്നു ധാരധാരയായൊഴുക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതിനെ പരമേശ്വരൻ കണ്ടു ഗംഗയെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. അല്ലയൊ പ്രിയെ, നീ ഇതുവരെ എവിടെയായിരുന്നു. ഞാൻ എവിടെയെല്ലാം അന്വേഷിച്ചു. പാർവ്വതിയെപ്പോലെ നിത്യം ആരായൊ? എന്താണ് നിൻെറ മുഖമെല്ലാം വിശത്തിരിക്കുന്നതു വല്ലവരായിട്ടും ശണ്ഠപിണഞ്ഞുവൊ, എന്നതിനെക്കേട്ടു ഗംഗ പറയുന്നു. അല്ലയൊ കണവ! അങ്ങു

ക്കു എന്നെ വേണ്ടയെന്നാണെങ്കിൽ പാൎവ്വതിയെക്കൊണ്ട് ഇങ്ങിനെയെല്ലാം ശകാരിക്കേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. പാൎവ്വതിയെപ്പോലെ എന്നെ നിന്തിരുവടി പാണിഗ്രഹണംചെയ്തിട്ടില്ലെന്നും അങ്ങയെ മോഹിച്ച് ഞാൻ പിന്നാലെ വന്നവളാണെന്നും പാൎവ്വതിയെപ്പേടിച്ചാണ് എന്നെ ജടയിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും പാൎവ്വതിയുടെ വെള്ളാട്ടിയാണ് ഞാനെന്നും അങ്ങയുടെ അനുഗ്രഹം എനിക്കില്ലെന്നും മറ്റും അന്യന്മാർ കേൾപ്പാൻ ആകാതെകണ്ടുള്ള അനേകവാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു ശകാരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ എന്നാൽ പ്രയാസമാണെന്നു പറഞ്ഞു കേഴുന്നതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരൻ പറയുന്നു. ആ ഹാ! ഇങ്ങിനെ എല്ലാം അവൾ പറഞ്ഞുവോ, കുറെ വാക്കു സാമൎത്ഥ്യമുള്ളവളാണ് പാൎവ്വതി എന്നു ഞാൻ പലേതുകൊണ്ടും മനസ്സിലാക്കീട്ടുണ്ട് നാവിന്റെ കട പിടിച്ചു മുറിക്കും ഞാൻ. അവളെപ്പോലെ ബുദ്ധിയില്ലാത്തവളാണെന്നിട്ട്. നിന്റെ പേരുള്ള പ്രേമാധിക്യത്താലല്ലെ നിന്നെ എപ്പോഴും ഞാൻ ശിരസ്സിൽവെച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നത്. പാൎവ്വതിയാണു വെള്ളാട്ടി. അവളെപ്പുറത്തല്ലെ ഞാൻ വെച്ചിരിക്കുന്നത്. എനിക്കു നിന്റെ പേരിലുള്ള പ്രേമം അവളറിയുമൊ പോകട്ടെ സാരമില്ല. നീ പോയി ഊണുകഴിച്ചു വരയെന്നുപറഞ്ഞു ഗംഗയെ ഭോജനശാലക്കയച്ചതിന്നനന്തരം പാൎവ്വതി അധികമായ സങ്കടത്തോടുകൂടി പരമേശ്വരന്റെ അടുക്കൽ വന്നുപറയുന്നു. സ്വാമിൻ ഈ ഗംഗയെക്കൊണ്ട് എനിക്കു യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ലാതെകണ്ടായി. എന്തെല്ലാമാണ് എന്നോടുപറഞ്ഞതെന്നു അങ്ങയോടു എനിക്കു പറവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അങ്ങെക്കു എന്നിൽ സ്നേഹമില്ലെന്നും ഗംഗയുടെ വെള്ളാട്ടിയാണ് ഞാനെന്നും അവളെ ശിരസ്സിൽ വഹിച്ചുകൊണ്ടാണ് നിന്തിരുവടി നടക്കുന്നതെന്നും അങ്ങയെക്കൊണ്ട് എന്നെ ഉപേക്ഷിപ്പിക്കുമെന്നും എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അങ്ങയെ എനിക്കു കാണേണമെങ്കിൽ ഗംഗയുടെ സമ്മതം വേണമെന്നും മേലിൽ അത്രപോലും ഉണ്ടാവുന്നതല്ലെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞതിനെ അന്യസ്ത്രീകൾ കേട്ടു എന്നെ പരിഹസിക്കുമാറായല്ലൊ.

എങ്ങനെനം കിടക്കുന്ന വല്ല ചണ്ടികളോടും ഇങ്ങിനെ ഉള്ള വാക്ക
കളെല്ലാം കേൾക്കേണ്ടി വന്നതു എന്റെ ശിരോരേഖയുടെ വലു
പ്പമാണ്. എന്തുചെയ്യാം. എന്നെ അങ്ങെക്ക തൃപ്തിയില്ലെങ്കിൽ
എന്നെ എന്റെ വീട്ടിലേക്കയക്കുകയെന്നല്ലാതെ ഇവളെക്കൊ
ണ്ടു പറയിപ്പിക്കുന്നതു അങ്ങെക്ക അത്ര ധൎമ്മമായില്ല. എന്നു പ
റഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ പ്രിയെ നീ ഇ
ത്ര വിഡ്ഢിയാണൊ. ഗംഗ വെള്ളാട്ടിയാണെന്നതിലെക്ക വല്ല
സംശയവും ഉണ്ടൊ. പന്തു വിളയാടിയതിൽ നിണക്കല്ലെ ജ
യം. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കാതെ, എന്തിനു പ
ളരെപ്പറയുന്നു. നിനക്കിഷ്ടമില്ലെങ്കിൽ എനിക്കും അപ്രകാരം
തന്നെ. പോയി ഊണു കഴിക്കുക എന്നുപറയുന്നതിനെ ഗംഗമാ
ത്രനിന്നുകേട്ടു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി സ്വാമിയോടു പരിഭവിച്ചു പ
ശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ ചെന്നിരിക്കുകയും ഗംഗയോടു പറഞ്ഞതെ
ല്ലാം പാൎവ്വതി ദാസികളാൽ അറിഞ്ഞു പൂൎവ്വഗോപുരത്തിൽ ചെ
ന്നിരിക്കുകയും പരമേശ്വരസ്വാമി കൈലാസത്തിൽ പത്നിമാരെ
പിരിഞ്ഞിരിക്കുകയും ചെയ്തു. പരമേശ്വരസ്വാമിയോടു പരിഭവി
ച്ചു വന്നതുകൊണ്ടു കണവൻ വിളിച്ചല്ലാതെ പോകുന്നതു ഭംഗി
യല്ലെന്നു പത്നിമാരും പത്നിമാരെച്ചെന്നു നല്ല വാക്ക പറഞ്ഞു
വിളിക്കുന്നതു അഭിമാനത്തിന്നു പോരായ്മയാണെന്നു പരമേശ്വ
രനും നടിച്ചിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യെയാണു ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണൻ കൈ
ലാസത്തെക്ക പോയത്. അവിടെച്ചെന്നു അന്വേഷിച്ചതിൽ
പരമേശ്വരനും പത്നിമാരും തമ്മിൽ പ്രേമകലഹത്തോടുകൂടി
പ്പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമയമാണെന്നും ആയതിനെ തീൎത്താൽ
സ്വാമിക്ക എന്റെ പേരിൽ സ്നേഹമുണ്ടാവാനിടയുണ്ടെന്നും
കരുതി കൈലാസത്തെ ഇളക്കുകയും പൎവ്വതം കിടുകിടവിറ
ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു ഗംഗാപാൎവ്വതിമാർ ഓടിപ്പോയി ക
ണവനായ സ്വാമിയെ ആലിംഗനംചെയ്തു രക്ഷപ്പെടുന്നതിനെ
പരമേശ്വരസ്വാമി സന്തോഷിച്ചു ആരാണിതു ചെയ്യുന്നതെന്നു മന
സ്സിലാക്കി രാവണനെക്കണ്ടു വേണ്ടുന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളെച്ചെയ്തു

ച്ചു. ഇതാണു കൈലാസത്തെ രാവണൻ എടുപ്പാനുള്ള കാരണം. രാവണൻ വിചാരിച്ചതായിതു്. ഞാൻ എടുത്ത കൈലാസത്തെ മകനായ അതികായനെക്കൊണ്ടെടുപ്പിച്ചാൽ അതികായന്നു കീർത്തികിട്ടുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു ആയിരത്തെട്ടു ശിഖരങ്ങളോടും ലക്ഷം യോജന ഉയരത്തോടും ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളുടെ ഇരിപ്പിടമായും ആയ മഹാമേരുപർവ്വതത്തെ മകനെക്കൊണ്ടു എടുപ്പിക്കണമെന്നും അങ്ങിനെ ചെയ്വാൻ അതികായന്നു അത്ര ബലമുണ്ടെന്നും കരുതിയാണു രാവണൻ അതികായനെ വളർത്തിവന്നതു്. ഇനി അവന്റെ ചരണബലത്തെയും പറയാം. പണ്ടു ഇന്ദ്രാദികളുടെ ജരാനരതീരുവാനായി ക്ഷീരാബ്ധി മഥിച്ചു അമൃതു എടുപ്പാൻ നിശ്ചയിക്കുകയും ആയതിന്നു നാരായണസ്വാമിയും ദേവാസുരകളും മന്ദരമെന്ന മലയും വാസുകിയെന്ന പാശവും ചന്ദ്രനെന്നതറിയും ചേണരക്കയലെന്ന കണ്ണായും കാർക്കോടകനെന്ന വടവും ഇങ്ങിനെ അനേകസംഭാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭഗീരഥപ്രയത്നംചെയ്തു അമൃതെടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാലം വല്ല നിമിത്തവുമായി അമൃതുമഥനം വേണ്ടിവന്നാൽ ഈ അതികായനോടു അപേക്ഷിച്ചാൽ ആയവന്നു മുൻപറഞ്ഞ യാതൊരു പദാർത്ഥങ്ങളും വേണമെന്നില്ല. അതികായൻ ക്ഷീരാബ്ധിയിൽചെന്നു തന്റെ വലത്തെക്കാൽ സമുദ്രത്തിലിട്ടു പ്രദക്ഷിണാപ്രദക്ഷിണമായി ഒന്നു തിരിച്ചാൽ അമൃതുസിദ്ധിക്കുന്നതിലേക്കു യാതൊരു വാദവുമില്ല. അതികായന്നു ഇത്ര ചരണബലമുണ്ടു്. എന്നുമാത്രമല്ല അതികായന്റെ കരബലത്തെയും പറയാം. ഐരാവതാദികളായ അഷ്ടഗജങ്ങളെ രാവണൻ ഒരു കാലത്തിൽ ജയിച്ചവനാണു്. അതുകളെ അതികായൻ ജയിക്കുന്നതിൽ പ്രസിദ്ധിക്കു മതിയാവുന്നതല്ല. അഷ്ടഗജങ്ങളാൽ വഹിക്കപ്പെട്ടു അഷ്ടദിക്കുകളെയും ചുററി ബ്രഹ്മാവാൽ സൃഷ്ടമായ ഈ അണ്ഡത്തിന്നു ഭിത്തിയായി പന്ത്രണ്ടരക്കോടിയോജന ഘനത്തോടുകൂടിയ ലോകാലോകമെന്ന ചക്രവാളഗിരിയെ തന്റെ കരത്തിലുള്ള ചെറുവിരൽകൊണ്ടു തള്ളി തട്ടി നിരത്തത്തക്ക കരബലമുള്ളവനാണു്. ഈ അതികായന്റെ വി

ദ്യാഭ്യാസത്തിൻെറ യോഗ്യതയെപ്പറയാം. കുലഗുരുവായ ശുക്രനാൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ അതികായന്നു തൃപ്തിയില്ലാതെ പരമേശ്വരനെ ഗുരുവായി വരിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു പരമേശ്വരനെ ധ്യാനിക്കേണ്ടുന്ന മൂലമന്ത്രങ്ങളെയെല്ലാം ശുക്രൻെറ അടുക്കൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കി ധ്യാനത്തിന്നു പോവാൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവാൻ രാവണൻെറ സമ്മതം വാങ്ങി പുറപ്പെട്ടു ജഗദ്ഗിരിയുടെ പൂർവ്വഗോപുരത്തിൽ വന്നു നന്ദികേശ്വരനെക്കണ്ടു വിവരം പറയുകയും നന്ദികേശ്വരൻ ആ വിവരം പരമേശ്വരനെ കേൾപ്പിക്കുകയും അതു കേട്ടു ഭക്തവത്സലനായ ശിവൻ അതികായനെ മണ്ഡപത്തിലേക്കു വരുവാൻ കല്പിക്കുകയും അതുപ്രകാരം അതികായൻ ചെന്നു ഭക്തിശ്രദ്ധാ ബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു വന്ന വിവരത്തെ ഉണർത്തിക്കുകയുംചെയ്തു. പരമേശ്വരൻ സന്തോഷിച്ചു ശിഷ്യന്നു വേണ്ടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളെയെല്ലാം ഉപദേശിച്ചു അതികായനോടു പൊയ്ക്കൊള്ളുവാൻ സമ്മതം കൊടുത്തതിനെക്കണ്ടു അതികായനും സ്വാമിവിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം ദക്ഷിണ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ ഗുരു ലഘുത്വമായിത്തീരുമെന്നതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരസ്വാമി അതികായനോടു ഹേ അതികായ! നീ എനിക്കു ദക്ഷിണ ചെയ്യുന്നതായാൽ മറെറാന്നും വേണമെന്നില്ല. ശത്രുക്കളോടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ പ്രാണൻപോകുമെന്നു കണ്ടാലും നിൻെറ ജാത്യാചാരമായ മായാവിദ്യകളെ പ്രയോഗിക്കരുത്. അതു ചെയ്കയില്ലെന്നു എൻെറ പാദം പിടിച്ചു സത്യംചെയ്യേണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടി സ്വാമിയുടെ പാദം തൊട്ടു മായാവിദ്യകളെ ചെയ്കയില്ലായെന്നു സത്യംചെയ്തു. അതുകണ്ടു പരമേശ്വരസ്വാമി ശത്രുനിഗ്രഹാർത്ഥം പാശുപതാസ്ത്രത്തെ ദാനം ചെയ്തു അനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. ഇങ്ങിനെയാണ് അതികായൻെറ വിദ്യാഭ്യാസം. പരമേശ്വരൻ പക്കൽനിന്നു അസ്ത്രം മുതലായതുകളെ വാങ്ങി ലങ്കയിൽവന്നു പിതാവിനോടു പരമേശ്വരനാൽ ലബ്ധമായ അനുഗ്രഹങ്ങളെപ്പറഞ്ഞു സന്തോഷിപ്പിച്ചിരിക്കുകയും അങ്ങിനെയിരിക്കെ തൻെറ മാതുലനാ

യ ചന്ദ്രരാക്ഷസൻ മന്ത്രമകനായ അതികായന്റെ വരബലങ്ങളെ ക്കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു ലങ്കയിൽ വന്ന അതികായനോടു ഞാൻ പണ്ടു ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുതിൽ എന്നെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു വലുതായ മാനഭംഗം വരുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ആ അപമാനംഹേതുവായി അത്യന്തം വേദനയോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന സമയമാണ് നീ പരമേശ്വരനെ സേവചെയ്തു പാശുപതാസ്ത്രം വരിച്ചു എന്നു കേട്ടതു്. ആയതുകൊണ്ടു ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധം ചെയ്തു അവനെ ജയിച്ചു എന്റെ മാനഭംഗത്തെ നിവൃത്തിച്ചുതരണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അതികായൻ സന്തോഷിച്ചു ഈ വസ്തുതകളെല്ലാം പിതാവായ രാവണനെ അറിയിപ്പിക്കുകയും കഴിയുമെങ്കിൽ സാധിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുക എന്നു അച്ഛൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അതികായൻ രാവണന്റെ അനുഗ്രഹത്തോടുകൂടി സൈന്യയുക്തനായി രണാങ്കണിയടിച്ചു പുറപ്പെട്ടു സ്വർഗ്ഗത്തിങ്കൽ പട നടത്തുകയും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ചെന്നു സിംഹനാദം ചെയ്തു ഇന്ദ്രനെ യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയും ഇന്ദ്രൻ പടകളോടുകൂടി പുറപ്പെടുന്നതിന്നു മുമ്പ രാജധാനിയുടെ ചതുർഭാഗങ്ങളിലും അഗ്നി കൊളുത്തുകയും മതിലുടിച്ചു അകഴി നികത്തി പട്ടണങ്ങളിലൊക്കെ ദൈന്യ വ്യാഘ്രം ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടതുപോലെ വില്ലോടുകൂടി ദേവസംഘത്തിൽ ചാടി ദേവകളുടെ മേൽ ശരവർഷംചെയ്തു ഇന്ദ്രനോടു പോരാടുകയും ഇന്ദ്രൻ പല തരത്തിലും യുദ്ധം ചെയ്തു അതികായനെ ജയിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമെന്നു കണ്ടു സ്വർഗ്ഗത്തെവിട്ടു വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു ഓടുകയും അഗ്നിബാധയാലുണ്ടായ ധൂമങ്ങളിൽപ്പെട്ടു ദേവകളെല്ലാം അവിടവിടെ വീണുപോകയും അതികായൻ ദേവസ്ത്രീകളെയെല്ലാം കൊള്ളയിട്ടു ലങ്കയിൽ നിറക്കുകയും ഇന്ദ്രൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ ചെന്നു സർവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമിയെക്കണ്ടു് നമസ്കരിച്ചു അതികായനാൽ അനുഭവിച്ച ദുഃഖങ്ങളെപ്പറകയും ചെയ്തതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ഇനിയും അതികായനോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ അസാദ്ധ്യമാണ് എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കാമെന്നു പക്ഷിരാജനായ ഗരുഡന്റെ ഗളത്തിൽ കയറി

യുധപാണിയായി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വന്നു ജയഭേരി അടിച്ചു നില്ക്കുന്ന അതികായനോടു പോരേല്ക്കുകയും അതികായനും ഹരിയുമായി അന്യോന്യം ശരവർഷം ചെയ്യുതിൽ നാരായണൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു കണ്ടു തന്റെ ചക്രായുധമെടുത്തു അഭിമന്ത്രിച്ചു അതികായന്റെ തല കൊണ്ടുവരെയെന്നനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും അതുകണ്ടു അതികായൻ പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ ദത്തമായ പാശുപതാസ്ത്രത്തെ എടുത്തു അഭിമന്ത്രിച്ചു സുദർശനത്തിന്നു നേരെ ഇരു കക്ഷികളും അയച്ച അസ്ത്രങ്ങൾ ആകാശത്തിൽ ഉയന്നു അടുത്തുകൂടി തങ്ങളിൽ വാദപ്രതിവാദങ്ങളെ ചെയ്തു,

വരായുധങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം.

ചക്രായുധം പാശുപതാസ്ത്രത്തിനോടു പറയുന്നു. അല്ലയോ പാശുപതം നീ എന്റെ അനുജനാണ്. ഞാൻ നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനാണ്. ഞാനും നീയുമായി ഒരു ഗൃഹത്തിൽ ഏകോദരന്മാരോടുകൂടി വസിച്ചവരാണ്; ഓർമ്മയുണ്ടോ. നിന്നെയും എന്നെയും ദാനം ചെയ്തതു പരമേശ്വരസ്വാമിയാണ്. നിന്റെ യജമാനൻ നന്നായില്ല. കാരണം മാതൃഹത്തി, പിതൃഹത്തി, ബ്രഹ്മഹത്തി, ഗോഹത്തി, ശിശുഹത്തി, മദ്യപാനം മുതലായ മഹാപാപങ്ങളെ ചെയ്തുവരുന്ന രാക്ഷസന്മാരിൽ ഒരുവനാണ് അതികായൻ. ദുഷ്ടന്മാരോടു സഹവാസം ചെയ്യരുതെന്നു ശാസ്ത്രമുണ്ട്. അതികായൻ ചെയ്യുന്ന അനീതികൾക്കെല്ലാം നീ അനുകൂലമായിരിക്കേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ടു എന്നോടുകൂടെ വിശ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമിസമീപത്തിലേക്കു വരു. എന്നതിനെ കേട്ടു പാശുപതം പറയുന്നു.

ഹേ ചക്രം നിന്റെ വാക്കിൽ അത്യുക്തിയുണ്ട്. നാം തമ്മിൽ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തന്നെ ആയിരിക്കാം എനിക്കു അത്രയെ വിവരമുള്ളൂ. എങ്കിലും നീ പറയപ്പെട്ട എല്ലാ സംഗതികളെയും ഞാൻ നിഷേധിക്കുന്നു. കാരണം നിന്നെ പരമേശ്വരൻ പാദാംബുജങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ വരാത്തു സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമുമ്പ ഞാൻ സ്വാമി പക്കൽ സേവകനാണ്. എന്റെ യജമാനൻ രാക്ഷസനാണെന്നും മഹാപാതകികളാണെന്നും പറഞ്ഞതു നിന്റെ വിവരമില്ലായ്മയാണ്. ചെന്താമര ചേറിലല്ലെ മുളക്കുന്നത് അതിനെ

ഉൽകൃഷ്ടതയോടുകൂടി ത്രിമൂൎത്തികഠം ശിരസ്സിൽചൂടുന്നില്ലെ. പ്രഹ്ലാദൻ രാക്ഷസനല്ലെ. നിന്റെ സ്വാമിയല്ലെ രക്ഷ ചെയ്തത്. ഏതു ജാതിയായാലും സ്വഭാവമായ വൃത്തിയാണ് നന്നാവേണ്ടത് എന്റെ എജമാനൻ അതികായന്റെ ഗുണം നീ അറിയുമോ ജാത്യാചാരമായ മായാവിദ്യകഠം പ്രാണൻ പോകുമെന്നു കണ്ടാലും ശത്രുക്കളോടു പ്രയോഗിക്കയില്ല. സത്യയുദ്ധമെന്ന ധൎമ്മയുദ്ധമല്ലാതെ ശാഠ്യയുദ്ധമൊ മായായുദ്ധമൊ ജന്മനാൽ ചെയ്യുകയില്ല. വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പരമശിവസ്വാമിയുടെ പ്രധാനശിഷ്യനാണ്. നിന്റെ എജമാനനായ നാരായണനെപ്പോലെ ഇത്ര ചതിയുംകളവുമുണ്ടായിട്ടു വേറെ ഇഹപരങ്ങളിൽ ആരാണ് ഉള്ളത്. ചതിയാൽ എത്ര ശരീരികളെ കൊലചെയ്യുന്നു. കള്ളന്മാരോടു സഹവാസം ചെയ്യുന്നവനും കള്ളൻതന്നെ. ആയതുകൊണ്ട് നിന്റെ എജമാനൻ നന്നായില്ല നീ എന്റെ ഒരുമിച്ചു അതികായന്റെ അടുക്കലേക്ക വരുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു പറയുകയും ഇതുകളെയെല്ലാം കേട്ടു നിൽക്കുന്ന ദേവന്മാർ ആശ്ചൎയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. പക്ഷ്യേശനും നാം തമ്മിൽ കലഹം വേണമെന്നില്ല. എന്റെ ഒരുമിച്ചു നീ വന്നാലും നിന്റെ ഒരുമിച്ചു ഞാൻ വന്നാലും നമ്മെ ദാനംചെയ്ത പരമേശ്വരസ്വാമിക്കു കീൎത്തിക്കിടവരും എന്നുപറഞ്ഞു വരായുധങ്ങഠം അവരവരുടെ ആവനാഴിയിൽ ചെന്നു അടങ്ങിയിരിക്കയുംചെയ്തു. ഇതുകളെല്ലാം കണ്ടുനിൽക്കുന്ന നാരായണസ്വാമി അതിവേഗത്തിൽ വന്നു അതികായന്റെ കരംപിടിച്ചു പറയുന്നു. അതികായ ഇന്ദ്രൻ നിന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ സമൎത്ഥനല്ല നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ രാവണി പിടിച്ചുകെട്ടി ഇന്ദ്രനെ കാരാഗ്രഹത്തിൽ ബഹുകാലം ഇട്ടിരുന്നതു ഓൎമ്മയില്ലെ. ആ ഒരു ക്ഷീണവും ഭയവും ഇനിയും അവനു വിട്ടുപോയിട്ടില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നീ എന്തിനാണ് ഒരുങ്ങുന്നത്. ഇന്ദ്രനെജയിച്ചുവെന്നും പിടിച്ചുകെട്ടി ലങ്കക്കു കൊണ്ടുപോകേണമെന്നും ഉണ്ടോ എന്നതിനെ കേട്ടു അതികായൻ പറയുന്നു. ഹെ സ്വാമിൻ! ഇന്ദ്രൻ മഹാഗൎവ്വിയാണ്. ലങ്കയിൽ ചില സംഗതികളുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കണം. പണ്ടു എന്റെ മാതുലനായ ചന്ദ്രരക്ഷസനെ യുദ്ധത്തിൽ ഓടിച്ചവനാണ്.

ആ ഒരു അപമാനത്തെ നിവൃത്തിപ്പാനാണ് ഞാൻ വന്നത്. എന്നതിനെ കേട്ട നാരായണസ്വാമിയും ഇന്ദ്രനെക്കൊണ്ട് ചന്ദ്രരാക്ഷസന്റെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിപ്പിക്കയും അതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു മേലിൽ ഓൎമ്മവെക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു സ്വൎഗ്ഗത്തെവിട്ടു നാരായണസ്വാമിയെ വന്ദിച്ചു വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കയച്ചു അതികായൻ ലങ്കയിലേക്കു മടങ്ങിവന്നു പരമാൎത്ഥങ്ങളെല്ലാം പിതാവിനെ കേൾപ്പിച്ചു ആനന്ദിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയാണ് ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്ന അതികായന്റെ വൈഭവം. എന്നതിനെ കേട്ട ഭഗവാൻ ആശ്ചൎയ്യപ്പെട്ടു വിഭീഷണനോടു ചോദിക്കുന്നു. അല്ലയോ വിഭീഷണാ! അതികായന്റെ വൈഭവമെല്ലാം അത്ഭുതം തന്നെ. അതിനെ പറയുന്ന നിന്റെ വാഗ്വൈഭവം അതിലും അത്യത്ഭുതമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതികായന്നു ഈ ജന്മത്തിൽ ഇത്ര വൈഭവം വരേണമെങ്കിൽ പ്രാഗ്ജന്മവിശേഷം വേണം. അല്ലാതെ ഇത്തരത്തിൽ ഒരു ജന്മംകൊണ്ട് ഇങ്ങിനെയുള്ള വൈഭവങ്ങളെ ഒരു ശരീരി അനുഭവിപ്പാൻ അവകാശമില്ല. ആയതുകൊണ്ട് അതികായന്റെ മുജ്ജന്മം നീ അറിയുമെങ്കിൽ പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹമുണ്ട് എന്നതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു.

അതികായന്റെ മുജ്ജന്മം.

ശരണം രാമചന്ദ്രപ്രഭോ! അതികായന്റെ ഈ ജന്മവിശേഷം തന്നെ പറവാൻ അടിയൻ സമൎത്ഥനല്ല എന്നിരിക്കെ മുജ്ജന്മവൎത്തമാനം എങ്ങിനെ പറവാൻ കഴിയും സ്വാമി. എങ്കിലും ഈ അവസരത്തിൽ അടിയനെക്കൊണ്ട് പറയിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം തിരുവടിക്കുണ്ടെന്നു കാണുന്നതിനാൽ അടിയൻ അറിഞ്ഞതിനെ ഉണൎത്തിക്കാം. എങ്ങിനെ എന്നുവെച്ചാൽ ഒരു ദിവസം അനുഭവരസികനായ നാരദൻ ലങ്കയിൽവന്നു രാവണനോടുകൂടി ഓരോ സംഭാഷണങ്ങളെ ചെയ്തുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ഈ അതികായൻ രാവണന്റെ മടിയിൽ വന്നിരിക്കയും അതു കണ്ടു നാരദൻ അതികായന്റെ മുഖത്തുനോക്കി ചിരിക്കയും ചെയ്തു. അതിനെ രാവണൻ കണ്ടു എന്താണ് കുട്ടിയുടെ മുഖ

ഇതുനോക്കി ചിരിച്ചത്. അതികായന്റെ ജാതകവിശേഷം ഒന്നു പറഞ്ഞുകേൾക്കേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞ രാവണനെ നോക്കി നാരദൻ പറയുന്നു. ഹേ രാവണേശ്വര! അതികായന്റെ ജാതകവിശേഷം പന്നഗേശ്വരനാലും വർണ്ണിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. എങ്കിലും അറിഞ്ഞതിനെ പറയാം. ഏകാഗ്രമനസ്സനായി കേൾക്കുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെ അടിയൻ കേട്ട ഓർമ്മയുണ്ട്. അപ്രകാരം അടിയൻ ഉണർത്തിക്കാം. ലോകത്തിൽ നാലു പ്രളയമാണ് നിത്യം, നൈമിത്തികം, പ്രാകൃതം, ആത്യന്തം എന്നിങ്ങിനെയാണ്. അതിൽ നൈമിത്തികപ്രളയത്തെ പറഞ്ഞു അവസാനിച്ചാലെ അതികായന്റെ ജനനം ഘടിക്കയുള്ളൂ. പ്രളയമെന്നാൽ പ്രകർഷേണലയം പ്രളയമെന്ന ശബ്ദാർത്ഥമാകുന്നു. നൈമിത്തികപ്രളയം ബ്രഹ്മാവിന്റെ രാത്രികാലമാകുന്നു. കൃത, ത്രേത, ദ്വാപര, കലി എന്ന ചതുര്യുഗം ആയിരം ചെന്നാൽ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പകൽ മുപ്പതു നാഴിക കഴിയും. ആ മുപ്പതു നാഴികകളിൽ പതിന്നാലു ഇന്ദ്രനും മനുക്കളും നശിക്കും. ഒരു ഇന്ദ്രന്റെ കാലം എഴുപത്തൊന്നു ചതുര്യുഗമാണ്. എഴുപത്തിരണ്ടെന്നു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഘോഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പകലൊടുങ്ങി രാത്രികാലം വരുമ്പോൾ അതല, വിതല, സുതല, നിതല, തലാതല, മഹാതല, പാതാളമെന്ന അധോലോകങ്ങൾ ഏഴിനും അധോഭാഗമായി നിരയഭുവനം കൂശ്മാണ്ഡഭുവനം കാലാഗ്നിരുദ്രഭുവനമെന്ന മൂന്നു ഭുവനങ്ങളിൽ രുദ്രഭുവനത്തിൽ കാലാഗ്നിരുദ്രൻ എന്ന ഒരു മൂർത്തിയുണ്ട്. കാലത്തെ അറിഞ്ഞു അഗ്നിയെ കൊടുക്കുന്നതിനാൽ കാലാഗ്നിരുദ്രൻ എന്നു പേർ വന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള രുദ്രന്റെ മുഖത്തിൽ നിന്നു അഗ്നി വളർന്നുകത്തി, ജ്വാലാമാലകളോടുകൂടി ഉപരിലോകങ്ങളെ ദഹിപ്പിച്ചു ശേഷന്റെ മുഖത്തിൽ വന്നു അടിക്കയും അപ്പോൾ ശേഷനും വിഷാഗ്നിയെ ഛർദ്ദിച്ചു രണ്ടഗ്നിയും കൂടിച്ചേർന്നു ഊർദ്ധ്വമുഖമായി പുറപ്പെട്ടു എൺപതു ലക്ഷം യോജന ഘനത്തോടുകൂടിയ പൃഥ്വിയെ ദഹിക്കും. ആ അവസരത്തിൽ ആദിത്യൻ ദ്വാദശാദിത്യന്മാരായി തങ്ങളുടെ പന്തീരായിരം കിരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൃഥ്വിയിലുള്ള ഭൂചര, ഖേചര, ജ

ചരാചര, സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളായ ചതുൎവ്വിധജാതരായയോനികളെയും ദഹിപ്പിച്ചു സമുദ്രത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന ബഡവാഗ്നിയോടു കലൎന്ന ഭൂമിയെ ദഹിക്കി ഇങ്ങിനെ ചതുൎവ്വിധമായ അഗ്നിയും ഏകീകരിച്ചു നൂറു സംവത്സരം അഗ്നി കത്തി ജ്വലിക്കും. അപ്പോൾ പൃഥ്വീ ഗോമയപിണ്ഡംപോലെയിരിക്കും. അനന്തരം അഗ്നിയിൽനിന്നു ധൂമജ്യോതി, സലിലം, വായു എന്നിങ്ങിനെ ചതുൎവ്വിധമായിട്ടുളവാകപ്പെട്ട മേഘങ്ങളായി [illegible] പ്രമാണം നൂറു സംവത്സരം വൎഷധാരയെ ചെയ്യും. തന്നിമിത്തം ലവണാദികളായ സപ്തസമുദ്രങ്ങളും ഏകാൎണ്ണവമായി ധ്രുവമണ്ഡലപൎയ്യന്തം പ്രളയജലം അതിക്രമിക്കുകയും സൎവ്വപ്രാണികളും ഹേമവ്യാപാരികളുടെ കൈവശമുള്ള മെഴുകുണ്ടയിൽ സ്വൎണ്ണരേണുക്കൾ മറഞ്ഞുകിടക്കുംപോലെ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നു ഉണ്ടാവുന്ന തേജസ്സിൽ ഒതുങ്ങി ബ്രഹ്മാവു സത്യലോകത്തെ വിടും. സൎവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമി തന്റെ ശയ്യയായ അനന്തനെ വടപത്രമാക്കി തന്മേലു യോഗനിദ്ര ചെയ്യും. നാരായണസ്വാമിയുടെ നാഭിസരോജത്തിൽ ബ്രഹ്മാവു വന്നു നിദ്രയെ പ്രാപിക്കും. അങ്ങിനെ നിദ്രക്കു വരുന്ന സമയം തനിക്കൊരു അഹങ്കാരം മനസ്സിൽ തോന്നിയതു എന്തെന്നാൽ: എന്നാൽ സൃഷ്ടമായ ചരാചരങ്ങളെല്ലാം എന്റെ പകൽക്കാലമായ ആയിരം ചതുൎയ്യുഗംവരെ അവരവരുടെ കൎമ്മഫലത്തെ അനുസരിച്ചു സുഖദുഃഖത്തിന്നു ഭാജനമായി ജനനം മരണം എന്ന വ്യവഹാരത്തോടുകൂടി വസിക്കുകയും പകലൊടുങ്ങി രാത്രി വന്നപ്പോൾ സൎവ്വവും നശിച്ചല്ല കാണപ്പെടുന്നത്. മേലിൽ എന്റെ രാത്രി കഴിഞ്ഞു പകലായാലല്ലൊ ചരാചരങ്ങളെല്ലാം എന്നാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നുള്ളൂ. അതുവരെ നിഷ്പ്രപഞ്ചമല്ലെ പ്രപഞ്ചമെന്ന വ്യവഹാരമില്ലല്ലൊ ഏതുയത്നംകൊണ്ടു ത്രിമൂൎത്തികളിൽ വെച്ചു യോഗ്യൻ ഞാൻ തന്നെ എന്നു അഭിമാനിച്ചു നിദ്രയെ ചെയ്തു. ഈ വിവരമെല്ലാം സൎവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമി ദിവ്യദൃഷ്ടിയാൽ അറിഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവിന്റെ അഹങ്കാരത്തെ മാററു

ണമെന്നു കരുതി തന്റെ കർണ്ണമലത്തെ എടുത്തു പ്രളയജലത്തിലിടുകയും അതിൽനിന്നു രണ്ടു അസുരന്മാർ ജനിക്കുകയും അവൎക്കു അനശ്വരസികന്മാർ മധുകൈടഭന്മാർ എന്നു പേർ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. മധുകൈടഭന്മാർ എന്നു നാമം വരുവാനുള്ള കാരണം. വലത്തെ കർണ്ണത്തിൽനിന്നെടുത്ത മലം മധുവെപ്പോലെ ഉലകിയിരുന്നതിൽ നിന്നു ജനിച്ചവന്നു മധുവെന്നും ഇടത്തെകർണ്ണത്തിലുള്ള മലം കീടംപോലെ ഉറച്ചിരുന്നതിൽ നിന്നു ജനിച്ചുവന്നു കൈടഭൻ എന്നും പേർ വന്നു. ഇതുകൾ കാരണാപ്പേരാണ്. അനന്തരം മധുകൈടഭന്മാർ പ്രളയജലത്തെ തച്ചുമറിച്ച് നടക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ഹ്രീം എന്നു ഒരു അശരീരിശബ്ദം കേൾക്കുകയും അതിനെക്കേട്ടു ആ ഹ്രീംകാരത്തെ ഇവർ ധ്യാനിക്കുകയും അപ്പോൾ ഹ്രീംകാരിയായ പരാശക്തി പ്രത്യക്ഷമായി നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെക്കേട്ടുകൊള്ളുവിൻ എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അസുരന്മാർ പറയുന്നു. ശരണം മായെ ലോകജനനി. ഞങ്ങൾ എപ്പോൾ മരിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നുവോ അപ്പോൾ മാത്രമെ മരണം ഭവിക്കാവു. അതുവരെ ആരാലും ഞങ്ങൾ മരിക്കരുത്. എന്നുതന്നെയല്ല ശത്രുക്കളെ കൊലചെയ്യുവാനുള്ള വരായുധത്തെയും തരണം എന്നപേക്ഷിക്കയും അതു കേട്ടു ശക്തിയും അഭീഷ്ടത്തെ ദാനംചെയ്തു മധുവിന്നു ശൂലത്തെയും കൈടഭന്നു വേലും ആയുധമായിട്ടു കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം അസുരകൾ തന്നോടു മത്സരിപ്പാൻ ആരെയും കാണാതെ തിരഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ ജലോപരിയിൽ ഒരു താമരക്കുളം കാണുകയും അതിന്നവിടത്തി നോക്കിയതിൽ ബ്രഹ്മാവിനോടു മധുകൈടഭന്മാർ പറയുന്നു. ആഹാ. നീ ഇതിൽ ഒളിച്ചിരുന്നാൽ ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കുമോ. കഴിയുമെങ്കിൽ യുദ്ധത്തിന്നു വരണം അതിന്നു മടിച്ചാൽനിന്നെ ഞങ്ങൾ വധം കഴിക്കുമെന്നതിനെ കേട്ടും അസുരന്മാരുടെ അട്ടഹാസത്തെയും ശരീരത്തെയും കണ്ടും ബ്രഹ്മാവും ഭയപ്പെട്ടു ഒഹോ ഇവരെ ആർ സൃഷ്ടിച്ചു. എന്നാൽ സൃഷ്ടമായ പ്രാണികളെല്ലാം നശിച്ചു നിഷ്പ്രപഞ്ചമായ ഈ പ്രളയത്തിൽ ഇവർ എ

വിടെനിന്നുണ്ടായി. അയ്യോ. ഞാൻ സൃഷ്ടികർത്താവ് എന്നു അഭിമാനിച്ചതു വലിയ തെറ്റം വിസ്മൃതിപൂർവ്വമായി എന്നു കരുതി വിശ്വംഭരനായ നാരായണസ്വാമിയെ സ്തുതിച്ചു. നാരായണസ്വാമിയുടെ നിദ്ര ഉണരാഞ്ഞതു കണ്ടു നിദ്രാദേവിയെ സ്തുതിക്കയും അപ്പോൾ നിദ്രാശക്തി നാരായണസ്വാമിയെ വിട്ടുനില്ക്കയും സ്വാമി ഉണർന്നു ഉത്ഥാനം ചെയ്തു സമയം ബ്രഹ്മാവു സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തു മധുകൈടഭന്മാരെ കാണിച്ചു കൊടുക്കയും അതു കണ്ടു നാരായണസ്വാമി പറയുന്നു. അല്ലയോ ഹിരണ്യഗർഭ അങ്ങയുടെ സൃഷ്ടി മുടങ്ങിയ ഇക്കാലത്ത് ഇവരെവിടെനിന്നുണ്ടായി. ആർ സൃഷ്ടിച്ചു. സൃഷ്ടിപ്പാനുള്ള അധികാരം അങ്ങേക്കല്ലെ എന്നതിനെക്കേട്ടു ബ്രഹ്മാവു പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ അറിയാതെ കണ്ടഭിമാനിച്ചു പോയതാണ് സമസ്താപരാധം ക്ഷമിക്കേണമെ എന്നപേക്ഷിച്ചു ബ്രഹ്മാവിനെ പിടിച്ചുപിൻഭാഗത്തിൽ നിറുത്തി മധുകൈടഭന്മാരോടു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും അയ്യായിരം ദിവ്യസംവത്സരം കഠിനയുദ്ധം ചെയ്തും അസുരന്മാരോടു ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു ഹേ അസുരകളെ മേലാൽ യുദ്ധം ചെയ്വാൻ എന്നാൽ പ്രയാസമാണ്. എന്നാൽ നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെ കേട്ടുകൊള്ളുവിൻ എന്നതിനെ മധുകൈടഭന്മാർ കേട്ടു ഭഗവാനെ നോക്കി. ഹേ നാരായണ ഇതുവരെ ഉണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ നീ തോറ്റുപോയതിനാൽ നിന്നോടു ഞങ്ങൾ വരം വാങ്ങുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങളാൽ നിനക്കു വല്ല വരവും വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ തരാം എന്നതിനെക്കേട്ടു നാരായണസ്വാമിയും ഹേ അസുരകളെ അങ്ങിനെ എനിക്കു നിങ്ങൾ വരം തരുന്നതു സത്യം തന്നെയോ എന്നു ചോദിക്കയും സത്യംതന്നെ എന്നു പറഞ്ഞ അസുരകളെ നോക്കി നാരായണസ്വാമി പറയുന്നു. എനിക്കു വേണ്ടുന്ന വരം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ നിങ്ങൾ രണ്ടാളെയും ചക്രത്താൽ ഗളമറുത്തു കൊല ചെയ്യണം ഇതാണ് നിങ്ങളാൽ എനിക്കു വേണ്ടുന്ന വരമെന്നതിനെ കേട്ടു മധുകൈടഭന്മാർ പറയുന്നു. ഹേ നാരായണ ഞങ്ങളെ നീ ചതിക്കയല്ലേ

ചെയ്യുക്. എങ്കിലും ആ വരം നിണക്കു ഞങ്ങൾ ദാനംചെയ്യു. എന്നാൽ ഈ പ്രളയജലത്തിൽ ഇട്ടു വധിപ്പാൻ പാടില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല ഞങ്ങൾ രണ്ടു പേരുണ്ട്. നീ ഏകനാണ്. തന്നിമിത്തം തോല്പാൻ എടവന്നതാണെന്നു നീ വിചാരിക്കുന്നതായാൽ അനന്ത ആയിരം ഫണത്തോടുകൂടി ജലോപരിയിൽ കിടക്കുന്ന സർപ്പരാജാവും കൈടഭനും യുദ്ധം ചെയ്യട്ടെ. ഞാനും നീയും കൂടി യുദ്ധം ചെയ്യാം എന്നാൽ ജയിപ്പാനിടയുണ്ടെങ്കിൽ അതും പരീക്ഷിക്കാം. ഞങ്ങൾക്കു യുദ്ധത്തിൽ തൃപ്തി വന്നിട്ടില്ല. ആയതിനു നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചതിനു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. നിങ്ങളുടെ അഭീഷ്ടത്തെ സാധിപ്പിച്ചു തരാം. ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ വരം തന്നതിന്റെ ശേഷമാണ് എന്നോടു നിങ്ങളുടെ അപേക്ഷ ഉണ്ടായത്. ആയതിനു ഈ ജന്മത്തിൽ നിവൃത്തിയില്ല. അതിലേക്കു ഒരു ജന്മം കൂടെ നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ ദാനം ചെയ്യാം. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്കു ശത്രുവായി ഞാനും പന്നഗേശ്വരനായ അനന്തൻ എന്റെ അനുജനായും വരും. ആ അവസരത്തിൽ മധുവായ നിണക്കു തൃപ്തി വരുത്തക്ക യുദ്ധം ഞാൻ തന്നു നിന്നെ വധിക്കും. അനന്താംശജാതനായ എന്റെ അനുജനോടു കൈടഭൻ യുദ്ധം ചെയ്തു തൃപ്തി വന്നു മരിക്കട്ടെ എന്നു അസുരന്മാരെ സമാധാനിച്ചു താൻ വിശ്വരൂപമെടുത്തു രണ്ടു പേരെയും തന്റെ തുടയിൽക്കിടത്തി ചക്രംകൊണ്ടു ഗളമറുത്തു അവരുടെ മേദസ്സിനെ ഭൂമിയിലിട്ടു ഉറപ്പിക്കുകയും തന്നിമിത്തം ഭൂമിക്കു ഇപ്പോഴും മേദിനി എന്നു പേരുണ്ട്. ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാവിനെ രക്ഷപ്പെടുത്തി നിദ്രയിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ബ്രഹ്മാവിന്റെ രാത്രി കഴിഞ്ഞു പകലായപ്പോൾ അഗ്നി ജലത്തിൽ ലീനമായിരിപ്പായതറിഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവു തന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നു അഗ്നിയെ ഉണ്ടാക്കി അതിനെ മൂന്നായി ഭാഗിച്ചു ദിവ്യമെന്നും ഭൌതികമെന്നും പാർത്ഥിവമെന്നും പേരിട്ടു അതിൽ ദിവ്യാഗ്നി ആദിത്യങ്കലും ഭൌതികാഗ്നി ശരീരികളുടെ ജഠരത്തിലും പാർത്ഥിവാഗ്നി പദാർത്ഥങ്ങളെ പാകം ചെയ്വാൻ ലോകത്തിങ്കലും സമർപ്പിച്ചു നിയമനവു

ലെ ചരാചരങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച പ്രപഞ്ചമായിത്തീൎന്നു. സൎവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമി പ്രളയോപരിയിൽവെച്ച് മധുകൈടഭന്മാരോടുണ്ടായ വാദത്തപ്രകാരം മധുവിന്റെ രണ്ടാംജന്മമാണ് നിന്തിരുവടി ജനസ്ഥാനത്തുവെച്ചു വധിച്ച ഖരൻ. കൈടഭന്റെ രണ്ടാം ജന്മമാണ് ഇപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ള അതികായൻ. സ്വാമിൻ ഈ വിവരം ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണനോടു അനേകവരസികനായ ശ്രീനാരദൻ പറഞ്ഞതിനെ അടിയൻ കേട്ടപ്രകാരം ഈ അവസരത്തിൽ നിന്തിരുവടിയെ അടിയൻ കേൾപ്പിച്ചു. എന്നിങ്ങിനെ അതികായന്റെ മുജ്ജന്മവിശേഷങ്ങളെ കേട്ട ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു പറയുന്നു. പരമഭാഗവതോത്തമനായ നിന്റെ വൎണ്ണിച്ചതെല്ലാം, അത്യത്ഭുതം തന്നെ. രാവണസൂനുവായ അതികായന്റെ വൈഭവങ്ങളെല്ലാം മനസ്സിലായി എന്നാൽ അവനോടു യുദ്ധത്തിന്നായ്പോകുന്ന എന്റെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണന്റെ വൈഭവവും കാൎയ്യത്തോടു നിന്നോടു പറയാം കേൾക്കുക എന്നു പറയുന്നു. ഹേ ലങ്കേശ്വര, ഈ അതികായന്നു സഹായമായും ലക്ഷ്മണശത്രുവായും നടിച്ച് എണ്ണായിരം കോടി രാവണന്മാരും എന്നു തന്നെ അല്ല ഗഗനചാരികളായ ത്രയസ്ത്രിംശൽകോടി ദേവന്മാരും അമ്പത്താറ് രാജകുമാരന്മാരും ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളായ ത്രിമൂൎത്തികളുംകൂടി ഒന്നിച്ചുകൂടി ലക്ഷ്മണന്റെ പത്തുഭാഗങ്ങളിലും നിന്നു അസ്ത്രങ്ങളെ ശരവൎഷം ചെയ്താലും അതുകളെയെല്ലാം തൃണംകല്പിച്ചതി ലക്ഷ്മണൻ അയക്കുന്ന ശരവേഗശരവേഗങ്ങളെ എന്നാൽ പറവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. നീ തന്നെ കണ്ടു മനസ്സിലാക്കണം. എന്നുമാത്രമല്ല അതികായൻ സമ്പാദിച്ച ദിവ്യസായകങ്ങളും അസ്ത്രസമ്പാദ്യവും തന്റെ തപോബലവും മററുള്ള സമസ്തവും അതികായന്നു എത്രവരെ നിലനില്ക്കുമെന്നുവെച്ചാൽ ലക്ഷ്മണൻ വില്ലെടുക്കുന്നവരെ അതു നില്ക്കുകയുള്ളൂ. ഇതുകളെ ഒന്നും ഈ അവസരത്തിൽ എന്നാൽ പറവാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. ആയതുകൊണ്ട് അതികായവധം കാണ്മാൻ ലക്ഷ്മണനോടൊരുമിച്ചു നീയും യുദ്ധകളത്തിലേക്കു പോകണം. അതികായന്റെ ശിരസ്സും ലക്ഷ്മണന്റെ ശരവുംകൂടി മറിഞ്ഞുമറിഞ്ഞു വന്നുവീണു

കാക്ക കഴുകനും അതികായൻെറ ശിരസ്സു മുതലായ അവയവങ്ങളെ കൊത്തി ഭുജിക്കുന്നതിനെ നിങ്ങൾ കാണാനിടവരും. അതികായവധം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ പടനിലത്തിൽ നില്ക്കരുത്. സുഗ്രീവാദികളായ പടകളെക്കൂട്ടി എൻെറ അടുക്കലേക്ക വരണം. എന്നു പറഞ്ഞതിന്നനന്തരം ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു എടൊ സൌമിത്രേ! അതികായൻെറ വൈഭവങ്ങളെയെല്ലാം ലങ്കേശ്വരൻ പറഞ്ഞതു നീ കേട്ടുവല്ലൊ. ജാഗ്രതയായി യുദ്ധം നടത്തി അതികായവധം കഴിഞ്ഞു ഉടനെ പടകളോടുകൂടി പാടിവീട്ടിലേക്ക വരണം എന്നുപറഞ്ഞു വില്ലുംകൊടുത്തു യുദ്ധത്തിലേക്കയച്ചു.

അതികായവധം.

അതികായൻ കൊണ്ടുവന്ന പടകളും വാനരങ്ങളും തമ്മിൽ പോർതുടങ്ങി. പടകളെ വാനരങ്ങളൊക്കെ നശിപ്പിച്ചതു കണ്ടു മാരുതിയും അതികായനും തമ്മിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങി. അതികായൻ എടാ ഹനുമാ! നീ ലങ്കയിൽ കടന്ന് എൻെറ അനുജനായ അക്ഷകുമാരനെ അരച്ചു തിലകംതൊട്ടു ലങ്കചുട്ടു ഓടിപ്പോയ കള്ളനല്ലെ. ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ നിൻെറ അന്നുതന്നെ വധം കഴിച്ചിരുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല ഇപ്പോൾ ഞാൻ കൊണ്ടുവന്ന പടകളെ മിക്കവാറും നീ തന്നെ വധിച്ചു. എന്നാൽ ഇന്നു നിന്നെ വധിച്ചെ അതികായൻ മടങ്ങുകയുള്ളൂ. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. എടാ അതികായ, നീ ലങ്കയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെ? എവിടെക്ക പോയിരുന്നു. നീ ഇല്ലാതെ കണ്ടുള്ള സമയത്തിൽ നിൻെറ അനുജനെ കൊലചെയ്തതു കഷ്ടമായി എന്നു നിണക്ക തോന്നുന്നപക്ഷം ഇതാ നിൻെറ പമ്പാകെ നില്ക്കുന്ന ത്രിശിരസ്സിനെ ഭൂമിയിലിട്ടു അരച്ചു തിലകം തൊടുന്നു. നിണക്ക തടുപ്പാൻ സാമൎത്ഥ്യമുണ്ടെങ്കിൽ കാണട്ടെ എന്നും പറഞ്ഞു ത്രിശിരസ്സിനെപ്പിടിച്ചരച്ചതു കണ്ടു അതികായൻ അനേകബാണങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുകയും അതുകളെ മാരുതി തടുക്കുകയും അതു കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ അതികായനോടു നേരിട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും അതികായനോടു ലക്ഷ്മണൻ ഹെ അതികായ സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയുടെ അനുജനാണ് ഞാൻ. നിൻെറ അഭിപ്രായമെന്താ

ണ് നിന്റെ സൈന്യങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചതിന്നനന്തരം നീ യുദ്ധം തുടങ്ങിയതു് യോഗ്യതയായൊ. നീ സമൎത്ഥനാണെങ്കിൽ ഇനി കഴിയുന്നതും നോക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു അതികായൻ പറയുന്നു. ഹെ ലക്ഷ്മണാ! സൈന്യങ്ങൾ യുദ്ധത്തിൽ മരിക്കുന്നതു സാധാരണയാണ്. ഞാനും നീയും തമ്മിലുണ്ടാവുന്ന പരാക്രമം കാണ്മാനായി ദേവകൾ വിമാനാരൂഢന്മാരായി ആകാശമാൎഗ്ഗത്താ നിൽക്കുന്നു. ആ ദേവന്മാരുടെ മുമ്പെ നിന്നെ വധിക്കണം എന്നു കരുതിയാണ് നിണക്കു ദൂതയച്ചതു് എന്നെ ജയിപ്പാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ പരിക്ഷിക്കാം എന്നും പറഞ്ഞു രണ്ടുപേരും അസ്ത്രങ്ങളെ ശരവൎഷം ചെയ്യുകയും തൊടുക്കുന്ന ശരങ്ങൾ അതികായന്റെ ശരീരത്തിൽ പെടാതിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ വിഭീഷണനോടു അല്ലയോ ലങ്കേശ്വരാ അതികായന്റെ പേരിൽ തൊടുക്കുന്ന അസ്ത്രങ്ങൾ ശരീരത്തിൽപ്പെടാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ലങ്കേശ്വരൻ, ഹെ ഇളയസ്വാമി ബ്രഹ്മാവിനോടു ഒരു കഞ്ചുകം അതികായൻ വാങ്ങീട്ടുണ്ടു്. ആ കഞ്ചുകം ശരീരത്തിൽ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു. ആയതിനെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു ഭേദിച്ചു് അനന്തരം അസ്ത്രം തൊടുത്തു അതികായനെ വധിക്കണം എന്നാൽ മാത്രമെ അതികായൻ മരണപ്പെടുകയുള്ളൂ. എന്നതിനെ കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ അതികായന്റെ രഥം തകൎത്തു കഞ്ചുകം ഭേദിച്ചു വില്ലുമുറിച്ചു അതികായനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വിവരം ദൂതന്മാരാൽ രാവണനറികയും അതികായന്റെ മാതാവായ ധന്യമാല രാവണന്റെ അടുക്കൽവന്നു ദുഃഖിക്കുന്നു.

ധന്യമാലയുടെ ദുഃഖം.

അയ്യോ രാവണേശ്വര! നിന്തിരുവടി ഒരു സ്ത്രീയെക്കൊണ്ടു വന്ന നിമിത്തം എന്റെ മകനല്ലെ മരിക്കേണ്ടിവന്നതു. ഈ ജന്മത്തു ഇങ്ങിനെ ഒരു മകൻ എനിക്കു സിദ്ധിക്കുമൊ? ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാരെല്ലാം അതികായനെ മാനിച്ചും അപ്സരസ്ത്രീകളെല്ലാം മോഹിച്ചും ലോകവാസികളെല്ലാം സേവിച്ചും ലോകവിശ്രുതനായ മകനെ കൃമികീടസദൃശനായ മനുഷ്യൻ കൊന്നുവെന്നു കേട്ടു ഞാൻ ഇനി പ്രാണനോടുകൂടി ഇരി[illegible]? ത്രൈലോക്യപുരന്ദരൻ

എന്നു കീർത്തിപ്പെട്ട നിന്തിരുവടി മക്കളെയെല്ലാം ശത്രുക്കളെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിപ്പിച്ചു കുഡുംബങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചതിന്നുശേഷം ആ ഗണികകളും നിങ്ങൾക്കുംകൂടി സുഖമായിരിക്കാമെന്നു കരുതിയൊ ഇപ്രകാരമെല്ലാം ചെയ്യുന്നതു? അക്ഷകുമാരനും അതികായനും അതിസമർത്ഥന്മാരായ പടകളും മനുഷ്യരാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടുവെന്നുകേട്ടും നിന്തിരുവടി ആ രാമനോടു പ്രഥമയുദ്ധം ചെയ്തു ബ്രഹ്മദത്തവരാനുഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചും ഇനിയും ആ മശകത്തോളം പോന്ന ഒരു സ്ത്രീക്കുവേണ്ടി ആരെയെല്ലാം കൊലക്കൊടുപ്പാനാണു ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നതു. ഇനി നിന്തിരുവടിക്കു ആരാണു മക്കളുള്ളതെന്നു ചോദിക്കുമ്പോൾ മണ്ഡോദരീപുത്രനായ ഇന്ദ്രജിത്തു മാത്രമെയുള്ളൂ. അയ്യോ ഇന്ദ്രജിത്തെ നീ എങ്കിലും വന്നു നിന്റെ അനുജനെക്കൊന്ന മനുഷ്യരെ വധിക്കു എന്നു ധാന്യമാലി മാറത്തടിച്ചു നിലവിളിക്കുകയും ആ സ്ത്രീരോദനം ചെമ്പൊൻമാളികയിൽ താമസിക്കുന്ന ഇന്ദ്രജിത്തു കേൾക്കുകയും അതു കേട്ട ഇന്ദ്രജിത്തു തന്റെ സേവകന്മാരോടു എടാ എന്താണിതു ഒരു സ്ത്രീയുടെ അതികഠിനമായ ദുഃഖമല്ലെ കേൾക്കുന്നതു എവിടെനിന്നാണു അഷ്ടദിക്കുകളേയും ജയിച്ചു പിതാവു വല്ല ശത്രുബാധയിൽപ്പെട്ടതുനിമിത്തം ഉള്ള സ്ത്രീകളുടെ രോദനമോ ഇതു മുമ്പു ഒരു കുരങ്ങൻ വന്നു വളരെ കൊള്ളിവെച്ചു ഓടിപ്പോയി. ആ മന്തി രണ്ടാമതും ലങ്കയിൽ കടന്നു വല്ല അക്രമങ്ങളേയും ചെയ്തുവൊ ഇതുവരെ ഇല്ലാത്ത ഒരു സ്ത്രീരോദനം ഇന്നു കേൾപ്പാൻ അവകാശമെന്തു എന്നു രാക്ഷസന്മാരോടു ചോദിക്കുകയും അവർ ആരും അനുജൻ മരിച്ചുപോയി എന്നു പറവാൻ ഭയപ്പെട്ടു ഒന്നും മിണ്ടാതെ പിൻവാങ്ങുന്നതിനെ കണ്ടു സാരഥിയോടു രഥം കൊണ്ടുവരുവാൻകല്പിച്ചു അതിവേഗത്തിൽരഥമേറിപ്പുറപ്പെട്ടപ്പോൾമുഴക്കിരാവണന്റെ അടുക്കലേക്കു വരുന്നതിനെ രാവണൻഅറിഞ്ഞു മകനെഎതിരേററുകൊണ്ടുവരുവാൻ പടകളെ അയക്കുകയും രാക്ഷസന്മാർ വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടിവരുന്നതു കണ്ടു നിങ്ങൾ എവിടെക്കു പോകുന്നു എന്നു ഇന്ദ്രജിത്ത് ചോദിക്കുകയും രാവണീശ്വരന്റെ കല്പനപ്രകാരംനിന്തിരുവടിയെ എതിരേല്ക്കുവാൻ വന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞു രാക്ഷ

സന്മാരെ പിൻനടത്തി വന്ന രാവണനെകണ്ടു നമസ്കരിച്ചു ഇന്ദ്രജിത്ത് പറയുന്നു. ശരണംപിതാവെ ഇവിടെനിന്നു ഒരു സ്ത്രീരോദനം കേൾപ്പാനവകാശമെന്ത്. വല്ല ശത്രുബാധയുണ്ടായൊ? രാജധാനിയിലുള്ള വിശേഷവർത്തമാനം എന്തു എന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഏടൊ രാവണി നീ ഇത്ര വേഷ്യപ്പെടുന്നതെന്താണ്. നിന്റെ നേത്രങ്ങളിൽനിന്നു അഗ്നിജ്വാലാമാലകൾ കത്തിജ്വലിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതികളെ നിന്നോടു പറവാൻ എനിക്കു ധൈര്യമില്ല. എങ്കിലും നിന്നോടല്ലാതെ വേറെ ആരോടും പറഞ്ഞും പ്രയോജനമില്ല. ഇവിടെ മനുഷ്യരോടുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ മിനിഞ്ഞാന്നു എന്റെ അനുജൻ കുംഭകർണ്ണനെയും ഇന്നലെ ഉണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ നിന്റെ അനുജൻ അതികായനേയും മനുഷ്യർ നിഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നതിനെ ഇന്ദ്രജിത്ത് കേട്ടു രാവണനോടു പറയുന്നു. കഷ്ടം കഷ്ടം അന്നു ഹനുമാനെന്ന ഒരു മർക്കടൻ വന്നു അക്ഷകുമാരനെ വധിക്കുകയും ഞാൻ ചെന്നു പിടിച്ചുകെട്ടി നിന്തിരുവടിക്കു കാഴ്ച വെച്ചപ്പോൾ ശത്രുപക്ഷീയനായ വിഭീഷണന്റെ വാക്കിനെകേട്ടു ദൂതനെ കൊല്ലരുതെന്നു കരുതി വിട്ടയച്ചതിനാലല്ലെ ഇന്നു ഈ ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നത്. സമയോചിതംപോലെ പ്രവൃത്തിക്കാഞ്ഞാൽ അവർക്കുള്ള അനുഭവമാണിത്. അതികായനിപ്പോൾ മരിച്ചുവോ അപ്പോൾ മക്കളുടെ സംഹാരം നിന്തിരുവടിക്കില്ലാതെ വന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല നമ്മുടെ കുലാവസാനത്തിനാണ് നിന്തിരുവടിക്കിങ്ങിനെ തോന്നിയതു്. എന്റെ അനുജനെ ആരാണ് കൊന്നത്. രാമനൊ ഇലക്ഷ്മണനൊ എന്നതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണനാണ് വധിച്ചതെന്നു രാവണൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു ക്രോധം സഹിയാതെ സിംഹഗർജ്ജനംചെയ്തു രാവണി പറയുന്നു. ഇന്നു പടനിലത്തിൽ പോയി മർക്കടങ്ങളെ ഒന്നൊഴിയാതെ നിഗ്രഹിച്ചു ആ ലക്ഷ്മണനെ വധിക്കാത്ത പക്ഷം ത്രിമൂർത്തികളുടെ കപ്പം വാങ്ങി പ്രയോജനമില്ല. പാൽമണം മാറാത്ത ബാലനായ എന്റെ അനുജൻ അതികായനെ കൊന്ന ആ കൃമികീടസദൃശനായ ലക്ഷ്മണനെ ഇന്നു നിഗ്രഹിച്ചു അന്തകപുരിക്കയക്കാത്തപക്ഷം ഞാൻ

വില്ലാളിയെന്ന പേരു പറഞ്ഞിരുന്നു പ്രയോജനമില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല. ഇന്ദ്രജിത്ത് എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധിയും മേലിൽ എനിക്കു വേണമെന്നില്ല. നിന്തിരുവടിക്കു ഞാൻ മകനുമല്ല. ആയതുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരണം എന്നപേക്ഷിച്ചതിനെ കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു എടോ കുമാര! നീ എനിക്കു മകനായിരിക്കുന്ന കാലത്തു ഞാൻ ഒരുവനെ മാനിക്കേണമോ; നീ പോയി നിന്റെ അനുജനെക്കൊന്ന ആ ലക്ഷ്മണനെ കൊന്നുവന്നാൽ പിന്നെ ഞാൻ പോയി എന്റെ അനുജനെ കൊന്ന രാമനെ കൊന്നുവരാം. ആയതുകൊണ്ടു ഇതാ വില്ലാളികളായ നല്പതു വെള്ളം സൈന്യങ്ങളെ നിനക്കു സഹായമായിത്തരുന്നു. സൈന്യയുക്തനായി ചെന്നു ശത്രുക്കളെ വധിച്ചുവരിക എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചു രാവണൻ സന്തോഷകരമായിരുന്നു. അനന്തരം ഇന്ദ്രജിത്ത് തന്റെ പടകളെ പത്മവ്യൂഹം പകുത്തു താൻ രഥമേറി ഭൂചക്രം പൊടിയാകത്തക്ക ഞാണൊലിയടിച്ചു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു സിംഹനാദം ചെയ്തു. എന്നുതന്നെയല്ല തന്റെ പടകളെക്കൊണ്ടു വാനരസംഘത്തെ വളഞ്ഞു താൻ മദ്ധ്യത്തിൽ മഹാരഥമേറി നിന്നു. അതുകണ്ടു വിഭീഷണനോടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു.

ഇന്ദ്രജിത്തുപെരുമ.

കവി.

ശുന്തരത്തടന്തോളംവെൻറിദശരതൻതോൻറലൊടും
അന്തരത്തമരർതന്നാൽരാവണിയെനരൈന്താൻ
മന്തിരത്തൊഴിൽകളുംവല്ലൻമായങ്കളുംപലവുംചെയ്വാൻ
ഇന്തിരക്കിടർശെയിതീയെനിന്തിരശിത്തുചെന്നാൽ.

ഹേ ലങ്കേശ്വര. ഘനാഘനങ്ങളായ മേഘങ്ങളുടെ വർഷകാലങ്ങളിൽ ആകാശവീഥിയിലുണ്ടാവുന്ന ഇടിമുഴക്കംപോലെ ഭേരിക ഞെണമരിക രാജകൊട്ടുമുടി കക്കടങ്ങളും കൊതക്കൊമ്പ് പെരുമ്പറ ചെണ്ട കോദണ്ഡവാദ്യം അസുരനാഗരി അസുരദുന്ദുഭി മുതലായ വാദ്യങ്ങളെ മുഴക്കി ദേവരഥം ദൈവരഥം വായുരഥം ശങ്കരരഥം മുതലായ അനേക രഥങ്ങളെ ഇടം വലം നിരത്തി ച

തുരംഗവാഹനികളോടുകൂടി മഹാരഥനായി ശിലാബാണപാണിയായി യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്നവൻ ആരാണെന്നും മാതാപിതാക്കളാരെന്നും അവന്റെ കായബലം മായാബലം വരബലമെന്തെന്നും വരായുധങ്ങളെന്തെന്നും ആരെയെല്ലാം ജയിച്ചവനാണെന്നും നാമധേയമെന്തെന്നും ഉള്ള പരമാർത്ഥമെല്ലാം യുദ്ധകളം നോക്കി ശത്രുവെ മനസ്സിലാക്കി എന്നോടു പറയുക എന്നതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പടനിലം നോക്കി അറിഞ്ഞു ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു. ലോകവിജയി ഉഗ്രതൂണീരകോദണ്ഡപാണി സ്വാമിൻ. ഇനി നമ്മുടെ വാനരസംഘം യുദ്ധകളത്തിൽ നിലനില്ക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. വില്ലു തൊട്ടതിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു വില്ലാളി ഉണ്ടെന്നു ശങ്കിക്കരുത്. ഇവൻ രാവണന്റെ പ്രഥമപുത്രനാണ്. രാവണസ്യാപത്യം പുമാൻ രാവണി എന്ന ഒരു നാമമുണ്ട്. മേഘനാദൻ, കാനീനൻ, മായാവി, ഇന്ദ്രജിത്തു ഇങ്ങിനെ അഞ്ചു നാമം ഇവനുണ്ട്. ഇതെല്ലാം കാരണപ്പേരാണ്. മേഘനാദൻ എന്ന പേർ വരുവാനുള്ള കാരണം എന്തെന്നാൽ രാവണപത്നിയായ മണ്ഡോദരി സൂതികാലയത്തിൽ വെച്ചു ഇവനെ പ്രസവിക്കയും ഉടനെ ഇവൻ ഒരു സിംഹനാദം ചെയ്കയും ആ ശബ്ദത്തെ കേട്ടു മേഘങ്ങൾ തങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തെ വിട്ടു ഓടി ഒളിക്കയും ചെയ്തു. മേഘങ്ങളുടെ ശബ്ദത്തെ ഇവന്റെ ശബ്ദം കബളീകരിച്ചതിനെ ദേവകൾ കണ്ടു മേഘനാദൻ എന്നു പേരിട്ടു. പിന്നെ കാനീനൻ എന്ന നാമം വരുവാനുള്ള കാരണമെന്തെന്നാൽ 'കാനീനഃ കന്യകാജാതഃ' എന്നുണ്ട്. കന്യക പ്രസവിച്ച നിമിത്തം കാനീനനെന്നാകുന്നു. എന്നാൽ കന്യക പ്രസവിപ്പാനുള്ള കാരണമെന്തെന്നാൽ പണ്ടു ക്ഷീരാബ്ധിയിൽനിന്നു ജാതയായ സുലക്ഷണയെന്ന സ്ത്രീയെ ഖടാംഗൻ എന്ന ഗന്ധർവ്വന്നു കൊടുക്കയും ഗന്ധർവ്വൻ സുലക്ഷണയെ കൈലാസത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ശൈലരാജകുമാരിയായ പാർവ്വതിയുടെ അടുക്കൽ ദാസ്യപ്രവൃത്തിക്കാക്കീട്ടു താൻ പെട്ടെന്നു പോകുകയും സുലക്ഷണ അതിസുന്ദരിയായി പാർവ്വതിക്കു ദാസ്യപ്രവൃത്തി ചെയ്തു വളരുന്ന കാലത്തിൽ സുലക്ഷണയുടെ

സൌന്ദൎയ്യത്തെക്കണ്ടു പരമെശ്വരസ്വാമി മദനമോഹിതനായി സമയം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യെ ഒരു ദിവസം പാൎവ്വതി ഇഷ്ടസ്നാനത്തിന്നായി ദാസിമാരെയുംകൂട്ടി കൈലാസത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തുള്ള മകരന്ദതടമെന്ന തടാകത്തിലെക്ക പോകകയും അവിടെച്ചെന്ന നോക്കിയതിൽ മറവസ്ത്രമെടുപ്പാൻ മറന്നുപോയതുകൊണ്ടു സുലക്ഷണയോടു പോയി പള്ളിയറയിലുള്ള വസ്ത്രമെടുത്തുകൊണ്ടുവരുവാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം സുലക്ഷണ അതിവെഗത്തിൽ വസ്ത്രമെടുപ്പാനായി പള്ളിയറയിൽക്കടന്നപ്പൊൾ പരമെശ്വരസ്വാമി ഈ സ്ത്രീയുടെ കരത്തെക്കടന്നുപിടിച്ചു മാരലീല ചെയ്കയും ക്രീഡ കഴിഞ്ഞതിന്നശേഷം സുലക്ഷണ വലിയ പരിതാപത്തൊടുകൂടി സ്വാമിൻ ഞാൻ ഒരു കന്യകയാണ്. അങ്ങയുടെ പത്നിയുടെ ദാസിയാണ്. ഭൎത്താവില്ലാത്തവളാണ്. അങ്ങയുടെ ബീജം വൃഥാവിൽ നശിക്കുന്നതല്ല. ഈ ബീജം ഗൎഭഗോളകയിൽച്ചെന്ന ശരീകരിച്ചാൽ തന്നിമിത്തം ഒരു സന്തതിയെ പ്രസവിക്കേണ്ടിയും അപ്പോൾ ലോകാപവാദമേല്ക്കേണ്ടിയും വരും. നിന്തിരുവടിയുടെ പത്നി അറിഞ്ഞാൽ മേലിൽ എന്നെ സ്വീകരിക്കുന്നതുമല്ല. വല്ല ശാപാദ്യുപാധികൾക്കിടവരും എന്നുള്ള സുലക്ഷണയുടെ സങ്കടത്തെക്കെട്ടു പരമെശ്വരസ്വാമി പറയുന്നു. അല്ലയൊ സുന്ദരി നീ വ്യസനിപ്പാൻ ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഉളവായുള്ള ബീജം നിന്റെ ഗൎഭത്തിൽ പരമാണുപോലെ ലയിച്ചുകിടക്കട്ടെ. ഏതൊരു കാലത്താണ് ഒരുവൻ നിന്നെ പത്നിയായി വരിച്ച് പ്രഥമമായി ക്രീഡിക്കുന്നുവോ അന്നു ഈ ബീജം തടിച്ചു ഗൎഭപൂൎണ്ണത്വം വന്നു യോഗ്യനായ ഒരു സന്തതിയെ പ്രസവിക്കുമാറാകട്ടെ. എന്നനുഗ്രഹിച്ചതിന്നു ശേഷം വസ്ത്രമെടുത്തു പാൎവ്വതി അടുക്കലെക്ക സുലക്ഷണ വരുന്നതിനെക്കണ്ടു ഇത്രവരെ സുലക്ഷണക്ക പള്ളിയറയിൽ എന്തായിരുന്നു താമസമെന്നാലോചിച്ചു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി എടീ ഇത്രകാലം എന്നെക്കൂടി പഴകിയും പാതിവ്രത്യധൎമ്മത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ ആലോചിയാതെ എന്റെ കണവനോടുകൂടി നീ രമിച്ചുവല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ടു മേലിലും ഇങ്ങിനെ ചെയ്തു എന്നെ തോല്പിക്കുന്ന ഗ

ണികയാണ് നീ. ആയതുകൊണ്ടു നീ ഒരു മണ്ഡൂകമായിപ്പോകയെന്നു ശപിച്ചു തടാകത്തിൽ തള്ളി പാൎവ്വതി കൈലാസത്തേക്കു വരികയുംചെയ്തു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ മയൻ എന്ന അസുരൻ പരമെശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്കയും പരമേശ്വരസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി നിണക്കുവേണ്ടുന്ന വരത്തെ ചോദിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു മയാസുരൻ ശരണം സ്വാമിൻ അടിയന്നു ഒരു സ്ത്രീപ്രജയില്ലായ്കയാൽ വളരെ വേദനയുണ്ട്. ആയതിന്നനുഗ്രഹിക്കണം എന്നപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരൻ പാൎവ്വതിയോടു അല്ലയൊ പ്രിയെ, നീ പണ്ടു മണ്ഡൂകമായിപ്പോകെണമെന്നു ശപിച്ചു തടാകത്തിൽ തള്ളിയ സുലക്ഷണയുടെ ശാപത്തെ മാറി മയന്നു പുത്രിയായ്ക്കൊടുക്കുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു പാൎവ്വതി സുലക്ഷണയുടെ ശാപത്തെ മാറി മണ്ഡോദരി എന്നു പേരിട്ടു മയന്നു പുത്രിയായ്ക്കൊടുത്തനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു. പാൎവ്വതിയാൽ ദത്തമായ മണ്ഡോദരിയെ പുത്രിയായി ഭരിച്ചു മയൻ തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി വളൎത്തിവരികയും ഒരു ദിവസം രാവണൻ മയനെക്കണ്ടു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കയും മയൻ വന്നു രാവണേശ്വരാ നിന്തിരുവടിയോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണ്. എനിക്കു ഒരു മകളുണ്ട്. യോഗ്യനായ ഒരുവനെ മകൾക്കു കണവനായി ഭരിക്കണമെന്നു മോഹമുണ്ട്. ലങ്കേശ്വരനായ നിന്തിരുവടി എന്റെ പുത്രിയെ പത്നിയായി ഭരിക്കണം. എന്നപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു മണ്ഡോദരിയെ പാണിഗ്രഹണംചെയ്തു മയന്റെ അടുക്കൽനിന്നു സ്ത്രീധനമായി വേൽ എന്ന ആയുധവും വാങ്ങി പത്നിയെ വിമാനത്തിൽ കയറ്റി ലങ്കയിൽ വന്നു അന്നുരാത്രി പത്നിയായ മണ്ഡോദരിയോടുകൂടി ക്രീഡാദിസുഖങ്ങളെ നടത്തുകയും മുമ്പുണ്ടായ പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അനുഗ്രഹപ്രകാരം ബീജം തടിച്ചു ഗൎഭപൂൎണ്ണതവന്നു മുഹൂൎത്തമാത്രേണ ഈ രാവണിയെ പ്രസവിക്കയുംചെയ്തു. തന്നിമിത്തം ഇവന്നു കാനീനൻ എന്നു പേർവന്നു. ഇനി മായാവി എന്നപേർ വരുവാനുള്ള നിമിത്തമെന്തെന്നാൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു നികുമ്പിൽവെച്ചു ഇന്ദ്രജിത്ത് അഗ്നിഷ്ടോമം

ഗോമേധം, രാജസൂയം, അജമേധം, വാജപേയം, പൗണ്ഡ്രപദം, പഞ്ചുവണം എന്ന ഏഴ് മഹായാഗംവിചെയ്കയും പരമേശ്വര സ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി ഇന്ദ്രജാലം, ഗജേന്ദ്രജാലം, മഹേന്ദ്രജാലം, ഗജകർണ്ണം, ഗോകർണ്ണം അഗ്നിസ്തംഭനം വായുസ്തംഭനം, ജലസ്തംഭനം, ആകാശപ്രവേശം, പരകായപ്രവേശം, കർമ്മം, തന്ത്രം, ഉച്ചാടനം, മാരണം, മോഹനം, വശ്യം ഇത്യാദികളായ അറുപത്തിനാലു കലാവിദ്യകളെ ഉപദേശിക്കകയും നാഗപാശം എന്ന വരായുധവും മായാവിയെന്ന നാമത്തെയും പരമേശ്വരസ്വാമി കൊടുത്തു താൻ അന്തർദ്ധാനം ചെയ്കയും ചെയ്തു. അതാമല്ല ഇന്ദ്രജിത്തു എന്ന നാമം വരുവാനുള്ള സംഗതി എന്തെന്നവെച്ചാൽ ലങ്കാനാഥനായ രാവണൻ ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധമേറ്റ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നതായി ദൂതന്മാരാൽ ഇന്ദ്രജിത്ത് വിവരം അറിഞ്ഞു തന്റെ സൈന്യങ്ങളെക്കൂട്ടി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ പോയി പിതാവിന്റെ ക്ഷീണതയെക്കണ്ടു ക്രോധം സഹിയാതെ വില്ലോടുകൂടി ദേവസംഘത്തിൻ ചാടി ദേവകളെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ഓടിച്ചു ഇന്ദ്രനോടു പോരേറ്റ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു വീഴ്ത്തി. നാഗപാശത്താൽ ഇന്ദ്രന്റെ കേശാദിപാദം വരിഞ്ഞുകെട്ടി രഥത്തിലിട്ടു പിതാവിനെയുംകൂട്ടി ലങ്കയിൽ വന്നു ഇന്ദ്രനെ ബന്ധിച്ച നാഗപാശത്തെ വിടുത്തി പാദത്തിലും കരത്തിലും ശൃംഖലപൂട്ടി കാരാഗൃഹത്തിലിട്ടു വെക്കകയും അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവില്ലാതെ സ്വർഗ്ഗം അരാജകത്വം ഭവിക്കുന്നതിനെ ദേവകൾകണ്ടുചെന്നു തങ്ങളുടെ കുലഗുരുവായ ബൃഹസ്പതി ഭഗവാനോടു ഉണ്ടായ പരമാർത്ഥമെല്ലാംഉണർത്തുകയും ബൃഹസ്പതി ദേവകളെ കൂട്ടി സത്യലോകത്തിൽ പോയി കമലോത്ഭവനായ ബ്രഹ്മാവോടു പരമാർത്ഥങ്ങളെ ഗ്രഹിപ്പിക്കകയും ബ്രഹ്മദേവർ ബൃഹസ്പതിയോടുകൂടി ലങ്കയിൽ വരികയും ബ്രഹ്മദേവരുടെ വരവിനെക്കണ്ടു എതിരേറ്റുകൊണ്ടു വന്നു അവസ്ഥാനുസരണം ആസനത്തിലിരുത്തി സല്ക്കരിക്കയും അനന്തരം രാവണനോടു ബ്രഹ്മാവു ഹേ ലങ്കേശ്വര! സ്വർഗ്ഗത്തിൽ രാജാവില്ലാതെ രാജധാനി അരാജകത്വം ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കേണമെന്നല്ലാതെ വളരെക്കാലം ഇന്ദ്രനെ കാരാ

ഗൃഹത്തിൽ ഇരുട്ടണമെന്നുണ്ടോ? ആയതുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രനെ വിട്ടയച്ചാൽ വേണ്ടില്ല. അതുനിമിത്തമാണ് ഞാനുംകൂടെ വന്നതു്, എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ, ഹേ സ്വാമിൻ! എനിക്ക ഇന്ദ്രനെ ശൃംഖലയിൽ ഇട്ടിരിക്കേണമെന്നില്ല. അതെല്ലാം രാവണിയുടെ ഇഷ്ടമാണ്. വിടേണമെങ്കിൽ രാവണിയെ വരുത്തി അവനെ അറിയിച്ചു വിട്ടുവാൻ തരമുള്ളൂ. എന്നുപറഞ്ഞു രാവണിയെ വരുത്തുകയും ബ്രഹ്മാവു രാവണിയുടെ കരംപിടിച്ചു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി അല്ലയോ രാവണി! ഇന്ദ്രൻ വളരെ ദിവസമായില്ലേ അത്യന്തം സങ്കടമനുഭവിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രന്റെ മേലുള്ള ക്രോധം ഇനിയും ശമനത വന്നില്ലയോ? അന്യായമായി ദേവരാജ്യം പാഴപ്പെട്ടു് പോകുന്നു. ഇനിയെങ്കിലും മഘവാനെ വിട്ടയച്ചുകൂടേ? എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണി, സ്വാമിൻ! ഇന്ദ്രൻ സാധാരണയിലധികം അഹങ്കാരിയാണ്. അതു ശമിപ്പാൻ വേണ്ടി ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതാണ്. ലങ്കയിൽ ചിലതുണ്ടെന്നുള്ള ഓർമ്മ ലേശംപോലും ഇന്ദ്രന് ഇല്ല. അതു ഓർമ്മവരട്ടെ. സ്വാമിയുടെ ആവശ്യംപോലെ ഞാൻ നടപ്പാൻ ഒരുക്കമാണ്. ഇന്ദ്രനെ വിടേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ നിറതിരുവടി ശത്രുനിഗ്രഹാർത്ഥം ഒരു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തരണം എന്നുതന്നെയല്ല ഇന്ദ്രജിത്തു എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധിയും തരണം എന്നു രാവണി പറകയും അതുകേട്ടു ബ്രഹ്മാവും ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തെ ദാനം ചെയ്തു. ഇന്ദ്രജിത്തു എന്ന പ്രസിദ്ധിയും കൊടുത്തു. അനന്തരം രാവണന്റെ സമ്മതംവാങ്ങി ഇന്ദ്രനെ സഭയിൽ കൊണ്ടുവന്നു പാദത്തിൽ പൂട്ടിയിരിക്കുന്ന ശൃംഖല വെട്ടി. ഹേ ഇന്ദ്ര! മേലാൽ ലങ്കയിൽ ചിലതുണ്ടെന്നു ഓർമ്മവേണം. ഞങ്ങളുടെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ ബ്രഹ്മദേവരുടെ ആവശ്യപ്രകാരം നിന്നെ വിട്ടിരിക്കുന്നു. പോകാം, എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഇന്ദ്രൻ വിടകൊള്ളുകയും അനന്തരം ബ്രഹ്മാവാദികൾ രാവണനായി പരസ്പര സംഭാഷണങ്ങളും കഴിഞ്ഞു അവരവരുടെ യഥാസ്ഥാനത്തിലേക്ക പോകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഇന്ദ്രനെ ജയിക്കയാൽ ഇന്ദ്രജിത്തെന്നുള്ള പ്രസിദ്ധി ബ്രഹ്മാവിനാൽ സിദ്ധിച്ചതാണ്. ഇങ്ങിനെയാണ് അഞ്ചു നാമങ്ങൾ വരുവാനുള്ള കാരണം. ഇ

നി രാവണിയുടെ സത്ത്വയുദ്ധം, ശാസ്ത്രയുദ്ധം, മായായുദ്ധം ഇങ്ങിനെ മൂന്നു തരത്തിലുള്ള യുദ്ധവും ഇവന്നു ജലപ്രായമാണ്. അതിൽ സത്ത്വയുദ്ധത്തിന്റെ ധൎമ്മം നിന്തിരുവടി അറിയുമല്ലൊ. ഇനി ശാസ്ത്രയുദ്ധത്തിന്റെ മൎയ്യാദയെ ഉണൎത്താം, നെററിമേൽ തൊടുക്കുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു ഗളത്തിലേക്കും, ഗളത്തിൽ തൊടുക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു മാറിലേക്കും, മാറിൽ തൊടുക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ഊരുവിലേക്കും, അടിക്കു തൊടുക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു മുടിയിലേക്കും അസ്ത്രങ്ങളെ തൊടുത്ത് ചെയ്യുന്ന യുദ്ധമാണ് ശാസ്ത്രയുദ്ധം. ഇനി രാവണിയുടെ മായായുദ്ധങ്ങളെ പറയാം. നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ ആകാശത്തിലേക്കു പോകും. അവിടേക്കു നിന്തിരുവടി പോയി എങ്കിൽ ഉടനെ ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞു ഇന്ദ്രജിത്തു ഭൂമിയെത്തുളച്ചു നിന്തിരുവടിയുടെ ഗളം മുറിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല ഇന്ദ്രകോണിൽകൂടെ പോയാൽ യമകോണിൽകൂടെ വരും, വായുകോണിൽകൂടെ പോയാൽ വരുണകോണിൽകൂടെ വരും, അഗ്നികോണിൽകൂടെ പോയാൽ നിരൃതികോണിൽകൂടെ വരും ഇങ്ങിനെ അംഗുലികകളിൽനിന്നും അസ്ത്രങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല, അനേകപൎവ്വതങ്ങളായും വരും, ഭൂതപ്രേതപിശാചുക്കളായും വരും. നിന്തിരുവടിയേയും സുഗ്രീവാദികളേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷിക്കും എന്നു തോന്നും. സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയെ മനസ്സിൽ നിവാതസ്ഥലദീപംപോലെ കുടിയിരുത്തി ആ മായങ്ങളെ അസ്ത്രംതൊടുത്തു പോക്കി എന്നുവെച്ചാൽ വേറെയും ചില മായങ്ങളെടുക്കും അതും പറയാം. നാരംബ, നിംബ, ബദരികം, ഗന്തി, സൌഗന്ധികം, ശിഗ്രു, വേണു, വില്വാമല, കള്ള, പൂഗ, ഫലമാസ, താല, രസാല, ഹിന്താലതമാല, തോമാല, വെങ്കം, മധൂകമധുക, കരണ്ഡ, പിണ്ഡ, പ്രഭൃതികളായ വൃക്ഷങ്ങൾ യുദ്ധക്കളത്തിൽ നിറയപ്പെട്ടുകാണും. അതിൽ കപോത, ഭരദ്വാജ, കുക്കുട, മയൂര, ശ്യേന, ചാതക, ചകിത, ചാതക, ചകോര, ചേചക, ചകട, ചടട, കേര, കൃകണ, കോകില, കൎക്കോഡു ... കങ്കം, കഞ്ജന, കളക, കാകോള, ഖദ്യോത, കുരര, ശലഭ ... തചു, ഭൃംഗ, വിഹംഗ, കലിംഗ, ഗൃധ്ര, ശുക, ബക, സാരസ, ഹംസ

സ, പരുന്ത്, ചക്രവാക, വന്മരി, വരട, എരണ്ടി, മൈനാച്ചി, ഇത്യാദികളായ പക്ഷികളേയും കാണും. കരടി, കാട്ടാന, വള്ളിപ്പുലി, പുള്ളിമാൻ, എട്ടടിമാൻ, കൃഷ്ണസർപ്പം, കടുവായ, മലയണ്ണാൻ, ചെന്നായ, കലമാൻ, കല്ലാട്ട മുതലായ മൃഗങ്ങളേയും കാണും. ആ വനമദ്ധ്യേ വേദാധികാരികളായ ബ്രാഹ്മണര് രാമകൃഷ്ണാദ്യാദികളായ തിരുനാമങ്ങളെ ജപിച്ചു അങ്ങയുടെ അടുക്കൽ വന്നു സ്തുതിച്ചു ബ്രാഹ്മണരെ കണ്ടാൽ ക്ഷത്രിയന്മാർ പാദത്തിൽ നമസ്കരിക്കണം എന്നു പറയും. അതുകേട്ട സത്യമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി നമസ്കരിപ്പാൻ തല താഴ്ത്തിയാൽ ഉടനെ വെട്ടി കാട്ടിലെറിയും. ആയതുകൊണ്ടു ഈ അവസരത്തിൽ ബ്രാഹ്മണർ വരേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും ഇതും ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ മായമാണെന്നും വിശ്വസിച്ചു അഗ്നിയാസ്ത്രം തൊടുത്തു ആ മായയെത്തയും പോക്കണം. ഉടനെ ഇന്ദ്രജിത്തു പ്രചണ്ഡമാരുതനായി വന്നു പടകളെ നിലകലക്കും ഉടനെ അഗ്നിയായി വന്നു സകല പേരേയും ദഹിപ്പിച്ചു കളയുമെന്നു തോന്നും. അഗ്നി കത്തിജ്വലിച്ചു ജ്വാലാമാലകളോട്ട യുദ്ധകളം നിറയപ്പെട്ടും. അഗ്നിയെക്കണ്ടു ഭയപ്പെടുവാൻ ആവശ്യമില്ല. അതിൽ നിന്തിരുവടിയെ ജയിപ്പാൻ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ ഉടനെ തന്റെ സ്വയരൂപത്തെ എടുത്ത് നേരിട്ടു വന്നു ബാണങ്ങളെ ശരവർഷം ചെയ്യും. തോററ തോററ മാത്രക്ക രാവണിക്കു ശക്തി വർദ്ധിച്ചു വർദ്ധിച്ചു വരും. അതിലും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ ഉടനെ കാലത്തിന്നു പ്രകൃതവ്യത്യാസം വരുത്തും. ആയതിന്നു മുമ്പെ നിന്തിരുവടി കാലനിർണ്ണയം ചെയ്യണം. രാവണിയോട്ട യുദ്ധത്തിന്നാരംഭിക്കുമ്പോൾ ഇത്ര നാഴിക പകലുണ്ടെന്നു സമയത്തെ തീർച്ചപ്പെടുത്തണം. സമയഭേദം വരുത്തുമ്പോൾ ആദിത്യൻ അസ്തമനമായിക്കാണും, അനേകനക്ഷത്രങ്ങളും ചന്ദ്രോദയവും കാണും സർവ്വശരീരികളും സുഷുപ്തി അവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചതായിക്കാണും, അന്ധകാരം നിറയും, ലോകമെല്ലാം നിശ്ശബ്ദമായിക്കാണും സുഗ്രീവാദികൾ അന്ധകാരത്തിൽ പെട്ടു അന്യോന്യം തമ്മിലറിയാതെ ബുദ്ധിമുട്ടും. അതു കണ്ടു ആദിത്യൻ മറഞ്ഞുവെന്നു അമാന്തമായി നിന്നാൽ രാവണി നിന്തിരു

വടിയെ നിഗ്രഹിക്കും. അതിന്നിടവരാതെ അന്ധകാരത്തെ അസ്ത്രംതൊടുത്തു നീക്കണം. അതിലും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ, രാത്രിയെ പ്രകാശമാക്കും, ഉടനെ സൂര്യോദയം കാണും. ഇങ്ങിനെ പകൽ രാത്രിയായും രാത്രി പകലായും കാണും. ആ മായത്തെയും പോക്കണം. എന്നാൽ ഉടനെ ദേവേന്ദ്രൻ എന്നുള്ള ഭാവനയിൽ ഐരാവതാരൂഢനായി വജ്രായുധപാണിയായിവരും. അതുകണ്ടു ഇന്ദ്രനാണെന്നു വിചാരിക്കരുത്. നിന്തിരുവടിയോടു യുദ്ധംവേണ്ട ഞങ്ങളുടെ അപേക്ഷകൾ ല്ല നിങ്ങൾ രാവണാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതു മേലിൽ യുദ്ധത്തിന്നു ആവശ്യമില്ല. രാവണൻ ജാനകിയെ രാമന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊടുത്തു രക്ഷപെട്ടു. ഇന്ദ്രജിത്തു മടങ്ങി, ലങ്കയിൽ രാവണന്റെ ഗൃഹത്തിലുണ്ട്. നിന്നെ രാമന്റെ അടുക്കലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുവാൻവേണ്ടി ഞാൻ വന്നതാണ് എന്നു നിന്തിരുവടിയോടു പറയും. അതുകേട്ടു ഭ്രമിച്ച് ഉടനെ അസ്ത്രം തൊടുത്തു ആ മായത്തെയും പോക്കണം. ഉടനെ രാവണന്റെ വേഷത്തെ കെട്ടി നിന്തിരുവടി സമീപത്തിൽവന്നു ലക്ഷ്മണാ! എന്റെ മകൻ നിന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ അസാദ്ധ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു. ഞാൻ ജാനകിയെ രാമന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി വിട്ടു നമുക്കു പാടിവീട്ടിലേക്കു പോകണം. സുഗ്രീവാദികളെ വിളിക്കുക എന്നു പറയും. അതും വിശ്വസിക്കരുത്: ആ മായകൊണ്ടും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ ജ്യേഷ്ഠൻരാമസ്വാമിയുടെ വേഷത്തെ കെട്ടി സമീപത്തിൽ വരും. വന്നു എടോ! ലക്ഷ്മണാ! ഇന്ദ്രജിത്തിനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ആരാണ് നിനക്കു സമ്മതം തന്നതു അതികായവധം കഴിഞ്ഞു ഉടനെ പടകളോടുകൂടി പടവീട്ടിൽ വരണമെന്നും യുദ്ധക്കളത്തിൽ നില്ക്കരുതെന്നും പറഞ്ഞതിനെ ധിക്കരിച്ചു രാവണിയോടു യുദ്ധത്തിന്നു തുടങ്ങിയ നിനക്കു ഈ ജന്മത്തിൽ ഗുരുത്വമുണ്ടാവില്ല. ഞാൻ തന്ന വില്ല് ഇവിടെ കൊണ്ടുവാ എന്നു പറയുന്നതിനെക്കേട്ടു ജ്യേഷ്ഠനാണെന്നു വിചാരിച്ച് വില്ല് കൊടുത്താൽ ഉടനെ രാവണി നിഗ്രഹിക്കും. ആയതുകൊണ്ടു ഈ അവസരത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ വരുവാൻ അവകാശമില്ലെന്നു ക

ത്തി അസ്ത്രം തൊടുത്തു ആ മയൂരനായും പോകണം. പിന്നെ ലക്ഷ്മണനെപ്പോലെ നിന്തിരുവടി സമീപത്തു വന്നു ഹേ ലക്ഷ്മണാ! നീ യുദ്ധംചെയ്തു വളരെ ക്ഷീണിച്ചു കാണുന്നതാണ് വില്ലു് എന്റെ കയ്യിൽ തരിക. ഞാൻ രാവണിയോടു യുദ്ധം ചെയ്യാമെന്നു പറയും. പരമേശ്വരസ്വാമി പുത്രനായ സുബ്രഹ്മണ്യനെപ്പോലെയും, ഗണപതിയെപ്പോലെയും സാക്ഷാൽ നാരായണനെപ്പോലെയും സൌന്ദര്യസ്ത്രീകളായും കൈകേയി കൌസല്യ സുമിത്രയെപ്പോലെയും വരും. ഇങ്ങിനെ കമനശരീരികളുടെയും കെട്ട ശരീരികളുടെയും വേഷം കെട്ടും. അവസാനം അടിയന്റെ വേഷം കെട്ടി വരും. വന്നു സ്വാമിൻ! ഇന്ദ്രജിത്തു യുദ്ധത്തിൽ തോററുപോയി. ഇനി യുദ്ധത്തിന്നു സമയം പോര. സ്വാമിയുടെ അടുക്കലേക്ക പോകാം എന്നു പറയും. അപ്പോഴും അടിയനാണെന്നും അല്ലെന്നും വിശ്വസിക്കരുത്. അടിയൻ വരുന്നതായാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ പിൻഭാഗത്തുകൂടെ വരും. രാവണി അടിയന്റെ വേഷത്തെ കെട്ടി വരുന്നതായാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ പുരോഭാഗത്തുകൂടെ വരും. ആ ലക്ഷണത്താൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞു കാര്യം മനസ്സിലാക്കേണം. രാവണി സ്വന്തേ രൂപത്തോടുകൂടി ആദ്യം വരുമ്പോൾ അവന്റെ നേത്രത്തെയും ദന്തത്തെയും നല്ലവണ്ണം കണ്ടു മനസ്സിലാക്കേണം. ഇന്ദ്രജിത്തു ഏതു രൂപത്തിലുള്ള വേഷം കെട്ടിയാലും അവന്റെ നേത്രത്തിന്നും ദന്തത്തിന്നും പ്രകൃതിവ്യത്യാസം വരുന്നതല്ല. പിന്നെ എല്ലാ അവയവങ്ങളും മാറും. എന്നുതന്നെയല്ല ഇവൻ പാതാളത്തിൽ പോയി നാഗരാജാവായ വാസുകിയുടെ പുത്രി മനസുന്ദരി എന്ന സ്ത്രീയെ കല്യാണം ചെയ്തുവന്നതാണ്. ആ സ്ത്രീ ഇപ്പോൾ ലങ്കയിലുണ്ട്. പിതാവായ വാസുകിയാൽ മകൾക്ക ഒരു അനുഗ്രഹമുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, ഭർത്താവായ രാവണിയുടെ ശിരസ്സു് ശത്രുവാൽ യുദ്ധക്കളത്തിൽ വീണറിഞ്ഞു ഉഗ്രത്തിന്നുള്ളിൽ തന്റെ പതി വന്നു ശിരസ്സിനെ എടുത്തു ശരീരത്തോടുകൂടി യോജിപ്പിച്ചുവെന്നു വരികിൽ ശിരസ്സു് യോജിച്ചു പ്രാണൻ കളഞ്ഞ മുമ്പിലുള്ള സ്ഥിതി വരട്ടെ എന്നുള്ള അനുഗ്രഹമാണ് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ ഒരു സംഗതി അടിയന്നും അ

വണ്ണനം മാത്രമെ അറികയുള്ളു. എന്നാൽ രാവണിക്കു ബ്രഹ്മാവു ഒരു രഥം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതിന്നു കൊടിഞ്ഞിത്തേർ എന്നാണ് പേര്. ആ രഥം ശത്രുവോട് യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യേ ഇടംവലമായിത്തിരിയും. ചക്രത്തിൽ നിന്നു മേഘഗർജ്ജനംപോലെ ശബ്ദമുണ്ടാകും. ആകാശത്തിലും ഭൂലോകത്തിലും പാതാളത്തിലും മഹാമേരുവിങ്കലും അഗ്നിയിലും സമുദ്രത്തിലും പക്ഷിയെപ്പോലെ പറക്കും. ഇത്ര വൈഭവമുള്ള രഥമേറിയാണ് യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ളതു. രാവണി തന്നോടുകൂടി നാല്പത് വെള്ളം സൈന്യങ്ങളെയാണ് കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളത്. പത്മവ്യൂഹമാക്കി നിർത്തണം. ഹംസത്തിന്നു മുഖമായി ഹനൂമാനെയും പക്ഷങ്ങളായി ജാംബവാൻ സുഗ്രീവനേയും പുഛമായി അംഗദനേയും പാദമായി നീലനേയും നിറുത്തണം. നിന്തിരുവടി മദ്ധ്യേ വില്ലെടുത്തു ഇന്ദ്രജിത്തോടു അഭിമുഖീകരിച്ചു യുദ്ധം തുടങ്ങണം. എന്നു തന്നെയല്ല ആഹാരം, മൈഥുനം, നിദ്ര എന്ന മൂന്നു അവസ്ഥകളെ പതിന്നാലു വത്സരം യാതൊരു ശരീരി ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നുവോ അവന്നു ഈ രാവണിയെ വധിക്കാം. അതു നിന്തിരുവടിക്കുണ്ടല്ലൊ. എന്നു പറഞ്ഞ വിവരങ്ങളെയെല്ലാം ജാഗ്രതയോടുകൂടെ മനസ്സിലാക്കി. ലക്ഷ്മണൻ ലങ്കേശ്വരനെ നോക്കി ഹേ ലങ്കേശ്വര! രാക്ഷസന്മാരിൽ വെച്ച് അഗ്രഗണ്യനായ രാവണിയുടെ വൈഭവങ്ങളെക്കേട്ടു അത്യന്തം സന്തോഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ നിന്നോടു ഞാൻ ഒരു ശപഥം പറയുന്നതിനെ കേൾക്കുക. ഈ മായാവിയായ രാവണിയെ ഇന്നോ നാളെയോ അഥവാ മറ്റെന്നാളോ ഇങ്ങിനെ മൂന്നു ദിവസത്തിന്നുള്ളിൽ നിന്റെ മുമ്പാകെ ഞാൻ വധിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിന്നു വല്ല വ്യത്യാസവും വന്നാൽ ഞാൻ സൂര്യഗോത്രത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചവനല്ല. ദശരഥന്നു പുത്രനുമല്ല. രാമസ്വാമിയുടെ അനുജനുമല്ല സുമിത്രമാതാവിന്റെ ഗർഭത്തിൽ ഞാൻ ഉത്ഭവിച്ചിട്ടും ഇല്ലെന്നു മാത്രമല്ല വസിഷ്ഠന്റെ ശിഷ്യനല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊൾക. ഇന്ദ്രജിത്തു കെട്ടുന്ന വേഷത്തിന്നു തക്കതായ ദിവ്യസായകങ്ങളാൽ മായങ്ങളെ നശിപ്പിക്കും. വാദപ്രതിവാദങ്ങളോടുകൂടി യുദ്ധംചെയ്യും. ഘോര യു

ധം മതി എന്നു രാവണി പറയുന്നവരെ യുദ്ധം ചെയ്യും. എന്നു പറഞ്ഞ് വാനരങ്ങൾക്കു കല്പന കൊടുക്കുകയും രാവണിയുടെ പടകളെ മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്ന മാരുതി അടിച്ചു നിഗ്രഹിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു രാവണി ഹനുമാനെ നേരിട്ടു എടാ ഹനുമാ! ഓടാതെ ഒളിയാതെ ചാടാതെ മറിയാതെ നില്ല് നില്ല്. നിന്നെ മുമ്പെ വധിച്ചേ വേറെ യുദ്ധമുള്ളൂ, രാവണി വില്ലെടുക്കുമ്പോൾ നീ എന്തു ചെയ്യും. കല്ലെടുക്കുമോ വൃക്ഷം പറിക്കുമോ. ഇതുകളെക്കൊണ്ടു എന്നെ ജയിപ്പാൻ കഴിയുമോ? എന്നുപറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട് ഹനുമാൻ പറയുന്നു.

എടാ രാവണി! വില്ലെടുത്ത് നിന്നോട് യുദ്ധം ചെയ്‌വാൻ വേറെ ചില വില്ലാളികൾ ഇവിടെ ഉണ്ട്. കല്ലെടുക്കുന്നതും വൃക്ഷം പറിക്കുന്നതും ഇന്നു നല്ലവണ്ണം കൂടി കാണാം. ഇന്ദ്രാദികളെ ജയിച്ചവനാകുന്നു നിനക്കു ഒരു അഹങ്കാരമുണ്ട്. എടാ ഇന്ദ്രാദികളെപ്പോലെ സാധുക്കളല്ല രാമലക്ഷ്മണന്മാർ എന്നു മനസ്സിലാക്കണം. വില്ലെടുത്താൽ നിന്റെ തലയറുത്തതിന്നുശേഷമേ വേറെ യുദ്ധമുള്ളൂ. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണി, എടാ മന്തി! നീ പറയുന്ന ആ ലക്ഷ്മണനല്ലെ എന്റെ അനുജനായ അതികായനെ വധിച്ചത്. അവൻ എവിടെപ്പോയി. മുമ്പെ ലക്ഷ്മണനെ വധിച്ചു പിന്നെ രാമനെയും മർക്കടങ്ങളെയും ജയിക്കുന്നുണ്ട്. ലോകത്തിൽ എവിടെപ്പോയി ഒളിച്ചാലും അവിടെയൊക്കെ അസ്ത്രം അയച്ചു ശരമയമാക്കാതിരിക്കുമൊ? എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ രാവണിയെ നോക്കി, വാടാ രാവണീ! എന്നെ ജയിക്ക. സ്വാമിമാർകളോടുള്ള യുദ്ധം പിന്നെ ആവാം. എന്നു പറഞ്ഞു രാവണി തൊടുക്കുന്ന ശരങ്ങളെ എല്ലാം പിടിച്ചു അവന്റെ മുഖത്തെറിഞ്ഞു പിന്മാറുകയും ലക്ഷ്മണനും രാവണിയുമായി അന്യോന്യംയുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ആ യുദ്ധത്തിൽ സത്യയുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ലെന്നു കണ്ട് ശസ്ത്രയുദ്ധം തുടങ്ങുകയും അതിലും ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു പലതരത്തിലുള്ള മായായുദ്ധങ്ങളെത്തുടങ്ങുകയും അതിലും ജയമില്ലാതെ വില്ലോടുകൂടി ആകാശത്തിൽ മറയുകയും ചെയ്തു അതുകണ്ടു ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കൽ വിഭീഷണൻ വന്ന്, ശര

ണം സ്വാമിൻ! ഇനി കാൽനാഴികപ്പകൽ മാത്രമെ ഉള്ളു. അതിനുള്ളിൽ രാവണിയെ വധിക്കുന്നകാൎയ്യം പ്രയാസമാണ്. സൂൎയ്യൻ അസ്തമനമാവാൻ സമയം നോക്കിക്കൊണ്ടാണ് രാവണിയിരിക്കുന്നത്. കാരണം രാക്ഷസന്മാർ രാത്രിഞ്ചരന്മാരാണ്. രാക്ഷസന്മാൎക്കു അന്ധകാരത്തിൽ മായത്തിന്നു അധികം ശക്തി ഉണ്ടാവും. ആയതുകൊണ്ടു യുദ്ധം നാളെ ആവാം. യുദ്ധകളം വിട്ടു പാടിവീട്ടിലേക്കു പോകുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര! രാവണി യുദ്ധത്തിൽ മടങ്ങിപ്പോയവനല്ല. വില്ലോടുകൂടി ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഏതു വേഷം കെട്ടി ഏതു വഴിക്കു വരുമോ എന്നറിവാൻ കഴിയില്ല. സുഗ്രീവാദികൾ വളരെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നു. നീ പോയി അവൎക്കു ക്ഷുത്ത് ശമിപ്പാനായി നല്ല ഫലമൂലപാകങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു കൊടുക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞു വിഭീഷണനെ വനത്തിലേക്കയച്ചു അംഗദൻ കയ്യിൽവില്ലും കൊടുത്തു നില്ക്കുന്നതിനെ രാവണി ആകാശവീഥിയിൽ നിന്നുകണ്ട് പറയുന്നു.

നാഗാസ്ത്രം.

നല്ല സമയം. പടനിലത്തിൽ രാമനേയും വിഭീഷണനേയും കാണുന്നില്ല. ലക്ഷ്മണൻ അംഗദൻ കയ്യിൽ വില്ലും കൊടുത്തു നട്ടു തിരിയെപ്പോലെ നില്ക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു പണ്ടു പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ ദത്തമായ നാഗാസ്ത്രമെടുത്തു അഭിമന്ത്രിച്ചു തൊടുക്കുകയും നാഗപാശം സുഗ്രീവാദി വാനരങ്ങളേയും ലക്ഷ്മണനെയും ബന്ധിച്ചു അവരെല്ലാം പടനിലത്തിൽ വീഴുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം രാവണി രാവണനെക്കണ്ടു ശരണം പിതാവെ! ശത്രുപക്ഷിയായ വിഭീഷണൻ ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ള വാനരങ്ങളേയും ലക്ഷ്മണനേയും നാഗാസ്ത്രം തൊടുത്തു ഞാൻ യുദ്ധക്കളത്തിൽ വീഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നു. നാളത്തെ യുദ്ധത്തിൽ രാമനെ വധിച്ചുതരാം. ഇപ്പോൾ തൈലത്തോണിക്കു പോകുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു രാവണി പോയതിന്നുശേഷം വിഭീഷണൻ ഫലമൂലപാകങ്ങളെക്കൊണ്ടു യുദ്ധകളത്തിൽവന്ന് മരിച്ചു കിടക്കുന്ന ലക്ഷ്മണൻ മുതലായവരെക്കണ്ടു ദുഃഖിക്കുന്നു. അയ്യോ കഷ്ടം! ഇളയ സ്വാമിയോടു

പാടിവീട്ടിലേക്ക പോകാമെന്ന ഞാൻ അപ്പോഴും പറഞ്ഞു. അത കേൾക്കാതെകണ്ടല്ലൊ ഈ സങ്കടം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നതു. ഇതു ഭഗവാൻ കേട്ടാൽ എന്നെ എന്തെല്ലാം പറയുമൊ? ജ്യേഷ്ഠന്റെ മകൻ രാവണിയെക്കൊണ്ടു ലക്ഷ്മണനേയും പടകളേയും കൊല്ലിച്ചവനാണ്. കൂടെനിന്ന കുടികെടുത്തു, സ്വാമിദ്രോഹിയാണെന്ന പറയാതെ ഇരിക്കയില്ല. ഞാനും ഇവരോടുകൂടി മരിച്ചിരുന്നാൽ ഉപദ്രവമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്ന വ്യസനിക്കുമ്പോൾ തന്റെ മന്ത്രിയായ അനലൻ വന്നു വ്യസനിച്ചിട്ടു ഫലമെന്താണ്. ഞാൻ പോയി രാമസ്വാമിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം. എന്ന പറഞ്ഞു പാടിവീട്ടിൽ വന്നു ഭഗവാനോടു വിവരങ്ങളെല്ലാം കേൾപ്പിച്ചു. അതു കേട്ടു ഭഗവാൻ യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു അഗ്നികണ തൊടുത്തു അന്ധകാരത്തെ നീക്കി പടകളെക്കണ്ടു ദുഃഖിക്കുന്നു. അയ്യോ! കഷ്ടം! സുഗ്രീവാദികളായ ഇരുപത്തൊന്ന രാജാക്കളും നാല്പത്തിരണ്ടു മന്ത്രിമാരും മരിച്ചല്ലൊ കാണുന്നത്? ഈ എഴുപതു വെള്ളം സൈന്യങ്ങളിൽവെച്ചു ഒരുവനെങ്കിലും ദുഃഖിക്കുന്നെന്ന പറവാനില്ലല്ലൊ. എന്ന പറഞ്ഞു നടക്കുമ്പോൾ സുഗ്രീവനെക്കണ്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു: അയ്യോ സുഗ്രീവാ! നാം സകലരും സുവേലാരോഹണം ചെയ്തു ലങ്കയെ വർണ്ണിച്ചുനിന്നു വടഗോപുരോപരിയിൽ രാവണനെക്കണ്ടു തൽക്ഷണം നീ ചാടി അവന്റെ മകുടഭംഗം ചെയ്തവനല്ലൊ. അങ്ങിനെ ഉള്ള രാവണപുത്രനാൽ നീ മരിക്കേണ്ടിവന്നതിനെ ആലോചിച്ചാൽ വലിയ വേദനയായിരിക്കുന്നു എന്നും പറഞ്ഞു സുഗ്രീവന്റെ വലത്തു ഭാഗം അംഗദൻ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു അയ്യോ അംഗദ! നിന്റെ അച്ഛൻ മരണസമയത്തു നിന്നെപ്പിടിച്ചു എന്റെ കയ്യിൽ തന്നു രക്ഷിച്ചു നിങ്ങടെ മകനെപ്പോലെ വിശ്വസിക്കേണമെന്ന പറഞ്ഞിരിക്കെ, രാവണിയുടെ സായകംപെട്ടു മരിപ്പാനല്ലൊ ഇടവന്നുപോയത്. ഞാൻ ഇത്ര വിലയില്ലാത്തവനായിത്തീൎന്നുവല്ലൊ. എന്ന പറഞ്ഞു ഹനുമാനെക്കണ്ടു പറയുന്നു. അയ്യയ്യോ മാരുതെ! നീ നിമിത്തം ജാനകിയെ വീണ്ടുകൊണ്ടുവരുവാൻ എടവരുമെന്ന കരുതിയല്ലൊ ഇരുന്നത്. രാവണിയുടെ സായകമേററു നീ മരിപ്പാ

നം അതു കണ്ടു സ്ത്രീകളെപ്പോലെ മാറത്തടിച്ചു ദുഃഖിപ്പാനല്ലേ എനിക്കു ഇട വന്നുപോയതു്. മേലിൽ ഞാൻ പ്രാണനോടുകൂടി വസിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമെന്താണ്. എന്നു പറഞ്ഞു അവിടംവിട്ടു ലക്ഷ്മണനെക്കണ്ടു മാറത്തടിച്ചു ദുഃഖിച്ചു പറയുന്നു. എടാ സൌമിത്രേ! മാതാപിതാക്കളാൽ ത്യാജ്യനായി അയോദ്ധ്യയേയും ഉപേക്ഷിച്ചു ഭാര്യയേയും അന്യനു കൊടുത്തു ഭാര്യാവിയോഗിയായി നടക്കുന്ന എന്നെ രക്ഷിപ്പാനല്ലേ നീ വില്ലെടുത്തു കൂടെ നടന്നതു്. ഒരു കാലം വേണ്ടാം തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു എന്നുവന്നാലും നീ എന്നെ പിരിയുന്നവനല്ലല്ലോ. നീയും എന്നെ പിരിഞ്ഞുപോയോ? എന്നെവിട്ടു നിൻ്റെ പ്രാണനെക്കൊണ്ടുപോവാൻ ധർമ്മരാജാവിന്നു ധൈര്യം വന്നുവല്ലോ. ഒരുവൻ്റെ പ്രയത്നത്താൽ ലോകത്തിൽ ഭാര്യ, പുത്രൻ, മാതാ, പിതാ, ധനം, ഭൂമി, ആഭരണം ഇതുകളെ സമ്പാദിപ്പാൻ സമർത്ഥനായി എന്നു വരും. എന്നാലും തന്നിൽ താഴെ ജനിച്ച അനുജനെ സമ്പാദിപ്പാൻ സമർത്ഥനാവുന്നതല്ല. മേലാൽ യുദ്ധവും വേണ്ട. ജാനകിയും വേണ്ട. ഞാനും നിൻ്റെ മേൽ വീണു മരിച്ചു പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണൻ്റെ മേൽ വീണു മോഹാലസ്യപ്പെടുകയും അതു കണ്ടു വിഭീഷണൻ സ്വാമിയുടെ പാദാഭിവാദ്യംചെയ്തു നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു വിഭീഷണനോടു ഭഗവാൻ ക്രോധിച്ചു, എടാ സ്വാമിദ്രോഹി! വിശ്വാസഘാതകി! അതികായവധം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ ലക്ഷ്മണനെ കൂട്ടി എൻ്റെ അടുക്കലേക്കു വരണമെന്നല്ലേ ഞാൻ പറഞ്ഞയച്ചതു്. രാവണിയോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ ആർ നിനക്കു സമ്മതം തന്നു. ഇങ്ങിനെ നീ ചെയ്യുമെന്നു സ്വപ്നത്തിൽകൂടി ഞാൻ വിശ്വസിച്ചിട്ടില്ലയിരുന്നു. കൂടെനിന്നു കുല കൊടുക്കുകയല്ലേ നീ ചെയ്തതു്. എടാ രാവണി വന്നു അനുജനോടു നേരിട്ട ആ അവസരത്തിൽ ഒരു വാനരനെ എൻ്റെ അടുക്കലേക്കു വിവരം പറയുവാൻ അയക്കാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? എടോ ആ സമയം ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ നാഗാസ്ത്രം തൊടുത്തു രാവണിയുടെ കയ്യും തലയും നിലത്തുവീഴത്തക്ക അസ്ത്രംതൊടുത്തു അനുജനെ രക്ഷപ്പെടുത്താതിരിക്കുമോ. അയ്യോ ദ്രോഹി! ഇങ്ങിനെ എന്നെ

കെട്ടുന്നുകളഞ്ഞുവല്ലൊ. സകല വാനരങ്ങളും നീ അഭയം മോഷിച്ചു വന്നപ്പോഴും നിന്നെ സ്വീകരിക്കരുതെന്നു പറഞ്ഞു. എന്റെ ഉദാരത കൊണ്ടല്ലെ ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിച്ചത്. ലോകമുള്ളവരെക്കും ആയുസ്സുള്ളവനാണ് ഞാൻ എന്നുള്ള അഹങ്കാരമല്ലെ നീ കാണിച്ചത്. പോരെ പോ, നിന്നെ എനിക്ക കാണേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ട വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! അടിയൻ മനസ്സിൽ ഊഹിക്കാതെകണ്ടുള്ള കാൎയ്യങ്ങളെ വിചാരിച്ചു തിരുവടി അടിയന്റെ പേരിൽ പരിഭവിക്കരുത്. സത്യം ഇങ്ങിനെയൊന്നുമല്ല. യഥാൎത്ഥം വേറെ ഉണ്ട്. ആയതുകളെ ഉണൎത്താം കേൾക്കുക എന്നു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു: സ്വാമിൻ! അങ്ങയുടെ അനുജൻ അതികായന്റെ തലയറുത്തു ഭൂമിയിലിട്ട ഉടനെ സുഗ്രീവാദികളെക്കൂട്ടി യുദ്ധകളം വിട്ടുന്നതിന്നുമുമ്പ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണി നാല്പതുവെള്ളം പടയോടുകൂടെയും ധൂമ്രാക്ഷൻ, മഹാപാൎശ്വനെന്ന തേരാളികളെന്ന രണ്ട രാക്ഷസന്മാരോടും കൂടി ഇരുഭാഗവും അശ്വാരൂഢരഥത്തോടും താൻ മദ്ധ്യത്തിൽ മഹാഘോരമായി മേഘഗൎജ്ജനം ചെയ്തു പടനിലത്തിൽ വന്നതിനെ തിരുവടിയുടെ അനുജൻ കണ്ടു ധൂമ്രാദികളെ നിഗ്രഹിച്ചസമയം സുബ്രഹ്മണ്യനുണ്ടായ ക്രോധംപോലെ നേത്രത്തിൽനിന്നു അഗ്നിക്കട്ടകൾ ചിതറി. അടിയനെ നോക്കി ആരാണിപ്പോൾ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നതെന്നു ചോദിക്കയും അതുകേട്ട രാവണിയുടെ വിവരങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ അറിയുംവണ്ണം ഉണൎത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കേട്ട ഇന്ദ്രജിത്തൊ എന്നുള്ള പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി തന്റെ സൈന്യങ്ങളെ താൻ ഹംസവ്യൂഹം പകുത്തു ഹനുമാന്റെ ചുമലിൽ ആരോഹിച്ചു അസ്ത്രങ്ങളെ ശരവൎഷം ചെയ്തു. രാവണി സത്യയുദ്ധം, ശൌൎയ്യയുദ്ധം ചെയ്തു ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു മയയുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ആ മായങ്ങളെയെല്ലാം ലക്ഷ്മണൻ പോക്കുകയും ഇന്ദ്രജിത്ത് നാഗാസ്ത്രം തൊടുക്കാമെന്നു പറയുകയും കൂടെ തടുക്കാമെന്നു ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട എടുത്ത അസ്ത്രം തൊടുക്കാതെ വില്ലോടുകൂടി ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞതിനെ ലക്ഷ്മണൻ കണ്ടു അടിയനെ വിളിച്ചു നീ കുറെ ഫലമൂലപാക

ങ്ങളും കൊണ്ടുവന്ന വാനരങ്ങളുടെ ക്ഷീണം മാററുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അതുകളെ കൊണ്ടുവരുവാൻ വനത്തിലേക്കു അടിയൻ പോയ അവസരത്തിൽ ആകാശത്തിൽനിന്നു നാഗാസ്ത്രം തൊടുത്തതാണ്. ലേശംപോലും അടിയൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഈ വിവരം നിന്തിരുവടിയെ അറിയിക്കാതിരിപ്പാൻ അവകാശമെന്തെന്നാണ് നിന്തിരുവടിയുടെ ചോദ്യം. അഗ്രഗണ്യനായ രാവണൻ തന്റെ നാല്പതുവെള്ളം പടകളെ പത്മവ്യൂഹം പകുത്തു നമ്മുടെ എഴുപതുവെള്ളം പടകളെ വളഞ്ഞുപോയതിനാൽ ഒരു ചെറുവാനരനെയെങ്കിലും നിന്തിരുവടിയുടെ അടുക്കലേക്കയച്ചു വിവരം അറിയിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമായിവന്നു. ഇങ്ങിനെയാണു യഥാർത്ഥം. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു: ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഈ നാഗാസ്ത്രം രാവണിക്കു കൊടുത്തത് ആരാണ്? അസ്ത്രത്തിന്റെ വൈഭവം എന്ത്? നീ അറിയുന്നവണ്ണം പറയുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു.

നാഗാസ്ത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവം.

ശരണം രാമചന്ദ്രാ! പണ്ടു നാഗാസുരൻ എന്നവനെ വധിപ്പാനായിട്ടാണു ബ്രഹ്മാവു സത്യലോകത്തുവെച്ച് ഒരു ആഭിചാരം ചെയ്കയും അതിൽനിന്നു ഒരു സർപ്പം ഉണ്ടാവുകയും ത്രിമൂർത്തികളും കൂടി നാഗാസുരനെ കൊലചെയ്തു മടങ്ങിവരിക എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം അതിവേഗത്തിൽ വീരമഹേന്ദ്രമെന്ന അസുരപുരിയിൽ പോയി നാഗാസുരന്റെ കോട്ടയുടെ പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽനിന്നു ഒരു ഹുങ്കാരം ചെയ്കയും ആ ഹുങ്കാരം നിമിത്തം ആ പട്ടണത്തിലുള്ള സ്ത്രീകളുടെ ഗർഭമലസുകയും കോട്ടയുടെ ഗോപുരങ്ങളിടിഞ്ഞു ചാടുകയും വിഷജ്വാലയാൽ അനേകമസുരന്മാർ മരിക്കുകയും ചെയ്തതിനെ ദൂതന്മാരാൽ നാഗാസുരൻ അറിഞ്ഞു തന്റെ 200 കോടിപ്പടയേയും വീരസേനനെന്ന പടനായകനേയും യുദ്ധത്തിന്നയച്ചു. വീരസേനൻ തന്റെ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ഗോപുരത്തിന്റടുക്കൽ വന്നുനോക്കിയതിനെ നാഗപാശം കണ്ടു തന്റെ ഫണത്തെ അമ്പതുയോജന പരത്തി ഒരു ഹുങ്കാരം ചെയ്തു. തന്നിമിത്തം പുറപ്പെട്ട വിഷജ്വാലകളും

ഏറെ വീരസേനനും പടകളും നശിച്ചു. അതിനെ അറിഞ്ഞു വീരകേസരിയെന്ന മന്ത്രിയും 1000 കോടി പടകളും വന്നു സൎപ്പത്തിനെ നേരിട്ടു. അതുകണ്ടു സൎപ്പം തൽക്ഷണം തന്റെ വായപിളൎന്നു അവരെയെല്ലാം ആചമനം ചെയ്തു. ആ വിവരം അറിഞ്ഞു നാഗാസുരൻ ക്രോധാഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു ഇതു മഹാ അന്യായവും അപമാനവും ആയല്ലൊ എന്നു കരുതി അശ്വവാഹനമേറി കരവാളപാണിയായി പുറപ്പെട്ടു പത്മമെന്ന സംഖ്യയോടുകൂടിയ പടകളോടുകൂടി സൎപ്പത്തെ വന്നു കാണുകയും ആ സമയം സൎപ്പം അസുരനെ നോക്കി ഹേ! അസുരശേഖര! നീ അസുരഗോത്രമാണെങ്കിലും നിന്റെ പിതാവ് ഞങ്ങളുടെ വംശത്തിൽ ഒരുവനായിരിക്കുന്നു. കാരണം—നിന്റെ മുഖം സൎപ്പാകൃതിയല്ലൊ ആകുന്നു. എന്നാൽ ആവട്ടെ. നീ മുമ്പെ മരിക്കുന്നുവൊ; അല്ല പടകളുടെ മരണം നിണക്കു കാണേണമെന്നുണ്ടൊ എന്നതുകേട്ടു അസുരൻ അതിന്നു സമാധാനം അസ്ത്രംകൊണ്ടാണ് എന്നും പറഞ്ഞു അനേക ബാണങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുകയും അയക്കുന്ന ബാണങ്ങളെല്ലാം വിഷാഗ്നിയാൽ ഭസ്മമായി പോകുന്നതിനെക്കണ്ടു നാഗാസുരൻ അതിവേഗത്തിൽ കരവാളപാണിയായി സൎപ്പത്തിന്റെ നേരിട്ടു ചാടുകയും അതുകണ്ടു സൎപ്പം വാ പിളൎന്നു നാഗാസുരനെയും അവന്റെ സൈന്യങ്ങളേയും ഭുജിച്ചു തൃപ്തനായി മടങ്ങി ത്രിമൂൎത്തികളുടെ അടുക്കലേക്കു വന്നു സന്തോഷചിത്തന്മാരായി അപ്പൊഴു പരമേശ്വരസ്വാമി അണിഞ്ഞ സൎപ്പങ്ങളിൽ താൻ ഒരുവനായിരുന്നു. അങ്ങിനെ കുറെക്കാലം കഴിഞ്ഞതിൽപ്പിന്നെ ഒരു ദിവസം പരമേശ്വരസ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു ലോകങ്ങളെല്ലാം ഒരു പ്രാവശ്യം സഞ്ചരിച്ചു കാണേണമെന്നു മോഹമുണ്ടു. ആയതിന്നു കല്പന തരേണമെന്നു സൎപ്പമായ നാഗപാശം അപേക്ഷിക്കുകയും ആയതിന്നു അനുഗ്രഹിച്ചു ശാന്മലദ്വീപിൽ മാത്രം പോകരുതെന്നു കല്പിച്ചയക്കുകയും ചെയ്തു. നാഗപാശം കൈലാസത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു അമ്പതുകോടി യോജന വിസ്താരമായ ഭൂലോകത്തിൽ ശാന്മലദ്വീപ് ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ള പതിപട്ടണനഗരഗ്രാമങ്ങൾ ഒന്നൊഴിയാതെ സഞ്ചരിച്ചു അവിടവിടങ്ങളിലുള്ള

അത്ഭുതങ്ങളെല്ലാംകണ്ടു മടങ്ങുകയും മൎത്ത്യത്തിൽ വെച്ചു രമണകദ്വീപിലേക്കു പോയാൽ എന്താണപായം? ത്രിമൂൎത്തികളാലും അസാദ്ധ്യമായ നാഗാസുരനെ വധിച്ചവനാണ് ഞാൻ. ശത്രുക്കളുടെ ബാധ എനിക്കുണ്ടാവുന്നതല്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽ ആരേയും കാണാമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു മടങ്ങി നാഗപാശമെന്ന സൎപ്പം രമണകദ്വീപിലേക്കു വന്നു നോക്കുമ്പോൾ അവിടെ വസിക്കുന്നവർ തന്റെ ഗോത്രസംജാതന്മാരായിരുന്നു അവരോടു നാഗപാശം ക്രോധിച്ചു ഹേ പ്രജകളെ! നിങ്ങൾ എന്നെ ആരെന്നു മനസ്സിലാക്കിയോ. ഞാൻ സൎപ്പരാജാവാണ്. ത്രിമൂൎത്തികളാലും അസാദ്ധ്യമായ നാഗാസുരനെ വധിച്ചവനാണ്. എന്നെ നിങ്ങൾ മാനിക്കാതിരുന്നാൽ ഞാൻ നിങ്ങളെ ഗോത്രത്തോടെ നശിപ്പിക്കും. എന്നതിനെ കേട്ടു പേടിച്ചു അങ്ങിനെയല്ല നമ്മുടെ കുലകാലനായ പന്നഗാരി എന്ന ഒരു പക്ഷിയുണ്ട്. ആയവന്റെ നാമം ഗരുഡൻ എന്നാണ്. അവൻ വൎഷാവസാനത്തിൽ ഇവിടെ വരും. അവന്നു അന്നേക്കു വേണ്ടുന്ന ഭക്ഷണപദാൎത്ഥങ്ങളെല്ലാം ഒരുക്കണം അല്ലെങ്കിൽ അന്നു സൎപ്പഭക്ഷണമാണ്. ആ ദിവസം ഇന്നാണ്. ഗരുഡൻ വരേണ്ടുന്ന സമയമായി. ആയവനെ അങ്ങുന്നു ജയിച്ചു ശത്രുബാധ ഒഴിച്ചാൽ ഇനി മേൽ സുഖമായി ഭവിക്കാം. അങ്ങിനെ കഴിയുമൊ എന്നു ചോദിച്ചതിന്നു നാഗപാശം മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി പക്ഷി എന്നെ കണ്ടുവെന്നാൽ പ്രാണൻ കളയും. സാരമില്ല. എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ പക്ഷീന്ദ്രനും അതിവേഗമായി വരുന്നതിനെ കണ്ടു സൎപ്പങ്ങൾ നടുനടുങ്ങുകയും നാഗപാശം പക്ഷിയെ മാനിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനെ കണ്ടു ഗരുഡൻ ക്രോധിക്കുകയും നാഗപാശമെന്ന സൎപ്പം തന്റെ ഫണത്തെ പരത്തി ഗരുഡനോടു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ഇങ്ങിനെ അന്യോന്യം തമ്മിൽ ഒരു നൂറു സംവത്സരം അതികഠിനമായ യുദ്ധം ചെയ്തു നാഗപാശം അധികമായ ക്ഷീണത്തോടുകൂടി പിൻ മടങ്ങി ഒരു കുഹരത്തിൽ ഒളിച്ചു ആ മൎത്ത്യമായി തന്നെ പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അടുക്കൽ വന്നു ദണ്ഡനമസ്കാരം ചെയ്ത് എന്നെ രക്ഷിക്കേണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. പ

രമേശ്വരസ്വാമി സർപ്പത്തെ നോക്കി അല്ലയോ നാഗപാശമേ, നി
ന്നെ ഞാൻ രക്ഷിച്ചു. നീ ഇതുവരെ എവിടെപ്പോയിരുന്നു! എന്നു
പറയുന്നതിനിടയിൽ ഗരുഡൻ അതിവേഗത്തിൽ വന്നു പരമ
ശ്വരസ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു സ്വാമിൻ അടിയന്റെ ശത്രുവാണ്
ഈ നാഗപാശം. ഒരു നൂറു സംവത്സരമായി ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ യു
ദ്ധം ആരംഭിച്ചിട്ടു ഇന്നു അടിയനെ അറിയാതെ ചാടിപ്പോന്നവ
നാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഇവന്റെ പ്രാണനെ അടിയനു ദാനം
ചെയ്യണമെന്നു ഗരുഡന്റെ അപേക്ഷയെ കേട്ടു ഹേ ഗരുഡാ!
ഈ വിവരമൊന്നും ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. നാഗപാശം എന്നെ
നമസ്കരിച്ചു രക്ഷിക്കേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും അവ്വണ്ണം ഞാൻ
അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പിന്നെയാണ് നിന്നെ കണ്ടു
കാര്യം മനസ്സിലായത്. ആയതുകൊണ്ടു തൽക്കാലം അവനെ
ഞാൻ രക്ഷിച്ചു. എങ്കിലും ഒരു കാലത്തു നാഗപാശത്തെ ഭുജി
പ്പാൻ നിനക്കിടവരുവാനായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു എ
ന്നു പറഞ്ഞു ഗരുഡനെ അയക്കുകയും നാഗപാശത്തെ പണ്ട
ത്തെ സ്ഥിതിയിൽ വെക്കുകയുംചെയ്തു. ആയതിൽപ്പിന്നെ രാവ
ണി തന്റെ കുലഗുരുവായ ശുക്രമഹർഷിയാൽ പരമേശ്വരസ്വാ
മിയുടെ അടുക്കൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു വരായുധം ഉണ്ടെന്നറിഞ്ഞു സേ
വചെയ്തു പരമേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി നാഗപാശം തരേണമെ
ന്നപേക്ഷിക്കുകയും ഇന്ദ്രജിത്തിനു നാഗപാശത്തെ ദാനം ചെയ്യു
യും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരമാണ് നാഗപാശത്തിന്റെ വൈഭവം എന്നു
തിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഈ അസ്ത്രം
വീണ്ടെടുക്കേണമെങ്കിൽ ആർ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കും എന്നു
തിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ഒന്നാ കൊടുത്ത പരമേ
ശ്വരൻ അല്ലയെങ്കിൽ തൊടുത്ത ഇന്ദ്രജിത്ത് അല്ലായെങ്കിൽ ഈ
നാഗപാശംതന്നെ. ഇങ്ങിനെ മൂന്നാൽ ഒരുവൻ വിചാരിച്ചല്ലാ
തെ മററാരു വിചാരിച്ചാലും ഈ അസ്ത്രത്തിനെ വീണ്ടെടുപ്പാൻ
പ്രയാസം. എന്നാൽ ശരീരത്തിൽനിന്നു വേർപെടുന്നതു എ
പ്പോഴാണെന്നു വെച്ചാൽ പ്രാണനും പാശവും ഒരുവസരത്തിൽ
പിരിയും ആകയാൽ ഈ സർപ്പത്തിന്നതു ശക്തിയുണ്ട്. എന്നു

തിനൊക്കട്ടെ ഭഗവാൻ ധർമ്മുണ്ടെങ്കിൽ രക്ഷിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണൻെറ വക്ഷഃപ്രദേശത്തിൽ താൻ വീണു മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുകിടക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകളെയെല്ലാം കണ്ടു ഗഗനചാരികളായി നില്ക്കുന്ന ദേവന്മാർ നാഗാരിയായ ഗരുഡനെ സ്തുതിക്കുകയും ഗരുഡൻ പ്രത്യക്ഷമാകുകയും പശ്ചിമദിക്കിൽനിന്നു ഗരുഡൻെറ വരവിനെ കണ്ടു ഇന്ദ്രൻ ദേവകളോടു, നോക്കുവിൻ ദേവകളെ ഗരുഡഭഗവാൻെറ വരവു അത്യത്ഭുതമുണ്ട്. കോടികാതത്തിന്നും ദൂരദേശത്തുള്ള അണുമാത്രമായ പദാർത്ഥങ്ങളെ അടുത്തുകാണത്തക്ക സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയോടുകൂടിയ ഗരുഡഭഗവാൻ തൻെറ രണ്ടു നേത്രങ്ങളിൽനിന്നും നേത്രാശ്രുക്കൾ ധാരാളമായി ഒഴുകുന്നതിനെ നോക്കുവിൻ. തൻെറ വലത്തെ നേത്രത്തിൽനിന്നു സന്തോഷസലിലവും എടത്തെ നേത്രത്തിൽനിന്നു സന്താപസലിലവും ആയിട്ടാണ് കാണുന്നത്. എന്നാൽ സന്തോഷമെന്തു സന്താപമെന്തു എങ്കിൽ സർവ്വേശ്വരനായ സ്വാമിയെ പിരിഞ്ഞു അനേകകാലമായി ഇന്നു കണ്ടു ശേവിപ്പാൻ സംഗതി വന്നുവല്ലൊ അതും സർവ്വേശ്വരനായ സ്വാമിയുടെ കാരുണ്യംതന്നെ എന്നുള്ളതിനെ വിചാരിച്ചു സന്തോഷാശ്രുവും. അയ്യോ കഷ്ടം താൻ ഒരു ക്ഷത്രിയവംശത്തിൽ ജാതനായി രാജ്യഭ്രഷ്ടനായി ഭാര്യാവിയോഗിയായി മൃഗപ്രായമായ വനത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു അനന്തരം ലങ്കയിൽ കടന്നു രാക്ഷസന്മാരോടു മത്സരിച്ചു അനുജനെ കുല കൊടുക്കേണ്ടി വന്നുവല്ലൊ എന്നാലോചിച്ചും ഇപ്രകാരമുള്ള ദുഃഖങ്ങൾ എൻെറ സ്വാമിക്കും വന്നനുഭവിച്ചുള്ള ഞാൻ കാണേണ്ടിവന്നുവല്ലൊ എന്നതിനെ വിചാരിച്ചു സന്താപാശ്രുവും ഇങ്ങിനെയുള്ള നേത്രജലങ്ങളോടുകൂടി ഭഗവാൻെറ നീലമേഘശ്യാമളവർണ്ണമായ തിരുമേനി സ്വരൂപത്തെ കാണ്മാനുള്ള വരവാണ്. വൈനതേയൻെറ പക്ഷവാതങ്ങളേറ്റു സമുദ്രത്തിലുള്ള തിരഘോഷങ്ങൾ ഒന്നോടൊന്നു സംഘട്ടനപ്രതിഘട്ടനങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു. എന്നുതന്നെയല്ല ഭൂമിയിലുള്ള അന്ധകാരങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങുന്നു. ഇത്ര ശക്തിയോടുകൂടിയ തൻെറ നാലു പക്ഷങ്ങളിൽനിന്നും ഇരുപത്തിനാലക്ഷരസംയുക്തമായ പ്രണവത്തെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്നതു നോക്കു

ക. ഗരുഡഭഗവാന്റെ തേജസ്സു അടുത്തടുത്തു വരുംതോറും വാനരങ്ങളുടെ മേൽ അവലംബിച്ചിട്ടുള്ള നാഗപാശങ്ങളും കെട്ടഴിയുന്ന അത്ഭുതം നോക്കുവിൻ. എന്നു ഗരുഡായനമഃ ഗരുഡായനമഃ എന്നു സ്തുതിച്ചു ഇന്ദ്രാദികൾ നില്ക്കെ ഗരുഡൻ വന്നു സ്വാമിയെ സ്തുതിക്കുന്നു.

ഗരുഡസ്തുതി

കവി.

ദേവാതിദേവർപലരാലുംതൊഴുതിരുനാമമേത്തുതിരുവായി
മൂവരുമായുലകെല്ലാംഴമശരങ്ങളാമന്നുതൽചാ
മേവാതയിമ്പമവോമവിദമവിനെടുവീട്ടുകരൂമുടിവായി
ആവായിവരുന്തിഅഴയാർകൊലാരുന്നതിരുകമതെള്ളുമറിവാർ.

ശ്രീമൽനാരായണാ ശരണം. പരബ്രഹ്മസ്വരൂപാ ശരണം; അഖിലാണ്ഡകോടി ബ്രഹ്മാണ്ഡനായകാ ശരണം; കൗസല്യാഗർഭസംഭവാ ശരണം; ദശരഥരാജനന്ദനാ ശരണം; വിശ്വാമിത്രയജ്ഞപരിപാലകാ ശരണം; താടകാപ്രാണാപഹാരാ ശരണം, അഹല്യാശാപവിമോചനാ ശരണം; ത്ര്യംബകചാപഖണ്ഡിതാ ശരണം; സീതാപാണിഗ്രഹമൂർത്തായ ശരണം; ഭാർഗ്ഗവരാമഗർവ്വശമനാ ശരണം; അയോദ്ധ്യാധിവാസാ ശരണം; പട്ടാഭിഷേകപ്രിയാ ശരണം; കോടിമാർത്താണ്ഡവിജയകിരീടമണിമകുടവിലസൽ ശ്രീവീരരാഘവാ ശരണം; സർവ്വേന്ദ്രിയഭ്രമോപശാന്ത സിദ്ധയോഗിജനവിശുദ്ധമാനസ, സരോജനിവാസ, ഹംസരാജ, ശ്രീവീരരാഘവാ ശരണം; ഗുണാകരതലക്ഷണ, സഹോദരശ്രിത, താരകപരബ്രഹ്മമൂർത്തായ ശരണം; ഘനാവിജയഉഗ്രതൂണീരകോദണ്ഡപാണേ ശരണം; അമൃതകിരണകലശ, ശ്രീചക്രചക്രാത്മകമണികുണ്ഡലപ്രകാശാ ശരണം; ഫണിവികടമാലികാഭരണവന്ദിതപാദകമലയുഗള ശ്രീവീരരാഘവാ ശരണം; സ്വാമിൻ പന്ത്രണ്ടു ആദിത്യന്മാരാലും പതിനൊന്നു രുദ്രന്മാരാലും അഷ്ടവസുക്കളാലും സപ്തഋഷികളാലും ആറു ശാസ്ത്രങ്ങളാലും അഞ്ചു ഭൂതങ്ങളാലും നാലു വേദങ്ങളാലും ത്രിമൂർത്തികളാലും സ്തുതിക്കപ്പെടുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ കടാക്ഷവീക്ഷണം ലഭിക്കപ്പെടുന്നവന്നു ജനനം മരണ

മെന്നു രണ്ടു കരയോടുകൂടിയ സംസാരസാഗരത്തിൽനിന്നു ഉദ്ധാരംചെയ്തു് നിത്യാനന്ദമെന്നു അഖണ്ഡാനന്ദത്തെ അനുഭവിക്കും സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യമില്ലാതെ ഞാൻബ്രാഹ്മണൻ ഞാൻ ക്ഷത്രിയൻ ഞാൻ വൈശ്യൻ ഞാൻ ശൂദ്രൻ ഞാൻ രാജാ ഇവൻ പ്രജ ഞാൻ ഗുരു ഇവൻ ശിഷ്യൻ ഞാൻ ധനികൻ ഇവൻ ദരിദ്രൻ എന്നു നടിച്ചു് ദുഃഖസ്യാനന്തരം സുഖം സുഖസ്യാനന്തരം ദുഃഖം. ജനനാനന്തരം മരണം മരണാനന്തരം ജനനം. എന്നു കാലചക്രഭ്രമിയിൽപ്പെട്ടു ഇടം വലം തിരിയുന്ന അജ്ഞാനികളുടെ അന്ധകാരത്തെ നീക്കി ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്തും ദുഷ്ടനിഗ്രഹം ശിഷ്ടപരിപാലനത്തിനായും ധർമ്മത്തെ ലോകത്തിൽ നിലനിർത്തി ലോകംതിരുത്തു രക്ഷിപ്പാനായല്ലോണ് എടുത്ത സ്ത്രീവേഷധാരിപുരുഷനായ നിന്തിരുവടിയെ മായാസമ്പ്രദായമായ വിദ്യ അടിയനോടു കാണിക്കേണമെന്നില്ല. അണിയറയിൽനിന്നു് ഈ വേഷത്തെ കെട്ടിച്ചു് സഭയിലേക്ക അയച്ചതു് അടിയനല്ലെ സ്വാമി, ആയതുകൊണ്ടു അടിയനെ തൃക്കൺപാർത്തരുളേണമെ രാമചന്ദ്രപ്രഭോ! സ്വാമിൻ എന്നു ഗരുഡൻെറ സ്തുതികളെ കേട്ടു് കാരുണ്യവാരാനിധിയായ രാമസ്വാമി പക്ഷിയെ തൃക്കണ്ണോത്തു് കടാക്ഷിച്ചുപറയുന്നു. അല്ലയോ പക്ഷി നീ ആരാണ്. എവിടെനിന്നു വന്നു. അഗ്രഗണ്യനായ രാവണിയുടെ നാഗപാശത്താൽ എഴുപതു വെള്ളം വാനരങ്ങളും എൻെറ അനുജനുംപെട്ടു് ശവശരീരികളായി കിടക്കുന്നു മദ്ധ്യേ നീ ഒരുവൻ വന്നു ഇത്രയിരം ശരീരികളുടെ പ്രാണനെ ദാനംചെയ്തു ഒരു പ്രാണദാതാവാണു് നീ എന്നതിലേക്കു വാദമില്ല. ഇതു് ആലോചിക്കുമ്പോൾ എൻെറ പൂർവ്വികന്മാരായ ക്ഷത്രിയരാജാക്കന്മാർ ചെയ്ത സുകൃതമെ ഇങ്ങിനെ ഒരു പക്ഷിയായി വന്നു് ഈ ആപല്ലോകത്തെ രക്ഷിച്ചതു എന്നും ശങ്കിക്കുന്നു. പഞ്ചപിതാക്കന്മാരിൽവെച്ചു നീ പ്രാണദാതാവാണു്. നിന്നെ എന്തെന്നാണു് വിളിക്കേണ്ടതെന്നു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. നീ ചെയ്ത സഹായത്തിനു പ്രത്യുപകാരമായി വല്ലതും ചെയ്വാൻ ഞാൻ അസമർത്ഥനാണ്. അയോദ്ധ്യയുംകൂടി എൻെറ കൈവശമില്ല. സമയോചി

തമായിച്ചെയ്യു നന്ദി ലഘുവായിരുന്നാലും അതിനെ ലോകത്തെക്കാൾ വലുതെന്നു കരുതണം. അങ്ങോട്ടു യാതൊരു ഉപകാരവും ചെയ്യാതിരിക്കെ ഇങ്ങോട്ടു ചെയ്യു ഉപകാരത്തിന്നു പ്രത്യുപകാരമായി മൂന്നു ലോകത്തെ ദാനം ചെയ്താലും ശരിയാവുന്നതല്ലെന്നാണ് ശാസ്ത്രം എന്നതന്നെയല്ല നിന്നെ ഈ ജന്മത്തിൽ കണ്ടറിവില്ല. ഇങ്ങിനെ ആപൽക്കാലത്തു രക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പക്ഷിയുണ്ടെന്നു സജ്ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞും ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. നാംതമ്മിൽ യാതൊരു കൊണ്ടറിവും കൊടുത്തറിവുമില്ല. ഇങ്ങിനെ കണ്ടറിവ് കേട്ടറിവ് കൊണ്ടറിവ് കൊടുത്തറിവെന്നു നാലറിവിൽ വെച്ചു ഒരറിവുമില്ലാതെ കണ്ടിരിക്കെ നീ വന്നു രക്ഷിപ്പാനുള്ള അവകാശം ഇന്നതെന്നു പറഞ്ഞുകേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഗരുഡൻ പറയുന്നു. അതിശയം. അത്യത്ഭുതമുണ്ട്. നിന്തിരുവടിയുടെ വാഗ്വൈഭവം. നിന്തിരുവടി അരുളിച്ചെയ്യു നാലറിവും നാം തമ്മിലുണ്ട്. അടിയൻ ആരെന്നും അടിയന്റെ മാതാപിതാക്കളാരെന്നും നാമധേയമെന്തെന്നും നാം തമ്മിലുള്ള പരിചയമെന്തെന്നും ഈ അവസരത്തിൽ വരുവാൻ അവകാശമെന്തെന്നും ഉണർത്താം. അടിയന്റെ അച്ഛൻ കശ്യപനാണ്. അമ്മ വിനതയാണ്. നാമം ഗരുഡനെന്നാണ്. പക്ഷികളിൽ വെച്ച് അടിയൻ രാജാവാണ്. പണ്ടു വിശ്വാമിത്രനാൽ സൃഷ്ടമായ പെരുന്യാക്കടലിൽ നിന്നു ആയിരം യോജന വിസ്താരത്തോടുകൂടിയ ഒരു ആമയെ അടിയൻ കൊത്തി എടുത്തു മഹാമേരുവിന്റെ ഉത്തരദിക്കിലുള്ള അരയാൽ വൃക്ഷത്തിന്റെ ശാഖയിൽവെച്ചുഭുജിപ്പാൻ ശ്രമിച്ച സമയം ആമയുടെ ഘനം പൊറുക്കാതെ കൊമ്പിടിഞ്ഞു വീഴുകയും വൃക്ഷത്തിന്റെ അടിപ്പാട്ടിൽ അങ്ങയെ കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്യുന്ന മഹർഷികൾ സമാധി ഉണർന്ന് നാരായണാ അഭയമഭയമെന്നു സ്തുതിക്കുകയും മകന്മാരെ രക്ഷിപ്പാനായി കോദണ്ഡപാണിയായിനിന്തിരുവടിവന്നു അടിയനോടു ആയിരം സംവത്സരം യുദ്ധംചെയ്കയും അവസാനം പക്ഷീന്ദ്രനോടു ഞാൻ തോറ്റുപോയി വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെന്തെന്നുവെച്ചാൽ തരുന്നുണ്ടു.

ന്ന അടിയനോട് അരുളിച്ചെയ്യുകയും അടിയൻബുദ്ധിയില്ലായ്കയാൽ ഭഗവാനോടു നിന്നോട്ട ഞാൻ വരം വാങ്ങുന്നില്ലെന്നും നിനക്കു വേണ്ടുന്ന വരത്തിനെ ദാനം ചെയ്യുമെന്നും ഞാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട് ഇന്നു മുതൽക്കു നീ എനിക്കു വാഹനമായിരിക്കണമെന്നു തിരുവടി ചോദിച്ചപ്രകാരം അന്നുമുതൽ ഇന്നേവരെ തിരുവടിക്കു അടിയൻ വാഹനമല്ലയൊ. ആയതുകൊണ്ടു മേരുവിൽവെച്ചു കണ്ടും കേട്ടും വരംകൊണ്ടും കൊടുത്തും ഇങ്ങിനെ നമക്കറിവും അന്നുതന്നെ ഉണ്ട്. സൎവ്വേശ്വരനായ തിരുവടിയുടെ ഗോത്രത്തിൽവെച്ചു സഗരരാജാവിന്നു അടിയന്റെ ഭഗിനിയായ സുമിത്രയെ കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. സ്വാമിൻ എന്തിന് വളരെ പറയുന്നു. സുഗ്രീവാദികൾ അടുത്തുള്ളതുകൊണ്ടു അധികമൊന്നും പറയുന്നില്ല: വൈകുണ്ഠത്തിൽ മുഖമണ്ഡപത്തിൽവെച്ചു അടിയനോടു ഉണൎത്തിച്ചത് അടിയൻ മറക്കുമൊ. അവതാരശേഷം ലങ്കയിൽ രാക്ഷസന്മാരോടു യുദ്ധമുണ്ടാകുമെന്നും ആ യുദ്ധത്തിൽ രാവണപുത്രനായ രാവണി നാഗപാശം തൊടുക്കുമെന്നും ആ അവസരത്തിൽ വൈകുണ്ഠത്തിൽ അന്ധകാരം നിറയപ്പെടുമെന്നും തൽക്ഷണം അതിവേഗത്തിൽ ലങ്കക്ക് വന്നു നാഗപാശം കൊത്തി അറുത്തു പോകേണമെന്നും തിരുവടി അടിയനോടു കല്പിച്ചപ്രകാരം ഇന്നു ആ ലക്ഷണത്തെക്കണ്ടു അടിയൻ വിടകൊണ്ടതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയൊ പക്ഷി നിന്റെ വാക്കു സുഗ്രീവാദികൾ കേട്ടാൽ പ്രകൃതിവിരോധമായ്തീരും. ആയതുകൊണ്ടു ഒരു പ്രാവശ്യം കൂടി യുദ്ധകളത്തിൽ കടന്നു പക്ഷപുടങ്ങളാൽ അടിച്ച് വിഷജ്വാലകളെ പോക്കി വേഗം വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു പോകുക എന്നതിനെക്കേട്ടു ഗരുഡൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ വളരെ കാലമായി തിരുവടിയെ അടിയൻ എടുത്ത് പറന്നീട്ട്. ആകയാൽ അടിയന്റെ തോൾത്തിമരം തീരുവാനായി ഒന്നു എടുത്ത് പറക്കുവാൻ അനുവദിക്കേണമെന്നു അപേക്ഷയെ കേട്ട് ഗരുഡനെ സമീപത്തിൽ വരുത്തി ഭഗവാന്റെ പാദമെത്ത പക്ഷങ്ങളിൽ വെ

ക്കുകയും ഗരുഡന്റെ തിരം സ്വപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ഗരുഡാ ഇന്നു കണ്ടതുപോലെയുള്ള ലക്ഷണങ്ങൾ പ്രാപ്യരുടെ വൈകുണ്ഠത്തിൽ കാണും. ഞാൻ രാവണവധമായിരിക്കും. ശേഷം നീ ഇവിടേക്ക് വരണം. ഇപ്പോൾ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്ക് പോകുക എന്ന് കല്പന കൊടുക്കുകയും ഗരുഡൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്ക് വിടകൊള്ളുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാൻ സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. അല്ലയോ സുഗ്രീവ! നാഗാസ്ത്രം തൊടുത്ത രാവണിയുടെ നേരിട്ട് മേലിൽ യുദ്ധംചെയ്യാൻ നമ്മുടെ സംഘത്തിൽ ആരുണ്ട്. നാഗാരിയായ പക്ഷിയുടെ സഹായത്താൽ ഈ അവസരത്തിൽ ജയിച്ചുകിട്ടി. ഇതുപോലെ നാരായണാസ്ത്രം ബ്രഹ്മാസ്ത്രം എന്ന സായകങ്ങൾ ഇനിയും രാവണിയുടെ അടുക്കൽ ഉണ്ട്. ആയത് തൊടുത്താൽ അതിനു പ്രതിശാന്തി ചെയ്വാൻ നമ്മാൽ സാധിക്കയില്ല. ആ പക്ഷിയുടെ ധർമ്മം നോക്കുക. നമ്മാൽ ആ പക്ഷിക്ക് യാതൊരു ഉപകാരവും ഇല്ലാതിരിക്കെ ഇത്രയേറെ ശരീരികളെയും രക്ഷിച്ചു. വിചാരിച്ചാൽ മേഘങ്ങൾ ഭൂമിക്ക് ജലത്തെ ദാനംചെയ്തു ധാന്യാദികളെ പുഷ്ടിവരുത്തി ലോകത്തെ രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. അത് വിചാരിച്ച് ഭൂമി യാതൊരു പ്രത്യുപകാരവും മേഘങ്ങൾക്ക് ചെയ്യുന്നില്ല. എന്നപോലെ നമ്മെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയ പക്ഷിക്ക് നമ്മാൽ യാതൊരു പ്രത്യുപകാരവും ചെയ്വാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. സജ്ജനങ്ങളുടെ ലക്ഷണം ഇപ്രകാരമാണ്. എന്നതിനെ കേട്ട ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്രപ്രഭോ, സ്വാമിൻ ലക്ഷ്മണനും പടകളും മരിച്ചുപോയി എന്നു കേട്ട് സച്ചരിതയായ ജാനകി വ്യസനിച്ചിരിക്കും. ശത്രുക്കൾ നശിച്ചുവെന്നുള്ള സന്തോഷത്തോടുകൂടി രാക്ഷസന്മാരും ഇരിക്കും. മരിച്ചവരെല്ലാം രണ്ടാമതും ജീവിച്ചുഎന്നു കേട്ടാൽ ജാനകിയുടെ ദുഃഖവും തീരും രാക്ഷസന്മാരുടെ സന്തോഷവും മാറും. അതിലേക്കായി നിന്തിരുവടിയും ലക്ഷ്മണനും ശിലാഖ്യാനിലേച്ചുള്ള

ണം. വാനരങ്ങളെല്ലാം ആൎപ്പുനാദം ചെയ്യണം എന്നതിനെ കേട്ട അപ്രകാരംചെയ്തു. ഈ ശബ്ദത്തിനെകേട്ട രാവണൻ മന്ത്രികളോടു ഹെ മന്ത്രികളെ രാമന്റെ കയ്യിലുള്ള കോദണ്ഡത്തിന്റെ ധ്വനി മേഘത്തെപ്പോലെ ഗൎജ്ജിക്കുന്നു. ലക്ഷ്മണന്റെ ശിലാധ്വനി ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ ഭേദിക്കുന്നു. ഹനുമാന്റെ ആൎപ്പുനാദം എന്റെ ഇരുപതു കൎണ്ണത്തിലും വന്നടിക്കുന്നു. സുഗ്രീവന്റെ ആൎപ്പുനാദം ലോകത്തെ സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ വാനരങ്ങളുടെ ആൎപ്പുനാദവും രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ ശിലാധ്വനിയും കേൾക്കുമ്പോൾ നാഗപാശത്താൽ ശത്രുക്കളെ നിഗ്രഹിച്ചു വന്നുവെന്നു രാവണി എന്നോടു പറഞ്ഞതു കേവലം വ്യാജമാണ്. ഇങ്ങിനെ എന്നോടു അസത്യം പറയേണ്ടുന്നാവശ്യം രാവണിക്കെന്തായിരുന്നു എന്നറിയണമെന്നു പറഞ്ഞ് ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ അടുക്കലേക്കു രാവണൻ വരുന്നതുകണ്ട് തൈലത്തോണിയിൽകിടക്കുന്ന ഇന്ദ്രജിത്ത് എഴുനീററു നമസ്കരിക്കാതെ കിടന്നപാട്ടിൽത്തന്നെ കിടന്ന് വണങ്ങുകയും അതുകണ്ട് രാവണൻ ഹെ കുമാര! നിണക്ക് ഇത്ര ക്ഷീണം ബാധിപ്പാൻ അവകാശമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു രാവണി പറയുന്നു. ശരണം പിതാവെ! ലക്ഷ്മണനോടുകൂടി ഉണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ വളരെ ക്ഷീണം ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. ലക്ഷ്മണൻ തൊടുത്ത അസ്ത്രങ്ങൾ എന്റെ ശരീരത്തിൽതറച്ച് ധാരാളം രക്തം പ്രവഹിച്ച് ഞാനണിഞ്ഞുള്ള കഞ്ചുകവും ശരീരവുംകൂടി രക്തം ഉറഞ്ഞു കട്ടപിടിച്ചതിനാൽ അങ്ങും ഇങ്ങും അനങ്ങുവാൻ പാടില്ലാതെയും നേത്രവുംകൂടെ മിഴിപ്പാൻ കഴിയാതെയും വശംകെട്ടതിനാലാണ് കിടന്ന നിലയിൽത്തന്നെ കിടന്നു വണങ്ങുവാൻ കാരണം. മുമ്പ് ഷൺമുഖനൊഴിച്ച് ബാക്കിയെല്ലാവരോടും ഞാൻ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നും ഇത്ര ക്ഷീണം ബാധിച്ചിട്ടില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ഈ സമയത്തിൽ തിരുമനസ്സിലേക്ക് ...

എന്നതിനെ കേട്ട രാവണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ രാവണി, ശത്രുക്കളായ വാനരങ്ങളേയും ലക്ഷ്മണനേയും നാഗാസ്ത്രത്താൽ ബ

ന്ധിച്ചുവന്നു. വിഭീഷണനേയും രാമനേയും യുദ്ധക്കളത്തിൽ കാണാഞ്ഞയാൽ ഹിംസിപ്പാനിടവന്നില്ലെന്നും മററും പറഞ്ഞുവല്ലൊ. ആയതു മുഴുവനെ വ്യാജമല്ലെ. ഇപ്പോൾ യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നു വാനരങ്ങളുടെ ആൎപ്പുനാദവും രാമാദികളുടെ ശിഞ്ജാധ്വനിയും അതികഠിനമായ്ക്കേട്ടു. മരിച്ചവർ രണ്ടാമതും ജനിച്ചതു ഇതുവരെ കേട്ടിട്ടില്ല. നിണക്കു രാമാദികളെ ജയിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ലയിരുന്നുവെങ്കിൽ എന്നോടു ജയിച്ചു എന്നു അസത്യം പറയേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നതിനെ കേട്ടു രാവണി പറയുന്നു. ശരണം പിതാവെ നിന്തിരുവടിയോടു ഒരു കാലത്തും അസത്യം ഞാൻ പറയുമെന്നു ശങ്കിക്കണ്ട. നാഗപാശത്താൽ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചതു സത്യമാണ്. എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ ദൂതന്മാർ രാവണൻെറ അടുക്കൽവന്നു പറയുന്നു. ശരണം ലങ്കേശ്വര! നിങ്ങൾ തമ്മിൽ വൃഥാ ശണ്ഠപിണയേണമെന്നില്ല. ഇന്ദ്രജിത്തു നാഗപാശത്താൽ രാമാദികളെ ജയിച്ചതു സത്യമാണ്. അനന്തരം നാഗപാശം മോചനം വന്നു അവരെല്ലാം രണ്ടാമതും ജീവിച്ചതും സത്യമാണ്. മരിച്ചവർ രണ്ടാമതും ജീവിപ്പാനുള്ള കാരണം. മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ലക്ഷ്മണൻെറമേൽ രാമൻ വന്നു ദുഃഖിച്ചുവീണു മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുകിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ പന്നഗാരി എന്ന ഗരുഡൻ വന്നു നാഗപാശത്തെ കൊത്തി അറുത്ത് രാമനെ സ്തുതിച്ചുപോകുകയും തന്നിമിത്തം വാനരങ്ങളും മനുഷ്യരും മുമ്പിലത്തെക്കാൾ അതിയോഗ്യന്മാരായി യുദ്ധക്കളത്തിൽ യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായും നില്ക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയാണ് ഉണ്ടായ പരമാൎത്ഥം. എന്നു ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞുപോയതിന്നശേഷം ആവട്ടെ_ ഗരുഡനെ ഞാനറിയും. എൻെറ അസ്ത്രങ്ങൾപെട്ടുണ്ടായ വ്രണങ്ങൾ ഗരുഡന്ന് ഇനിയും ശമിച്ചിട്ടില്ല. അക്കാൎയ്യം ഇനിമേൽ ആലോചിക്കാം. ഇന്നു യുദ്ധത്തിന്നു മാൎഗ്ഗമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു രാവണി പറയുന്നു. ശരണം പിതാവെ! ഇന്നേക്കു എന്നാൽ യുദ്ധത്തിന്നു സാധിക്കുന്നതല്ല. മെതചാന്താണിയിൽ കിടന്നു പുണ്ണും വടുക്കളും നല്ലവണ്ണം ശമനത വന്നിട്ടി

ല്പ. ഇന്നത്തെ കഴിഞ്ഞ് നാളെ പടകളോടുകൂടി ഞാൻ ചെന്നു ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്താൽ ശത്രുശേഷം വെക്കാതെ കൊലചെയ്യുവാനാകാം. നാഗാസ്ത്രത്തിന്നു ഗരുഡൻ ശത്രുവായിവന്നതിനാൽ അവർ രണ്ടാളും ജീവിച്ചു. ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തിന്നു ആരും ശത്രുവില്ല. ആയതുകൊണ്ടു യുദ്ധം നിൎത്താതെ പടകളെ അയച്ചു പോർ നടത്തണം. അങ്ങയുടെ സൎവ്വദുഃഖങ്ങളും നാളത്തെ യുദ്ധത്തിൽ ഞാൻ അവസാനിപ്പിക്കാമെന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ സമ്മതിച്ചു രാജധാനിയിൽ വന്നിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ ദൂതന്മാർ വന്നു രാവണനോടു ശരണം പ്രതാപലങ്കേശ്വര! ധൂമ്രാക്ഷൻ മഹാപാൎശ്വൻ എന്ന രാക്ഷസന്മാർ ഇന്ദ്രജിത്തോടുകൂടി ഹോമം കാക്കുവാൻ പോയവരാണ്. അവർ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ ഇട്ട് ഒളിച്ചുവന്നു തങ്ങളുടെ പത്നികളോടുകൂടി സുഖിച്ചു വസിക്കുന്നു. എന്നുപറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ആഹാ! അവരെപ്പിടിച്ചു നാസിക വെട്ടി മുഖകത്തു ശോഭയിന്റെ കോലംവരച്ചു നാടുകടത്തിവിടുക എന്നു കല്പന കൊടുത്തതിനെക്കേട്ടു മാല്യവാൻ വന്നു രാവണനോടു പറയുന്നു. അല്ലയോ രാവണ! നിന്റെ കല്പന ശരിയല്ല. കാരണം ഇന്ദ്രജിത്തു യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്ന് ഇവരെ വിട്ടു മായത്താൽ ആകാശവീഥിയിൽ മറഞ്ഞവനാണ്. പടനായകനില്ലാതെ വന്നാൽ പിന്നെ സൈന്യങ്ങൾ എന്തുചെയ്യും. ഇവർ നിരപരാധികളാണ്. നാസിക വെട്ടുന്നുതായാൽ നിന്റെ മകൻ രാവണിയുടെ മൂക്കാണു മുറിക്കേണ്ടത്. ആയതുകൊണ്ടു കല്പനയെ മടക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ കല്പന മടക്കി. മാല്യവാൻ പോയതിന്നുശേഷം ധൂമ്രാക്ഷൻ മഹാപാൎശ്വൻ രാവണനെ വണങ്ങി പറയുന്നു. ശരണം ലങ്കേശ്വര! ഞങ്ങൾ ഇനിമേൽ ഇരുന്നിട്ടു ഫലമില്ല. യുദ്ധത്തിന്നു കല്പന തരണം. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ധൂമ്രാക്ഷൻ, മഹാപാൎശ്വൻ, പിശാചൻ, സൂൎയ്യശത്രു, വെൾവിശത്രു, മാലി, വജ്രദംഷ്ട്രൻ എന്നിങ്ങിനെ ഏഴു രാജാക്കളും പത്തുവെള്ളം പടയും യുദ്ധത്തിന്നുപോയി രാമാദികളെ ജയിച്ചുവരിക എന്നു ക

ല്പിച്ചു. അതുപ്രകാരം യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായി പടനിലത്തിൽ വന്നു. ഭഗവാൻ വന്ന പടകളുടെ വിവരം വിഭീഷണനാൽ അറിഞ്ഞു തന്റെ സൈന്യങ്ങളോടു കല്പിക്കുന്നു.

ഹനുമാൻ ധൂമ്രാക്ഷനോടും, അംഗദൻ മഹാപാർശ്വനോടും, നീലൻ മഹോദരനോടും, ദ്വിവിദൻ വജ്രദംഷ്ട്രനോടും, പനസൻ പിശാചനോടും, സുഗ്രീവൻ സൂര്യശത്രുവോടും, ലക്ഷ്മണൻ യജ്ഞവിശത്രുവോടും, പോരേല്ക്കുക. പത്തുവെള്ളം പടയിൽ ആറുവെള്ളത്തെ ഞാനും, നാലുവെള്ളത്തെ ലക്ഷ്മണനും നിഗ്രഹിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു അപ്രകാരം ഏഴു രാക്ഷസരെയും പത്തുവെള്ളം പടകളെയും നിഗ്രഹിച്ചു. ഈ വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ദൂതന്മാരെ അയച്ചു. രാവണി വന്നു രാവണനെ വന്ദിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം പിതാവേ! മക്കൾ മരിച്ചുപോയതിനാലൊന്നും വിഷാദിക്കേണ്ട. ഞാൻ ഉടനെ യുദ്ധത്തിനു പോയി രാമാദികളെ വധിച്ചു സീതയെ വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിപ്പിക്കാതെ രാവണി യുദ്ധക്കളം വിട്ടു മടങ്ങുന്നതുള്ളൂ. നിന്തിരുവടി നടന്നോടു ഞങ്ങളോടുകൂടി സുഖമായിരിക്കണം. പോരിന്നു വിടതരിക എന്നതിനൊക്കെ രാവണൻ പറയുന്നു. നല്ല കാര്യം വേണ്ടതു അങ്ങിനെതന്നെ. എന്നാൽ അറുപത്തുവെള്ളം പടകളെ നിനക്കു സഹായമായി തരുന്നുണ്ട്. സൈന്യസമേതനായി ചെന്നു ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചുവരിക. എന്നതിനൊക്കെട്ടു മഹാരഥനായി പടകളോടുകൂടി യുദ്ധക്കളത്തിൽ വരികയും ഭഗവാൻ കണ്ടു ആരാണിതെന്നു വിഭീഷണനോടു ചോദിക്കയും ഇന്ദ്രജിത്തു അറുപത്തുവെള്ളം പടകളോടു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്നു. എന്നതിനൊക്കെ ലക്ഷ്മണൻവന്നു സ്വാമിൻ! ഈ യുദ്ധം അടിയന്നു തരണം എന്നപേക്ഷിച്ചതിന്നു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണാ! ഒരു കാലത്തും ഈ യുദ്ധം നിന്നാൽ തരുന്നതല്ല. കാരണം — നീയും രാവണിയുമായി ഇന്നലെയുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ ദത്തമായ നാഗപാശം രാവണി തൊടുത്തപ്പോൾ ആയതിന്നു പ്രത്യസ്ത്രം തൊ

ടുത്തു തടുപ്പാൻ നീ സമൎത്ഥനാവാതെ പടകളും നീയും മരിച്ചു യുദ്ധകളത്തിൽ വീഴുകയും അതുകണ്ടു ദാശരഥി രാമൻ മാറത്തടിച്ചു സ്ത്രീകളെപ്പോലെ ദുഃഖിക്കുകയും പന്നഗാരി എന്ന പക്ഷിയുടെ ദയകൊണ്ടു എല്ലാവരും രണ്ടാമതും ജീവിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയുള്ള രാവണി ഇപ്പോഴും യുദ്ധത്തിൽവെച്ചു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം, നാരായണാസ്ത്രം, പാശുപതാസ്ത്രം മുതലായ ദിവ്യസായകങ്ങളെ തൊടുത്തു എന്നുവന്നാൽ ആയതിനെ തടുത്തു രക്ഷപ്പെടുവാൻ നീ സമൎത്ഥനാവുന്നതല്ല. എപ്പോഴും ദുഃഖിപ്പാൻ എന്നാൽ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഞാൻ രാവണിയോടു യുദ്ധംചെയ്യുന്നതിനെ നീ നോക്കുക. ഞാനും നിന്നെപ്പോലെ ശരംപെട്ടു വീഴുന്നുവോ അല്ല ശത്രുവിനെ വീഴ്ത്തുന്നുവോ നോക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. ശരണം അഗ്രജാ! രാവണിയെ മൂന്നുദിവസത്തിനുള്ളിൽ കൊന്നുകളയുമെന്നും അല്ലാത്തപക്ഷം ക്ഷത്രിയവംശത്തിൽ ഞാൻ ഉത്ഭവിച്ചതല്ലെന്നും ദശരഥാത്മജനല്ലെന്നും സുമിത്രമാതാവിന്റെ ഗൎഭത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചവനല്ലെന്നും തിരുവടിയുടെ അനുജനല്ലെന്നും വിഭീഷണൻമുമ്പാകെ ശപഥം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ആ ശപഥം നിവൃത്തിച്ചില്ലായെങ്കിൽ ഇനിമേൽ അടിയൻ പ്രാണനോടുകൂടി ഇരുന്നിട്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവും ഇല്ല. ആയതുകൊണ്ടു് അങ്ങയുടെ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ പറഞ്ഞ അവധിക്കുള്ളിൽ വധിക്കുന്നുണ്ടു്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. എടാ ലക്ഷ്മണാ! ശത്രുവിന്റെ ദുൎബ്ബലപ്രബലതകളെ അറിയാതെ അന്യനോടു ശപഥം ചെയ്യാമോ? ആവട്ടെ ഇന്ദ്രജിത്തു കൊണ്ടുവന്ന അറുപതുവെള്ളം പടകളിൽ നാല്പതുവെള്ളംപടയെ ഞാൻ വധിക്കാം. ഇരുപതുവെള്ളം പടയെ നീ വധിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു വില്ലുവാങ്ങി. നാല്പതുവെള്ളംപടയെ താൻ വധിച്ചു അനന്തരം ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കൽ വില്ലുകൊടുത്തു. ഇരുപതു വെള്ളം പടയെ ലക്ഷ്മണൻ നിഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ രാവണി കണ്ടു് ലക്ഷ്മണനെ നോക്കിപറയുന്നു. എടാ ലക്ഷ്മണാ! എന്നോടു രണ്ടാം യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന മൎത്ത്യരെ

എവിടെയെങ്കിലും ഉണ്ടോ? ഈ വില്ലഭ്യാസം ആരോടു പഠിച്ചു. നിങ്ങൾ രണ്ടാളിൽ ആരാണു് മുമ്പേ മരിക്കാൻ ഒരുങ്ങിയതെന്നുവെച്ചാൽ അവൻ നേരിട്ടുകൊള്ളാം. എടാ ലക്ഷ്മണാ! നിദ്രയില്ലാത്തവനായ കുംഭകർണ്ണനെ വധിച്ചവനുള്ള ഒരഹംഭാവം നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനാണു്. അങ്ങിനെയുള്ള രാവണന്റെ അനുജനല്ല ഞാൻ. ഞാൻ രാവണന്റെ പ്രഥമപുത്രനാണു്. നിങ്ങൾ രണ്ടാളേയും കൊന്നു നിങ്ങളുടെ രക്തത്താൽ എന്റെ അതികായൻ മുതലായ അനുജന്മാൎക്കും ചൊരിയ്ക്കുന്നുള്ള മരണാനന്തരക്രിയ ചെയ്യുവാനാണല്ലോ ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എന്നുതന്നെയല്ല, നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ മരിച്ചു, അനുജനായ നീയാണു് ശേഷക്രിയ ചെയ്യേണ്ടതു്. ഇന്നു നീ മരിച്ചു നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെക്കൊണ്ടു്, നിനക്കുള്ള ശേഷക്രിയകളെ ഞാൻ ചെയ്യിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതെ പോയാൽ രാവണന്നു പുത്രനായി ഞാൻ ജനിച്ചിട്ടു ഫലവുമില്ല. ഞാൻ രാവണന്റെ മകനല്ല എന്നുള്ള ശപഥവാക്കുകളെ പറഞ്ഞ് അന്യോന്യം അസ്ത്രങ്ങളെ ശരവർഷം ചെയ്യുകയും അവസാനത്തിൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുക്കുമെന്നു ഇന്ദ്രജിത്തു പറയുകയും കൂടെ തൊടുക്കാമെന്നു ലക്ഷ്മണൻ പറയുകയും ചെയ്തതിനെക്കേട്ടു് എടുത്ത അസ്ത്രം തൊടുക്കാതെ മായത്താൽ മാഞ്ഞതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു ലക്ഷ്മണനോടു, അല്ലയോ സൌമിത്രേ! നിന്റെ യുദ്ധം കണ്ടു സന്തോഷമായി. നമ്മുടെ വരായുധങ്ങൾക്കു ശക്തി കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഞാൻ പോയി സാഗരതീരത്തിൽവെച്ചു മന്ത്രസങ്കല്പം കഴിച്ചു വരുന്നുണ്ടു്. വിഭീഷണാ നീ ചെന്നു ഫലവൃക്ഷപുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു പടകളുടെ ക്ഷുത്തു ശമിപ്പിച്ചു ക്ഷീണം മാററണമെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ വനത്തിലേക്കും ഭഗവാൻ വരായുധപൂജക്കും പോയി. ലക്ഷ്മണനും സൈന്യങ്ങളും യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നു. ഇന്ദ്രജിത്തു രാവണന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു വണങ്ങി പറയുന്നു. ശരണം പിതാവേ! അടിയനു ലക്ഷ്മണനായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ഒരു ലേശം പിണഞ്ഞു എന്തെന്നു വെച്ചാൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുക്കുമെന്നു് അസ്ത്രത്തിന്റെ നാമം പറഞ്ഞതിനാൽ കൂടെ തൊടുക്കുമെന്നു ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു എടുത്ത അസ്ത്രം

തൊടുക്കാതെ ഞാൻ മടങ്ങി വന്നു ആയതുകൊണ്ടു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുപ്പാൻ സമയമുണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും രാവണൻ മഹോദരനെ വിളിച്ചു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുപ്പാൻ രാവണിക്കു സമയമുണ്ടാക്കി കൊടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു അകമ്പനെയും ഒരുനൂറു വെള്ളം പടകളെയും യുദ്ധക്കളത്തിലേക്കയച്ചതു് കണ്ടു ഹനുമാൻ അവരെ അടിച്ചു നിഗ്രഹിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ അകമ്പൻ [illegible] തൊടുത്തു യുദ്ധകളമെല്ലാം ഇരുളാക്കുകയും ആ വിവരം ഹനൂമാനറിഞ്ഞു തന്റെ കണ്ഠബലവെളിച്ചത്താൽ പടകളെല്ലാം വന്നു ഒരുമിച്ചു കൂടുകയും മഹോദരൻ മായത്താൽ നല്ലൊരാനയായ ഐരാവതത്തെ ഉണ്ടാക്കി താൻ ഇന്ദ്രന്റെ വേഷമെടുത്തു് ഐരാവതാരൂഢനായി ഇന്ദ്രനാണെന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണന്റെ നേരിട്ടു വരുന്നതിനെ കണ്ടു് ഇന്ദ്രനോടു യുദ്ധമില്ലെന്നു കരുതി കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന വില്ലു നിലത്തു വെക്കുകയും ആ വിവരം രാവണിയെ അറിയിച്ചു ഉടനെ രാവണി മേഘമണ്ഡലത്തിൽ മറഞ്ഞു ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും ബ്രഹ്മാസ്ത്രം പെട്ടു ലക്ഷ്മണനും പടകളും യുദ്ധത്തിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാൻ വരായുധപൂജകഴിഞ്ഞു യുദ്ധകളത്തിൽ വന്നു പരമാർത്ഥമറിഞ്ഞു സൌമിത്രിയുടെ മേൽ താനും വീണു മോഹിച്ചുകിടന്നു.

ബ്രഹ്മാസ്ത്രം.

അതു കണ്ടു ഇന്ദ്രൻ ദേവകളോടു പറയുന്നു. അല്ലയോ ദേവകളെ സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയുടെ മായാസമ്പ്രദായമായ വിദ്യയെ നോക്കുവിൻ. രാവണാദിരാക്ഷസന്മാരെ വധിച്ചു നമ്മെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു നാം ക്ഷീരാബ്ധിതീരത്തിൽ വെച്ചു അപേക്ഷിക്കുകയും നമ്മുടെ അപേക്ഷയെ ഉപേക്ഷ ചെയ്യാതെ നമ്മോടു ശപഥം ചെയ്കയും ചെയ്തപ്രകാരം ദശരഥാത്മജനായവതരിച്ചു ധർമ്മസ്ഥാപനത്തിന്നായി വില്ലെടുത്തു പുറപ്പെട്ടു നമ്മുടെ അംശജാതന്മാരായ വാനരങ്ങളോടു കൂടി ലങ്കയിൽ കടന്നു ദുർമ്മാർഗ്ഗികളായ രാക്ഷസന്മാരോടു എതിരിച്ചു തുടങ്ങിയ യുദ്ധത്തിൽ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണിയുടെ ബ്രഹ്മസായകമേറ്റു അനുജനും പടകളും മരിച്ചു

പോയതു കണ്ടു മേലാൽ പ്രാണനോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള ഭാവനയോടു കൂടി ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണന്റെ മേൽ വീണു മോഹിച്ചു കിടക്കുന്ന അത്യത്ഭുതം നോക്കുവിൻ. ഇപ്പോഴത്തെ സ്വാമിയുടെ മായാസമ്പ്രദായമായ വിദ്യയെ ലോകവാസികൾ കണ്ടാൽ മൂന്നുതരത്തിൽ വ്യവഹരിക്കും. അതെങ്ങിനെയെന്നുവെച്ചാൽ ലോകത്തിൽ കർമ്മകാണ്ഡിഎന്നും ഭക്തികാണ്ഡി എന്നും ജ്ഞാനകാണ്ഡി എന്നും ത്രിവിധശരീരികളുണ്ട്. അതിൽ കർമ്മകാണ്ഡിയുടെ വ്യവഹാരം എന്തെന്നാൽ: ദശരഥൻ എന്ന ക്ഷത്രിയരാജാവു അറുപതിനായിരം സംവത്സരം സന്തതിയില്ലാതെ അവസാനം പുത്രകാമേഷ്ടി എന്ന യാഗത്തെച്ചെയ്തു അതിൽനിന്നുണ്ടായ പായസപിണ്ഡത്തെ പത്നിമാരെക്കൊണ്ടു ഭക്ഷിപ്പിച്ചതിന്നിമിത്തം നാലു സന്തതികളുണ്ടായി. അതിൽ പ്രഥമപുത്രനാണു ഈ രാമൻ. രാജ്യത്തെ ഭരിപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ അനുജനു കൊടുത്തു പത്നീസമേതനായി കാട്ടിലേക്കു വന്നു കെട്ടിയ പെണ്ണിനെ രക്ഷിപ്പാൻ കഴിയാതെ അന്യനു കൊടുത്തു. ഗോചരകപികളായ മർക്കടങ്ങളെ സഹായമായിക്കൂട്ടി ലങ്കയിൽവന്നു രാവണന്റെ പ്രബലത അറിയാതെ പത്നി പേരിലുള്ള ഭ്രമത്താൽ രാക്ഷസന്മാരോടു മത്സരം തുടങ്ങി അനുജനേയും സഹായികളേയും കൊലകൊടുത്തു അനുജന്റെ മാറിൽ തന്നെ വീണു മരിക്കേണ്ടി വന്നു. ഇതില്പരം ദുന്ന്യായം വല്ലതും ഉണ്ടോ. ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരുവൻ ജനിച്ചുവല്ലോ. നരിമടയിൽ കുറുക്കൻ പെറ്റതുപോലെ ആയി, രാമന്റെ അവസ്ഥ. എത്ര സൌന്ദര്യമുള്ള സ്ത്രീയാവട്ടെ, അന്യൻ തൊട്ടാൽപിന്നെ അവളിൽ സ്നേഹിക്കുന്നവൻ പുരുഷനാണോ. രാമനെ എന്തിന്നു പറയുന്നു. അവന്റെ അച്ഛനായ ദശരഥൻ പത്നിയുടെ വാക്കിനെ കേട്ടതിനാൽ പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടി വന്നു. മകനുള്ള അനുഭവവും അതുതന്നെ. എന്നിപ്രകാരം കർമ്മകാണ്ഡികൾ കൊട്ടിഘോഷിക്കും. ഭക്തികാണ്ഡിയുടെ വ്യവഹാരം എന്തെന്നാൽ സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയുടെ അവതാരത്തെ ആലോചിച്ചാൽ താൻ സാക്ഷാൽ നാരായണസ്വാമികലാംശജാതനാണു. പന്നഗേശ്വരനായ അനന്താംശജാതനാണ് അനുജനാ

യ ലക്ഷ്മണൻ. ധൎമ്മരക്ഷാൎത്ഥം ദശരഥാത്മജനായി അവതരിച്ചു നാണ്. തൻ ക്ഷീരാബ്ധിയെ വിട്ടതിൽപിന്നെ അനന്താപരി യിൽ നിദ്രചെയ്യാനിടവന്നിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ അതിന്നുള്ള ഒരവസരമാണ്. എന്നു കരുതി ലങ്കാദ്വീപെ ശ്വേതദ്വീപായും യുദ്ധകളം ക്ഷീരസാഗരമായും അസ്ത്രംകൊണ്ടു പടകളുടെ ശരീരത്തിൽനിന്നു പ്രവഹിച്ച രക്തങ്ങൾ ക്ഷീരമായും മരിച്ചുകിടക്കുന്ന വാനരങ്ങളെ ജലചരങ്ങളായും ലക്ഷ്മണനെ അനന്തനായും സങ്കല്പിച്ചു നിദ്ര ചെയ്യുന്ന ഒരവസരമാണിപ്പോൾ എന്നും അനന്തകാൎയ്യഗൌരവത്തോടുകൂടിയുള്ള ഈ രാമാവതാരത്തിൽ അനേക ആശ്ചൎയ്യങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ നമുക്കിട വന്നതും സ്വാമിയുടെ കാരുണ്യംതന്നെ എന്നു ഭക്തികാണ്ഡികൾ സ്തുതിക്കും. എന്നാൽ ജ്ഞാനകാണ്ഡികളുടെ വ്യവഹാരം എന്തെന്നാൽ ഈ സ്വാമി സജാതികവിജാതികസ്വഗതഭേദശൂന്യരായി ദേശകാലാവസ്ഥാ പരിച്ഛേദരഹിതരായി സൎവ്വചരാചരങ്ങളിലും അന്തൎബ്ബഹിർവ്യാപ്തരായി സൎവ്വസാക്ഷി ഭൂതനായി നിസ്സംഗനായി നിഷ്കളങ്കനായി, സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനായി, സമസ്തലോകകാരണനായിരിക്കുന്ന ഭഗവാന്റെ ജീവപരമാത്മൈക്യമാണെന്നു കണ്ട അനുഭവശാലികന്മാർ ആനന്ദിക്കും. നാനാപ്രകാരമായ അണ്ഡങ്ങളിലുള്ള ഭൂചരഖേചരജലചരസ്ഥാവരജംഗമങ്ങളായ നാല്വകജാതി ഉത്തമം മദ്ധ്യമം അധമം എന്നുള്ള മൂവകജാതി നരവാനര, മൃഗപശു, പക്ഷിപന്നഗാദികളായ ഏഴുവകത്തോറും എമ്പത്തിനാലുലക്ഷഭേദങ്ങളായ പ്രാണികളുടെ അന്തൎബ്ബഹിർവ്യാപ്തനായി ഒരു കാലത്തു ഭൂമിയെ ഭക്ഷിച്ചും ഒരു കാലത്തു വെളിപ്പെടുത്തിയും ഒരു കാലത്തു ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ ഇന്ദ്രജാലകൎമ്മം ചെയ്തുവരുന്നത് എങ്ങിനെപോലെ എന്നുവെച്ചാൽ ഊൎണ്ണനാഭിയെന്നും തന്തുവായൻ എന്നും പറയുന്ന ജന്തുവെ നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ലേ, ആ ജന്തു തന്റെ കുക്ഷിയിലുള്ള തന്തു എന്ന നൂലിനാൽ പാരമെന്ന വലകെട്ടി തന്മദ്ധ്യേ താനും വേടനാണെന്നു സങ്കല്പിച്ചു കിടക്കുകയും അതിൽപ്പെടുന്ന മശകമക്ഷികാദികളെ ഭക്ഷിച്ച് ഉദരതൃപ്തി ചെയ്തു അനന്തരം ആ തന്തുവിനെ ആ ജന്തു ആചമനംചെയ്തു തന്റെകുക്ഷിയിലാക്കിത്തൃപ്തനായിരിക്കുന്നതുപോ

ലെ തന്നാൽ സൃഷ്ടമായ ജീവരാശി ജഗത്തിൽ താനും ബന്ധനാ ണെന്ന നടിച്ചു പ്രാണികളുടെ കർമ്മത്തിന്റെ താരതമ്യംപോലെ പാപപുണ്യങ്ങളെ അനുഭവിച്ചുവരുന്ന ഭഗവാന്റെ മായാസമുദ്ര ത്തെ കണ്ടുപിടിപ്പാൻ ആരും സമർത്ഥന്മാരാവുന്നില്ല. ആയ തുകൊണ്ടു നാഗാസ്ത്രത്തിന്നു ഉണ്ടായ ദോഷംപോലെ ബ്രഹ്മാ സ്ത്രത്തിന്നും വല്ല ശാന്തിയും ഭഗവാൻ കണ്ടിരിക്കണം. നാം ദിവ്യ കുസുമങ്ങളെ അരുളു പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു നമസ്കരിച്ചു നില്ക്കുക യുന്നതിന്നുശേഷം ദൂതന്മാർ രാവണനെക്കണ്ടു പറയുന്നു. ശര ണം സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടിയുടെ മകൻ ഇന്ദ്രജിത്തു ലക്ഷ്മണനോ ടും സുഗ്രീവാദികളെയും ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു നിഗ്രഹിച്ച വിവ രം അറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ. അനന്തരം രാമൻ വന്നു അനുജന്മേൽ വീണു ദുഃഖിച്ചു മരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാതെ ഭിതെ. നിന്തിരുവടിയുടെ ഭാഗ്യത്തിന്നതിരുണ്ടോ സ്വാമിൻ. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പരിചാരകന്മാരോടു പറയുന്നു. ഹേ രാക്ഷസരേ! നിങ്ങൾ പോയി സീതയിരിക്കുന്ന പർണ്ണശാല യോടുകൂടി ഡോലിയിൽവെച്ചു സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടെടുപ്പിച്ചു യുദ്ധ ഭൂമി കാട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവിൻ. എന്നതിനെക്കേട്ടു സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു എടുപ്പിച്ചു യുദ്ധകളം കാട്ടുകയും തന്റെ ഭർത്താവും ലക്ഷ്മണ നും മരിച്ചു കിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ജാനകി വായിലും വയറ്റിലും അടിച്ചു ദുഃഖിക്കുന്നു; അയ്യയ്യോ പ്രാണവല്ലഭ! ഈ സങ്കടത്തെ ഞാൻ കാണേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. വിചാരിച്ചാൽ അവസാനമി ല്ലാത്ത ദുഃഖത്തോടുകൂടി പ്രാണനെ കളയാതെ ഇരിപ്പാനുള്ള കാ രണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ—അടുത്തു നിന്തിരുവടിയെ ക്കാണ്മാ ൻ ഇടവരും. കണ്ടു പണ്ടത്തെപ്പോലെ ക്ഷേമമായിരിക്കാം. എന്നു കരുതി പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിക്കാതെകണ്ടിരുന്നതാണ്". അ യ്യോ! വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിച്ചു ഒരു വിനാഴികപോലും ഞാ നിരിക്കുന്നവളല്ല. നിന്തിരുവടി മിഥിലയിൽ വന്നു വില്ലു മുറിച്ചു പിയായ എന്നെ കല്യാണം ചെയ്തു നിമിത്തം അധർമ്മതല്പര രായ രാക്ഷസന്മാരാൽ മരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. കൈകേയിമാ താവിന്റെ അന്തരത്തിലുള്ള വിചാരം ഇതാണെന്നു തോന്നുന്നു

ണ്ട്. എന്നും മററും പറഞ്ഞു ദുഃഖിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ത്രിജട പറയുന്നു. ശരന്ന പത്മനാഭപ്രിയെ! ഒരു കാലത്തും വ്യസനിക്കരുത്. ഇതിന്നുമുമ്പു മാരീചൻ മാനായ്വന്നതും, മരുത്തൻ ജനകരാജവേഷമായ്വന്നതും, ഇന്നലെ നാഗാസ്ത്രമേററതും കണ്ടുള്ള ദുഃഖത്തിന്റെ സൎവ്വശാന്തിക്കണ്ടില്ലേ. ഇങ്ങിനെയുള്ള മായങ്ങളാൽ സ്വാമിക്കു വല്ല അപകടവും ഭവിച്ചുവോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ട! ഇതെല്ലാം രാക്ഷസന്മാരുടെ മഹാമായയാണ്. നോക്കുവിൻ അങ്ങയുടെ കണവന്റെ മേൽ ശരം പെട്ടതായ വല്ല വ്രണങ്ങളും കാണന്നുണ്ടോ എന്ന് നന്നായല്ല, യുഗാന്തകാലത്തുള്ള മാൎത്താണ്ഡനെപ്പോലെ ലക്ഷ്മണന്റെ മുഖം ശോഭിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രത്യക്ഷമായ ഒരു സംഗതിപറയാം. ഈ വിമാനത്തിൽ വൈധവ്യസ്ത്രീകൾ ആരോഹിച്ചാൽ വിമാനം ഉയരുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഇ മറിമായങ്ങളെല്ലാം ഇന്ന നേരം പുലരുന്നതിനകത്തു അറിയാം മുമ്പെ ഇരുന്ന സ്ഥാനത്തിങ്കലേക്കു പോകാമെന്നു പറഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. അനന്തരം വിഭീഷണൻ പടകളെയുംകൊണ്ടു പടനിലത്തിൽചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ എല്ലാവരും ബ്രഹ്മസായകമേററ ഞരംഗമാച്ചയാറ ത്രുഷ്ടപരിയെപ്പോലെ മൂൎച്ഛ അടഞ്ഞു കിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ദുഃഖിക്കുന്നു. അയ്യോ ദൈവമേ! ഈ പടകളും എതുപോലെ ആയി എന്നുവെച്ചാൽ: രാത്രിനാഥനായ ചന്ദ്രനില്ലാതെ അന്ധകാരമയമായിരിക്കുന്ന ആകാശംപോലെയും താമരകളില്ലാത്ത തടാകംപോലെയും, സാരാസാരങ്ങളെ പകുത്തറിയുന്ന മന്ത്രികളില്ലാത്ത രാജധാനിപോലെയും, മത്തഗജങ്ങളില്ലാത്തയുദ്ധംപോലെയും, കമ്പികളില്ലാത്ത വീണയെപ്പോലെയും പങ്കജമുകുളംപോലുള്ള കുചസ്തനങ്ങളില്ലാത്തസ്ത്രീയെപ്പോലെയുമശോഭിക്കുന്നു. കാരണം സൎവ്വേശ്വരനായ രാമചന്ദ്രപ്രഭു ഇല്ലാത്ത സൈന്യങ്ങളുടെ അവസ്ഥയാണിത്. എന്തു ചെയ്യട്ടെ.എന്നാൽ യാതൊരു നിവൃത്തിയും കാണുന്നില്ലല്ലോ. എന്നു ദുഃഖിച്ചു നിക്കുന്ന മഹാത്മ്യ മാനസസരസ്സിലുള്ള ഗംഗയെ ദേവന്മാർ കലത്തിൽ നിറച്ചുകൊണ്ടുവന്നു വിഭീഷണനോടു പറയുന്നു. ഹെ ലങ്കേശ്വര! ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിച്ചുനടന്നതിനാൽ യാതൊരു പ്രയോ

നമുമില്ല. ഞങ്ങൾ തന്നെ ഈ ഗംഗയെ നീ വാങ്ങി ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാനും മാതരിശ്വപുത്രനായ ഹനുമാനും പാനം ചെയ്യുമാറാക്കുക. എന്നാൽ അവൎക്ക ആലസ്യം തീൎന്ന ഒരുവരാൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡക്ക നിവാരണമുണ്ടാകും. എന്നതിനെക്കേട്ട വിഭീഷണൻ ഗംഗയെ വാങ്ങി മുമ്പെ ഹനുമാന്റെ മേൽ പെട്ട കണകളെപ്പറിച്ച ഗംഗയെ മുഖക്ഷാളനം ചെയ്തു പാനം ചെയ്യിപ്പിക്കകയും ഹനുമാൻ ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്താലുണ്ടായ മോഹാലസ്യം തീൎന്ന അനന്തരം വിഭീഷണൻ ജാംബവാന്റെ സമീപത്തിൽ പോകകയും ജാംബവാൻ കാല്പ്പെരുമാറ്റം കേട്ട പറയുന്നു. രാക്ഷസന്മാരിൽ വെച്ച അഗ്രഗണ്യനായ രാവണി തൊടുത്ത ബ്രഹ്മാസ്ത്രമേററ സുഗ്രീവാദികളായ എഴുപതു വെള്ളം വാനരങ്ങളും ലക്ഷ്മണനും സുത്രക്ഷയറ്റ പ്രതിമയെപ്പോലെ പടനിലത്തിൽ കിടക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ ഈശ്വരാധീനത്താൽ ഒരിവുണ്ടായി അന്തൎമ്മുഖപ്പെട്ട കിടക്കുന്ന ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക ശക്തിയുണ്ടായി വരുന്ന മദ്ധ്യ ആരൊ ചിലർ എന്റെ സമീപത്തിൽ വരുമ്പോലെ ഉള്ള കാല്പ്പെരുമാറ്റം കേൾക്കുന്നുണ്ട. എന്നതുമാത്രമല്ല ജാംബവാനെ എന്ന വിളിക്കുന്ന ശബ്ദം ശ്രോത്രദ്വാരേണ കേൾക്കുന്നുണ്ട. എന്റെ അടുക്കലേക്ക വരുന്നവർ ആരെന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ, ധൎമ്മശീലനായ വിഭീഷണൻ ഫലമൂലപാകങ്ങളെ കൊണ്ടുവരുവാൻ വനത്തിലേക്ക പോയിരുന്നതിനാൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രമേല്പാൻ കാരണമില്ല. ആ വിഭീഷണൻ ഫലമൂലപാകങ്ങളോടുകൂടി പടനിലത്തിൽ വന്ന കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി ജാംബവാനെ ഒന്ന കാണേണമെന്ന വിചാരിച്ച വരുന്നതായിരിക്കുമോ എന്നതൊന്നല്ല സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി വരായുധപൂജക്കായി സാഗരതീരത്തിലേക്ക പോയിരുന്നു. പൂജ കഴിഞ്ഞു മടങ്ങി പടകളും കണ്ടു ദുഃഖിച്ച എന്റെ അടുക്കലേക്ക വരുന്നതായിരിക്കുമൊ എന്നും അറിയുന്നില്ല. ഹനുമാനെ പണ്ടു ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികൾ കൊടുത്ത വരാനുഗ്രഹത്താൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡയിൽനിന്ന ജയിച്ച എന്നെ കാണ്മാൻ വരുന്നതായിരിക്കുമൊ എന്നും മനസ്സിലാവുന്നില്ല. ഇതു കൂടാതെ ഞങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്തേണമെന്ന കരുതി വല്ല മഹൎഷി

കളും ദേവന്മാരോ ആയിരിക്കാമെ എന്നും ശങ്കയുണ്ട്. എന്നാൽ എന്റെ അടുക്കലേക്കു വരത്തക്ക സമൎത്ഥന്മാരായ സുഗ്രീവാദികളെല്ലാം ശത്രുവായ രാവണിയുടെ സായകത്താൽ വീണു പോയതുകൊണ്ടു അവരൊന്നും ഈ രാത്രി സമയത്തിൽ വരുവാൻ കാരണമില്ല. ഏതായാലും ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു വരുന്നവരാരാണെങ്കിൽ ഇന്നവരാണെന്നു പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ വരുന്നവരെ നോക്കി അറിവാൻ എന്റെ കണ്ണുമിഴിയുന്നില്ല. കാരണം, മായാവിയായ രാവണിയുടെ അസ്ത്രമേററ തൽക്ഷണം രക്തം പ്രവഹിച്ചു നേത്രത്തിൽ വന്നുഉറഞ്ഞു കട്ടി പിടിച്ചു പോയതിനാൽ കണ്ടറിവാൻ അസമൎത്ഥനായിത്തീൎന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഞാൻ ലങ്കേശ്വരനാണെന്നു പറഞ്ഞു ജാംബവാന്റെ മേൽ തറച്ച ബാണങ്ങളെല്ലാം പറിച്ചു ഗംഗയെ വിഭീഷണൻ പാനം ചെയ്യിച്ചതിന്നുശേഷം അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര ഈ ആപല്ക്കാലത്തു ഈ ഗംഗ ലഭിച്ചതു സ്വാമിയുടെ കാരുണ്യമെന്നല്ലാതെ മറെറന്താ പറവാനുള്ളത്. എന്നു സന്തോഷിച്ചു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലങ്കേശ്വര! ഈ ഗംഗ നിണക്കു ഒക്കുന്നു. ഈ സലിലത്തിന്റെ ഗുരുത്വവും സ്വാദെയും ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഇതു ഭൂലോകത്തുള്ള ജലമല്ല, ദേവഗംഗയാണ്. എന്റെ പിതാവുമൊന്നിച്ചു ഞാൻ സത്യലോകത്തു വസിക്കുമ്പോൾ ഈ ഗംഗയെ എനിക്കു പാനം ചെയ്തു പരിചയമുണ്ട്. മാനസസരസ്സിലുള്ള ജലമാണിത്. ആവട്ടെ, ഹനുമാൻ പിഴച്ചുവോ എന്നു ചോദിച്ചതിലേക്കു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ഹേ! ജാംബവാൻ നമ്മുടെ സഹായികളായ എഴുപതു വെള്ളം വാനരങ്ങളിൽവെച്ചു മാരുതിയെ മാത്രം ചോദിച്ചതിന്റെ യുക്തിയെന്താണെന്നതിലേക്കു ജാംബവാൻ പറയുന്നു ഹേ! ലങ്കേശ്വര, നിന്റെ ഈ ചോദ്യത്തിന്നു അവകാശമില്ലാത്തതാണ്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഒരു വൈദ്യൻ രോഗശാന്തിക്കായി ഒരൗഷധം കല്പിച്ചാൽ അനേക ഔഷധങ്ങളിരിക്കെ ഈ ഔഷധം കല്പിക്കേണ്ടു ആവശ്യമെന്തെന്നുള്ള ചോദ്യം അനാവശ്യമാണ്. അതുകൊണ്ടു ഈ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡക്കു ഹനുമാൻ ഒരൗഷധമാണ്. എന്റെ

അടുക്കലേക്ക വരുവാൻ പറയുക എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ ഹനുമാനെ അയക്കുകയും ഹനുമാൻ ജാംബവാനെ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ മാരുതേ! നീ സ്വാമിക്ക പരമഭക്തനല്ലയോ, ഈ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡയിൽനിന്നു തെററിപ്പിഴച്ചുഞാനെങ്കിലും നിങ്ങൾക്ക ഒരു സഹായിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു എൻെറ അടുക്കലേക്ക നീ വന്നതിൽ നിൻെറ മേൽ എനിക്കെത്ര സന്തോഷമുണ്ടെന്നറിയണമെങ്കിൽ ദരിദ്രനായ ഒരുവൻെറ അടുക്കളക്കിണററിൽ അമൃതു പിറന്നു കണ്ടാൽ എത്ര സന്തോഷമുണ്ടോ അത്രസന്തോഷമുണ്ട് ഈ ആപൽക്കാലത്തു നിന്നെക്കണ്ടതു. മാരുതേ! ഈ യൂഥപകളും നോക്കുക. സുഗ്രീവാദികളായ എഴുപതുവെള്ളം വാനരങ്ങളും രാമൻെറ അനുജനും, മരിച്ചതിനാൽ അന്തരം മർത്ത്യപാതാളമായ മൂന്ന് ലോകവാസികളും ലോകത്തിന്നാധാരമായ ധർമ്മമൂർത്തിയും ചതുർവ്വേദങ്ങളും നശിച്ചതിന്നു തുല്യമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഇവരെല്ലാം രണ്ടാമതും ജീവിക്കേണമെങ്കിൽ നീ ഒരുവൻ വിചാരിച്ചാൽ മാത്രം സാധിക്കുന്നതാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ട് ഹനുമാൻ പറയുന്നു. നല്ലകാര്യം ഇവരെല്ലാം മരിക്കേണമെന്നു എന്നെ വിചാരിച്ചല്ല മരിച്ചതു. അങ്ങയുടെ വാക്കപ്രകാരം ജീവിക്കേണമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ ജീവിച്ചുകാണുന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ട് ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹെ! ഹനുമാൻ ഇവരെല്ലാം ജീവിക്കേണമെന്നു നിൻെറ മനസ്സുകൊണ്ടു വിചാരിച്ചാൽ മാത്രം പോര വിചാരത്തിന്നു യോജിച്ചതായ പ്രയത്നം നിൻെറ ദേഹംകൊണ്ടും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ ഈ ലോകത്തിൽ മരിച്ചവർ ജീവിപ്പാൻ മരുന്നുണ്ട്. അതു ഈ ലങ്കയിലും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും അല്ല. ഇവിടെനിന്നു ഉത്തരഭാഗമായി കുറെ ദൂരം പോകണം. എതുവരെ പോകണമെന്നും എത്ര ദൂരമുണ്ടെന്നും പറയാം. ഈ യുദ്ധകളത്തിൽനിന്നു ഹേമാദ്രിക്ക എഴുപതിനായിരത്തൊരുന്നൂറു യോജന വഴിയുണ്ട്. പോയി വരുവാൻ സമയമുണ്ടോ എന്നു നോക്കിച്ചാൽ സൂര്യോദയത്തിൽപൂർവ്വം എഴരനാഴിക എടയുണ്ട്. ഈ

ഏഴു നാഴികക്കിടയിൽ അവിടെപ്പോയി മടങ്ങിവരണം. എന്ന
തിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. മഹാ ജാംബവാനേ! അങ്ങയു
ടെ വാക്കു അത്യത്ഭുതംതന്നെ. അസാദ്ധ്യമായ ഒരു വ്യാധിക്കസാ
ദ്ധ്യമല്ലാത്ത ഔഷധത്തെ ഒരു കുറിവൈദ്യൻ കല്പിച്ചതു പോ
ലെയാണു നിന്തിരുവടിയാൽ കല്പിക്കപ്പെട്ട ഔഷധം. ഏഴുനാ
ഴികക്കിടയിൽ എഴുപത്തിരണ്ടായിരത്തോളം യോജന വടക്കോ
ട്ടു പോയിവരണം എന്നുവെച്ചാൽ ആരെക്കൊണ്ടു സാധിക്കും
ഈ ജന്മത്ത് എന്നാൽ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഇതാലോചിക്കുമ്പോൾ
നിന്തിരുവടിയുടെ ഒരു കളിവാക്കാണെന്നുതോന്നുന്നു. എന്നതിനെ
ക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഈ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡ നിവൃത്തിക്കേ
ണമെന്നു നീ വിചാരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ വലിയ ഭാരമായ ഒരു കാൎയ്യ
മല്ല. നിനക്കു ഒരല്പമാണിത്. ഇതിനെപ്പററി നീ ഭയപ്പെടേണ്ട.
അല്പം എന്നുവെച്ചാൽ അതും ഒരു സംശയംതന്നെയാണ്. പങ്കജ
പത്രദ്വയംകൈക്കൂട്ടമായുള്ള ഒരു യൌവനപുരുഷൻ ഒന്നിനെയൊ
ന്നൊടുക്കി ഒരു സൂചിയാൽ ഊന്നുമ്പോൾ ഒന്നു വിട്ടു മററൊ
ന്നിൽ പായുന്നതിനുള്ള സമയത്തിനു അല്പമെന്നും ലഘുവെന്നും
പറയും. അത്ര ലഘുവായുള്ള കാൎയ്യമാണു നിനക്കിതു്. ആയതിനു
ള്ള യോഗ്യത നിനക്കുണ്ട്. എന്തുകൊണ്ടെന്നുവെച്ചാൽ ലോക
രീതിയിൽനിന്നു തെററീട്ടാണ് നിന്റെ ഉത്ഭവം. ലോകത്തിലുള്ള
കയ്യാരെ ആലോചിച്ചാൽ ഭൎത്താക്കന്മാർ തങ്ങളിൽ മൈഥുനം
ചെയ്തു പുരുഷന്റെ പക്കൽനിന്നു ശുക്ലവും സ്ത്രീയുടെ ശോണിത
വുംകൂടി അന്യോന്യം കലൎന്നു മൈഥുനാഗ്രമായി കതിച്ചു പതിനാറിത
ളുകൂടി താമര കണ്ണികപോലെയുള്ള ഗൎഭഗോളകയിൽ ചെന്നു
അഞ്ചുദിവസംവരെ ജലം തൈലംപോലെയും പത്തു ദിനത്തിൽ
ഒരു മാംസപിണ്ഡമായുമിരുന്നും അപ്പിണ്ഡം വൎദ്ധിച്ചു മുപ്പതാംദിന
ത്തിൽ കള്ളിമാണിക്യംപോലെ ആയി അവയവസന്ധാനങ്ങളുളവായിച്ചു
മൂന്നാംമാസത്തിൽ നാഡികളെല്ലാമുണ്ടായി നാലാംമാസത്തിൽ സപ്ത
ധാതുക്കളുണ്ടായി അഞ്ചാംമാസത്തിൽ പ്രാണൻ കലൎന്നു മാതാവു ഭു
ജിക്കുന്ന അന്നപാനാദികളുടെ സാരാംശം നാഭിക്കൊടിയൂടെ ശി
ശുവിന്റെ ഉദരത്തിൽചെന്നു ശരീരം വളരും. ആറാംമാസത്തിൽ

ജരായുവെന്ന ശീലമറുപിള്ളയേയും ശിശുവേയും മൂടിയിരിക്കും. ഗർഭിണികൾ സമയത്തിനു ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെയിരുന്നാൽ ആമാശയം പക്വാശയം എന്നതിനു മദ്ധ്യേ ഉള്ള ജഠരാഗ്നി ചെന്നു ബാധിക്കും. പിത്തപദാർത്ഥങ്ങളെ ഭക്ഷിക്കുന്നതിനാലുണ്ടായ ക്രിമികൾ ശീലയിൽ പറ്റിയിരിക്കുന്ന ജഠരാഗ്നിബാധയാൽ കടിക്കുമ്പോൾ ശിശുവിനു അസഹ്യമായിക്കരയണമെന്നു പ്രയാസമുണ്ടാകും. തന്നിമിത്തം ഗർഭിണിക്കു ആലസ്യവും മൂർച്ഛയുമുണ്ടാകും. ഏഴാംമാസത്തിൽ പൂർവ്വജന്മാർജ്ജിതങ്ങളെ ശിശുവിനു ചിന്തയുണ്ടാകും. എട്ടാംമാസത്തിൽ മാതാവിന്റെ ഗർഭപാത്രമായ കുടിലാകത്തിൽ മലമൂത്രങ്ങളാലും കൃമികളുടെ ഉപദ്രവത്താലും അതികഠിനമായ സങ്കടത്തെ അനുഭവിക്കും. ഒമ്പതാം മാസത്തിൽ പ്രാഗ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത സുകൃത ദുഷ്കൃതങ്ങളെ ആലോചിച്ചു ദുഃഖപ്പെട്ടു കൊണ്ടു ചിഹ്നസ്ഥമായി ഈശ്വരാദികളെ പ്രാർത്ഥിച്ചു മേലിൽ കഷ്ടതകളെ അനുഭവിപ്പാൻ ഇടവരുത്തരുത്. രാമായണഭാരതഭാഗവതാദികളായ സദ്ഗ്രന്ഥപാരായണത്താലും രാമകൃഷ്ണാദിപ്രായ തിരുനാമജപത്താലും ഏകാദശ്യാദിവ്രതാചരണത്താലും തീർത്ഥസ്നാനം ക്ഷേത്രോപവാസം ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം മുതലായവകളാലും കൈവല്യപദത്തെ അനുഭവിപ്പാറാകേണ്ടതിനു യത്നിച്ചു ഈ അവസരത്തിൽ എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തി ഗർഭത്തിൽനിന്നു വെളിയിൽത്തള്ളേണമെന്നുള്ള പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടിയിരിക്കും. കേസരി എന്നുള്ള വാക്യസംഖ്യയെ അനുസരിച്ചു ഇരുനൂറ്റെഴുപത്തൊന്നു ദിനത്തിനു ഒമ്പതുമാസം കഴിഞ്ഞു പത്താംമാസം പ്രഥമദിനത്തിൽ പ്രസൂതിവായു ശിരസ്സിലടിക്കും. അപ്പോൾ പക്വപെരിയിൽനിന്നു കല്ലുരുളുമ്പോലെ അധോമുഖമായി മറിയും. മറുപിള്ളയായ വള്ളിയെ വിട്ടു തലകീഴ് കാലുമേലുമായി വരുന്ന സമയം ഗർഭിണിക്കു പ്രസൂതവൈഷമ്യമുണ്ടാകും. അങ്ങിനെ കെല്പുമല്ലായന്നു മാതാവിന്റെ കടിപ്രദേശത്തൂടെ ശിരസ്സു കാണപ്പെടും. ആ സമയം മായയെ അവലംബിച്ചു ജഡവായു ശിരസ്സിൽ അടിക്കും. ഇങ്ങിനെ വായുക്കളുടെ സംഘട്ടന പ്രതിഘട്ടനങ്ങളാൽ കഠിനസങ്കടത്തെ അനുഭവിച്ച് ക്വാ, ക്വാ, എന്ന ശബ്ദത്തോടുകൂടി ശിശു

ജ്ഞാനഗാംഭീര്യം. ഇങ്ങിനെയാണ് ഭാഗ്യബന്ധത്തിലുള്ള ജനനമർമ്മം. എന്നാൽ നിന്റെ ഉത്ഭവം അങ്ങിനെയല്ല.

ഹനൂമദുൽപ്പത്തി.

മൂന്നു മാതാവിന്നും മൂന്നു പിതാവിന്നും നീ ഏകപുത്രനാണ്. മഹേശ്വരൻ, മാരുതൻ, കേസരി എന്നിങ്ങിനെ പിതാക്കന്മാരും, സാംബവി, സരസ്വതി, അഞ്ജന എന്ന മാതാക്കളുമാണ്. അതിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിനിന്റെ ബീജകർത്താവായ കാര്യപിതാവാണ്. അതിന്നു കാരണം എന്തെന്നുവച്ചാൽ ദേവഗുരുവായ ബൃഹസ്പതിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ദാസിയായിരുന്ന പുഞ്ജികസ്ഥല എന്ന ഒരു വിദ്യാധരസ്ത്രീ ഒരു ദിവസം പുഷ്പമെടുക്കുവാനായി ഉദ്യാനത്തിൽ കടക്കുകയും അവിടെ അനേക വിദ്യാധരസ്ത്രീകൾ വിദ്യാധരന്മാരോടുള്ള ക്രീഡയെക്കണ്ടു പുഞ്ജികസ്ഥല ബഹുനേരം അന്യന്മാരുടെ ക്രീഡയിൽ മനസ്സു ചെലുത്തിനിന്നു. ഹോ കഷ്ടം ഞാൻ മഹർഷിക്കു ദാസിയായതുകൊണ്ടല്ലേ ഇങ്ങിനെ ഉള്ള ലീലകളെ അനുഭവിപ്പാൻ ഇടവരാഞ്ഞതു്. ഞാനും ഇങ്ങിനെ സുഖിക്കേണ്ടവളല്ലേ എന്നു മനസ്സു ചലിച്ചുപോയതിനാൽ പാതിവ്രത്യഭംഗം വന്നു. പുഷ്പമെടുക്കാതെ മടങ്ങി ബൃഹസ്പതിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നു മഹർഷിയുടെ കരത്തെ കടന്നുപിടിച്ചു സ്വാമിൻ മാരതാപം സഹിക്കുന്നില്ല. എന്നോടുകൂടി രമിച്ചു സുഖരതദാനം ചെയ്യണമെന്നതിനെക്കേട്ടു മഹർഷി ക്രുദ്ധിച്ചു എടീ എന്റെ സമയത്തെ ലേശംപോലും ആലോചിക്കാതെ അസംബന്ധം പറഞ്ഞതിനാൽ നിന്റെ പാതിവ്രത്യധർമ്മം ഭംഗം വന്നുപോയി. നീ മേലാൽ എനിക്കു ദാസിയായിരിപ്പാൻ യോഗ്യയല്ല. ഗണികമാരുടെ ലക്ഷണമാണ് നീ ഈ കാണിച്ചതു്. അന്യന്മാരുടെ ക്രീഡയിൽ നിന്റെ മനസ്സ് ചലിച്ചുപോയതിനാൽ വാനരങ്ങളുടെ സ്വഭാവമാണ് നീ കാണിച്ചത്. തന്നിമിത്തം നീ ഒരു വാനരസ്ത്രീയായിപ്പോക എന്ന് ശപിച്ചു. അതുകേട്ടു ഉടനെ ശരണം സ്വാമി ഞാൻ ഒരു സ്ത്രീയല്ലേ അറിവില്ലായ്മ എന്നതു സ്ത്രീകൾക്കു ആഭരണംപോലെ എപ്പോഴും ബാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ആയതുകൊണ്ടു ശാപത്തിന്നു മോചനം അരുളിച്ചെയ്യണമെന്നു പാദത്തിൽവീണു

നമസ്കരിച്ചതിനെക്കണ്ടു ബൃഹസ്പതി, ഭവതെ നിന്റെ ഗൎഭത്തിൽ പരമേശ്വരസ്വാമി ബീജസന്തതിയായി ഒരു പുത്രൻ ഉണ്ടാകുന്നതും ആ സന്തതി ലഭിച്ചശേഷം ഒടുവിൽ നിന്റെ ശാപമോചനം വരും എന്റെ ശുശ്രൂഷത്തിന്റെ ഫലം എന്നനുഗ്രഹിച്ചു. അനന്തരം വാനരസ്ത്രീയും വനത്തിൽ കൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ കേസരി എന്ന വാനരൻ കണ്ടു നീ എനിക്കു ഭാൎയ്യയായിരിക്കണമെന്നു പറയുകയും അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു അവനുമായി ക്രീഡാദിസുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചു അഞ്ജനാദ്രി എന്ന പൎവ്വതത്തിന്റെ ദക്ഷിണതാഴ്വരയിൽ ചെന്നു കേസരിയെ നോക്കി വാനരസ്ത്രീ പറയുന്നു. മേലിൽ നാം തമ്മിൽ കുറെ കാലത്തിന്നു കൂടിക്കാണ്മാൻ പാടുള്ളതല്ല. കാരണം പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു എനിക്കു ഒരു ധ്യാനമുണ്ട്. അതു കഴിയുന്നവരെ എന്നെ നീ തിരയരുതു എന്നതിന്നു കേസരി സമ്മതിച്ചു താൻ പുറകോട്ടു മാറിനില്ക്കയും അഞ്ജന പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു ഏകാഗ്രമാനസിയായി അങ്ങയാൽ എനിക്കു ഒരു സന്തതി ലഭിക്കണമെ എന്നു ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ടു അനുഭവരസികനായ നാരദൻ കൈലാസത്തിൽ ചെന്നു പരമേശ്വരസ്വാമിയോടു ചൊല്ലുന്നു സ്വാമിൻ നിന്തിരുവടിയെക്കുറിച്ചു അഞ്ജനാദ്രിയുടെ താഴ്വരയിൽ ഒരു വാനരസ്ത്രീ തപസ്സു ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നു പറയുകയും അതിന്നനുസരിച്ചു പരമേശ്വരൻ പാൎവ്വതീസമേതനായി വനക്രീഡെക്കു പുറപ്പെട്ടു കൈലാസത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തുള്ള സുകുമാരവനത്തിൽ ചെന്നു വനക്രീഡ തുടങ്ങുകയും ആ അവസരത്തിൽ രണ്ടു വാനരങ്ങൾ തങ്ങളിൽ ക്രീഡിക്കുന്നതിനെ പരമേശ്വരി കണ്ടു ഇല്ലയോ എന്നു വാനരങ്ങളുടെ മാതിരിയായ രമിക്കുക. ആ ഒരു സുഖം നുകരുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി ഒരു വാനരനായും ഞാൻ ഒരു വാനരസ്ത്രീയായും വേഷമെടുത്തു തങ്ങളിൽ രമിച്ചു അതിനാലുണ്ടാവുന്ന സുഖത്തെ അറിയണമെന്നാപേക്ഷിക്കയും അതിനെ കേട്ടു പരമേശ്വരസ്വാമി സമ്മതിച്ചു വാനരരൂപികളായി ക്രീഡിക്കയും പൎയ്യവസാനം പാൎവ്വതിക്കു ക്രീഡയിൽ വിരക്തി ഭവിച്ചുകണ്ടപ്പോ

ട്ടു ശരണം കണ്ടു ഈ ബീജം എന്നാൽ ഏല്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. കാരണം പണ്ടു നാം തങ്ങളിൽ ശണ്ഠയും പിടിയുമായി ചെന്നതിനാൽ എനിക്കു ഗർഭമുണ്ടാകുകയും അതിനാൽ ഞാൻ ഒരു ഗജക്കുട്ടിയെ പ്രസവിക്കേണ്ടിയും വന്നു. ആ അപമാനം ഇനിയും നിന്നുവരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ ബീജത്താൽ ഞാൻ ഒരു കൊരങ്ങുകുട്ടിയെ പ്രസവിക്കേണ്ടിവന്നാൽ എന്നോടൊത്ത സ്ത്രീകളുടെ പരിഹാസം കൊണ്ടു ചാവുകയല്ലാതെ ജീവിതം ഞാൻ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. എന്നു ശോകത്തോടെ പറയുകയും പരമേശ്വരസ്വാമി സമ്മതിച്ച അനുഗ്രഹബലത്താൽ ബീജത്തെ വെളിയിലിട്ടു വായുദേവനോടു വരുത്തി ബീജത്തെ കരത്തിൽ കൊടുത്തു അഞ്ജനയെന്ന സ്ത്രീയുടെ ഗർഭത്തിൽ ആക്കി വരേണമെന്നു കല്പിച്ചയച്ചു. വായുദേവൻ അപ്രകാരം ചെന്നു പ്രാണരൂപമായിരിക്കുന്ന അഞ്ജനയുടെ നാസികാദ്വാരത്തോടെ ചെന്നു ഗർഭത്തിലാക്കിവരികയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം നാരദനറിഞ്ഞു കിഷ്കിന്ധയിൽ പോയി ബാലിയെക്കണ്ടു പറയുന്നു. ഹേ വാനരരാജാവേ! ഈ എടയിൽ ഞാൻ നിഷധപർവ്വതത്തിൽ നിന്നു വരുമ്പോൾ അഞ്ജനാദ്രിയിൽ ഒരു വാനരസ്ത്രീ ഏകാകിയായി തപസ്സിയായിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ കാരണമെന്തെന്നാലോചിച്ചതിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചുള്ള തപസ്സാകുന്നെന്നറിഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീയുടെ ഗർഭത്തിൽ ഒരു പുത്രൻ അതിസമർത്ഥനായി ജനിക്കും. അവൻ യൌവനശാലിയായി വന്നാൽ തന്റെ രാജത്വം നശിപ്പിക്കും തീർച്ചതന്നെയാണ് അതുകൊണ്ടു ആ സ്ത്രീയുടെ ഗർഭത്തെ നശിപ്പിക്കണം. അതിനുള്ള മാർഗ്ഗമിതാകുന്നു. പഞ്ചലോഹങ്ങളെ ജലപ്രായമാക്കി ആ സ്ത്രീയുടെ വായിൽക്കൊണ്ടുപോയി ഒഴിച്ചുവെന്നുവന്നാൽ ഗർഭം നശിക്കും എന്നു നാരദൻ പറഞ്ഞുപോയതിന്നു ശേഷം ബാലി സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. എടോ നീ പഞ്ചലോഹങ്ങളെ ഉരുക്കി ജലപ്രായമാക്കി അഞ്ജനാദ്രിയിൽ തപസ്സുചെയ്യുന്ന അഞ്ജനയുടെ വായിൽ ഒഴിച്ചുവരിക എന്നതിനെക്കേട്ടു സുഗ്രീവൻ അപ്രകാരം പ്രവൃത്തിച്ചു അഞ്ജനയുടെ ഗർഭത്തിൽ പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ ബീജമഹത്വത്താൽ

സുഗ്രീവന്റെ പ്രവൃത്തിയാൽ ഗൎഭം നശിക്കാതെ മേഘങ്ങൾ ഒരു കുണ്ഡലാകൃതിയായി കെട്ടിപ്പിടിച്ചു വലത്തെ കൎണ്ണത്തിൽ കൂട്ടുകയും ചെയ്തു. ദുൎജ്ജനങ്ങളാലുള്ള ഉപദ്രവം സജ്ജനങ്ങൾക്കു ഗുണമായി ഭവിക്കുന്നതു ഇവ്വണ്ണമാണ്. അഞ്ജനയും ഗൎഭപരിപൂൎണ്ണതാം വന്നു നിന്നെ പ്രസവിക്കയും നീ ഭൂമിദൎശനം ചെയ്തു ഉടനെ അഞ്ജനയുടെ ശാപമോചനം വന്നു അവൾ നിന്നെ വിട്ടു പോകുന്നതിനെ നീ കണ്ടു ഹേ മാതാവെ എന്താണിതു എന്നെ രക്ഷിപ്പാൻ ആര് നീ എവിടെക്കാണ് യാത്ര. എന്നതിന്നു തള്ള മാതാവും ഹേ കുമാര നിന്നെ രക്ഷിപ്പാൻ എന്നാൽ അസാദ്ധ്യമാണ് എന്റെ ചരിത്രം ഇങ്ങിനെയാണ് ഇപ്പോൾ ശാപമോചനം വന്നു പോകുകയാണ്. എന്നു പൂൎവ്വവൃത്താന്തങ്ങളെല്ലാം പറയുകയും എന്നാൽ എനിക്കു ഭക്ഷണപദാൎത്ഥം എന്തെന്നു നീ ചോദിക്കയും രക്തവൎണ്ണത്തിന്റെ സ്വഭാവമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിൽ പൂവച്ചു പഴുത്തുകൊണ്ടു സൂൎയ്യോദയത്തെ ഭാനുബിംബത്തെ കാട്ടി ഇപ്രകാരമുള്ള വൎണ്ണത്തെ അവലംബിച്ച പഴങ്ങളെല്ലാം നിണക്കു ഭക്ഷിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ മാതാവു പോയതിനുശേഷം ഇതും പഴമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി ഒരു നൂറായിരം യോജന ഉയരത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ആദിത്യന്റെ നേരിട്ടു നീ ചാടുകയും അതിനെക്കണ്ടു നിന്റെ പിതാവായ വായുദേവൻ എന്റെ വേഗത എന്റെ മകനു വരട്ടെ എന്നനുഗ്രഹിക്കയും അതു കണ്ടുനില്ക്കുന്ന ബ്രഹ്മാവു വൈനതേയന്റെ ശക്തി നിണക്കു വരട്ടെയെന്നനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ വായുവിന്റെ വേഗവും വൈനതേയന്റെ ശക്തിയുംകൂടി രണ്ടു പക്ഷങ്ങളായി സങ്കല്പിച്ചു ആദിത്യന്റെ രഥത്തിൽ അരുണന്റെ സമീപമായി നീ ചെന്നിരിക്കയും ചെയ്തു. ആയതുകൊണ്ടു ആദിത്യൻ തന്റെ ഉഷ്ണകിരണങ്ങളെ ശീതകിരണങ്ങളാക്കി നിണക്കു സുഖത്തെ ദാനം ചെയ്തിരിക്കെ അന്നു ഉപരാഗദിനമെന്ന ഗ്രഹണപുണ്യകാലമായിരുന്നു. ആദിത്യനെ ഗ്രസിപ്പാനായി രാഹുവെന്ന സൎപ്പം അടുത്തുവരുന്നതിനെക്കണ്ടു നീ ഓടുകയും അതുകണ്ടു രാഹുവും ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു. സ്വാമിൻ പ

ണ്ടു ക്ഷീരാബ്ധിമഥനകാലത്തിൽ എന്നെ ഗ്രഹങ്ങളുടെ സംഘത്തിൽ ചേൎത്ത കഥ ഓൎമ്മയുണ്ടായിരിക്കുമല്ലൊ ആ നിശ്ചയപ്രകാരം ആദിത്യനെ ഗ്രഹിപ്പാനായി ഞാൻ പോയതിൽ അവിടെ ഒരുവൻ എന്നെക്കണ്ടു അടുക്കാറാകാതെ ആട്ടുന്നു. കാരണം ഇന്നതെന്നു എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല. സജ്ജനങ്ങളുടെ വരക്കിന്നു വ്യവസ്ഥയില്ലാതെ വരുന്നതു കഷ്ടമല്ലെ എന്നു പറഞ്ഞതിനെ ഇന്ദ്രൻകേട്ടു അങ്ങിനെ ഒരു ശത്രു ഉണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കാം മുൻനടക്കുക എന്നു രാഹുവെ മുൻനടത്തി ഇന്ദ്രൻ ഐരാവതാരൂഢനായി വജ്രായുധപാണിയായി പുറപ്പെട്ടു വന്നതിനെ നീ കണ്ടു ഐരാവതത്തിന്റെ മുഖപടത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെ പഴമെന്നു കരുതി ഗജേന്ദ്രന്റെ നേൎക്കു ചാടുകയും ആയ്തിനെ ഇന്ദ്രൻ കണ്ടു തന്റെ കയ്യിലുള്ള വജ്രായുധത്തെ നിന്റെമേൽ എറിയുകയും അതു നിന്റെ കവിൾത്തടമായ ഹനുപ്രദേശത്തിൽപ്പെട്ടു സൂത്രക്കയററ പ്രതിമപോലെ നിൎജ്ജീവിയായി നിലമിയിൽ വീഴുകയും അതുകണ്ടു നിന്റെ പിതാവായ വായുദേവൻ അത്യന്തം സങ്കടത്തോടുകൂടി നിന്നെ എടുത്തുംകൊണ്ടുപോയി പാതാളത്തിൽ ഒളിച്ചിരിക്കയും ചെയ്തു. ആ അവസരത്തിൽ ലോകത്തിൽ വായുസഞ്ചാരമില്ലാതെ സൎവ്വശരീരികളും വീൎപ്പുമുട്ടി ശവശരീരികളായിത്തീരുകയും അതുകൊണ്ടു ദേവഗിരീശാദികളെല്ലാം സൎവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ലോകസങ്കടത്തെ ഉണൎത്തുകയും നാരായണസ്വാമി ഇന്ദ്രാദികളോടുകൂടി വായുദേവനെത്തിരഞ്ഞു പാതാളത്തിൽ ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ കപിലമഹൎഷിയുടെ ഗുഹയിൽവെച്ചു കാണുകയും വായുദേവനെ വിളിച്ചു നാരായണസ്വാമി ഹേ വായുദേവരെ നീ വ്യസനിക്കേണ്ടമെന്നില്ല. എന്നുപറഞ്ഞു നിന്നെ വാങ്ങി മടിയിൽവെച്ചു ഹസ്തമസ്തകസംയോഗം ചെയ്തു ആ ബ്രഹ്മസ്വംപൎയ്യന്തം ദീൎഘായുഷ്മാനായിരിക്കുക എന്നു നാരായണസ്വാമിയും എന്റെ ബ്രഹ്മപട്ടം നീങ്ങിയതിന്നുശേഷം നീ വന്നു എന്റെ സ്ഥാനം വഹിച്ചു ചരാചരങ്ങളെ സൃഷ്ടിതുടങ്ങുക. എന്നു ബ്രഹ്മദേവനും എന്റെ വരായുധങ്ങളാൽ നിണക്കു യാതൊരു ഉപദ്രവവും ഭവിക്കാതിരി

ക്കട്ടെ. എന്നു ഇന്ദ്രനും എന്നതിനൊക്കട്ടെ അഗ്നിബാധയാൽ നിണക്കു യാതൊരു ഉപദ്രവങ്ങളും ഏല്ക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്നു അഗ്നിദേവനും എന്നതിനൊക്കട്ടെ എന്റെ കാലദണ്ഡിനാൽ യാതൊരു ഉപദ്രവങ്ങളും നിണക്കു ഏല്ക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്നു ധൎമ്മരാജാവും അതിനൊക്കട്ടെ ബാക്കി ഉള്ളവരെല്ലാം തങ്ങൾ തങ്ങളുടെ വരായുധങ്ങളാൽ യാതൊരു ഉപദ്രവങ്ങളും ഏല്ക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്നു അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരും മററുള്ളവരും നിണക്കു അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രായുധം ഹനുപ്രദേശമായ കവിൾത്തടത്തിൽപ്പെട്ടതിനാൽ നിണക്കു ഹനുമാൻ എന്ന നാമം കൊടുത്തു ഈ അനുഗ്രഹങ്ങളെയെല്ലാം ഏററതിന്നുശേഷം സൂൎയ്യന്റെ അടുക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യണമെന്നു മനോസന്താപത്തിലേക്കു നീ പോകുകയും ആദിത്യനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു അടിയനെ നിന്തിരുവടി ശിഷ്യനായി വരിച്ചു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കേണമെന്നു നിന്റെ അപേക്ഷയെക്കേട്ടു ആദിത്യൻ ഹെ മരുതെ നിന്നെ ശിഷ്യനായ് വരിച്ചു നിണക്കു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തു തരുവാൻ എനിക്കു സമയമില്ല. കാരണം പതിനാറു നാഴികകളിൽ ഒമ്പതു കോടിമേൽ അമ്പത്തൊന്നുലക്ഷത്തെഴുപത്തയ്യായിരം യോജന വഴി ഞാൻ തേർ നടത്തണം. എന്നു തന്നെയല്ല ഈ രഥത്തിൽ ഒരു ഭാഗത്തു നിന്നു ഇരുത്തിപ്പഠിപ്പിക്കാമെന്നു വെച്ചാൽ ഈ രഥത്തിൽ അനേകം ബാലഖില്യന്മാർ വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ സംഘത്തിൽ നിന്നെ ഇരുത്താമെന്നാലോചിച്ചാൽ നീ ഒരു മൎക്കടനാണു്. അവരുടെ പരിഭവം എന്റെ നേൎക്കു് ഉണ്ടാവും എന്നു പറകയും എന്നതിനെ നീ കേട്ടു് സ്വാമിൻ തിരുവടിക്കു സമയമില്ലെന്നും രഥത്തിൽ അടിയനെ ഇരുത്താൻ പാടില്ലെന്നും പറയുന്നതു് ശരിയാണു് തിരുവടിയുടെ രഥത്തിന്നു് മുന്നിൽ അടിയൻ പുസ്തകത്തെയും പിടിച്ചു് തിരുവടിയുടെ മുഖത്തെ നോക്കി പിൻഗതിയായി നടന്നുകൊള്ളാം എന്നാൽ അടിയനു ഉപദേശിപ്പാൻ തടസ്ഥമുണ്ടോയെന്നു നീ അപേക്ഷിച്ചതിനൊക്കട്ടെ ആദിത്യൻ സന്തോഷിച്ചു രഥത്തിന്റെ മുമ്പിൽ പിൻഗതിയായി നടന്നു നിണക്കു വെളു

വ്യാകരണവും സാംഗോപാംഗമായി അറുപതു നാഴികയിലകത്തു പഠിപ്പിക്കുകയും അനന്തരം ഗുരുദക്ഷിണ ചെയ്യണമെന്നും ആയതു എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നും നീ അപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു നീ വേറെ ഒന്നും ചെയ്യേണമെന്നില്ല എന്റെ മകൻ സുഗ്രീവനെന്ന ഒരു വാനരൻ ഋശ്യമൂകാചലമെന്ന പർവ്വതോപരിയിൽ ബാലിയെ ഭയപ്പെട്ടു വസിക്കുന്നുണ്ട്. ആയവന്നു സഹായമായി മന്ത്രിസ്ഥാനത്തെ വഹിച്ചിരിക്കുക. ഇതാണ് എനിക്കു വേണ്ടുന്ന ദക്ഷിണ എന്ന ആദിത്യന്റെ കല്പനപ്രകാരം നീ വന്നു അന്നുമുതൽ ഇന്നുവരെ സുഗ്രീവന്നു മന്ത്രിയായിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ത്രിമൂർത്തികൾ കൊടുത്ത വരവൈഭവത്താൽ നീ ബാലിയ അഹങ്കാരയുക്തനായി മഹർഷികളുടെ ആശ്രമങ്ങളിൽ കടന്നു ആജ്യം മുതലായ പൂജാദ്രവ്യങ്ങളെ എടുത്തു ഭുജിക്കുകയും മൂത്രപുരീഷങ്ങളാൽ ആശ്രമങ്ങളെ അശുദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനെയും മററും മഹർഷികൾ കണ്ടു ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളും അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരും കൊടുത്ത വരബലത്താലല്ലോ നമ്മെ ഇവൻ ഉപദ്രവിക്കുന്നത്. ആകയാൽ മേലാൽ നിന്റെ വൈഭവം നീ അറിയാതെ പോകട്ടെ. എന്നു ശപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ശേഷം നീ യാതൊന്നും അറിയാതെ മന്ദനായിരിക്കുകയും അതു കണ്ടു മഹർഷികൾ രാമാവതാരത്തെ പൂർത്തി വരുത്തേണ്ടവനായ ഹനുമാൻ ഈ വിധം ആയിരുന്നാൽ പോരാ. ആയതുകൊണ്ടു ഇവന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം അന്യ ഒരുവൻ പറഞ്ഞു ഇവൻ കേൾക്കുവാൻ എന്നു എടവരുന്നുവോ അന്നു ഇവന്റെ ശരിയായ ശക്തി വരട്ടെ എന്നു മഹർഷികൾ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്നിമിത്തമാണ് സാഗരതീരത്തിൽ വെച്ചു സമുദ്രം ചാടി ലങ്കയ്ക്കു പോവാൻ സമർത്ഥൻ ആരാണെന്നാലോചിക്കുകയും വാനരങ്ങൾ പത്തു മുതൽ തൊണ്ണൂറു യോജനവരെ ചാടാമെന്നും ലങ്കയിൽ കടന്നു സീതാന്വേഷണം ചെയ്തു ഇങ്ങോട്ടു ചാടുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു നീ യാതൊന്നും പറയാതെ ഇരിക്കുകയും അപ്പോൾ നിന്റെ ഉത്ഭവത്തെയും വരവൈഭവങ്ങളെയും ആദ്യന്തമായിപ്പറഞ്ഞു നിന്നെ കേൾപ്പിച്ചതിന്നനന്തരമാണ് നീ സമു

ഗരതരണം ചെയ്തു ലങ്കയിൽ കടന്നു ജാനകിയെക്കണ്ടു കാൎയ്യം സാധിച്ചു വന്നു. ആയതുകൊണ്ടു കഴിയുന്നവശത്തിൽ പോയി ഔഷധം കൊണ്ടുവന്നു ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡ നിവൃത്തിക്കുക. എന്നതിനെ കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം ജാംബവരാജ എനിക്കു മൂന്നു മാതാവും മൂന്നു പിതാവുമാണ് എന്നതിനാലെ വേണ്ടിയാണ് ഈ ചരിത്രങ്ങളെല്ലാം നിങ്ങൾ വിസ്തരിച്ചത്. അതുകളുടെ വിവരം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായില്ലെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. എടോ മാരുതേ, വയസ്സനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കേണമെന്നാണ് നിന്റെ ഭാവം. ചരിത്രവിസ്താരത്തിൽ നീ മനസ്സു വെച്ചില്ല എന്നു തോന്നുന്നു. കാൎയ്യപിതാവെന്നും കാരണപിതാവെന്നും രണ്ടു തരമാണ്. അതിൽ പരമശരീരസമ്പാദി ബീജകൎത്താവായതുകൊണ്ടു കാൎയ്യപിതാവാണ്. ആ ബീജത്തെ വായുദേവൻ വാങ്ങി അഞ്ജനയുടെ ഗൎഭത്തിൽ ആക്കി വന്നതിനാൽ വായുദേവൻ കാരണപിതാവാണ്. കേസരി എന്ന വാനരശ്രേഷ്ഠൻ നിന്റെ അമ്മയുടെ കന്യാവരായതുകൊണ്ടു കേസരിയും പിതാവെന്ന സ്ഥാനത്തെ വഹിച്ചവനാണ്. ഇങ്ങിനെയാണ് മൂന്നു പിതാവ്. ഇതുപോലെതന്നെ അഞ്ജന നിന്നെ പ്രസവിക്കയാൽ കാൎയ്യമാതാവാണ്. പാൎവ്വതിയും സംഗേതിയും കാരണവശാൽ മാതാക്കളാണ്. ഇങ്ങിനെയാണ് മൂന്നു പിതാവും മൂന്നു മാതാവും എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം ജാംബവരേ ഇത്ര കാലപ്പഴക്കത്തെപ്പറയുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ ചരിത്രം അടിയനറിയേണമെന്നത്യാഗ്രഹമുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടിയുടെ മാതാപിതാവാരാണെന്നും എത്ര കാലത്തിൽ ജനിച്ചുവെന്നും എത്ര വയസ്സായിയെന്നും എന്തെല്ലാം കണ്ടറിയുമെന്നും പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു.

ജാംബവോല്പത്തി.

കവി.

അപ്പുമിത്തുവൎന്നീക്കതക്ഷോഭമെതന്നമ
മപ്പുരന്തിരൾക്കരശിലെൻ മലരയൻമുകിൽ

ഉല്പ്പത്തിയിൽതോന്റിനൊന്നകമ്പലകണ്ടേൻ
കല്പ്പാഴിനംപലപലതതിശയം കണ്ടേൻ.

ഹേ! മാരുതെ രാമം തമ്മിൽ ഇങ്ങിനെ ചരിത്രങ്ങളെ പറഞ്ഞു കാലവിളംബനം വന്നാൽ കാൎയ്യത്തിന്നു അപകടമുണ്ട്. ഈ ഏഴരനാഴികക്കുള്ളിൽ എഴുപത്തിരണ്ടായിരത്തോളം യോജന ചടാക്കടന്നു പോയി ഔഷധം കൊണ്ടുവരേണ്ടുന്ന ഭാരവാഹിത്വം നിണക്കു നിന്നെ അയക്കേണ്ടുന്ന ഭാരം എനിക്കുമാണ്. നേരം പുലൎന്നാൽ രാവണി ഖഡ്ഗമെടുത്തു യുദ്ധകളത്തിൽ വരും. സൎവ്വ ശരീരികളുടെ ശിരസ്സും വെട്ടി സാഗരത്തിൽ ഇടും. അനന്തരം നിന്നെപ്പോലെ അംഗദ ഹനുമാനും എന്നെപ്പോലെ എന്റെ അംബവാനുംകൂടി ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്താലും കാൎയ്യം സഫലമാവുന്നതല്ല. ഒരു മനുഷ്യനെക്കൊണ്ടു ചെയ്യേണ്ടുന്ന കാൎയ്യം നീ എന്നാൽ ചരിത്രം പറയുന്ന കാൎയ്യം ഞാൻ ഏല്ക്കാം എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം ജാംബവാനേ സൎവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയുടെ കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ അഞ്ചു നിമിഷത്തിന്നുള്ളിൽ ഔഷധം കൊണ്ടുവരാം അതിനെപ്പററി ഭ്രമിക്കേണമെന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു ഹേ മാരുതെ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പകൽ കഴിഞ്ഞു രാത്രികാലമായ് നിത്യപ്രളയമെന്നാകുന്ന നൈമിത്തിക പ്രളയത്തിൽ രണ്ടു യാമവും കഴിഞ്ഞു മൂന്നാമത്തെ യാമത്തിന്റെ അന്ത്യത്തിൽ ഞാൻ ജാതനാണ്. കാരണം, നാരായണസ്വാമിയുടെ കൎണ്ണമലത്തിൽനിന്നു മധുകൈടഭന്മാർ ഉത്ഭവിക്കയും അവർ പ്രളയജലത്തെ തപ്പമറിച്ചു ജലോപരിയിൽ കിടക്കുന്ന താമരപ്പൂക്കളെ ഒക്കെയും വിടൎത്തി നോക്കുകയും അതിലുള്ള ബ്രഹ്മാവിനെ കണ്ടു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിക്കുകയും, ബ്രഹ്മാവു ഭയപ്പെട്ടു തന്റെ നെട്ടുമുഖം വിയൎത്തു ആ ജലം കരപ്രദേശങ്ങളൂടെ ഒഴുകി തന്റെ ഊരുപ്രദേശത്തിൽ വീഴുകയും അവിടെ നിന്നാണ് എന്റെ ജനനം. എനിക്കു ജാംബവാൻ എന്നും, ജാംബുജാതൻ എന്നും പേരുണ്ട്. ജംബുദ്വീപിന്നു ആദ്യം വന്നു ഞാനായതു കൊണ്ടു ജാംബവാൻ എന്നും അംബു എന്ന ജലത്തിൽനിന്നുളവാ

ച്ചതുകൊണ്ടു അന്വജനാൻ എന്നും പേർ വന്നതാണ്. ആയുസ്സു കൊണ്ടു എന്റെ പിതാവു ബ്രഹ്മദേവനാണ്. കാലം എന്ന വ്യവഹാരം നശിച്ചുള്ള നിഷ്പ്രപഞ്ചമാകുന്ന കാലത്താണ് എന്റെ ജനനം. പിന്നെ എനിക്കു വയസ്സ് എത്രയായി എന്ന് ആലോചിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യവത്സരം ദേവവത്സരം സപ്തർഷിവത്സരം ബൃഹസ്പതിവത്സരം ധ്രുവവത്സരം എന്ന വത്സരങ്ങളിൽ എന്റെ വയസ്സ് ഒതുങ്ങുന്നതല്ല. കൃത, ത്രേത, ദ്വാപര, കലി, എന്ന ചതുൎയ്യുഗങ്ങൾ നാനൂററി അമ്പത്തിനാലായി, ഞാൻ ജനിച്ചിട്ടു ഇതിനുള്ളിൽ ആറുമനുക്കളുടെ കാലം കഴിഞ്ഞു ഇപ്പോൾ ഏഴാംമനുവിന്റെ ഇരുപത്തെട്ടാം ചതുൎയ്യുഗത്തിൽ ത്രേതായുഗമാണ്. എന്നാൽ ഈ കാലത്തിന്നുള്ളിൽ ഞാൻ എന്തെല്ലാം കണ്ടറിയുമെന്നുവെച്ചാൽ അനേകകാൎയ്യങ്ങൾ എനിക്ക നേത്രദൃഷ്ടാന്തമാണ്. അതിൽ ചില ചരിത്രങ്ങളുടെ ആദ്യാവസാനം അറിയും, ചിലതു ആദ്യം അറിയും മദ്ധ്യഭാഗം ഓൎമ്മയില്ല. ചിലതു അവസാനം അറിയും ആദ്യത്തിൽ ഓൎമ്മയില്ല ഈ ലോകത്തിൽ ഒരു തൃണം പുതിതായി ഉളവായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ജ്ഞാനവാൻ അറിയും, ഞാൻ ജനിച്ചു മൂന്നാംദിവസം കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണ് പ്രളയജലം സാഗരത്തിൽ ഒതുങ്ങി മേലായ കരയൊന്നിട വന്നത്. അതുവരെ ബ്രഹ്മദേവന്റെ മടിയിലായിരുന്നു എന്റെ വാസം. ഞാൻ ജനിക്കുമ്പോൾ ബ്രഹ്മാവിന്നു അഞ്ചു ശിരസ്സുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ നാല് തലമാത്രമേയുള്ളൂ. ഒരു ശിരസ്സു പോവനുള്ള കാരണം ഞാൻ അറിയും. പരമേശ്വരസ്വാമിതന്റെ നേത്രാഗ്നിയാൽ ത്രിപുരദഹനം ചെയ്തതു ഞാൻ അറിയും. അതിന്നുള്ള കാരണം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ താരകൻ എന്ന അസുരന്റെ പുത്രന്മാരായ താരകാക്ഷൻ, വിദ്യുന്മാലി, കമലാക്ഷൻ, എന്നീ മൂന്നാളുംകൂടി കൊന്ദവനമെന്ന ശൈലശൃംഗത്തിൽവെച്ച ബ്രഹ്മാവിനെ കുറിച്ചു ഒരു കോടി സംവത്സരം അഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥന്മാരായി തപസ്സു ചെയ്തിട്ടും, ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമായി നിങ്ങൾക്ക വേണ്ടുന്ന വരമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിൽ അസുരന്മാർ ബ്രഹ്മാവെ നോക്കി ഞങ്ങൾക്ക താമസിപ്പാൻ അന്തരം മദ്ധ്യപാതാളമായ മൂന്നു ലോക

ത്തിൽ മൂന്നുകോട്ട ചെമ്പിനാലും ഇരുമ്പിനാലും സ്വൎണ്ണത്താലും സൃഷ്ടിക്കണം. ആ മൂന്നു പുരങ്ങളും ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുമ്പോൾ പക്ഷികൾ കണക്കെ പറന്നു ഒരു ദിക്കിലായി വരണംകൂടാതെ ഞങ്ങളുടെ കണ്ണുകൾ ത്രിമൂൎത്തികൾ മുതലായ സൎവ്വജീവികളും ഭയപ്പെട്ടോടണം യാതൊരു ആയുധത്താലും ഞങ്ങൾ നശിക്കരുത്. ലോകത്രയങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കു കീഴടങ്ങണം. എന്നുള്ള അസുരന്മാരുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം വരത്തെ ദാനംചെയ്തു ബ്രഹ്മാവു പറയുന്നു. ഹേ അസുരകളെ! നിങ്ങളുടെ കോട്ടകളായ ത്രിപുരങ്ങൾ സഹസ്രസംവത്സരം കൂടുമ്പോൾ ഒരു ദിക്കിൽവരും ആ അവസരത്തിങ്കൽ ഒരുവൻ യുദ്ധത്തിന്നു വന്നാൽ അന്നു നിങ്ങൾക്കു മരണം എന്നുപറഞ്ഞു ഗൃഹങ്ങൾ അതാതു സ്ഥാനത്തിൽ പുതിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങളെ യാതൊരു ശക്തികളാലും ജയിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു പറഞ്ഞു അവൎക്കു മേല്പറഞ്ഞ വരങ്ങളെ ദാനംചെയ്തു ബ്രഹ്മാവു പോയതിന്നനന്തരം അസുരന്മാർ പുരങ്ങളെ നിൎമ്മിച്ചു അതിൽ അനേകായിരം പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി അതിൽ വസിച്ചു അതിഘോരന്മാരായ ലോകോപദ്രവങ്ങളെച്ചെയ്തു വരികയും ദേവകളെപ്പിടിച്ചു കാരാഗ്രഹത്തിലിടുകയും ദേവസ്ത്രീകളെ ദാസ്യപ്രവൃത്തി ചെയ്യിപ്പിക്കുകയും അനേകം കുലസ്ത്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യധൎമ്മം ഭംഗപ്പെടുത്തുകയും അനേകം ക്ഷേത്രങ്ങളെ തച്ചുതകൎത്തു സ്വയം പ്രതിഷ്ഠ മുതലായ ബിംബങ്ങളെ കുത്തിപ്പുഴക്കി നശിപ്പിക്കുകയും ബ്രാഹ്മണരുടെ യാഗാദികൎമ്മങ്ങളെ മുടക്കി അവരെക്കൊണ്ടു മദ്യമാംസങ്ങൾ എടുപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു വന്നതിനെ ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ കണ്ടു സഹിയാതെ സൎവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു ത്രിപുരന്മാരുടെ ഉപദ്രവത്തെ കേൾപ്പിച്ചു മുറയിടുകയും ചെയ്തു. നാരായണസ്വാമി ഇന്ദ്രാദികളെ നോക്കി ആവട്ടെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ട. ഞാൻ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കാം എന്നുംപറഞ്ഞു ഇന്ദ്രാദികളെ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേക്കയച്ചു ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽ ചെന്നു ഒരു ഭൂതാഭിചാരം തുടങ്ങുകയും അതിൽനിന്നു അനേകായിരം ഭൂതങ്ങൾ അതിൽ പുറപ്പെടുകയും അവരോടു ത്രിപുരന്മാരെ കൊലചെയ്തുവരുവാൻ കല്പിച്ചയക്കുകയുംചെ

ഇപ്രകാരം ഇവരെല്ലാം പുറപ്പെട്ടു ത്രിപുരന്മാരുടെ കോട്ടയുടെ പുറ
ഭാഗത്തിൽ പോയി നോക്കിയതിൽ കടന്നു ത്രിപുരന്മാരെ പിടിച്ചു ഭ
ക്ഷണം ചെയ്യാൻ ധൈര്യമില്ലാതെ മടങ്ങിവന്നു ഞങ്ങളും ത്രിപു
രന്മാരെ ഒടുക്കുവാൻ അസാദ്ധ്യമാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു പോയതിന്നു
ശേഷം നാരായണസ്വാമി പുറപ്പെട്ടു കൈലാസത്തിൽ ചെന്നു പര
മേശ്വരസ്വാമിയോടു ത്രിപുരന്മാരുടെ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം ഉണർത്തി
ച്ചതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരൻ പറയുന്നു. ഹെ! ഭഗവാൻ കാര്യം
അങ്ങിനെയാകുന്നെങ്കിലും ത്രിപുരന്മാർ എന്നിൽ ഭക്തന്മാരാകുന്നു. നി
ത്യനിഷ്ഠമായി വെള്ളികൊണ്ടു ശിവലിംഗം ഉണ്ടാക്കിവെച്ചു പൂജിച്ചുവരു
ന്നുണ്ട്, തന്നിമിത്തം എന്നാൽ അവരെ കൊല്ലുവാൻ പ്രയാ
സമാണ് എന്നതിനെക്കേട്ടു നാരായണസ്വാമി മഹാ ഒരു വൃ
ദ്ധന്റെ വേഷമെടുത്തു ത്രിപുരന്മാരുടെ കോട്ടയുടെ ഗോപുര
ത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നിൽക്കുന്ന അരയാൽ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ
ഇരിക്കുകയും ഒരു ശിഷ്യന്മാർ ചെന്നു ത്രിപുരന്മാരോട് ഈ വിവ
രം ഉണർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. ത്രിപുരന്മാർ വിവരം അറിഞ്ഞു എ
ന്നാൽ സന്യാസിയെ വരുത്തണമെന്നു കല്പിച്ചു എന്നു താമസംകൂടാതെ
ന്നു അസുരന്മാർ തന്റെ മന്ത്രിമാരോടുകൂടി അരയാലിൻ കീഴിലി
രിക്കുന്ന സന്യാസിയായ വന്നു കണ്ടു വന്ദിച്ചു ബഹുമാനിച്ചു മ
നസ്സിലാകുന്നില്ല പരമാത്മം അറിവാൻ അനുഗ്രഹിക്കണം. എ
ന്നതിനെക്കേട്ടു വൃദ്ധനായ സന്യാസി ഞാൻ ത്രിപുരന്മാരുടെ ഗുരു
വാണ്. അനേകകാലമായി തപസ്സിൽ സമാധിസ്ഥനായിരുന്നു
പോയതിനാൽ കാലവിളംബം വന്നതാണ്; നിങ്ങളെല്ലാം എ
ന്റെ ശിഷ്യന്മാരാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ത്രിപുരന്മാർ പറയു
ന്നു. ഇതെന്താശ്ചര്യമായിരിക്കുന്നു. ഇതിൻ കീഴിൽ നിങ്ങളെ
ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടേയില്ല. ഞങ്ങളുടെ ഗുരു പരമേശ്വരസ്വാ
മിയാണ്! വെള്ളികൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തെ ഞങ്ങൾ നിത്യശ്രദ്ധമാ
യി പൂജിച്ചുവരുന്നു. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ ഗുരു എന്നതിനു ദൃ
ഷ്ടാന്തം വല്ലതും ഉണ്ടോ എന്നാൽ ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കാം എന്ന
തിനെ കേട്ടു നാരായണസ്വാമി പറയുന്നു. അങ്ങിനെ നിങ്ങൾ
ക്കു ശങ്കയുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം കാണിച്ചുതരാം

മെന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ കമണ്ഡലുവിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ജലത്തെ എടുത്തു ജപിച്ചു അരയാലിന്റെ മുകളിലേക്ക എറികയും ആ ജലം പെട്ട് വൃക്ഷത്തിന്റെ പത്രങ്ങളെല്ലാം കൊഴിഞ്ഞു വീഴുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സന്യാസി ത്രിപുരന്മാരോട നിങ്ങളുടെ ഗുരുവാണ് പരമശിവൻ എന്നല്ലൊ നിങ്ങളുടെ വിശ്വാസം. എന്നാൽ പരമശിവസ്വാമിയാൽ ഉത്തമമായ മന്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഉതിൎന്നുവീണ പത്രങ്ങൾക്കു തുല്യമായി ഈ വൃക്ഷത്തിൻ പത്രങ്ങൾ തളിൎത്തു ഉണ്ടാകട്ടെ കാണാമല്ലൊ എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ത്രിപുരന്മാർ കരത്തിൽ ജലം എടുത്തു പരമശിവനാൽ ഉത്തമമായ മന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു വൃക്ഷാഗ്രത്തിൽ എറികയും പത്രങ്ങൾ തളിൎക്കാതെ വൃഥാ ശ്രമിക്കയും ചെയ്തു. അതുകണ്ടു ത്രിപുരന്മാരും ഹേ സ്വാമിൻ നിന്തിരുവടി തന്നെയാണ് ഞങ്ങളുടെ ഗുരു. ഇതു മുതൽ പരമശിവനെ ഞങ്ങൾ പൂജിക്കുന്നില്ല. നിന്തിരുവടി കല്പിച്ചപോലെ നടന്നുകൊള്ളാം എന്നു ത്രിപുരന്മാർ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു സന്യാസി പറയുന്നു. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ പൂജിച്ചുവരുന്ന ശിവലിംഗങ്ങളെയെല്ലാം കല്ലുരലിലിട്ടു ഇരുമ്പുലകയാൽ ഇടിച്ചു പൊടിയാക്കി സമുദ്രത്തിൽ കലക്കി കളവിൻ എന്നതിന്നു ശേഷം ഞാൻ ഉപദേശിക്കാം എന്നതിനെക്കേട്ടു ത്രിപുരന്മാർ അപ്രകാരം ചെയ്തു. സന്യാസി അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വേഷത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു വീണ്ടും കൈലാസത്തിൽ ചെന്നു പരമശിവസ്വാമിയോടു സ്വാമിൻ ത്രിപുരന്മാർ ശിവലിംഗങ്ങളെ എടുത്തു ഇടിച്ചുപൊടിയാക്കി സമുദ്രത്തിൽ കലക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതു നിന്തിരുവടിയെ വെച്ചതിന്നു തുല്യമല്ലൊ. ഇങ്ങിനെയുള്ള പാപികളായെന്നോ അങ്ങയുടെ ശിഷ്യന്മാർ. എന്നതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരൻ ആലോചിച്ചു കാൎയ്യം മനസ്സിലാക്കി ആ ദുഷ്ട ത്രിപുരന്മാരെ ഞാൻ വധിച്ചുകളയാം അതിന്നു നിങ്ങൾ എല്ലാവരുംകൂടി ഒരു വില്ലും രഥവും ഉണ്ടാക്കി കൊണ്ടുവരുവിൻ എന്നുപറഞ്ഞു നാരായണസ്വാമിയെ അയച്ചു. ശ്രീനാരായണൻ ദേവകളെക്കൂട്ടി ഭൂമിയെ രഥത്തിന്റെ തട്ടാക്കി ആകാശത്തെ വിതാനമാക്കി അൎക്കചന്ദ്രന്മാരെ ചക്രമാക്കി വേദങ്ങളെ അശ്വ

ങ്ങളാക്കി ബ്രഹ്മാവിനെ സാരഥിയാക്കി അരുണനെ ചാട്ടയാക്കി രഥം അലങ്കരിച്ചു അനന്തരം മഹാമേരുവെ വില്ലാക്കി ആദിശേഷനെ ഞാണാക്കി നാരായണനെ അസ്ത്രമാക്കി അഗ്നിയെ മുനയാക്കി കൊണ്ടുപോയി പരമേശ്വരസ്വാമിക്കൽ കൊടുക്കകയും പരമേശ്വരസ്വാമി ഗണപതി സുബ്രഹ്മണ്യനെ മുന്നടത്തി വീരഭദ്രനെ ഇടത്തുവശം നടത്തി ഭൈരവനെ വലത്തുവശം നടത്തി, ഭൂതപ്പടകളോടുകൂടി പട നടത്തി രഥത്തിൽ ആരോഹിക്കയും പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ പാദം രഥത്തിൽവെച്ചു ഉടനെ രഥത്തിന്റെ അച്ച് മുറികയും ആയതിനു കാരണമെന്തെന്നാലോചിച്ചതിൽ വിഘ്നേശ്വരനു പൂജ കഴിക്കാഞ്ഞതാണെന്നു മനസ്സിലായി ഗണപതിയെ പൂജിച്ചു മുറിഞ്ഞ അച്ചിനെ നിവർത്തിച്ചു രഥത്തിൽ കയറി ത്രിപുരന്മാരുടെ സ്ഥാനത്തേക്കു നടകൊണ്ടു. ഒരു രഥവും വില്ലും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു വന്നു പരമേശ്വരസ്വാമിക്കു കൊടുത്തതിനാലല്ലൊ ത്രിപുരന്മാരെ വധിപ്പാൻ പരമേശ്വരൻ സമർത്ഥനായി വന്നതു എന്നു ഇന്ദ്രാദികൾ അഹങ്കാരമായി ഊഹിച്ചതിനെ പരമേശ്വരൻ അറിഞ്ഞു നിസ്സാരന്മാരെ വധിപ്പാൻ എനിക്കു ഇവരുടെ സഹായം വേണമൊ എന്നുള്ള മന്ദഹാസത്താലും ത്രിപുരന്മാരോടു പെരിയുള്ള ക്രോധത്താലും തന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽനിന്നു അഗ്നിജ്വാലാമാലകൾ കത്തിജ്ജ്വലിച്ചു ത്രിപുരന്മാരുടെ പടകളെയും അവരുടെ പുരങ്ങളെയും ദഹിപ്പിക്കയും ത്രിപുരന്മാരെ നാരായണാസ്ത്രം തൊടുത്തു നിഗ്രഹിക്കകയും ചെയ്തു. ഇതും എനിക്കു നേത്രദൃഷ്ടാന്തമാണ്. എന്നതുമന്നെയല്ല മന്മഥനെ ദഹിപ്പിച്ചതും ഞാനറിയും, പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അഗ്നിക്കണ്ണിൽനിന്നു വീരഭദ്രൻ ജനിച്ചു ദക്ഷപ്രജാപതിയുടെ യാഗശാലയിൽ പോയി യാഗത്തെ മുടക്കി ദക്ഷന്റെ ശിരസ്സറുത്തു പകരം ഒരു അജത്തിന്റെ തലയെവെച്ചു യോജിപ്പിച്ചു പ്രാണനെ ദക്ഷനു ദാനംചെയ്തതും ഞാനറിയും, പണ്ടു ദേവാസുരന്മാർ തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധവും ഞാനറിയും, അതിൽ ദേവന്മാർ തോറ്റതും ഞാനറിയും, അദിതിമാതാവിന്റെ പയോവ്രതവും വ്രതവസാനം നാരായണസ്വാമി അദിതിമാതാവിന്റെ ഗർ

ത്തിൽ വന്നുജനിച്ച വാമനാവതാരമെടുത്തതും ഞാനറിയും, മഹാബലി ഭൃഗുവിൻെറ ആശ്രമമായ നൎമ്മദാ നദിയുടെ ഉത്തരതീരത്തിൽവെച്ച വിശ്വജിത്ത എന്ന യാഗം നടത്തിയതും ഞാനറിയും, വാമനമൂൎത്തി യാഗശാലയിൽചെന്ന തൻെറ പാദത്തിന്ന മൂന്നടി മണ്ണ യാചിച്ചതും ഞാനറിയും, മഹാബലി അത കൊടുക്കുന്നതിനെ ശുക്രൻ മുടക്കിയതും ഞാനറിയും, മഹാബലി ദാനവാരി കൊടുക്കുന്നതിനെ മുടക്കുവാനായി ശുക്രൻ ഒരു വണ്ടായി കരകത്തിൻെറ ദ്വാരമടച്ചതും അതുകണ്ടു വാമനമൂൎത്തിയും തൻെറ കയ്യിൽ പവിത്രമായിട്ടിരുന്ന ദൎഭയെടുത്ത കരകത്തിൻെറ ദ്വാരത്തിൽ കുത്തിയതും തന്നിമിത്തം ശുക്രൻെറ ഒരു നേത്രം പൊട്ടിപ്പോയതും ഞാനറിയും, ദാനവാരി കയ്യിൽകിട്ടിയ ഉടനെ വിശ്വരൂപമെടുത്ത മൂലോകങ്ങളെ മൂന്നടിയായി അളന്നതും ഞാനറിയും, പിന്നെ ഒരടിക്ക സ്ഥലമില്ലാത്ത മഹാബലിയുടെ ശിരസ്സിൽവെച്ച കാലുകൊണ്ടമൎത്തി മഹാബലിയെ സുതലവാസിയാക്കിയതും ഞാനറിയും, ദുൎവ്വാസാവിൻെറ ശാപം നിമിത്തം ഇന്ദ്രാദികൾക്ക ജരാനരവന്നതും ഞാനറിയും, ദേവാസുരകൾകൂടി ക്ഷീരാബ്ധിമഥിച്ചതും ഞാനറിയും, മന്ദരം ജലത്തിൽ മുങ്ങിയപ്പോൾ നാരായണസ്വാമി കൂൎമ്മാവതാരമെടുത്തതും ഞാനറിയും, വാസുകിയുടെ വായിൽനിന്ന ഹാലാഹലമെന്ന കാളകൂടവിഷം ഛൎദ്ദിച്ചതും ഞാനറിയും, ആ വിഷം പരമശിവസ്വാമി ഭുജിച്ചതും ഞാനറിയും, തന്നിമിത്തം നീലകണ്ഠൻ എന്ന പേർ വന്നതും ഞാനറിയും, നാരായണസ്വാമിയുടെ ദേഹം വെള്ളനിറമായിരുന്നതും അനന്തരം വിഷജ്വാല ഏറ്റ നീലമേഘശ്യാമളവൎണ്ണൻ എന്ന പ്രസിദ്ധി ലഭിച്ചതും ഞാനറിയും, ശൂരപത്മാവു സിംഹമുഖൻ സിംഹവക്ത്രൻ താരകൻ മുതലായ അസുരന്മാരുടെ ജനനവും ഞാനറിയും, ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ച തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മാവ് പ്രത്യക്ഷമാകാഞ്ഞതു കണ്ടു ശൂരൻ അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽ വീണു മരിച്ചതും ഞാനറിയും, ബ്രഹ്മാവു വന്ന അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽനിന്ന ശൂരനെ വിളിച്ച ശൂരപത്മാവ് എന്നപേർ കൊടുത്തതും ഞാനറിയും, വീരമഹേന്ദ്രം എന്ന അസുരപുരിയെ ശൂരാദികൾക്ക

വേണ്ടി നിർമ്മിച്ച അതിൽ വസിച്ചതും ഞാനറിയും, ശൂരാദികളുടെ രാജ്യഭാരകാലവും ഞാനറിയും, വല്ല്യായിരംകോടി അണ്ഡത്തിന്നു ശൂരൻ രാജാവായതും അവിടങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു കടന്നവൻ ഇന്ദ്രജാലം എന്ന രഥത്തിനെ ബ്രഹ്മാവ് ദാനം ചെയ്തതും ഞാനറിയും, ആയവരുടെ ഉപദ്രവം സഹിയാതെ ഇന്ദ്രാദികൾ പരമേശ്വരസ്വാമിയോടു സങ്കടം പറഞ്ഞതും ഞാനറിയും, അന്നിമിത്തം പരമേശ്വരസ്വാമി യോഗത്തിൽ ഇരുന്നു തന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽനിന്നു ആറ് അഗ്നിപ്പൊരികൾ ഉണ്ടായതും ആയതിനെ വായുദേവൻ കയ്യിൽ കൊടുത്തു ശരവണപ്പൊയ്കയിൽ കൊണ്ടുപോയി ഇട്ടതും ആ അഗ്നിപ്പൊരികൾ ആറു കുട്ടികൾ ആയതും, പരമേശ്വരനും പാർവ്വതിയുംകൂടി ശരവണത്തിൽ ചെന്നു ആറു കുട്ടികളെയും പാർവ്വതി ഒന്നായി വാരിയെടുത്ത സമയം ദേഹം ഒന്നായി ആറു മുഖവും പന്ത്രണ്ടു കരവും ആയി ഇരിക്കയും ഷൺമുഖൻ എന്നു പേരിട്ടതും ഞാനറിയും, സുബ്രഹ്മണ്യനെ ബ്രഹ്മാവിന്റെ അടുക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നയച്ചതും ഞാനറിയും, സുബ്രഹ്മണ്യൻ ബ്രഹ്മാവോടു പ്രണവത്തിന്നു അർത്ഥമെന്തെന്നു ചോദിക്കകയും ആയതിന്റെ അർത്ഥം അറിയാതെ വന്നതിനാൽ സുബ്രഹ്മണ്യൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പാദത്തിൽ ശൃംഖല പൂട്ടി കാരാഗൃഹത്തിൽ ഇട്ടതും ഞാനറിയും, പരമേശ്വരസ്വാമി അറിഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവിനെ വിട്ടയക്കേണമെന്നു ഷൺമുഖനോടു ആവശ്യപ്പെടുകയും പ്രണവത്തിന്നു അർത്ഥം അറിയാതെ കണ്ടുള്ളവന്നു സൃഷ്ടിയെന്ന മുതൽകൊടുപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരൻ പ്രണവത്തിന്റെ അർത്ഥം നീ അറിയുമോ എന്നതിലേക്കു ഷൺമുഖൻ പിതാവിന്നു ഉപദേശിച്ചതിന്നുശേഷം ബ്രഹ്മാവിന്റെ ശൃംഖല വെട്ടി വിട്ടയച്ചതും ഞാനറിയും, അനന്തരം ശൂരാദികളെ നിഗ്രഹിപ്പാൻ ശക്തി മയമായ ഒരു വേലായുധം പാർവ്വതി സുബ്രഹ്മണ്യന്നു കൊടുത്തു ശൂരാദികളെ നിഗ്രഹിച്ചുവാ എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചയക്കയും സുബ്രഹ്മണ്യൻ വീരബാഹു എന്ന അനുജനോടുകൂടി പുറപ്പെട്ട് മാർഗ്ഗത്തിൽ ക്രൗഞ്ചമെന്ന പർവ്വതത്തിനെ വേലായുധംകൊണ്ടു ഭേദിച്ചതും ഞാനറിയും, അനന്തരം മ

ക്ഷത്തൊമ്പതിനായിരം അനുജന്മാരോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നുവന്ന ശൂരാദികളെ ഷൺമുഖൻ നിഗ്രഹിച്ചതും ഞാനറിയും, ഹിരണ്യൻ ഹിരണ്യാക്ഷൻ എന്ന അസുരന്മാരുടെ അവതാരവും ഞാനറിയും, അവരുടെ വരബലങ്ങളും ഞാനറിയും, അവരുടെ രാജ്യഭരണവും ഞാനറിയും; അതിൽ ഹിരണ്യാക്ഷൻ ഭൂമിയെ പായയായി ചുരുട്ടി പാതാളത്തിൽ ഒളിച്ചതും ഞാനറിയും, നാരായണസ്വാമി വരാഹാവതാരമെടുത്തു ഹിരണ്യാക്ഷനെ വധിച്ചു ഭൂമിയെ പണ്ടത്തെ സ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയതും, ഹിരണ്യനു പ്രഹ്ലാദൻ എന്ന പുത്രൻ ജനിച്ചു ശുക്രന്റെ അടുക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നായച്ചതും ഞാനറിയും, ശുക്രൻ പ്രഹ്ലാദനു ഹിരണ്യായനമഃ എന്നു ഉപദേശിച്ചതിനെ ധിക്കരിച്ചു ഹരിഹരി എന്നു നാരായണനെ സ്തുതിച്ചതും ഞാനറിയും, അതു കേട്ടു ശുക്രൻ ഹിരണ്യനോടു വിവരം പറയുകയും, ഹിരണ്യൻ പ്രഹ്ലാദനെ നാനാപ്രകാരമായി ഉപദ്രവിക്കുകയും ആ ഉപദ്രവങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടു പാർശ്വസനം സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻ നരസിംഹാവതാരമെടുത്തു ഭക്തനായ പ്രഹ്ലാദന്നുവേണ്ടി ഹിരണ്യനെ മാറു് പിളർന്നു വധിച്ചതും ഞാനറിയും, പരമേശ്വരസ്വാമി ജലന്ധരനെ വധിച്ചതും ഞാനറിയും, ചക്രായുധന്നുവേണ്ടി പരമേശ്വരസ്വാമിയെ ദിനംപ്രതി സഹസ്രം ചെന്താമരപ്പുഷ്പത്താൽ അർച്ചനചെയ്യുകയും ഒരു ദിവസം ഒരു പുഷ്പം കുറവായി വന്നതിനു പകരം തന്റെ നേത്രത്തെ എടുത്തു ശിവന്റെ പാദത്തിൽ അർച്ചിച്ചതും ഞാനറിയും ശിവൻ സന്തോഷിച്ചു തന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സുദർശനചക്രത്തെ ശത്രുനിഗ്രഹത്തിനു നാരായണസ്വാമിക്കു ദാനം ചെയ്തതും ഞാനറിയും, നാരായണസ്വാമിയും ബ്രഹ്മാവുംകൂടി പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അടിമുടി കാണ്മാനായി ബ്രഹ്മാവു ഹംസപ്പക്ഷിയുടെ വേഷമെടുത്തു ശിവന്റെ ശിരസ്സു കണ്ടുവരാമെന്നു മേൽഭാഗത്തേക്കു പറന്നുപോയതും നാരായണസ്വാമി വരാഹാവതാരമെടുത്തു ഭൂമിയെത്തുരച്ചു അധോഭാഗത്തേക്കു പോയതും ഞാനറിയും, അതിൽ നാരായണസ്വാമി ശിവന്റെ പാദം കാണാതെ മടങ്ങി വന്നതും ഞാനറിയും. ബ്രഹ്മാവു അനേകകാലം പറന്നു ശി

വന്റെ മുടി കാണാതെ ക്ഷീണിച്ചിരിക്കെ ശിവന്റെ മുടിയിൽ നിന്നു ഒരു കേതകിപ്പുഷ്പം വരുന്നതിനെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മാവു തടുക്കകയും അപ്പോൾ എന്നെ തടുക്കരുത് നാല്പതിനായിരം സംവത്സരമായി ശിവന്റെ മുടിയിൽനിന്നു ഞാൻ വരുന്നു. ഭൂമിയിൽ എത്താതെ വളരെ വേദനയുണ്ടെന്നു കേതകി പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു അല്ലയോ കേതകി എനിക്കുവേണ്ടി നീ ഒരു സഹായം ചെയ്യണം. ഞാൻ ഹംസമല്ല ബ്രഹ്മാവാണ്. ശിവന്റെ ശിരസ്സിനെ കണ്ടു വരാമെന്നു നാരായണനോടു [illegible]ച്ചിട്ടാണ് ഞാൻ വരുന്നതു. നിന്റെ ഒരുമിച്ച ഭൂമിയിലേക്കു ഞാനും വരാം. എന്നാൽ എനിക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായം എന്തെന്നു വെച്ചാൽ ബ്രഹ്മാവു ശിവന്റെ ശിരസ്സുകണ്ടു എന്നു ഒരു അസത്യമായ വാക്കു പറയണം. ബ്രാഹ്മണന്റെ പ്രാണരക്ഷക്കായി അസത്യം പറയാമെന്നു ശാസ്ത്രമുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തണമെന്നപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു കേതകി പുഷ്പം സമ്മതിക്കയും രണ്ടുപേരും കൂടി പരമേശ്വരന്റെ അടുക്കൽ വന്നു നിന്തിരുവടിയുടെ ശിരസ്സു കണ്ടുവന്നു എന്നു പറകയും തങ്ങളുടെ ശിരസ്സു ബ്രഹ്മാവു കണ്ടതു ശരിയാണെന്നു കേതകി പുഷ്പം സാക്ഷി പറകയും ഉടനെ ശിവൻ ബ്രഹ്മാവിനെ നോക്കി നീ അസത്യം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഇന്നുമുതല്ക്ക് ഭൂലോകത്തിൽ നിനക്കു ക്ഷേത്രവും പൂജയും ഇല്ലാതെകണ്ടു പോകട്ടെ എന്നു ശപിച്ചതും ഞാനറിയും. കേതകി കള്ളസാക്ഷി പറഞ്ഞതിനാൽ മേലാൽ നിന്നെയാതൊരു പൂജകനും സ്വീകരിക്കാതെ കണ്ടു പോകട്ടെ എന്നു പുഷ്പത്തെ ശപിച്ചതും ഞാനറിയും. ദാരികന്റെ പ്രതാപവും അവന്റെ വരവൈഭവങ്ങളും അവനെ വധിപ്പാനായി ശിവന്റെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽനിന്നു ഭദ്രകാളി ഉത്ഭവിച്ചതു വേതാളത്തെ വാഹനമാക്കി ചെന്നു ദാരികനെ വധിച്ചതും ഞാനറിയും. ചന്ദ്രൻ പതിനാറു കലയോടുകൂടി ഇരുന്നതും അനന്തരം പൂർവ്വപക്ഷം അപരപക്ഷമെന്ന പക്ഷദ്വയങ്ങൾ വന്നതും അപരപക്ഷത്തിൽ കലകൾ നശിപ്പാനുള്ള കാരണവും ഞാനറിയും. രാവണാദികളായ സ്വപുത്രങ്ങൾ ഉണ്ടായതും ഞാനറിയും. ഭഗീരഥൻ എന്ന ഒരു

ക്ഷത്രിയരാജാവു ആകാശഗംഗയെ പാതാളത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി പിതൃപ്രസാദം വരുത്തിയതും ഞാനറിയും. ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രൻ രണ്ടുകണ്ണോടുകൂടിയ കാലവും അനന്തരം ആയിരം കണ്ണുവന്നതും സഹസ്രാക്ഷൻ എന്ന പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചതും ഞാനറിയും. ആയതുകൊണ്ടു ഭൂതലത്തിലുള്ള അത്ഭുതങ്ങളെയെല്ലാം ഞാൻ കണ്ടവനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല പർവ്വതങ്ങൾ പക്ഷങ്ങളോടുകൂടി പറക്കുന്ന കാലവും ഞാനറിയും, ഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധത്താൽ പക്ഷങ്ങളെവെട്ടി പർവ്വതങ്ങളെ അവിടെവിടെ പതിപ്പിച്ച കാലവും ഞാനറിയും. കാമദേവൻ സ്വരൂപത്തോടു കൂടിയ കാലവും ഞാൻ അറിയും, ഇപ്പോൾ അരൂപിയായിരിക്കുന്നതും ഞാനറിയും. ശ്രീനാരായണസ്വാമി വിശ്വരൂപമെടുത്തു ഭൂമിയെ ഈരടിയായി അളന്നു മഹാബലിയെ പാതാളത്തിലേക്കു അയക്കുന്ന അവസരത്തിൽ മഹാബലിയുടെ അഹങ്കാരത്തെ അടക്കി അവനെ ഭഗവാൻ പാതാളത്തിലേക്കയച്ചിരിക്കുന്നു. ഇനിമേലാൽ രാജ്യമെല്ലാം സുഖികളായി അവരവരുടെ സ്വധർമ്മങ്ങളെ രക്ഷിച്ചിരുന്നുകൊള്ളുവിൻ എന്നും പറഞ്ഞു ഞാൻ പെരുമ്പറ ചുമലിലിട്ടു ദശമാത്രയിടയായി ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തെ ഇരുപത്തൊന്നുവട്ടം പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു കൊട്ടി ഘോഷിച്ചവനാണ്. അന്ന് മഹാമേരു എനിക്കു ഒരു എടേക്കല്ലായിരുന്നു. പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതിൽ എന്റെ പാദാംഗുഷ്ഠം മേരുവിന്റെ മൂർദ്ധനിയിൽ തട്ടുകയും അതുകൊണ്ടു മേരു എന്നെ നോക്കി എടാ കരങ്ങം! ത്രിമൂർത്തികളും കൂടി എന്നെ മാനിച്ചിരിക്കെ നിസ്സാരനായ നീ എന്നെ മാനിക്കാതെ എന്റെ മൂർദ്ധനിയുടെ ചാടിയതു നിന്റെ യൌവനാധിക്യമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു മേലിൽ നിന്റെ മനസ്സെത്തുന്ന ദിക്കിൽ ദേഹം എത്താതെ വാർദ്ധക്യം ഭവിച്ചുപോകട്ടെ എന്നു എന്നെ ശപിച്ചതിനാൽ എനിക്കു വാർദ്ധക്യം വന്നുപോയതാണ്. ആ ഒരു ശാപം എനിക്കു ബാധിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ മരുന്നു കൊണ്ടുവരുവാൻ നിന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ തന്നെ പോയികൊണ്ടുവരുമായിരുന്നു. വാനരാവതാരത്തിൽ പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിപ്പാനുള്ള ദേഹബലം എനി

കാറിരുന്നു. രാമാവതാരത്തിൽ പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിപ്പാനുള്ള ദേഹബലം നിണക്കാണ്. ആയതുകൊണ്ടു അതിവേഗത്തിൽ ചെന്നു ഔഷധം കൊണ്ടുവരണം. പോവാൻ ശ്രമിക്കുക. എന്നതിനെ കേട്ടു ഹനൂമാൻ പറയുന്നു. ശരണം ജാംബവരജ നിന്തിരുവടിയോടു അനേക കാൎയ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കുവാനുണ്ടായിരുന്നു. സമയമില്ലാതെ വന്നതു എന്റെ നിൎഭാഗ്യമെന്നെ പറയേണ്ടതുള്ളു. എന്നാൽ നിന്തിരുവടി പറയുന്ന ഔഷധഗിരിക്കു മുമ്പെ അടിയൻ പോയിട്ടുള്ള പരിചയമില്ലല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ടു ഇവിടെനിന്നു ഏതുമാൎഗ്ഗത്തുടെയാണ് ഞാൻ പോകേണ്ടത്. പോകുന്ന മാൎഗ്ഗത്തിലുള്ള പൎവ്വതങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണ്. ഇടയിലുള്ള ഖണ്ഡങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണ്. അതിൽ വസിക്കുന്നവരുടെ നടവടികൾ എന്ത് എന്നതിനെ കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹേ മാരുതെ ഈ സ്ഥലത്തിൽനിന്നു ഒരുനൂറുയോജന നാനൂറു കാതം വഴി നേരെ വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ സമുദ്രം കടന്നു മറുകരയിൽ സ്വാമി [illegible] പൂജിച്ചു [illegible]ത്തിലേക്കു പോകാം. അവിടെനിന്നു ഒമ്പതിനായിരം യോജന മുപ്പത്താറായിരം കാതം വഴി നേരെ വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ ഹിമവാൻ എന്നുള്ള ശൈലരാജന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ചാടാം. ഇടയിലുള്ള ഭൂമി ഭാരതഖണ്ഡമാണ്. ആ ഭാരതഖണ്ഡം കൎമ്മഭൂമിയാണ്. ഭാരതഖണ്ഡത്തിൽ ബ്രാഹ്മ, ക്ഷത്രിയ, വൈശ്യ ശൂദ്രാദികളെന്നു ചാതുൎവ്വൎണ്ണാശ്രമികളും അധിവസിക്കുന്നുണ്ട്. ഭാരതഖണ്ഡവാസികൾക്കു ഒരു നൂറ്റിരുപതു വയസ്സാണ് ആയുസ്സ് എങ്കിലും അവരവരുടെ കൎമ്മത്തിന്റെ താരതമ്യംപോലെ ഗൎഭത്തിലും ജനിച്ച ഉടനെയും ബാല്യത്തിലും യൌവ്വനത്തിലും വാൎദ്ധക്യത്തിലും മരിക്കും പല തൊഴിലുംപല ഭക്ഷണവും പല മതവും പലേ മൂൎത്തികളെ സേവയും പലേനിറവും പല തരവുമാണ്. ഗൃഹസ്ഥൻ, ബ്രഹ്മചാരി, സന്ന്യാസി, വാനപ്രസ്ഥൻ എന്ന ആശ്രമങ്ങളെ ദീക്ഷിച്ചു വേദപാഠം ദേവപൂജ, സഹസ്രനാമജപം, തീൎത്ഥസ്നാനം, ക്ഷേത്രോപവാസം മൂൎത്തിദൎശനം മുതലായതുകളിലും രാജയോഗം, ഹഠയോഗം, മന്ത്രയോഗം, ലയയോഗം മുതലായ യോഗാഭ്യാസങ്ങളു

ലും അന്നദാനം, വസ്ത്രദാനം, തൈലദാനം, ഭൂദാനം, ഗോദാനം മുതലായ സല്പാത്രദാനങ്ങളാലും സുകൃതികളായി സൎവ്വഭോഗങ്ങളേയും സാലോക്യ,സാമീപ്യ, സാരൂപ്യസായൂജ്യമെന്ന പദവികൾക്കു അധികാരികളായിത്തീരുന്നതും ഈ ഭാരതഖണ്ഡവാസികളാണു്. ഇതിൽ ഒരുനൂറെട്ടു വിഷ്ണുക്ഷേത്രവും ആയിരത്തെട്ടു ശിവക്ഷേത്രവും ഉണ്ടു. ഇതു കൂടാതെ അനേകം ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രങ്ങളുമുണ്ടു്. എന്നുതന്നെയല്ല അറുപത്തിനാലു മഹാതീൎത്ഥങ്ങളുമുണ്ടു്. അനേക തീൎത്ഥങ്ങൾ ഇതിൽ അന്തൎഭൂതമാണു്. കാശി എന്ന പട്ടണത്തിൽ വിശ്വനാഥക്ഷേത്രമുണ്ടു്. അതു ഭൂകൈലാസമാണു്. അവിടെ ഗംഗ എന്ന മഹാതീൎത്ഥമുണ്ടു് സ്വാമിദ്രോഹം വിശ്വാസഘാതകം മുതലായ മഹാപാപങ്ങളും ഗംഗാസ്നാനത്താൽ നശിക്കും. ഭാരതഖണ്ഡത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ബ്രാഹ്മണാദികളായ ചാതുൎവ്വൎണ്ണ്യങ്ങളുടെ വാസവും ദക്ഷിണഭാഗം മ്ലേച്ഛരും പശ്ചിമഭാഗം ബൌദ്ധമതക്കാരും പൂൎവ്വദിക്കിൽ കിരാതരും ഉത്തരദിക്കിൽ യവനന്മാരും വസിക്കുന്നുണ്ടു്. എന്നുതന്നെയല്ല ജംബു, പ്ലക്ഷ, കുശ, ക്രൗഞ്ച, ശാക, ശാല്മല, പുഷ്കരമെന്ന സപ്തദ്വീപുകളെ ലവണം, ഇക്ഷു, സുര, സൎപ്പി, ദധി, ക്ഷീരം, ശുദ്ധോദകമെന്ന സപ്താൎണ്ണവങ്ങൾ വളഞ്ഞ ഓരോ ദ്വീപുകളെ ഓരോ സമുദ്രം ചുററിയിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു ഭാരതഖണ്ഡത്തിന്റെ അതിരായ ഹിമവാനിൽ ചാടിയാൽ പരമേശ്വരസ്വാമി പാൎവ്വതിയെ കല്യാണം ചെയ്ത സ്വയംവരമണ്ഡപം കാണാം. ഹിമവാൻ എന്ന പൎവ്വതം പതിനായിരം യോജന ഉയരവും രണ്ടായിരം യോജന വണ്ണവും ആയി പൂൎവ്വാപരസമുദ്രത്തെ മുട്ടിക്കിടക്കുന്നു. സ്വയംവരമണ്ഡപത്തിന്റെ പശ്ചിമഭാഗമായി ഒരു തടാകമുണ്ടു്. അതിന്റെ നാലു ഭാഗവും അനേകം മഹൎഷികൾ സകാമം നിഷ്കാമം മുതലായ തപസ്സുകളെച്ചെയ്തു വസിക്കുന്നു. ഹിമവാന്റെ ഉത്തരതാഴ്വരയിൽ അനേകം ശാഖോപശാഖകളോടുകൂടി ഒരു വിശാലവൃക്ഷമുണ്ടു്. ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ അടിപ്പാട്ടിൽ നന്ദിനി എന്ന ഒരു പശുവിനെക്കാണാം. ആ മാൎഗ്ഗത്തൂടെ ദേഹം വശമല്ലാ

തെ പോകുന്നവൎക്ക തങ്കൽനിന്നു ക്ഷീരത്തെ ദാനം ചെയ്യും ദേഹംമാററി അയപ്പുനായി ഇന്ദ്രന്റെ നിശ്ചയമാണ്. കാമധേനുവിന്റെ പുത്രിയാണ്. ദേഹവുമുണ്ടെന്നു തോന്നിയാൽ നിന്നുക്കും ആവാം. യാഗാദികൾക്ക വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെല്ലാം ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിലാണ് വളരുന്നത്. തന്നിമിത്തമാണ് ഹിമവാന്നു ശൈലാധിപത്യം സിദ്ധിപ്പാനുള്ള കാരണം. അങ്ങിനെയുള്ള ഹിമവാനിൽനിന്നു നേരെ ഒമ്പതിനായിരം യോജന വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ ഹേമകൂടമെന്നും പൊൽക്കൂടമെന്നും പറയുന്ന പൎവ്വതത്തിലേക്ക പോവാം. ആ രണ്ടു പൎവ്വതങ്ങൾക്കും മദ്ധ്യേ ഹരിവൎഷമെന്ന ഒരു ഖണ്ഡമുണ്ട്. അതിൽ വസിക്കുന്നവൎക്ക യാതൊരു കൎമ്മവുമില്ല. അവിടെ മേഘങ്ങളുടെ വൎഷവുമില്ല. അവൎക്ക 12000 സംവത്സരം ആയുസ്സാണ്. ഭക്ഷണം കരിമ്പിന്റെ രസമാണ്. ജലം ഭൂമിയിൽനിന്ന് ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. അവൎക്ക കുബ്രുശൎമ്മശ്ലാദയാണ്. അവരുടെ ആയുസ്സിന്റെ അവസാനം മുഹൂൎത്തത്തിന്നുമുമ്പായി സ്ത്രീശരീകരിച്ചു പ്രസവിക്കയും ഒരു സ്ത്രീയും പുരുഷനുമായ രണ്ടു സന്തതികളുണ്ടായിരിക്കും. ഉടനെ അവർ മാതാപിതാക്കളുടെ യൌവ്വനത്തെ ഭജിക്കും. തമ്മിൽ ഭാൎയ്യാഭൎത്താക്കന്മാരായിരിക്കും. പ്രസവിച്ച ഉടനെ മാതാപിതാക്കൾ മരിക്കയും ചെയ്യും. അവൎക്ക സേവ വരാഹമൂൎത്തിയാണ്. ഇങ്ങിനെയാണ് എട്ടു ഖണ്ഡങ്ങളിലും ഉള്ള മൎയ്യാദ. ഭാരതഖണ്ഡം ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ള എട്ടുഖണ്ഡങ്ങളും ഭോഗഭൂമികളാണ്. സ്വൎഗ്ഗഭോഗോച്ഛിഷ്ടം അനുഭവിപ്പാനുള്ള ഖണ്ഡങ്ങളാണ്. മുൻപറഞ്ഞ ഹേമകൂടമെന്ന പൎവ്വതം പതിനായിരം യോജന ഉയരവും രണ്ടായിരം യോജന വണ്ണവുമാണ്. ആ പൎവ്വതം സ്വൎണ്ണവൎണ്ണമായതുകൊണ്ട് ഹേമകൂടം എന്നു പേർ വന്നതാണ്. ഹേമകൂടത്തിന്റെ പശ്ചിമദിക്കിൽ കൎപ്പൂരമെന്ന ഒരു വൃക്ഷമുണ്ട്. ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ അടിയിൽ ഏകപാദൻ എന്ന ഒരു മുനി തപസ്സ് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആയിരം സംവത്സരം കൂടുമ്പോൾ വൃക്ഷത്തിലുള്ള ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നു പക്വമായിത്തീരും. ആ പക്വത്തെ ഭുജിച്ചവൎക്ക ജരാനരകളെന്ന വ്യാധിഹരം വരും. ഉഗ്രസേനൻ എന്ന മ

ഹാരാജാവു ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ പൂർവ്വഭാഗമായ ഒരു ശാഖയിൽ തലകീഴായി തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നുണ്ട്. ദുർവ്വാസാവിന്റെ ശാപം നിമിത്തമാണ്. കാരണം തന്റെ രാജ്യഭാരകാലത്തു നിരപരാധിയായ കൈടഭജി എന്നവനെ ഗണികയായ പുരഞ്ജനി എന്ന തന്റെപത്നിയുടെ പ്രേരണനിമിത്തം സൂചിമുനയിൽ കിടത്തി ദണ്ഡിപ്പിക്കുന്നതിനെ കൈടഭജിയുടെ ഗുരുവായ ഗൌതമൻ കണ്ടു ഇങ്ങിനെ വരുവാൻ കാരണമെന്തെന്നു ശിഷ്യനോടു ചോദിച്ചതിൽ ഉണ്ടായ പരമാർത്ഥമെല്ലാം ഗുരുവോടുണർത്തിക്കുകയും അതു കേട്ടു തന്റെ ശിഷ്യനെ സൂചിമുനയിൽ നിന്നെടുത്തു രക്ഷപ്പെടുത്തി ഉഗ്രസേനന്റെ അടുക്കൽചെന്നു അല്ലയോ ഉഗ്രസേന! നിരപരാധിയായ എന്റെ ശിഷ്യൻ കൈടഭജിയെ ഗണികയായ നിന്റെ പത്നിയുടെ പ്രേരണയ്ക്കു പരമാർത്ഥമറിയാതെ കഴുവിന്മേൽ ഇട്ടതുകൊണ്ടു നീ ഹേമകൂടത്തിലുള്ള കാരസ്കരവൃക്ഷത്തിന്റെ ശാഖയിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുക എന്നു ശപിക്കുകയും അതു കേട്ടു ഗൌതമന്റെ പാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തു സ്വാമിൻ അറിയാതെ പിഴച്ച കാര്യമാണ്. ശാപത്തിനു മോചനം തരണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും അതു കേട്ടു ക്രോധം ശമിച്ചു! ആവട്ടെ മാരുതപുത്രനായ ഹനുമാൻ ഒരു കാലത്തു ഔഷധത്തിന്നാവശ്യമായി ഈവഴിക്കു വരും. ഹനുമദ്ദർശനമാത്രയിൽ നിന്റെ ശാപമോചനം വന്നു രാജധാനിക്കു വരാം എന്നു ശാപത്തിന്നനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു നിന്നെ കണ്ടാൽ ഉടനെ ശാഖ വിട്ടു ഇറങ്ങിവന്നു നമസ്കരിച്ചു പോകും. നിങ്ങൾ ആ അത്ഭുതത്തെയും കാണാം. അവിടെനിന്നു നേരെ വടക്കോട്ടു ഒമ്പതിനായിരം യോജന മുപ്പത്താറായിരം കാതം ചാടിയാൽ നിഷധപർവ്വതത്തിന്മേൽ പോവാം. നിഷധപർവ്വതം പതിനായിരം യോജന ഉയരവും രണ്ടായിരം യോജന വണ്ണത്തോടുകൂടിയതുമാണ്. ആ പർവ്വതത്തിൽ വെച്ചു നിഷധരാജാവ് പണ്ടു ചക്രായുധം വാങ്ങണമെന്നുള്ള വിചാരത്താൽ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്യുകയും നാരായണസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി ചക്രായുധത്തെ വഹിപ്പാൻ നീ സമർത്ഥനാവുന്നതല്ല. യതൊരു കാലത്തു നിങ്ങൾ ശത്രുക്കൾ നേരിടുന്നുവോ അ

പ്പോൾ എന്നെ ധ്യാനിക്കുക. അപ്പോൾ ഞാൻ ചക്രത്തെ അയച്ചുതരാം എന്നനുഗ്രഹിച്ചതിന്നനന്തരം നിഷധരാജാവു തന്റെരാജധാനിക്കു പോയി. ആ നിഷധപർവ്വതത്തിൽ പുഷ്കരണി എന്നൊരു തടാകമുണ്ട് ആ തടാകത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്യുവർക്ക് ലക്ഷ്മീഭഗവതി പ്രത്യക്ഷമായി വേണ്ടുന്ന ഐശ്വര്യങ്ങളെ ദാനം ചെയ്യും. വൈശ്രവണൻ വസന്ത ഋതുകാലത്തിൽ അവിടെ ചെന്നു പുഷ്കരണിയിൽ സ്നാനംചെയ്തു വരുന്ന പതിവാണ്. അവിടെ നിന്നു ഒമ്പതിനായിരം യോജന മുപ്പത്താറായിരം കാതം നേരെ വടക്കോട്ടു ചാടിയാൽ മഹാമേരുവെന്ന ഹേമാദ്രിയുടെ നടുക്കൊടുമുടിയിൽ എത്തും. ആ മേരു എന്ന പർവ്വതം, ലക്ഷം യോജന ഉയരത്തോടു കൂടെയും പതിനാറായിരം യോജന കീഴ്നാടോടുകൂടെയും പതിനാറായിരം യോജന അടി വണ്ണത്തോടുകൂടെയും മന്ദിരം മേരുമന്ദിരം സുപാർശ്വം കുമുദമെന്ന നാലു ഊന്നുപർവ്വതങ്ങളോടുകൂടെയും ആയിരത്തെട്ടു കൊടുമുടിയോടുകൂടെയും, മുപ്പത്തിരണ്ടായിരം യോജന മുകൾപ്പരപ്പോടുകൂടെയും തൊണ്ണൂറ്റാറായിരം യോജന ചുറ്റളവോടുകൂടെയും ത്രിമൂർത്തികളുടെ വാസസ്ഥാനമായി ശോഭിക്കുന്ന മേരുവിന്റെ നടുക്കൊടുമുടിയിലാണ് സത്യലോകമെന്ന മനോവതി പട്ടണം. അതിൽ ബ്രഹ്മാവു തന്റെ പത്നിമാരായ സരസ്വതി, ഗായത്രി, സാവിത്രിയോടുകൂടി ജരായുജാണ്ഡജസ്വേദജോൽഭിജ്ജങ്ങളായ ചതുർവ്വിധജാതയോനികളെ സൃഷ്ടിച്ചു അവരവരുടെ കർമ്മത്തിന്റെ താരതമ്യംപോലെ ജന്മങ്ങളെ നല്കും. അവിടെ ബ്രഹ്മാവിനെ പൂജിച്ചവർ സുഖസ്വരൂപികളായിരിക്കും. സത്യലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വഗോപുരത്തിൽനിന്നു ബ്രഹ്മാവെ നമസ്കരിച്ചു പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ ചാടുക അവിടെനിന്നു നോക്കിയാൽ സർവ്വേശ്വരനായ നാരായണസ്വാമി വസിക്കുന്ന ശ്രീവൈകുണ്ഠനഗരം കാണാം. അവിടെ നാരായണസ്വാമി തന്റെ പത്നിമാരായ ഭൂമിദേവി ലക്ഷ്മി കല്യാണസ്വരൂപലളിതമനോഹരനായി രക്ഷയെന്ന മുദ്രയെ വഹിച്ചു ശിക്ഷാരക്ഷചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. അവിടെ തുളസി നട്ടുനനച്ചുണ്ടാക്കിയവരും ഗോപികുങ്കുമചന്ദനാദികളെ അണിഞ്ഞവരും ഗോകുലങ്ങളെ രക്ഷിച്ചവരും, രാമായണഭാരതഭാഗവതാദിക

ളായ സല്ക്കഥാശ്രവണംചെയ്യുവരും, രാമകൃഷ്ണന്ന്യാദികളായ തിരു നാമം ജപിച്ചവരും ഏകാദശ്യാദി മഹാവ്രതങ്ങളെ അനുഷ്ഠിച്ചവരും, ശ്രീനാരായണസ്വാമി സമീപമായി വിഷ്ണുചിഹ്നങ്ങളെ ധരിച്ചു നിത്യസൂരികളായിരിക്കും. ആയതു കണ്ടു ഗോപുരത്തിൽ ചാടുക, അവിടെനിന്നു നോക്കിയാൽ പരമേശ്വരസ്വാമി വസിക്കുന്ന ശ്രീകൈലാസം കാണാം. അവിടെ പരമേശ്വരസ്വാമി ഗംഗാ പാർവ്വതിയെന്ന പത്നിമാരോടുകൂടിയും ഗണപതി സുബ്രഹ്മണ്യനെന്ന പുത്രന്മാരോടുകൂടിയും സംഹാരമെന്ന മുദ്രയെ വഹിച്ചിരിക്കും. അവിടെ വിഭൂതി, രുദ്രാക്ഷം ധരിച്ചവരും ശൈവാദികളായ സല്ക്കഥാശ്രവണം ചെയ്യുവരും, പഞ്ചാക്ഷരം ജപിച്ചവരും കഷായംധരിച്ചവരും വില്വപത്രത്താൽ ശിവാച്ചന ചെയ്യുവരും, വില്വവൃക്ഷം നട്ടനനച്ചുണ്ടാക്കിയവരും, ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠിച്ചവരും, സാളഗ്രാമം പൂജിച്ചവരും ഗൌരീവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചവരും, സോമവാരവ്രതമനുഷ്ഠിച്ചവരും പാശുപതവ്രതാനുഷ്ഠാനം ചെയ്യുവരും, ശൈവചിഹ്നങ്ങളെ ധരിച്ചു സുഖസ്വരൂപികളായി കൈലാസത്തിൽ അധിവസിക്കും. അവിടെനിന്നു പിതാവായ പരമേശ്വരസ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു ദക്ഷിണഗോപുരത്തിൽ ചാടിനോക്കിയാൽ യമപുരിഎന്ന ധർമ്മരാജധാനിയെ കാണാം. അവിടെ ധർമ്മരാജാവു ചിത്രഗുപ്തനെന്ന മന്ത്രിയോടും കാലിനി എന്ന പത്നിയോടും ബിധവൻ മഹിമാൻ,ദീപകൻ എന്ന സന്തതികളോടുംകൂടി കാലപാശം, വേൽ,ശൂലം,ദണ്ഡം എന്നായുധപാണികളായി ഇരുപത്തെട്ടുകോടി നരകത്തിൽ പ്രാണികളുടെ പാപാനുസരണമായ ശിക്ഷയെച്ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. നേരെ പൂർവ്വദിക്കിൽ സ്വർഗ്ഗമെന്ന രാജധാനിയുണ്ട്. അതിൽ ഇന്ദ്രൻ ശചീദേവിയോടുകൂടി ജയന്തനെന്ന പുത്രനോടും അറുപത്താറുകോടി അപ്സരസ്ത്രീകളോടും കാമധേനു കല്പകവൃക്ഷം ഉച്ചൈശ്രവസ്സ്, ഐരാവതം, നവനിധി മുതലായൈശ്വര്യങ്ങളോടുംകൂടി ത്രയത്രിംശൽകോടി ദേവന്മാർ തന്നെ സേവിക്കുന്ന ഐശ്വര്യവാനായി സുധർമ്മ എന്ന സഭയിൽ അമൃതുപാനം ചെയ്തു ജരാനരയെന്ന വ്യാധിപീഡയില്ലാതെ ഏഴുപത്തൊന്നു ചതുർയ്യുഗ

പൎയ്യന്തം ദീൎഘായുഷ്മാനായിരിക്കും. അനേക മേടമാളികയോടുകൂടിയ അമരാവതിയെ നീ പോകുമ്പോൾ കാണുന്നതല്ല. വരുന്ന സമയം കാണാനിടവരും ആയതുകൊണ്ടു ഇത്ര വൈഭവത്തോടുകൂടിയ മഹാമേരുവിൽനിന്നു നേരെ വടക്കുവശമായി നോക്കിയാൽ ഒരു അരയാൽവൃക്ഷം കാണും. അതിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തിലുള്ള ഒരു ശാഖ ഒടിഞ്ഞുവീണതിനാൽ ഒരു ഒഴിവായിക്കാണാം. ആ ഒഴിവിൽകൂടെ ചാടി ഒമ്പതിനായിരം യോജന എപ്പത്താറായിരം കാതം വഴിപോയാൽ നീലഗിരി എന്ന പൎവ്വതം കാണാം. അതു പതിനായിരം യോജന ഉയരവും രണ്ടായിരം യോജന വണ്ണവുമായിരിക്കും. ആ പൎവ്വതത്തിന്റെ ദക്ഷിണതാഴ്വരയിൽ കാശ്യപൻ ശ്വേതവരാഹമൂൎത്തിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അനേക മഹൎഷികൾ അവിടെ തപസ്സു ചെയ്തിരിക്കുന്നുണ്ട്. അവിടെനിന്നു നാലായിരം യോജന വടക്കോട്ടു പോയാൽ ഋഷഭാദ്രിയെക്കാണാം. അതു ക്ഷ്യപണ്ഡത്തിലാണ് നില്ക്കുന്നത്. ഋഷഭാദ്രിയെന്ന പേർ വരുവാനുള്ള കാരണം, ഋഷഭമെന്ന കാള അദ്രിയെന്ന പൎവ്വതമായതാണ്. ആ പൎവ്വതത്തിനു രണ്ടു ശിഖരങ്ങൾ കാണും. ആയതു കാളയുടെ രണ്ടു കൊമ്പുകളാണ്. പണ്ടു ബ്രഹ്മാവിന്റെ പുരിയത്തിൽനിന്നു രുദ്രൻ ജനിക്കയും ഉടനെ രോദനം ചെയ്കയും രുദ്രന്റെ നേത്രത്തിൽനിന്നു ദുഃഖാശ്രുക്കൾ ഒഴുകി താൻ നിന്ന ഭാടി സ്ഥലത്തു വീഴുകയും അതിൽനിന്നു രണ്ടു അസുരന്മാർ ജനിച്ചു അവൎക്കു രുദ്രാസുരന്മാർ എന്നു നാമം കൊടുത്തു ബ്രഹ്മാവിന്റെ അടുക്കലേക്കു അയക്കുകയും ബ്രഹ്മാവിനോടു വേണ്ടുന്ന വരങ്ങളെ വാങ്ങി ഒരുവൻ മരിച്ച് ഒരുവൻ ഇരിക്കരുത്. മരിക്കുന്നതായാൽ രണ്ടു പേരും ഒരേ അവസരത്തിൽ മരിക്കണം യാതൊരു വരായുധങ്ങളാലും ദേവാസുരമനുഷ്യരാലും മരിക്കരുതെന്നുള്ള അനുഗ്രഹത്തെയും ലഭിച്ചതിന്നനന്തരം അസുരകൾക്കു രാജാവായി അഗസ്തീശപുരം എന്ന പട്ടണത്തിൽ അധിവസിച്ചു അതികഠിനമായ ലോകോപദ്രവങ്ങളെച്ചെയ്തുവരുന്നതു കണ്ടു സഹിയാതെ ദേവന്മാർ ത്രിമൂൎത്തികളോടു അപേക്ഷിക്കയും ത്രിമൂൎത്തികൾകൂടി ആലോചിച്ചു നാരായണസ്വാമി ഒരു ഋഷഭത്തിന്റെ അവതാ

മെടുത്തു ത്രിപുരാസുരന്മാരോടു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നു പോർവിളി കൂട്ടുകയും അതു കണ്ടു ത്രിപുരാസുരന്മാർ യുദ്ധം തുടങ്ങി നൂറു സംവത്സരം ഇടവിടാതെ യുദ്ധം നടത്തുകയും ത്രിപുരാസുരന്മാരുടെ പടകളെയെല്ലാം ഋഷഭത്തിന്റെ വാൽകൊണ്ടും പാദങ്ങൾകൊണ്ടും പല്ലിനാലും അടിച്ചും കടിച്ചും ചവുട്ടിയും കൊലപ്പെടുത്തി തന്റെ രണ്ടു കൊമ്പിനാൽ ഒരു സമയത്തിൽ ത്രിപുരാസുരന്മാരുടെ മാറിൽ ഊന്നി അവരെയും കൊല ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഋഷഭത്തെ പരമേശ്വരസ്വാമി സമീപത്തിൽ വരുത്തി നിര്യപബന്ധത്തിൽ അദ്രിയായി ഭവിക്ക നിന്റെ കൊമ്പുകൾ പർവ്വതത്തിന്നു കൊടുമുടികളാവട്ടെ, ഋഷഭാദ്രി എന്നു പേർ നല്കി ഞാൻ പാർവ്വതീസമേതനായി നിന്റെ മേൽ വസിക്കാം എന്നനുഗ്രഹിച്ചു. ഇതാണ് ഋഷഭാദ്രിയുടെ പൂർവ്വചരിത്രം. ആ പർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ അനേക ഔഷധങ്ങളുണ്ട്. അതിൽ പ്രധാനം നാലു ഔഷധമാണ്. ശല്യകരണി, വിശല്യകരണി, സന്താനകരണി, മൃതസഞ്ജീവിനി, ഇങ്ങിനെയാണ് ഔഷധങ്ങളുടെ നാമം. ശല്യങ്ങളെ അകറ്റുന്നതിന്നു ശല്യകരണി എന്നും, മുറി കിടക്കുന്ന അവയവങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതിന്നു വിശല്യകരണിയെന്നും, ശരീരത്തിൽ തേജസ്സിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു സന്താനകരണി എന്നും പ്രാണനെ ദാനം ചെയ്യുന്നതിന്നു മൃതസഞ്ജീവനിയെന്നും, ഔഷധങ്ങളുടെ ഫലങ്ങളിങ്ങിനെയാണെന്നും പറഞ്ഞു. പണ്ടു ദേവന്മാർ അസുരന്മാരോടു യുദ്ധത്തിൽ തോററു സ്വർഗ്ഗത്തെ വിട്ടു പല ദിക്കിലേക്കും ഓടി ഒളിച്ചു വന്നു ത്രിമൂർത്തികളെക്കണ്ടു സങ്കടത്തെ ഉണർത്തി ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികൾകൂടി വിചാരിച്ചു ദേവകളെ രക്ഷിപ്പാനായ്ക്കൊണ്ടു നാരായണസ്വാമി രണ്ടു വിത്തും പരമേശ്വരസ്വാമി ഒരു വിത്തും ഇങ്ങിനെ നാലു വിത്തു ദാനം ചെയ്കയും അതിനെ ദേവകൾ വാങ്ങി ഋഷഭാദ്രിയുടെ മുകളിൽകൊണ്ടുപോയി കൊടുമുടികൾക്ക മദ്ധ്യേ നട്ടു ക്ഷീരസാഗരത്തിലെ ജലം കൊണ്ടു വന്നു നനച്ചു വളർത്തി ഉണ്ടാക്കിയതുമാണ് നാലു ഔഷധങ്ങൾ. അവിടെ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയുടെ ചക്രം കാവലുണ്ട് എന്നുതന്നെയല്ല, അനേക വിഷ്ണുഗണങ്ങളും കാവലുണ്ട്. അവിടെമെച്ചുന്നു

ഉടനെ, ശ്രീരാമരാമ എന്നുള്ള തിരുനാമത്തെ ജപിക്കണം. എന്നാൽ ചക്രം ഒഴിഞ്ഞു നില്ക്കും. വിഷ്ണുഗണങ്ങളോടു വിവരം പറഞ്ഞാൽ അവർ ഔഷധം പറിച്ചു നിന്റെ കയ്യിൽ തരും. ഔഷധത്തിന്റെ വിവരം പറഞ്ഞതു ആരാണെന്നു നിന്നോടു ചോദിച്ചാൽ ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാൻ പറഞ്ഞു അറിഞ്ഞതാണെന്നു പറയുക. ഞാനും ത്രിമൂർത്തികളും വിഷ്ണുഗണങ്ങളും ഇങ്ങിനെ മൂന്നു കൂട്ടർ മാത്രമെ ഈ ലോകത്തിൽ മരുന്നുള്ള വിവരം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. എന്നു മാത്രമല്ല. നീ ഈ രൂപത്തോടുകൂടി ചാടിയാൽ എത്തുവാൻ പ്രയാസമാണ്. പണ്ടു നാരായണസ്വാമി ത്രിവിക്രമാവതാരമെടുത്തതുപോലെ വിശ്വരൂപത്തെ എടുത്തു ഭൂമിയിൽ നിന്നു ഒരുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ മാർത്താണ്ഡമണ്ഡലം അവിടെനിന്നു രണ്ടുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ ചന്ദ്രമണ്ഡലം അവിടെനിന്നു ഒരുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ നക്ഷത്രമണ്ഡലം അവിടെനിന്നു ഒരുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ നവഗ്രഹമണ്ഡലം അവിടെനിന്നു ഒരുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ സപ്തർഷിമണ്ഡലം അവിടെനിന്നു ഒരുനൂറായിരം യോജന ഉയർന്നാൽ ധ്രുവമണ്ഡലം ഇങ്ങിനെ ആറു മണ്ഡലത്തിനുംകൂടി ഏഴുനൂറായിരം യോജനയുണ്ട്. അതിൽ നിന്റെ സ്വാധികം തക്ക ശരീരം വളർത്തി ചാടി അതിവേഗത്തിൽ ഔഷധം കൊണ്ടുവരിക എന്നു ഹനുമാനെ ഔഷധത്തിന്നു അയച്ചതിന്നുശേഷം ജാംബവാൻ ശ്രീരാമസ്വാമിയെക്കണ്ടു മോഹാലസ്യം തീർത്തു പാദത്തിൽ നമസ്കരിക്കയും അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ജാംബവാനേ! എന്റെ അവസ്ഥ നോക്കുക. മേലിൽ ജീവനോടുകൂടി ഇരുന്നിട്ടു പ്രയോജനമെന്തു? ഞാൻ ഒരു ക്ഷത്രിയബാലനായിരുന്നു എന്റെ പൂർവ്വികന്മാർ അന്യന്മാർക്ക് അനേക ഉപകാരങ്ങളെ ചെയ്തിരുന്നു. എനിക്ക സംഭവിച്ച ആപത്തെ തീർത്തു രക്ഷിപ്പാൻ യാതൊരു പ്രാണിയും ഉണ്ടായില്ലല്ലൊ. എന്നു ദുഃഖിക്കയും അതു കണ്ടു ജാംബവാൻ ശരണം രാമചന്ദ്ര! നിന്തിരുവടി ദുഃഖിക്കേണമെന്നില്ല. മൃതസഞ്ജീവിനി എന്ന ഔഷധം കൊണ്ടുവരുവാൻ ഹനുമാനെ ഞാൻ ഉത്സാഹിപ്പിക്കയച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ഔഷധം കൊ

ണ്ടുവന്നാൽ സർവ്വശരീരികളും ജീവിക്കും എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ ഹനുമാൻ മുമ്പറഞ്ഞ പർവ്വതങ്ങളെക്കടന്നു ര്യാഖണ്ഡത്തിലുള്ള ഋഷഭാദ്രിയിൽ പോയി. രാമ രാമ എന്നു ജപിക്കയും അതു കേട്ടു ശ്രീനാരായണസ്വാമിയുടെ തൃച്ചക്രം ഒഴിഞ്ഞു നില്ക്കയും വിഷ്ണുഗണങ്ങൾ നീ ആരാണെന്നു ചോദിക്കയും, ഞാൻ രാമദൂതനാണ് ഹനുമാനെന്നാണ് എന്റെ നാമം. ഔഷധം കൊണ്ടുപോവാൻവേണ്ടി വന്നതാണ്. ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാൻ പറഞ്ഞയച്ചതാണ്. ഔഷധത്തിന്റെ നാമം മറന്നു വിട്ടുപോയി. ആയതുകൊണ്ടു പർവ്വതം കൊണ്ടുപോവാൻ കല്പന തരണം എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഷ്ണുഗണങ്ങൾ അല്ലയോ മാരുത! ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാൻ ഇപ്പോഴും ഉണ്ടോ? ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിച്ചു വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞതാണ്. ഔഷധത്തിന്റെ ആവശ്യമെന്തെന്നു ചോദിക്കയും അതു കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ലങ്കാരാജ്യത്തു വസിക്കുന്ന രാവണാദികളോടു അയോദ്ധ്യാധിപതിയായ രാമസ്വാമിയും അനുജൻ ലക്ഷ്മണനുംകൂടി യുദ്ധമാണ്. അതിൽ രാവണപുത്രനായ രാവണി ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തിരിക്കുന്നു. അതു നിവൃത്തിപ്പാനാണ് ഈ ഔഷധങ്ങൾ. എന്നതിനെക്കേട്ടു പർവ്വതം കൊണ്ടുപോയി ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡ നിവൃത്തിച്ചതിനനന്തരം ഇവിടെത്തന്നെ കൊണ്ടുവന്നു വെക്കേണമെന്നു വിഷ്ണുഗണങ്ങൾ പറഞ്ഞപ്രകാരം ഹനുമാൻ പർവ്വതമെടുത്തു പടനിലത്തിൽ വന്നു സർവ്വശരീരികളുടെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രപീഡ നിവൃത്തിച്ചതിനനന്തരം പർവ്വതം മുൻസ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുപോയിവെച്ചു വന്നു സ്വാമിയെ സ്തുതിച്ചു നില്ക്കുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു പറയുന്നു. ഹേ മാരുതേ! നീ ചെയ്ത ഉപകാരത്തിനു പ്രത്യുപകാരമായി എന്നാൽ യാതൊന്നും ചെയ്വാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ജനനമരണസംസാരാദികളായ യാതൊരു ദുഃഖവും ബാധിയാതെ എന്നെന്നേക്കും നീ സുഖസ്വരൂപിയായി ലോകമുള്ളവരെക്കും ഐശ്വര്യത്തോടുകൂടി ഇരിപ്പാനായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ യുദ്ധത്തിനു പോകുക എന്നു അയക്കയും ഹനുമാൻ പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ യുദ്ധത്തിനു വന്നു. ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തിൽ

നിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട വിവരം രാവണാദികഠം അറിഞ്ഞു ഇന്ദ്രജിത്ത് മായസീതയെ പശ്ചിമഗോപുരത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു ഹനുമാനെ കാട്ടി പറയുന്നു. എടാ ഹനുമ! ഈ ജാനകിയുടെ നിമിത്തമല്ലെ ഇതുവരെ നടന്നയുദ്ധത്തിന്നു കാരണം. എന്റെ പിതാവായ രാവണീശ്വരൻ ഇവളെ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഞാൻ ഇവളെ കൊലചെയ്യുന്നു നിങ്ങൾ തടുപ്പാൻ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടോ എന്നു പറഞ്ഞു സീതയെ വെട്ടുവാൻ വാളൂരിയതുകണ്ടു ഹനുമാൻ എടാ ദുർമ്മതേ! ഇത് നീ പറയുമ്പോഠംതന്നെ ഭൂമിയെല്ലാം കിടുകിടെ വിറക്കുന്നു. സ്ത്രീവധം ചെയ്യാലുള്ള നരകം നീ അറിയുമോ? മരണംവരെ ലോകാപവാദവും അനന്തരം നരകവുമാണ്. വൃഥാവിൽ എന്തിന്നു പാപം നേടുന്നു. എന്നു പറയുന്നതിനെകേട്ടു മായാസീതയെ വെട്ടി ഇതാ അയോദ്ധ്യക്കു പോകുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു ഇന്ദ്രജിത്ത് പോയതിന്നുശേഷം ഹനുമാൻ അത്യന്തം സങ്കടത്തോടുകൂടി ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! മഹാപാപിയായ രാവണി ജാനകിയെ വെട്ടി അയോദ്ധ്യക്കു യുദ്ധത്തിന്നു പോയിരിക്കുന്നു. എന്നതിനെകേട്ടു ഭഗവാൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുകയും ലക്ഷ്മണൻ വന്നു സ്വാമിയുടെ ആലസ്യം തീർത്തു പറയുന്നു. സ്വാമിൻ! എന്തായാലും ജാനകിയെ രാവണി വെട്ടിക്കളഞ്ഞു. മേലിൽ ജാനകിയെ സംബന്ധിച്ചു ദുഃഖിച്ചതിനാൽ പ്രയോജനമില്ല! ഉടനെ വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്തു ലങ്കയും രാക്ഷസന്മാരും ഒരു ക്ഷണത്തിൽ നശിപ്പാനായിട്ടു തിരുവടി അഗ്നിയസ്ത്രം തൊടുക്കുവിൻ. എന്നാൽ തടുപ്പാൻ ആരാണുള്ളത്. എന്നതിനെകേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയൊ സൌമിത്രെ അഗ്രഗണ്യനായ രാവണി പക്കൽ ഉള്ളബ്രഹ്മാസ്ത്രത്തെ ഭരതൻ മുതലായവരുടെ പേരിൽ തൊടുത്താൽ അവിടെ മരുന്നുകൊണ്ടുവരുവാൻ ആരുമില്ലല്ലൊ. ഹനുമാൻ ഇപ്പോഠം നമ്മുടെ അടുക്കലല്ലെ. നാം നിമിത്തം അയോദ്ധ്യാവാസികഠംക്കു അനർത്ഥമായല്ലൊ. ഇവിടെയുള്ള യുദ്ധം നില്ക്കട്ടെ. അയോദ്ധ്യക്കുപോവാൻ വേണ്ടുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങഠം ചിന്തിക്കുക. എന്നതിനെകേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ തിരുവടിയും അനുജനും അ

ടിയന്റെ ചുമലിൽ കയറവിൻ. അടിയൻ അതിവേഗത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി ഇന്ദ്രജിത്തിനെ അയോദ്ധ്യക്ക എത്തുന്നതിന്നുമുമ്പെ വഴിയിൽവെച്ച തടുത്തു അവനെ കൊല ചെയ്യാം. എന്ന ഹനുമാൻ പറയുന്നതിനെക്കേട്ട വിഭീഷണൻ ഭഗവാനോട പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ ഹനുമാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട അത്യന്തം വേദനയോടുകൂടി അടിയൻ ചെന്നുനോക്കിയതിൽ സൎവ്വേശ്വരിയായ ജാനകിക്ക യാതൊരു ഭംഗവുമില്ല. മായാസീതയെയാണ് ഇന്ദ്രജിത്ത് വെട്ടിയത്. രാവണി പോയി നികുംഭ എന്ന സ്ഥലത്തു ഒരു ആഭിചാരം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അത് അവസാനിപ്പാൻ സമയംകൊടുക്കരുതു്. ആയതു മുടക്കണം. എന്ന വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ട ലക്ഷ്മണനോട ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണ ഈ വില്ല മുണ്ടകത്തുറയിൽ വെച്ച് അഗസ്ത്യൻതന്നതാണ്. ഇത് പണ്ടു നാരായണസ്വാമിക്ക ബ്രഹ്മാവു ദത്തം ചെയ്തതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ശില കൊണ്ടുപോയാൽ രാവണിയുടെ തല കൊണ്ടുവരണം എന്ന പറഞ്ഞു വില്ല ലക്ഷ്മണൻ വശം കൊടുത്തു ഹനുമാനോട വേൾവി മുടക്കി രാവണിയുടെ മുടി പിടിച്ച പടനിലത്തിൽ കൊണ്ടുവരിക എന്ന കല്പിച്ചയച്ചു. ഹനുമാൻചെന്ന രാവണിയുടെ വേൾവി മുടക്കി യുദ്ധക്കളത്തിലേക്ക കൊണ്ടുവരികയും രാവണിയും ലക്ഷ്മണനുമായി നേരിട്ട യുദ്ധം തുടങ്ങി. അവസാനം നാരായണാസ്ത്രം തൊടുക്കുമെന്ന രാവണി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട ഭഗവാൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ പ്രത്യസ്ത്രം തൊടുക്കാതെ രാമധ്യാനം ചെയ്തു നില്ക്കുകയും ആ സായകം ലക്ഷ്മണനെ മൂന്ന പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു ലക്ഷ്മണന്റെ ആവനാഴിയിൽ ചെന്നടങ്ങുകയും ചെയ്തു. അതുകണ്ടു രാവണി ഗരുഡനെക്കണ്ട സൎപ്പംപോലെ നടുനടുങ്ങി ലക്ഷ്മണൻ മനുഷ്യനല്ലെന്ന തീൎച്ചപ്പെടുത്തി തൻ രാവണന്റെ പാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തുപറയുന്നു.

ഇന്ദ്രജിത്ത് വധം.

ശരണം പിതാവേ നാരായണാസ്ത്രം ആരെയാണ് വണങ്ങുന്നതെന്ന ചോദിച്ചതിന്നു നാരായണനെ മാത്രം വണങ്ങുമെന്ന

രാവണൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട രാവണി പറയുന്നു. ലക്ഷ്മണനോട്ട പാതാളത്തിലും യുദ്ധം ചെയ്കയും അവസാനം നാരായണാസ്ത്രം തൊടുത്തു ലക്ഷ്മണനെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു അവൻെറ ആവനാഴിയിൽ ചെന്നടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീഹരിയാണ്. നിന്തിരുവടിയോട്ട അടിയനൊരു അപേക്ഷയുണ്ട്. അതെന്തെന്നാൽ അടിയന്നു ചെറുപ്പംമുതൽ ജന്മമെടുത്തു ഇതുവരെക്കും വിദ്യാഭ്യാസത്താലും ത്രിമൂർത്തികളെക്കുറിച്ചുള്ള തപസ്സിനാലും ദേഹദണ്ഡത്തിന്നുള്ള എടങ്ങേറായി എന്നല്ലാതെ അങ്ങയെപ്പോലെ യഥേഷ്ടം സുഖവും അനുഭവിപ്പാൻ സംഗതി വന്നിട്ടില്ല. തന്നിമിത്തം അല്പകാലംകൂടി ജീവനോടുകൂടി ലങ്കയിൽ വസിക്കേണമെന്നു അടിയന്നു ഒരു മോഹമുണ്ട്. അതു സാധിപ്പിച്ചുതരണം. എന്നതിനെ കേട്ട രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ കുമാര! നീ അനേകകാലം ലങ്കയിൽ രാജാവായി വസിക്കേണ്ടവനാണ്. ആയതിന്നുള്ള സർവ്വപ്രബലങ്ങളും ഞാൻ സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. യുദ്ധം അവസാനിച്ചു ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിച്ചു ഉടനെ എനിക്കു സീതാകല്യാണവും നിനക്കു പട്ടാഭിഷേകവും കഴിക്കേണമെന്നാണ് എൻെറ നിശ്ചയം. ആയതിന്നു വല്ല തടസ്ഥവുമുണ്ടോ എന്താണ് നിനക്കു ദുഃഖം. ആയതിനെപ്പറയുക. ഞാൻ ഇരിക്കുന്നവരെ നിൻെറ മോഹത്തിന്നു ഭംഗമുണ്ടോ? എന്നതിനെക്കേട്ട രാവണി പറയുന്നു. അടിയൻെറ അപേക്ഷ എന്തെന്നുവെച്ചാൽ ജാനകി നിമിത്തമാണ് ഇത്ര വലിയ കഷ്ടങ്ങൾക്കു ഹേതുവായത്. രാമാദികളുടെ ശത്രുത ഒഴിഞ്ഞു അവർ ലങ്കയെ വിട്ടുപോകേണമെങ്കിൽ യുദ്ധം ചെയ്തു അവരെ ജയിപ്പാൻ നമ്മാൽ ഈ ജന്മത്തു സാധിക്കുന്ന കാര്യമല്ല. മേലാൽ നമ്മുടെ സകുടുംബത്തോടുകൂടി ക്ഷേമമായിരിക്കേണമെങ്കിൽ നിന്തിരുവടി ജാനകിയെ രാമൻെറ പാദത്തിൽവെച്ചു നമസ്കരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. അടിയൻെറ മോഹം ഇതാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ട രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ ഭീരു! എന്നോടിതു പറയുവാൻ നിനക്കു ധൈര്യം വന്നുവെല്ലോ. എടാ! 'മാനമാചന്ദ്രതാരകം' എന്നു ഞാൻ ജീവനെ വിട്ടാലും സീതയെ വിടുമോ. യുദ്ധത്തിന്നു സമ്മ

ത്ഥമില്ലെങ്കിൽ നീ നിൻെറ പാട്ടിൽ പോ. എനിക്കു കാരണമെന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണി പറയുന്നു, ശരണം പിതാവേ! പ്രാരബ്ധം അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുമോ? എന്തിനു വളരെപ്പറയുന്നു. അടിയനിരിക്കെ തിരുവടി യുദ്ധത്തിനു പോകേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. ആയതുകൊണ്ടു അടിയൻ മരിച്ചതിനു ശേഷമെങ്കിലും തിരുവടി ജാനകിയെ വിട്ടു രക്ഷപ്പെടേണ്ടതാണ്. ഇഷ്ടംപോലെ ആവാം. യുദ്ധത്തിനു കല്പന തരിക. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. എടാ രാവണി! ഇതാ നിനക്കു അഴിയാത്തതേരും ശിലയും ഞാൻ തരുന്നുണ്ട്. ഈ തേരിൽ ആരോഹിച്ചു ലക്ഷ്മണനെ യുദ്ധത്തിൽ ജയിച്ചുവരിക. എന്നതിനെക്കേട്ടു പിതാവിനെ പ്രദക്ഷിണനമസ്കാരങ്ങളെച്ചെയ്തു അഴിയാത്തതേരേറി അഴിയാതശിലയെടുത്തു യുദ്ധകളത്തിൽ വന്നു ലക്ഷ്മണനോടു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ലക്ഷ്മണൻ അസ്ത്രം തൊടുത്തു ഒഴിച്ചതെല്ലാം ഒഴിയാതെയും ശില മുറിച്ചതിൽ ശില മുറിയാതെയും വന്നതിനെക്കണ്ടു വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര! രാവണിയുടെ രഥവും വില്ലും അസ്ത്രങ്ങളാൽ മുറിയുന്നില്ല. മുറിവാനുള്ള മാർഗ്ഗമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ! രഥം അഴിയണമെങ്കിൽ അച്ചു മുറിക്കണം. ശിലമുറിയണമെങ്കിൽ കരം മുറിക്കണം. ധർമ്മരാജാവു കൊടുത്ത രഥവും വില്ലുമാണിത്. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണി വിഭീഷണനോടു പറയുന്നു. ഹേ കുലദ്രോഹി! എൻെറ അച്ഛൻ നിൻെറ ജ്യേഷ്ഠനല്ലേ? ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിൽ വല്ല നിമിത്തവും മത്സരമുണ്ടായാൽ ജ്യേഷ്ഠനെ വിട്ടു അനുജൻ ശത്രുക്കളോടു ചെന്നുചേർന്നു കൂടെ നിന്നു കൊല്ലിക്കുന്നവർ ലോകത്തിൽ ആരെങ്കിലുമുണ്ടോ? വല്ലദിക്കിലുംപോയിട്ടിരിക്കുന്നതാണോ? അല്ലാത്തപക്ഷം ഞങ്ങളാച്ചിലർ നിങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തെത്തീർപ്പാൻ വിചാരിക്കുന്നവരോ! ജ്യേഷ്ഠൻപറഞ്ഞതു കേൾക്കുന്നില്ലെന്നു അനുജനു തോന്നിയാൽ മേലിൽപ്പാർക്കണം എന്നല്ലാതെ ജ്യേഷ്ഠനെ ശത്രുവെക്കൊണ്ടു കൊല്ലിക്കുന്ന അനുജന്മാർ നാട്ടിലുണ്ടോ? എനിക്കു നീ പിതാവല്ലേ. ഞാൻ നിനക്കു വല്ല തെറ്റും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ. എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷ

ണൻ പറയുന്നു. എടാ രാവണി! നിന്റെ പിതാവിനു സീതപ്പിത്തം തലയ്ക്കു പിടിച്ചു മാറാവാൻ തുടങ്ങിയാൽ അങ്ങിനെ ആവട്ടെ. നീ എന്തിനു യുദ്ധത്തിനു വന്നു. ശത്രുവിന്റെ ദുർബ്ബലത പ്രബലതകളെ അറിവാനാണ് ബുദ്ധിവേണ്ടത്. മദ്യപാനം ചെയ്തു മാംസഭുക്കുകളായി കുലസ്ത്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യഭംഗവും ചെയ്തു ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപി എന്നു ആത്മപ്രശംസയും പറഞ്ഞു അഹങ്കാരികളായി നടന്നാലുള്ള അനുഭവമാണിത്. എടാ നിങ്ങളെപ്പോലെ ഞാൻ മദ്യപാനം ചെയ്യുന്നുണ്ടോ, മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നുണ്ടോ, പരസ്ത്രീഹരണം ചെയ്യുന്നുണ്ടോ എന്നു പറഞ്ഞു വിഭീഷണൻ പിൻമാറുകയും ലക്ഷ്മണൻ രാവണിയുടെ രഥത്തിന്റെ അച്ചു ഖണ്ഡിക്കയും രഥം തകൎന്നതിന്നു ശേഷം കരം ഗ്രഹിച്ചു അവസാനം ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിക്കയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. രാവണിയുടെ മരണത്തിൽ അംഗദനോടുകൂടെ സുഗ്രീവാദികളോടുകൂടി ലക്ഷ്മണൻ സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു രാവണിയുടെ ശിരസ്സിനെ കാഴ്ചവെച്ചു അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു: എത്രയോ പാപികളുടെ തല കാണണമെന്നില്ല. ശ്മശാനത്തിന്മേലെ എറിയുവാൻ കല്പിച്ചു ലക്ഷ്മണനോടു പറയുന്നു. ഹേ, സൌമിത്രേ! ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിച്ചു എന്നു അഭിമാനിക്കേണമെന്നില്ല. രാവണിയെ വധിച്ചതു നീയല്ല. ഹനുമാനാണെന്നാണ് പറയേണ്ടത്. കാരണം നീ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം പെട്ടു വീണപ്പോൾ ഹനുമാൻ പോയി ഔഷധം കൊണ്ടുവന്നില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എങ്ങിനെ ജയിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല ഗരുഡനാണ് ജയിച്ചതു എന്നു പറയണം. കാരണം രാവണിയുടെ നാഗപാശംപെട്ടു നീയും ഞാനും വീണപ്പോൾ ഗരുഡൻ വന്നു നാഗാസ്ത്രം കളഞ്ഞില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എങ്ങിനെ ജയിക്കും. എന്നുതന്നെയല്ല വിഭീഷണനാണ് രാവണിയെ വധിച്ചതു എന്നു പറയണം. കാരണം നീ യാതൊന്നും അറിയാത്ത ശിശുവുമായി രാവണിയോടു യുദ്ധം തുടങ്ങിയതിൽ വിഭീഷണൻ അവന്റെ മായാധിക്യത്തെയും ഹോമവേദത്തെയും ശിലയുടെ യോഗ്യതയും പറയാതിരുന്നാൽ നീ എങ്ങി

ന്നെ ജയിക്കും. ആയത്തുകൊണ്ടു മുമ്പറഞ്ഞവരുടെ സഹായത്താലാണു ജയം ഭവിച്ചതു്. രാവണി മരിച്ചു എന്നു കേട്ടാൽ ഉടനെ രാവണൻ യുദ്ധത്തിന്നു വരും എല്ലാവരും ജാഗ്രതയോടിരിക്കണം എന്നു എല്ലാവരും ജാഗ്രതയായിരുന്നു. ദൂതന്മാരോടു രാവണി ലക്ഷ്മണന്റെ അസ്ത്രം പെട്ടു മരിച്ചു എന്നുകേട്ടു രാവണൻ അതിവേഗത്തിൽ രാവണി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന സ്ഥലത്തു വന്നു. ശിരസ്സില്ലാത്ത രാവണിയുടെ ദേഹംകണ്ടു വായിലും വയറ്റിലും അടിച്ചു ദുഃഖിക്കുന്നു. അയ്യോ മകനെ ഇന്ദ്രജിത്തെ, നീ ചെറുപ്പത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ മുതലായ അഷ്ടദിൿപാലകന്മാരെയും ജയിച്ചതിനാൽ മൂന്നുലോകത്തെയും കീഴടക്കി ത്രിലോകപുരന്ദരൻ എന്നു പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചതു നീ നിമിത്തമാണല്ലോ. രത്നമകുടമായ കിരീടം ധരിപ്പാൻ പോകുന്ന നിന്റെ ശിരസ്സു കാണാതെ ദേഹം മാത്രം കാണാനല്ല വേഗം വന്നതു്. കമനീയമായ നിന്റെ ദേഹത്തെ ദഹിക്കുന്നതിനെ കാണ്മാനല്ല എനിക്കു വേഗം വന്നതു്. ഇതിനെക്കാൾ ശാപം ഭവിച്ച അമൃതിന്റെ ഉച്ഛിഷ്ടം ഭുജിക്കുന്നതായിരുന്നു നല്ലതു്. നിന്റെ പത്നിമാരായ ഗന്ധർവ്വസ്ത്രീകൾ യക്ഷസ്ത്രീകൾ നാഗസ്ത്രീകൾ ദേവസ്ത്രീകൾ ഇങ്ങിനെ അറുപത്തിനാലു പത്നിമാർ നീ മരിച്ചതറിഞ്ഞു എന്റെ അടുക്കൽ വന്നു നില്ക്കും. ഒരു സ്ത്രീയെക്കൊണ്ടുവന്ന നിമിത്തം ഞങ്ങൾ അറുപത്തിനാലു സ്ത്രീകളുടെയും ഗളസൂത്രം അറുക്കുമാറായല്ലോ. ഞങ്ങളുടെ കണവനെ ഇപ്പോൾ കാണിച്ചുതരേണം എന്നു എന്റെ പാദത്തിൽവീണു കരയുമ്പോൾ അവരോടു എന്തൊന്നാണു ഞാൻ സമാധാനം പറയേണ്ടതു്. ഒരു മാൻകുട്ടി സിംഹത്തെ കൊലചെയ്യുന്നതുപോലെ ആയല്ലോ മനുഷ്യൻ നിന്നെ കൊന്നതു്! ഇനി രാമാദികൾ നാളെത്തന്നെ എന്നെ ജയിക്കുന്നതിന്നു യാതൊരു വാദവുമില്ല. നിന്നോടു തോററുള്ള ദേവന്മാരെല്ലാം എന്നെ പരിഹസിക്കുമല്ലോ. ലങ്കയിലുള്ള സ്ത്രീകളുംകൂടെ എന്നോടു യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാൻ ഇടവന്നുവല്ലോ. നീ യുദ്ധത്തിന്നു വന്ന ഒരു കുരങ്ങനെയെങ്കിലും കൊലചെയ്വാൻ സാദ്ധ്യമായില്ലല്ലോ. ഞാൻ മരിച്ചു എനിക്കു നീ ചെയ്യേണ്ടുന്ന മരണാനന്ത-

ശാപങ്ങളെല്ലാം നിണക്കു ഞാനല്ലൊ ചെയ്യേണ്ടിവന്നതു്. എന്നു പറഞ്ഞു രാവണൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുകയും രാവണന്റെ ഭാര്യയായ മണ്ഡോദരി ദുഃഖിച്ചു അല്ലയോ മകനെ! നീ കാലിൽ കിങ്ങിണികെട്ടി മൊട്ടുകുത്തി കളിച്ചുനടക്കുന്ന കാലത്തു ഒരു ദിവസം കാട്ടിൽചെന്നു രണ്ടു സിംഹക്കുട്ടികളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു അവറ്റെടെ മുഖം തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടിച്ചപ്പോൾ അവയാൽ ഉണ്ടായ ഗർജ്ജനത്തെ കേട്ടു നീയും അതുപോലെ ഗർജ്ജിച്ചതിൽ സിംഹങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടു മരിച്ചുപോയതിനെക്കണ്ടു ഞാൻ അന്നു അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചുവല്ലൊ മകനെ. അങ്ങിനെ ഉള്ള നിന്റെ കളി ഈ ജഗത്തിൽ കാണ്മാൻ സാധിക്കുമോ രാവണി! എന്റെ യോഗം ഇങ്ങിനെ ആയല്ലൊ. കലകളോടുകൂടിയ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ നന്ദനനാം അതിയോഗ്യനായിത്തീൎന്ന നിന്റെ കയ്യില്ലാത്ത ശരീരത്തെക്കാണ്മാൻ ഞാൻ എന്തു പാപംചെയ്തു. അയ്യോ കണവാ ഒരു മനുഷ്യസ്ത്രീ നിമിത്തം കുഡുംബം മുഴുവനും നശിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലൊ. മേലാൽ എന്തിനു ഞാൻ ജീവനോടുകൂടിയിരിക്കുന്നു. എന്നെപ്പോലെയുള്ള സ്ത്രീകളുടെ മുഖത്തു ഞാനെങ്ങിനെ മിഴിക്കും. ആ രാമൻ ഒന്നും തെറ്റൂത്ത പാപിയായ എന്നെയും കൂടിക്കൊന്നുവെന്നു വരികിൽ അവന്നു മഹാ പുണ്യമായിരുന്നു. എന്നു ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ രാവണൻ കണ്ടു ക്രോധിച്ചു ആരെടാ ഇവിടെ. സേവകന്മാർ ഇവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ഗൃഹത്തിലാക്കുവിൻ. എന്നു പറഞ്ഞപ്രകാരം മണ്ഡോദരിയെ സേവകന്മാർ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ഗൃഹത്തിലാക്കുകയും അനന്തരം രാവണൻ മന്ത്രികളോടു്: എടോ മന്ത്രികളെ ഈ ജാനകിനിമിത്തമല്ലെ ഇക്കണ്ട അനൎത്ഥങ്ങളും എന്റെ ദേഹത്തിൽ ദേഹിപോലെ പ്രാണാവശേഷ്യത്തോടുകൂടിയ മകനും മരിക്കേണ്ടിവന്നതു്. ആയതുകൊണ്ടു മേലിൽ എനിക്കു സീത വേണമെന്നില്ല. ഒരു വെട്ടിന്നു രണ്ടു കഷണമാക്കുന്നുണ്ടു എന്നു സീതയെ വെട്ടുവാൻ ചന്ദ്രഹാസമായ വാളോങ്ങിയപ്പോൾ മഹോദരൻ തടുത്തു വാളിനെ കടന്നു പിടിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം ലങ്കേശ്വര! ഇന്നു നിന്തിരുവടി ജാനകിയെ വെട്ടിയാൽ രാമനോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോയി രാമാദികളെ

ജയിച്ചു മടങ്ങി ലങ്കയിൽവന്നു സീതേ! സീതേ! എന്നു പറഞ്ഞു ദുഃഖിക്കേണ്ടിവരും എന്നതന്നെയല്ല, മകനെ കൊന്ന രാമാദികളെ ഭയപ്പെട്ടു സീതയെ രാവണൻ കൊലചെയ്തു എന്നു ത്രിമൂർത്തികൾ പരിഹസിക്കും. ആയതുകൊണ്ടു ഒരു കാലത്തും സീതയെ കൊല ചെയ്യരുത്. സീതയെ പത്നിയാക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇത്ര പേരെയും കൊല കൊടുത്തത്. നിന്തിരുവടി വിഷമപ്പെട്ടാൽ രാമാദികളെ ജയിപ്പാൻ വല്ല സംശയവുമുണ്ടോ. സ്ത്രീവധം ദുഷ്ക്കൃത്തമാണ്. എന്നതിനെ കേട്ടു മഹോദരനോടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹേ മന്ത്രി! രാമാദികളോടു യുദ്ധം ചെയ്വാൻ പടകളില്ലല്ലൊ. നമ്മുടെ ആയിരം വെള്ളം പടകളും നശിച്ചുപോയല്ലൊ കാണുന്നത്. മേലിൽ യുദ്ധം ചെയ്യാതെ ശത്രുക്കൾ ഒഴിയുമോ? എന്നതിനെ കേട്ടു മഹോദരൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ലങ്കേശ്വരാ ഇങ്ങിനെയോ നിന്തിരുവടിയുടെ വിചാരം. ഇനിയും ആയിരം വെള്ളം രാക്ഷസന്മാർ നമുക്കു പടകളായുണ്ട്. അതിൽ ഒരുവൻ വന്നാൽ അവനു ഒരുനേരത്തെ ഭക്ഷണത്തിന്നു ഈ രാമാദികൾ തികയാവുന്നതല്ല. അവർ എവിടെയെന്നുവെച്ചാൽ എഴുനൂറു വെള്ളം പടകൾ ദ്വീപുകളിൽ വസിക്കുന്നുണ്ട്. മൂന്നൂറു വെള്ളം പടകൾ പാതാളത്തിൽ വസിക്കുന്നുണ്ട്. അങ്ങിനെ ആയിരംവെള്ളം പടകളുണ്ട്. മനോദവശൻ വായുവേഗൻ എന്നു ദൂതന്മാരെ അയച്ചു ഇപ്പോൾ വരുത്തിക്കളയാമെന്നതിനെ കേട്ടു രാവണൻ സന്തോഷിച്ചു മന്ത്രീ നീ ഇപ്പോൾ വന്നില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ കാര്യം കൈകടന്നിരുന്നു. നിന്നെപ്പോലെ എന്നെ ശരിയാക്കാൻ വേറെ ഒരുവൻ വിചാരിച്ചാൽ സാധിക്കുമോ? എന്നു പറഞ്ഞു ദൂതന്മാരെ പടകളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ കല്പിച്ചയച്ചു. അതിൽ മനോദവശി ദ്വീപുകളിലേക്കും വായുവേഗി പാതാളത്തിലേക്കും ചെന്നു മൂലവെള്ളം പട മുന്നൂറും ദ്വീപുവെള്ളംപട എഴുനൂറും ഇങ്ങിനെ സഹസ്രവെള്ളം പടപുറപ്പെട്ടു ലങ്കയിൽവന്നു ഗോപുരത്തിന്നു പുറമെ നിന്നു. അതുകണ്ട് ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രൻ ദേവകളോട് അല്ലയോ ദേവകളെ അത്യത്ഭുതമുണ്ട്. രാവണന്റെ സൈന്യങ്ങളായ മൂലബലങ്ങളുടെ വര

വ് അത്യത്ഭുതംതന്നെ. ആയിരം വെള്ളം പടകളും ഒരേതരത്തിൽ അതിവേഗമായി നടക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ ഇവരുടെ പാദസ്പർശനത്താൽ ആകാശമാർഗ്ഗമായി ഉയന്ന ധൂളീകണങ്ങൾ മേഘമണ്ഡലത്തിൽ സംഘടനം ചെയ്തു ജലാശയങ്ങളാൽ കട്ടിപിടിച്ചു ഒരു പ്രതിഭൂമി ഉണ്ടായതു നോക്കുവിൻ. നമുക്ക് ഈ ഭൂമിയിൽക്കൂടെ നടന്ന പടകളുടെ ആദ്യാവസാനം കാണണമെങ്കിൽ ബഹുകാലം വേണ്ടിവരും. എളുപ്പത്തിൽ പടയുടെ നീട്ടം കാണ്മാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. പ്രളയാന്തത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന മേഘങ്ങളെപ്പോലെ ഗർജ്ജിച്ച് അട്ടഹാസം ചെയ്യുന്നു. ഇത്ര അസംഖ്യം പടകളും ഇങ്ങുവരാൻ ലങ്കയിൽ സ്ഥലം മതിയാവും എന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഈ രാമസ്വാമി അവതരിച്ച നാല്പതു സംവത്സരമായി. ഇതുപോലെ ആയിരം രാമൻ ഒരു സംഘമായി നിന്നു വില്ല് എടുത്തു യുദ്ധം തുടങ്ങിയാലും ആയവരെ ജയിപ്പാൻ ഒരു രാക്ഷസൻ മതിയാകും. ആയതുകൊണ്ട് സർവ്വേശ്വരനായ രാമചന്ദ്രൻ ഏതുതരത്തിൽ ഇവരെ ജയിക്കുന്നു എന്നു നാം എല്ലാവരും ശരണാർത്ഥികളായി സ്വാമിയെ സ്തുതിക്കണം എന്നുരച്ചു ദേവകൾ നിന്നു നിന്നു. ദൂതന്മാർ രാവണനെ കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു, ശരണം ലങ്കേശ്വര! ആയിരം വെള്ളം പടകളും ഗോപുരത്തിന്നു പുറമെ വന്നുനില്ക്കുന്നു. ലങ്കയിൽ കടക്കേണമെങ്കിൽ ഗോപുരത്തൂടെ അവരുടെ ശരീരം കടപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. അതിനെ കേട്ട് രാവണൻ പറയുന്നു. എന്നാൽ ഗോപുരത്തെ എടുത്ത് അപ്പുറം വെച്ച് കടന്നുവരട്ടെ എന്നു കല്പിച്ചതിനെ കേട്ടു രത്നമണി എന്ന സൈന്യാധിപൻ തന്റെ കരത്താൽ ഗോപുരത്തെ നീക്കി പടകൾ ഗോപുരത്തിന്നുള്ളിൽ കടന്നു പത്തണിയായി നിരന്നുനിന്നു. അനന്തരം ദൂതന്മാരോടു രാവണൻ, ഈ പടകൾ ഏതു ദ്വീപിലുള്ളവരാണ്. അവരുടെ വരബലം, കരബലം, കായബലം ഇതുകളെപ്പറയുവിൻ, എന്നു ചോദിച്ചതിനെ കേട്ടു ദൂതന്മാർ പറയുന്നു. ശരണം രാവണേശ്വര! ഒന്നാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ ശാകദ്വീപിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. പണ്ട് അസുരന്മാർ ഒരു യാഗം ചെയ്യുന്നതിൽനിന്നു ജാതന്മാരാണ്. ദേവന്മാരെ മായാധികൃതത്താൽ ജയിച്ചവരാണ്. മേഘങ്ങളിൽ മുട്ടുന്ന

ക്കു സൈന്യനായകന്മാരാണ്. ശത്രുസംഘത്തെ ജയിപ്പാൻ നല്ല നിപുണന്മാരാണ്. രണ്ടാമണിയിൽ നിൽക്കുന്നവർ കുശദ്വീപിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. പണ്ട് ഇന്ദ്രാദികളെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ഓട്ടി അനേകകാലം ദേവഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിച്ചു സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വസിച്ചവരാണ്. മൂന്നാമണിയിൽ നിൽക്കുന്നവർ ഈറമിദ്വീപിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. ഒരു കാലത്തു മാലി എന്ന ധൎമ്മരാജാവിനെ ജയിച്ചു സ്വർഗ്ഗവാസികളെ നരകത്തിലും നരകവാസികളെ സ്വർഗ്ഗത്തിലും കൊണ്ടുപോയിട്ടു മഹാ അനീതികളെ ചെയ്തവരാണ്. നാലാമണിയിൽ നിൽക്കുന്നവർ ക്ഷീരാബ്ധിമദ്ധ്യത്തിലുള്ള പവിഴപൎവ്വതത്തിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. പണ്ടു വിജയന്ത്രി എന്നു പേരായ ഒരു രാക്ഷസസ്ത്രീയോടുകൂടി അസുരഗുരുവായ ശുക്രമഹർഷി രമിച്ച് ഒരു രാത്രികൊണ്ടു പത്തുകോടി സന്തതികൾ ഉത്ഭവിക്കയും അതുകണ്ടു വിജയന്ത്രി ശുക്രനോടു സ്വാമിൻ, അങ്ങയുടെ ബീജസന്തതികളായ പത്തുകോടി പുത്രന്മാൎക്കു ഞാൻ എപ്രകാരമാണു ക്ഷീരംകൊടുക്കേണ്ടതു രക്ഷപ്പെടുത്തേണ്ടതു എന്നു ചോദിച്ചതിനു ശുക്രമഹർഷി അല്ലയോ പ്രിയേ! ഈ സന്താനങ്ങളെയെല്ലാമെടുത്തു ക്ഷീരസാഗരത്തിലിടുക. ആ ക്ഷീരപാനം ചെയ്തു വളരട്ടെ. എന്നതിനാൽ ഈ പുത്രന്മാരെയെല്ലാം പാൽക്കടലിൽ ഇടുകയും ക്ഷീരസാഗരം വറ്റുന്ന നിലയിൽ പയസ്സുകളെയെല്ലാം പാനംചെയ്തു വളൎന്നവരാണ്. നല്ല കായബലവും കരബലവും ഉള്ളവരാണ്. അഞ്ചാമണിയിൽ നിൽക്കുന്നവർ ഈ ലവണസാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിൽ ഗന്ധമാദനം എന്ന ഒരു പൎവ്വതമുണ്ട്. അതിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. ഇവർ യുഗാവസാനത്തിൽ ജാതന്മാരും ഹാലാഹലമെന്ന കാളകൂടവിഷത്തിൽ ജാതന്മാരായ വിഷബീജന്മാരുമാണ്. ഇവരുടെ സംഖ്യ ഇത്ര എന്നു ഞങ്ങൾക്കു പറവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ആറാമണിയിൽ നിൽക്കുന്നവർ പണ്ടു ഭഗണ്ഡൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ അനേകകാലം സന്തതിയില്ലാതെ ദുഃഖിച്ചു പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സു ചെയ്കയും പരമേശ്വരസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി, ഹേ ബ്രാഹ്മണ! യോഗ്യനായ പുത്രൻ വേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവന്നു അല്പായുസ്സായിരിക്കും. അയോഗ്യനായപുത്രൻ

മതിയെങ്കിൽ ആയവന്നു ദീർഘായുസ്സായിരിക്കും. അതിൽ ഏതാണു വേണ്ടതെന്നു ചോദിക്കുകയും, അതുകേട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ ശരണം സ്വാമിൻ! അവിദ്വാനായുള്ളവൻ അനേകകാലം ഇരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ വിദ്വാനായുള്ളവൻ അല്പകാലം ഇരുന്നാലും മതി. ആയുസ്സുകൊണ്ടു ദുഷ്ടസന്തതികൾ അടിയന്നു വേണമെന്നില്ല. അല്പായുസ്സായാലും ആത്മജ്ഞാനിയായി വരണം. എന്നതിനെക്കേട്ടു പരമേശ്വരസ്വാമി ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കി ഹേ മൃകണ്ഡുവേ! നിനക്കു് അതിബുദ്ധിമാനും അല്പായുഷിയായും പതിനാറുവയസ്സോടുകൂടിയ ഒരു സന്തതി ഉണ്ടാവാൻ ഞാൻ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു പരമേശ്വരസ്വാമി പോയതിന്നു ശേഷം മൃകണ്ഡു എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ തപസ്ഥാനത്തെ വിട്ടു തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്നു പത്നിയുമായി സുഖിച്ചു വസിക്കയും പത്നിക്കു ഗർഭമുണ്ടായി ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിക്കയും, മാർക്കണ്ഡേയൻ എന്നു പേരിട്ടു വളർത്തി ചെറുപ്പത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു സർവ്വശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായി വളരുകയും അവനു പതിനാറുവയസ്സു് തികയുന്ന ദിനം അടുത്തപ്പോൾ തന്റെ മാതാപിതാക്കൾ അധികമായ സങ്കടത്തോടുകൂടി ദുഃഖിക്കുന്നതിനെ മാർക്കണ്ഡേയൻ കണ്ടു് ഹേ മാതാപിതാക്കളേ! നിങ്ങൾ എന്തിനാണിങ്ങനെ വ്യസനിക്കുന്നു. അസഹ്യമായി ദുഃഖിപ്പാനുള്ള ആവശ്യമെന്ത്? എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു മൃകണ്ഡു പുത്രനെ നോക്കി അയ്യോ മകനേ! നിനക്കു പതിനാറുവയസ്സുകാലമേ ആയുസ്സുള്ളൂ. ആയതു നാളെയാണ് തികയുന്ന ദിനം. അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ദുഃഖമാണ്. നീ മരിച്ചു് ഞങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ ഇരുന്നിട്ടു പ്രയോജനമെന്താണ്. ഇങ്ങിനെ പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ അനുഗ്രഹമാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു മാർക്കണ്ഡേയൻ, ഹേ പിതാവേ! നിങ്ങൾ ഒരിക്കലും വ്യസനിക്കരുത്. അങ്ങയുടെ പ്രയത്നത്താൽ അടിയന്നു പതിനാറുവയസ്സു് ലഭിച്ചുവല്ലോ മേലിൽ അടിയന്റെ പ്രയത്നത്താൽ ആയുസ്സു വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ നോക്കട്ടെ; സാധിച്ചാൽ ആവാം അല്ലെങ്കിൽ കർമ്മം എന്നല്ലാതെ വേറെ എന്താണു പറവാനുള്ളത്. എന്നു മാതാപിതാക്കളെ പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചു പരമേശ്വരസ്വാമിയെ പൂജിക്കേണ്ടുന്ന സ്ഥാന

ങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു തൃക്കടവൂർ എന്ന ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി ഗന്ധപുഷ്പധൂപദീപനിവേദ്യ ആരാധനകളെ ശിവലിംഗത്തിനു ചെയ്തു മനസ്സ് ഏകാഗ്രമായി ശിവങ്കൽ ചെലുത്തി ഇരിക്കുകയും ചെന്നു തന്റെ പതിനാറു വയസ്സ തികഞ്ഞതെയും മാൎക്കണ്ഡേയന്റെ ദേഹദേഹികളെ വേർപ്പെടുത്തേണ്ടുന്ന ദിവസം ഇന്നാണെന്നും ചിത്രഗുപ്തൻ ധൎമ്മരാജാവിനെ കേൾപ്പിച്ചു. അതുകേട്ട ധൎമ്മരാജാവു ഭടന്മാരെ മാൎക്കണ്ഡേയന്റെ അടുക്കലേക്കയക്കുകയും കാലദൂതന്മാർ വന്നു മാൎക്കണ്ഡേയനെ കണ്ടതിൽ മാൎക്കണ്ഡേയൻ ശിവാൎച്ചനചെയ്തു ശിവങ്കൽ ഏകാഗ്രമാനസനായിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു നമ്മാൽ ഇവന്റെ ദേഹദേഹികളെ വേർപെടുത്തുന്നത് അസാദ്ധ്യമാണെന്നു കരുതി മടങ്ങി ധൎമ്മരാജാവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം ധൎമ്മരാജാവേ! മാൎക്കണ്ഡേയൻ എന്നു ബ്രാഹ്മണൻ തൃക്കടവൂർ എന്ന ക്ഷേത്രത്തിൽ ശിവലിംഗത്തെ വിധിയാംവണ്ണം പൂജിച്ച് ഏകാഗ്രമാനസനായിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്ക് അടുപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു ധൎമ്മരാജാവു കോപിച്ച് ആഹാ! അല്പയസ്സ വാങ്ങുമ്പോൾ ആലോചിക്കേണ്ടതാണ്. ഇന്നു വിചാരിച്ചാൽ ആയുസ്സുവൎദ്ധിക്കുമോ? എന്നാൽ എനിക്കു മേലാൽ ഈ പദ്ധ വേണമെന്നില്ല. എന്നു തന്റെ കാലദണ്ഡശൂലം, പാശമെന്ന വരായുധങ്ങളോടുകൂടി മഹിഷവാഹനാരൂഢനായി പുറപ്പെട്ടു ഭടന്മാരെ മുൻനടത്തി മുമ്പത്തെ ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു നോക്കിയതിൽ മാൎക്കണ്ഡേയന്റെ തപസ്സിനെക്കണ്ടു ക്രോധിച്ചു തന്റെ കയ്യിലുള്ള പാശത്തെ വീശുകയും അതിൽ ശിവലിംഗവും ഭക്തനായ മാൎക്കണ്ഡേയനും പെടുകയും അതിനെ ആലോചിയാതെ പാശത്തെ വലിച്ചപ്പോൾ മാൎക്കണ്ഡേയൻ ഭയപ്പെട്ടു ശിവലിംഗത്തെ പൂണ്ടടക്കം പിടിച്ചു ഹരോഹര! നീലകണ്ഠ! കൈലാസപതേ! കാലൻ ഇതാ എന്നെ വലിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു കാത്തു രക്ഷചെയ്യേണമേ! എന്നു അത്യന്തം സങ്കടപ്പെടുന്നതിനെക്കേട്ടു ഭക്താനുഗ്രഹതല്പരനായ പരമേശ്വരസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി കാലനെ മാറ്റിൽ പാദതാഡനം ചെയ്കയും തന്നിമിത്തം കാലൻ നിലത്തുവീണു രക്തം ഛ

ദ്ധിക്കുകയും മാൎക്കണ്ഡേയന എന്നേക്കും പതിനാറു വയസ്സായിരിപ്പാൻ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടായി നിന്തിരുവടി കേട്ടിരിക്കുന്നല്ലോ. അക്കാലത്തു കാലൻ ഛൎദ്ദിച്ച രക്തത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചവരാണ് ഇവർ. അതിശക്തിമാന്മാരായ രക്തബീജന്മാരാണ്. ശൂലമാണ് ഇവൎക്കുള്ള വരായുധങ്ങൾ. ഏഴാമണിയിൽനില്ക്കുന്നവർ പണ്ടു ക്ഷീരാബ്ധി മഥിച്ചപ്പോൾ അതിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചവരാണ്. അമൃതബീജന്മാരാണ്. എട്ടാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ പണ്ടു ദാരികനെ വധിപ്പാനായി പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽ നിന്നു ഭദ്രകാളി ഉത്ഭവിച്ചു. അതോടുകൂടി അനേകം രാക്ഷസന്മാരും ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്, വലിയ ശക്തന്മാരും കാലാഗ്നിരുദ്രനെപ്പോലെ മുഖത്തിൽനിന്നു എപ്പോഴും അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരുമാണ്. തന്നിമിത്തം അഗ്നിബീജന്മാരാണ്. വാളാണ് ഇവൎക്കു മുഖ്യമായ വരായുധം. എട്ടാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവരെ ജയിപ്പാൻ പരമേശ്വരസ്വാമിവിചാരിച്ചാലും അസാദ്ധ്യമാണ്. ഒമ്പതാമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ ഇലവാദ്വീപിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. അറുപത്തിനാലു കലാവിദ്യകളും നല്ലവണ്ണം അഭ്യസിച്ചവരാണ്. വലിയ വഞ്ചനാത്മികളാണ്. ഒരു ദിവസം യുദ്ധത്തിൽ അന്യന്മാരെ വഞ്ചിപ്പാൻ തരമായില്ലെങ്കിൽ അന്നു തന്റെ മാതാവായാലും വേണ്ടതില്ല വഞ്ചിച്ചേ അവൎക്കു സുഖമുള്ളു. അത്ര നിൎദ്ദയന്മാരാണ്. പത്താമണിയിൽ നില്ക്കുന്നവർ പുഷ്കരദ്വീപിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. ഇവരുടെ വരായുധം ഖഡ്ഗം, മുസലം, ഈട്ടി, നാൽമുന, വേൽ, ചക്രം, വില്ലു എന്നിവയാണ്. ഏഴു സാഗരങ്ങൾക്കും അധിപന്മാരാണ് ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹത്തെയും ഭേദിക്കത്തക്കകായബലവും കരബലവും ഉള്ളവരാണ്. ഇങ്ങിനെ സഹസ്രംവെള്ളം സൈന്യങ്ങളുടെ സാമൎത്ഥ്യങ്ങളെല്ലാം ദൂതന്മാർ പറഞ്ഞു രാവണൻകേട്ടു സന്തോഷിച്ചു സൈന്യാധിപനായ രജമണിയെ വിളിച്ചു രാവണൻ സമീപത്തിൽ ഇരുത്തി പറയുന്നു. ഹേ രജമണി! ലങ്കയിലുള്ള വിശേഷവസ്തുമനേകങ്ങൾ എന്തെന്നുവെച്ചാൽ —ക്ഷത്രിയഗോത്രത്തിൽ ദ

അയോദ്ധ്യാനാഥനായ രാമനും, അനുജൻ ലക്ഷ്മണനുംകൂടി പിതൃവാക്യ
ത്തെ പരിപാലിപ്പാനായി വനത്തിലേക്കു തിരികയും വരുമ്പോൾ
രാമന്റെ പത്നിയായ ജനകിയോടുകൂടി പഞ്ചവടിയിൽ വന്നു പ
ർണ്ണശാല കെട്ടി അതിൽ താമസിക്കയും, എന്റെ സഹോദരിയാ
യ ശൂർപ്പണഖയുടെ നാസിക മുതലായ പഞ്ച ഉറുപ്പുകളെ രാമാ
ദികൾ ഛേദിക്കയും അതറിഞ്ഞു രാമന്റെ പത്നിയെ ഞാൻ
കൊണ്ടുവന്നു ചിറവെച്ചതിൽപ്പിന്നെ രാമാദികൾ എഴുപതുവെ
ള്ളം വാനരന്മാരോടുകൂടി വന്നു സാഗരമദ്ധ്യേ ഒരുനൂറു യോജന
നീളം പത്തുയോജന വണ്ണമായി ഒരു ചിറ കെട്ടി സേതുപേരിമ
ള്ളമായി ലങ്കയിൽവന്നു യുദ്ധംതുടങ്ങി ഞാനൊഴിയെ ബാക്കിയുള്ള
എല്ലാവരെയും നിഗ്രഹിച്ചു. അതിൽ എന്റെ മകൻ ഇന്ദ്രജി
ത്തിനെ ഇന്നലെയാണ് വധിച്ചതു. ആ മനുഷ്യരോടും വാനര
ന്മാരോടും യുദ്ധംചെയ്യാനാണ് നിങ്ങളെ വരുത്തിയതു. എന്ന
തിനെക്കേട്ടു ധ്വജമണി പറയുന്നു. ദേവനും പ്രതാപലങ്കേശ്വര
ഞങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ വിചാരം എന്തായിരുന്നു
വെന്നുവെച്ചാൽ, അനേകകാലമായി അനന്തൻ ഭൂമിയെത്താങ്ങി
നിൽക്കുന്നു. അനന്തന്റെ ഫണത്തിൽനിന്നു എടുപ്പിക്കേണമെ
ന്നായിരിക്കുമോ? അല്ല. മഹാമേരുവെന്ന പർവ്വതത്തെ വേരോടുകൂ
ടി പറിച്ചെടുപ്പാൻ വേണ്ടി ആയിരിക്കുമോ? സപ്താർണ്ണവങ്ങളിലും
ഉള്ള ജലത്തെ പാനം ചെയ്തുവറ്റിപ്പെടുത്തുവാൻ ആയിരിക്കുമോ
എന്നെ വിളിച്ചതെന്നുള്ള ശങ്കയായിരുന്നു ഇതുവരെയും. ഇവിടെ
വന്നു കേട്ടറിഞ്ഞതിൽ അതിലൊന്നുമല്ല. വല്ല കായ്കനിയുംതി
ന്നുനടക്കുന്ന ശാഖാമൃഗങ്ങളോടുകൂടി യുദ്ധംചെയ്യാനാണെന്നാണ്
നിന്തിരുവടിയുടെ കല്പന. ഞങ്ങൾ അത്ര നിസ്സാരന്മാരായതുകൊ
ണ്ടു ഈവിധം കല്പിച്ചതായിരിക്കും. ആകയാൽ ഞങ്ങൾക്കു വ
ളരെ ലജ്ജയുണ്ടു. എതായാലും ഞങ്ങൾ ഇത്രത്തോളം വന്നതി
നാൽ മനുഷ്യരെ ജയിച്ചുതരാം. കുരങ്ങന്മാരോടു യുദ്ധം ചെയ്തു
ആ ഒരു പ്രസിദ്ധി ഞങ്ങൾക്കു വേണമെന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേ
ട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ വാനരങ്ങളെ

ഞാൻ ജയിക്കാം. നിങ്ങൾ മനുഷ്യരെ ജയിച്ചു വരുവിൻ എന്നു കല്പിച്ചു. എടാ ദൂതന്മാരെ! ഇവൎക്കു ആഹാരം അവസ്ഥാനുസരണം കൊടുപ്പിൻ. എന്നതിനെക്കേട്ടു രജോണി പറയുന്നു. ഹെ ദേവേന്ദ്രശത്രോ! ഞങ്ങൾക്കു ആറു ദിവസത്തിനു വേണ്ടുന്ന ആഹാരം ഞങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. ചോറുപൊതിയോടു കൂടെ യെച്ചുട്ടതും സമ്മന്തിയും ചുന്തിരിങ്ങ ദ്രവ്യും കൊറാമാനവും കൈവശമുണ്ടു. എന്നുപറഞ്ഞു യുദ്ധത്തിന്നായി പടനിലത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ഇതുകളെ എല്ലാം കേട്ടിരുന്ന മാല്യവാൻ തട്ടുത്തു രാജമന്ദിരത്തോടു പറയുന്നു. എടാ രാജമന്ദി! നീ എന്തു പറയുന്നു അഹങ്കാരത്താൽ യഥാനുപ്രീതിയായ വാക്കു പറയുക എന്നല്ലാതെ കാൎയ്യം പല്ലതു അറിഞ്ഞിട്ടു നീ സംസാരിക്കുന്നു. ഈ രക്ഷസഗോത്രത്തിനു വംശമൎയ്യാദകളിൽ നിപുണനായ മാരീചനെ നീ അറിയുമല്ലോ. ആ മാരീചനെയും ഖരദൂഷണത്രിശിരസ്സുകളെയും ഈ ദണ്ഡകവനത്തിൽ ഒരു കാലത്തിൽ ജയിച്ചു വാനരരാജവായ ബാലിയെയും വധിച്ചതു ഈ രാമനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, സമുദ്രരാജാവായ വരുണനെ വരുത്തുവാൻ വേണ്ടി അഗ്നിയാസ്ത്രം സംഹരിക്കുന്നതിനു തൊടുത്തപ്പോൾ സമുദ്രവരുണനും കിളച്ചുമറിഞ്ഞതു ആരറിയാതെയുള്ളു. നിങ്ങൾ വരുന്ന വഴിക്കു സാഗരത്തൂടെ ലങ്കക്കു വരുവാനുള്ള ഒരു ചിറ നിങ്ങൾ കണ്ടില്ലയോ. അതു ഈ വാനരന്മാർ കെട്ടിയതാണ്. രാമദൂതൻ എന്ന ഒരു വാനരനുണ്ട്. അവന്റെ നാമം ഹനുമാനെന്നാണ് എഴുനാഴികയിലകത്തു ഇവിടെ നിന്നു എഴുപത്തിമൂവായിരത്തെണ്ണൂറു യോജന ഉത്തരമാൎഗ്ഗമായി മഹാസമുദ്രവും കടന്നു ഭൂഖണ്ഡത്തിലുള്ള ദ്രോണാദ്രിയിൽനിന്നു മൃതസഞ്ജീവിനി മുതലായ ഔഷധങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നവനാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല, ഈ ലങ്ക എഴുനൂറു യോജനയും ചുട്ടു ഭസ്മമാക്കിയതു ഈ മാരുതിയാണ്. ഇത്യാദികളായ പ്രബലന്മാരെല്ലാം ചെയ്യത്തക്ക സമൎത്ഥന്മാരായ മനുഷ്യരും വാനരന്മാരും സമമില്ലെന്നു നീയല്ലാതെ വേറെ ആരെങ്കിലും വിചാരിക്കുമോ. കുംഭകൎണ്ണൻ, അതികായൻ, ഇന്ദ്രജിത്തു

മുതലായവർ ദുഷ്ടന്മാരെ. അവരെ ഈ രാമാദികളല്ലെ നിഗ്രഹിച്ചതു. എന്നു പറഞ്ഞു മാല്യവാൻ പോയതിനുശേഷം രാക്ഷസന്മാർ പടനിലത്തിൽ വന്നു അണിനിരന്നതിനെക്കണ്ടു ജാംബവാൻ ഭയപ്പെട്ടു ഓടുകയും ആ വിവരം ഹനുമാൻ സ്വാമിയെ കേൾപ്പിക്കുകയും സ്വാമി ജാംബവാനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ അംഗദനെ അയക്കുകയും അംഗദൻ വന്നു ജാംബവാനോടു ഇതു പറയുന്നു. ഹേ ജാംബവരാജൻ! എന്താണിതു? അങ്ങയുടെ പ്രവൃത്തി ഒട്ടും നന്നായില്ല. ഈ വാനരസംഘത്തിൽ വെച്ചു കുലശ്രേഷ്ഠനും വിവേകിയുമാണെന്നു സ്വാമിയുടെ വിചാരം വൃഥാവിലായെ. ജാംബവാൻ സ്വാമിദ്രോഹിയാണെന്നു കേൾപ്പാനാണ് നിന്തിരുവടിയുടെ ഒരുക്കം. അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ ഇനി പരന്മാർക്ക വിശ്വാസപാത്രമാകാ എന്ന ദുഷ്കീർത്തിയെ വഹിക്കേണ്ടിവരും. പ്രാണൻ കളഞ്ഞാലും മാനം കളവാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. നിരക്ഷരകുക്ഷികളായ ഞങ്ങളെപ്പോലെ നിന്തിരുവടി ചെറുപ്പമല്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, എല്ലാ സംഗതികളും നിന്തിരുവടിക്ക നേത്രദൃഷ്ടാന്തമാണല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ടു മടങ്ങി പടയിൽ കൂടുകയെന്നാപേക്ഷിച്ചതിനെ കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹേ അംഗദ! നിനക്ക ചെറുപ്പമാണ്. നീ എന്തറിയും. നിന്റെ ചെറിയച്ഛനോടുകൂടി സ്വജനങ്ങളെ കൊലകൊടുപ്പാനനീ ഒരുങ്ങുന്നതു താരക്ക നീ ഒരു മകനെ ഉള്ളൂ. വൃഥാവിൽ മരിക്കേണമെന്നില്ല. രാമൻ ജയിച്ചാലും രാവണൻ ജയിച്ചാലും നമുക്കെന്താണ് വരുവാനുള്ളത്. ഇന്ദ്രജിത്തിന്റെ അസ്ത്രങ്ങൾ ഏററ പുണ്ണും വടുക്കളും ഇനിയും ശമിച്ചിട്ടില്ല. അതു നിനക്ക തന്നെ ദൃഷ്ടാന്തമല്ലെ. രാമലക്ഷ്മണന്മാരും നമ്മുടെ രാജാവും അവരവരുടെ പ്രാണനെ രക്ഷിപ്പാൻ നോക്കുകയല്ലാതെ നമ്മെ അവർ രക്ഷിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കുംഭകർണ്ണൻ എന്റെ മകനേയും ഒട്ടുവളരെ വാനരന്മാരേയും പിടിച്ചു ഭക്ഷണം ചെയ്യുമ്പോൾ രക്ഷിപ്പാൻ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നുവൊ? അങ്ങിനെയുള്ള കുംഭകർണ്ണൻ ഈ രാക്ഷസന്മാരിൽ ഒരുവന്റെ

പല്ലിന്നിരയുണ്ടോ? പത്തു ശിരസ്സുള്ള രാവണനെ വധിപ്പാൻ ഇ ഇവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്തതു നമുക്കു അനുഭവമല്ലെ. ഈ രാക്ഷസന്മാരെ നീ കണ്ടില്ലെ. ഒരോരുത്തന്നു ഒരുനൂറു ശിരസ്സു ഇരുനൂറു കരം. അഞ്ഞൂറു ശിരസ്സു ആയിരം കരം. ആയിരം ശിരസ്സ് രണ്ടായിരം കരം. അയ്യായിരം ശിരസ്സു പതിനായിരം കരം. മാലിയെന്ന രാക്ഷസനെയും അവന്റെ രാജ്യഭാരകാലത്തെയും ഞാനറിയും. മാല്യവാനെയും അവന്റെ ഭുജശക്തിയെയും ഞാനറിയും. കാലനേമിയെയും ഹിരണ്യൻ ഹിരണ്യാക്ഷനെയും ഹാലാഹലമെന്ന കാളകൂടവിഷത്തെയും മധുകൈടഭന്മാരെയും അവർ പ്രളയജലം തച്ചുകലക്കി നടന്നതിനെയും ഞാൻ കണ്ടറിയും. ആ പറയപ്പെട്ട ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപികൾക്കൊന്നും ഇവരുടെ ശക്തിയിൽ ശതാംശം ശക്തിയില്ല. ആയതുകൊണ്ടു നീയും മടങ്ങത്. നമുക്കു വനത്തിൽ ചെന്നു കായ്കനികളെ ഭക്ഷിച്ചു സൗഖ്യമായിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതു. എന്നതിനെകേട്ടു അംഗദൻ, അല്ലയോ ജാംബവാനെ! നിന്തിരുവടി പറയപ്പെട്ട മാലിയെയും കാലനേമിയെയും ഹിരണ്യഹിരണ്യാക്ഷന്മാരെയും മധുകൈടഭന്മാരെയും വധിച്ചതാരാണെന്നു നിന്തിരുവടി ആലോചിച്ചുപറയുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ഹെ അംഗദ! അവരെയെല്ലാം ശ്രീനാരായണസ്വാമിയാണ് കൊല ചെയ്തുത്. അതു ഞാൻ കണ്ടവനാണ് എന്നു മവവടി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു അംഗദൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ ജാംബവാനെ! ഈ രാമസ്വാമി ആരാണെന്നാണ് നിന്തിരുവടി ആലോചിക്കുന്നത് എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ, ഓഹോ അംഗദ! കാര്യം പിഴച്ചുപോയി. ഈ രാമസ്വാമി ശ്രീനാരായണനാണെന്നു ഞാൻ ആലോചിയാതെയാണ് ഈ അബദ്ധവാക്കുകളെല്ലാം പറഞ്ഞത്. സ്വാമിക്കു ഈ രാക്ഷസന്മാർ ഒരു തൃണപ്രായമാണെന്നും ജാംബവാൻ മൂത്ത് നരച്ചു കൊരച്ചു എന്നല്ലാതെ എന്റെ പരമാർത്ഥമറിവാൻ സമർത്ഥനായില്ലല്ലൊ എന്നും സ്വാമി വിചാരിക്കുന്നില്ല കൂടാതെ മേലിൽ സ്വാമിയുടെ മുഖത്തു എങ്ങിനെയാണ് വന്നു കാണേണ്ടതെന്നാലോചിച്ചു അംഗദാ ഞാൻമെല്ലെ പടയിടയിൽ

വന്നു കൂടിക്കൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞു മടങ്ങി പടയിടയിൽ വന്നുകൂടിയ വിവരം അംഗദൻ സ്വാമിയെ അറിയിച്ചു.

രാവണന്റെ മൂലബലങ്ങൾ യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നതിനെക്കണ്ടു സ്വാമിയോടു ലക്ഷ്മണൻ, ശരണം സ്വാമിൻ! ഈ രാക്ഷസന്മാരോടു അടിയൻ യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിക്കാം. നിന്തിരുവടിയെ യുദ്ധത്തിന്നയച്ചു ആയതു കണ്ടു നില്പാൻ അടിയന്നു ധൈര്യമില്ല. അടിയനെ അയപ്പാൻ നിന്തിരുവടിക്കു ധൈര്യമില്ലായെങ്കിൽ മറ്റുപേരുംകൂടി അവരോടു യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിക്കാം. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ ലക്ഷ്മണാ! നീ അങ്ങിനെ കരുതണ്ട. ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിലുള്ള ദേവാസുരരാക്ഷസന്മാർ ഒരുമിച്ചുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു എന്നോടു നേരിട്ടാൽ ദാശരഥി രാമൻ വില്ലെടുത്താൽ അഗ്നിയിൽ വീണ ശലഭങ്ങളും കണക്കെ അവരൊക്കെയും നശിക്കുന്നതല്ലാതെ എന്നെ ഒരുവൻ ജയിക്കുമെന്നു നീ സ്വപ്നേപി ആലോചിക്കരുത്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾനേരിടുന്ന യുദ്ധത്തിൽ സുഗ്രീവാദികളായ പടകളും എല്ലാം വേണമെന്നില്ല. ഞാൻ മാത്രം യുദ്ധംചെയ്താൽ മതി. നീ ചെയ്യേണ്ടതു എന്തെന്നുവെച്ചാൽ പടകളും ഭിന്നം വരാതെകണ്ടു കാത്തു രക്ഷ ചെയ്തുകൊള്ളുക. എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണനെ പടകളെ കാത്തു നില്പാൻ അയച്ചതിന്നശേഷം ഭഗവാൻ വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ഓരോരോ രാക്ഷസന്മാർ യുദ്ധത്തിൽ ഭഗവാന്റെ ശരമേറ്റു മരിക്കുന്നതിനെ മാല്യവാൻ കണ്ടു മൂലബലങ്ങളോടു പറയുന്നു. എടോ രാക്ഷസന്മാരെ! ഇങ്ങിനെ യുദ്ധം ചെയ്താൽ നിങ്ങൾ ജയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. രാമൻ ഒരുവൻ മാത്രമേയുള്ളൂ. നിങ്ങൾ അസംഖ്യം പടകളുണ്ട് ആയതുകൊണ്ടു രാമന്റെ നാലു ഭാഗങ്ങളും ചെന്നു അവന്റെ മേലിൽ വീഴുവിൻ എന്നാൽ അവൻ മരിച്ചുപോകും. അല്ലാതെ വേറെ മാർഗ്ഗമില്ല എന്നുപറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു നല്ല യുക്തിയാണ് കിഴവന്റെ വാക്കു എന്നു നിശ്ചയിച്ചു ഭഗവാന്റെ നാലു ഭാഗത്തും ചെന്നു മേലു വീഴുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോഴും ഭഗവാൻ ഒരു മോഹനാസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും അതു പെട്ട് രാക്ഷസന്മാർ തമ്മിൽ അന്യോന്യം അതാ രാമൻ ഇതാ രാമൻ എ

ന്നു കരുതി അടിച്ച ആയിരം വെള്ളം പടകളും മരിക്കുന്നതിന്നിട
യിൽ രാവണൻ ഇതു കണ്ടു ദേവാ ഒരു മറ്റൊരാളായി ആരും അറിയാതെ
വന്നു തന്റെ കയ്യിലുള്ള വേലിനാൽ ലക്ഷ്മണനെ കൊലപ്പെടുത്തു
വാൻ ഉദ്യോഗിച്ചതിനെ പിന്നിൽ സുഗ്രീവൻ മുതലായവരെ
ല്ലാം കണ്ടു യുദ്ധം ഞാൻ ഏറ്റുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞതിനെ ല
ക്ഷ്മണൻ സമ്മതിയാതെ രാവണന്റെ വേൽ തന്റെ വക്ഷസ്ഥല
ത്തിൽ ഏല്ക്കയും ഹനുമാൻ രാവണനെ കുത്തിത്തള്ളുകയും ഉ
ടനെ ഉദയാദ്രിയിൽ പോയി ഔഷധം കൊണ്ടുവന്നു ലക്ഷ്മണന്റെ
മോഹാലസ്യം തീർത്തു രാമസ്വാമി സമീപത്തിങ്കൽ വരികയും
ചെയ്തു. സ്വാമി ലക്ഷ്മണനെക്കൊണ്ടു പടകളെ രക്ഷിപ്പാൻ യുദ്ധ
ത്തിൽ വല്ല വിശേഷവുമുണ്ടോ എന്നു ചോദിച്ചതിനെ കേട്ടു വിഭീ
ഷണൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ! ദ്രോഹിയായ രാവണൻ പിന്നിലൂ
ടെ അറിയാതെ വന്നു ലക്ഷ്മണന്റെ മേൽ വേൽ എറിഞ്ഞ
തിനെ അടിയൻ മുതൽ സകല പേരും വഹിപ്പാനായി ശ്രമിച്ച
പ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ സമ്മതിയാതെ താൻ തന്നെ വഹിച്ചു മോഹ
ലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുകയും ഹനുമാൻ ഔഷധം കൊണ്ടുവന്നു ലക്ഷ്മണ
ന്റെ മോഹാലസ്യം തീർക്കയും ചെയ്തു. എന്നതിനെ കേട്ടു ഭഗ
വാൻ പറയുന്നു. ഹേ സൌമിത്രേ! പടകളെ രക്ഷിക്കേണ്ടതെല്ലാ
ം അപ്രകാരമാണ്. തനിക്ക ആപത്തു വന്നിട്ടാലും തന്നെ ആ
ശ്രയിച്ചവരെ രക്ഷിക്കുന്നതാണ് മനുസ്മൃതിയിലെ ധർമ്മം എ
ന്നു സന്തോഷിച്ചു വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു മൂലബലങ്ങൾ മരിച്ച
യുദ്ധകളം പോയി നോക്കി മടങ്ങുക എന്നതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണ
നും സുഗ്രീവനും പടകളും കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു വിഭീഷണൻ
പറയുന്നു. അല്ലയോ സുഗ്രീവ! ഭഗവാന്റെ കരകൌശലം അ
ത്ഭുതം തന്നെ. എന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ പണ്ടു വരുണനെ ജയിച്ച
കാലത്തു വരുണൻ കപ്പമായി കൊടുത്ത കുതിരകളാണ് ഈ പ
തിനായിരം ഈ വെളുത്ത നിറത്തിൽ നിരപ്പായി മരിച്ചു കി
ടക്കുന്നത്. അതാ അവിടെ കിടക്കുന്ന പതിനായിരം മത്തഗജ
ങ്ങൾ വായുവെ ജയിച്ച കാലത്തിൽ വായു കപ്പം കൊടുത്തതാണ്.
അതാ തകർന്നു കിടക്കുന്ന പതിനായിരം രഥങ്ങൾ നിരൃതിദേവൻ

കൊടുത്തതാണ്. ഈ നീലനിറത്തിലുള്ള ഇരുപതിനായിരം അശ്വങ്ങളും ജ്യേഷ്ഠനായ വൈശ്രവണൻ കൊടുത്തിട്ടുള്ളതാണ്. ഭഗവാന്റെ അസ്ത്രങ്ങൾ ഏററു രാക്ഷസന്മാർ വീഴുകയും അസ്ത്രപാതംകൊണ്ടു രക്തം പ്രവഹിച്ച് യുദ്ധക്കളം നിറഞ്ഞു പ്രവഹിക്കുകയും അതിൽ ശവശരീരങ്ങൾ പൊന്തുകയും അവരുടെ കിരീടങ്ങളും കുടകളും ആലവട്ടം ചാമരങ്ങളെല്ലാം രക്തത്തിൽ പാറിക്കിടക്കുകയും കാക്കകഴുകന്മാർ ശവങ്ങളുടെ മേൽ ഇരുന്നു നേത്രങ്ങളെ കൊത്തിപ്പറിക്കുമ്പോൾ പക്ഷപുടങ്ങളിലുള്ള വായുസംഘട്ടനത്താൽ തിരമാലകളും ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷികൾ തങ്ങളുടെ ക്രൂരനഖങ്ങളാൽ മാംസഖണ്ഡങ്ങളെ കൊത്തി മേല്പോട്ടു പറക്കുന്ന സമയം പക്ഷപുടങ്ങളിൽനിന്നു രക്തകണങ്ങൾ വീഴുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതുകളെയെല്ലാം കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ഈ യുദ്ധരംഗം ഒരു രക്തസാഗരത്തിനു ശരിയായിരിക്കുന്നു. ഈ രക്തസാഗരത്തിൽ രാമസായകമേററ് ചെന്താമരപ്പൂവിനു തുല്യമായി പൊങ്ങിവരുന്ന ചില ജന്തുക്കളെ നോക്കുക. ചിതറിക്കിടക്കുന്ന അനേകം കുണ്ഡലങ്ങളെ നോക്കുക. സമുദ്രത്തിൽ മീനുകൾ കളിക്കുംപോലെ ഈ രക്തസാഗരത്തിൽ അനേകതലങ്ങളെ പിശാചുകൾ ഊട്ടുന്നതു നോക്കുക. സമുദ്രത്തിൽ തിമിംഗലമെന്ന മകരമത്സ്യം സഞ്ചരിക്കുമ്പോലെ തലയററുംവാലററുമായ മാതംഗങ്ങൾ മുങ്ങിപ്പോകുന്നതിനെ നോക്കുക. കൃതാരങ്ങിൽ വന്നു നടിക്കുന്ന നട്ടുവന്മാരെപ്പോലെ കബന്ധങ്ങൾ നൃത്തം ചെയ്യുകയും അതുകളെക്കണ്ടു ഭൂതങ്ങൾ കൈ കൊട്ടി ആർക്കുന്നതിനെയും നോക്കുക. ബാലചന്ദ്രൻ ത്രിസന്ധ്യാസമയത്തു പ്രകാശിച്ചതുപോലെ ഈ രക്തസാഗരത്തിൽ പൊങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ആനക്കൊമ്പുകളെ നോക്കുക. പുരുഷന്മാർ ഉന്തുരുളി ചെയ്തു കലക്കുഴിക്കുമ്പോലെ കളിക്കുട്ടികൾ രക്തം വായിൽ നിറച്ച് അനന്തരം തുപ്പുന്നതിനെ നോക്കുക. യുദ്ധക്കളമെന്ന വയലിലുള്ള, മാംസമെന്ന ചേററിൽ, അസ്ത്രങ്ങളെന്ന ചിളകൾ ഞെരുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അതു തന്നെ നോക്കുക. തങ്ങളുടെ കണവന്മാരുടെ ശവങ്ങളെക്കൊണ്ടോടുന്ന പിശാചുക്കളെ രാക്ഷസസ്ത്രീകൾ കണ്ടു എതിർപ്പിടിപ്പു

നായി ആകാശംവരെയുയരുന്ന അത്ഭുതത്തെ നോക്കുക. ചെറിയ കുട്ടികളതാം ആനകളുടെ തലയെടുത്തു മുട്ടിപ്പൊളിക്കുന്നതു ഗണപതിക്കു നാളികേരം ഉടെക്കുന്നതുപോലെയുള്ള അതിശയത്തെ നോക്കുക. അംഗഹാരത്താങ്ങളായ ചില ഉർവ്വശ്യാദികളുടെ കൂത്തു കാണുന്നതുപോലിട്ടു പെണ്ണുങ്ങളുടെ കൂത്തു കാരണങ്ങളിവന്നു പക്ഷേ എന്നു കിഴവികൾ വന്നു മാറത്തടിച്ചു കരയുന്നതിനെ നോക്കുക. ഇതു കണ്ടു അതിശയിച്ചു വിഭീഷണൻ സുഗ്രീവനോടുകൂടി രാഘവസ്വാമിയുടെ അടുക്കൽ വന്നു നമസ്കരിച്ചുനിന്നു. അനന്തരം മാല്യവാൻ രാവണന്റെ അടുക്കൽ വന്നു ഹേ രാവണാ! മേലിൽ നിന്റെ ഭാവം എന്താണ്. ആയിരം വെള്ളം കുലബലങ്ങളും നശിച്ചു ഇനി കണ്ടില്ലയോ. ലങ്കയിൽ ഇനി സ്ത്രീകൾ മാത്രമല്ലാതെ പുരുഷന്മാർ ആരെങ്കിലുമുണ്ടോ. എന്നുതന്നെയല്ല രാമനു നിന്നോടുള്ള യുദ്ധം ഒരു പിള്ളക്കളിയാണ്. എടോ നിന്നെ ജയിച്ച ബാലിയെ ഏകാസ്ത്രത്താൽ കൊല ചെയ്തു. നിനക്കു അനുഭവമല്ലേ. എടോ രാമനെ ജയിപ്പാൻ എന്നല്ലാതെ അധർമ്മം ഒരു കാലത്തും ജയിക്കുമോ. യുദ്ധം ചെയ്വാൻ നിന്നാൽ സാധിക്കുന്നതല്ല. മരിപ്പാനുള്ള ശേഷക്രിയ ചെയ്വാൻ നോക്കുക. നീ ഇത്ര വിഡ്ഢിയായല്ലോ. കർമ്മമെന്നേ പറയേണ്ടതുള്ളു. വീരവേൽപ്പിട്ട എന്നും ലക്ഷ്മണൻ പെട്ടു എന്നും എന്തിനു വീമ്പു പറഞ്ഞു നടക്കുന്നു. മാരുതിയുടെ ഔഷധംകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ ജീവിച്ചതു കണ്ടില്ലയോ. എടോ രാവണാ, വിഭീഷണൻ കുംഭകർണ്ണൻ പറഞ്ഞതു ശരിയായി. ജാനകിയെ വിട്ടുതരായിരുന്നു നല്ലതു. ഇനി വിട്ടാലെന്താ വിടാഞ്ഞാലെന്താ സർവ്വവും തപ്പിന്നമായില്ലേ എന്നതിനൊക്കെ രാവണൻ ഒന്നും പറയാതെ ഇരുന്നു. അനന്തരം കുലബലം നശിച്ചതിനെപ്പറ്റി അത്യന്തം വ്യസനിച്ചു രാവണൻ ആയിരം അശ്വങ്ങൾ പൂണ്ട മഹാരഥമേറി ഘോരം പടഞ്ഞമറു ഞാണൊലിയിട്ടു പുറപ്പെടുന്ന അവസരത്തിൽ മേഘശബ്ദം കേട്ടു മഹോദരൻ വന്നു രാവണനെ വണങ്ങിപ്പറയുന്നു. ശരണം പ്രണതപാലകാ. നിന്തിരുവടി യുദ്ധത്തിനു പോകേണമെന്നില്ല. അടിയൻ ചെന്നു രാമനെ ജയിച്ചുവരാം. എന്നാൽ ഇതു

വരെ അടിയൻ നിന്തിരുവടിയുടെ മന്ത്രിയായിരുന്നതിൽ മനസാ വാചാ കർമ്മണാ വല്ല തെററുവ്യത്യാസങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുവരികിൽ ആയതുകളെ ക്ഷമിപ്പാൻ അങ്ങയുടെ പാദത്തിൽ ഇതാ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഒരു സമയം അടിയൻ മരിച്ചുപോയാലും ജാനകിയെ വിടരുത്. ആദ്യത്തിൽ നിന്തിരുവടി തന്ന ഉദ്യോഗാധികാരവും കുന്തവാളുകളെയും ഇതാ വെച്ചു നമസ്കരിക്കുന്നു. നിന്തിരുവടിക്കു ഇത്ര മന്ത്രികളും പുത്രന്മാരും സൈന്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നും അംഗങ്ങൾ ഉപകാരാർത്ഥം മന്ത്രിപ്പാകുവാൻ ആവാരാലും കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ. ഇനി ഞങ്ങളുടെ ശോകമോഹാദികളെ അധികകാലം ഇരുന്നു കാണ്മാൻ സമയം വ്യഥാ കളയരുത്. ഇതാ ഞാനിതാ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു മഹോദരൻ പടയാളിയുദ്ധക്കളത്തിൽ വരികയും വിഭീഷണൻ രാവണൻറെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മഹോദരനാണ് ഇവൻ. രാവണനെ ഇത്രയും കൂട്ടായ അനർത്ഥങ്ങളെ ഇവനാണ് അനുഭവിപ്പിച്ചത്. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ വില്ലെടുത്തു യുദ്ധത്തിനു വരികയും മഹോദരൻ രാമ! കാര്യമെല്ലാം ശരിയായില്ല. ഇനി നിങ്ങളെ ഒതുക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞു അനന്തരം വിവിധ സായകങ്ങളെ തമ്മിൽ അന്യോന്യം പ്രയോഗിച്ചു അവസാനം മഹോദരനെ വധിക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർ ഭഗവാനെ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. മഹോദരൻ മരിച്ച വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു തൻറെ പത്നിയായ മണ്ഡോദരിയെ വിളിച്ചു സമീപത്തിരുത്തി, അല്ലയോ പത്നി! ഈ ലങ്കയിൽ ഞാനും നീയും ഒഴികെ ബാക്കി സ്ത്രീകളല്ലാതെ പുരുഷവർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. കാരണം സീത നിമിത്തമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു മേലിൽ നിൻറെ അഭിപ്രായം പോലെ ആവാം. സീതയെ രാമൻ പക്കൽ കൊടുത്താൽ ജീവൻ രക്ഷിക്കാം. അല്ലായെങ്കിൽ മാനം രക്ഷിക്കാം. രണ്ടിൽ ഏതു പക്ഷമാണ് വേണ്ടതു പറയുക എന്നതിനെ കേട്ടു മണ്ഡോദരി പറയുന്നു. അല്ലയോ കാന്ത! ജാനകി പേരിലുള്ള മോഹം തീർന്നുവോ. ഈ ഒരു സംവത്സരത്തിന്നുള്ളിൽ പല അവസരങ്ങളും എന്നോടു ആലോചിപ്പാനുണ്ടായിരുന്നു. നിന്തി

അവിടുത്തെ അനുജൻ, എന്റെ മകൻ ഇന്ദ്രജിത്, ധാന്യമാല യുടെ പുത്രൻ അതികായൻ, ഇങ്ങിനെയുള്ളവരെ ഇനി കാണ്മാൻ സാധിക്കുമോ? അനുജനായ വിഭീഷണൻ പറഞ്ഞ വാക്കുകളെല്ലാം ശിവശാപംപോലെ ആയില്ലയോ. ഇന്ദ്രജിത്തു എപ്പോൾ മരിച്ചുവോ അപ്പോൾ നിന്തിരുവടി മരിച്ച പോലെയാണ്. കിഴവനായാലും മാല്യവാൻ നിന്തിരുവടിയോടു എത്ര ഹിതത്തിനൊക്കെപ്പറഞ്ഞു എന്നാകിൽ നിന്തിരുവടി മേലിൽ എന്തിനു ഉപവാസം ചെയ്യുന്നു. ഇപ്പോൾ ജാനകിയെ വിട്ടാലുള്ള ഗുണം എന്താണ്. രാവണൻ മരണംവരെ ഉചിതം വിട്ടില്ല. എന്നെങ്കിലും ജനങ്ങൾ തോന്നട്ടെ. മാനമില്ലാത്ത പ്രവൃത്തിക്കു ഉത്സാഹിക്കുന്നവനല്ല. ആഭിജാത്യം വിടുന്നതിനേക്കാൾ പ്രാണൻ വിടുന്നതല്ലേ നല്ലതു്. ഞാൻ അനുഭവിക്കേണ്ട കർമ്മം വരട്ടെ ഷവും അനുഭവിക്കട്ടെ. നടുക്കടലിൽ കുടുക്കർ നിറഞ്ഞതെ. എന്നതിനെക്കുറിച്ചു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹേ പ്രിയേ! നിന്റെ അന്തഃപുരം അറിയാൻവേണ്ടി ചോദിച്ചതാണ് ജാനകിയെ വിട്ടുകൊടുക്കാതെ ഒന്നിക്കുന്നവൻ? നീ ഗൃഹം പ്രവേശിക്കുക. ഞാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുന്നു എല്ലാം ഈശ്വരകല്പനപോലെയിരിക്കും. എന്നു പറഞ്ഞു മണ്ഡോദരിയെ അയച്ചു.

രാവണവധം

കവി.

വെള്ളിക്കുന്നതെടുത്തീടാൻ വെമ്പിട്ടുത്തിരിക്കുമെലുകിയം
എള്ളിനൊക്കമിടമെന്റിളയിരിക്കുന്നതന്നെത്തോടിളമെയ്ത്തവരാര
കള്ളിക്കുമവർക്കുത്തൽമാനകിയെമനോപ്പിയിൽവെച്ചകതൽ
ഉള്ളിരുന്നതന്നെത്തോടിളടൽപുകുന്തുതടവിയതെന്തെവൻവാളി.

രാവണൻ ആയിരം അശ്വങ്ങൾ പൂണ്ട മഹാരഥമേറി ഇരുപതു കയ്യിൽ പത്തു വില്ലെടുത്തു ശിലാബാണപാണിയായി പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ നേരിട്ട അപശകുനങ്ങളായി രാവണന്റെ ഇടത്തുവശമുള്ള ഭുജവും നേത്രവും പുരികവും മിടിക്കുകയും രഥത്തിൽ കെട്ടിയ കുതിരകൾ അലറിവീഴുകയും വസ്ത്രത്തിൽ അഗ്നി ബാധിക്ക

കയും സൂര്യനു പരിവേഷമുണ്ടാകുകയും കാക്കകൾ തമ്മിൽ ശണ്ഠപിണഞ്ഞു വീണു മരിക്കുകയും പടകൾക്കു ദാഹം വല്ലാതെ വർദ്ധിക്കയും ബ്രാഹ്മണൻ ക്ഷീണസ്വരമിട്ടുകയും വിധവസ്ത്രീ തൈലമെടുത്തു വരികയും അശ്വങ്ങളുടെ വായിൽനിന്നു നുരക്കട്ടകൾ ചാടുകയും ഇങ്ങിനെയുള്ള ശകുനദൗർഭാഗ്യങ്ങളെക്കണ്ടു ഇനി മടങ്ങാതെ കഴിയും എന്നു സങ്കല്പിച്ചു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നുചേൎന്നു. അതു കണ്ടു ദേവേന്ദ്രൻ തന്റെ സാരഥിയായ മാതലിയെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. ഹേ മാതലേ! സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമിയോടു യുദ്ധം ചെയ്യുവാനായി രാക്ഷസരാജാവായ രാവണൻ ആയിരം അശ്വങ്ങളെപ്പൂണ്ട മഹാരഥമേറി യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു ഇന്നു രാമരാവണയുദ്ധം നടക്കുന്നതാണ്. രാവണൻ രഥത്തിലും ഭഗവാൻ ഭൂമിയിലും നിന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതായാൽ യുദ്ധത്തിനു പുഷ്ടി വരുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഈ രഥത്തിനെ നീ കൊണ്ടുപോയി ഭഗവാനോടു പരമാർത്ഥങ്ങളെയെല്ലാം ഗ്രഹിപ്പിച്ചു മനസ്സറിഞ്ഞു രഥം നടത്തുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു മാതലി രഥത്തെ നടത്തി ലങ്കയിൽ ഭഗവാന്റെ അടുക്കലേക്കു വരുന്നതു കണ്ടു വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ, ഹേ ലങ്കേശ്വര! നമ്മുടെ നേരിട്ടു ഒരു രഥം വരുന്നതിനെ നോക്കുക. രാക്ഷസന്മാരുടെ മായാധിക്യമായിരിക്കുമോ, നോക്കിപ്പറയുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ രഥത്തിന്റെ സമീപം വരികയും രഥത്തിൽ കെട്ടിയിരുന്ന അശ്വങ്ങളും വേദങ്ങളെ ഉച്ചരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ദേവരഥമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി ഭഗവാനോടു പറയുന്നു. ശരണം രാമചന്ദ്ര! രാക്ഷസന്മാരുടെ വിദ്യയല്ല. ഈ രഥം ഇന്ദ്രനാൽ അയക്കപ്പെട്ടതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു നില്ക്കെ മാതലി ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നിന്നു. അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ മാതലിയോടു, ഹേ വീര! നീ ആരാണ്? എവിടെ നിന്നു വരുന്നു. ഈ രഥം ആരുടേതാണ്. ഇവിടേക്കു വന്ന കാര്യമെന്ത്? എന്നു ചോദിച്ചതു കേട്ടു മാതലി ശരണം സ്വാമി! ഈ രഥം ദേവരഥമാണ്. ഇന്ദ്രന്റേതാണ്. അടിയൻ സാരഥിയാണ്. മാതലി എന്നാണ് എന്റെ നാമം.

പ്രളയകാലത്തു ചതുൎവ്വിധമായ അഗ്നി കത്തി ജ്വലിച്ചു എല്ലാ വസ്തുക്കളും നശിക്കപ്പെട്ടു. അന്നും ഈ രഥത്തിന്നു നാശമില്ല. ഈ രഥംപതിന്നാലു ലോകത്തിലും പക്ഷികളെപ്പോലെ സഞ്ചരിക്കും. അഗ്നിയിലും ജലത്തിലും പൎവ്വതാഗ്രങ്ങളിലും എവിടെവിടെ പോകണമെങ്കിലും മനസ്സറിഞ്ഞു രഥം നടക്കും. ഇതു പണ്ടു ത്രിപുരന്മാരെ വധിപ്പാനായിട്ടുണ്ടു ദേവകളാൽ നിൎമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ സന്തോഷിച്ചു രഥത്തിൽ ആരോഹിച്ചു രാവണൻ മുന്നിൽ വന്നുനിന്നു വില്ലിനെ ആകൎണ്ണാന്തം വലിച്ചു ഞാണൊലിക്കൊണ്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹേ രാമ! ഇന്നു രാമരാവണയുദ്ധമാണ്. അതു കാണ്മാനായി ഗഗനചാരികളായ ഇന്ദ്രാദിദേവന്മാർ അതാ അന്തരത്തിൽ നിരന്നിരിക്കുന്നു. രാമനല്ലായെങ്കിൽ രാവണൻ ഭൂമിയിൽ വസിക്കും. രണ്ടു പേരുംകൂടി മേലിൽ ഭൂലോകവാസമില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാമൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ രാവണ! അങ്ങിനെതന്നെയാണു വേണ്ടതു്. നീ ഇരുപതു കരത്തിൽ പത്തു വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്യും. രാമൻ രണ്ടു കരത്തിൽ മാത്രം വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം ചെയ്യുകയുള്ളൂ. തന്നിമിത്തം രാമരാവണയുദ്ധത്തിന്നു പുഷ്ടി വരുന്നതല്ലെന്നു നിണക്കൊരു അഭിമാനമുണ്ട്. അതു സാരമില്ല. കാരണം, ഞാനും നീയുമായുള്ള പ്രഥമയുദ്ധത്തിൽ മനസ്സിലാക്കിയതു ഇത്ര വേഗം മറന്നുപോയോ. മലയെ ഭേദിപ്പാൻ ഒരു ഉളി മതിയാവും. ഓൎമ്മവെക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ പറയുന്നു. ഹേ മനുഷ്യ! കൃമികീടസദൃശനായ നിണക്കു എന്റെ മേലിൽ ഒരു ഹാസ്യമുണ്ട്. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, പ്രഥമയുദ്ധത്തിൽ രാവണൻ തോററുപോയവനാണ്. ഇനി എന്നോടു യുദ്ധം ചെയ്താൽ രാവണൻ ജയിക്കുമോ, സംശയമില്ല. എന്നുള്ള പരിഹാസത്തെ ഇന്നത്തോടുകൂടി അവസാനിപ്പിച്ചുതരാം. പ്രഥമയുദ്ധംപോലെ ആവും ഇന്നത്തെ യുദ്ധവും. എന്നുള്ള അഹങ്കാരത്തെ മാററിയല്ലാതെ രാവണൻ വില്ലു വെക്കുമെന്നു ഒരു കാലത്തും കരുതേണ്ട. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. എടാ രാവണ! നീ അമ്പതുലക്ഷം സംവത്സരമായി സജ്ജനങ്ങളെ ഉപദ്രവിപ്പാൻ

തുടങ്ങീട്ട്. നിന്നെ അടക്കുവാൻ ഇതുവരെ ആരും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല പ്രഥമയുദ്ധത്തിൽ നിന്നെ കൊല ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷെ അന്നു വധിക്കാതിരിപ്പാൻ കാരണം, നിന്നുടെ സഹോദരന്മാരും പുത്രന്മാരും ബന്ധുജനങ്ങളും അനേക സൈന്യങ്ങളും ഉണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടുള്ളതായിരുന്നതിനാലും ആദ്യം നീ മരിച്ചാൽ അനന്തരം അവരെല്ലാം വന്നു എന്റെ അടുക്കൽ ശരണം പ്രാപിക്കുമെന്നും അപ്പോൾ അവരെ രക്ഷിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും കരുതിയും നിന്റെ കുലബന്ധങ്ങൾ എല്ലാവരും മരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു നീ ദുഃഖിച്ചു ഒടുവിൽ നിന്നെ വധിക്കേണമെന്നു കരുതി നിന്നെ വിട്ടയച്ചതാണ്. അസംബന്ധങ്ങളെ പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം തുടങ്ങുക. എന്നു പറഞ്ഞു വില്ലെടുത്തു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും തമ്മിൽ വായവ്യാസ്ത്രം, വരുണാസ്ത്രം, ഇന്ദ്രബാണം, ചന്ദ്രബാണം, പർവ്വതവിശിഖം, വജ്രവിശിഖം, വെള്ളമ്പു, കോട്ടമ്പു, ആകാശഭേദകശരി, പാതാളഭേദകശരി, അനേകകടകം, അനേകമേഘകടകം, ഇരുൾക്കണ, വെളിക്കണ, ദേവാസ്ത്രം, അസുരാസ്ത്രം ഇങ്ങിനെ അസ്ത്രങ്ങൾ തൊടുത്തപ്പോൾ പ്രത്യസ്ത്രം തൊടുക്കുകയും അതുകണ്ടു രാവണൻ ചക്രം, വളതടി, കണ്ടകോടാലി, മുസലം, മുൾക്കരം, നക്രതുണ്ഡം, പ്രാസം, പരിഘം, ചവളം, കുന്തം, ഈട്ടി, എറുവാൾ, നന്ദനാവൾ, ഛുരിക, കവണക്കൽ പിലിക്കുന്തം മുതലായ വരായുധങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുകയും അതുകളെയെല്ലാം ഭഗവാൻ ദിവ്യാസ്ത്രത്താൽ മുറിക്കുകയും അനന്തരം രണ്ടുപേരും ആകാശഭൂലോകപാതാളങ്ങളിൽ നടന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുകയും മേരു മുതലായ പർവ്വതങ്ങളിലും സപ്താർണ്ണവങ്ങളിലും രഥം നടത്തി ചെയ്യു യുദ്ധം മലയോടുമലയെപൊരുതിയതുപോലെയും സാഗരങ്ങൾ തമ്മിൽ പൊരുതിയതുപോലെയും തമ്മിൽ യുദ്ധം ചെയ്തു രാവണൻ ക്ഷീണിച്ചു കുലഗുരുവായ ശുക്രനെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം ഗുരുശ്രേഷ്ഠരെ! രാമനോടുകൂടിയുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ജയമില്ല. മേലിൽ രാമനെ ജയിപ്പാൻ മാർഗ്ഗമെന്താണെന്നതിലേക്കു ശുക്രൻ പറയുന്നു. ഹെ രാവണ! നീ ഭയപ്പെടേണ്ട. നീ ഉടനെ ഒരു പാതാളവേൾവി ചെയ്യുക. എന്നാൽ അതിൽനിന്നു ഒരു കുതി

രയും വാളും ജനിക്കും. അവരോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നു പോയാൽ രാമനെ ജയിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞപ്രകാരം രാവണൻ ഒരു ഗുഹയിൽ പ്രവേശിച്ചു ഹോമിക്ക തുടങ്ങിയപ്പോൾ തന്റെ പത്നിയായ മണ്ഡോദരിയെ ഗുഹാമുഖത്തിൽ കാവൽവെച്ചു ഹോമം തുടങ്ങുകയും യുദ്ധമദ്ധ്യേ രാവണനെ കാണാതെ വിഭീഷണനോടു രാവണനെവിടെയെന്നു ചോദിക്കയെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ തിരിഞ്ഞു പരമാർത്ഥം മനസ്സിലാക്കി സ്വാമിയോടു, കരുണാസ്വാമിൻ! രാവണൻ ഒരു ഗുഹയിൽ ഇറങ്ങി പാതാളഹോമം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ആ ഹോമാഗ്നിയിൽനിന്നു ഒരു കുതിരയും വാളും പുറപ്പെടും. ആ അശ്വത്തിൽ ആരോഹിച്ചു വാളെടുത്തു യുദ്ധത്തിന്നു വന്നാൽ രാവണനെ ജയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഹോമവിഘ്നം ചെയ്യേണം. എന്നതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹനുമാനെ വിളിച്ചു, മാരുതേ! നീ ചെന്നു രാവണന്റെ ഹോമം മുടക്കി മുടിപിടിച്ചുംകൊണ്ടു വരികയെന്നുള്ള കല്പനയും കേട്ടുതൊഴുകയും വിഭീഷണൻ രാവണനെ കാണിച്ചുകൊടുക്കയും ഹനുമാൻ ചെന്നു രാവണന്റെ സമാധി ഇളക്കുകയും സമാധി ഇളകാഞ്ഞു കണ്ടു ഗുഹാമുഖത്തിൽ കാവലിരിക്കുന്ന മണ്ഡോദരിയെ ഹനുമാൻ മുടിപിടിച്ചു വലിക്കയും മണ്ഡോദരി വേദന സഹിയാതെ ഉച്ചത്തിൽ രാവണനെ വിളിച്ചു നിലവിളിക്കയും ചെയ്തതിനെക്കേട്ടു രാവണൻ ഹോമം നിർത്തി ഹനുമാനോടുകൂടി യുദ്ധക്കളത്തിൽ വന്നു ഭഗവാനോടു യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ രാവണന്റെ ഓരോ വശത്തുള്ള അഞ്ചു തലയും പത്തുകരവും ഛേദിക്കയും ഛേദിക്കുന്നതിന്നു പകരമായി അപ്പോൾതന്നെ കരശിരങ്ങൾ മുളെക്കുകയും ഇങ്ങിനെ പലതവണ ഛേദിക്കുന്തോറും മുളക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു അഗസ്ത്യരെ ഭഗവാൻ ധ്യാനിക്കയും അഗസ്ത്യമഹർഷി വന്നു ഭഗവാനോടു, ഹേ രാഘവ! അറുക്കുന്തോറും ശിരകരങ്ങൾ മുളക്കുന്നതിന്നു കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല, രാവണൻ പണ്ടു സ്വർഗ്ഗത്തെ ജയിച്ച കാലത്ത് അമൃതകലശം എടുത്ത് വിഴുങ്ങീട്ടുണ്ട്! അതു രാവണന്റെ മാറത്ത് ഇരിപ്പുള്ളതുകൊണ്ടു അതിനെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തൊടുത്തു പൊ

ത്താക്കിയാൽ പിന്നെ കരശിരങ്ങൾ മുളെക്കുന്നതല്ല. ആയതിന്നു ആദിത്യനമസ്കാരം ചെയ്യുക. എന്നാൽ ആദിത്യൻ വന്നു അനുഗ്രഹിക്കും. എന്നു അഗസ്ത്യമഹർഷി പറഞ്ഞുപോയതിന്നനന്തരം ആദിത്യനമസ്കാരം ചെയ്കയും ആദിത്യൻ വന്നു ഉപദേശിച്ചുപോയതിൽ പിന്നെ രാവണന്റെ വക്ഷസ്ഥലത്തിൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തറെക്കുകയും അസ്ത്രം മാറ്റിനെ ഭേദിച്ചു അമൃതകലശം പുറത്താക്കുകയും ഗരുഡൻ വന്നു തന്റെ പക്ഷപുടങ്ങളാൽ രാവണനെ അടിച്ചു അമൃതകലശത്തെ വൈകുണ്ഠത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തതിന്നുശേഷം രാവണനു പൂർവ്വസ്മരണയുണ്ടായി. സ്വാമിയെ സ്തുതിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം ശ്രീമന്നാരായണ! അനേകകാലമായി നിന്തിരുവടിയെ പിരിഞ്ഞു വസിക്കുന്നു. വേഗം ഒരു ജന്മം കൂടെ തന്നു ജന്മാവസാനത്തിൽ മുമ്പിലത്തെ യഥാസ്ഥാനത്തെത്തന്നു രക്ഷിക്കേണം. അടിയന്റെ പ്രാണപ്രയാണസമയമായ ഈ അവസരത്തിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ യഥാർത്ഥമായ നീലമേഘശ്യാമളവർണ്ണത്തെ കാട്ടിത്തരണേ. കണ്ടുകണ്ടു അടിയന്റെ പ്രാണൻ പിരിയുവാൻ അനുഗ്രഹിക്കണം എന്നപേക്ഷിച്ചതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ഹേ രാവണ! നിന്റെ ഭാവനപോലെയെല്ലാം ഭവിക്കും എന്നനുഗ്രഹിച്ചതിന്നുശേഷം രാവണൻ രാമരാമ എന്ന തിരുനാമത്തെ ജപിക്കയും ഭഗവാൻ ത്രിമൂർത്തികൾ കണ്ടെ അസ്ത്രം തൊടുത്തു രാവണനെ വധിക്കയും അതു കണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഗഗനചാരികളായ ദേവന്മാർ മന്ദാരകല്ഹാരകരവീരപാരിജാതാദികളായ ദിവ്യപുഷ്പങ്ങളെ അറുത്തു സ്വാമിയുടെ മൂർദ്ധിയിൽ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്യുകയുംചെയ്തു. വാനരങ്ങൾ ഉടനെ രാവണന്റെ മുഖത്തും ശരീരത്തിലും ചവിട്ടുന്നതിനെകണ്ടു വിഭീഷണൻ ഭഗവാനോടു ശരണം സ്വാമി! വാനരങ്ങൾ ജ്യേഷ്ഠനെ ചവിട്ടുന്നു. മരിച്ചിട്ടും ബാധിപ്പിക്കുന്നതു സങ്കടമാണെന്നു പറയുന്നതിനെ കേട്ടു എടാ എന്തിനു വൃഥാവിൽ ശവം കത്തിപ്പിഴിയെല്ലുന്നു എന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വാനരങ്ങൾ പിന്മാറുകയും ചെയ്തതിന്റെ ശേഷം ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു ഹേ ലങ്കേശ്വര! നിങ്ങളുടെ അന്ത്യാചാരംപോലെയു

ള്ള മരണാനന്തരാപേക്ഷകളും ചെയ്യുവരിക എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണനും മണ്ഡോദരിയും ചെന്നു രാവണനെ കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു വിഭീഷണൻ, അയ്യയ്യോ ജ്യേഷ്ഠ എന്നു ചൊല്ലും. ഉണ്ടാൽ മരിക്കുന്ന വിഷം ലോകത്തിൽ എങ്ങും ഉണ്ടു്. കണ്ടാൽ കൊല്ലുന്ന വിഷമായ ജാനകി നിമിത്തമല്ലൊ കുഡുംബത്തോടുകൂടി നിങ്ങൾ മരിക്കേണ്ടിവന്നതു്. കുംഭകർണ്ണനും ഞാനും എത്രയോ പറഞ്ഞും കേട്ടില്ലല്ലോ. കാമശരത്താലുണ്ടായ വിരഹതാപം രാമശരത്താലല്ലൊ ശമനം വന്നതു്. ബ്രഹ്മകല്പനയെ ലംഘിപ്പാൻ ആരാലും സാധിക്കുന്നതല്ല. സർവ്വശ്രേഷ്ഠനായ രാക്ഷസരാജിയുടെ സായകം നിന്തിരുവടിയുടെ ശിരസ്സുകളു മടങ്ങിപ്പോകാതെ ഷഡം പ്പുരങ്ങളും വൃക്ഷത്തെ തുളക്കുന്നതുപോലെ നിന്തിരുവടിയുടെ ശരീരമെല്ലാം തുളച്ചുകടപ്പാൻ കാരണമെന്തെന്നു ആലോചിച്ചാൽ ജാനകിയുടെ മേൽ നിന്തിരുവടിക്കുള്ള രാഗം ശരീരത്തിൽ വല്ല ദിക്കിലും ഇരിപ്പുണ്ടോ എന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ ഭേദിക്കേണമെന്നും കരുതിയായിരിക്കും രാമസായകം ഇങ്ങിനെ ശരീരത്തെ തിലസദൃശമാക്കുന്നതു്. ഇതെല്ലാം ഞാൻ കാരണമായിവന്നുവല്ലോ എന്നു വിഭീഷണൻ ദുഃഖിച്ചിരിക്കെ മണ്ഡോദരിയും, അയ്യയ്യോ കാന്താ! നിന്തിരുവടിയെ കൊല ചെയ്തു രാമൻ എന്നെയും കൂടെ കൊന്നുവെങ്കിൽ എനിക്കു ഈ വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുമായിരുന്നു. കുന്നിന്നു ശരിയായ കുഡുംബങ്ങളെയെല്ലാം പുല്ലാക്കി കരുമ്പിന്നു ശരിയായ വിഭീഷണനെ കല്ലാക്കിയല്ലോ. പ്രാണനായക! സീത ജനിച്ചതിനാൽ ലങ്ക നശിക്കുമെന്ന വാക്കിനെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തിയല്ലോ. ദേവന്മാരാലും നിന്തിരുവടി നശിക്കില്ലെന്നു ഇതുവരെയും സന്തോഷിച്ചിരുന്നു. ഇക്കാലത്തു നിസ്സാരനായ മനുഷ്യനാൽ മരിക്കേണമെന്നുള്ള ബ്രഹ്മവിധിതം ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ലല്ലോ. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്തിരുവടിക്കു തക്ക സ്ത്രീകളെ കാണ്മാൻ വേണ്ടിയോ പോയിരിക്കുന്നതു്. ദിഗ്ഗജങ്ങളുടെ കൊമ്പുകൾ താഴ്ച്ചു പറിച്ചെടുപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാതെ വജ്രത്താൽ നരക്കി അതിൽ നവരത്നങ്ങളെ പതിച്ചു പണിചെയ്തു അഷ്ടഗജയുദ്ധപ്രിയൻ എന്ന പ്രസിദ്ധിയെ വഹിച്ചു.

നിന്തിരുവടിയുടെ മാറ്റിൽ ലേപനായകം വസ്ത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ സൂചിപോലെ ആയല്ലൊ. പ്രാണനാഥ! സ്ത്രീയുടെ പേരിൽ ഉള്ള മോഹം അനർത്ഥമാണെന്നു അനേക തരം പറഞ്ഞും നിന്തിരുവടി കേട്ടില്ലല്ലൊ. ജനകൻ മകളെക്കൊണ്ടു വരണമെന്നു പറഞ്ഞു ശൂൎപ്പണഖ കാലനെപ്പോലെ വന്നതിന്നല്ലൊ. അവളുടെ വിശ്വ വൈധവ്യദുഃഖത്തെപ്പോലെ എന്നെയും അനുഭവിപ്പിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചല്ലെ നിന്തിരുവടിയെ കൊലപ്പെടുത്തിയത്. എന്തുചെയ്യും ദൈവവിധിയെന്നു പറവാനുള്ളു. എന്നെ ഇങ്ങിനെ അനാഥയാക്കിയല്ലൊ. എന്നു പറഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു വിഭീഷണനും മണ്ഡോദരിയും കൂടി രാവണശവത്തെ എടുത്തു ജലത്തിൽ മുക്കി കളഭ കസ്തൂരി ചാൎത്തി പട്ടുവസ്ത്രത്തിൽ പൊതിഞ്ഞു ചന്ദനത്തടി ചേൎത്തുകൂട്ടി ചിതമേൽ ശവത്തെ വെച്ചു അഗ്നി കൊളുത്തി ദഹിപ്പിച്ചതിന്നനന്തരം സമുദ്രത്തിലിറങ്ങി രാവണന്നു ഊൎദ്ധ്വഗതി വരുത്തുക മുതലായ ക്രിയകളെ ചെയ്തു മണ്ഡോദരിയെ ഗൃഹത്തിലേക്കയച്ചു വിഭീഷണൻ ഭഗവാൻ പക്കൽ വന്നു വിവരത്തെ കേൾപ്പിച്ചു. ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു അല്ലയോ സൌമിത്രെ! വിഭീഷണനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി രാവണന്റെ രാജധാനിയിലിരുത്തി അരിയിട്ടുവാഴ്ച കഴിച്ചുവരിക എന്നു പറഞ്ഞയച്ചതുപ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ സുഗ്രീവനോടുകൂടി വിഭീഷണനെ കൂട്ടി രാവണരാജധാനിയിലേക്ക് പോയി വിഭീഷണനെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി അരിയിട്ടുവാഴ്ച കഴിച്ചു നഗരവാസികൾ കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു കാഴ്ചകളെ എടുത്തു ഭഗവാൻ പക്കൽ കൊണ്ടുവന്നു പാദത്തിൽവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നില്ക്കുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു ഹേ ലങ്കേശ്വര! സാഗരതീരത്തിൽ വെച്ചു ചെയ്തുതന്ന സഖ്യം നിഷ്ഫലമായി ഭവിച്ചില്ലയെന്നു പറഞ്ഞതിന്നനന്തരം ഹനുമാനെ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ മാരുതെ നീ വേഗത്തിൽ സീതയെ കണ്ടു ഇവിടെ നടന്ന വിവരങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞു എന്റെ അടുക്കലേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക എന്നതിനെ കേട്ടു ഹനുമാൻ അശോകവനത്തിൽ ചെന്നു ജാനകിയെ കണ്ടു പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചുപറയുന്നു.

ഷട്ത്രിംശകം

കവി.

അരിയ [illegible] കളെ [illegible] ളുന്ന
വ [illegible] വകര [illegible] മാറ [illegible] വതിവീര
വിലരശര [illegible] കഴലിയൊക [illegible] ന്നു [illegible] ങ്ങൾ
മ [illegible] പൂർ [illegible] കൊടുക്കാം [illegible] പുന [illegible] ളി.

ശരണം പറഞ്ഞു: പ്രിയേ! സുന്ദരി! നിന്തിരുവടിക്കു ബോദ്ധ്യം പറയുവാൻ അടിയൻ [illegible] കാരണത്തിൽ നിന്നു [illegible] ണ്ടതാണ്. ശരണം [illegible] നിന്തിരുവടിയുടെ [illegible] സ്വത്തിന്നു [illegible]. [illegible] കണ്ടവൻ രാവണൻ മുതലായ എല്ലാ രാക്ഷസന്മാരെയും കൊല ചെയ്യു കഴിഞ്ഞു: [illegible] ക്കു [illegible] ഗോ [illegible] ന്തികൾ [illegible] കളെ ലും ഉപേക്ഷിച്ചു [illegible] ശ്രീരാമന്റെ അടുക്കലേക്ക് വരണം എന്നതിനെ കേട്ടു [illegible] ഒന്നും മറുപടി പറയാതിരിക്കുന്നതിനെ കണ്ടു വീണ്ടും ഹനൂമാൻ പറയുന്നു. ശരണം, ഇപ്പോൾ [illegible] അടിയൻ [illegible] അവരുടെ പാദത്തിൽ വന്നു [illegible] ഇരിക്കുന്നതിനെ കേട്ടിട്ടു ബുദ്ധിമുട്ടായി [illegible] പറഞ്ഞതു മറുപടിയും പറയുന്നില്ല. [illegible] അടിയൻ വന്നു കണ്ട [illegible] കൊടുത്തു ച്ചു [illegible] സമയം ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ വന്നു [illegible] കൊണ്ടു പോകാമെന്നു പറഞ്ഞതിൻ [illegible] ക്രമിച്ചു [illegible] വന്നതു [illegible] ഹനുമാൻ സത്യമുള്ള [illegible] എന്നു [illegible] എന്തു വിചാരിച്ചു [illegible] മിണ്ടാതിരിക്കുന്നു. പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ [illegible] എന്നതിനെ കേട്ടു [illegible] പറയുന്നു. [illegible] അസഹ്യമായ [illegible] നെ കേട്ടു [illegible] പ്രാണനോടുകൂടി [illegible] സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു കരുതി ഒരു [illegible] കഴുത്തിലിട്ടു [illegible] ശ്രമിച്ചതിനെ നീ കണ്ടു ഒരു വള്ളിയെ മുറിച്ചു എന്നെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്യു

അന്നുതന്നെ രാവണന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി ഏല്പിക്കാമെന്നു നീ പറകയും പറഞ്ഞ സംഗതികളാലും അതു ശങ്കിയ്ക്കേണ്ടെന്നു പറയുകയാൽ മുപ്പതു ദിവസത്തിന്നുള്ളിൽ രാവണവധം കഴിച്ചു ചിറ വീണ്ടുകൊണ്ടു പോകാമെന്നു എന്നോടു ശപഥം ചെയ്തുപ്രകാരം അവധിക്കു വന്നുശേഷം പറഞ്ഞതിന്നു ആശ്വാസമായി. ഇങ്ങിനെയുള്ള മഹാനുഭാവനു ഞാനെന്താണു് പ്രത്യുപകാരം ചെയ്യേണ്ടതു എന്നുള്ള ആലോചനയാൽ നിന്നോടു സമാധാനം പറവാൻ ഓർമ്മ വിട്ടുപോയതാണു്. എന്നുതന്നെയല്ല നീ ചെയ്ത ഉപകാരത്തിന്നു പ്രത്യുപകാരമായി അനേക ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങളായ മൂന്നുലോകത്തെയും കൊടുത്താലും ശരിയാവുന്നതല്ല. കാരണം ലോകങ്ങൾ അനിത്യവസ്തുവാണു്. ആയതുകൊണ്ടു നിത്യമായ നിന്റെ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കു അനിത്യപദാർത്ഥങ്ങൾ നിലനില്ക്കുകയില്ല മകനേ. ആയതുകൊണ്ടു അഞ്ജലി ഹനൂമാൻ! നിന്റെ പാദത്തിൽ ഒരു നമസ്കാരം ചെയ്യാനാണു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നതു എന്നാൽ വേറെ ഒന്നും ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ശരണം ലോകജനനീ! അമ്മയുടെ പാദത്തിൽ ഇതാ ദണ്ഡനമസ്കാരം ചെയ്യുന്നു. അടിയന്നു നിന്തിരുവടി യാതൊന്നും തരേണമെന്നില്ല, അങ്ങയെ ചിറ വീണ്ടു ഭഗവാന്റെ അടുക്കലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോവാനുള്ള ഒരു അനുഗ്രഹം സിദ്ധിച്ചതു തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യത്താലല്ലേ? അതിൽപ്പരം വേറെ എന്താണു് സിദ്ധിപ്പാനുള്ളതു. ഒരനുഗ്രഹം തരേണം ഹനുമാനെന്നു തിരുവടിക്കു തോന്നുന്നപക്ഷം പതിപതികളായ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും അടിയൻ വിചാരിക്കുമ്പോൾ ദമ്പതിമാരായി പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചു അടിയനു കാണാനാകേണമെന്നുള്ള ഒരു അനുഗ്രഹം തരുവാൻ അടിയന്റെ അപേക്ഷയുണ്ടു. എന്നതിനെക്കേട്ടു അപ്രകാരം ജാനകി അനുഗ്രഹിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ഭഗവാൻ വിഭീഷണനെ വിളിച്ചു അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര! ഹനുമാൻ ഇതുവരെ വന്നു കണ്ടില്ല നീ വേഗത്തിൽപോയി ജാനകിയെക്കണ്ടു സംഗതികളെ മനസ്സിലാക്കി കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരിക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു് ലങ്കേശ്വരൻ വിടകൊള്ളുകയും വിഭീഷണന്റെ വരവിനെക്കണ്ടു ജാനകി മാരുതിയോടു ഹനുമാൻ പറ

രാജ്യത്തിൽ രാക്ഷസന്മാരെല്ലാം സ്വാമി വധിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. നിന്റെ പിൻഭാഗത്തൂടെ ഒരു രാക്ഷസനല്ലെ വരുന്നത് നോക്കുക എന്നതിനൊക്കട്ടെ ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ജഗദീശ്വരി! ഈ വരുന്നവൻ സ്വാമിയുടെ ഭക്തനായ വിഭീഷണനാണ്. കാലത്രയത്തിലും രാക്ഷസവൃത്തി ഇവൻവശം ഇല്ലെന്നുമാത്രമല്ല നിന്തിരുവടിയുടെ സഹായിയായ ത്രിജടയുടെ പിതാവാണു; ഇവൻ ഒഴികെ ലങ്കയിൽ സ്ത്രീകൾ മാത്രമെ ഉള്ളൂ. എന്നു പറഞ്ഞു നില്ക്കെ വിഭീഷണൻ വന്നു ജാനകിയെ നമസ്കരിച്ചു പറയുന്നു. ശരണം! അമ്മെ! വിചാരിച്ചുവണ്ണം കാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധിച്ചു അമ്മയുടെ കണവൻ നിന്തിരുവടിയെ കാണ്മാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നുതന്നെയല്ലാ, ഇന്ദ്രാദിദേവകളും കണ്ടു സ്തുതിപ്പാനായി വന്നിട്ടുണ്ട്. ഭാഗ്യംകൊണ്ട് ഈ മലിനതയോടുകൂടിയ ചിറക്കോലത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു സന്തോഷത്തോടുകൂടി മണക്കോലംകൊണ്ട് പുറപ്പെടുവാനായി അപേക്ഷിക്കുന്നു. അതു കേട്ടു ജാനകി ഹേ! ലങ്കേശ്വര! എന്റെ പ്രാണനായകനായ സ്വാമിയെപ്പിരിഞ്ഞു ഒരു കൊല്ലമായി രാവണന്റെ ബന്ധനാവസ്ഥയിൽ പെട്ടു സ്നാനപാനാദികളെച്ചെയ്യാതെ ആഭാസമായ വേഷത്തോടുകൂടി ചിറയിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഈ ഒരു അവസ്ഥയെ സർവ്വശരീരികളും കണ്ടിട്ടുണ്ട് അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഇന്നു കണവന്റെ അടുക്കൽ വരുവാൻവേണ്ടി യോഗ്യതയായ മണക്കോലം എടുത്താൽ ദേവസ്ത്രീകളും മററും കാണുമ്പോൾ അതൊരു കുററമായി വരികയില്ലയൊ? എന്നുതന്നെയല്ല സ്വാമിക്കുതന്നെ സംശയിപ്പാൻ ഇടയായിത്തീരുകയില്ലയൊ? എന്നതിനൊക്കട്ട് വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. സർവ്വേശ്വരിയായ നിന്തിരുവടിക്കു നിരക്ഷരകുക്ഷിയായ അടിയൻ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കേണമെന്നില്ല. കുലസ്ത്രീകളുടെ പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തെ വിവരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥം നിന്തിരുവടി വായിച്ചിരിക്കുമല്ലൊ. വല്ല നിമിത്തവും തന്റെ കണവനെ പിരിയേണ്ടിവന്നാൽ പതിവ്രതയായവർ മംഗല്യസൂത്രം ഒഴികെ മററുള്ള സർവ്വാഭരണങ്ങളും കഴിച്ചുവെക്കണം. കചഭാരത്തിൽ പുഷ്പം ചൂടരുത് മുഖപ്രസാദത്തോടുകൂടി അന്യരോട് സംസാരിക്കരുത്, ശൗചാദികളെ അനുഷ്ഠിക്കണമെന്നല്ലാതെ

ന്നിത്യശയായി സ്നാനം ചെയ്യുന്നത്. യാതൊരു കാലത്തു കണവ
ന്മാരെങ്ങാൻ സംഗതിവരുന്നതോ അന്നു അഭ്യംഗം മുതലായ
സ്നാനപാനാദികളെ ചെയ്തു വസ്ത്രാഭരണാലംകൃതയായി സൌ
ന്ദര്യകലതിലക സന്തോഷചിത്തകളായി ചെന്നു കണവനെ
കണ്ടു നമസ്കരിക്കണം. കണ്ടാപതിം സംദേശത്തു വസിക്കുന്നവർ
ഭർത്താവു ഭുജിച്ചതിനു ശേഷമെ പത്നി ഭുജിക്കാവൂ. ഉറക്കവും ക
ണവനു ശേഷമെ പാടുള്ളു. എന്നാൽ കണവൻ ഉണരുന്നതി
ന്നു മുമ്പു പത്നി ഉണർന്നു കാൽകഴുകി ശൌചംചെയ്തു ദീപത്തോടുകൂടെ
ചെന്നു കണവന്റെ നിദ്രയെ ഉണർത്തണം. അല്പമേധികളായി
ത്തീരുമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് പതിവ്രതകൾ തങ്ങളുടെ നാമം പറ
യാതെ കഴിച്ചിരുന്നത്. ഇങ്ങിനെയുള്ള കാലധർമ്മത്തെ അനുസ
രിച്ചല്ലോ നിന്തിരുവടി എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചതു. ഉടനെ ഗൃഹസ്ഥ
മൈഥിലിയെ സർവ്വാഭരണങ്ങളും ഉത്തരീയാദ്യാഭരണത്തിൽ ചെയ്തി
ട്ടു നിക്ഷേപണം ചെയ്യുന്നത്. ഇതെല്ലാം അറിയാവുന്ന ഭഗവതി
അടിയനെക്കൊണ്ടു പറയിക്കേണമൊ, ആയതുകൊണ്ടു മനോക്ലേ
ശം എടുപ്പാൻ വിരോധമില്ല എന്നാൽ അതിനെക്കേട്ടു സമ്മതിച്ചശേഷം
ദേവസ്ത്രീകൾചെന്നു ജാനകിയെ സ്നാനം ചെയ്യിപ്പിച്ചു ദിവ്യവസ്ത്രാഭ
രണങ്ങളെ അണിയിപ്പിച്ചു പരിമളങ്ങളായ കളഭങ്ങളെ പൂശി
മധുരഗന്ധങ്ങളെ വമിക്കുന്ന ചൂർണ്ണകുന്തളം തൊട്ടു ശൃംഗാരം ചാർത്തണം
ചെയ്തു സ്ത്രീകളാൽ എടുക്കപ്പെട്ടു വിമാനത്തിൽക്കയറിവന്നു ഭഗ
വാന്റെ സമീപത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ വിമാനത്തിൽ നിന്നിറ
ങ്ങി പാദത്തിൽ ദണ്ഡനമസ്കാരംചെയ്തു ആനന്ദബാഷ്പമാനവി
നയങ്ങളോടുകൂടി വിനയനമ്രിതയായിനിന്നു പറയുന്നു. ശരണം
സ്വാമിൻ! ഒരു മാതാവിന്റെ ഗർഭത്തിൽനിന്നു ജനിക്കുന്നെങ്കി
ലും നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യംവേണം. ജനനം എന്നുള്ള സം
സാരസ്സമുദ്രത്തെക്കടക്കണമെങ്കിലും അങ്ങയുടെ കടാക്ഷംവേണം
അങ്ങിനെയുള്ള കാരുണ്യവാരാന്നിധിയാകിയ നിന്തിരുവടിയുടെ
പാദത്തിൽ ഇതാ നമസ്കരിക്കുന്നു. മേലിൽ നിന്തിരുവടി എന്നെ
ഉപേക്ഷിച്ചാലും വിരോധമില്ല. ഉടനെ എനിക്കു മരണം ഭവി

ച്ചാലും തെററില്ല. അങ്ങയെ കണ്ടതിന്റെ ശേഷം എന്തായാലും വിരോധമില്ല. കാണ്മാൻ സംഗതി വരേണമെ എന്നുള്ള ഏകവിചാരത്തോടുകൂടി ഈ ഒരു സംവത്സരം കഴിച്ചുകൂട്ടിയവളാണ്. ഇപ്പോൾ എന്റെ സങ്കടം തീൎന്നു. എന്നതിനൊക്കട്ടെ ഭഗവാൻ പറയുന്നു. എടി ഗണികെ: നിന്നെ എനിക്കു കാണേണ്ട. തെവിടിച്ചീ. നീ എന്റെ അടുക്കൽനിന്നു രാവണന്റെ അടുക്കൽപോയി അവൻ തന്ന ആഹാരാദികളെ ഭുജിച്ചു ശരീരം നല്ല രക്ഷിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. എടി! കുലസ്ത്രീകളുടെ ധൎമ്മം എങ്ങിനെ എന്നുവെച്ചാൽ തന്റെ ഭൎത്താവൊഴികെ അന്യൻ എപ്പോൾ തിണ്ടുന്നുവൊ അപ്പോൾ അവൾ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യും അതാണ് പതിവ്രതകളുടെ ലക്ഷണം. അതു ചെയ്യാതെ ഒരു സംവത്സരമായി രാവണന്റെ അടുക്കൽ യോജിച്ചിരുന്നു രാവണൻ തന്ന ആഭരണങ്ങളെയും ധരിച്ചു അലങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു രാവണൻ മരിച്ചു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഇനി രാമനാണ് നല്ലതെന്നു കരുതി വന്നാൽ ഞാൻ നിന്നെ സ്വീകരിക്കുമൊ, എടീ കള്ളി! എന്റെ മുന്നിൽനിന്നു പോ അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ജീവനാശം വരുത്തും. യോഗ്യതയുള്ള സ്ത്രീകളുടെ ധൎമ്മം നീ അറിയുമൊ. എങ്ങിനെ എന്നു വെച്ചാൽ രത്നമാലപോലെയാണ്. രത്നങ്ങളുടെ ധൎമ്മം എങ്ങിനെ എന്നാൽ താനും ശോഭിച്ചു താൻ യോജിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വൎണ്ണത്തെയും ശോഭിപ്പിച്ചു അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന സ്ത്രീയെയും ശോഭിപ്പിക്കും. അതുപോലെ കുലസ്ത്രീകൾ താനും ശോഭിച്ചു താൻ യോജിച്ചിരിക്കുന്ന പുരുഷനെയും ശോഭിപ്പിച്ചു തന്നെ പെററുവളൎത്തിയ മാതാപിതാക്കളെയും ശോഭിപ്പിക്കും. നിന്റെ സ്വഭാവം അങ്ങിനെ വരുവാൻ പാടില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നുവെച്ചാൽ നീ ഒരു മാതാവിന്റെ ഗൎഭത്തിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചവളല്ല. കൃമികീടംപോലെ പൊട്ടിപ്പൊങ്ങിയവളാണ്. പിന്നെ നിന്നെപ്പററിയിട്ടെന്താണ് ഫലമുള്ളത്. എടി ഞാൻ നിന്നെ കല്യാണംകഴിപ്പാനാണൊ വില്ലു മുറിച്ചത്? അതു എന്റെ ക്ഷത്രിയധൎമ്മമാണ്. നീ എന്തിനു ഒരു മാലകൊണ്ടുവന്നു എന്റെ കഴുത്തിലിട്ടു ഒരു സ്ത്രീയെ കല്യാണം ചെയ്യേണമെങ്കിൽ ഗോത്രശുദ്ധിയും പൊരുത്തനിമിത്തങ്ങളും ആ

ലോചിച്ചു ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുന്നതാണ് ലോകരീതി. നിനക്കു ജാതിയില്ല, മാതാപിതാക്കളില്ല. ഇങ്ങിനെയുള്ള നിന്നെ പത്നിയായി ലഭിപ്പാൻ ഞാൻ ജന്മാന്തരത്തിൽ എന്തു ദുഷ്കൃതംചെയ്തുവൊ എന്നറിയുന്നില്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാനകി പറയുന്നു. ശരണം കണവ! വില്ലു മുറിച്ചവൾക്കു പെണ്ണിനെത്തരാം എന്നല്ല എന്റെ പിതാവായ ജനകരാജാവിന്റെ നിശ്ചയം. അതറിഞ്ഞല്ലല്ലൊ നിന്തിരുവടി വില്ലുമുറിച്ചത്. ആയോനിജകളായ അനേകം സ്ത്രീകളില്ലെ. അവരെല്ലാം ഗണികമാരാണൊ. കൊണ്ടതില്പിന്നെ ഗോത്രത്തെ ദൂഷ്യംപറയുന്നതു സജ്ജനങ്ങൾക്കു ധർമ്മമൊ സ്വാമിൻ. മാരുതി വന്നു മണവാളക്കോലം എടുത്തു വരണമെന്നു പറഞ്ഞ നിമിത്തവും പാതിവ്രത്യധർമ്മവും അതിനു യോജിച്ചു കണ്ടതുകൊണ്ടും മലിനതയായ ചിറക്കോലത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു മണവാളക്കോലം എടുത്തതാണ്. ഹനുമാൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പരമഭക്തനല്ലയോ. അസത്യം ജന്മനാൽ ഹനുമാൻ വചനിക്കമൊ സ്വാമിൻ! നിന്തിരുവടിയുടെ തിരുനാമമായ രാമ രാമ എന്നുള്ള ദ്വയാക്ഷരജപത്തിന്നു ഉപരിയൊ ആഹാരാദികൾ. സ്വാമിൻ ഒരു സംവത്സരമായി തിരുനാമമന്ത്രത്തെ ധ്യാനിച്ചു നിവൃത്തിച്ചു എന്നല്ലാതെ ജലപാനം ഞാൻ ചെയ്തില്ലല്ലൊ കണവാ. ഇതുകാലം എന്നെ ദുഃഖിപ്പിച്ചതു പോരെ. ത്രിമൂർത്തികളാലും സ്ത്രീകളുടെ ചിത്തം ഇന്നതരത്തിലാണെന്നറിവാൻ അസാദ്ധ്യമാണെന്നല്ലെ ശാസ്ത്രം ഘോഷിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ നിർദ്ദോഷിയായ എന്റെ പേരിൽ വൃഥാ പരിഭവിക്കണൊ ഒ സ്വാമിൻ. എന്നെ വേണ്ടായെന്നാണെങ്കിൽ നിന്തിരുവടിയുടെ സ്വനാമചിഹ്നമായ കണയാഴിയെക്കൊടുത്തു ഹനുമാനെ എന്റെ അടുക്കലേക്കു അയക്കേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നുവൊ. സേതുബന്ധനം ചെയ്തു ലങ്കക്കു വരേണമൊ? രാക്ഷസന്മാരോടു യുദ്ധം ചെയ്തു ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടേണമൊ സ്വാമിൻ! എന്നെ രക്ഷിപ്പാനും ശിക്ഷിപ്പാനും നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ അന്യാശ്രയമുണ്ടൊ കണവ. എന്നതിനെ കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ജാനകി! ത്രിമൂർത്തികളാലും സ്ത്രീകളുടെ ചിത്തം അറിവാൻ പ്രയാ

സമയിരിക്കെ നിന്റെ പരമാൎത്ഥം ഞാനറിയുമൊ എന്നതിനെ കേട്ടു ജാനകി പറയുന്നു. സ്വാമിൻ നിന്തിരുവടിയുടെ പാദഭക്തനായ മാരുതിക്കു എന്റെ പാതിവ്രത്യധൎമ്മത്തെ ഞാൻ ലക്ഷ്യപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. മേലിൽ നിന്തിരുവടിക്കും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്താം എന്നുപറഞ്ഞു ജാനകി ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു അല്ലയൊ സൌമിത്രെ! ഭഗവാൻ പറയുന്ന വാക്യങ്ങളെ കേട്ടില്ലെ. നീ ഒരു അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി അതിൽ അഗ്നിവളൎത്തുക. ആ അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽ ഞാൻ ചാടുന്നുണ്ടു എന്നു പറഞ്ഞു ജാനകിയുടെ ശാഠ്യത്തെ കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ ഭഗവാനോടു വിവരത്തെ പറകയും ഭഗവാൻ അതിന്നു യാതൊരു സമാധാനവും പറയാതിരുന്നതിനെ കണ്ടു ജ്യേഷ്ഠനും സമ്മതം തന്നെയാണെന്നുറച്ചു അതിവേഗത്തിൽ ഒരു അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടുകയും ജാനകി അഗ്നികുണ്ഡത്തെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു ശരണം അഗ്നിഭഗവാനെ സൎവ്വശക്തനായ എന്റെ കണവനെ ഒഴിച്ചു ഇതരപുരുഷനെ എന്റെ മനസാ വാചാ കൎമ്മണാ ഞാൻ വരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ നിന്തിരുവടി എന്നെ ദഹിപ്പിക്കുക. അല്ല എന്റെ കണവനെ മാത്രം വിചാരിച്ചു രാമധ്യാനത്താൽ ഞാൻ ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞ എന്റെ പാതിവ്രത്യത്തിന്നു യാതൊരു ഭംഗവുമില്ലെന്നു വരികിൽ എന്നെ അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽ നിന്നെടുത്തു ഭഗവാൻ വശം ഏല്പിക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞു കുണ്ഡത്തിൽ ചാടുകയും അതു കണ്ടു അമരകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്യുകയും അഗ്നിദേവൻ തന്റെ പത്നിയായ സ്വാഹയെക്കൊണ്ടു ജാനകിയെ എടുപ്പിച്ചു ശ്രീരാമരാമ എന്നു സ്തുതിച്ചു ഭഗവാനോടു അഗ്നിദേവൻ, ശരണം സൎവ്വേശ്വരാ സ്വാമിൻ! അടിയൻ അഗ്നിദേവനാണ്. ലോകമാതാവായ ജാനകിയുടെ പാതിവ്രത്യാഗ്നി അടിയനെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു. സഹിപ്പാൻ കഴിയാതെ സൎവ്വേശ്വരിയെ അടിയന്റെ പത്നിയെക്കൊണ്ടെടുപ്പിച്ചു ഇവിടെക്കു വന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു സൎവ്വേശ്വരിയായ ജാനകിയുടെ വിഷയത്തിൽ യാതൊന്നും ശങ്കിക്കരുത്. നിന്തിരുവടി അടിയനെ സാക്ഷിയാക്കിയല്ലെ സീതാപാണിഗ്രഹണം ചെയ്തത്. യാതൊരു പദാൎത്ഥങ്ങളിലാണു കളങ്കമുള്ളത് എന്നുവെച്ചാൽ എന്റെ അടുക്കൽ തന്നാൽ

ജന്തുക്കളുടെ കളങ്കമെല്ലാം തീൎത്തു പരിശുദ്ധമാക്കുന്നത് അടിയന്റെ ധൎമ്മമാണ്. ഒരു സ്ത്രീയെ കല്യാണം കഴിക്കേണമെങ്കിൽ അടിയൻ സാക്ഷിയാണ്. കണവനു ശങ്കയുണ്ടായി പരമാൎത്ഥം അറിവാൻവേണ്ടി തന്റെ പത്നിയെ അഗ്നിയിൽ കുളിപ്പിക്കുന്നു. താനായാൽ പാതിവ്രത്യഭംഗമുണ്ടെങ്കിൽ അടിയൻ ദഹിപ്പിക്കുകയും അല്ലെങ്കിൽ യാതൊരു കേടുംകൂടാതെ ആ സ്ത്രീയെ കണവൻ വശം ഏല്പിക്കും. സൎവ്വസാക്ഷിയാണ് അഗ്നിദേവൻ എന്നു വേദത്തിൽ വിധിച്ചിട്ടില്ലയോ സ്വാമിൻ! അതു കേട്ടു അഗ്നിദേവനെ അനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു തന്റെ പത്നിയുടെമേൽ സന്തോഷിച്ചു കടാക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തുകണ്ടു സത്യലോകവാസനായ ബ്രഹ്മാവു വന്നു ഭഗവാനോടു, ഹേ രാഘവാ! നിന്തിരുവടിയുടെ മായാസമ്പ്രദായമായ വിദ്യ ആരറിയും. നിന്തിരുവടി മായോപാധികനായിരുന്നു സൎവ്വശരീരികൾക്കും മേല്പെട്ട നല്കുന്ന വിദ്യയെ ആൎക്കും അറിവാൻ പ്രയാസം. ക്രമമായി നാലുവേദങ്ങളിൽ ഒരുവനെ നീക്കി അനുഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു വിദ്യയാണ് നിന്തിരുവടി പൂണ്ടിരിക്കുന്നത്. പണ്ടു ആദിമൂലമേ എന്നു വിളിച്ചു ഗജേന്ദ്രനെ രക്ഷിച്ചതും ദേവനല്ലോ, കള്ളനമായി വിളക്കും പിടിക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ കപടത്തെ ആരറിയും. സ്വാമിൻ രജ്ജു സൎപ്പം എന്നു കരുതി കലങ്ങുംവണ്ണം ഒരു കൺതപൂണ്ടായ സമ്പ്രദായംപോലെ മായാകാൎയ്യങ്ങളിൽ ഞങ്ങളെ മയങ്ങിത്തക്ക ഈ മായയെ പ്രകടിക്കുമോ. ഒരു മായയെ സൃഷ്ടിച്ചും ഒടുവിൽ മായയെ സംഹരിച്ചുംവരുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ വൈഭവം ലോകം അറിയുമോ. അങ്ങിനെയുള്ള മായയിൽ ബ്രഹ്മാവും നിന്തിരുവടി മയങ്ങിക്കാണിക്കുന്നതായാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ വൈഭവത്തെ ഏതുപ്രകാരം ഞങ്ങൾ അറിവാൻ പോകുന്നു. നിന്തിരുവടിയും ജാനകിയും ഞങ്ങളുടെ മാതാപിതാക്കന്മാരാണെന്നാണു വിചാരം. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ലോകജനനിയായ ജാനകിയുടെ വൈഭവത്തെ ലോകവാസികൾ അറിയേണമെന്നല്ലോ ഈ വേഷം കെട്ടിയത്. കാരുണ്യത്താൽ സൎവ്വപ്രാണികളിലും എള്ളിൽ എണ്ണപോലെ കലൎന്നിരിക്കുന്ന നിന്തിരുവടി ജാനകിയുടെ മനസ്സറിവാൻ കഴിയാതെ വന്നുവോ സ്വാ

ിൽ. അഗ്നിയേയും ചുടത്തക്ക അഗ്നിയുണ്ടു് ഇവൾക്കു് എന്നു അഗ്നിദേവനല്ലൊ സൂക്ഷ്മം മനസ്സിലാക്കിയതു്. തന്നിമിത്തമല്ലൊ രാവണൻ ജാനകിയെ ഭൂമിയോടുകൂടി എടുത്തതു്. ഇതിനൊക്കെയും സാക്ഷി വേറെ വേണമൊ രാമ. കളങ്കമുള്ള തങ്കത്തെ അഗ്നിയിൽ സ്ഫുടംവെച്ചിട്ടുകാണുന്നതു സാധാരണയാണു്. കളങ്കരഹിതയായ സീതയെന്ന തങ്കത്തെ ആരെങ്കിലും സ്ഫുടം ചെയ്യുമൊ രാഘവ. ആയതുകൊണ്ടു അഭിഷേകത്തിന്നു വേഗത്തിൽ എഴുന്നള്ളുക. എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവു പോയതിന്നുശേഷം ദശരഥൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ഇന്ദ്രാദികളോടുകൂടിവന്നു ഭഗവാനൊടരുളിച്ചെയ്യുന്നു: അല്ലയോ മകനെ നിന്നെക്കണ്ടതു ദരിദ്രന്നു കനകക്കുടം കിട്ടിയതുപോലെ ആയി. നീ എനിക്കു മകനായി ജനിച്ചതിനിമിത്തം പണ്ടു ഞാൻ നമസ്കരിച്ചിരുന്ന ദേവകളും മഹർഷികളും എനിക്കു നമസ്കരിക്കുന്നതിനെ നോക്കുക. ഇന്ദ്രന്റെ അർദ്ധാസനം എനിക്കു നൽകീട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ കൈകേയി എനിക്കു പത്നിയും നിനക്കു മാതാവുമല്ല. ഭരതൻ എനിക്കു മകനും നിനക്കു സഹോദരനുമല്ല. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. ശരണം പിതാവെ അങ്ങിനെ നിന്തിരുവടി വിചാരിക്കരുതു്. കൈകേയി എനിക്കു മാതാവും ഭരതൻ എനിക്കു അനുജനുമായിരിപ്പാനും നിന്തിരുവടിക്കു പത്നിയും മകനുമായിരിപ്പാനുമായി എനിക്കു ഒരു വരം തരേണമെന്നപേക്ഷിക്കുകയും അതുപ്രകാരം അനുഗ്രഹിച്ചതിന്നനന്തരം ലക്ഷ്മണനെ നോക്കി ദശരഥൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ സൌമിത്രെ, ഇന്ദ്രന്റെ ശത്രുവായ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ നീ വധിച്ചതിനിമിത്തം മുപ്പത്തിമുക്കോടി ദേവകളും നിന്നെ എപ്പോഴും കീർത്തിക്കുന്നതിനെക്കേട്ടു ഞാൻ എപ്പോഴും സന്തോഷിക്കുന്നു. സുഖമായി വസിക്ക എന്നു പറഞ്ഞതിന്നനന്തരം ജാനകിയെ നോക്കി അല്ലയോ ജനകി 'നിന്റെ പാതിവ്രത്യാധിക്യത്തെ ലോകവാസികൾ അറിയേണമെന്നു കരുതിയാണു രാമൻ നിന്നെ തീയ്യിൽ ചാടിച്ചതു്. ആയതുകൊണ്ടു നീ അതിന്നു അന്യഥാഭാവം വിചാരിക്കരുതു്. രാമനോടു സുഖമായി വസിക്ക എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചു ദേവകളോടുകൂടി ദശരഥൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു.

അനന്തരം വിഭീഷണൻ സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു, സ്വാമിൻ നിന്തിരുവടി അടിയന്റെ രാജധാനിയോളം എഴുന്നെള്ളണമെന്നപേക്ഷിച്ചതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പുറപ്പെടുകയും രാജധാനിയുടെ പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ ഇന്ദ്രനീലമായ ഒരു കല്ലു കിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ഇതെന്താണെന്നു വിഭീഷണനോടു ചോദിച്ചതിന്നു വിഭീഷണൻ, സ്വാമിൻ ജ്യേഷ്ഠനായ രാവണൻ പാദക്ഷാളനം ചെയ്യുന്ന ഒരു കല്ലാണിതു എന്നു മറുവടി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു നില്ക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു, ശരണം രാമചന്ദ്ര സ്വാമിൻ. പർവ്വതങ്ങൾ പക്ഷധരന്മാരായി സഞ്ചരിക്കുന്ന കാലവും ഞാനറിയും. അനന്തരം ഇന്ദ്രൻ പക്ഷങ്ങളെ വെട്ടി ഓരോ ദിക്കിൽ പതിപ്പിച്ച കാലവും അറിയും. വാമനൻ ത്രിപാദത്തോടുകൂടി നടന്ന കാലവും ഞാൻ അറിയും. ഇപ്പോൾ അരൂപിയായി നടക്കുന്നതും അറിയും. പരമേശ്വരസ്വാമിയുടെ ഗളം സ്വർണ്ണവർണ്ണമായിരുന്നതും ഞാനറിയും. അനന്തരം നീലവർണ്ണമായതും അറിയും. സമുദ്രത്തിൽ ശുദ്ധജലമുണ്ടായിരുന്ന കാലവും ഞാൻ അറിയും. ഇപ്പോൾ ലവണജലമായതും അറിയും ഇന്ദ്രന്നു രണ്ടു നേത്രമുണ്ടായിരുന്ന കാലവും അറിയും. ഇപ്പോൾ സഹസ്രാക്ഷൻ എന്നു് കീർത്തിക്കപ്പെട്ടതും അറിയും. ഇതെല്ലാം അറിയുമെങ്കിലും ദേവന്നു ഉത്തമമായി കൊടുത്ത വസ്തുവെ രണ്ടാമതു മടങ്ങി ഒരുവൻ വാങ്ങിയതായികണ്ട ഓർമ്മ എനിക്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി വിഭീഷണനോടു ഹേ വിഭീഷണ! ഞാൻ ഇനി അങ്ങോട്ടു വരുന്നില്ല. ആയതുകൊണ്ടു നമുക്കു അയോദ്ധ്യക്കു പോകേണ്ടുന്ന ദിവസം നാളെയാണ്. വിമാനംകൊണ്ടു വരിക എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണൻ വിമാനംകൊണ്ടുവന്നു നിൎത്തുകയും എല്ലാവരോടും രഥത്തിൽകയറുവാനായി ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻഭഗവാനെ നോക്കി ശരണം ഭഗവാനെ അടിയൻ രഥം കയറുന്നില്ല. കാരണം അടിയന്നു വസന്തൻ എന്ന ഒരു മകനെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആയവനെയും രണ്ടു വെള്ളം പടകളെയും കുംഭകർണ്ണൻ പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. അടിയനും വല്ല ദിക്കിലും കിടന്നു മരിക്ക

ണമെന്നല്ലാതെ മേലിൽ ഇരിക്കേണമെന്നില്ല. എന്ന് സങ്കടം പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണനെ ഭഗവാൻ വിളിച്ചു ധർമ്മരാജാവിന്നു ഒരു പത്രം എഴുതുവാൻ പറഞ്ഞതു് പ്രകാരം ലക്ഷ്മണൻ എഴുതുന്നു.

സംയമനപുരിയെന്ന പട്ടണത്തിൽ വസിക്കുന്ന ധർമ്മരാജാവറിവാൻ ദാശരഥി രാമൻ എഴുതുന്നതു എന്തെന്നാൽ: ലങ്കയിൽ രാക്ഷസന്മാരായുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ വാനരന്മാരെയും ഒരു വെള്ളം വാനരന്മാരെയും കാണാനില്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഈ വരുന്ന മാരുതി തെരിച്ചു അവരെ അയച്ചുകൊടുക്കേണം. ആയതിന്നു വല്ല വ്യത്യാസവും വന്നാൽ യോഗ്യതയോടുകൂടിയ നിന്റെ പദവിയും പട്ടണവും പൊടി പെടുത്തും എന്നെഴുതി ഹനൂമാനെ വിളിച്ചു പത്രം കയ്യിൽ കൊടുത്തയച്ചു. മാരുതി കാലപുരിയിൽ പോയി ധർമ്മരാജാവിന്നു പത്രം കൊടുക്കുകയും ധർമ്മരാജാവു കിടകിടെ വിറച്ചു രൌരവങ്ങളിൽ തിരഞ്ഞു മേൽപ്പറഞ്ഞവരാരെയും കാണാഞ്ഞയാൽ അവിടെ നിന്നു സത്യലോകത്തിൽ പോയി അന്വേഷിച്ചു അവിടെയും കാണാഞ്ഞയാൽ അവിടെനിന്നു വൈകുണ്ഠത്തിൽചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു് ബ്രഹ്മാവു ദേഹത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു പ്രാണനെ ദേഹത്തിൽ അവലംബിച്ചു് ഹനുമാൻ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരികയും അനന്തരം ജാംബവാൻ സന്തോഷിച്ചു് എല്ലാവരും രഥത്തിൽക്കയറി നിന്ന ശേഷം ജാനകിയോടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. നീ നിമിത്തം ഞാൻ ലങ്കയിൽ വന്നു രാവണനെ വധിച്ചു വടക്കെ മിറ്റം നോക്കുക. നമ്മുടെ പടനായകനായ നീലൻ പ്രഹസ്തനെ വധിച്ചു കിഴക്കെ മിറ്റം നോക്കുക. ധീരനായ അംഗദൻ വജ്രദംഷ്ട്രനെ വധിച്ചു ദക്ഷിണമിറ്റം നോക്കുക. വീര്യപുരുഷനായ ലക്ഷ്മണൻ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ വധിച്ചു പശ്ചിമമിറ്റം നോക്കുക. കുംഭകർണ്ണൻ അതികായൻ മുതലായവർ മരിച്ചു യുദ്ധകളത്തെ നോക്കുക. രണ്ടാമത്തു മൂലബലങ്ങൾ നാനാപ്രകാരമായി മരിച്ചു പടകളും നോക്കുക. നമ്മുടെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചു ഹനുമാൻ അകമ്പനെ അടിച്ചുകൂട്ടിയ കളത്തെ നോക്കുക. മഹാ ദ്രോഹിയായ മഹോദ

ന്‍ എന്റെ ശരം പെട്ടു വീണ പടകളത്തെ നോക്കുക. ഘടപടാദികളെ നിര്‍മ്മിപ്പാന്‍ കുലാലന്നു വളരെ ദിവസം വേണം. അതുകളെ ഉടക്കുവാന്‍ വടി എടുത്തുവന്നു ഒരു നിമിഷം മതി. ഇന്ദ്രാദി ദേവകളേക്കൂടി എത്തി മനനംചെയ്‌വാന്‍ അസാദ്ധ്യമായ ഏഴു മതിലുകളെ നോക്കുക. അന്തത്തിലുള്ള പാതാളാദികളെയും അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്ന അത്യഗാധമായ കിടങ്ങുകളെയുംനോക്കുക. സുഗ്രീവന്‍ നിന്നു രാവണന്റെ മകുടം പറിപ്പാന്‍ ചാടിയ സൌധോപരിഭാഗം നോക്കുക. രാക്ഷസന്മാരുടെ രക്തസാഗരത്തെ ആകര്‍ഷിച്ച ലവണസാഗരത്തെ നോക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞു എല്ലാവരും സമുദ്രത്തിന്റെ മറുകരയില്‍ വന്നു നിന്നു ഭഗവാന്‍ മാരുതിയെ വിളിച്ചു അല്ലയോ ഹനുമാന്‍ നമുക്കു ഇവിടെ ഒരു ശിവലിംഗത്തെ പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യേണ്ടുന്നതാകകൊണ്ടു നീ അതിവേഗത്തില്‍ കാശിയില്‍ ചെന്നു ഒരു ലിംഗത്തെ കൊണ്ടുവരിക എന്നു പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഹനുമാന്‍ അതിവേഗത്തില്‍ നടന്നു കാശിയില്‍ എത്തി ലിംഗത്തെ കൊണ്ടുവരുന്നതിന്നു മുമ്പെ ഭഗവാന്‍ മുഹൂര്‍ത്തം അതിക്രമിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു സമുദ്രതീരത്തിലുള്ള മണല്‍കൊണ്ടു ഒരു ലിംഗത്തെ ഉണ്ടാക്കി ശുഭമുഹൂര്‍ത്തത്തില്‍ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ആയതിന്നു രാമലിംഗം എന്നു സങ്കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഹനുമാന്‍ ശിവലിംഗവുംകൊണ്ടു സമുദ്രതീരത്തില്‍ എത്തി ഭഗവാനെ നമസ്കരിക്കുകയും അതു കണ്ടു ഭഗവാന്‍ ഹേ മാരുതെ നിന്റെ വരവു കാണായ്കയാല്‍ മുഹൂര്‍ത്തസമയത്തില്‍ ഞാന്‍ ലിംഗപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ആയതിനെ നീ പറിച്ചെടുത്തു നീ കൊണ്ടുവന്ന ലിംഗത്തെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാന്‍ തന്റെ വാലിനാല്‍ ശിവലിംഗത്തെ ചുററി വലിച്ചും ശിവലിംഗം പറിയാതെ തന്റെ വാലററു മോഹാലസ്യത്തോടുകൂടി വീഴുകയും ചെയ്യുമ്പോള്‍ ജാനകി സങ്കടപ്പെടുകയും അതു കണ്ടു ഭഗവാന്‍ ഹനുമാനോടു, ഹേ മാരുതെ! നീ വ്യസനിക്കേണമെന്നില്ല. നീ കൊണ്ടുവന്ന ശിവലിംഗത്തെ ഇവിടെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുക. എന്നു ഭഗവാന്‍ പറഞ്ഞതുപ്രകാരം ഹനുമാന്‍ ചെയ്യുകയും അതിന്നു ഹനുമല്പ്രതിഷ്ഠ എന്നു പേരിടുകയും

ചെയ്തു. മുമ്പെ ഹനുമല്പ്രതിഷ്ഠയെ പൂജിച്ചേച്ച രാമപ്രതിഷ്ഠയെ പൂജിപ്പാൻ പാടുള്ളു എന്നും അങ്ങിനെ ചെയ്യാഞ്ഞാൽ ഫലമില്ലെന്നും അനുഗ്രഹിച്ചു ഹനുമാനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു സേതുസ്നാനം കഴിഞ്ഞു സേതുമാധവനെ പൂജിച്ചു് സേതുമാഹാത്മ്യത്തെ ഭഗവാൻ ജാനകിയോടു പറയുന്നു. അല്ലയോ ജാനകി! ഈ സേതുമാഹാത്മ്യത്തെ പന്നഗശയനനാലും പറവാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. എങ്കിലും ഞാൻ കുറഞ്ഞൊന്നു പറയാം. ഏകാഗ്രമാനസയായി കേൾക്കുക. മാതൃഹത്തി, പിതൃഹത്തി, ഗുരുഹത്തി, ശിശുഹത്തി, ഈശ്വരനിന്ദ, ആശ്രിതന്മാരെ ഉപദ്രവിക്കുക, അഗതികൾ, ബ്രാഹ്മണദ്വേഷം, സാധുരക്ഷ ചെയ്യുന്നവന്റെ ദ്രവ്യം കരസ്ഥമാക്കുക, അന്നദാനം മുടക്കുക, മദ്യപാനം ചെയ്യുക, ചൂതു പൊരുതി അന്യനെ തോല്പിക്കുക, പശു ഉരഞ്ഞുതറിയെ ഇടിച്ചു പൊടിക്കുക, മാർഗ്ഗത്തിൽ നിഴലിനു ഉപയോഗമായ വൃക്ഷങ്ങളെ മുറിക്കുക, പരദാരങ്ങളെ പരിഗ്രഹിക്കുക, വ്രതങ്ങളെ നാനാപ്രകാരേണ വിഘ്നം വരുത്തുക, വിശന്നിരിക്കുന്നവർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കാതിരിക്കുക, ഗർഭം അലസിപ്പിച്ചു നടക്കുന്നവൾക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കാതിരിക്കുക, ഗർഭം അലസിപ്പിച്ചു നടക്കുന്ന സ്ത്രീകളെ കാണുക, ദുഷ്ടന്മാരെ സ്നേഹിക്കുക, അന്യന്റെ ഹൃദയം കത്തത്തക്ക വിധത്തിൽ പരപക്ഷത്തിന്മേൽ പഴിദോഷം പറയുക, ഗൃഹത്തിൽ അഗ്നി കൊളുത്തുക, കണിവെച്ചു പക്ഷികളെപ്പിടിക്കുക, സ്ത്രീ പുരുഷന്മാരുടെ ക്രീഡയെക്കണ്ടു വിഘ്നം വരുത്തുക, ക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്കു നിയമിച്ച വഴിപാടുകളെ മുടക്കുക, വനത്തിൽ വെച്ചു മുതലുകളെ തട്ടിപ്പറിക്കുക, കുട്ടികളുടെ കഴുത്തു മുറിച്ചു ആഭരണങ്ങളെ എടുക്കുക, വിധവകളെ രമിക്കുക, വാപീകൂപാദികളെ തൂർക്കുക, സ്വന്തം കണവനെ ഉപേക്ഷിക്കുക, അന്യനാൽ ഉണ്ടായ ഗർഭത്തെ നശിപ്പിക്കുക, തമ്മിൽ സ്നേഹിച്ചിരിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ കടന്നു അവരുടെ സ്നേഹത്തെ വിഘ്നം വരുത്തുക, രജസ്വലയായിട്ടുള്ള സ്ത്രീയെ രമിക്കുക, മാർഗ്ഗത്തിലുള്ള സത്രങ്ങളെ മുടക്കുക, ക്ഷേത്രങ്ങളെ ഇടിക്കുക, ജപതപങ്ങളെ മുടക്കുക, വിദ്വാന്മാരെ പരിഹസിക്കുക, മാംസാദികളെ ഭക്ഷിക്കുക, രാത്രിയിൽ കിടപ്പാൻ സ്ഥലം ഇല്ലെന്നു പറയുക, ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വെച്ചു സ്ത്രീകളോടു രമിക്കുക,

നിർവ്വാണമായി നദിയിൽ ഇറങ്ങുക, രോഗം അറിയാതെ ഔഷധങ്ങളെ ഏല്പിക്കുക, നവഗ്രഹങ്ങളുടെ അവസ്ഥ അറിയാതെ ജാതകഫലം പറയുക, നെല്ലിൽ പതിര് ചേർക്കുക, തന്നിൽത്താണ കുലത്തിലുള്ള സ്ത്രീകൾക്ക് സന്തതികളെ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുക, മൃഗങ്ങളെപ്പിടിച്ച് കൂട്ടിലിടുക, ജ്യേഷ്ഠപത്നിയെ അനുജൻ രമിക്കുക, കപടസന്ന്യാസം വഹിച്ച് നടക്കുക, അസത്യമായി സാക്ഷി പറയുക, മൃഗങ്ങളെ ഹിംസിക്കുക ഇത്യാദി ദോഷങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവർ മഹാപാപികളാണ്. ഈ മഹാപാപികൾ വന്ന് സേതുസ്നാനം ചെയ്ത് സേതുമാധവനെ ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി ദർശിച്ച് പൂജിച്ചാൽ മുൻ പറയപ്പെട്ട പാപങ്ങളെല്ലാം തീർന്ന് ധനധാന്യപുത്രമിത്രങ്ങൾ വർദ്ധിച്ച് സുഖമായി വസിച്ച് മരണശേഷം വൈകുണ്ഠത്തിൽ വിഷ്ണുവിമാനങ്ങളെ ധരിച്ച് നിത്യസൂരികളായി ഭവിക്കും. എന്ന് പറഞ്ഞ് അവിടം വിട്ട് നീങ്ങി വിമാനത്തെ നടത്തി ഓരോ സ്ഥലങ്ങളിൽ എത്തുമ്പോൾ ഓരോ മാതിരി വിശേഷവിവരങ്ങളെപ്പറയുന്നു. അല്ലയോ ജാനകി! നിന്നെക്കാണ്മാനായി കുറെ ദിവസം മുമ്പ് ഹനുമാൻ സമുദ്രം ചാടുവാനായി നിന്ന മഹേന്ദ്രപർവ്വതത്തെ നോക്കുക. വരുണൻ വന്ന് എന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ച സ്ഥലം ഇതാണ്. അഗസ്ത്യമഹർഷിയുടെ ആശ്രമമായ പൊതിയമല എന്ന അഗസ്ത്യകൂടം ഇതാണ്. സുഗ്രീവൻ വസിക്കുന്ന കിഷ്കിന്ധ ഇതാണ്. വാനരസ്ത്രീകൾ നിന്നെക്കാണ്മാൻ വരുന്നതിനെ നോക്കുക. എന്റെ അസ്ത്രം പെട്ട് മറിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന സപ്തസാലങ്ങളെ നോക്കുക, ഘനാഘനങ്ങളായ മേഘങ്ങളുടെ വൃഷ്ടിയോടെ ഞാൻ നാലു മാസംവരെ ദുഃഖിച്ചിരുന്ന മാല്യവാൻ ഗിരി ഇതാണ്. നിന്റെ ആഭരണങ്ങളെ സുഗ്രീവൻ കാണിച്ചുതന്ന മതംഗാശ്രമമാണ് ഇത്. ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി നിന്നെയും എന്നെയും രക്ഷിച്ച ഹനുമാൻ എന്നെ കണ്ട പമ്പാസരസ്സിന്റെ തീരമാണിത്. ഫലപാകങ്ങളെ തന്നു പൂജിച്ച ശബരി ആശ്രമമാണിത്. നിന്നെ അന്വേഷിച്ച് വരുമ്പോൾ മാർഗ്ഗത്തിൽ വെച്ച് എന്നാൽ മോക്ഷത്തെ പ്രാപിച്ച കബന്ധനെ കണ്ടത് ഇവിടെയാണ്. നി

ന്നെ വേണ്ടി രാവണനാൽ മരണത്തെ പ്രാപിച്ച ജടായുവെ രെ സംസ്കാരംചെയ്തതു ഇവിടെയാണ്. മൂന്നുകൊല്ലംവരെ നാം വസിപ്പാനായി ലക്ഷ്മണൻ സൃഷ്ടിചെയ്ത പൎണ്ണശാല നിന്നിരുന്ന പഞ്ചവടി തീരമാണിത്. ഇവിടെയാണ് മാരീചൻ പെട്ടത്. ഇവിടെയാണ് ശൂൎപ്പണഖ കെട്ടത്. ഇവിടെ വെച്ചാണ് ഖരനെ വധിച്ചത്. ലക്ഷ്മണൻ തേടിവന്നു ഇവിടെവെച്ചാണ് എന്നെക്കണ്ടത്. രാവണൻ നിന്നെ മോഷം ചെയ്തതു ഇവിടെ വെച്ചാണ്. നീ നിമിത്തം പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിച്ച ജടായുവനം ഇതാണ്. അഗസ്ത്യൻ എനിക്ക വില്ലും ശരവും തന്നതു ഇവിടെ വെച്ചാണ്. ഇതു സുതീക്ഷ്ണമുനിയുടെ ആശ്രമമാണ്. ഈ കാണുന്നതു ദണ്ഡകാരണ്യമാണ്. ശരഭംഗൻ പത്നീസമേതനായി മോക്ഷത്തെ പ്രാപിച്ചതു ഇവിടെവെച്ചാണ്. നിണക്കു ആഭരണം തന്ന അനസൂയ അത്രിമഹൎഷിയുടെ ആശ്രമമാണിത്. ഭരതൻ വന്നു നമ്മെക്കണ്ട ചിത്രകൂടം ഇതാണ്. ലക്ഷ്മണൻ തോണിതുഴഞ്ഞു നമ്മെക്കടത്തിയ യമുനയാണിത്. ഇതിന്നടയാളം ഉളകൊണ്ടുള്ള തോണിയെ നോക്കുക. നമ്മുടെ വരവിനെക്കാത്തിരുന്ന ഭരദ്വാജാശ്രമമാണിത്. ഗുഹൻ വസിക്കുന്ന സ്ഥലമാണിത്. നമ്മെ കടത്തിവിട്ട തോണിയാണിത്. പ്രാണവാത്സല്യത്തോടുകൂടെ എന്നെ വളൎത്തിയ പിതാവിന്നുള്ള മരണാനന്തരാപേക്ഷ ചെയ്തത് ഈ ഗംഗാനദിയിൽവെച്ചാണ്. അതാ നമ്മുടെ നേരിട്ടുകാണുന്നതു നമ്മുടെ രാജധാനിയായ അയോദ്ധ്യയാണ്. ആയതുകൊണ്ടു നാം എല്ലാവരും ഭരദ്വാജാശ്രമത്തിൽചെന്നു ആഹാരാദികളെ കഴിച്ചു ക്ഷുത്ത് ശമിപ്പിച്ചതിന്നനന്തരം അയോദ്ധ്യക്കു പോകുക. എന്നു പറഞ്ഞു ഭഗവാൻ മുതലായ എല്ലാവരും വിമാനത്തിൽനിന്നിറങ്ങി ഭരദ്വാജാശ്രമത്തിൽ പോയി ഇരുന്നു. അതു കണ്ടു ഭരദ്വാജമഹൎഷി ഭഗവാനോടു ഹേ! രാഘവ! വനവാസം സുഖമല്ലേ കഴിഞ്ഞില്ലേ നീ പോകുമ്പോൾ നിങ്ങൾ മൂന്നുപേർ മാത്രമല്ലേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഇപ്പോൾ നിന്റെ ഒരുമിച്ചു അനേകം വാനരങ്ങളും രാക്ഷസന്മാരെയും കാണുന്നുണ്ട്. ഇവരാരെന്നു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗ

വാൻ പറയുന്നു. ഇവൻ സൂര്യാത്മജനായ സുഗ്രീവനാണ്. ഇവൻ ബാലിസുതൻ അംഗദനാണ്. ഇവൻ വായുപുത്രനായ ഹനുമാനാണ്. ഇവൻ ബ്രഹ്മാത്മജനായ ജാംബവാനാണ്. ഇവൻ അഗ്നിപുത്രനായ നീലനാണ്. ബാക്കി എല്ലാം സൈന്യങ്ങളുണു. ഇതിൽ സുഗ്രീവൻ വാനരങ്ങൾക്കു രാജാവാണു. ഇവൻ രാവണസോദരനായ വിഭീഷണനാണ്. സൈന്യങ്ങൾ എഴുപതു വെള്ളമാണു. ഒരു വെള്ളത്തിന്റെ കണക്കെന്തെന്നുവെച്ചാൽ: അതിനാദം നാല്പത്തഞ്ചു കൊണ്ടതു സാരം. സാരം 45 കൊണ്ടതു അത്യല്പം. അത്യല്പം 3 കൊണ്ടതു അല്പം. അല്പം 25 കൊണ്ടതു അതിതല്പം. അതിതല്പം 30 കൊണ്ടതു തല്പം. തല്പം 30 കൊണ്ടതു അതിനട്പം. അതിനട്പം 25 കൊണ്ടതു നട്പം. നട്പം 320 കൊണ്ടതു മൂന്നാംകീഴ് മുന്തിരി. മൂന്നാംകീഴ് മുന്തിരി 320 കൊണ്ടതു രണ്ടാംകീഴ് മുന്തിരി. രണ്ടാംകീഴ് മുന്തിരി 320 കൊണ്ടതു ഒന്നാംകീഴ് മുന്തിരി. ഒന്നാംകീഴ് മുന്തിരി 320 കൊണ്ടതു മേൽമുന്തിരി. മേൽമുന്തിരി രണ്ടു കൊണ്ടതു അരക്കാണി. അരക്കാണി രണ്ടു കൊണ്ടതു കാണി. കാണി രണ്ടു കൊണ്ടതു അരമ. അരമ 2 കൊണ്ടതു ഒരുമ. ഒരുമ 8 കൊണ്ടതു 1. ഒന്നു 10 കൊണ്ടതു 10 പത്തു 10 കൊണ്ടതു 100. നൂറു പത്തു കൊണ്ടതു ആയിരം. ആയിരം പത്തുകൊണ്ടതു പതിനായിരം. പതിനായിരം പത്തുകൊണ്ടതു ലക്ഷം. ലക്ഷം 100 കൊണ്ടതു കോടി. കോടി നൂറു കൊണ്ടതു മഹാകോടി. മഹാകോടി 100 കൊണ്ടതു വിന്തം. വിന്തം 100 കൊണ്ടതു മഹാവിന്തം. മഹാവിന്തം 100 കൊണ്ടതു കുമുദം. കുമുദം 100 കൊണ്ടതു മഹാകുമുദം. മഹാകുമുദം 100 കൊണ്ടതു പത്മം. പത്മം 100 കൊണ്ടതു മഹാപത്മം. മഹാപത്മം 100 കൊണ്ടതു സമുദ്രം. സമുദ്രം 100 കൊണ്ടതു മഹാസമുദ്രം. മഹാസമുദ്രം 100 കൊണ്ടതു പ്രളയം. പ്രളയം 100 കൊണ്ടതു മഹാപ്രളയം. മഹാപ്രളയം 100 കൊണ്ടതു ഒരു വെള്ളം. സുഗ്രീവന്നു ഇങ്ങിനെ എഴുപതുവെള്ളം വാനരപ്പടകളുണ്ട്. ഇവരുടെ സഹായത്താലാണ് രാവണാദികളെ വധിച്ചതു. എന്നും മററും വർത്തമാനങ്ങളെ മഹർഷിക്കു പറഞ്ഞറിയിച്ചതിന്നനന്തരം ഹനുമാനെ വിളി

ച്ചു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ മാരുതേ! പതിന്നാലു സംവത്സരം കഴിയുന്ന ദിവസം ഇന്നാണു. ഇന്നു അയോദ്ധ്യയിൽ എത്താതിരുന്നാൽ ഭരതൻ അഗ്നിയിൽ വീണു മരിക്കും. ആകയാൽ നീ ഞാൻ തന്ന മുദ്രമോതിരത്തെ ഭരതൻ വശം കൊടുത്തു രാമൻ ഇതാ വരുന്നു എന്നു പറയുക. എന്നു പറഞ്ഞു മോതിരത്തെക്കൊടുത്തു ഹനുമാനെ അയച്ചു. ഇവിടെ അയോദ്ധ്യയിൽ ഭഗവാന്റെ വരവു കാണായ്കയാൽ ഭരതൻ ജ്യോത്സ്യരെ വരുത്തി വനാവധി കഴിഞ്ഞു വരേണ്ടുന്ന ദിവസം ഇന്നാണെന്നു കണ്ടു ശത്രുഘ്നനോടു അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടുവാൻ പറകയും അതു കേട്ടു ശത്രുഘ്നൻ അയ്യോ ജ്യേഷ്ഠ! ഒരുവൻ വനാവധിക്കായി പോയി. ഒരുവൻ ജ്യേഷ്ഠനെ രക്ഷിപ്പാനെന്നു പറഞ്ഞു കൂടെ പോയി. ബാക്കിയുള്ളവൻ അഗ്നിയിൽ വീണു മരിക്കുന്നതായാൽ പിന്നെ ഞാനൊ ഈ രാജ്യഭാരം വഹിക്കുന്നവൻ? ഭഗവാന്റെ വരവിനെ ഇന്നുംകൂടെ കാത്തു ഇന്നും വരാത്തപക്ഷം നാളെ നിന്തിരുവടിയുടെ അഭിപ്രായംപോലെ ആവാം. എന്നു ശത്രുഘ്നൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭരതൻ പറയുന്നു. ഹേ സോദരാ ഭഗവാനു അയോദ്ധ്യ വേണ്ടയെന്നാണെങ്കിൽ എനിക്കു അതിന്നുമ്പെ സമ്മതം തന്നെ. ആയതുകൊണ്ടു നീ ഞാൻ പറഞ്ഞവണ്ണം പ്രവൃത്തിക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു ശത്രുഘ്നൻ അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി അഗ്നി വളത്തുകയും ഭരതൻ അഗ്നിയിൽ ചാടുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നതിനെ കൗസല്യ കണ്ടു അനേക ഉപദേശവാക്കുകളെപ്പറകയും അതു കേട്ടും ഭരതൻ സമ്മതിക്കാതെ അഗ്നികുണ്ഡത്തെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു ചാടുകയും ഹനുമാൻ ഉടനെ എത്തി അഗ്നിയെത്തച്ചുകെടുത്തി സ്വാമിയുടെ മുദ്രമോതിരം ഭരതൻ കയ്യിൽ കൊടുത്തു ഭഗവാൻ ഇതാ വരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചു. അതു കണ്ടു ഭരതൻ സന്തോഷിച്ചു നീ ആരെന്നു ചോദിച്ചതിന്നു മറുപടിയായി ഹനുമാൻ പറയുന്നു. അടിയൻ ബ്രാഹ്മണനല്ല, ഒരു വാനരനാണ്. നാമം ഹനുമാനെന്നാണ്. എന്നു പറഞ്ഞു വനാവധിക്കയിൽ സംഗതികളെ സംക്ഷിപ്തമായിപ്പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അവിടെനിന്നു ഹനുമാൻ വേഗത്തിൽ മടങ്ങി ഭരദ്വാജാശ്രമത്തിൽ വന്നു ഭോജനശാലയിൽ

വെച്ചു ഭഗവാനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു ഭരതൻ അഗ്നിയിൽ ചാടിയതും താൻ രക്ഷിച്ചതും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. അതുകേട്ടു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ മാരുതി! ഇവിടെ ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു. അവിടെച്ചെന്നു ഭരതനേയും രക്ഷിച്ചു. സമസ്തഗുണസമ്പന്നനായ് ഭവിക്ക. എന്നനുഗ്രഹിച്ചു അനന്തരം ഊണുകഴിപ്പാൻ സമീപത്തിൽ വന്നിരിപ്പാൻ പറഞ്ഞു വിഭീഷണൻ, സുഗ്രീവൻ, അംഗദൻ, ഹനുമാൻ മുതലായവരെ സമീപത്തിലിരുത്തി മൃഷ്ടാന്നഭക്ഷണം കഴിച്ചുശേഷം മഹർഷിയെ പട്ടാഭിഷേകത്തിന്നു വരുവാനായി ക്ഷണിച്ചു അവിടെനിന്നു എല്ലാവരോടുംകൂടി അയോദ്ധ്യക്കു പുറപ്പെട്ടു. അയോദ്ധ്യയിൽ ഭരതൻ സുമന്ത്രാദികളോടുകൂടിവന്നു ഭഗവാനെ എതിരേററു കൊണ്ടുപോയി നന്ദിഗ്രാമത്തിൽ വെച്ചു ജടമുടികളെ ത്യജിച്ചു അയോദ്ധ്യയായ രാജധാനിയിൽ വന്നു. സുമന്ത്രർ നഗരി അലങ്കരിപ്പിച്ചു പട്ടാഭിഷേകത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെ ഒരുക്കി ഭഗവാനെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്തി. അരിയിട്ടുവാഴ്ച കഴിച്ചു വസിഷ്ഠൻ എന്ന മഹർഷി കിരീടം എടുത്തു ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചു. ശ്രീരാമൻ അയോദ്ധ്യയിൽ ഒന്നാം രാജാവായി വാഴുക. ഭരതൻ രണ്ടാം രാജാവായും, ലക്ഷ്മണൻ മൂന്നാം രാജാവായും, ശത്രുഘ്നൻ നാലാം രാജാവായും വാഴുക എന്നനുഗ്രഹിച്ചു. അതു കണ്ടു അമരകൾ ദേവദുന്ദുഭി മുഴക്കി പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. അനന്തരം ബ്രാഹ്മണർക്കു വേണ്ടുന്ന ദക്ഷിണകളെ ചെയ്തതിന്നു ശേഷം വിഭീഷണനെ ഭഗവാൻ സമീപത്തിൽ വിളിച്ചുപറയുന്നു. അല്ലയോ ലങ്കേശ്വര! നിന്റെ സഹായത്താൽ വേണ്ടുന്ന കാര്യമെല്ലാം സാധിച്ചു് അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു പട്ടാഭിഷേകം ഒരു വിധത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി. ആയതുകൊണ്ടു ഇതാ ഞാൻ തരുന്ന ലങ്കനാഥപ്രതിഷ്ഠയെ നീ ലങ്കയിൽ കൊണ്ടുപോയി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു നിത്യം പൂജിച്ചുവരിക. എന്നെ കാണേണത്. കൂടക്കൂടെ അയോദ്ധ്യക്കു വരണം. എന്നനുഗ്രഹിച്ചു വിഭീഷണനെ ലങ്കക്കു അയച്ചു. സുഗ്രീവനെ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ, അല്ലയോ സുഗ്രീവ! സമീപത്തിൽ വരിക. എന്റെ പ്രാണനെ എനിക്കു എത്ര വാത്സല്യമുണ്ടോ അത്ര വാത്സ

മൃത്തോടുകൂടിയ പ്രാണസഖിയാണ നീ എനിക്ക. നീ ഇല്ലയെകിൽ ഈ ജന്മത്ത് എൻെറ പത്നിയെ പിറ വീണ്ടുകൊണ്ടു വരുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലായിരുന്നു, അതിൻെറ പരമാർത്ഥം ഞാനും നീയും അറിയുമല്ലൊ. ആയതുകൊണ്ടു നീ കിഷ്കിന്ധയിൽ പോയി സിംഹാസനാരൂഢനായി പ്രജകളെ വേണ്ടതുപോലെ പരിപാലിക്കുക. അംഗദനെ എളയ രാജാവായി വാഴിച്ചു നിൻെറ മകനെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചുവരിക. അംഗദനെ ഉപദ്രവിച്ചാൽ എന്നെ ഉപദ്രവിച്ചതിന്നു തുല്യമാണ്. കൂടക്കൂടെ അയോദ്ധ്യക്കു വരണം. എന്നു പറഞ്ഞതിന്നശേഷം അംഗദനെ സമീപത്തിൽ വരുത്തി ഹേ കുമാര! നീ ഒന്നുകൊണ്ടും ദുഃഖിക്കരുത്. അയോദ്ധ്യക്കും കിഷ്കിന്ധക്കും അതിദൂരമില്ല. കൂടക്കൂടെ വന്നു നീ എന്നെ കാണേണമെന്നു പറഞ്ഞതിന്നനന്തരം ഹനുമാനെ സമീപത്തിൽ വരുത്തി അല്ലയോ മാരുതി! നിൻെറ ഭാവം ഞാനറിഞ്ഞു. എന്നെപ്പിരിയുന്നതു സങ്കടമാണെന്നു നിണക്കു വേദന ഉണ്ടു. അതിനെപ്പററി നീ വ്യസനിക്കരുത്. ഞാൻ എപ്പോഴും നിൻെറ ഹൃൽഗൃഹത്തിൽ നിവാതസ്ഥലദീപംപോലെ കുടിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. നീ എന്നെക്കാണേണമെന്നു എപ്പോൾ വിചാരിക്കുന്നുവോ ആ അവസരത്തിൽ പത്നീസമേതനായി പ്രത്യക്ഷീകരിച്ചു നിന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല ഈ ലോകത്തിൽ യാതൊരു ശരീരി രാമ രാമ എന്നു ജപിക്കുന്നുവോ ആയതു നിൻെറ കർണ്ണത്തിൽ കേൾപ്പാനായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. കൂടക്കൂടെ അയോദ്ധ്യക്കു വന്നുംകൊണ്ടിരിക്കണം. ജാനകിയെക്കണ്ടു യാത്ര പറഞ്ഞു പോകുക എന്നനുഗ്രഹിച്ചു. ഹനുമാൻ അവിടെ നിന്നു ജാനകിയെക്കണ്ടു പാദത്തിങ്കൽ നമിച്ച് അടിയൻ കിഷ്കിന്ധക്കു പൊയ്ക്കൊള്ളട്ടെ എന്നു യാത്ര പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ദേവി, മാരുതേ! നീ എൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചവനാണ്. എപ്പോഴും നിനക്കു മംഗളമായി ഞാൻ അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. ഈ മുത്തുമാലയെ വാങ്ങിക്കൊള്ളുക എന്നുപറഞ്ഞു മാല്യത്തെക്കൊടുത്തയച്ചു. അനന്തരം ഹനുമാൻ ലക്ഷ്മണനെ നമസ്കരിക്കയും ലക്ഷ്മണൻ ഹനുമാനെ അനുഗ്രഹിച്ച്, മാരുതേ! നീ എന്നെ രണ്ടു പ്രാവശ്യം ഔഷധം കൊണ്ടുവന്നു പ്രാണനെ ദാനം

ചെയ്യുവനാണ്. നീ കൂടക്കൂടെ അയോദ്ധ്യക്ക വരണമെന്നനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. അനന്തരം ഭരതനെ വന്ദിച്ചു നമസ്കരിക്കുകയും ഭരതൻ സന്തോഷിച്ചു മാരുതേ! നീ എന്നെ അഗ്നികുണ്ഡത്തിൽനിന്ന എടുത്തു രക്ഷിച്ചവനാണ്. ഇടയിടയിൽ അയോദ്ധ്യക്ക വരിക എന്നനുഗ്രഹിച്ചതിന്നശേഷം ശത്രുഘ്നനെ നമസ്കരിക്കുകയും ശത്രുഘ്നൻ അല്ലയോ മാരുതേ! നീ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരെ രക്ഷിച്ച പ്രാണദാതാവാണ്. ആയതുകൊണ്ടു അടുത്തടുത്തു അയോദ്ധ്യക്ക വരണമെന്നനുഗ്രഹിച്ചയച്ചതിൽപ്പിന്നെ ഭഗവാനെ നമസ്കരിച്ച് ഹനുമാൻ വിടകൊണ്ടു. വാനരങ്ങളെ നോക്കി ഭഗവാൻ, അല്ലയോ സഖികളേ! എനിക്കവേണ്ടി അനന്തപ്രയത്നം ചെയ്തവരാണ നിങ്ങളെല്ലാവരും. ആയതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾ പിടിച്ചതെല്ലാം ഇരുമ്പും കടിച്ചതെല്ലാം കരിമ്പും കുടിച്ചതെല്ലാം അമൃതുമായ് ഭവിക്കട്ടെ എന്നനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. എന്നതിന്നശേഷം താൻ പ്രജകളെ സത്യമെന്ന പാന്ഥാവിൽ നന്നാ തെറ്റാതെ നടത്തി രാജ്യഭാരം വഹിച്ചു സുഖമായി വസിച്ചുവന്നു.

ശുഭം ഭവതു.

ഈ രാമചരിതം എഴുതിയവരും എഴുതിച്ചവരും വായിച്ചവരും വായിപ്പിച്ചവരും കേട്ടവരും പുത്രമിത്രകളത്രഗോത്രങ്ങളോടുകൂടെയും ധനധാന്യസമ്പത്തുകളോടുകൂടെയും വസിച്ചു അവസാനം മോക്ഷത്തിന്ന അധികാരികളായി ഭവിപ്പാനെല്ലാരെയും ജഗദീശൻ അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കണം.

യുദ്ധകാണ്ഡം സമാപ്തം.

ഉത്തരരാമായണം

കവി.

കയ്യിലൊഴി എട്ടത്താമ്പൂണ്ണതൊന്നെ
മയ്യലമ്പിഴിമകൈതൻപാകമൊന്നൊ
ഉദ്യാനന്തയംചെയ്യപാനുമൊവ
വസ്തുക്കളെ ചൊല്ലുകെന്നൊ ചൊല്ലാംത്തുവാം.

സാർവ്വഭൌമനായ രാമസ്വാമി പട്ടാഭിഷേകം കഴിഞ്ഞതിന്നനന്തരം പ്രജകളെ രക്ഷചെയ്തു പൂർവ്വികന്മാരാൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട മനുസ്മൃതിയിൽ പറയുന്ന ആചാരത്തെ അണുമാത്രവും തെറ്റാതെ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചുവരികയും അങ്ങിനെയിരിക്കെ, ദധിസാഗരത്തിന്നുമദ്ധ്യേ പതിനായിരം യോജന വിസ്താരത്തോടുകൂടെയും ഇരുപത്തൊന്നു മതിൽ എമ്പത്തിനാലു ഗോപുരത്തോടുകൂടെയും അത്യാശ്ചര്യമായ അകഴി എന്ത്രപ്പാലങ്ങളോടുകൂടെയും നവരത്നഖചിതമായി അനേക പതിപട്ടണനഗരഗ്രാമങ്ങളോടുകൂടി ശോഭിക്കുന്ന ത്രൈലോക്യപുരി എന്ന രാജധാനിക്ക രാജാവായ സഹസ്രമുഖരാവണൻ എന്ന അസുരൻ മനോപതിയെന്ന സത്യലോകത്തിൽ പോയി അവിടെ ഒരഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി ഇന്ധനങ്ങളെ നിറച്ച് അഗ്നി വളർത്തി അഗ്നിമദ്ധ്യസ്ഥനായി ഒരു ലക്ഷം സംവത്സരം ബ്രഹ്മാവിനെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്കയും ബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമാകാതിരിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു അനന്തരം ആയിരം സംവത്സരം തികയുമ്പോൾ തന്റെ ഓരോ ശിരസ്സും ഈരണ്ടുകരവും വെട്ടി അഗ്നിയിൽ ഇട്ടു ഹോമിക്കുകയും എന്നിട്ടും ഉപാസനാമൂർത്തിയായബ്രഹ്മാവു പ്രത്യക്ഷമാവാത്തതിനാൽ ആയിരാമത്തെ ശിരസ്സും വെട്ടുവാൻ ഒരുങ്ങിയപ്പോൾ കമലോത്ഭവൻ സംപ്രീതനായി വന്നു പ്രത്യക്ഷമായി. ഹേ സഹസ്രമുഖ! നിന്റെ തപസ്സ് സന്തോഷമായി. നി

ണാക്കു വേണ്ടുന്ന വരം എന്താണെന്നു ചോദിക്കുകയും അതുകേട്ടു സഹസ്രമുഖൻ ശരണം ബ്രഹ്മദേവരേ! ഈ ലോകത്തിലുള്ള സ്ത്രീകളൊഴിച്ചു ബാക്കി യാതൊരു പ്രാണികളാലും ഞാൻ മരിക്കരുത ശത്രുക്കളെ നിഗ്രഹിപ്പാനായി നിന്തിരുവടി ബ്രഹ്മാസ്ത്രം തരണം, എന്നുതന്നെയല്ല അന്തരം മധ്യപാതാളമായ മൂന്നുലോകത്തേയും ഒരു ദിവസംകൊണ്ടു സഞ്ചരിച്ചു മടങ്ങി ത്രൈലോക്യപുരിയിൽ എത്തുവാൻ ഒരു രഥവും തരണം എന്നു ചോദിച്ച വരങ്ങളെ ബ്രഹ്മാവു ദാനംചെയ്തു സത്യലോകത്തേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. സഹസ്രമുഖൻ ബ്രഹ്മാവിനാൽ ദത്തമായ വരബലത്താൽ അത്യന്തം സന്തോഷത്തോടുകൂടി സത്യലോകം വിട്ടു തന്റെ രാജധാനിയിൽ വന്നു അസുരന്മാരെയെല്ലാം ദിഗ്വിജയത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു പുറപ്പെടുവിച്ചു തന്റെ സ്വന്തം സൈന്യങ്ങളായ ആയിരത്തെണ്ണൂറു വെള്ളം പടകളെയും കൂട്ടി പുറപ്പെട്ടു ബ്രഹ്മാവിനാൽ ദത്തമായ മനോരഥമെന്ന വിമാനാരൂഢനായി ഇന്ദ്രാദികളായ അഷ്ടദിക്പാലകന്മാരേയും ത്രിമൂർത്തികളേയും ജയിച്ചു അവരുടെ ഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം കൊണ്ടു ഭണ്ഡാരത്തിൽ നിറച്ചു മടങ്ങി ഭൂലോകവാസികളായ അമ്പത്താറു മഹാരാജാക്കന്മാരേയും ജയിച്ചു അവിടംവിട്ടു അതലാദികളായ പാതാളലോകത്തിൽ നാഗരാജാക്കളെ ജയിച്ചു പാതാളരാവണൻ എന്ന ശതമുഖനോടു യുദ്ധംചെയ്തു ജയത്തെ പ്രാപിച്ചു ശതമുഖന്റെ മകളായ ചന്ദ്രമുഖിയെ കല്യാണംചെയ്തു. പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ ദത്തമായ കഠാരമെന്ന ആയുധത്തെ ശതമുഖൻ സഹസ്രമുഖന്നു സ്ത്രീധനമായി കൊടുത്തതിന്നനന്തരം സഹസ്രമുഖൻ പത്നീസമേതനായി പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി തന്റെ രാജധാനിയിൽ വന്നിരുന്നു. അന്നുമുതൽക്കു സജ്ജനദ്വേഷം, സാധുനിന്ദ, മാതൃഹത്തി, മദ്യപാനം മുതലായ മഹാപാതകങ്ങളെ ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണരുടെ വേദപാഠം, ദേവപൂജകളെ മുടക്കി ഈശ്വരാലയങ്ങളെയെല്ലാം കൊള്ളിവെച്ചു ലോകത്തെ അതികഠിനമായി ഉപദ്രവിച്ചുവരുന്ന മദ്ധ്യേ, തന്റെ പത്നിയും തനുമായി ചന്ദ്രമുഖിയുടെ പിതാവായ മൈൽരാവണന്റെ അടുക്കലേക്കു വരുന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽ ലക്ഷ്മിയെക്കുറിച്ചു സുതലലോകത്തിൽ തപസ്സുചെയ്യുക

ങ്ങിരിക്കുന്ന ചഞ്ചലാക്ഷിയെന്ന ഒരു വിദ്യാധരസ്ത്രീയെക്കണ്ടു മദനതാപം വർദ്ധിച്ച് സഹസ്രമുഖൻ കടന്നു പിടിച്ചു ക്രീഡിക്കുവാനൊരുങ്ങി ശ്രമിക്കുകയും അതുകണ്ടു ചഞ്ചലാക്ഷി ഭയപ്പെട്ടു അയ്യോ അസുരേശ്വരാ! ഞാൻ ബഹുകാലമായി ജന്മസാഫല്യത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു ലക്ഷ്മീഭഗവതിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്തുവരുന്നവളാണ്. എന്റെ തപസ്സിന്നു വിഘ്നംവരുത്തരുതെന്ന് ഏറ്റം സങ്കടപ്പെടുന്നതിനെ കേൾക്കാതെ ബലാൽക്കാരേണ തന്റെ മനോരഥമെന്ന വിമാനത്തിന്മേലേക്കു കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ എന്റെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ ലക്ഷ്മീഭഗവതി നിമിത്തം നീയും നിന്റെ കുടുംബവും നശിച്ചുപോകട്ടെ എന്നു ശപിച്ചു ചഞ്ചലാക്ഷി പ്രാണനെ ത്യജിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെനിന്നു തന്റെ പത്നിയോടുകൂടി തന്റെ മാതുലനായശംഭുവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽചെന്നു അന്നുതാമസിച്ചു പിറ്റേദിവസം മടങ്ങി തന്റെ രാജധാനിയിലേക്കു വന്നു. യാതൊരുത്തരും തനിക്കു ശരിയല്ലെന്നുള്ള അഹങ്കാരത്താൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡം കിടുകിട വിറക്കത്തക്ക വണ്ണം ഭരണം നടത്തി വസിച്ചുവരുന്നു. തന്റെ മകനായ വജ്രബാഹു എന്നവൻ പരമേശ്വരസ്വാമിയെക്കുറിച്ചു ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽവെച്ചു പന്തീരായിരം സംവത്സരം തപസ്സുചെയ്തു പ്രത്യക്ഷമാക്കി അറുപത്തിനാലു കലാവിദ്യകളും പാശുപതം എന്ന അസ്ത്രവും കഞ്ചുകമെന്ന കുപ്പായവും വാങ്ങി. അനന്തരം ഇന്ദ്രാദികളോടു യുദ്ധത്തിന്നു പോകുകയും ഇന്ദ്രൻ വജ്രബാഹുവോടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ തോററു സൈന്യാധിപത്യം അസുരസംഹാരത്തിൽ ദേവകാര്യാർത്ഥം വഹിച്ചിരുന്ന സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയോടു ചെന്നു വജ്രബാഹുവാൽ അനുഭവിച്ച അപജയത്തെ പറഞ്ഞറിയിക്കുകയും അതുകേട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി യുദ്ധസന്നദ്ധനായി മയിൽവാഹനമേറി വന്നു ഇന്ദ്രനെ തോല്പിച്ച വജ്രബാഹുവിനോടു പോർവിളിക്കുകയും അതുകണ്ടു വജ്രബാഹു സിംഹഗർജ്ജനം ചെയ്തു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയുമായി യുദ്ധം തുടങ്ങിയതിൽ ഇന്ദ്രാദികളെ തന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന പാശംവീശി വലിച്ചുകെട്ടി അവിടെനിന്നു എറിയുകയും ആ പാശത്തോടുകൂടി ഹിമവാന്റെ താ

ഭൂമിയിൽവന്നു വീഴുകയും അതുകണ്ടു ഷൺമുഖൻ തന്റെ വേലായുധത്തെ അയച്ചു പാശമറുത്തു ദേവകൾ രക്ഷപ്പെടുകയും അനന്തരം വജ്രബാഹു ഷൺമുഖനോടു പല മായായുധങ്ങളെയും ചെയ്ത് ദിക്കുകളെല്ലാം അന്ധകാരമാക്കുകയും അതുകണ്ടു ഷൺമുഖൻ ആഗ്നേയാസ്ത്രം തൊടുത്തു അന്ധകാരത്തെ തീർപ്പാക്കി തന്റെ ശക്തി എന്ന വേലായുധംകൊണ്ടു വജ്രബാഹുവെ സംഹരിച്ചു ദേവകളെ രക്ഷിച്ചു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമി തന്റെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം വജ്രബാഹു എന്നവന്റെ പിതാവായ സഹസ്രമുഖൻ അറിഞ്ഞു തന്റെ മന്ത്രിയായ ബാണൻ എന്ന അസുരനെ നോക്കി ഇന്ദ്രനെ പിടിച്ചു പിൻകെട്ടായി കെട്ടിക്കൊണ്ടുവരികയെന്നു കല്പിച്ചു. ഇതിനുവേണ്ടും പടകളെ ബാണനു സഹായികളായി അയച്ചുകൊടുത്തു. ബാണൻ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ഒന്നാകെ ഇളകി സ്വർഗ്ഗത്തേക്കു പടനടത്തി. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ചെന്നു ഇന്ദ്രനെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു പിടിച്ചുകെട്ടി രഥത്തിലിട്ടു ത്രൈലോക്യപുരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു പാദത്തിലും കരത്തിലും ശൃംഖലപൂട്ടി അന്ധമന്ദിരത്തിലിട്ടു വെക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സ്വർഗ്ഗവാസികളായ ദേവന്മാർ സത്യലോകത്തിൽ പോയി ബ്രഹ്മാവിനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു. ബാണനാൽ ഉണ്ടായ യുദ്ധവും ഇന്ദ്രനെപ്പിടിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയതും ആദ്യന്തമായി പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. അതു കേട്ടു ബ്രഹ്മാവു എന്നെക്കൊണ്ടു സഹസ്രമുഖനെ നിഗ്രഹിപ്പാൻ പ്രയാസമാണു. രക്ഷാനായകനായ നാരായണസ്വാമിയെക്കണ്ടു കാര്യം നിവൃത്തിപ്പിൻ, ഞാനുംകൂടെ വൈകുണ്ഠത്തേക്കു വരുന്നുണ്ടു. എന്നുപറഞ്ഞു ദേവകളോടുകൂടി വൈകുണ്ഠത്തിൽവന്നു നാരായണസ്വാമിയെ സ്തുതിക്കുകയും അതുകേട്ടു നാരായണസ്വാമി പ്രത്യക്ഷമായി ദേവകളുടെ സങ്കടത്തെക്കേട്ടു ആവട്ടെ ഞാൻ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കാം എന്നു പറഞ്ഞു ദേവകളെ സൈന്യങ്ങളാക്കി താൻ ഗരുഡാരൂഢനായി പുറപ്പെട്ടു ദധിസാഗരതീരത്തിൽ വന്നു ശങ്കുവർണ്ണൻ എന്നുതന്റെദൂതനെ സമീപത്തിൽ വിളിച്ചു നീ പോയിസഹസ്ര

വദനനോട്, ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രന്റെ ശൃംഖല വെട്ടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക വിട്ടയപ്പാനായി നാരായണസ്വാമി പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും അതിന്നു മനസ്സില്ലാത്ത ഭാഗം യുദ്ധത്തിന്നു ഒരുങ്ങി സൈന്യയുക്തനായി ക്ഷീരസാഗരത്തിന്റെ ഉത്തരതീരത്തിലേക്ക വരുവാൻ പറയുക എന്നും പറഞ്ഞു ദൂതനയക്കുകയും ദൂതൻ അതിവേഗത്തിൽ ത്രൈലോക്യപുരിയിൽ ചെന്നു സഹസ്രവദനനെ കണ്ടു വന്ദിച്ചുനില്ക്കുകയും, സഹസ്രമുഖൻ ദൂതനെക്കണ്ടു നീ ആരുത്? എവിടെനിന്നു വരുന്നു? എന്നതിലേക്ക ദൂതൻ പറയുന്നതെന്തെന്നാൽ: വൈകുണ്ഠവാസനായ നാരായണസ്വാമി ക്ഷീരസാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിൽ ദേവസംഘത്തോടുകൂടി വന്നിരിക്കുന്നു ഇന്ദ്രന്റെ ശൃംഖല വെട്ടി സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്ക വിട്ടയപ്പാനായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്നു മനസ്സില്ലാത്തപക്ഷം സൈന്യയുക്തനായി യുദ്ധത്തിന്നു വരുവാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു കേൾപ്പിക്കുകയും അതു കേട്ട സഹസ്രവദനൻ ക്രോധിച്ചു എടാ ശംഖവർണ്ണ! നാരായണന്റെ കല്പന വൈകുണ്ഠത്തിലാണ്. ഈ ത്രൈലോക്യപുരിയിലല്ല. ഇവിടെ സഹസ്രമുഖരാവണന്റെ കല്പനയാണ്. തൃണതുല്യനായ നാരായണന്റെ വാക്കിനെക്കേട്ടു നിങ്ങൾ ഇവിടേക്ക വരാമോ? ഇന്ദ്രന്നു സഹായിയാകി നിന്നെയും കാരാഗൃഹത്തിൽ ഞാൻ ഇടുന്നുണ്ട്. എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഭടന്മാരെ വിളിച്ചു ശംഖവർണ്ണനെ പിടിച്ചു അന്ധമന്ദിരത്തിലിടുകയും ചെയ്തു. പോയ ദൂതന്റെ വരവു കാണാതെ തന്റെ വാഹകമായ ഗരുഡനെ അയച്ചു വിവരം അറിഞ്ഞുവരേണമെന്നു പറയുകയും ഗരുഡൻ അതിവേഗത്തിൽചെന്നു അന്വേഷിച്ചതിൽ ശംഖവർണ്ണനെപ്പിടിച്ചു അന്ധമന്ദിരത്തിൽ ഇട്ടിരിക്കയാണെന്നറിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു നാരായണസ്വാമിയോടു വിവരം പറയുകയും അനന്തരം ദേവകളെ സാഗരതീരത്തിൽ നിർത്തി താൻ ഏകനായി ഗരുഡന്റെ ഗളത്തിൽ ആരോഹിച്ചു പുറപ്പെട്ടു സഹസ്രമുഖന്റെ അടുക്കലേക്ക വരികയും നാരായണസ്വാമിയുടെ വരവിനെക്കണ്ടു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി എന്താണ് നാരായണൻ വന്നത്. ദൂതൻ

ഇവിടെ ഉണ്ട്. ഇന്ദ്രന്നു സഹായി ആക്കി ഞാൻ വെച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു നാരായണൻ പറഞ്ഞതെന്തെന്നാൽ. അല്ലയൊ അസുരരാജ! സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ ഇന്ദ്രനില്ലാതെ സ്വൎഗ്ഗം അരാജകത്വം ഭവിച്ചു നാനാവിധമായി തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു ഇന്ദ്രനെ ഇനിയെങ്കിലും വിട്ടയച്ചുകൂടെ. എന്നതിനെക്കേട്ടു സഹസ്രമുഖനും ഹേ നാരായണ നിന്റെ ദൂതൻ പറഞ്ഞതു ഇന്ദ്രനെ വിടാത്ത ഭാഗം യുദ്ധത്തിന്നു ഒരുങ്ങി സൈന്യസമേതനായി ക്ഷീരസാഗരത്തിന്റെ മറുകരയിൽ വരണമെന്നാണ നിന്റെ കല്പന എന്നാണ് എന്നോട്ടു പറഞ്ഞത്. എന്നാൽ ആയതു കഴിഞ്ഞിട്ടെ എന്നാലോചിച്ചാണ് ദൂതനെ ഇവിടെ പിടിച്ചുവെച്ചത്. അങ്ങിനെയുണ്ടെങ്കിൽ ഒരുങ്ങുന്നതിന്നു വിരോധമില്ല. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു നാരായണനും ആവശ്യം ഇന്ദ്രനെ വിട്ടുകിട്ടണമെന്നു ഉള്ളു. ആയതിന്നു സമ്മതമില്ലാത്ത ഭാഗം യുദ്ധം ചെയ്യുക എന്നല്ലെ മാൎഗ്ഗമുള്ളു. എന്നു ഉപായരൂപേണ കാൎയ്യം വരുവരുന്നുള്ള വാക്കുകളെപ്പറയുകയും അതു കേട്ടു സഹസ്രമുഖനും അഭിമാനത്തെ നടിച്ചു എന്നെ ഭയപ്പെട്ടു നാരായണൻ അപേക്ഷ പറയുകയാണെന്നു ഊഹിച്ചു ഇന്ദ്രനെ കാരാഗ്രഹത്തിൽ നിന്നു വരുത്തി ശൃംഖല വെട്ടി. എന്നാൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുക എന്നു പറഞ്ഞു നാരായണസ്വാമി ഒരുമിച്ചു അയച്ചുകൊടുക്കുകയും നാരായണസ്വാമി ഇന്ദ്രനെ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേക്കയച്ചു താൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. സഹസ്രമുഖനെ നിഗ്രഹിക്കണമെങ്കിൽ ദേവമുനിവൃന്ദങ്ങളാൽ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നും നമ്മുടെ അംശജാതനായ ദശരഥാത്മജൻ ശ്രീരാമനാൽ ഒരു സമയം സാധിച്ചു എന്നു വന്നേക്കാമെന്നും ത്രിമൂൎത്തികളുംകൂടി ആലോചിച്ചു അവിടെയൊന്നു സങ്കടംപറയുവിൻ എന്നു ദേവമുനിവൃന്ദങ്ങളെ അയോദ്ധ്യക്കയക്കുകയും മഹൎഷികൾ ഒരുമിച്ചു ദേവനാഥനായ ഇന്ദ്രൻ ദേവകളോടുകൂടി വന്നു രാമസ്വാമിയെക്കണ്ടു ശരണം രാഘവ എന്നെപ്പോലെയുള്ള ദേവകളും മഹൎഷികളും ശത്രുക്കളാൽ ദുഃഖിതന്മാരായി സങ്കടത്തിൽപ്പെട്ടാൽ സത്യലോകത്തിൽ പോയി

ബ്രഹ്മദേവനെക്കണ്ടു സങ്കടനിവൃത്തിചെയ്യും. ബ്രഹ്മദേവനാൽ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിൽ വൈകുണ്ഠവാസനായ നാരായണസ്വാമിയെക്കണ്ടു കാൎയ്യം നിവൃത്തിക്കും. നാരായണസ്വാമിയാൽ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിൽ കൈലാസവാസനായ പരമേശ്വരസ്വാമിയാൽ നിവൃത്തിക്കും. ഇങ്ങിനെ ത്രിമൂൎത്തികളാൽ നിവൃത്തിപ്പാൻ പ്രയാസമെന്നുവന്നാൽ അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു ക്ഷത്രിയ രാജാക്കളാൽ നിവൃത്തിക്കും. ഇങ്ങിനെയാണ് സാധാരണയായി ഞങ്ങൾ രക്ഷപ്പെട്ടുവരുന്നതു. ഇപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കുള്ള സങ്കടം എന്തെന്നുവെച്ചാൽ ദധിസാഗരത്തിന്നുമദ്ധ്യേ ത്രൈലോക്യപുരിയെന്നു അസുരപുരിയിൽ അസുരേശ്വരനായ സഹസ്രമുഖരാവണൻ എന്ന അസുരനാൽ അനുഭവിക്കുന്ന ദുഃഖം ഇന്നവിധമാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. എന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടി അനേകകാലം കാരാഗ്രഹത്തിലിട്ടുവെച്ചിരുന്നു. ശ്രീനാരായണസ്വാമി ഉപായരൂപേണ [illegible] വാക്കുകളെപ്പറഞ്ഞു എന്നെ വിടുവിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. മേലിൽ കുറെക്കാലംകൂടെ സഹസ്രമുഖൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതായാൽ പ്രപഞ്ചം നിഷ്പ്രപഞ്ചമായിത്തീരും. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി ശത്രുവെ നിഗ്രഹിച്ചു സങ്കടരക്ഷചെയ്യുകവേണം. എന്നു ഇന്ദ്രൻ അപേക്ഷിക്കയും അതു കേട്ടു ശ്രീരാമസ്വാമി ആവട്ടെ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ട. ശത്രുവെ നിഗ്രഹിച്ചു നിങ്ങളെ ഞാൻ രക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. എല്ലാവരും അവരവരുടെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്കു പോകുവിൻ എന്നു ദേവമുനികളെ മടക്കി അയച്ചു അനന്തരം സൈന്യസമേതം വരണമെന്നു ലങ്കാധിപനായ വിഭീഷണനും കിഷ്കിന്ധാധിപനായ സുഗ്രീവനും ദൂതന്മാരെ അയച്ചു. ദൂതന്മാരുടെ വാക്കിനെക്കേട്ടു ഉടനെ വിഭീഷണനും സുഗ്രീവനും തങ്ങളുടെ പടകളോടുകൂടി അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു ശ്രീരാമസ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതന്മാരായി നില്ക്കുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു പ്രജകളെല്ലാം ക്ഷേമമെന്നുകരുതുന്നു. നിങ്ങളെ കണ്ടിട്ടു കുറേദിവസമായി. നിങ്ങളുടെ രാജധാനിക്കു വിശേഷിച്ചു വല്ല ശത്രുബാധയുമുണ്ടോ. എന്നു ചോദിച്ചതിനെ കേട്ടു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ [illegible] ന

ല്യപുത്രന്മാരുള്ളതിൽ മാല്യവാൻ എന്ന ദ്വിതീയപുത്രന്റെ പത്നിയായ ദേവതാരി എന്നവൾ സാഗരസ്നാനത്തിന്നായി ലങ്കയിൽവടക്കെഗോപുരത്തിന്നെതിരെ ജലത്തിൽ ഇറങ്ങി സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നേരം ആകാശവീഥിയിൽ വിമാനചാരിയായിട്ടുപോകുന്ന ഒരസുരൻ ഇവളെക്കണ്ടു എടുത്തു വിമാനത്തിൽവെച്ചു കൊണ്ടുപോയ വിവരം ദേവതാരിയുടെ ദാസികൾ വന്നു പറഞ്ഞറിയുകയും അതുകേട്ടു ഞാൻ ഉടനെ അനേകദൂതന്മാരെ പൂർവ്വദക്ഷിണപശ്ചിമോത്തരങ്ങളായ നാലുദിക്കിലേക്കു അയക്കുകയും അതിൽ ദക്ഷിണദിക്കിലെ അന്വേഷണത്തിന്നു പോയി മടങ്ങിയ ദൂതൻ വന്നു ദധിസാഗരമെന്ന തെക്കടലിന്നു മദ്ധ്യേ ത്രൈലോക്യപുരിയെന്ന ഒരു പട്ടണമുണ്ടെന്നും അവിടെ സഹസ്രമുഖൻ എന്ന ഒരു അസുരരാജാവുണ്ടെന്നും അവന്റെ പുത്രന്മാരിൽ ഒരുവൻ കൊണ്ടുപോയി അവളെ ചിറയിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നെന്നും അവന്റെ പരാക്രമം ബ്രഹ്മദത്തവരപ്രതാപിയാണെന്നും അവനെ ജയിക്കുന്നത് ത്രിമൂർത്തികളാലും അസാദ്ധ്യമാണെന്നും ഇന്ദ്രനെ ബഹുകാലം അന്ധമന്ദിരത്തിൽ ഇട്ടുവെച്ചിരുന്നു എന്നും കേൾപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. മേലിൽ ആ സ്ത്രീയെ നമുക്കു വേണമെന്നില്ല. എങ്കിലും ഇവിടുത്തെ ദാസനായ എനിക്കു ഇങ്ങിനെ ഒരപമാനം അനുഭവിച്ചിരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലൊ എന്നുള്ള വേദനയെ അനുഭവിച്ചിരിക്കുന്ന സമയമാണിപ്പോൾ. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പറയുന്നു. അല്ലയോ വിഭീഷണാ! അത്യത്ഭുതമുണ്ട്. സഹസ്രമുഖൻ എനിക്കു ശത്രുവും നിനക്കു കൃത്രിമശത്രുവും ആയിത്തീർന്നുവല്ലൊ. ഇന്ദ്രാദികൾ സഹസ്രമുഖനെ വധിച്ചുതരേണമെന്നു എന്നോടപേക്ഷ ചെയ്കയും കഴിയുന്നവണ്ണം നോക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു ഇന്ദ്രനെ അയച്ചശേഷമാണു നിണക്കും സുഗ്രീവനും ആളയച്ചത്. എന്നുപറഞ്ഞു സുഗ്രീവന്റെ അഭിപ്രായമെന്തെന്നു ചോദിച്ചതു കേട്ടു സുഗ്രീവൻ പറയുന്നു. സ്വാമിൻ സഹസ്രമുഖൻ ലോകത്തെ ഉപദ്രവിക്കുന്ന ദുർമ്മൂർത്തിയാണെന്നുതന്നെയല്ല നമ്മുടെ ലങ്കേശ്വരനായ വിഭീഷണന്നു അത്യന്തദുഃഖവും അപമാനത്തെയും ദാനംചെയ്യുവനാണ്. എന്നതിനെക്കേട്ടു വിഭീഷണനോടു ഭഗവാൻ ഹേ ലങ്കേശ്വര ഒരു കാലത്ത് നീ എന്റെ അ

പമാനത്തെ നിവൃത്തിച്ചവനാണ്. ആയതുകൊണ്ടു ഈ ഒരു അപമാനം നിണക്കല്ല എനിക്കാണ്. ആയതുകൊണ്ടു പടകളോടുകൂടി വേഗത്തിൽ പോരുകതന്നെ. എന്നുപറഞ്ഞു ഹനുമാനെ സമീപത്തിൽ വിളിച്ചു മാരുതെ ഇപ്പോൾ നാം നിശ്ചയിച്ചു പുറപ്പെടുന്ന ഈ യുദ്ധത്തിൽ ശത്രുജയംവരുമൊ എന്നുള്ള കാലബലത്തെ ആലോചിക്ക. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഹനുമാൻ കാലാകാലങ്ങളെ ശാസ്ത്രോക്തമായി ആലോചിച്ചു പറയുന്നു. സഹസ്രമുഖനു മരണം അടുത്തിട്ടുണ്ട് എങ്കിലും സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ സഹായത്താൽ മരിക്കുമെന്നുള്ള ലക്ഷണം പൂർത്തിയായിക്കാണുന്നില്ല. എങ്കിലും സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യവിശേഷത്താൽ ലോകമാതാവായ ശക്തിയാൽ മരിക്കുമെന്നാണു കാണുന്നത്. എന്നു മാരുതി പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി ആവട്ടെ പരീക്ഷിക്കുകതന്നെ എന്നു പറഞ്ഞു ലക്ഷ്മണനോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു നടകൊള്ളുകയും അങ്ങിനെ ലവണസാഗരതീരത്തിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടു, അല്ലയൊ വിഭീഷണാ അയോദ്ധ്യയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു ഇതുവരെ നരപ്രകാരേണ വന്നു സമുദ്രതീരത്തിൽ എത്തി. ഇവിടെനിന്നു അസുരപുരിക്കു പോകണമെങ്കിൽ ഈ ലവണസമുദ്രം കടന്നാൽപോരാ. ഇതുപോലെ ലവണം, ഇക്ഷു, സുര, സർപ്പി, ദധി എന്നിങ്ങിനെ അഞ്ചു സമുദ്രത്തിൽ വെച്ചു ദധിസാഗരത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലാണ് സഹസ്രമുഖന്റെ പട്ടണമായ ത്രൈലോക്യപുരി. ആയതിലേക്കു സമുദ്രം കടന്നുപോവാൻ മാർഗ്ഗമെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും അതുകേട്ടു വിഭീഷണൻ ശരണം സ്വാമിൻ ലോകവിശ്രുതനായ മാരുതി ഇരിക്കെ നിന്തിരുവടിക്കു വാഹനദാരിദ്ര്യം വരുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. എന്നുതന്നെയല്ല, അടിയന്റെ വിമാനത്തിൽ ആരോഹിച്ചാലും പോകാം ആനകെ, ചക്രവർത്തിയാകിയ നിന്തിരുവടി അടിയനെ പരീക്ഷാർത്ഥം ചോദിക്കുകയായിരിക്കും എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹനുമാനെ സമീപത്തിൽ വിളിച്ചു നമുക്കു പോകുവാൻ മാർഗ്ഗമെന്തെന്നു ചോദിച്ചു ഉടനെ ഹനുമാൻ വിശ്വരൂപമെടുത്തു തന്റെ വ

ലത്തെ ചുമലിൽ ശ്രീരാമസ്വാമിയേയും ഇടത്തെ ചുമലിൽ ലക്ഷ്മണനെയും എടുത്തുവെച്ചു ആകാശത്തെ നിബിഡീകരിച്ചുനോക്കിയതിൽ ത്രൈലോക്യപുരി എന്ന പട്ടണം തന്റെ കാൽക്കൽ ഠാ എന്ന വരച്ചതുപോലെ തോന്നി. ബാക്കിയുള്ള സുഗ്രീവാദികളും രാക്ഷസവീരന്മാരെല്ലാം വിഭീഷണന്റെ വിമാനാരൂഢന്മാരായി ആകാശമാർഗ്ഗം ഗമിച്ചു ത്രൈലോക്യപുരിയുടെ ഉത്തരഗോപുരത്തിന്റെ സമീപത്തുള്ള കൃഷ്ണശൈലത്തിന്റെ താടിപ്പാട്ടിൽ പടവീടുതി ചെയ്തു ശിലാധ്വനിയും ആർപ്പുനാദവും ചെയ്തു. ആ ശബ്ദംകേട്ട സഹസ്രമുഖന്റെ ഭടന്മാർവന്നു രാമാദികളോടു സമീപത്തുവന്നു നിങ്ങൾ ആരാണ്? എന്തിനായിട്ടാണ് ഇവിടേക്കുവന്നു. എന്നു ചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ലക്ഷ്മണനോടു വിവരം പറയുവാൻ കല്പിച്ചു. അതുകേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ ഭടന്മാരെ നോക്കിപ്പറയുന്നു. ഹേ ചാരന്മാരേ ഞങ്ങൾ ആരെന്നുവെച്ചാൽ അമ്പതുകോടി വിസ്താരമായ ഭൂമണ്ഡലത്തിൽ അമ്പത്താറു രാജധാനിയുണ്ട്, അതിൽ ശ്രേഷ്ഠതയോടുകൂടിയ സൗഖ്യമായ അയോദ്ധ്യ എന്ന പട്ടണത്തെ ഭരിച്ചുവരുന്ന ചക്രവർത്തിയായ രാമസ്വാമിയാണിത്. ഞാൻ സ്വാമിയുടെ അനുജനാണ്. എന്റെ നാമം ലക്ഷ്മണനെന്നാണ്. അതാ നോക്കുക അദ്ദേഹം വിഭീഷണനെന്ന ലങ്കേശ്വരനാണ്. ലവണസാഗരത്തിനു മദ്ധ്യേ ലങ്കയെന്ന രാജധാനിക്കധിപനാണ്. അതാ ഇടത്തുഭാഗമായി നിൽക്കുന്നവൻ കിഷ്കിന്ധാധിപനായ സുഗ്രീവനാണ്. ബാക്കിയുള്ളവരെല്ലാം സൈന്യങ്ങളാണ്. ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വരുവാനുള്ള കാരണം വിഭീഷണപുത്രനായ മാല്യവാൻ എന്നവന്റെ പത്നിയായ ദേവതരി എന്ന സ്ത്രീയെ സഹസ്രമുഖന്റെ പുത്രന്മാരിൽ ഒരുവൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നു ഇവിടെ വെച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിയുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു മര്യാദയായി സ്ത്രീയെ കൊണ്ടുവന്നു വിഭീഷണന്റെ പാദത്തിൽവിട്ടു രക്ഷപ്പെടുന്നതാണ് നല്ലത്. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതിരുന്നാൽ മേലാൽ സഹസ്രമുഖൻ എന്ന നാമമല്ലാതെ രൂപംകാണ്മാൻ ഇടവരുന്നതല്ല. ആയതുകൊണ്ടു ഈ വിവരം ഉത്തരകോസലവാസിയായ രാമസ്വാ

മിയുടെ അനുജൻ ലക്ഷ്മണൻ പറഞ്ഞയച്ചതായി നിങ്ങളുടെ രാജാവിനെ കേൾപ്പിക്ക എന്നു ചാരന്മാരോടു പറഞ്ഞയച്ചു. ആ വിവരം ഒറ്റന്മാർ പോയി സഹസ്രമുഖനെക്കണ്ടു രാമാദികൾ വന്നതിനുള്ള കാരണത്തെ പറഞ്ഞറിയിച്ചു. അതു കേട്ടു സഹസ്രമുഖൻ തന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിയായ ബാണനെ വിളിച്ചു ചാരന്മാർ പറഞ്ഞവണ്ണം താൻ പറഞ്ഞതിനോടുകൂടെ മന്ത്രി ശരണം, ശത്രുവാക്യപുരസ്സരം ഇതിനെപ്പറ്റി ആലോചിപ്പാനെ അവകാശമില്ല. മനുഷ്യരെന്നുവെച്ചാൽ കൃമികീടസദൃശന്മാരാണ്. അവരുടെ സഹായികൾ നിരായുധപാണികളായ വാനരങ്ങളാണ്. വിഭീഷണൻ എന്നവൻ രാക്ഷസനാണ്. രാക്ഷസൻ മനുഷ്യനെ വണങ്ങുന്നുവെങ്കിൽ തുലോം നിസ്സാരനായിരിക്കണം. നമ്മുടെ പടകളിൽവെച്ചു ഒരുവനെ അയച്ചാൽ ഇച്ചുന്ന സൈന്യങ്ങളെല്ലാം ആയവന്നു ഭക്ഷണത്തിന്നു പോരാ. എന്നു പറഞ്ഞതിനോടുകൂടെ സഹസ്രമുഖന്റെ മാതുലനായ മഹിഷാസുരൻ ഹേ ബാണാ! നീ വിവരം അറിയാതെ വല്ലതും പറയരുത്. വിഭീഷണൻ എന്നവനെ ഞാനറിയും. ആയവൻ ലങ്കാമന്നനാണ്. ദശമുഖനായ രാവണൻ എന്നവന്റെ അനുജനാണ്. രാവണൻ ബ്രഹ്മദത്തവരബലസഹിതപ്രതാപനായിരുന്നു. അവൻ ത്രിലോകങ്ങളെയും ജയിച്ചവനായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഉള്ള രാവണനെ ക്ഷത്രിയഗോത്രസംജാതനായ രാമൻ എന്നവനാണ് വധിച്ചതു എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. വിഭീഷണനു ലങ്കാധിപത്യം കൊടുത്തതു രാമനാണ്. ദേവരക്ഷാർത്ഥം ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികളുടെ കലാംശജാതനായി ജനിച്ചവനാണ് രാമൻ എന്നും, ദേവാംശസംഭവന്മാരാണ് വാനരങ്ങളെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. നമ്മുടെ ആജ്ഞയെ ലംഘനം ചെയ്വാൻ ത്രിമൂർത്തികളാലും അസാദ്ധ്യമാണ്. വായുവും കൂടെ സമ്മതമില്ലാതെ നമ്മുടെ പട്ടണത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതല്ല. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ മനുഷ്യരും കപികളും രാക്ഷസന്മാരും ലവണം, ഇക്ഷു, സുര, സർപ്പി, എന്ന ചതുസ്സമുദ്രവും കടന്നു ഒരോരോ സമുദ്രമോ പതിനാറു ലക്ഷം യോജനവിസ്താരമുള്ള ക്ഷീരസാഗരമദ്ധ്യത്തിലുള്ള ഈ പട്ടണത്തോളം വരേണ

മെങ്കിൽ അവർ എത്രത്തോളം പ്രബലന്മാരായിരിക്കണം. സമ
ൎത്ഥന്മാരാണെന്നുള്ളതിലേക്കു സാക്ഷി വേറെ വല്ലതും വേണമൊ.
ആയതുകൊണ്ടു ശത്രുത ഒഴിപ്പാനുള്ള മാൎഗ്ഗത്തെ ചിന്തിക്കുകയാ
ണ് നല്ലത് എന്നു പറഞ്ഞതിനൊക്കെട്ടു സഹസ്രമുഖൻ ക്രോധി
ച്ചുപറയുന്നു! ഹെ നിന്ദിതജാതിയുടെ നാമംപോലെതന്നെയാ
ണ് കാൎയ്യവും. ദ്രുമത്തെ മഹിഷത്തിന്റെ ബുദ്ധിതന്നെയാണ്.
ത്രിമൂൎത്തികൾ എന്റെ നാമം കേട്ടാൽ കിടുകിടവിറക്കും എന്നുമാ
ത്രമല്ല അവർ ഒരു അവതാരമായ വേഷം കെട്ടിയാൽ ഞാൻ മാ
നിക്കുമൊ. വിഭീഷണന്റെ ജനനം രാക്ഷസനെന്നല്ലാതെ സ്വ
ഭാവം പക്ഷപ്രായമാണ്. പിന്നെ ആരാണ് കരേശ്ശം തിന്നു
ന്ന കപികളും നമ്മോടെതിൎക്കുന്നതു. കുരങ്ങന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ
ബാലി എന്നു ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവനെ നമ്മുടെ മാം
സശാലയിൽ കാക്കയോട്ടുവാൻ വേണ്ടി താമസിപ്പിച്ചിരുന്നതു ഓൎമ്മ
യില്ലയൊ. ധാഷ്ട്യം പറയാതെ ഇരിക്കുക. മേലിൽ ഇപ്രകാ
രം സഭയിലിരുന്നു പറയരുത്. ഓൎമ്മ വെക്കണം എന്നതിനു
ശേഷം ഭഗവാൻ ഹനുമാനെ വിളിച്ചു അല്ലയൊ മാരുതെ വൃഥാ
കാലം പോകുന്നു. സഹസ്രമുഖന്റെ മന്ത്രിമാരോടു വിവരം
പറഞ്ഞയച്ചും സഹസ്രമുഖന്റെ മനസ്സറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ
യതുകൊണ്ടു നീ ഇവിടെനിന്നു ഒരു ദൂതു പോയി സഹസ്രമുഖ
ന്റെ അഭിപ്രായം അറിഞ്ഞു മടങ്ങുക എന്നു പറഞ്ഞതിനൊക്കെ
ട്ടു ഹനുമാൻ അതിവേഗത്തിൽ പോയി സഹസ്രമുഖന്റെ രാജ
ധാനിയിൽ വന്നു സിംഹാസനത്തിന്റെ മുന്നിലയിൽ തന്റെ
വാൽ മടക്കി സിംഹാസനത്തിന്നു ശെരിക്കിരുന്നു ശ്രീരാമരാമ
എന്നു ജപിക്കുകയും അതുകേട്ടു സഹസ്രമുഖൻ, ഹെ കപെ നീ
ആരാണ്. എവിടുന്നു വരുന്നു. ഹരിഹരവിരിഞ്ചാദികൾ എ
ന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ സഭയിലേക്കു വരുന്നതല്ല. അങ്ങിനെ
ഇരിക്കെ, നീ ഒരു കുരങ്ങൻ ബുദ്ധിയില്ലാതെ എനിക്കു നേരിട്ടു
വരു മടിച്ചിരുന്നു ആലോചിച്ചാൽ നിന്റെ ശിരച്ഛേദനം
ചെയ്യുകയാണ് വേണ്ടതു എങ്കിലും വിവരം അറിഞ്ഞതിൽപ്പി
ന്നെ ആവട്ടെ. ആയതുകൊണ്ടു പരമാൎത്ഥം പറയുക എന്നു ചോ

ദിച്ചതിന്നു ഹനൂമാൻ പറയുന്നു. ഹെ അസുരാധമ ഞാൻ ശ്രീ
രാമസ്വാമിയുടെ ദൂതനാണ്. എന്റെ നാമം ഹനൂമാനെന്നാ
ണ്. മായാമാനുഷനായ രാമസ്വാമിയുടെ വൈഭവം നീ അറിയു
മൊ. നിന്നെ ജയിച്ച നിന്റെ അടുക്കൽ കപ്പംവാങ്ങിയിരുന്ന ത്രി
ലോകപുരന്ദരനായ രാവണനെ കുടുംബത്തോടുകൂടി നിഗ്രഹി
ച്ച ധൎമ്മസ്ഥാപനം ചെയ്യുവനാണ് ശ്രീരാമസ്വാമി. ഋഷിസംഘ
രമദ്ധ്യ നിരക്ഷരകുക്ഷികളും ജലപ്പുള്ളുകളുമായ അസുരന്മാൎക്ക രാ
ജാവാണെന്നുള്ള അഭിമാനത്തോടുകൂടി മൃഗപ്രായേണ ജീവിക്കുന്ന
നീ വൃദ്ധാവിൽ ഭഗവാന്റെ പ്രബലത മനസ്സിലാക്കാതെ തെളി
യേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. മേലിൽ ജീവിച്ചിരിക്കേണമെന്ന മനസ്സു
ണ്ടെങ്കിൽ വിഭീഷണനെന്ന ലങ്കേശ്വരന്റെ മകൻ മാല്യവാൻ
പത്നിയായ ദേവസ്ത്രീയെ കൊണ്ടുവന്ന വിഭീഷണൻ പാദത്തിൽ
വീട്ടു നമസ്കരിക്കുക എന്നതിനെക്കേട്ടു സഹസ്രമുഖൻ, ഹെ മൎക്ക
ടാധമ, സഭ അറിയാതെ സംസാരിച്ചാൽ തല പോകുമെന്ന ഓ
ൎമ്മ വെക്കണം. രാമനെ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. തന്റെ പത്നിയെ
അന്യന്നു കൊടുത്തു അനന്തരം അവളെ പത്നിയാക്കിച്ചവനാ
ണത്രെ. നീ അത്ര സമൎത്ഥനായ രാമന്റെ ദൂതനല്ലയൊ? വായു
പുത്രനാകയാൽ നിന്റെ പിതാവു എന്റെ മിത്രം അടിക്കുന്നവ
നാണ്. വിഭീഷണൻ ജ്യേഷ്ഠനെക്കൊല്ലിച്ചു രാജ്യത്തെ അപഹ
രിച്ചവനാണ്. ചിറ വിട്ടവരല്ല സ്ത്രീയെ കൊണ്ടുവന്നത്. തി
ക്കാലെണ്ണുണ്ടാണ്. വിചാരമില്ലാതെ യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങുന്നപക്ഷം
ഇതാ ഞാൻ യുദ്ധത്തിന്നു വരുന്നുണ്ട്. എന്നു പറയുക എന്ന
തിനെക്കേട്ടു ഹനൂമാൻ മടങ്ങി സ്വാമിപക്കൽവന്നു സഹസ്രമുഖ
ന്റെ അഭിപ്രായത്തെപ്പറഞ്ഞറിയിച്ചു. സഹസ്രമുഖൻ തന്റെ
പ്രധാന മന്ത്രിയായ ബാണനെ വിളിച്ചു കേട്ടില്ലയൊ ബാണ ര
ത്ത കുരങ്ങന്റെ വാക്കുകൾ. മേലിൽ ദേഹത്തോടുകൂടി ഇരുന്നിട്ടു
ഫലമില്ല. കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ വേണ്ടുന്ന സൈന്യങ്ങളോടു
കൂടെച്ചെന്നു ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു വരിക. എന്നതു കേട്ടു ഉടനെ
ബാണൻ സൈന്യയുക്തനായി പുറപ്പെട്ടു മഹാഘോരമേറി ശില
ബാണപാണിയായി അട്ടഹാസം ചെയ്തു പടനിലത്തിൽ വരിക

യും ബാണന്റെ വരവിനെക്കണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ ഭഗവാനെ വണങ്ങി ഇവനോടു യുദ്ധം ചെയ്‌വാൻ അടിയന്നു കല്പന തരണമെന്നു പറകയും അതുപ്രകാരം വില്ലും കൊടുത്തു സുഗ്രീവപ്രഭൃതികളോടുകൂടി അയക്കുകയും ബാണൻ കൊണ്ടുവന്ന [illegible] വെള്ളം അസുരപ്പടകളെ അംഗദൻ, നീലൻ, നളൻ മുതലായവർ കൂടി വധിക്കുകയും അതു കണ്ടു ബാണൻ ഉടനെ ലക്ഷ്മണന്റെ നേരെ നടത്തുന്നതിനെക്കണ്ടു ഹനുമാന്റെ ഭുജത്തിൽനിന്നു അനന്തദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെ തൊടുക്കുകയും ബാണൻ അതിനെതിർത്തുള്ള ബാണങ്ങളെ ലക്ഷ്മണന്റെ പേരിൽ തൊടുക്കുകയും ഇങ്ങിനെ അന്യോന്യം അനന്തബാണങ്ങളെ പ്രയോഗം ചെയ്തു മൂന്നു ദിവസം അഹോരാത്രം ഇടവിടാതെ യുദ്ധം നടത്തിയതിൽ ബാണന്നു യാതൊരു ദാഹമോഹാദികളില്ലാതെ [illegible] നാട്ടക്കോരു സിംഹനാദം ചെയ്തു. അതു കണ്ടു ലക്ഷ്മണനും ഇതെന്താണു അത്ഭുതമാണ്. ബാണൻ അസ്ത്രം പെട്ടു മരിക്കാതിരിപ്പാനുള്ള അവകാശമെന്ത്? ആയതിന്റെ പരമാർത്ഥം അറിയാതെ യുദ്ധം ചെയ്തു പ്രയോജനമില്ലെന്നാലോചിച്ചു നില്ക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു അശരീരിവാക്കുണ്ടായി. എന്തെന്നു പറഞ്ഞാൽ, ബാണന്റെ ഗളത്തിൽ ഒരു ശിവലിംഗം ഇരിപ്പുണ്ട്. കാരണം ലിംഗധാരിയായ ഒരു സന്യാസിയെ ഇവൻ എടുത്തു ഭക്ഷിച്ചപ്പോൾ ആ ശിവലിംഗം കണ്ഠത്തിൽ ഉറച്ചിരുന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു പാശുപതാസ്ത്രം തൊടുത്താൽ ലിംഗം പുറത്തു വരും. ആയതിനെ സമുദ്രത്തിലെറിഞ്ഞു അനന്തരം ബാണനെ നിഗ്രഹിക്കുക. എന്നതിനെക്കേട്ടു [illegible] സ്വാമികാരുണ്യംതന്നെ എന്നു സന്തോഷിച്ചു പാശുപതാസ്ത്രം തൊടുത്തു ശിവലിംഗത്തെ പുറത്തു വരുത്തി സമുദ്രത്തിലിട്ടു അനന്തരം ബാണനെ വധിച്ചു ജയഭേരി അടിക്കുകയും [illegible] സഹസ്രമുഖൻ കേട്ടു തനിക്കുള്ള സൈന്യങ്ങളിൽ അനേകം വെള്ളംപടകളോടും പുത്രനായ ചന്ദ്രഗുപ്തനെയും യുദ്ധത്തിനയക്കുകയും ചന്ദ്രഗുപ്തൻ ബ്രഹ്മാണ്ഡം നടുങ്ങുമാറ് ഭേരിയടിച്ചു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വരികയും ശ്രീരാമസ്വാമി ഇവനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ആരെയാണ് അയക്കേണ്ടതെന്നു ആ

ശോധിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ഇവനാണ് വിഭീഷണന്റെ ശത്രുവെന്നും മാല്യവാന്റെ പത്നിയെ കട്ടു ചെയ്തതു ഇവനാണെന്നും ഇവന്നു പത്മകോമള എന്ന ഒരു പത്നിയുണ്ടെന്നും ആ സ്ത്രീ ചന്ദ്രഗുപ്തന്റെ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മൂലമന്ത്രത്തെ ധ്യാനിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ചന്ദ്രഗുപ്തൻ ശത്രുനിഗ്രഹംചെയ്തു മടങ്ങുന്നവരെ ഏകാഗ്രമാനസിയായി ധ്യാനിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ശത്രു ഒരുത്തനാലെങ്കിലും അനിമിത്തം ഭയത്തെ പ്രാപിക്കുമെന്നും ആ യത്നംകൊണ്ടു ചന്ദ്രഗുപ്തനോടു യുദ്ധംചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരുവൻ പോയി പത്മകോമളയുടെ ജപത്തെ വിഘ്നം വരുത്തണമെന്നും എന്നാൽ ഇവനെ ജയിക്കാമെന്നും ആകാശവീഥിയിൽനിന്നു അശരീരിവാണി ഉണ്ടാകുകയും അതു കേട്ടു ഭഗവാൻ വിഭീഷണപുത്രനായ മാല്യവാനെ യുദ്ധത്തിനായച്ചു അനന്തരം മാരുതിയെ വരുത്തി. ഭഗവാൻ, മാരുതേ! നീ അതിവേഗത്തിൽ ചെന്നു അണിമാ എന്ന സിദ്ധിയാൽ ആരും അറിയാതെ പത്മകോമള ഇരിക്കുന്ന ഗൃഹത്തിൽ കടന്നു ജപത്തെ വിഘ്നം വരുത്തി അതിവേഗത്തിൽ മടങ്ങുക എന്നു പറഞ്ഞു ഹനുമാനെ അയയ്ക്കുകയും ഹനുമാൻ അതിവേഗത്തിൽ അണുപ്രമാണമായ രൂപത്തെ വഹിച്ചു ആരും അറിയാതെ നടന്നു പത്മകോമളയുടെ ഗൃഹത്തിൽ കടന്നു നോക്കിയതിൽ ഗൃഹത്തിനു പുറമെ നാലു ഭാഗവും അനേക വില്ലാളികളും പത്മകോമളയുടെ നാലുഭാഗങ്ങളിലും അനേക ദാസസ്ത്രീകളും അതിജാഗ്രതയായി കാവലിരിക്കുകയും മദ്ധ്യത്തിൽ പത്മകോമള ഏകാഗ്രമാനസയായി ജപിക്കുന്നതും കണ്ടു ജപത്തെ മുടക്കുവാൻ മാർഗ്ഗം എന്തെന്നാലോചിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു. ഇവിടെ ചന്ദ്രഗുപ്തൻ കൊണ്ടുവന്ന പടകളോടുകൂടി മാല്യവാന്റെ പടകളും തമ്മിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും മാല്യവാന്റെ സൈന്യങ്ങൾ ക്ഷീണിക്കുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു സുഗ്രീവന്റെ പടനായകനായ നീലനെ അയയ്ക്കുകയും നീലൻ അത്യുന്നതമായ ഒരു വൃക്ഷത്തെ പറിച്ചു പടയിടയിൽ കടന്നു അസുരപ്പടകളെ അടിച്ചു നിഗ്രഹിക്കുന്നതിനെ ചന്ദ്രഗുപ്തൻ കണ്ടു നീലന്റെ നേരിട്ടു രഥം നടത്തിവന്നു അനേകബാണങ്ങളെ പ്ര

യോഗിക്കുകയും അതു കണ്ടു മാല്യവാൻ പോരിട്ടു തമ്മിൽ അന്യോന്യം അതികഠിനമായ യുദ്ധം നടത്തുകയും അങ്ങിനെ യുദ്ധം നടക്കുന്നതിന്നു മദ്ധ്യേ അവിടെ പത്മാകമലയുടെ ഗൃഹത്തിൽ സമയം നോക്കിയിരുന്ന മാതലി ഒരു എന്ത്രത്തെ എടുത്തു പത്മാകമലയുടെ സമീപത്തിലിടുകയും ആ എന്ത്രശക്തിയാൽ അവിടെ കാവലുണ്ടായിരുന്ന അസുരസ്ത്രീകൾ അന്യോന്യം കലഹിച്ചു അതികഠിനമായി നിലവിളിക്കുകയും ഈ കലശൽ നിമിത്തം പത്മാകമലയുടെ ധ്യാനത്തിന്നു വിഘ്നം വന്നു താനും നിലവിളി തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ യുദ്ധക്കളത്തിൽ ചന്ദ്രഗുപ്തന്റെ രഥം തകർത്തു ശില മുറിച്ചു അവസാനം ബ്രഹ്മാസ്ത്രത്താൽ തലയറുത്തു വായുക്കളെ തൊടുത്തു ശിരസ്സിനെ സഹസ്രമുഖന്റെ രാജധാനിയിൽ കൊണ്ടുപോയി ഇടുകയും അതു കണ്ടു സഹസ്രമുഖൻ വിധിച്ചു ബ്രഹ്മാണ്ഡം കിടുങ്ങുമാറു ഗർജ്ജിച്ചു രണഭേരി അടിച്ചു ആയിരം അശ്വങ്ങളെ പൂട്ടിയ മഹാരഥത്തിൽ ആരോഹിച്ചു ആയിരം വെള്ളം പടകളോടു കൂടി പുറപ്പെട്ടു യുദ്ധക്കളത്തിൽ വരികയും അതു കണ്ടു ഭഗവാൻ ശിലാബാണപാണിയായി ഹനുമാന്റെ ഗളത്തിൽ കയറി വില്ലു ആകർണ്ണാന്തം വലിച്ചു ഞാൺ മുഴക്കിയ അവസരത്തിൽ ഒരു അശരീരിവാണി ഉണ്ടായി. അതെന്തെന്നുവെച്ചാൽ, സ്വാമിൻ തിരുവടികളെ അറിയാത്തവരില്ലം ലോകത്തിലില്ല. എങ്കിലും പ്രാകൃതന്മാരെ ഒപ്പിക്കുവാനുള്ള പുറപ്പാടാണിത്. എന്നാൽ സഹസ്രമുഖൻ സ്ത്രീകളൊഴിച്ചു മറ്റാരാലും ഏതു വരായുധങ്ങളാലും മൃതാവസ്ഥ അനുഭവിക്കരുതെന്നു ബ്രഹ്മാവിനോടു പണ്ടു വരം വരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നു തന്നെ അല്ല ഒരു സ്ത്രീഭഗവതിയാൽ നീ നശിക്കട്ടെ എന്നു വിദ്യാധരസ്ത്രീയായ [illegible]യുടെ ശാപം ഏറ്റിട്ടുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു ശക്തിയാൽ സഹസ്രമുഖൻ നശിക്കുമെന്നല്ലാതെ തിരുവടിയാൽ മൃതനാവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും എന്നുള്ള അശരീരിവാണിയെ കേട്ടു ഭഗവാൻ അതിവേഗത്തിൽ ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു അല്ലയോ ലക്ഷ്മണ! നമ്മുടെ ശരത്താൽ സഹസ്രമുഖൻ മരണമനുഭവിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നാണു സത്യമായ അശരീരിവാക്യം. ആ

യുദ്ധംകൊണ്ടു സഹസ്രമുഖനും ഞാനുമായി യുദ്ധം ഇടവിടാതെ നടത്തിവരാം. അതിന്നിടയിൽ നീ അയോദ്ധ്യയിൽ പോയി ജാനകിയെ വിമാനത്തിൽ ഏററി അതിവേഗത്തിൽ ഇവിടെ കൊണ്ടുവരണം എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ സ്വനാമചിഹ്നമായ കണയാഴിമോതിരത്തെ ഊരി ജാനകിക്ക അടയാളത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടു കൊടുക്കയും ലക്ഷ്മണൻ അതിവേഗത്തിൽ വിഭീഷണൻ വക്കൽനിന്നു വിമാനത്തെ തിരിച്ചു ആകാശമാൎഗ്ഗം നടത്തി അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നു ജാനകിയെ കണ്ടു തിരുവാഴി എന്ന കണയാഴി കയ്യിൽ കൊടുത്തു വിവരം പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ഉടനെ മരുവസ്ത്രവുംകൂടെ എടുക്കാതെ പുറപ്പെട്ടു വിമാനത്തിൽ കയറി മുഹൂൎത്തമാത്രേണ ലവണാദികളായ സാഗരങ്ങളെ എല്ലാം കടന്നു പടവീട്ടതിയിൽ വന്നുചേൎന്നു. ഇവിടെ ഭഗവാനും സഹസ്രമുഖനുമായി അതികഠിനമായ യുദ്ധങ്ങളെ ചെയ്തു അന്യോന്യം അസ്ത്രങ്ങളെ വൎഷധാര ചെയ്കയും അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഭഗവാൻ സഹസ്രമുഖന്റെ പടകളുടെ മേൽ ഒരു മോഹനാസ്ത്രം തൊടുത്തു പടകൾ അന്യോന്യം സഹസ്രമുഖനെ ശ്രീരാമനാണെന്നു തോന്നി സഹസ്രമുഖനും പടകളുമായി യുദ്ധം തുടങ്ങി പടകളെല്ലാം നശിക്കയും മദ്ധ്യേ ഭഗവാൻ ജാനകിയെ കണ്ടു വേണ്ടുന്ന മാൎഗ്ഗങ്ങളെ ജാനകിക്ക ഉപദേശിക്കയും അതു കേട്ടു ജാനകി കാളരാത്രിയുടെ വേഷത്തെ പൂണ്ടു. കാളരാത്രി എന്നു വെച്ചാൽ ലോകമെല്ലാം നടുങ്ങത്തക്ക ഒരു വികൃതരൂപിയാണ്. കറുത്തപക്ഷത്തിൽ അമാവാസി ദിനത്തിൽ അൎദ്ധരാത്രിയിലുള്ള അന്ധകാരത്തിന്നു തുല്യമായ വൎണ്ണവും, ആകാശത്തെ നിബിഡീകരിച്ചുയൎന്നതുകായവും, നരസിംഹത്തിന്റെ ദന്തങ്ങളോടു മത്സരിക്കുന്ന ദന്തവും, സമുദ്രംപോലെ വിസ്താരവും ചലനസ്വഭാവത്തോടുകൂടിയ നേത്രവും, രക്തവൎണ്ണത്തോടുകൂടിയ മുടിയും, മഹാനാഗങ്ങളെ കുണ്ഡലമായണിഞ്ഞ കൎണ്ണങ്ങളും, അഷ്ടനാഗങ്ങളെ അണിഞ്ഞുള്ള കഴുത്തും, മഹാഗിരികളെ വേർപെടുത്തുന്ന കാലവേൽ എന്ന ആയുധത്തെ വഹിച്ച കരവും, മൃത്യു അപമൃത്യു എന്ന രണ്ടു ശൃംഖലയെ ധരിച്ച വാമകരവും ത്രിമൂൎത്തികൾക്കും [illegible]

വേർപെടുത്തുവാനുള്ള അധികാരമുദ്രയും നീലമേഘത്തെ തോല്പിച്ച വസ്ത്രവും ധരിച്ചുള്ള ഇടയും ധർമ്മരാജാവായ മന്ത്രിയും കാലൻ യമൻ എന്ന ഭടന്മാരും വേതാളമെന്ന വാഹനവും ആയി മരണത്തിന്റെ തലേദിവസത്തിൽവന്നു പിറ്റേദിവസം മരിക്കാൻപോകുന്ന ശരീരികളെ പുത്രമിത്രധനധാന്യസുഖദുഃഖങ്ങളെ മറപ്പിച്ചു ഇഹലോകവിവരങ്ങളെ വിട്ട് ദേഹാദേഹിയെപ്പിരിക്കുന്നവളാണ് കാളരാത്രി എന്നവൾ. ഇങ്ങിനെയുള്ള വേഷത്തെപ്പൂണ്ട് ജാനകി പുറപ്പെട്ടു പടനിലത്തിൽ ചരിക്കയും അതുകണ്ട് അസുരേശ്വരനായ സഹസ്രമുഖൻ സൂത്രക്കയററ്റ പ്രതിമയെപ്പോലെ ഭൂമിയിൽ വീഴ്കയും അതുകണ്ടു ജാനകിയും പതിവ്രതാഗ്നിയായ വലത്തി അസുരനെ ഒടുപ്പിച്ചു മൈത്രാപാകൃപുരി ധീസംഗരത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകട്ടെ എന്നനുഗ്രഹിച്ചു അവിടെനിന്നു ഭഗവാൻ വിഭീഷണനോടുകൂടെയും മകൻ മാല്യവാൻ തന്റെ പത്നിയായ ദേവതാരിയോടുകൂടിയും സുഗ്രീവാദികളും ഒരുമിച്ചു പുറപ്പെട്ടു അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നിരുന്നു. അനന്തരം വിഭീഷണനെയും സുഗ്രീവനെയും അവരവരുടെ യഥാസ്ഥാനത്തേക്കയച്ചു താൻ രാജധാനിയിൽ സുഖമേ വസിച്ചു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ അയോദ്ധ്യയിൽ വസിക്കുന്ന രജകൻ തന്റെ ഭാര്യയായി ഒരു ദിവസം ശണ്ഠകൂടി. എടീ! എന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ അന്യന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയി താമസിച്ചുവരുന്ന ആവശ്യം എന്തായിരുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു മേലിൽ എനിക്കു ഭാര്യയായിരിപ്പാൻ നിനക്കു യോഗ്യതയില്ല എന്റെ സ്വജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞാൽ എന്നെ ഭ്രഷ്ട്കല്പിച്ച് ജാതിയിൽനിന്നു നീക്കുന്നതിന്നു വാദമില്ല. ആയതുകൊണ്ടു നീ ഇവിടെ താമസിപ്പാൻ പാടില്ല. പുറത്തുപോ- എന്നുപറഞ്ഞു ഭാര്യയെ അടിക്കകയും അപ്പോൾ ഭാര്യ അയ്യോ കഷ്ടം! ഞാൻ ഒരു രാത്രിയല്ലെ വീട്ടുവിട്ടു താമസിച്ചിട്ടുള്ളു. നമ്മുടെ രാജാവായ രാമസ്വാമിയുടെ പത്നി സീതയെ ഒരു സംവത്സരം അന്യൻ കൊണ്ടുപോയി വെച്ചിരുന്നില്ലയോ? രാജാവല്ലെ നമ്മുടെ രാജാവു കൊണ്ടുവന്നു പത്നിയായി വെച്ചു രക്ഷിക്കുന്നതു. അ

യക്ക് ഭ്രഷ്ടില്ലായെന്നും ഈ വിഴുപ്പു് തിരുമ്പുന്ന നികൃഷ്ടജാതിയായ നമുക്കോ ഭ്രഷ്ടു് വന്നുപോകയുള്ളു എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു രജകൻ പറയുന്നു. എടീ! ഒരുവൻ അവിടെ മര്യാദയില്ലാതെ വല്ലതും കാണിക്കുന്നതായാൽ ഞാനുള്ളപ്പോൾ അപ്രകാരം നടക്കണമെന്നുണ്ടോ? എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഭാര്യയെ പുറത്താക്കി ഉപേക്ഷിക്കയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം ദൂതന്മാർ കേട്ടു അതിവേഗത്തിൽപോയി രാജധാനിയിൽ രാമസ്വാമിയെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു, രജകനും തന്റെ ഭാര്യയുമായി ഉണ്ടായ ശണ്ഠയും തന്നിമിത്തം ഉണ്ടായ സംഭാഷണങ്ങളും രജകൻ ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചതും വിവരമായി രാമസ്വാമിയെ കേൾപ്പിച്ചു. അതുകേട്ടു ഭഗവാൻ വലുതായ വിഷാദഭാവത്തോടുകൂടി രജകൻ പറഞ്ഞ കാര്യം ശരിയാണു്. ജാനകി ഒരു സംവത്സരംവരെ രാവണന്റെ ബന്ധനം പാഥിൽ ഇരുന്നവളാണു്. അന്തരം വേറെയൊന്നുമില്ല, അപവാദത്തെയല്ലേ ഭയപ്പെടേണ്ടതു്. ആയതുകൊണ്ടു ജാനകിയെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണു് നല്ലതു്. രാജാവു അനീതി ചെയ്താൽ നാട്ടിനെപ്പറ്റി പ്രജകൾ വല്ലതും പറഞ്ഞുവെന്നു ക്രോധിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു കരുതി തന്റെ അനുജനായ ലക്ഷ്മണനെ വിളിച്ചു, അല്ലയോ സൗമിത്രേ! നമ്മുടെ നഗരവാസികളിൽവെച്ചു ഒരു മണ്ണാൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടില്ലേ. ആയതുകൊണ്ടു സീതയെ നീ കൊണ്ടുപോയി കാട്ടിൽ വിട്ടുവരണം. അവളെ പത്നിയായി വരിച്ചിരുന്നാൽ അപവാദം ഒരു കാലത്തും നശിക്കുന്നതല്ല. എന്നതിനെക്കേട്ടു എന്തു ചെയ്യും കർമ്മദോഷമെന്നേ പറവാനുള്ളു എന്നു കരുതി പുറപ്പെട്ടു ജാനകിയെ കൂട്ടി വനത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി ഗൌതമന്റെ ആശ്രമത്തിന്നു സമീപം വിട്ടു വനദേവതകൾ രക്ഷിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു ജാനകി അറിയാതെ ലക്ഷ്മണൻ മടങ്ങി അയോദ്ധ്യക്കു വന്നു സ്വാമിയോടു വിവരം പറയുകയും ചെയ്തു. ഗൌതമൻ സ്നാനം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിലേക്കു വരുന്ന വഴിയിൽ ജാനകിയെക്കാണുകയും കണ്ടു വിവരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞു സാവ്വശരി ഒരു കാലത്തും ദുഃഖിക്കരുതു്. ത്രിമൂർത്തികളും തന്റെ കാലത്തെക്കെടുപ്പാൻ സമർത്ഥന്മാരല്ലേ. പരാശരൻ ഭിക്ഷയെടുത്തതും, ബ്രഹ്മാവിന്റെ

ശിരസ്സുപോയതും, സൂൎയ്യനെ ചാണയിൽകടഞ്ഞതും, ചന്ദ്രന്റെ കലകൾ നശിച്ചതും, നഹുഷൻ എന്ന രാജാവു പെരുമ്പാമ്പായതും, താരുകവനമഹൎഷികളുടെ പത്നിമാൎക്ക പാതിവ്രത്യഭംഗം വന്നതും, ഇതെല്ലാം അവരവരുടെ കാലദോഷമാണ്. പ്രാരബ്ധം അനുഭവിക്കാതെ കഴിയുമോ? ആയതുകൊണ്ട് എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ സുഖമെ വസിക്കുക. ഒരു കാലത്തു സ്വാമിയോടുകൂടി സുഖമെ വസിപ്പാൻ സംഗതിവരും എന്ന ഉപചാരവാക്കുകളാൽ ആശ്വാസിച്ചു അവിടെ വസിച്ചുവരികയും, ജാനകി കാട്ടിലേക്ക വരുമ്പോൾ മൂന്നുമാസം ഗൎഭമായിരുന്നു. ആ ഗൎഭം വളൎന്നു പത്തു മാസം തികഞ്ഞു ഒരു ആൺകുട്ടിയെ പ്രസവിക്കുകയും ആ സന്തതിയെ ശ്രീരാമസ്വാമിയെപ്പോലെ കരുതി വളൎത്തി എചലൻ എന്നു പേരിട്ടു വളരുന്ന മദ്ധ്യെ ഒരു ദിവസം ഗൌതമൻ സ്നാനം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു ജാനകിയുടെ ബാലനെ ആശ്രമത്തിൽ കിടന്നിരുന്ന തൊട്ടിയിൽ കണ്ടില്ല. ജാനകി പുഷ്പം അറുക്കുകയാണെന്നും മനസ്സിലാക്കി. അല്ലൊ കഴുകും കുട്ടിയെ വല്ല മൃഗങ്ങൾ കൊണ്ടുപോയിരിക്കും ജാനകി വന്നുനോക്കുമ്പോൾ ബാലനെ കാണില്ലായെങ്കിൽ പ്രാണനെ ത്യജിക്കും എന്നു കരുതി കുശയെ മന്ത്രിച്ചു തൊട്ടിയിൽ ഇട്ടു ആട്ടുകയും ആ തൃണം ഒരു ബാലനായ് ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. സീത പുഷ്പോദ്യാനത്തിൽനിന്നു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിൽ ബാലനോടുകൂടി വന്നതിനെ ഗൌതമൻ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു ഉണ്ടായ വൃത്താന്തങ്ങളെ ജാനകിയോടു പറഞ്ഞറിയിച്ചു. കുശയിനാൽ സൃഷ്ടിച്ച സന്തതിക്ക കചലൻ എന്നു പേരിട്ടു. ഇങ്ങിനെ എചലകചലന്മാരെ വളൎത്തി അക്ഷരവിദ്യ, ആയുധവിദ്യ, മുതലായ സൎവ്വശാസ്ത്രപുരാണം ഇതിഹാസം ശ്രുതിസ്മൃതി അലങ്കാരങ്ങളെ ജലപ്രവാഹമായി പാഠം ചെയ്യിപ്പിച്ചു എചലകചലന്മാർ വിദ്യാപാരംഗതന്മാരായ് ഭവിച്ചു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ അയോദ്ധ്യയിൽ പതിനോരായിരം വൎഷം രാജ്യഭാരം വഹിച്ചു ധൎമ്മമെന്ന പന്ഥാവിൽനിന്നു തെറ്റാതെ ചതുസ്സമുദ്രപൎയ്യന്തം തന്റെ ആജ്ഞാചക്രത്തെ നടത്തിവരികയും ക്ഷത്രധൎമ്മമായ അശ്വമേധയാഗം ചെയ്യേണമെന്നു കരുതി തന്റെ കുലഗു

ഗുരുവായ വസിഷ്ഠമഹർഷിയെ വരുത്തി ആലോചിക്കുകയും അതുകേട്ടുവസിഷ്ഠമഹർഷി ആയതിന്നുവേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെയെല്ലാം തെയ്യാറാക്കുവാനായി മന്ത്രിയായ സുമന്ത്രരെ ഏല്പിക്കുകയും യാഗത്തിന്നുള്ള അശ്വത്തെകൊണ്ടുവരുവാൻ തുരഗശാസ്ത്രത്തിൽ നിപുണനായ ഭരതനെ ഏല്പിക്കുകയും ഭരതൻ ദ്രാവിഡദേശാധിപനായ ഭദ്രമാരൻഎന്ന ചക്രവൎത്തിയെക്കണ്ടു ഞങ്ങൾ അശ്വമേധയാഗം ചെയ്വാൻ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയതിന്നു പൂൎത്തിയായ ലക്ഷണത്തോടുകൂടിയ തുരഗം ഇവിടെ ഉണ്ടെന്നു കേട്ടു. ആയതു അയച്ചുതരുവാനായി എന്റെ അഗ്രജനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ കല്പനയുണ്ട്. എന്നതിനെക്കേട്ടു നല്ല കാൎയ്യം ഭവാനെ മനസ്സിലായില്ല സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു ഭരതനെ സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി ഉപചരിച്ചു നിന്തിരുവടി തുരഗശാസ്ത്രത്തിൽ നിപുണനാണെന്നു കേൾവിയുണ്ട്. അശ്വത്തിന്നു ലക്ഷണമെന്ത് ദുൎല്ലക്ഷണമെന്ത് ആയതു പറഞ്ഞു കേൾപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭരതൻ അശ്വലക്ഷണത്തെ ദ്രാവിഡരാജാവോടു പറയുന്നു. ആളെ മറയ്ക്കുന്ന ഉയരവും ഇന്ദ്രനീലത്തെ തോല്പിക്കുന്ന നിറവും അതിൽ കണ്ണ് രണ്ടും മുട്ടിന്നു താഴെ മഞ്ഞൾവൎണ്ണവും കാലു രണ്ടും പവിഴവൎണ്ണമായും ശംഖിന്റെ ശബ്ദത്തെ കബളീകരിക്കുന്ന ശബ്ദവും മാറത്തു ഇടത്തുവശമായി വലത്തുചുഴിഞ്ഞ ഒരു ചുഴിയും വലത്തുവശമായി ഇടംചുഴിഞ്ഞ ഒരുചുഴിയും പിൻഭാഗം വാലിന്നു താഴെ ഊൎദ്ധ്വമുഖമായി ഒരു ചുഴിയും മുതുകത്തു ഇടംവലം ചുഴിഞ്ഞതായ രണ്ടു ചുഴികൾ അന്യോന്യം തൊട്ടും നെററിയിൽ ശംഖിന്റെ ആകൃതിയിൽ ഊൎദ്ധ്വമുഖമായി ഒരു ചുഴിയും നീലരക്തവൎണ്ണമായ ചെവിയും നാസികപോടങ്ങൾ അശോകത്തളിരിന്റെ വൎണ്ണവും കഴുത്തുരോമങ്ങൾ ഒരു ചാണിന്നു താഴെ ചെരിയാതെയും ചെവി പതിനൊന്നു വിരലിൽ കവിഞ്ഞതെയും ആണായിരുന്നാൽ ബീജം ഇളകിയതല്ലാതെയും പെണ്ണായിരുന്നാൽ കടിപ്രദേശം ഉള്ളു വലിച്ചതായും ഇരിക്കണം. ഈ ലക്ഷണങ്ങൾ തികഞ്ഞ അശ്വങ്ങൾ ഒരു രാജധാനിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ ആ രാജാവു ഒരു കാലത്തും ശത്രുക്കളെ

ട്ട അപജയത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ മുൻപറയപ്പെട്ട ലക്ഷണങ്ങൾ ഇല്ലാതിരുന്നാൽ അവയെ രാജധാനിക്കു പുറമെ നിറുത്തുന്നതല്ലാതെ രാജധാനിയിൽ നിറുത്തരുത്. ഇതിന്നു വിപരീതമായി കാണപ്പെടുന്നതെല്ലാം ദുർല്ലക്ഷണമാണ്. യാഗബലിക്കായി നിശ്ചയിക്കുന്ന തുരഗങ്ങൾക്കു മേൽപറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളിൽവെച്ചു ഉണ്ട ലക്ഷണങ്ങൾ അധികരിച്ചിരിക്കണം, അതുന്നെന്നുവെച്ചാൽ നാവിന്മേൽ ശംഖ്, ചക്രം, രേഖകൾ പ്രതിഫലിച്ചതായിരിക്കണം എന്നിങ്ങിനെ അശ്വലക്ഷണത്തിൽ മെന പുണ്ണ്യങ്ങളെക്കേട്ടു സന്തോഷിച്ചു അനന്തരം കുതിരപ്പന്തിയിൽ നിന്നു അശ്വങ്ങളെ വരുത്തി യാഗബലിക്കനുസരിച്ചു ലക്ഷണമുള്ള ഒരു അശ്വത്തെക്കൊടുത്തു അയക്കുകയും ഭരതൻ തുരഗത്തെ സേവകൻവശം ഏല്പിച്ചു താൻ ഖഡ്ഗധരനായി അയോദ്ധ്യക്കുവരികയും സേവകൻ അശ്വത്തെക്കൊണ്ടുവന്നു നിറുത്തി രാമസ്വാമിയോടു വിവരം ഉണർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഭഗവാൻ എഴുപതുവെള്ളം കപികളെയും കപികൾക്കു രാജാവായ സുഗ്രീവനെയും ലങ്കേശ്വരനായ വിഭീഷണനെയും വരുവാനായി ദൂതന്മാരെ അയക്കുകയും അതുപ്രകാരം വിഭീഷണനും സുഗ്രീവനും അയോദ്ധ്യയിൽവന്നു സ്വാമിയെക്കണ്ടു വിനയാന്വിതന്മാരായി വസിച്ചു. എന്നാൽ ദിഗ്വിജയത്തിന്നായി മുന്നടത്തുന്ന അശ്വത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ അയോദ്ധ്യരാജാവായ ശ്രീരാമൻ ദിഗ്വിജയം ചെയ്ത് അശ്വമേധയാഗം ചെയ്വാൻ പോകുന്നു. ശ്രീരാമനെ ജയിക്കണമെന്നും യാഗത്തെ മുടക്കണമെന്നും പ്രിയമുള്ളവരുണ്ടെങ്കിൽ ഈ കുതിരയെ പിടിച്ചുകെട്ടാം. അതിന്നു ശക്തിയില്ലാത്തവർ എന്നിൽ കീഴടങ്ങിയെന്നു എന്റെ പാദത്തിൽ ശരണം പ്രാപിക്കണം. എന്നു തിരുവാചകമെഴുതിക്കെട്ടി അശ്വത്തെ മുൻനടത്തി പിന്നാലെ ശ്രീരാമസ്വാമി ഭരതലക്ഷ്മണ ശത്രുഘ്നൻ സൈന്യങ്ങൾ അവരോടുകൂടി വിഭീഷണൻസുഗ്രീവൻ തങ്ങളുടെ സൈന്യങ്ങൾ അവരവരുടെ വരായുധങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു നടക്കുകയും അങ്ങിനെ സൈന്യയുക്തനായി ശ്രീരാമസ്വാമിരഥാരൂഢനായി വരുന്നു എന്നുകേട്ടു അംഗ, വംഗ, കലിംഗ, കാശ്മീരം,

കാംബോജ, കറുപ, സൗവ്വീര, സൌരാഷ്ട്ര, മഹാരാഷ്ട്ര, ഔഢ, വിരാഢ, കുരുജ, കേകയ, സ്സൂര, സേന, കൊങ്ക, വരുണ, മാഗ, മാളവ, നിഷധ, ചോര, ചോള, പാണ്ഡി പാഞ്ചാലാദികളായ മഹാരാജധാനിയിലുള്ള ചക്രവത്തികളെല്ലാം സാവ്വഭൌമനായ രാമസ്വാമിയുടെ തുരഗമാണിതെന്നു മനസ്സിലാക്കി അവരും തങ്ങളുടെ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു ഭഗവാനെ വന്നു ശരണം പ്രാപിച്ചു സഹായികളായി പിൻതുടരുകയും, ഹിമവാന്റെ ദക്ഷിണതാഴ്വരയിൽവെച്ചു തുരഗത്തെ ചിത്രകവചൻ എന്ന അസുരൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി ഭൂമിയെ വിട്ടു ഇരുപതുയോജന അധോഭാഗമായും അമ്പതുയോജന വിസ്താരമായും ഉള്ള മഹിഷപുരത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി കെട്ടിയിട്ടു. രാമസ്വാമിയുടെ സൈന്യങ്ങൾ അശ്വത്തെ അനേകദിക്കുകളിലെല്ലാം തേടിത്തിരഞ്ഞു കാണാതെ നടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഭഗവാൻ ജാംബവാനെ വിളിച്ചു അല്ലയോ ജാംബവാൻ അശ്വത്തിന്റെ യാതൊരു വിവരവുമില്ല. അപമാനവും ബുദ്ധിമുട്ടിനും ഇടയായിത്തീരുമെന്നുതോന്നുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ജാംബവാൻ പറയുന്നു. ശരണം സ്വാമിൻ ഈ ഹിമവാന്റെ താഴ്വരയിൽനിന്നു ഭൂമിയെ വിട്ടു അധോഭാഗമായി മഹിഷപുരമെന്നു ഒരു നഗരമുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ചിത്രകവചൻ എന്ന ഒരു അസുരനും ഉണ്ടായിരുന്നു. പണ്ടു നഹുഷൻ എന്ന മഹാരാജാവ് അശ്വമേധയാഗത്തിന്നായി കുതിരയെ മുന്നടത്തി സൈന്യയുക്തനായി പ്രദക്ഷിണംചെയ്തുവരുമ്പോൾ ഇന്ദ്രന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ഈ അസുരൻ അശ്വത്തെ തന്റെ മഹിഷപുരത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി കെട്ടിയിടുകയും അനന്തരം നഹുഷരാജാവ് നിന്തിരുവടിയുടെ പൂവ്വികന്മാരിൽവെച്ചു മുചുകുന്ദൻ എന്ന ചക്രവത്തിയോടു ചെന്നു സങ്കടം പറയുകയും അതുകേട്ടു മുചുകുന്ദനും ശിലാബാണപാണിയായി പുറപ്പെട്ടു മഹിഷപുരത്തിൽ പോയി ചിത്രകവചനോടു യുദ്ധംചെയ്കയും ചിത്രകവചന്നു ജയമില്ലെന്നു കണ്ടു മായാധിക്യത്താൽ തന്റെ നഗരത്തിന്റെ പശ്ചിമോത്തരമായുള്ള സപ്തപ്രവേശനമെന്ന ഗഹ്വരത്തിൽ ഒളിക്കുകയും മുചുകുന്ദനെന്ന മഹാരാജാവ് അശ്വത്തെ അഴിച്ചു നഹുഷ

ബ്രഹ്മാവിന്നുകൊടുത്തു താൻ അയോദ്ധ്യക്കു മടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഒരുകാൎയ്യം പണ്ടു കഴിഞ്ഞത ഓൎമ്മത അറിയുന്നുണ്ട്. ഒരു സമയം ആ അസുരൻതന്നെ ഇപ്പോഴും സൎവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ പരമാത്മാ മനസ്സിലാക്കാതെ നമ്മുടെ അശ്വത്തെയും പിടിച്ചു കെട്ടിയിരിക്കുമോ എന്നു ഒരു ശങ്കയുണ്ട്. പരമാത്മം അവിടെ ചെന്നുനോക്കിയാൽ അറിയാം എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാനും, ഹേ ജാംബവാൻ അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ അവനെ നിഗ്രഹിക്കണം. ആ നഗരത്തിലേക്കു പോകേണ്ടുന്ന മാൎഗ്ഗം ഏതാണെന്നു ചോദിച്ചുനില്ക്കു ജാംബവാൻ ശരണം സ്വാമിൻ! മഹിഷപുരത്തേക്കു പോകേണ്ടുന്ന മാൎഗ്ഗം ഹിമവാനെ വിളിച്ചു ചോദിച്ചാൽ അറിയാവുന്നതാണ്. അടിയനു ഓൎമ്മതെറ്റായിരിക്കുന്നു. എന്നു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ ഹിമവാൻ എന്ന ശൈലരാജനെ ധ്യാനിക്കുകയും അതുകേട്ടു ശൈലരാജനും അതിവേഗത്തിൽ വന്നു ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു വിനയാന്വിതനായി നില്ക്കുന്നതിനെ ഭഗവാൻ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു പറയുന്നു. അല്ലയോ പൎവ്വതരാജൻ ഭൂപ്രദക്ഷിണംചെയ്തു അശ്വമേധയാഗം നിവൃത്തിപ്പാനായി അയച്ച അശ്വത്തെ കാണ്മാനില്ല. ഹിമവാൻവരെ ആരാലും പിടിച്ചുകെട്ടുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഇവിടെ വെച്ചു അശ്വത്തിന്റെ വിവരമില്ല. ഈ പൎവ്വതത്തിന്റെ അധോഭാഗമായി മഹിഷപുരമെന്ന നഗരത്തിൽ ചിത്രകവചൻ എന്ന അസുരനുണ്ടെന്നും ആയവൻ ഇന്ദ്രന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം യാഗംചെയ്യുന്ന അശ്വങ്ങളെ പിടിച്ചുകെട്ടി യാഗത്തെ മുടക്കിവരുന്നുണ്ടെന്നും കേൾവിയുണ്ട്. ആ നഗരത്തിലേക്കു പോകേണ്ടുന്ന മാൎഗ്ഗം ഏതാണെന്നുചോദിച്ചതിനെക്കേട്ടു ശൈലരാജൻ ശരണം സ്വാമിൻ ചിത്രകവചൻ എന്ന അസുരനാൽ അനേക അശ്വമേധയാഗങ്ങൾ മുടങ്ങീട്ടുണ്ട്. ചിത്രകവചനെ യുദ്ധംചെയ്തു ജയിക്കുന്നതില്ല വൈഭവം അവന്റെ പത്നിയായ പുരഞ്ജനി എന്നവളുടെ കണ്ഠത്തിൽ ജനനശൃംഖല എന്നൊരു മാല്യമുണ്ട്. ആയതു വൃന്ദാവനത്തിലുള്ള മഹാവനദൎശിയായ കാളിന്ദിയാൽ നനിക്ക ഒത്തമാണ്. അതിന്റെ കണാൽ ഉരില്ലെ

ന്നറിഞ്ഞാൽ ഉടനെ ചെന്നു ജനനശൃംഖലയെ ഗളത്തിൽ ഇട്ടാൽ ജീവിക്കും. ഈ ഒരു ശൃംഖല ആ പുരഞ്ജനിവക്കൽ ഉള്ളതുകൊണ്ടു ആ മഹിഷപുരവാസികൾ നശിക്കുന്ന പതിവില്ല. യാതൊരുകാലത്തു ആ ശൃംഖല തന്നെ വിട്ടു അന്യന്റെ കണ്ഠമാകുന്നുവോ അന്നു പിതൃകവചന്റെ മരണമാണ്. ആ സ്ത്രീപക്കൽ നിന്നു മംഗലസിദ്ധിപ്പാനുള്ള യുക്തി നിന്തിരുവടി ആലോചിച്ചാൽ അറിയാവുന്നതാണല്ലൊ. മഹിഷപുരത്തേക്കുള്ള മാൎഗ്ഗം ഞാൻ കാണിച്ചുതരാം എന്നും ആയുസ്സിന്നുള്ള വഴികളെപ്പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു ശൈലരാജൻ വിടകൊള്ളുകയും അനന്തരം ഭഗവാൻ വിഭീഷണനേയും മാരുതിയേയും വിളിച്ചു നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി മഹിഷപുരത്തു ചെന്നു ശൃംഖലയെ കരസ്ഥമാക്കി വരുവിൻ എന്നു അനുഗ്രഹിച്ചയച്ചു. ഹനുമാൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുടെ വേഷത്തേയും വിഭീഷണൻ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തേയും ധരിച്ചു രണ്ടുപേരുംകൂടി ശൈലരാജൻ പറഞ്ഞ മാൎഗ്ഗത്തൂടെ മഹിഷപുരത്തേക്കു പോകുകയും അവിടെച്ചെന്നു മുഹൂൎത്തമാത്രേണ വേഷധാരിയായബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ തന്റെ കണവൻ മരിച്ചു എന്നു അത്യന്തം ദുഃഖിച്ചുമാറത്തടിച്ചു പുരഞ്ജനിയുടെ സമീപത്തിൽവന്നു അയ്യോ കഷ്ടം എന്റെ വയോധികനായ കണവനും ഞാനുമായി പരമേശ്വരസ്വാമിയെ സേവ ചെയ്വാൻ പാൎവ്വതിയുടെ സ്വയംവരമണ്ഡപത്തേക്കു പോകുകയായിരുന്നു. മാൎഗ്ഗം പിഴച്ചു ഇവിടെക്കു വന്നതാണ്. വന്നതിനാൽ എന്റെ കണവനായവൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ മരിച്ചു ഞാൻ വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു എന്നാൽ ഞാനും മരിച്ചുപോകട്ടെ എന്നുവെച്ചാൽ പാൎവ്വതിയെക്കുറിച്ചു ഞാനൊരു മൌനവ്രതം എടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആയതും കാലംകൂടിയാൽ എനിക്കതിൽ മരിക്കുന്നതിൽ ദുഃഖമില്ല. വ്രതഭംഗംകൂടാതെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ പുരഞ്ജനി വിചാരിച്ചാൽ കണവൻ ജീവിച്ചുകിട്ടും എന്നു നഗരവാസികൾ പറഞ്ഞതിനാൽ ഞാൻ നിന്നെക്കാണ്മാൻ വന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ടു എനിക്കു മാംഗല്യഭിക്ഷതരണം എന്നുള്ള ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുടെ വാക്കിനെക്കേട്ടു പുരഞ്ജനിയും ഈ സ്ത്രീയുടെ ദുഃഖത്തെക്കണ്ടു ഇവൾ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയായതു

കൊണ്ടു ഇവളുടെ കണവനെ ഭക്ഷിക്കേണമെന്നു കരുതി തന്റെ കൈവശമുള്ള ജനനസ്തംഭലതയെ എടുത്തു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീപക്കൽ കൊടുത്തു ഈ മാല്യത്തെ നിന്റെ ഭർത്താവിന്റെ ഗളത്തിൽക്കൊണ്ടുപോയി ഇടുക. എന്നാൽ ജീവിക്കും. അനന്തരം കണവനെയും കൂട്ടി ഇവിടേക്കു വരുവിൻ എന്നു പറഞ്ഞു സ്തംഭലതയെയും കൊടുത്തു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെ അയക്കുകയും ഉടനെ ഹനുമാൻ എടുത്ത വേഷത്തെ ത്യജിച്ചു വിഭീഷണൻ പക്കൽവന്നു വിവരം പറഞ്ഞു ണ്ടപ്രകാരം അതിവേഗത്തിൽ ഭഗവാൻ പക്കൽ വന്നു സൈന്യങ്ങളെയും കൂട്ടി മഹിഷപുരത്തിൽചെന്നു ചിത്രകവചനോടുയുദ്ധം തുടങ്ങുകയും പഞ്ചപ്രവസാനം പൂരത്തെനി കേൾക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ സിംഹഗർജ്ജനം ചെയ്തു നിലത്തു വീഴുകയുംചെയ്തു. ആ ഗർജ്ജനത്തെക്കേട്ടു അയ്യോ എന്റെ കണവനെ ആരോ വധിക്കുന്നു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ എവിടെ, സ്തംഭലത ഇനിയും കൊണ്ടുവന്നില്ലല്ലോ എന്നു പല ദിക്കിലും തിരഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെ കാണാതെ ഓടിനടന്നു നടക്കുമ്പോൾ തന്റെ കണവനായ ചിത്രകവചൻ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു മാറത്തടിച്ചു നിലവിളി കൂട്ടുകയുംആ സമയത്തിൽ ലക്ഷ്മണനെ അവിടെവെച്ചു കാണുകയും എടാ ദ്രോഹി നീയോ എന്റെ കണവനെ വധിച്ചവൻ, നിന്നെ ഇപ്പോൾ പിടിച്ചു ഭക്ഷിച്ചുകളയാമെന്നു പറഞ്ഞു പിടിപ്പാൻ അടുത്തപ്പോൾ തന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന വാളിനാൽ പൂരത്തെനി എന്ന അസുരസ്ത്രീയുടെ നാസികമുതലായ പഞ്ച ഉറുപ്പുകളെയും വൈരൂപ്യം ചെയ്തയച്ചു. അനന്തരം അശ്വത്തെ അവിടെനിന്നു വിട്ടു മുമ്പെ അയച്ചു രാമാദികൾ അശ്വത്തിനെ പിന്തുടർന്നു പോകുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ അമ്പത്താറു രാജാക്കളും തനിക്കു കീഴടങ്ങി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തുവരുമ്പോൾ അശ്വത്തെ എല്ലാകുമാരന്മാർ കണുകയും തുരഗത്തിന്റെ കഴുത്തിൽകെട്ടിയലിഖിതത്തെവായിക്കുമ്പോൾ ദശരഥാത്മജനായ ശ്രീരാമസ്വാമി അശ്വമേധയാഗം ചെയ്കയാണെന്നും തന്നിൽ കീഴൊതുങ്ങാത്തവർ ആരെന്നാവെച്ചാൽ അവർക്കു കുതിരയെപ്പിടിച്ചുകെട്ടി യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങാമെന്നും ഉള്ള വിവരം മനസ്സിലാക്കി ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ പര

മാത്രം അറിയാതെ കുതിരയെപ്പിടിച്ചുകെട്ടി ശിലാബാണപാണികളായി ജാഗ്രതയായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ രാമാദികൾ അശ്വമേധയ കാലടിയെ ലക്ഷ്യം പിടിച്ചുവരികയും അശ്വത്തെ ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽക്കെട്ടിയിരിക്കുന്നതിനേയും അതിന്നു സമീപം രണ്ടു ബാലന്മാർ വില്ലെടുത്തു യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായി നില്ക്കുന്നതിനേയും കണ്ടു. ബാലന്മാരുടെ സാഹസത്തെക്കണ്ടു ആശ്ചര്യപ്പെട്ട ഭൂപാലന്മാർ ഇവരോടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. യുദ്ധത്തിൽ നേരിടുന്നവരെയെല്ലാം ശരവർഷം ചെയ്തു തോല്പിക്കുന്നതിനെക്കണ്ടു ശ്രീരാമൻ ഭരതൻ ലക്ഷ്മണൻ ശത്രുഘ്നൻ മുതലായവർ യുദ്ധത്തിന്നാരംഭിക്കുകയും ഈ ബാലകബാലന്മാർ അവരേയും യുദ്ധത്തിൽ ക്ഷീണിച്ച സുഗ്രീവാദികളെയും വില്ലുകൊണ്ടടിച്ചു തള്ളിയിടുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഈ ബാലകബാലന്മാർ ഹനുമാനെ പിടിച്ചുകെട്ടി എടുത്തു തങ്ങളുടെ മാതാവായ ജാനകിയുടെ അടുക്കലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. ജാനകി ഹനുമാനെക്കണ്ടു് ചോദിച്ചു. അയ്യോ മാരുതെ ഈ ബാലന്മാരോ നിന്നെ പിടിച്ചുകെട്ടിയതു്. ആയതിന്നു നിമിത്തമെന്തു്. നീ എവിടെ നിന്നു വരുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു മാരുതി പറയുന്നു. ശരണം ലോകേശ്വരി. ഈ രണ്ടു ബാലന്മാർ ചെയ്ത യുദ്ധത്തിന്നു ശരിയായി രാമരാവണയുദ്ധം സാരമില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നു വെച്ചാൽ സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി അശ്വമേധയാഗം ചെയ്വാൻ നിശ്ചയിച്ചു അശ്വത്തെ മുന്നടത്തി അനന്തരം സ്വാമി തന്റെ ഭരതലക്ഷ്മണശത്രുഘ്നൻ മുതലായ അനുജന്മാരോടുകൂടിയും സുഗ്രീവാദികളായ എഴുപതുവെള്ളം കപിവീരന്മാരോടുകൂടെയും, വിഭീഷണൻ മുതലായവരോടു കൂടെയുംയുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരായി പുറപ്പെട്ട ഭൂപാലന്മാരെ എല്ലാം കീഴടക്കി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തുവരുന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽ ഈ ബാലന്മാർ അശ്വത്തെപ്പിടിച്ചു കെട്ടുകയും തന്നിമിത്തം യുദ്ധം തുടങ്ങുകയും സർവ്വേശ്വരനായ രാമസ്വാമി മുതൽ എല്ലാവരേയും യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു അവസാനം അടിയനെപ്പിടിച്ചുകെട്ടി ഇവിടെക്കു കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തു. ഇത്ര ശക്തന്മാരായ ഇവർ ആരാണെന്നു മനസ്സിലായി

ട്ടില്ല. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ ജാനകി കേട്ട് അത്യന്തം ദുഃഖിച്ചു തന്റെ പുത്രന്മാരെ വിളിച്ചു പറയുന്നു. അല്ലയോ, ബാലന്മാരെ! ഇവൻ എന്റെ പ്രാണരക്ഷ ചെയ്തവനാണ്. നിങ്ങളുടെ പിതാവായ എന്റെ കണവന്റെ ദൂതനും ഭഗവാനിൽ പരമഭക്തനുമാണ്. ഇവന്നു ഹനുമാനെന്നാണ് നാമം. നിങ്ങളുടെ കരവേഗശരവേഗത്താൽ നിങ്ങളുടെ അച്ഛൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടുകിടക്കുന്നതായി ഹനുമാൻ പറയുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു അതിവേഗത്തിൽ സ്വാമിയുടെ അടുക്കലേക്ക പോകേണ്ടതിലേക്കായി മഹർഷിയായ ഗൗതമനെയും കൂട്ടുക. എന്നു പറഞ്ഞതിനെ എചലകചലന്മാർ കേട്ടു അയ്യയ്യോ! ഞങ്ങൾ പിതൃദ്രോഹികളായിത്തീർന്നുവല്ലോ. ലേശംപോലും പിതാവാണെന്നു അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ കണ്ട ഉടനെ പാദത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു അമ്മയുടെ അടുക്കലേക്ക കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുമായിരുന്നു. എന്നു പരിതപിച്ചു ഗൗതമന്റെ അടുക്കലേക്ക ജാനകിയോടുകൂടി വന്നു ഉണ്ടായ പരമാർത്ഥമെല്ലാം മഹർഷിയെ കേൾപ്പിക്കുകയും ഗൗതമൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു എചലകചലന്മാരോടും ജാനകിയോടുംകൂടി രാമസ്വാമിസമീപം വരികയും എചലകചലന്മാർ ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ പാദത്തിൽ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം ചെയ്തു ശരണം പിതാവെ അറിയാതെ ചെയ്ത അപരാധം ക്ഷമിച്ചു ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കേണമെ. അച്ഛനല്ലാതെ ഞങ്ങൾക്ക അന്യാശ്രയമില്ല. എന്നു ഭക്തിശ്രദ്ധബഹുമാന വിനയങ്ങളോടുകൂടി പുരോഭാഗത്തിൽ നില്ക്കുകയും സന്തതികളുടെ മേൽ പരിഭവിക്കരുതെ ഭഗവാനെ എന്നു ജാനകി നമസ്കരിച്ചതിനനന്തരം ഭഗവാനോടു ഗൗതമൻ, അല്ലയോ ദേവ! നിന്തിരുവടിയുടെ മായാസമ്പ്രദായമായവിദ്യ ആരറിവാൻ പോകുന്നു. ഇതാ നില്ക്കുന്ന രണ്ടു ബാലന്മാർ നിന്തിരുവടിയുടെ പുത്രന്മാരാണ് നിന്തിരുവടിയുടെ പത്നിയായ ജാനകിയെ കാട്ടിലേക്കയക്കുമ്പോൾ മൂന്നുമാസം ഗർഭമായിരുന്നു. അന്നു മുതൽ ഇന്നേവരെ എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ അഹല്യയോടുമിച്ചാണ് ജാനകി താമസിച്ചിരുന്നത്. ആ ഗർഭത്തിൽനിന്നു ഉല്പാദിച്ചവനാണ് ഇതാ നില്ക്കുന്ന എചലൻ, കചലൻ, എന്നാവരെ ജാനകി

പ്രസവിച്ചതല്ല. ജാനകി ലവനെ തൊട്ടിയിൽ കിടത്തി പുഷ്പം അറക്കുവാനായി ഉദ്യാനത്തേക്കും, ഞാൻ പ്രാതസ്നാനത്തിന്നും പോകകയും അഹല്യ ജലം കൊണ്ടുവരുവാനായി പോകുമ്പോൾ തൊട്ടിയിൽനിന്നു കുട്ടിയെ എടുത്തു പോകകയും ചെയ്തു. എന്റെ സ്നാനം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു നോക്കിയതിൽ ഞാൻ പോകുമ്പോൾ തൊട്ടിയിൽ കിടന്നിരുന്ന കുട്ടിയെ വല്ല മൃഗങ്ങളോ മറ്റോ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയിരിക്കമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു ഉടനെ ഒരു കുശപ്പുല്ലിനെ എടുത്തു മന്ത്രസങ്കല്പം കഴിച്ചു തൊട്ടിയിലിട്ടു ആട്ടുകയും ആയതു ഒരു സന്തതിയായി വരികയും, അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ അഹല്യ ജലമെടുത്തു വരുമ്പോൾ ശിശുവോടുകൂടി വരുന്നതിനെക്കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. കുശയിൽനിന്നു ജാതനാകയാൽ കുശൻ എന്നു് പേരിട്ടു. ലവകുശന്മാർ സഹോദരികളെപ്പോലെ പ്രേമവാത്സല്യത്തോടുകൂടി വളരുന്നു. അവൎക്കു വേണ്ടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളെല്ലാം എന്നാൽ കഴിയുംപോലെ അഭ്യസിപ്പിച്ചു് നിന്തിരുവടിയുടെ കാരുണ്യത്താൽ ഇതുവരെ യാതൊരു ദുഃഖവും സംഭവിക്കാതെ വളൎന്നുവരുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു നിന്തിരുവടി യാതൊന്നുകൊണ്ടും അന്യഥാത്വം കരുതാതെ സീതാപുത്രന്മാർ പേരിൽ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു എന്റെ ആശ്രമത്തിൽ ഇന്നു വസിച്ചു നാളെ ഉദയത്തിന്നു സീതാപുത്രന്മാരോടുകൂടി സൈന്യസമേതം അയോദ്ധ്യക്കു എഴുന്നെള്ളും എന്നതിനെക്കേട്ടു ഭഗവാൻ പുത്രന്മാരുടെ ധനുൎവ്വേദ അഭ്യാസത്തിലുള്ള നിപുണതയെക്കണ്ടു ആശ്ചൎയ്യപ്പെട്ടു അന്നു ഗൌതമാശ്രമത്തിൽ താമസിച്ചു സുഖമായി ഭക്ഷണം മുതലായതുകളെ കഴിച്ചു പിറ്റെന്നാൾ ഉദയത്തിന്നു എഴുനീററു തന്റെ പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു അയോദ്ധ്യയിൽ വന്നിരുന്നു. അനന്തരം തന്റെ കുലഗുരുവായ വസിഷ്ഠാദിയായ മഹൎഷികളെ വരുത്തി അശ്വമേധയാഗം ചെയ്തു പ്രസിദ്ധിയെ സമ്പാദിക്കുകയും തന്റെ പുത്രന്മാരായ ലവകുശന്മാൎക്കു പട്ടാഭിഷേകം ചെയ്യേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ആയതിന്നു വേണ്ടുന്ന സംഭാരങ്ങളെയെല്ലാം ഒരുക്കി അമ്പത്താറു രാജധാനിക്കു തിരുവെഴുത്തയച്ചു നഗരി അലങ്കരിപ്പിച്ചു ത

ന്റെ പ്രഥമപുത്രനായ എപലനെ അയോദ്ധ്യയിൽ ഒന്നാം രാജാവാക്കി കുപലനെ ഇളയ രാജാവാക്കി വാഴിച്ചു അരിയിട്ടു വാഴ്ച മുതലായതുകളെ വിധിയാംവണ്ണം കഴിച്ചു സുഖമായി ശ്രീരാമസ്വാമി പത്നീസമേതനായി വസിച്ചുവരുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു നാൾ ജാനകിയുടെ അമ്മായിമാർ മൂന്നുപേരുംകൂടി ജാനകിയെ വിളിച്ചിരുത്തി അല്ലയോ ജാനകി! രാവണൻ എന്നു ഞങ്ങൾ കേട്ടതല്ലാതെ കാണ്മാനിടവന്നിട്ടില്ല. ആയവന്റെ രൂപം ഒന്നു കാണേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ട്. നീ കണ്ടിരിക്കുമല്ലൊ. ആയതുപോലെ നീ വരച്ചുകാണിച്ചുതന്നാൽ സന്തോഷമായിരുന്നു. എന്നതിനെക്കേട്ടു ജാനകിയും ചിരിച്ചു ഞാൻ നല്ലവണ്ണം കണ്ടിട്ടില്ല. സന്യാസിവേഷത്തെ പൊട്ടുന്നനവെ വിട്ടു സ്വന്തരൂപത്തോടുകൂടി പർണ്ണശാലയെ കുത്തിപ്പുഴക്കുമ്പോൾ ഒരു നോക്കു രാവണനെ ഞാൻ നോക്കീട്ടുണ്ട്. ആ ഒരു ഓർമ്മപ്രകാരം വരച്ചുകാണിക്കാമെന്നും എവിടെയാണു വരക്കേണ്ടതെന്നും ചോദിച്ചതിനാൽ കൈകേയി ശ്രീരാമസ്വാമി ഇരുന്നു ജപിക്കുന്ന ആവണപ്പലകയെ എടുത്തുകൊടുത്തു ഈ പലകയുടെ മറുപുറത്തു വരക്ക എന്നു പറയുകയും ആയതുപ്രകാരം ജാനകി രാവണന്റെ രൂപം പലകയുടെ മറുപുറത്തു വരച്ചു അമ്മായിമാർക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും രാവണന്റെ രൂപത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ഭഗവാൻ സ്നാനം കഴിഞ്ഞുവന്നു ജപത്തിന്നിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ രാവണന്റെ രൂപത്തെ വരച്ചു ആവണപ്പലകയെ ഭഗവാനു ഇരിപ്പാൻ ഇട്ടുകൊടുക്കുകയും ഭഗവാൻ പലകയിൽ ഇരുന്നു ജപിക്കുമ്പോൾ താൻ ഇട്ടിരിക്കുന്ന പലക കിടുകിട വിറക്കുകയും ആയതിന്നു കാരണം എന്തെന്നു പലകയുടെ മറുപുറത്തു നോക്കിയപ്പോൾ ശത്രുവായ രാവണന്റെ രൂപംകണ്ടു തനിക്കു കഠിനമായ ക്രോധം ഉത്ഭവിച്ചു ആരിതു വരച്ചത് എന്നു തന്റെ മാതാക്കളോടു ചോദിക്കുകയും അതുകേട്ടു കൈകേയിമാതാവു, അല്ലയോ രാഘവ! ഞങ്ങൾ രാവണനെക്കണ്ടറിയുമോ? നിന്റെ പത്നിയായ ജാനകിയുടെ പ്രവൃത്തിയാണിതു. അവൾക്കു ഒരു നേരമെങ്കിലും രാവണനെക്കാണാഞ്ഞാ

ടിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. രാവണന്റെ രൂപത്തെ വരച്ച ആയവന്റെ സൌന്ദൎയ്യത്തെ ഞങ്ങൾക്ക കാണിക്കുകയാണ് സീതക്ക പ്രവൃത്തി. രാവണന്റെ മേൽ ഇത്ര ഭ്രമമുണ്ടെങ്കിൽ നീ ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടേണമെന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്ന മാതാവിന്റെ ഏഷണിയെക്കേട്ട ക്രോധാന്ധനായി ലക്ഷ്മണനെവിളിച്ച എടാ സൌമിത്രേ! എന്തിന്ന അധികം പറയുന്നു. ശ്വാവിനെപ്പിടിച്ച മെരുകിന്റെ കൂട്ടിലടച്ചാൽ മെരുകായ്ത്തീരുമോ? എത്രകാലം കഴിഞ്ഞാലും ആയത നായതന്നെ. എന്നതുപോലെ ഇവളെ എത്ര തന്നെ നന്നാക്കിയാലും നന്നാവുന്ന ജാനകിയല്ല. എന്ന ഇവളെ മാലയിട്ടവര അന്നുമുതൽ അപമാനവും ദുഃഖവും ഒഴിഞ്ഞ നേരമില്ല. ആയതുകൊണ്ട നീ ഇവളെക്കൊണ്ടുപോയി കാട്ടിൽ വെച്ച വെട്ടി രക്തം കൊണ്ടുവന്ന എനിക്ക കാണിക്കുക, എന്ന ഭഗവാൻ പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ട ലക്ഷ്മണൻ വാളെടുത്തു പുറപ്പെടുകയും അതുകണ്ട ജാനകി, ഭഗവാൻ തലേദിവസം ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ വെച്ച പറഞ്ഞ കഥയെ ഓൎമ്മവെച്ച തിരുമിറ്റത്തിറങ്ങി ഭൂമിയെ നോക്കി അല്ലയോ ധരിത്രീ! സ്ഥാനം തരിക. ഞാനും വരുന്നു. എന്ന തന്റെ തൃക്കരംകൊണ്ട ഭൂമിയിൽ അടിക്കുകയും തൽക്ഷണം ഭൂമി പിളൎന്ന ആ മാൎഗ്ഗത്തൂടെ ജാനകി തന്റെ യഥാസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ വിനതാത്മജനായ ഗരുഡൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽനിന്ന പുറപ്പെട്ട അയോദ്ധ്യയിൽവന്ന ഭഗവാനെക്കണ്ട നമസ്കരിച്ച ശരണം സ്വാമിൻ സൎവ്വേശ്വരനായ തിരുവടി വൈകുണ്ഠത്തെ വിട്ട പതിനോരായിരം സംവത്സരമായി. ഇനിയും അങ്ങോട്ടക്ക വരേണമെന്ന വിചാരിക്കുന്നില്ലേ. അവതാരകാൎയ്യങ്ങളെല്ലാം നിവൎത്തിച്ച സൎവ്വേശ്വരിയായ ലക്ഷ്മീഭഗവതിയും യഥാസ്ഥാനത്തെത്തിയല്ലൊ സൎവ്വരക്ഷകനായ തിരുവടിയെപ്പിരിഞ്ഞ മേലിൽ മുഹൂൎത്തമാത്രേണ വൈകുണ്ഠത്തിൽവസിപ്പാൻ അടിയന്ന സാധിക്കുന്നതല്ല. അയോദ്ധ്യയിൽ അടിയനും തിരുവടി ഒരുമിച്ച താമസിക്കുക തന്നെ എന്നല്ലാതെ മോക്ഷം മറ്റൊന്നുമില്ല. എന്ന ഗരുഡന്റെ അപേക്ഷയെക്കേട്ട ഭഗവാനും അല്ലയോ ഗരുഡ ഞാൻ ഉ

ടനെ വരുന്നുണ്ടു. ആയതിലേക്കു നിമിത്തം സനകാദികളുടെപുറപ്പാടുണ്ടെന്നു കേട്ടു അധികതാമസംകൂടാതെ വന്നേക്കാം. നീ വൈകുണ്ഠത്തേക്കു ശീഘ്രംപോകുക. എന്നു പറഞ്ഞു ഗരുഡനെ യാത്രയാക്കയും ചെയ്തതിൽപ്പിന്നെ തന്റെ കുലഗുരുവായ വസിഷ്ഠമുനിയും താനും കൂടി പുറപ്പെട്ടു മേരുവിന്റെ പൂർവ്വശൃംഗമെന്ന കൊടുമുടിയിൽ വസിക്കുന്ന ഭുശുണ്ഡയോഗിയുടെ അടുക്കലേക്കു പോകയും അവിടെ ചെന്നു യോഗിയെനമസ്കരിച്ചതിൽ ഭുശുണ്ഡയോഗിയും അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു അല്ലയോരാഘവ! ഇതിനു മുമ്പു ഏഴു വസിഷ്ഠനും ഏഴു രാമനും എന്റെ അടുക്കൽ വന്നുകണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ എട്ടാമത്തെ വസിഷ്ഠനും രാമനുമാണു് എന്നുതന്നെയല്ല, ഈ ലോകം അനേകകാലം അഗ്നിമയമായിരുന്നതും, അനന്തരം ജലപ്രളയമായിരുന്നതും, ഇപ്പോൾ പൃഥിവിയായിരിക്കുന്നതും എനിക്കനുഭവമാണു്. അഗ്നിജ്വാലാമാലകളുടെ ഇടയിൽ അഗ്നിരൂപമായും പ്രളയത്തിൽ ജലരൂപമായും പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പക്ഷിരൂപമായും ശോഭിച്ചു. വേറെയും ചിലർ എന്നോടുകൂടി വസിച്ചിരുന്നു. അവരെല്ലാം ദേഹത്തിൽ വിരക്തിവന്നു പുനരാവൃത്തിരഹിതമായ കൈവല്യപദത്തെ പ്രാപിച്ചു. സർവ്വേശ്വരനായ നിന്തിരുവടിയുടെ മായാസമ്പ്രദായമായ ഇന്ദ്രജാലമെന്ന ജീവേശ്വരജഗത്തിൽ എനിക്കു വിരക്തിജനിക്കാത്ത നിമിത്തം ഇനിയും ദേഹത്യാഗം ചെയ്യാനിടയായില്ല. പണ്ടു ഗാധി എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ മായാസമ്പ്രദായമായ ഇന്ദ്രജാലവിദ്യയെ കാണേണമെന്നാഗ്രഹിച്ചു ശ്രീനാരായണസ്വാമിയായ നിന്തിരുവടിയെക്കുറിച്ചു തപസ്സുചെയ്കയും ശ്രീനാരായണൻ പ്രത്യക്ഷമായി അധികതാമസംകൂടാതെ മായാവിദ്യയെ കാണ്മാനിടവരുമെന്നു അനുഗ്രഹിച്ചുപോകുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ, ഗാധി എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു ദിവസം സ്നാനത്തിന്നു ജലത്തിൽ ഇറങ്ങി മുങ്ങിപ്പൊന്തുന്നതിന്നുമുമ്പു തനിക്കുണ്ടായ തോന്നൽ എന്തെന്നു വെച്ചാൽ—ബ്രാഹ്മണനായ ഗാധി തന്റെ പുത്രമിത്രങ്ങളോടുകൂടി അനേകകാലം സുഖമായി വസിച്ചു താൻ ഒഴികെ ബാക്കി ഉണ്ടായിരുന്ന മക്കളും മക്കളുടെ മക്കളും പത്നിയും എല്ലാവരും

മരിച്ചു താൻ ഏകനായി ജരാനരകം ബാധിച്ചു ദാരിദ്ര്യാധിക്യത്താലും രോഗാധിക്യത്താലും ദുഃഖിച്ചു അവസാനം മരിക്കയും. അനന്തരം ഊണനാട്ടു എന്ന പട്ടണത്തിൽ ഒരു ശ്വപചന്റെ പുത്രനായി ജനിച്ചു വളൎന്നു അത്യാചാരമായ ഗോവധം മുതലായതുകളെ ചെയ്തു മാംസാദികളെ ഭുജിച്ചു അവകളുടെ ചൎമ്മത്താൽ പാദരക്ഷ മുതലായതുകളെ ഉണ്ടാക്കി ക്രയവിക്രയങ്ങളെ ചെയ്തു ജീവനം ചെയ്തു തന്റെ പുത്രമിത്രാദികളോടുകൂടി വസിച്ചുവരികയും അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ താൻ ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ള കുടുംബങ്ങളെല്ലാം മരിച്ചുപോകയും തന്നിമിത്തം തനിക്കുണ്ടായ ആധിവ്യാധികളിനാൽ മഹാ രോഗിയായി കാലക്ഷേപത്തിന്നു യാതൊരു നിവൃത്തിയില്ലാതെ തന്റെ സ്വരാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു അനേകരാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചു കീരനാട്ടു എന്ന നഗരത്തിൽ വന്നു ക്ഷീണാധിക്യത്താൽ ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ ആ കീരനാട്ടെന്ന പട്ടണത്തിന്റെ സമ്പ്രദായം എങ്ങിനെയെന്നാൽ—പ്രജാപരിപാലനം ചെയ്യുന്ന രാജാവു മരിച്ചു എന്നു വെച്ചാൽ ആ രാജധാനിയിലുള്ള മത്തഗജത്തിന്റെ തുമ്പിക്കരത്തിൽ ഒരു മാലയെ കൊടുക്കും. ആ ഗജം ആ മാല്യത്തെ ആരുടെ കഴുത്തിൽ ഇടുന്നുവൊ ആയവനെ രാജാവാക്കി വാഴിക്കുന്ന പതിവാണ്. മേല്പറഞ്ഞ സമ്പ്രദായംപോലെ രാജാവു മരിച്ചുപോയതിനാൽ ആനയുടെ കയ്യിൽ മാലയെ കൊടുത്തയക്കുകയും ആ മാലയോടുകൂടി ആന വന്നു അത്യന്തം ക്ഷീണത്തോടുകൂടി വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഇരിക്കുന്ന ശ്വപചന്റെ കഴുത്തിലിട്ട് എടുത്തു തന്റെ പുറത്തിരുത്തി വരുന്നതിനെ നഗരവാസികൾ കണ്ടു എതിരേറ്റു അനേക വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി രാജധാനിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി ശ്വപചനെ സ്നാനം കഴിപ്പിച്ചു വസ്ത്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിപ്പിച്ചു സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി അരിയിട്ടു വാഴ്ച കഴിച്ചു കിരീടപതിയാക്കിവെച്ചു. അനന്തരം രാജപത്നികളോടുകൂടി രാജഭോഗങ്ങളിൽ ആനന്ദിച്ചിരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു ദിവസം താൻ തന്റെ സ്വരാജ്യമായ ഊണനാട്ടിൽ വസിക്കുന്ന കാലത്തു പരിചയമുള്ള തന്റെ അയൽവാസിയും

സ്വജാതിയുമായ ഒരു ശ്വപചൻ ചെരുപ്പു മുതലായതു വില്പാനായി രാജധാനിക്കു പുറമെ പോകുന്നതിനെ രാജപത്നികളോടുകൂടി ഏഴാംനിലമേടയിൽ വസിക്കുന്ന രാജാവു പണികളിവാതിലൂടെ കൌതുകിയായിപ്പാൎത്തു കാണുകയും തന്റെ സ്വജാതിയും നാട്ടുകാരനുമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി. ഓ ഹോ! ഇവൻ എന്നെ അറിയുന്നവനാണ്. ഇവിടെ ഞാൻ മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനെ മനസ്സിലാക്കി എന്നെ കാണ്മാൻ തിരഞ്ഞു നടക്കുകയായിരിക്കും. ഇവനെ വിളിച്ചു നമ്മുടെ യഥാൎത്ഥം പുറമെ ആരോടും പറയരുതെന്നു പറഞ്ഞു വല്ലതും കൊടുത്തയക്കാഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ ജാതിധൎമ്മമെല്ലാം വെളിവായിത്തീരും എന്നു ഭയപ്പെട്ടു അതിവേഗത്തിൽ മാൎഗ്ഗത്തൂടെ പോകുന്ന ശ്വപചനെ വിളിച്ചു സംഗതികളെ പറഞ്ഞു കുറെ ദ്രവ്യവും കൊടുത്തയച്ചതിനെയെല്ലാം രാജപത്നികൾ മനസ്സിലാക്കി നഗരവാസികളെ കേൾപ്പിക്കുകയും അതുകേട്ടു നഗരവാസികളെല്ലാംകൂടി ആലോചിച്ചു നാം ഇതുവരെ ഒരു ശ്വപചനെ രാജാവാക്കിവെച്ചു ആയവനെ സേവിച്ചുവന്നതു വലിയ അപമാനമായിപ്പോയി. എന്നു മാത്രമല്ല കാൎയ്യമെല്ലാം അശുദ്ധമായ്ഭവിച്ചു. മേലിൽ നാം പ്രാണനോടുകൂടി ഇരുന്നിട്ടു ഫലമില്ലാതെയായി. ആയതുകൊണ്ടു അഗ്നികുണ്ഡം വെട്ടി അതിൽ അഗ്നി വളൎത്തി ആബാലവൃദ്ധം വീണുമരിക്കുന്നതാണു നല്ലതു എന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. അതിവേഗത്തിൽ സൎവ്വശരീരികളും തീയ്യിൽ ചാടി മരിക്കുകയും അതു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശ്വപചനായ രാജാവു അയ്യോ കഷ്ടം ഞാൻ നിമിത്തം നഗരവാസികൾ അഗ്നിയിൽ ചാടി മരിക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലൊ. മേലിൽ പ്രാണനോടുകൂടി ഞാൻ മാത്രം ഇവിടെ വസിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമില്ല. ഞാനും അഗ്നിയിൽ വീണുമരിച്ചുകളയാം എന്നു നിശ്ചയിച്ചു [illegible] തീയിൽ ചാടുകയും ഇവിടെ സ്നാനത്തിനായി ജലത്തിൽ മുങ്ങിയ ഗാധി എന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ ദേഹത്തു അഗ്നി ബാധിച്ചപോലെ തോന്നി ജലത്തിൽനിന്നു വെള്ളപ്പൊട്ടിപ്പൊങ്ങി കരയിൽ വീണു ഗാധി എന്ന ബ്രാഹ്മണൻ ആലോചിക്കുന്നു. ആശ്ചൎയ്യം അതിശയം അത്യത്ഭുതം ഭഗവാനെ നിന്തിരുവടിയുടെ

മായാശക്തി ആരറിവാൻ പോകുന്നു. അപ്പോൾ ഞാൻ ജലത്തിൽ മുങ്ങി മുഹൂർത്തമാത്രേണ നിന്തിരുവടിയുടെ മായാവൈചിത്ര്യം കണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു. ജഗദീശ്വരാ! ഞാൻ എത്രകാലം ബ്രാഹ്മണനായിക്കഴിഞ്ഞു. അനന്തരം എത്രകാലം ശ്വപചനായിക്കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ എത്രകാലം രാജാവായിക്കഴിഞ്ഞു. ഒരു മുഹൂർത്തത്തിന്നിടയിൽ മൂന്നു ജന്മത്തെയും അതിലുള്ള ഗുണദോഷത്തെയും അനുഭവിപ്പിച്ച നിന്തിരുവടിയുടെ ഇന്ദ്രജാലത്തെ അറിവാൻ ലോകത്തിൽ ആരുണ്ട് സ്വാമിൻ! എന്ന് ആനന്ദിച്ചു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. ഇപ്രകാരമെ ഭഗവാൻ ഒരു കാലത്തു മാർക്കണ്ഡേയനും കാണിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആയതുകൊണ്ടു രാഘവ! മായോപാധികനായ നിന്തിരുവടി ഒരു കാലത്തു ജഗത്തെ സൃഷ്ടിച്ചും ഒരു കാലത്തു രക്ഷിച്ചും അവസാനം സംഹരിച്ചും ഇങ്ങിനെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയമെന്ന മൂന്നു തൊഴിലിന്നും താൻ ഒരുവനായി ശോഭിക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയെ കാണേണമെന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. ആയതു സാധിച്ചുവല്ലോ. എന്നു അത്യന്തം അനേക സംഭാഷണങ്ങളെ ചെയ്തു അവിടെ നിന്നു മടങ്ങി വസിഷ്ഠരോടുകൂടി അയോദ്ധ്യയിൽ വസിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു നാൾ സനക, സനന്ദ, സനാതന, സനൽകുമാരാദികളായ മഹർഷികൾകൂടി ഭഗവാനെയും, അനുജനായ ലക്ഷ്മണനെയും തമ്മിൽ ശണ്ഠപിണയിപ്പാനുള്ള മാർഗ്ഗം നാം ഉണ്ടാക്കി തീർക്കണം എന്നു കരുതി സനകാദികൾ നാരദന്റെ അടുക്കൽ വന്നു പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചു നാരദനെ അയോദ്ധ്യക്കയക്കുകയും നാരദൻ രാജധാനിയിൽ വന്നു ഭഗവാനോടുകൂടെ ഓരോ ലോകവിഷയങ്ങളെ സംഭാഷണം ചെയ്തുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മദ്ധ്യേ നാരദനും, അല്ലേ ദേവ രാഘവാ! നിന്തിരുവടിയോടു ചില രഹസ്യവിഷയങ്ങളെ കേൾപ്പിപ്പാനുണ്ട്. ആയതിന്നു ഞാനും നിന്തിരുവടിയും മാത്രമെ പാടുള്ളൂ. ഇടയിൽ വല്ലവരും സംഗതിവശാൽ വന്നാൽ നമ്മുടെ സംഭാഷണത്തിന്നു വിഘ്നം വരും. ആയതു വരാതെകണ്ടു നാം തമ്മിൽ പിരിയുന്നവരെ നമ്മുടെ സമ്മതംകൂടാതെ ആരും ഗോപുരം കടന്നുവരുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ആയതിലേക്കു ഗോപുരത്തിൽ ല

ക്ഷ്മണനെ വരുത്തി വിവരം പറഞ്ഞു ഗോപുരത്തിലേക്കയക്കുകയും ലക്ഷ്മണൻ ഗോപുരത്തിൽ എത്തിയ മാത്രയിൽ സനകാദികൾ വരികയും അതുകണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ സനകാദികളെ നോക്കി അല്ലയോ സനകാദികളെ ഇപ്പോൾ രാജധാനിക്കു പോവാൻ പാടില്ല ഗോപുരം കടക്കണമെങ്കിൽ ജ്യേഷ്ഠന്റെ കല്പന വേണം. എന്നതിനെക്കേട്ടു സനകാദികൾ ക്രോധിച്ച് എടോ! സൌമിത്രേ! ഞങ്ങളെ നിനക്കു മനസ്സിലായില്ലയോ? ത്രിമൂർത്തികളുടെ അടുക്കലേക്ക് ഏതവസരത്തിൽ പോകേണമെങ്കിലും ഞങ്ങൾക്കു സമയം നോക്കേണ്ടുന്നാവശ്യമില്ല. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ നീയോ ഞങ്ങളെ തടുക്കുവാൻ. ഞങ്ങളുടെ ശാപകോപാദികൾക്കു ഹേതുവാക്കിത്തീർക്കനോവം, എന്നതിനെക്കേട്ടു ലക്ഷ്മണൻ കഷ്ടം മോശമായല്ലൊ, സനകാദികളെ വിട്ടയച്ചാൽ ജ്യേഷ്ഠന്റെ കോപമേല്ക്കേണ്ടി വരും. വിട്ടയക്കാഞ്ഞാലോ സനകാദികളുടെ ശാപം ഏല്ക്കേണ്ടിയും വരും. എന്നാൽ ഭഗവാന്റെ കോപമേററാലും ഇവരുടെ ശാപം ഏല്പാൻ ശക്തനല്ലെന്നു കരുതി സനകാദികളെ വിട്ടയക്കുകയും സനകാദികളുടെ വരവിനെക്കണ്ടു നാരദൻ ക്രോധിച്ചു അല്ലയോ മഹേശ്വര! ലക്ഷ്മണൻ ഇത്ര ഗുണം ഇല്ലാത്തവനെന്നു നാം പറഞ്ഞയച്ചതെന്ത്, ലക്ഷ്മണൻ പ്രവൃത്തിച്ചതെന്ത്, സൌമിത്രി നിന്റെ വാക്ക് ഒരു തൃണപ്രായമല്ലെ ആക്കിയതു ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരുടെ ഒത്തൊരുമ കേമമായി. എന്നും മററും നാരദൻ ശഠിച്ചു പറഞ്ഞതിനെക്കേട്ടു ശ്രീരാമസ്വാമി, വില്ലെടുത്തു പുറത്തുചാടി. ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കൽ ക്രോധാഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു വരുന്നതിനെ ലക്ഷ്മണൻ കണ്ട് ജ്യേഷ്ഠൻ എന്നെ ഇപ്പോൾ വധം കഴിക്കും എന്നു ഭയപ്പെട്ട് ഓടുകയും, ഭഗവാൻ പിന്തുടൎന്ന് ഓടുന്നതിനെ കണ്ട്, നഗരവാസികളും പിന്തുടരുകയും, ഇങ്ങിനെ ലോകവാസികളെല്ലാം ഭഗവാനെ പിന്തുടൎന്നു സാഗരതീരത്തിൽ എത്തുകയും, ലക്ഷ്മണൻ പിന്തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ സൎവ്വേശ്വരനായ ശ്രീരാമസ്വാമിയും, നഗരവാസികളും വരുന്നതിനെക്കണ്ടു താൻ ഭഗവാനെ നോക്കി കൈകൂപ്പിത്തൊഴുതുകൊണ്ടു സഹസ്രനാമം ജപിച്ചു കടലിൽ ചാടുകയും ചെയ്തു. ലക്ഷ്മണൻ വീണ്ടും സഹസ്രമുഖ

ണസംയുക്തനായി തേജഃസ്വരൂപനായി ഭഗവാനെ സ്തുതിച്ചും കൊണ്ടു പൊങ്ങി വരികയും അതുകണ്ടു സ്വാമി വെള്ളത്തിൽചാടിയതോടുകൂടി ഭരതനും, ശത്രുഘ്നനും ചാടുകയും മായാമയനായ ഭഗവാൻ സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണസ്വാമിയുടെ ദിവ്യരൂപം കൈക്കൊണ്ടു ശംഖചക്രഗദാപത്മശാർങ്ഗപാണിയായി, ശ്രീദേവി ലക്ഷ്മീകല്യാണസ്മേരലളിതമനോഹരനായി അനന്തശയനത്തിന്മേൽ ഇരുന്നു, ദേവകൾ മന്ദാരകൽഹാര കരവീരപാരിജാതാദികളായ ദിവ്യകുസുമങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ്വാമിയെ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു ദേവവാദ്യം മുഴക്കി സ്തുതിക്കുകയും സർവ്വേശ്വരനായ ഭഗവാൻ സ്വർഗ്ഗമർത്ത്യപാതാളമായ മൂന്നു ലോകവാസികളെയും കടാക്ഷിച്ചു വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു യാത്രയാകുകയും ചെയ്തു.

ഈ രാമചരിതത്തെ എഴുതിയവനും ഭക്തിശ്രദ്ധാബഹുമാനവിനയങ്ങളോടുകൂടി വായിക്കുന്നവനും ശ്രദ്ധയോടുകൂടി കേൾക്കുന്നവനും, ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിയോടുകൂടി പുത്രമിത്രകളത്രസമേതം ചിരകാലം ജീവിച്ചിരിപ്പാനായി ശ്രീരാമസ്വാമി അനുഗ്രഹിച്ചരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ശുഭം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി